Adolf Hitler

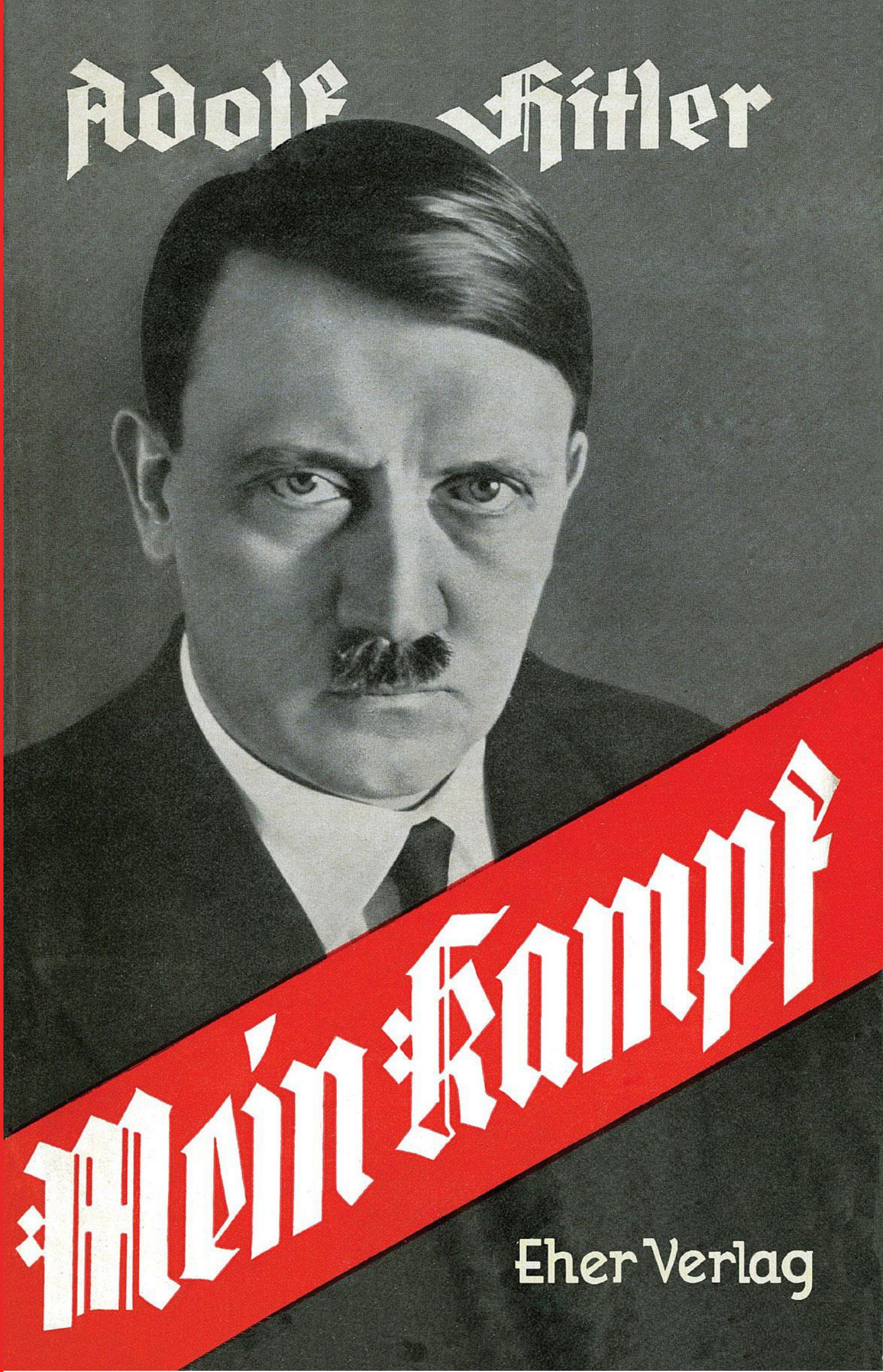

Mein Kampf

Eher Verlag

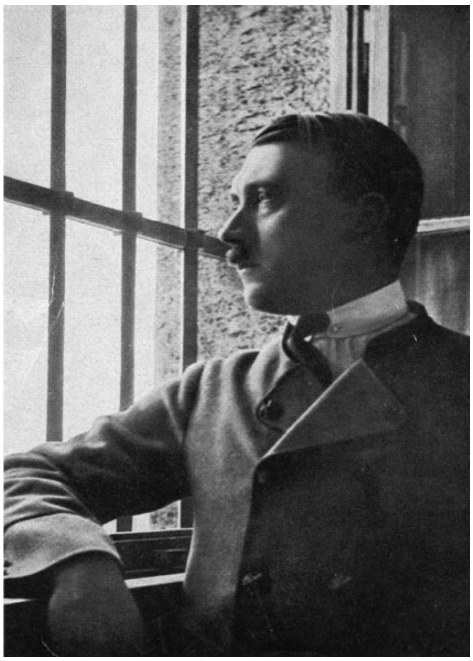

Hitlerio kalėjimo kamera Landsbergo tvirtovėje, kurioje jis parašė šį veikalą „Mein Kampf“ („Mano kova“): 1 tomas: Atsiskaitymas.

TURINYS

ĮŽANGINIS ŽODIS 16
1 SKYRIUS – MANO TĖVŲ NAMUOSE 19
1.1 JAUNASIS VADOVAS 20
1.2 PROFESIJOS PASIRINKIMAS 21
1.3 NIEKADA NEBUVAU VALSTYBĖS TARNAUTOJAS... 22
1.4 ...BET VEIKIAU MENININKAS 22
1.5 JAUNASIS NACIONALISTAS 23
1.6 VOKIETIJOS OSTMARKAS 23
1.7 KOVA UŽ GERMANIZMĄ 24
1.8 ISTORIJOS PAMOKOS 25
1.9 ATSIDAVIMAS VAGNERIUI 27
1.10 MANO TĖVŲ MIRTIS 28
2 SKYRIUS – STUDIJŲ METAI IR KANČIOS VIENOJE 30
2.1 ARCHITEKTO ĮGŪDŽIAI 30
2.2 PASAULĖŽIŪROS FORMAVIMASIS 31
2.3 SMULKIABURŽUAZINIŲ AKLINŲ AKIŲ NUĖMIMAS 32
2.4 VIENOS SOCIALINIAI KONFLIKTAI 33
2.5 DARBININKAS 34
2.6 DARBUOTOJO LIKIMAS 35
2.7 TOBULĖJIMO KELIAS 37
2.8 „NACIONALINIO PASIDIDŽIAVIMO“ TRŪKUMAS 37
2.9 DARBUOTOJO VAIKO KANČIA 38
2.10 JAUNAS VALDŽIOS NIEKINTOJAS 39
2.11 ARCHITEKTAS IR AKVARELĖS TAPYTOJAS 40
2.12 SKAITYMO MENAS 41
2.13 SOCIALDEMOKRATIJA 42
2.14 SOCIALDEMOKRATINĖ SPAUDA 45
2.15 SOCIALDEMOKRATINĖ TAKTIKA 46
2.16 BURŽUAZIJOS NUODĖMĖS 47

2.17 PROFESINIŲ SĄJUNGŲ KLAUSIMAS 48
2.18 PROFESINIŲ SĄJUNGŲ POLITIZAVIMAS 49
2.19 RAKTAS Į SOCIALINĘ DEMOKRATIJĄ 51
2.20 ŽYDŲ KLAUSIMAS 51
2.21 VADINAMOJI PASAULINĖ SPAUDA 52
2.22 KAIZERIO VILHELMO II KRITIKA 53
2.23 VIRTIMAS ANTISEMITU 54
2.24 ŽYDAS – SOCIALDEMOKRATIJOS LYDERIS 57
2.25 ŽYDŲ DIALEKTIKA 59
2.26 MARKSIZMO PAGRINDŲ STUDIJOS 60
2.27 MARKSIZMAS KAIP KULTŪROS GRIOVĖJAS 60
3. SKYRIUS BENDRI POLITINIAI APMĄSTYMAI IŠ MANO LAIKŲ VIENOJE 62
3.1 POLITIKAS 62
3.2 PASKUTINIS VIENOS ATGIMIMAS 63
3.3 VOKIETIŠKUMAS AUSTRIJOJE 64
3.4 AUSTRŲ TAUTOS IŠCENTRINĖS JĖGOS 64
3.5 ETNINĖS ĮVAIROVĖS PASEKMĖS 66
3.6 JOSEFAS II 66
3.7 HABSBURGŲ MONARCHIJOS IŠIRIMAS 67
3.8 PARLAMENTARIZMAS 67
3.9 ATSAKOMYBĖS STOKA 70
3.10 VADOVAVIMO IDĖJOS SUNAIKINIMAS 71
3.11 ATSKIRO VADOVO PAŠALINIMAS 72
3.12 „VIEŠOJI NUOMONĖ 74
3.13 DAUGUMOS PRINCIPAS 76
3.14 CHARAKTERIO NAIKINIMAS 78
3.15 ŽYDŲ DEMOKRATIJA 78
3.16 ŽLUNGANTI DVIGUBA MONARCHIJA 79
3.17 VOKIEČIŲ AUSTRŲ SUKILIMAS 81
3.18 ŽMOGAUS TEISĖS TURI VIRŠENYBĘ PRIEŠ VALSTYBIŲ TEISES 82
3.19 ŠENERERIS IR LUEGERIS 83

3.20 ŠENERERIO NESĖKMĖS PRIEŽASTYS 85
3.21 PANGERMANAI IR PARLAMENTAS 86
3.22 SAKYTINIO ŽODŽIO SVARBA 89
3.23 POVEIKIS MASEI 90
3.24 JUDĖJIMAS „TOLI NUO ROMOS“ 90
3.25 KONCENTRACIJA Į VIENĄ PRIEŠĄ 97
3.26 KRIKŠČIONIŠKOJO SOCIALIZMO KELIAS 98
3.27 ANTISEMITIZMAS RELIGINIU PAGRINDU 98
3.28 PANGERMANIZMAS IR KRIKŠČIONIŠKASIS SOCIALIZMAS 100
3.29 DIDĖJANTIS PASIPRIEŠINIMAS HABSBURGŲ VALSTYBEI 101
3.30 MANO GYVENIMO MOKYKLA 102
4 Skyrius – Miunchenas 104
4.1 YDINGA VOKIETIJOS ALJANSO POLITIKA 104
4.2 KETURIOS VOKIETIJOS POLITIKOS KRYPTYS 107
4.3 NAUJOS ŽEMĖS ĮSIGIJIMAS 111
4.4 SU ANGLIJA, PRIEŠ RUSIJĄ 113
4.5 AUSTRIJOS ALJANSO SPRENDIMAS 114
4.6 EKONOMINĖS PLĖTROS POLITIKA 114
4.7 SU RUSIJA, PRIEŠ ANGLIJĄ 115
4.8 VOKIŠKA ANGLO KARIKATŪRA 116
4.9 VIDINĖS TRIGUBO ALJANSO SILPNYBĖS 116
4.10 LUDENDORFO 1912 M. MEMORANDUMAS 117
4.11 AUSTRIJA KAIP VILIOJANTIS PALIKIMAS 117
4.12 VALSTYBĖ IR EKONOMIKA 119
4.13 SKILIMO MOMENTAS 122
5 SKYRIUS – PASAULINIS KARAS 124
5.1 AUSTRIJOS ULTIMATUMAS 125
5.2 VOKIETIJOS KARAS UŽ LAISVĘ 126
5.3 ŠAUKIMAS Į BAVARŲ PULKĄ 127
5.4 KRIKŠTAS UGNIMI 128
5.5 NUO JAUNO SAVANORIO IKI SENO KAREIVIO 128

5.6 DIRBTINIS ENTUZIAZMO SLOPINIMAS 129
5.7 KLAIDINGAS MARKSIZMO ATPAŽINIMAS 130
5.8 NUOGOS JĖGOS NAUDOJIMAS 131
5.9 PASAULĖŽIŪROS PUOLIMAS 133
5.10 BURŽUAZINĖS KLASĖS PARTIJOS 134
6 SKYRIUS – KARO PROPAGANDA 136
6.1 PROPAGANDOS TIKSLAS 137
6.2 PROPAGANDA TIK MASĖMS 138
6.3 PROPAGANDOS PSICHOLOGIJA 138
6.4 SUBJEKTYVUS – VIENPUSIS – BŪTINAS! 140
6.5 NUOLATINIO NAUDOJIMO APRIBOJIMAS 141
6.6 PRIEŠO KARO PROPAGANDA 142
7 SKYRIUS – REVOLIUCIJA 143
7.1 PIRMIEJI PRIEŠO LAPELIAI 144
7.2 SUŽEISTAS 145
7.3 DIDŽIAVIMASIS BAILUMU 146
7.5 NEAPYKANTA PRŪSIJAI 147
7.6 NAUJA KARIUOMENĖS VILTIS 147
7.7 SĄJUNGININKAI SUMUŠTI 148
7.8 „VOKIETIJAI GRESIA REVOLIUCIJA!“ 149
7.9 PASKUTINIAI NEMIRTINGŲ LAURŲ VAINIKAI 150
7.10 DIDĖJANTIS MORALINIS NUOSMUKIS 151
7.11 APSINUODIJĘ GARSTYČIŲ DUJOMIS 152
7.12 „RESPUBLIKA 153
7.13 VISOS AUKOS VELTUI 154
7.14 SPRENDIMAS EITI Į POLITIKĄ 155
8 SKYRIUS – MANO POLITINĖS VEIKLOS PRADŽIA 156
8.1 DISKUSIJA DĖL NAUJOS PARTIJOS FORMAVIMO 156
8.2 DVI KAPITALO RŪŠYS 157
8.3 TEORETIKAS IR POLITIKAS 158
8.4 ISTORIJOS MARATONŲ BĖGIKAI 159

8.5 KOVA SU TARPTAUTINIU FINANSINIU KAPITALU 159
8.6 „ŠVIETIMO PAREIGŪNAS 160
9 SKYRIUS – „VOKIETIJOS DARBININKŲ PARTIJA“ 162
9.1 „VOKIETIJOS DARBININKŲ PARTIJA“ 162
9.2“KOMITETO POSĖDIS 164
9.3 GALUTINIS SPRENDIMAS 165
10 SKYRIUS – ŽLUGIMO PRIEŽASTYS 167
10.1 ŽLUGIMO ŽENKLAS 167
10.2 ŽLUGIMO PRIEŽASTYS 168
10.3 KIEKVIENAS TREČIAS VOKIETIS YRA IŠDAVIKAS 170
10.4 MORALINIS PAVOJINGO KALTINTOJO NUGINKLAVIMAS 171
10.5 TOKSINAI IR SIMPTOMAI 172
10.6 PINIGŲ TAISYKLĖ 173
10.7 INTERNACIONALIZACIJA PER FINANSUS 173
10.8 MONARCHIJOS KAPAVIETĖS 174
10.9 „KOVOTOJAI UŽ MONARCHIJĄ 175
10.10 BAILUMAS ATSAKOMYBĖS AKIVAIZDOJE 176
10.11 TRYS LAIKRAŠČIŲ SKAITYTOJŲ GRUPĖS 176
10.12 BŪSENA IR SPAUDA 177
10.13 ŽYDŲ SPAUDOS TAKTIKA 178
10.14 „GARBINGA“ SPAUDA 179
10.15 Sifilis 180
10.16 NUODĖMĖ PRIEŠ KRAUJĄ IR RASĘ 181
10.17 KOVOS SU SIFILIU UŽDAVINYS 183
10.18 SVEIKAS PROTAS TIK SVEIKAME KŪNE 184
10.19 KOVA SU DVASINIU APSINUODIJIMU 185
10.20 APSAUGOS SĄLYGA 186
10.20 APSAUGOS SĄLYGA 187
10.21 MENO BOLŠEVIZAVIMAS 188
10.22 DIDINGOS PRAEITIES ŠMEIŽIMAS 189
10.23 DVASINIS PASIRENGIMAS BOLŠEVIZMUI 191

10.24 ŠIUOLAIKINĖS ŽMONIJOS MASĖS 191
10.25 RELIGINĖS SĄLYGOS 194
10.26 POLITINĖ RELIGIJOS NEGEROVĖ 195
10.27 VOKIETIJOS POLITIKOS BETIKSLIŠKUMAS 195
10.28 PARLAMENTINĖS PUSIAU PRIEMONĖS 196
10.29 PARLAMENTO NUSIKALTIMAI PRIEŠ KARIUOMENĘ 197
10.30 NESĖKMINGA JŪRŲ POLITIKA 197
10.31 VOKIETIJOS PRIVALUMAI 199
10.32 KARIUOMENĖ – NEPAKEIČIAMA MOKYKLA 201
10.33 NEPAKARTOJAMA VALSTYBĖS TARNYBA 203
10.34 VALSTYBĖS INSTITUCIJA 203
11 SKYRIUS – TAUTA IR RASĖ 205
11.1 RASIŲ MAIŠYMOSI REZULTATAS 206
11.2 ŽMOGUS IR IDĖJA 207
11.3 RASĖ IR KULTŪRA 208
11.4 ARIJAI KAIP KULTŪROS KŪRĖJAI 208
11.5 KRAUJO MAIŠYMOSI POVEIKIS 212
11.6 TARNYBA BENDRUOMENEI 213
11.7 GRYNIAUSIAS IDEALIZMAS, GILIAUSIAS ŽINOJIMAS 214
11.8 ARIJUS IR ŽYDAS 215
11.9 ŽYDIŠKOJO EGOIZMO PASEKMĖS 216
11.10 APSIMESTINĖ ŽYDŲ KULTŪRA 217
11.11 ŽYDAS – PARAZITAS 217
11.12 ŽYDŲ „RELIGINĖ BENDRUOMENĖ 218
11.13 ŽYDŲ RELIGINĖ DOKTRINA 219
11.14 „SIONO VYRESNIEJI“ 220
11.15 ŽYDŲ KELIAS 220
11.16 GAMYKLOS DARBUOTOJO PADĖTIS 225
11.17 ŽYDŲ TAKTIKA 227
11.18 MARKSISTINĖS PASAULĖŽIŪROS ESMĖ 227
11.19 MARKSISTINĖS PASAULINĖS DOKTRINOS ORGANIZAVIMAS 228

11.20 PALESTINA KAIP ORGANIZACINIS CENTRAS 231
11.21 PROLETARIATO DIKTATŪRA 232
11.22 NUO NACIONALINIŲ ŽYDŲ PRIE RASINIŲ ŽYDŲ 232
11.24 NESUGEBĖJIMAS ATPAŽINTI VIDINIO PRIEŠO 233
12 SKYRIUS – PIRMASIS NACIONALSOCIALISTINĖS VOKIETIJOS DARBININKŲ PARTIJOS RAIDOS LAIKOTARPIS 235
12.1 PADĖTIS PO REVOLIUCIJOS 235
12.2 POLITINĖS GALIOS ATKŪRIMAS 236
12.3 PLAČIŲJŲ MASIŲ ĮTIKINIMAS 237
12.4 MASIŲ NACIONALIZAVIMAS 238
12.5 AUKŠČIAUSIA VALDŽIA, AUKŠČIAUSIA ATSAKOMYBĖ 243
12,6 NEI MONARCHISTAS, NEI RESPUBLIKONAS 244
12.7 BŪTINAS ORGANIZACIJOS BLOGIS 245
12.8 JUDĖJIMO VIDINĖ STRUKTŪRA 247
12.9 ŠVIETIMAS KOVAI 248
12.10 ASMENS PAGARBOS UGDYMAS 249
12.11 NEAIŠKUMO PAVOJUS 250
12.12 PIRMASIS SUSITIKIMAS 251
12.13 KARIAI – JUDĖJIMO PAGRINDAS 252
12.14 ANTRASIS POSĖDIS 253
12.15 VIDINĖ JUDĖJIMO FORMACIJA 254
12.16 ALAVINIAI KARDAI IR RAUGINTI MEŠKŲ KAILIAI 255
12.17 ŽODŽIO „LIAUDIŠKAS“ ATMETIMAS 256
12.18 „INTELEKTINIAI GINKLAI“, „TYLIEJI DARBUOTOJAI 256
12.19 PIRMASIS DIDYSIS MASINIS SUSITIKIMAS 257
12.20 POHNERIS IR FRICKAS 259
12.21 PROGRAMOS RENGIMAS 259
12.22 ŽYGIUOJANTIS JUDĖJIMAS 260
NACIONALSOCIALISTINIS JUDĖJIMAS 262
1 SKYRIUS – PASAULĖŽIŪRA IR PARTIJA 263
1.1 BURŽUAZINIAI „PROGRAMŲ KOMITETAI 263
1.2 MARKSIZMAS IR DEMOKRATIJOS PRINCIPAI 265

1.3 PASAULĖŽIŪRA PRIEŠ PASAULĖŽIŪRĄ 265
1.4 „LIAUDIES“ SĄVOKA 266
1.5 NUO RELIGINIŲ JAUSMŲ IKI DOGMATINIŲ ĮSITIKINIMŲ 267
1.6 MARKSIZMAS PRIEŠ RASĘ IR ASMENYBĘ 268
1.7 PARTIJOS ORGANIZAVIMAS 270
2 SKYRIUS – VALSTYBĖ 272
2.1 TRYS PAGRINDINĖS VALSTYBĖS SAMPRATOS 272
2.2 KLAIDINGA „GERMANIZACIJOS“ SAMPRATA 273
2.3 VALSTYBĖ NĖRA TIKSLAS SAVAIME 275
2.4 NACIONALSOCIALISTINĖ VALSTYBĖS SAMPRATA 276
2.5 VALSTYBĖS VERTINIMO KRITERIJAI 277
2.6 MŪSŲ RASINIO SUSISKALDYMO PASEKMĖS 278
2.7 VALSTYBĖ – GINKLAS KOVOJE UŽ GYVENIMĄ 279
2.8 PASAULIO ISTORIJĄ KURIA NEDAUGELIS 279
2.9 RASIŲ MAIŠYMOSI PAVOJAI 280
2.10 LIAUDIES VALSTYBĖ IR RASINĖ HIGIENA 282
2.11 LIAUDIES VALSTYBĖS ŠVIETIMO PRINCIPAI 285
2.12 MOKYKLINIO IR KARINIO AMŽIAUS ASMENŲ PRIEŽIŪRA 288
2.13 SLAPTAS MOKYMAS 289
2.14 DŽIAUGSMAS DĖL ATSAKOMYBĖS 291
2.15 NEPERKRAUTI SMEGENŲ 292
2.16 BENDRASIS UGDYMAS-SPECIALUSIS UGDYMAS 293
2.17 HUMANISTINIO UGDYMO VERTĖ 294
2.18 VYRAUJANTIS „PATRIOTINIS“ UGDYMAS 295
2.19 NACIONALINIO PASIDIDŽIAVIMO PAŽADINIMAS 296
2.20 RASĖS JAUSMO UGDYMAS 297
2.21 BŪSENOS PARINKIMAS 298
2.22 DARBO VERTINIMAS 300
2.23 IDEALAS IR TIKROVĖ 302
3 SKYRIUS – SUBJEKTAI IR PILIEČIAI 304
3.1 PILIEČIAI-SUBJEKTAI-UŽSIENIEČIAI 304

3.2 PILIETIS KAIP REICHO ŠEIMININKAS 305
4 SKYRIUS – ASMENYBĖ IR LIAUDIŠKA VALSTYBĖS SAMPRATA 306
4.1 ARISTOKRATIŠKUMO PRINCIPO KŪRIMAS 306
4.2 ASMENYBĖS IR KULTŪROS PAŽANGA 307
4.3 MARKSIZMAS NEIGIA ASMENYBĖS VERTĘ 309
4.4 GERIAUSIA VALSTYBĖS FORMA 310
4.5 NACIONALSOCIALIZMAS IR BŪSIMOJI VALSTYBĖ 311
5 SKYRIUS – PASAULĖŽIŪRA IR ORGANIZACIJA 312
5.1 KOVA IR KRITIKA 312
5.2 BENDRUOMENĖ - NAUJOS PASAULĖŽIŪROS PAGRINDAS 313
5.3 VADOVAVIMAS IR SEKIMAS 314
5.4 PAGRINDINIAI JUDĖJIMO PRINCIPAI 315
5.5 NACIONALSOCIALIZMAS IR LIAUDIES IDĖJA 317
6 SKYRIUS – KOVA ANKSTYVAISIAIS LAIKAIS: ŽODŽIO REIKŠMĖ 319
6.1 KOVA SU NUODINGA PROPAGANDA 319
6.2 PRIEŠ SROVĘ 320
6.3 PLATAUS POŽIŪRIO POLITIKA 321
6.4 APŠVIETIMAS APIE TAIKOS SUTARTIS 321
6.5 KALBA VEIKSMINGESNĖ UŽ RAŠYMĄ 322
6.6 MARKSIZMO SĖKMĖ PER KALBĄ 324
6.7 PSICHOLOGINĖS VEIKSMINGO KALBĖJIMO SĄLYGOS 325
6.8 BETMANAS IR LOYDAS DŽORDŽAS KAIP PRANEŠĖJAI 326
6.9 MASINIŲ SUSIRINKIMŲ BŪTINYBĖ 327
7 SKYRIUS – KONFLIKTAS SU RAUDONUOJU FRONTU 329
7.1 BURŽUAZINIAI „MASINIAI SUSIRINKIMAI 329
7.2 APGAILĖTINI RAUDONIEJI PLAKATAI 330
7.3 SVYRUOJANTI MARKSISTŲ TAKTIKA 331
7.4 NETEISĖTA POLICIJOS VEIKLA 333
7.5 PSICHOLOGIŠKAI TEISINGAS SUSITIKIMŲ VALDYMAS 333
7.6 MARKSISTINIAI IR BURŽUAZINIAI SUSITIKIMŲ METODAI 334
7.7 NACIONALSOCIALISTINIO SAUGUMO BŪRYS 335

7.8 SENA IR NAUJA JUODA-RAUDONA-AUKSINĖ 336
7.9 NACIONALSOCIALISTŲ VĖLIAVA 338
7.10 PIRMASIS SUSITIKIMAS CIRKE 339
7.11 BANDYMAS SUTRIKDYTI 342
8 SKYRIUS – STIPRUS VYRAS YRA GALINGIAUSIAS VIENAS 346
8.1 JUDĖJIMO PIRMUMO TEISĖ 346
8.2 KOVA DĖL LYDERYSTĖS 347
8.3 AUSTRIJA IR PRŪSIJA 348
8.4 LIAUDIŠKO SUSISKALDYMO PRIEŽASTYS 349
8.5 „VEIKIANČIOS FEDERACIJOS 350
9 SKYRIUS – PAGRINDINĖS IDĖJOS APIE S.A. REIKŠMĘ IR ORGANIZACIJĄ 352
9.1 TRYS ĮGALIOJIMŲ PAGRINDAI 352
9.2 TRYS NACIONALINIŲ ĮSTAIGŲ KLASĖS 353
9.3 GERIAUSIŲJŲ AUKOJIMAS 353
9.4 ATSIRADUSI DEZORGANIZACIJA 354
9.5 DEZERTYRAI IR REVOLIUCIJA 356
9.6 KAIRIŲJŲ PARTIJŲ BENDRADARBIAVIMAS 357
9.7 BURŽUAZIJOS KAPITULIACIJA 358
9.8 KODĖL REVOLIUCIJA PAVYKO? 359
9.9 KAPITULIACIJA PRIEŠ MARKSIZMĄ 360
9.10 BE IDĖJOS NĖRA KOVINĖS GALIOS 361
9.11 LIAUDIES IDĖJOS PROPAGAVIMAS 362
9.12 GYNYBOS PAJĖGŲ POREIKIS 363
9.13 KODĖL NĖRA GYNYBOS LYGŲ? 364
9.14 JOKIŲ SLAPTŲ ORGANIZACIJŲ 367
9.15 SA MOKYMAS 369
9.16 PIRMASIS ŽYGIS MIUNCHENE 369
9.17 Žygis Koburge 370
9.18 SA SĖKMINGAI VEIKIA KAIP KOVOS ORGANIZACIJA 372
9.19 1923 metų pabaiga 373
9.20 1925 M. NAUJOJI SA 373

10 SKYRIUS – FEDERALIZMO KAUKĖ 374
10.1 ANTI-PRŪSIŠKA NEAPYKANTA KAIP DIVERSINIS MANEVRAS 374
10.2 KURTAS EISNERIS, „BAVARŲ PARTIKULIARAS 375
10.3 MANO KOVA SU ANTI-PRŪSIŠKA NEAPYKANTA 376
10.4 „FEDERACINĖ VEIKLA 377
10.5 ŽYDŲ KURSTYMO VEIKLA 377
10.6 DENOMINACIJŲ NESUTARIMAI 378
10.7 FEDERALIZUOTA AR CENTRALIZUOTA VALSTYBĖ? 380
10.8 IŠPIRKIMO POLITIKA 382
10.9 NACIONALINĖ VALSTYBĖ AR VERGŲ KOLONIJA? 383
10.10 VIENIJANČIOS TENDENCIJOS 384
10.11 PIKTNAUDŽIAVIMAS CENTRALIZACIJA 385
10.12 VALSTYBIŲ KULTŪRINĖS UŽDUOTYS 386
10.13 VIENA TAUTA – VIENA VALSTYBĖ 387
11 SKYRIUS – PROPAGANDA IR ORGANIZACIJA 389
11.1 TEORETIKAS-ORGANIZATORIUS-AGITATORIUS 389
11.2 PROPAGANDA IR ORGANIZACIJA 390
11.3 NARYSTĖS APRIBOJIMAS 392
11.4 GĄSDINTI SILPNŲ NERVŲ ŽMONES 393
11.5 JUDĖJIMO REORGANIZAVIMAS 393
11.6 VADOVO ATSAKOMYBĖ 394
11.7 JUDĖJIMO KŪRIMAS 395
12 SKYRIUS – PROFESINIŲ SĄJUNGŲ KLAUSIMAS 399
12.1 AR REIKALINGOS PROFESINĖS SĄJUNGOS? 399
12.2 NACIONALSOCIALISTINĖS SĄJUNGOS? 401
12.3 JOKIŲ DVIGUBŲ SĄJUNGŲ 402
12.4 PASAULĖŽIŪRŲ KOVA YRA SVARBIAUSIA 404
12.5 GERIAU JOKIO PAGRINDO NEI NESĖKMINGAS PAMATAS 405
13 SKYRIUS – VOKIETIJOS POKARIO ALJANSO POLITIKA 406
13.1 SUSKIRSTYMO PRIEŽASTYS 406
13.2 UŽSIENIO POLITIKOS TIKSLAS: LAISVĖ RYTOJ 407

13.3 PRARASTŲ REGIONŲ IŠLAISVINIMO SĄLYGA 407
13.4 KLAIDINGA ŽEMYNO POLITIKA PRIEŠ KARĄ 408
13.5 DABARTINIAI EUROPOS GALIOS SANTYKIAI: ANGLIJA IR VOKIETIJA 409
13.6 ANGLIJOS KARO TIKSLAS NEPASIEKTAS 411
13.7 PRANCŪZIJOS IR ANGLIJOS POLITINIAI TIKSLAI 412
13.8 ALJANSO GALIMYBĖS VOKIETIJAI 412
13.9 AR ŠIANDIEN VOKIETIJA GALI SUDARYTI ALJANSĄ? 414
13.10 BRITŲ IR ŽYDŲ INTERESŲ SKIRTUMAI 415
13.11 ŽYDŲ PASAULIO KURSTYMAS PRIEŠ VOKIETIJĄ 415
13.12 PATAIKAVIMAS PRANCŪZIJAI 416
13.13 PIETŲ TIROLIO KLAUSIMAS 417
13.14 KAS IŠDAVĖ PIETŲ TIROLĮ? 418
13.15 TRYS KLAUSIMAI DĖL ALJANSO POLITIKOS 420
13.16 APLEISTAS VERSALIO SUTARTIES PANAUDOJIMAS 421
13.17 ANTIVOKIETIŠKOS PSICHOZĖS INVERSIJA 422
13.18 SUSITELKIMAS Į VIENĄ PRIEŠĄ 423
13.19 ATSISKAITYMAS SU IŠDAVIKAIS 423
13.20 FAŠISTINĖ ITALIJA IR ŽYDIJA 424
13.21 ANGLIJA IR ŽYDIJA 425
13.22 JAPONIJA IR ŽYDIJA 426
13.23 MŪSŲ KOVA SU PASAULIO PRIEŠU 426
14 SKYRIUS – VOKIETIJOS POLITIKA RYTŲ EUROPOJE 428
14.1 IŠANKSTINIS NUSISTATYMAS UŽSIENIO POLITIKOS KLAUSIMAIS 428
14.2 VALSTYBĖS TERITORIJOS REIKŠMĖ 429
14.3 PRANCŪZIJOS IR VOKIETIJOS KOLONIJINĖ POLITIKA 430
14.4 ISTORINĖ NACIONALSOCIALIZMO MISIJA 431
14.5 ILGALAIKIAI TŪKSTANTMEČIO POLITIKOS VAISIAI 431
14.6 RAGINIMAS SAUGOTI SENĄSIAS SIENAS 433
14.7 UŽSIENIO POLITIKOJE NĖRA SENTIMENTALUMO 435
14.8 RYTŲ POLITIKOS ATNAUJINIMAS 436

14.9 BISMARKO RUSIJOS POLITIKA 437
14.10 „ENGIAMŲ TAUTŲ LYGA“ 437
14.11 AR ANGLIJOS VALDŽIA INDIJOJE SILPSTA? 438
14.12 VOKIETIJOS ALJANSAS SU RUSIJA? 439
14.13 VOKIETIJA IR RUSIJA PRIEŠ KARĄ 441
14.14 VOKIEČIŲ-ANGLŲ-ITALŲ ALJANSAS 443
14.15 RYTŲ POLITIKOS SĄLYGOS 443
14.16 NACIONALSOCIALIZMO UŽSIENIO POLITIKOS ANTSPAUDAS 444
15 SKYRIUS – TEISĖ Į BŪTINĄJĄ GINTĮ 445
15.1 BAILUS PASIDAVIMAS NEATNEŠA GAILESTINGUMO 445
15.2 SEPTYNERI METAI IKI 1813 M. – SEPTYNERI METAI IKI LOKARNO 446
15.3 NEIŠVENGIAMI PRANCŪZIJOS POLITINIAI TIKSLAI 447
15.4 RŪRO OKUPACIJA 449
15.5 KĄ REIKĖJO DARYTI PO RŪRO OKUPACIJOS? 450
15.6 NESISKAITYMAS SU MARKSIZMU 451
15.7 „CUNO KELIAS 453
15.8 PASYVIOJI VARŽA 454
15.9 1923 M. LAPKRITIS 455
IŠVADA 457
A PRIEDĖLIS: NSDAP 25 PUNKTŲ PROGRAMA 458

ĮŽANGINIS ŽODIS

1924 m. balandžio 1 d. Po tą dieną Miuncheno liaudies teismo paskelbto nuosprendžio pradėjau atlikti laisvės atėmimo bausmę Landsbergo prie Lecho tvirtovėje.

Po daugelio metų nepertraukiamo darbo dabar pirmą kartą buvo galima pradėti darbą, kurio daugelis prašė ir kuris, mano manymu, būtų naudingas judėjimui. Todėl nusprendžiau du tomus skirti ne tik mūsų judėjimo tikslams, bet ir jo raidai aprašyti. Iš jo galima sužinoti daugiau nei iš bet kokio grynai doktrininio traktato.

Tai taip pat suteikė man galimybę aprašyti savo paties raidą, nes tai būtina norint suprasti tiek pirmąjį, tiek antrąjį tomą, ir paneigti nepagrįstus pasakojimus, kuriuos apie mane paskleidė žydų spauda. Šiame darbe kreipiuosi ne į svetimus žmones, o į tuos Judėjimo pasekėjus, kurių širdys priklauso jam ir kurie nori giliau jį studijuoti. Žinau, kad mažiau žmonių įtikina rašytinis, o ne sakytinis žodis ir kad kiekvienas didis judėjimas šioje žemėje už savo augimą yra dėkingas didiems kalbėtojams, o ne didiems rašytojams.

Vis dėlto, norint pasiekti daugiau lygybės ir vienodumo ginant bet kokią doktriną, pagrindiniai jos principai turi būti įteisinti raštu. Todėl tegu šie du tomai pasitarnauja kaip statybiniai akmenys, kuriais prisidedu prie bendros užduoties.

Tvirtovė

Landsbergas prie Lecho

1923 m. lapkričio 9 d. 12.30 val. priešais Feldherrnhalle ir buvusios Miuncheno karo ministerijos kieme su ištikimu tikėjimu savo tautos prisikėlimu krito šie vyrai:

Alfartas, Feliksas; pirklys; g. 1901 m. liepos 5 d.

Bauriedl, Andreas; kepurininkas; g. 1879 m. gegužės 4 d.

Casella, Theodor; banko tarnautojas; g. 1900 m. rugpjūčio 8 d.

Ehrlich, Wilhelm; banko tarnautojas; g. 1894 m. rugpjūčio 19 d.

Faust, Martin; banko tarnautojas; g. 1901 m. sausio 27 d.

Hechenberger, Anton; šaltkalvis; g. 1902 m. rugsėjo 28 d.

Körner, Oskar; verslininkas; g. 1875 m. sausio 4 d.

Kuhn, Karl; vyriausiasis padavėjas; g. 1897 m. liepos 26 d.

Laforce, Karl; inžinerijos studentas; g. 1904 m. spalio 28 d.

Neubauer, Kurt; valytojas; g. 1899 m. kovo 27 d.

Pape, Claus von; verslininkas; g. 1904 m. rugpjūčio 16 d.

Pfordten, Theodor von der; atsistatydinęs tarybos narys; g. 1893 m. gegužės 14 d.

Rickmers, Johann; kapitonas, išėjęs į pensiją; g. 1881 m. gegužės 7 d.

Scheubner-Richter, Max Erwin von; inžinerijos mokslų daktaras, gim. 1884 m. sausio 9 d.

Stransky, Lorenz von; inžinierius; g. 1889 m. kovo 14 d.

Wolf, Wilhelm; verslininkas; g. 1898 m. spalio 19 d.

Vadinamosios nacionalinės valdžios institucijos atsisakė šiems žuvusiems didvyriams skirti bendrą kapą.

Todėl bendram atminimui skiriu jiems pirmąjį šio darbo tomą. Tegul jie, kaip šio reikalo kankiniai, amžinai šviečia kaip nuolatinis įkvėpimas mūsų judėjimo sekėjams.

Adolfas Hitleris

Landsbergas prie Lecho

1924 m. spalio 16 d.

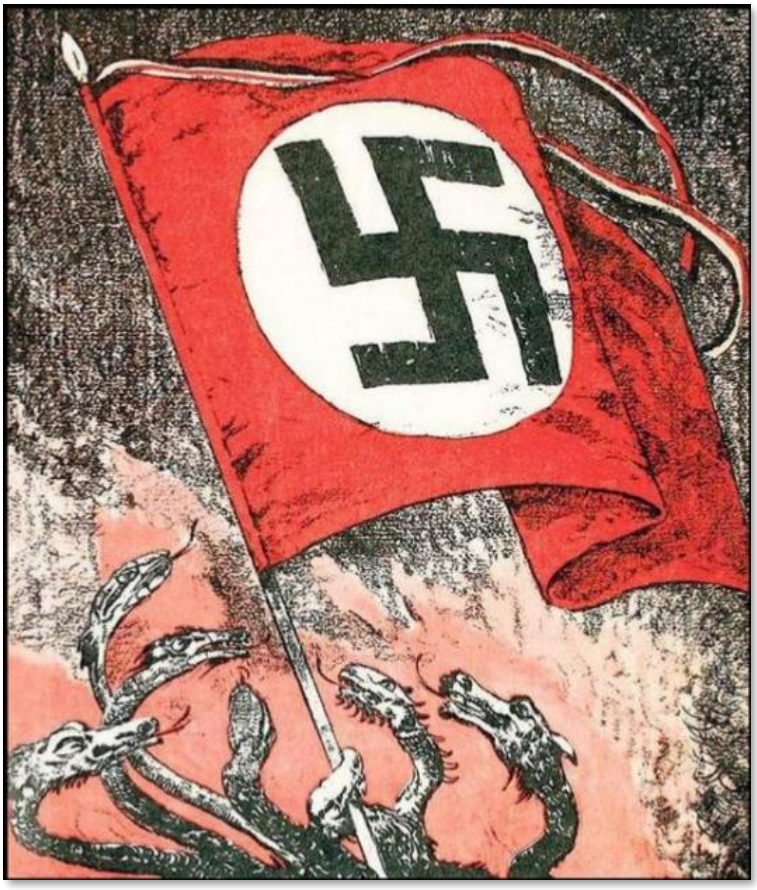

„Tuo metu man atrodė, kad mano gyvenimo dalia yra sunki, bet šiandien joje matau išmintingą Apvaizdos veikimą. Likimo deivė paėmė mane ant rankų ir dažnai grasino mane sudaužyti, bet mano valia augo, o kliūčių daugėjo, ir galiausiai mano valia triumfavo.“

-Adolfas Hitleris

MEIN KAMPF

ATSISKAITYMAS

1 SKYRIUS – MANO TĖVŲ NAMUOSE

Šiandien manau, kad man labai pasisekė, jog likimas mano gimimo vieta pasirinko Braunau prie Inno. Šis miestelis yra dviejų Vokietijos žemių pasienyje – jų sąjunga, bent jau mums, jaunajai kartai, atrodo užduotis, kuriai turėtume paskirti savo gyvenimą ir kurios turėtume siekti visomis įmanomomis priemonėmis!

Vokietijos Austrija turi grįžti į didžiąją Vokietijos Tėvynę. Ir ne vien dėl ekonominių priežasčių. Ne, ne. Net jei sąjunga būtų ekonomiškai abejinga ir net jei ji būtų ekonomiškai nenaudinga, ji vis tiek turi įvykti. Tame pačiame Reiche turi būti tas pats kraujas. Vokiečių tauta neturi teisės užsiimti kolonializmu, kol nesuvienijo visų savo sūnų į vieną valstybę. Tik tada, kai Reicho teritorija apims visus vokiečius, o paskui paaiškės, kad negali užtikrinti jiems pragyvenimo šaltinio, tik tada atsiras moralinė teisė įsigyti svetimą teritoriją. Tuomet plūgas taps kalaviju, o karo ašaros gamins mūsų kasdienę duoną ateinančioms kartoms.

Taigi šis mažas pasienio miestelis man pasirodė kaip didžiulės misijos simbolis. Tačiau jis rodo ir kitą dalyką - pamoką, kuri galioja ir šiandien. Daugiau nei prieš 1 00 metų šioje nereikšmingoje vietovėje įvyko tragiška nelaimė, palietusi visą vokiečių tautą. Ji bus prisimenama amžinai, bent jau per visą Vokietijos istoriją. Didžiausio mūsų tėvynės pažeminimo metu čia buvo nužudytas Johanesas Palmas (Johannes Palm-Nuremberger), knygnešys, bekompromisis nacionalistas ir prancūzų priešas, nes turėjo nelaimę taip aistringai mylėti Vokietiją. Jis atkakliai atsisakė atskleisti savo kolegų, tiksliau, vadovų, kurie buvo labiausiai atsakingi už šią aferą, pavardes. Panašiai atsitiko ir su Leo Šlageriu. Pirmąjį, kaip ir pastarąjį, prancūzams išdavė vyriausybės agentas. Augsburgo policijos viršininkas ta proga pelnė šią nepavydėtiną šlovę ir parodė pavyzdį, kurį vėliau turėjo kopijuoti Pono Severingo režimo neogermanų pareigūnai.

Būtent šiame mažame miestelyje prie Inno, paauksuotame vokiečių kankinio atminimo, miestelyje, kuris pagal kraują buvo bavariškas, bet priklausė Austrijai, praėjusio amžiaus pabaigoje gyveno mano tėvai. Mano tėvas buvo valstybės tarnautojas, kuris labai sąžiningai atliko savo pareigas. Mano motina rūpinosi namų ūkiu ir su meile atsidavė vaikų priežiūrai.

Iš to laikotarpio daug ko neprisimenu, nes po kelerių metų mano tėvas turėjo palikti šį mylimą pasienio miestelį. Jis pradėjo eiti naujas pareigas toliau nuo Inno, Passau, taigi pačioje Vokietijoje.

Tais laikais buvo įprasta, kad Austrijos valstybės tarnautojas periodiškai buvo perkeliamas iš vienų pareigų į kitas. Netrukus mano tėvas buvo perkeltas į Lincą ir ten išėjo į pensiją. Tačiau tai nereiškė, kad senasis ponas dabar „ilsėsis“. Būdamas neturtingo sodybos šeimininko sūnus ir dar būdamas jaunas, jis tapo neramus ir paliko namus. Būdamas vos 13 metų, jis užsimetė mažą kuprinę ir iškeliavo iš gimtosios

miškingos parapijos. Nepaisydamas kaimiečių, galinčių kalbėti iš patirties, maldavimų, jis išvyko į Vieną mokytis amato. Tai buvo 1850-aisiais.

Tai buvo sunkus metas, kai su trimis guldenais kišenėje reikėjo apsispręsti palikti namus ir išvykti į nežinią. Kai trylikametis berniukas tapo septyniolikmečiu jaunuoliu, jis išlaikė amatininko praktikos egzaminą, bet nebuvo patenkintas. Priešingai. Ilgas vargo, nuolatinio nepritekliaus ir skurdo laikotarpis sustiprino jo pasiryžimą mesti amatą ir siekti „kažko aukštesnio“. Vaikystėje jam atrodė, kad parapijos kunigo pareigos gimtajame kaime yra aukščiausia pasiekimų skalėje, tačiau dabar, kai didmiestis praplėtė jo akiratį, jis į valstybės pareigūną žiūrėjo kaip į aukščiausią iš visų. Septyniolikmetis su atkaklumu žmogaus, kurį vargas ir kančia dar jaunystėje padarė „seną“, laikėsi savo naujojo projekto. Jis tapo valstybės tarnautoju. Manau, kad jam buvo apie 23 metus, kai jis įgyvendino savo gyvenimo svajonę. Taip jis galėjo įvykdyti pažadą, kurį davė būdamas neturtingas berniukas, negrįžti į gimtąjį kaimą, kol nepasieks sėkmės.

Jis pasiekė savo tikslą. Tačiau grįžęs į kaimą niekas nebeprisiminė jo kaip mažo berniuko, o pats kaimas jam tapo svetimas.

Galiausiai, būdamas 56 metų, jis išėjo į pensiją. Tačiau jis negalėjo ištverti be darbo nė vienos dienos. Aukštutinės Austrijos Lambacho miestelio pakraštyje jis nusipirko ūkį ir pats jį dirbo. Taip, pasibaigus ilgai ir sunkiai darbingai karjerai, jis grįžo prie gyvenimo, kurį gyveno jo tėvas.

1.1 JAUNASIS VADOVAS

Tuo metu pirmą kartą ėmiau kurti savo idealus. Daug laiko praleisdavau žaisdamas lauke, pakeliui iš mokyklos, ir susipykdavau su grubiausiais berniukais, dėl to mano motina ne kartą buvo sunerimusi. Dėl to tapau visiškai priešingas namisėdai. Vargu ar rimtai galvojau apie pašaukimo pasirinkimą gyvenime, bet tikrai nesidomėjau tokia karjera, kokią darė mano tėvas.

Manau, kad įgimtas talentas kalbėti dabar pradėjo vystytis manyje per daugiau ar mažiau įtemptus ginčus su draugais. Tapau jaunatvišku lyderiu, kuris mokykloje greitai mokėsi, bet buvo gana sunkiai valdomas. Laisvalaikiu pratinausi giedoti Lambacho vienuolyno bažnyčios chore. Buvau gerai nusiteikęs, kad mane vis iš naujo emociškai paveikdavo didinga bažnytinių apeigų prabanga. Man buvo natūralu žvelgti į abatą kaip į aukščiausio žmogiškojo idealo, kurio verta siekti, atstovą, kaip kadaise mano tėvui atrodė kuklus kaimo kunigas.

Bent jau kurį laiką taip buvo šiuo atveju. Tačiau tėvas nevertino mano oratorinių gabumų kaip naudingų karjerai, todėl, savaime suprantama, negalėjo suprasti mano jaunatviškų idėjų. Dėl šio vidinio konflikto jis jautė šiokį tokį susirūpinimą.

Taip jau atsitiko, kad mano trumpalaikiai troškimai netrukus užleido vietą viltims, kurios labiau atitiko mano temperamentą. Vartydamas tėvo knygas, atsitiktinai aptikau keletą leidinių, kuriuose buvo rašoma karine tematika. Vienas iš jų buvo populiari 1870-1971 m. Prancūzijos ir Vokietijos karo istorija. Ją sudarė du

iliustruoto tų metų periodinio leidinio tomai. Jie tapo mano mėgstamiausiu skaitiniu. Netrukus šis didingas ir herojiškas konfliktas ėmė dominuoti mano mąstyme. Nuo to laiko vis labiau ir labiau domėjausi viskuo, kas nors kiek susiję su karu ar kariniais reikalais.

Tačiau ši istorija man turėjo ypatingą reikšmę ir dėl kitų priežasčių. Pirmą kartą, kol kas tik labai miglotai, pradėjau galvoti: ar yra skirtumas, o jei taip, tai koks, tarp vokiečių, kurie kovojo tame kare, ir kitų vokiečių? Kodėl jame nedalyvavo ir Austrija? Kodėl toje kovoje nekovojo mano tėvas ir visi kiti?

Argi mes nesame tokie patys, kaip ir kiti vokiečiai?

Argi mes visi nepriklausome vieni kitiems? Tai buvo pirmas kartas, kai ši problema ėmė jaudinti mano smegenis. Ir iš išvadų, kurias padariau, buvau priverstas pripažinti faktą – nors ir su slaptu pavydu – kad ne visiems vokiečiams pasisekė priklausyti Bismarko reichui.

To negalėjau suprasti.

1.2 PROFESIJOS PASIRINKIMAS

Buvo nuspręsta, kad turėčiau mokytis.

Atsižvelgdamas į visą mano asmenybę, ypač į mano temperamentą, tėvas nusprendė, kad klasikiniai dalykai, kurių mokiausi gimnazijoje, neatitiko mano prigimtinių gabumų. Jis manė, kad Realschule man tiktų labiau. Mano akivaizdus talentas piešti jam tai patvirtino; jo nuomone, piešimas Austrijos gimnazijoje buvo apleistas dalykas. Kitas tikėtinas veiksnys buvo jo paties sunkaus kelio prisiminimas, ir tai prisidėjo prie to, kad jis žiūrėjo į klasikines studijas kaip į nepraktiškas; atitinkamai jis joms teikė menką reikšmę. Mintyse jis tikėjo, kad ir jo sūnus turėtų tapti valstybės tarnautoju. Iš tiesų jis buvo nusprendęs dėl manęs pasirinkti šią karjerą.

Dėl sunkumų, kuriuos jam teko įveikti savo byloje, jis pervertino tai, ką pasiekė. Jo sėkmė buvo tik jo paties nenuilstamų pastangų ir energijos rezultatas. Savarankiškai sukurtam žmogui būdingas išdidumas jį vedė prie minties, kad jo sūnus turėtų sekti tuo pačiu pašaukimu – ir, jei įmanoma, pakilti dar aukščiau. Be to, šią mintį stiprino tai, kad dėl savo gyvenimo darbo rezultatų jis galėjo padėti sūnui siekti tos pačios karjeros.

Jam buvo tiesiog neįsivaizduojama, kad galėčiau atmesti tai, kas jam gyvenime reiškė viską. Mano tėvo sprendimas buvo paprastas, aiškus ir konkretus. Jo akimis, tai buvo savaime suprantamas dalykas. Tokios prigimties vyras, kuris dėl savo sunkių kovų tapo valdingas, negalėjo nė pagalvoti, kad nepatyrusiems ir neatsakingiems jaunuoliams gali leisti patiems rinktis karjerą.

Taip elgtis, kai tai susiję su jo paties sūnaus ateitimi, būtų buvęs didelis ir smerktinas tėvų valdžios ir atsakomybės silpnumas; tai visiškai nesuderinama su jam būdingu pareigos jausmu.

Ir vis dėlto viskas turėjo susiklostyti kitaip.

1.3 NIEKADA NEBUVAU VALSTYBĖS TARNAUTOJAS...

Pirmą kartą gyvenime – tada man buvo 11 metų – pasijutau priverstas atvirai prieštarauti. Kad ir kaip atkakliai ir ryžtingai tėvas siekė įgyvendinti savo planus ir nuomonę, aš ne mažiau atkakliai atmečiau idėją, kuri man visiškai nepatiko.

Netapčiau valstybės tarnautoju.

Nei įtikinėjimai, nei „rimti“ įspėjimai negalėjo palaužti šio pasipriešinimo. Jokiu būdu netapčiau valstybės pareigūnu. Visos tėvo pastangos sužadinti manyje meilę šiai profesijai, įsivaizduojant man savo karjerą, turėjo tik priešingą poveikį. Mane pykino nuo minties, kad vieną dieną galiu būti prikaustytas prie biuro stalo, kad negalėsiu kontroliuoti savo laiko, o būsiu priverstas visą gyvenimą praleisti pildydamas formas

Galima įsivaizduoti, kokias mintis tokia perspektyva kėlė jaunuoliui, kuris anaiptol nebuvo „geras“ įprastine šio žodžio prasme!

Dėl juokingai lengvų mokyklinių užduočių, kurias gavome, galėjau daug daugiau laiko praleisti lauke nei namie. Šiandien, kai mano politiniai oponentai uoliai domisi mano gyvenimu nuo pat vaikystės dienų, kad pagaliau galėtų įrodyti, kokius nešvarius triukus jaunystėje naudojo šis „Hitleris“, dėkoju dangui, kad galiu atsigręžti į tas laimingas dienas ir rasti naudingą prisiminimą. Tada laukai ir miškai buvo mūšio laukai, kuriuose buvo sprendžiami visi ginčai.

Netgi lankymas Realschule negalėjo pakeisti mano laiko praleidimo būdo.

1.4 ...BET VEIKIAU MENININKAS

Tačiau dabar man reikėjo kovoti dar vieną mūšį.

Kol tėvo planas paversti mane valstybės pareigūnu prieštaravo mano paties polinkiams tik teoriškai, konfliktas buvo pakenčiamas. Galėjau santūriai reikšti savo asmenines pažiūras ir taip išvengti nuolat pasikartojančių ginčų. Mano paties apsisprendimo netapti valstybės pareigūnu kol kas pakako, kad galėčiau visiškai nusiraminti. Ryžtingai laikiausi šio įsitikinimo. Tačiau situacija pasidarė sudėtingesnė, kai turėjau savo teigiamą planą, kurį pateikiau tėvui kaip alternatyvą. Tai įvyko, kai man buvo 12 metų.

Kaip tai atsitiko, dabar negaliu tiksliai pasakyti. Bet vieną dieną man tapo aišku, kad būsiu tapytojas, t. y. dailininkas. Buvo faktas, kad turėjau polinkį piešti. Tai netgi buvo viena iš priežasčių, kodėl tėvas išsiuntė mane į Realschule. Tačiau jis niekada negalvojo, kad šis talentas bus išvystytas taip, kad tapsiu profesionaliu dailininku. Atvirkščiai. Kai, man vėl atsisakius priimti jo pageidaujamą planą, tėvas pirmą kartą manęs paklausė, kuo iš tikrųjų norėčiau būti, mano apsisprendimas pasireiškė beveik savaime. Akimirką tėvas liko be žado.

„Dailininkas? Dailininkas?“

Jam kilo klausimas, ar esu sveiko proto. Jis pagalvojo, kad galėjo mane neteisingai išgirsti arba neteisingai suprasti. Bet kai paaiškinau jam savo idėjas ir jis pamatė, kaip rimtai į jas žiūriu, pasipriešino su visu savo prigimties ryžtu. Jo sprendimas buvo labai esminis; apie bet kokius mano prigimtinių gebėjimų svarstymus negalėjo būti nė kalbos.

„Menininkas – ne, ne, kol gyvensiu, niekada.“ Bet kadangi paveldėjau daug tėvo užsispyrimo, be to, turėjau ir kitų savo savybių, mano atsakymas buvo toks pat griežtas. Išskyrus tai, kad jame buvo teigiama priešingai.

Tuomet mūsų kova atsidūrė aklavietėje. Tėvas neatsisakė savo „Niekada“, o aš dar tvirčiau laikiausi savo „Vis dėlto“.

Žinoma, pasekmės buvo nemalonios. Senasis džentelmenas buvo labai įskaudintas, o aš iš tiesų taip pat, nors iš tiesų jį mylėjau. Tėvas uždraudė man puoselėti bet kokias viltis imtis tapybos meno kaip profesijos. Aš žengiau dar vieną žingsnį ir pareiškiau, kad nieko kito nesimokysiu. Su tokiais pareiškimais situacija darėsi vis labiau įtempta, todėl senelis neatšaukiamai nusprendė bet kokia kaina įtvirtinti savo tėvų autoritetą. Tai paskatino mane užimti apdairaus tylėjimo poziciją, tačiau savo grasinimą įgyvendinau. Maniau, kad kai tik tėvui taps aišku, jog Realschule nepadariau jokios pažangos, jis bus priverstas leisti man siekti savo svajonės – geriau ar blogiau.

1.5 JAUNASIS NACIONALISTAS

Nežinau, ar teisingai apskaičiavau, ar ne. Mano nesėkmė mokykloje buvo akivaizdi. Mokiausi tik tų dalykų, kurie mane traukė, ypač tų, kurie, kaip maniau, vėliau man gali praversti kaip dailininkui. Tai, kas neatrodė svarbu arba kas kitaip manęs netraukė, visiškai sabotavau. Mano to meto mokykliniai atsiskaitymai visada buvo gerų arba blogų kraštutinumų, priklausomai nuo dalyko. Vienoje skiltyje mano įvertinimas skambėjo taip: „labai gerai“ arba „puikiai“. Kitoje – „vidutiniškas“ ar net „žemesnis nei vidutinis“. Mano geriausi dalykai buvo geografija ir dar geriau – visuotinė istorija. Tai buvo du mano mėgstamiausi dalykai, ir aš juos mokiausi kaip lyderis.

Kai žvelgiu atgal per tiek daug metų ir bandau įvertinti šios patirties rezultatus, aiškiai pastebiu du labai svarbius faktus: Pirma, tapau nacionalistu.

Antra, išmokau suprasti ir suvokti tikrąją istorijos prasmę.

1.6 VOKIETIJOS OSTMARKAS

Senoji Austrija buvo daugiatautė valstybė.

Tomis dienomis bent jau Vokietijos Reicho piliečiai, paimti per prievartą, negalėjo suprasti, ką šis faktas reiškė kasdieniniame tokios valstybės žmonių gyvenime. Po didingo pergalingo pergalingų kariuomenių žygio Prancūzijos-Vokietijos kare Reicho vokiečiai vis labiau ir labiau atitolo nuo vokiečių už savo sienų – iš dalies dėl to, kad nenorėjo įvertinti tikrosios tų kitų vokiečių vertės, iš dalies dėl

to, kad nesugebėjo to padaryti. Išsigimusi dinastija dažnai buvo painiojama su žmonėmis, kurie iš esmės buvo sveiki.

Reicho vokiečiai nesuvokė, kad jei Austrijos vokiečiai nebūtų buvę geriausio kraujo, jie niekada nebūtų galėję suteikti savo būdingo antspaudo 52 mln. Gyventojų turinčiai imperijai, todėl kilo klaidinga mintis, kad Austrija yra vokiečių valstybė. Ši klaida sukėlė skaudžių padarinių. Tačiau vis dėlto tai buvo puikus 10 milijonų Ostmarkės vokiečių charakterio liudijimas. Tik nedaugelis paties Reicho vokiečių įsivaizdavo, kokią žiaurią kovą tie Rytų vokiečiai turėjo kasdien vesti dėl savo vokiečių kalbos, mokyklų ir charakterio išsaugojimo.

Tik šiandien, kai tragiškas likimas atplėšė kelis milijonus mūsų giminaičių nuo Reicho ir privertė juos gyventi svetimoje valdžioje, svajojant apie bendrą tėvynę, į kurią nukreipti visi jų troškimai, ir kovojant dėl teisės vartoti gimtąją kalbą, tik dabar platesni sluoksniai suprato, ką reiškia kovoti už savo tautą. Šiandien galbūt yra tokių, kurie gali įvertinti tos vokiškos dvasios, kuri gaivino senąjį Reicho Ostmarką, didybę. Ji įgalino tuos žmones, paliktus visiškai vienus, kelis šimtmečius ginti Reichą nuo Rytų. Jie taip pat sugebėjo užtikrinti vokiečių kalbos ribas per partizaninį karą tuo metu, kai Reichas buvo labiau suinteresuotas kolonijomis nei savo kūno ir kraujo apsauga prie pat savo slenksčio.

1.7 KOVA UŽ GERMANIZMĄ

Šioje kovoje dėl senosios Austrijos kalbos, kaip ir kiekvienoje panašioje kovoje, buvo trys grupės: kovotojai, nevykėliai ir išdavikai.

Atrankos procesas prasidėjo mokykloje. Verta paminėti, kad mokykloje vyko bene aršiausias kalbos karas; čia buvo lopšelis, kuriame turėjo būti palaistytos sėklos, iš kurių turėjo išaugti ir susiformuoti ateinanti karta. Kovos taktinis tikslas buvo įveikti vaiką, ir būtent jam buvo skirtas pirmasis raginimas:

„Vokiečių berniuk, nepamiršk, kad esi vokietis“ ir „Atmink, mergaite, kad vieną dieną turėsi tapti vokiečių motina!“

Tie, kurie pažįsta jaunatvišką dvasią, supranta, kad jaunimas visada mielai įsiklauso į tokį šauksmą. Jaunimas vadovavo kovai įvairiomis formomis, kovojo savais būdais ir savais ginklais.

Jie atsisakė dainuoti ne vokiškas dainas. Kuo labiau buvo stengiamasi atitraukti juos nuo ištikimybės Vokietijai, tuo labiau jie aukštino savo vokiečių didvyrių šlovę. Jie badavo, kad galėtų savo centais padėti vyresniųjų karui. Jie neįtikėtinai gerai suprato, kokią reikšmę turi tai, ką sako mokytojai ne vokiečiai, ir vieningai jiems prieštaravo. Jie nešiojo uždraustas savo giminės emblemas ir už tai mielai buvo baudžiami ar net mušami. Maža to, jie buvo ištikimybės veidrodžiai, iš kurių vyresnieji galėjo pasimokyti.

Taigi, būdamas gana jauno amžiaus, dalyvavau senosios Austrijos nacionalistinėse kovose. Kai vykdavo Südmark ir Mokyklų lygos susirinkimai, savo

lojalumui išreikšti dėvėdavome rugiagėles ir juodai-raudonai-auksines spalvas. Sveikinomės vieni su kitais „Heil“, o vietoj Austrijos himno giedojome „Deutschland über Alles“, nepaisydami įspėjimų ir nuobaudų. Taip jaunimas buvo politiškai auklėjamas tuo metu, kai vadinamosios tautinės valstybės piliečiai mažai ką žinojo apie savo tautybę, išskyrus kalbą.

Aš, žinoma, nepriklausiau šlageriams. Per trumpą laiką tapau karštu „vokiečių nacionalistu“, o tai reiškė visai ką kita – nei dabartinė mūsų partijos samprata.

Sparčiai judėjau nacionalistine kryptimi. Būdamas penkiolikos metų supratau skirtumą tarp dinastinio „patriotizmo“ ir „nacionalizmo“, pagrįsto žmonių, arba tautos, sąvoka, ir buvau visiškai linkęs į pastarąjį.

1.8 ISTORIJOS PAMOKOS

Tokia pirmenybė gali būti ne visai suprantama tiems, kurie niekada nesistengė studijuoti vidaus sąlygų, vyravusių Habsburgų monarchijos laikais. Austrijos mokyklose iš istorijos mokslų beveik išimtinai buvo dėstoma visuotinė istorija; konkrečios Austrijos istorijos buvo labai mažai. Šios valstybės likimas buvo glaudžiai susijęs su visos Vokietijos egzistavimu ir raida – taip, kad istorijos skirstymas į Vokietijos ir Austrijos istoriją būtų praktiškai neįsivaizduojamas. Ir iš tiesų tik tada, kai vokiečių tauta buvo padalinta į dvi valstybes, prasidėjo toks Vokietijos istorijos skaidymas.

Buvusios imperatoriškosios šlovės ženklai, kurie vis dar saugomi Vienoje, tarsi užburia. Jie garantuoja amžiną ryšį tarp šių dviejų tautų.

Kai Habsburgų valstybė subyrėjo į gabalus, Austrijos vokiečiai instinktyviai pasisakė už sąjungą su savo tėvyne Vokietija. Tai buvo balsas, išreiškiantis vieningą visos tautos troškimą sugrįžti į niekada nepamirštamus tėvų namus. Tačiau tokio visuotinio troškimo negalima paaiškinti kitaip, kaip tik priskiriant jo priežastį istoriniam mokymui, kurį patyrė atskiri Austrijos vokiečiai. Jame slypėjo niekada neišsenkantis šaltinis. Ypač išsiblaškymo ir užmaršumo laikais jo tylus balsas primindavo praeitį, ragindamas žmones žvelgti į naują ateitį ne tik per akimirkos gerovę.

Visuotinės istorijos mokymas vadinamosiose aukštosiose mokyklose vis dar yra labai nepatenkinamas. Mažai mokytojų supranta, kad istorijos mokymo tikslas nėra įsiminti tam tikras datas ir faktus, kurių mokiniui neįdomu žinoti: tikslią mūšio datą, vieno ar kito maršalo gimtadienį. O mokiniui visai neįdomu – arba tik atsitiktinai – žinoti, kada ant kurio nors monarcho kaktos buvo uždėta jo tėvų karūna. Į šiuos dalykus tikrai nežiūrima kaip į svarbius.

Tyrinėti istoriją – tai ieškoti ir atrasti jėgas, kurios lemia tuos rezultatus, kurie mums atrodo kaip istoriniai įvykiai.

Skaitymo ir mokymosi menas yra tai: Prisiminti svarbiausius dalykus ir pamiršti tai, kas nereikšminga.

Tikriausiai visą tolesnį mano gyvenimą lėmė tai, kad turėjau istorijos profesorių, kuris suprato, kaip nedaugelis kitų, kaip pasiekti, kad šis požiūris vyrautų klasėje. Tai buvo Linco realinės mokyklos (Realschule) daktaras Leopoldas Pötschas. Jis idealiai įkūnijo savybes, būtinas istorijos mokytojui mano minėta prasme. Pagyvenęs, ryžtingo būdo, bet geros širdies ponas buvo labai įtaigus kalbėtojas ir sugebėjo mus įkvėpti savo entuziazmu.

Dar ir šiandien negaliu be jaudulio prisiminti šios garbingos asmenybės, kurios entuziastingas istorijos dėstymas taip dažnai priversdavo mus visiškai pamiršti dabartį. Jis leido mums tarsi per stebuklą persikelti į praeitį. Jis prasiskverbė pro miglotą tūkstančių metų rūką ir mirusios praeities istorinę atmintį pavertė gyva tikrove. Kai jo klausydavomės, užsidegdavome entuziazmu, kartais net iki ašarų susijaudindavome.

Dar didesnė laimė, kad šis profesorius sugebėjo ne tik iliustruoti praeitį dabarties pavyzdžiais, bet ir iš praeities išvesti pamoką dabarčiai. Jis geriau nei bet kas kitas suprato kasdienes problemas, kurios tuo metu kirbėjo mūsų galvose. Jis naudojosi tautiniu užsidegimu, kurį mes savaip jautėme, kaip mūsų auklėjimo priemone, nes dažnai apeliuodavo į mūsų tautinės garbės jausmą. Taip jis palaikė tvarką ir išlaikė mūsų dėmesį daug lengviau, nei būtų galėjęs tai padaryti bet kokiomis kitomis priemonėmis.

Būtent dėl jo istorija tapo mano mėgstamiausiu dalyku.

Natūraliai, bet be sąmoningo mokytojo ketinimo, tapau jaunuoju revoliucionieriumi.

Juk kas galėjo studijuoti Vokietijos istoriją pas tokį mokytoją ir netapti valstybės, kurios valdovai padarė tokią pražūtingą įtaką vokiečių tautos likimui, priešu?

Kaip galima išlikti ištikimu Habsburgų rūmų, kurių praeitis ir dabartinis elgesys įrodė, kad jie visada pasirengę išduoti vokiečių tautos interesus dėl nereikšmingų asmeninių interesų, pavaldiniu?

Argi net būdami jauni nesupratome, kad ši Austrijos valstybė nemylėjo ir negalėjo mylėti mūsų, vokiečių?

Tai, ko istorija mus išmokė apie Rūmų politiką

Patvirtino mūsų patirtis. Šiaurėje ir pietuose svetimų rasių nuodai ėdė mūsų tautos organizmą. Netgi Viena nuolat vis labiau virto ne vokišku miestu. Imperatoriškieji rūmai visais įmanomais atvejais teikė pirmenybę čekams. Iš tiesų tai buvo dieviškasis atpildas, dėl kurio mirtiniausias germanizmo priešas Austrijoje, erchercogas Francas Ferdinandas, krito nuo kulkų, kurias jis pats padėjo paleisti. Veikdamas iš viršaus, jis buvo pagrindinis judėjimo už Austrijos pavertimą slavų valstybe globėjas.

Ant vokiečių tautos pečių užgriuvo milžiniška našta, o kraujo ir turto aukos buvo neįtikėtinai sunkios. Tačiau kiekvienas, kuris nebuvo aklas, turėjo matyti, kad visa tai

buvo veltui. Skaudžiausiai mus paveikė suvokimas, kad visą šią sistemą moraliai apsaugojo sąjunga su Vokietija, pagal kurią lėtą germanizmo išgyvendinimą iš senosios Austrijos monarchijos tam tikra prasme daugiau ar mažiau sankcionavo pati Vokietija. Habsburgų veidmainystė, kuria išoriškai stengtasi įtikinti žmones, kad Austrija tebėra vokiška valstybė, didino neapykantos imperatoriškiesiems rūmams jausmą. Kartu tai kėlė maišto ir paniekos dvasią.

Tačiau Vokietijos Reicho valdovai nieko nesuprato, ką visa tai reiškia. Tarsi apakę jie stovėjo šalia lavono; pačiuose irimo požymiuose jie tikėjo matantys atsinaujinusios gyvybinės jėgos ženklus.

Šioje nelaimingoje jauno Vokietijos Reicho ir iliuzinės Austrijos valstybės sąjungoje glūdėjo Pirmojo pasaulinio karo ir galutinio žlugimo užuomazgos.

Šioje knygoje gilinsiuosi į problemos esmę. Čia pakaks pasakyti, kad dar ankstyvoje jaunystėje padariau tam tikras išvadas, kurių niekada neatsisakiau. Iš tiesų, bėgant metams vis giliau jomis įsitikinau. Jos buvo tokios:

Kad Austrijos išardymas yra išankstinė Vokietijos gynybos sąlyga; kad nacionalinis jausmas jokiu būdu nėra tapatus dinastiniam patriotizmui; kad Habsburgų rūmams buvo lemta atnešti nelaimę vokiečių tautai.

Logiška šių įsitikinimų pasekmė buvo ta, kad aš labai mylėjau savo vokiškus ir austriškus namus ir jaučiau didelę neapykantą Austrijos valstybei.

Istorinis mąstymas, kurį išsiugdžiau mokydamasis istorijos mokykloje, manęs nepaliko ir vėliau. Pasaulio istorija vis labiau ir labiau tapo neišsemiamu šaltiniu, padedančiu suprasti šiuolaikinius istorinius įvykius, kitaip tariant, politiką. Todėl ne „mokysiuosi“ politikos, o leisiu politikai mane mokyti.

Būdamas ankstyvas „revoliucionierius“ politikoje, buvau ne mažiau ankstyvas revoliucionierius mene.

1.9 ATSIDAVIMAS VAGNERIUI

Tuo metu Aukštutinės Austrijos žemės sostinėje veikė teatras, kuris, palyginti, buvo neblogas. Beveik viskas ten buvo vaidinama. Kai man buvo 12 metų, pamačiau, kaip vaidinamas Viljamas Telis. Tai buvo mano pirmoji teatro patirtis. Po kelių mėnesių pamačiau „Lohengriną“ – pirmąją mano girdėtą operą. Mane iš karto sužavėjo. Mano jaunatviškas entuziazmas Bairoito meistrui [Wagneriui] neturėjo ribų. Vėl ir vėl mane traukė klausytis jo operų; ir šiandien laikau didele sėkme, kad šie kuklūs pastatymai mažame provincijos miestelyje leido man vėliau jį dar intensyviau vertinti.

Tačiau visa tai tik sustiprino mano didelį nepasitenkinimą tėvo man parinkta profesija. Šis nepasitenkinimas ypač sustiprėjo, kai peraugau paauglystę – šis procesas mano atveju buvo ypač skausmingas. Vis labiau įsitikinau, kad niekada nebūsiu laimingas būdamas valstybės tarnautojas. O dabar, kai Realschule pripažino mano gabumus piešimui, mano paties apsisprendimas dar labiau sustiprėjo.

Vėliau nei prašymai, nei grasinimai negalėjo nieko pakeisti.

Norėjau tapti dailininku, ir jokia pasaulio valdžia negalėjo priversti manęs tapti valstybės tarnautoju.

Keista, bet su amžiumi vis labiau domėjausi architektūra.

Tuo metu tai laikiau natūraliu savo tapybos talento vystymusi ir viduje džiaugiausi dėl tokio savo meninių interesų išsiplėtimo.

Neįtariau, kad viskas pasisuks kitaip.

1.10 MANO TĖVŲ MIRTIS

Mano karjeros klausimas buvo išspręstas daug greičiau, nei galėjau tikėtis.

Kai man buvo 13 metų, staiga praradau tėvą. Jis dar buvo stiprios sveikatos, kai apopleksijos smūgis neskausmingai nutraukė jo žemiškąsias klajones ir mus visus paliko giliai prislėgtus. Jo didžiausias troškimas buvo padėti sūnui siekti karjeros ir taip išgelbėti mane nuo sunkaus išbandymo, kurį jis pats patyrė. Jam atrodė, kad jam nepavyko. Ir vis dėlto, nors pats to nesuvokė, jis pasėjo sėklas ateičiai, kurios nė vienas iš mūsų tuo metu nenumatė.

Iš pradžių išoriškai niekas nepasikeitė.

Mano motina jautė pareigą tęsti mano mokymąsi pagal tėvo pageidavimą. Tai reiškė, kad ji liepė man mokytis valstybės tarnyboje. Aš pats buvau labiau nei bet kada pasiryžęs nesiimti šios karjeros. Mokyklos programa ir mokymo metodai buvo taip nutolę nuo mano idealų, kad tapau visiškai abejingas.

Staiga man į pagalbą atėjo liga. Per kelias savaites ji nulėmė mano ateitį ir užbaigė ilgai trukusį šeimyninį konfliktą. Mano plaučiai taip smarkiai sutriko, kad gydytojas primygtinai patarė mamai neleisti man imtis karjeros, kuri reikalautų darbo biure. Jis liepė man bent metus nebelankyti Realschule. Tai, ko taip ilgai slapta troškau ir dėl ko atkakliai kovojau, dabar tapo tikrove beveik vienu smūgiu.

Susirūpinusi mano liga, mama sutiko, kad palikčiau realinę mokyklą ir pradėčiau mokytis akademijoje.

Tai buvo laimingos dienos, kurios man atrodė beveik kaip sapnas, bet jos turėjo likti tik sapnu. Po dvejų metų motinos mirtis žiauriai nutraukė visus mano nuostabius planus.

Ji pasidavė ilgai ir skausmingai ligai, kuri nuo pat pradžių teikė mažai vilčių pasveikti. Nors jos mirtis buvo laukiama, man tai buvo baisus smūgis. Gerbiau savo tėvą, bet mylėjau motiną.

Skurdas ir sunki realybė privertė mane greitai apsispręsti. Dėl sunkios motinos ligos beveik visi šeimos ištekliai buvo išeikvoti. Pašalpos, kurią gaudavau kaip našlaitis, nepakako būtiniausiems gyvenimo poreikiams. Kažkaip

Vienaip ar kitaip, turėjau užsidirbti duoną pats.

Su drabužiais ir skalbiniais rankose, tvirtai apsisprendęs, išvykau į Vieną. Tikėjausi, kad pavyks užbėgti likimui už akių, kaip tai prieš 50 metų padarė mano tėvas. Buvau pasiryžęs tapti „kažkuo“, bet tikrai ne valstybės tarnautoju.

2 SKYRIUS – STUDIJŲ METAI IR KANČIOS VIENOJE

Kai mirė mano motina, mano likimas jau buvo nulemtas, bent jau vienu atžvilgiu. Paskutiniais jos ligos mėnesiais išvykau į Vieną laikyti stojamųjų egzaminų į Dailės akademiją. Apsiginklavęs krūva piešinių buvau įsitikinęs, kad egzaminą išlaikysiu gana lengvai. Realschule buvau bene geriausias piešimo klasės mokinys ir nuo to laiko padariau išskirtinę pažangą piešimo praktikoje. Todėl buvau gana patenkintas savimi, didžiavausi ir džiaugiausi dėl to, ką laikiau neabejotina sėkme.

Tačiau buvo vienas nuogąstavimas. Man atrodė, kad piešimui esu tinkamesnis nei tapybai, ypač įvairioms architektūrinio piešimo sritims. Tuo pat metu mano susidomėjimas architektūra nuolat augo. Ir šia linkme sparčiau pasistūmėjau po pirmojo vizito į Vieną, kuris truko dvi savaites; man dar nebuvo 16 metų.

Nuvykau į Dvaro muziejų studijuoti ten esančios meno galerijos paveikslų, tačiau pats pastatas patraukė beveik visą mano susidomėjimą, ir nuo ankstyvo ryto iki vėlyvo vakaro visą laiką praleidau apžiūrinėdamas įvairius visuomeninius pastatus. Ir mane visada labiausiai traukė patys pastatai. Valandų valandas stovėdavau iš nuostabos prie Operos ir Parlamento. Visa Ringo gatvė mane veikė magiškai, tarsi scena iš „Tūkstančio ir vienos nakties“.

2.1 ARCHITEKTO ĮGŪDŽIAI

Ir štai jau antrą kartą buvau šiame gražiame mieste, nekantriai laukiau stojamojo egzamino rezultatų, bet buvau įsitikinęs, kad man pasiseks. Buvau taip įsitikinęs, kad kai atėjo žinia, jog nepavyko, ji mane ištiko kaip žaibas iš giedro dangaus. Vis dėlto taip ir nutiko. Nuėjau pas rektorių ir paklausiau, kodėl manęs nepriėmė į bendrąją tapybos mokyklą, kuri buvo Akademijos dalis. Jis pasakė, kad mano eskizai neabejotinai rodė, jog tapyba nėra tai, kam esu tinkamas, o veikiau aiškiai rodė mano gabumus architektūriniam projektavimui. Todėl man tinkama vieta buvo Architektūros mokykla, kuri taip pat priklausė Akademijai. Iš pradžių buvo neįmanoma to suprasti, nes niekada nebuvau lankęs architektūros mokyklos ir nebuvau mokęsis architektūrinio projektavimo.

Išėjęs iš Hanseno rūmų, esančių Šilerplatco aikštėje, buvau gana nusiminęs. Pirmą kartą jauname gyvenime jaučiausi nesutariantis su savimi. Tie žodžiai buvo tarsi žaibas, kuris atskleidė seniai manyje glūdintį konfliktą. Tačiau iki tol negalėjau jo aiškiai įvardyti.

Per kelias dienas ir pats supratau, kad tapsiu architektu.

Tačiau, žinoma, kelias buvo labai sunkus. Dabar karštai gailėjausi dėl savo ankstesnio elgesio, kai Realschule apleidau ir niekinau tam tikrus dalykus. Prieš pradedant mokytis Architektūros mokykloje, reikėjo lankyti Statybos technikumą. Tačiau tam savo ruožtu reikėjo turėti vidurinės mokyklos baigimo pažymėjimą. O aš jo paprasčiausiai neturėjau. Mano meninės svajonės išsipildymas atrodė neįmanomas.

Po mamos mirties. Trečią kartą atvykau į Vieną. Šiam vizitui buvo lemta trukti kelerius metus. Jau anksčiau ten buvęs, greitai atgavau senąją ramybę ir ryžtą. Sugrįžo buvęs pasitikėjimas savimi, ir aš tvirtai įsmeigiau akis į tikslą. Būsiu architektas. Kliūtys mūsų gyvenimo kelyje pastatomos ne tam, kad mus nugalėtų, o tam, kad jas įveiktume. Ir aš buvau tvirtai pasiryžęs įveikti šias kliūtis, nuolat mintyse turėdamas savo tėvo paveikslą – to, kuris savo jėgomis iškilo iki valstybės tarnautojo pareigų, nors buvo neturtingas kaimo batsiuvio sūnus. Aš turėjau geresnę pradžią ir mano šansai pasisekimo buvo didesni. Tuo metu man atrodė, kad mano gyvenimo dalia yra sunki, bet šiandien joje įžvelgiu išmintingą Apvaizdos veikimą.

Likimo deivė paėmė mane ant rankų ir dažnai grasino mane sudaužyti, bet mano valia stiprėjo, o kliūtys vis didėjo, ir galiausiai mano valia nugalėjo.

Esu dėkingas už tą gyvenimo laikotarpį, nes jis mane užgrūdino ir leido būti tokiam tvirtam, koks esu dabar. Ir dar labiau, nes vertinu tai, kad tokiu būdu buvau išgelbėtas nuo tuščio lengvo gyvenimo, o motinos numylėtinis buvo paimtas iš jos švelnių rankų ir perduotas Nelaimėms kaip naujai motinai. Nors ir kovojau prieš tai kaip prieš per sunkią lemtį, esu dėkingas, kad buvau įstumta į vargo ir skurdo pasaulį ir taip pažinau žmones, už kuriuos vėliau turėjau kovoti.

2.2 PASAULĖŽIŪROS FORMAVIMASIS

Per tą laiką man atsivėrė akys į du pavojus, kurių pavadinimus iki tol beveik nežinojau. Net neįsivaizdavau jų siaubingos reikšmės vokiečių tautos egzistencijai. Šie du pavojai buvo marksizmas ir žydija.

Daugeliui žmonių Vienos vardas reiškia nekaltą malonumą, šventinę vietą laimingiems žmonėms. Man, deja, tai gyvas liūdniausio mano gyvenimo laikotarpio prisiminimas.

Net ir šiandien šio miesto paminėjimas man sukelia tik niūrias mintis. Penkeri skurdo metai tame Feikijos mieste.10 Penkeri metai, per kuriuos turėjau užsidirbti kasdienę duoną – iš pradžių kaip atsitiktinis darbininkas, paskui kaip mažų smulkmenų dailininkas. Ir tai iš tiesų buvo menkas kąsnelis, kurio nepakako numalšinti mano nuolatiniam alkiui. Tas alkis buvo mano ištikimas sargas, kuris niekada manęs nepalikdavo ir dalyvaudavo visuose mano darbuose. Kiekviena nupirkta knyga reiškė naują alkį, o kiekvienas apsilankymas operoje – šio nedraugiško palydovo įsiveržimą ateinančiomis dienomis. Visada kovojau su savo nesimpatišku draugu. Nepaisant to, būtent tuo metu išmokau daugiau nei bet kada anksčiau. Be architektūros studijų ir retų apsilankymų operoje, į kurią tekdavo eiti alkanas, neturėjau jokio kito gyvenimo malonumo, išskyrus knygas.

Tada daug skaičiau ir giliai mąsčiau apie tai, ką perskaičiau. Visą laisvą laiką po darbo skirdavau tik studijoms. Taip per kelerius metus įgijau žinių, kurios man praverčia iki šiol.

Bet dar daugiau:

Per tuos metus mano sąmonėje susiformavo požiūris į gyvenimą ir tam tikra pasaulėžiūra. Tai tapo granitiniu mano tuometinio elgesio pagrindu. Nuo to laiko tą pamatą tik labai nežymiai išplėčiau ir nieko jame nepakeičiau.

Priešingai.

Šiandien esu tvirtai įsitikinęs, kad, apskritai kalbant, būtent jaunystėje žmonės sukuria esminius savo kūrybinės minties pagrindus, kad ir kur ta kūrybinė mintis egzistuotų. Skiriu amžiaus išmintį, kuri gali atsirasti tik dėl didesnio gilumo ir įžvalgumo, pagrįsto ilgo gyvenimo patirtimi, ir kūrybinį jaunystės genijų. Pastarasis žydi mintimis ir idėjomis su neišsenkančiu vaisingumu, tačiau dėl savo bukumo iš karto nebūna naudingas. Šios idėjos yra statybinė medžiaga ir ateities planai. Būtent iš jų amžius ima akmenis ir stato pastatą – nebent vadinamoji amžiaus išmintis užgniaužia kūrybinį jaunystės genijų.

2.3 SMULKIABURŽUAZINIŲ AKLINŲ AKIŲ NUĖMIMAS

Gyvenimas, kurį anksčiau gyvenau namuose su tėvais, mažai kuo skyrėsi nuo visų kitų. Be rūpesčių laukdavau kitos dienos, o socialinių problemų, su kuriomis tekdavo susidurti, nebuvo.

Tie, su kuriais prabėgo mano jaunystės dienos, priklausė smulkiai buržuazinei klasei. Todėl tai buvo pasaulis, kuris turėjo labai mažai sąlyčio su tikrų fizinio darbo darbininkų pasauliu. Nes, nors iš pradžių tai gali pasirodyti keista, praraja, skirianti šią klasę, kuri anaiptol nėra ekonomiškai pasiturinti, nuo fizinį darbą dirbančiųjų klasės, dažnai yra gilesnė, nei žmonės mano. Tokio susiskaldymo, kurį beveik galime pavadinti priešiškumu, priežastis yra baimė, dominuojanti socialinėje grupėje, kuri tik šiek tiek pakilo virš fizinio darbo darbininkų lygio – baimė, kad ji gali grįžti į senąją padėtį arba bent jau vėl būti priskirta darbininkų klasei. Be to, yra kažkas atstumiančio, kai prisimenamas tos žemesniosios klasės kultūrinis neturtas ir šiurkščios jų tarpusavio manieros. Tiems, kurie yra tik ant pirmojo socialinių kopėčių laiptelio, nepakenčiamas atrodo priverstinis kontaktas su tuo kultūriniu lygiu ir gyvenimo lygiu, nuo kurio jie pakilo.

Todėl aukštesniųjų klasių atstovai jaučia mažiau suvaržymų bendraudami su žemiausios klasės žmonėmis, nei tai būtų įmanoma „aukščiau stovinčiųjų“ atžvilgiu.

Žodžiu „pradedantis“ turiu omenyje kiekvieną, kuris savo pastangomis pakilo į aukštesnį socialinį lygį nei tas, kuriam anksčiau priklausė.

Galiausiai ši kova, kuri dažnai būna sunki, sunaikina bet kokią simpatiją. Mūsų pačių kova už būvį užmuša mūsų jausmus dėl tų, kurie liko už nugaros, vargo.

Šiuo požiūriu likimas man buvo maloningas. Aplinkybės privertė mane grįžti į tą skurdo ir ekonominio nesaugumo pasaulį, iš kurio tėvas pakilo savo gyvenimo pradžioje. Siauro smulkiaburžuazinio išsilavinimo aklinos uždangos buvo tom nuo mano akių. Dabar pirmą kartą išmokau pažinti žmones; išmokau atskirti tuščią išvaizdą ar brutalias manieras nuo tikrosios vidinės žmogaus prigimties.

2.4 VIENOS SOCIALINIAI KONFLIKTAI

Šimtmečio pradžioje Viena socialiniu požiūriu buvo vienas labiausiai atsilikusių Europos miestų.

Akinantys turtai ir bjaurus skurdas buvo persipynę į žiaurų kontrastą. Miesto centre ir centre jautėsi 52 milijonų gyventojų imperijos pulsas, turintis visą pavojingą daugiatautės valstybės žavesį. Akinantis dvaro spindesys tarsi magnetas veikė visos imperijos turtus ir intelektą. Šią trauką dar labiau stiprino Habsburgų monarchijos centralizuojanti galia. Ši centralizavimo politika buvo būtina, norint išlaikyti tą mišrių tautybių mišrainę. Tačiau dėl to mieste, kuris buvo ir metropolis, ir imperatoriaus rezidencija, susitelkė nepaprastai daug aukštų pareigūnų.

Tačiau Viena buvo ne tik politinis ir intelektualinis Dunojaus monarchijos centras, bet ir prekybos centras. Be gausaus būrio aukšto rango karininkų, valstybės pareigūnų, menininkų ir mokslininkų, čia gyveno dar didesnė masė darbininkų. Apgailėtinas skurdas akis į akį susidūrė su aristokratijos ir pirklių klasės turtais. Tūkstančiai bedarbių lūkuriavo priešais rūmus Ring Strasse, o po šia Via Triumphalis senosios Austrijos, benamiai grūmėsi kanaluose ir purve.

Vargu ar buvo kitas Vokietijos miestas, kuriame socialinį klausimą būtų galima geriau išnagrinėti nei Vienoje. Tačiau čia turiu įspėti, kad nesusidarytų iliuzija, jog šią problemą galima „studijuoti“ iš viršaus į apačią. Žmogus, kuris niekada nebuvo patekęs į šios gniuždančios gyvatės gniaužtus, negali žinoti, kokie yra jos nuodai. Mėginimas ją tyrinėti bet kokiu kitu būdu baigsis tik paviršutiniškomis kalbomis ir sentimentaliomis iliuzijomis. Ir viena, ir kita yra žalinga – pirmoji dėl to, kad niekada negali pasiekti klausimo esmės, o antroji – dėl to, kad visiškai išvengia klausimo sprendimo.

Nežinau, kas blogiau: ar ignoruoti socialines bėdas, kaip tai daro dauguma tų, kuriems likimas buvo palankus, ir tų, kurie savo įprastu darbu pakilo socialinėje skalėje, ar toks pat arogantiškas ir dažnai netaktiškas elgesys, kurį demonstruoja žmonės, kurie iš labdaringos veiklos daro madas ir tvirtina, kad „užjaučia žmones“. Bet kokiu atveju tokie žmonės nusideda daugiau, nei gali įsivaizduoti. Todėl, savo pačių nuostabai, jie pastebi, kad „socialinė sąžinė“, kuria jie didžiuojasi, niekada neduoda jokių rezultatų, o veikiau dažnai sukelia pasipiktinimą. Ir tada jie kalba apie žmonių nedėkingumą.

Tokie žmonės vangiai mokosi, kad vien tik socialinei veiklai vietos nėra ir kad iš jos negalima tikėtis dėkingumo. Čia nekalbama apie malonių dalijimą; iš esmės tai teisingumo atkūrimo klausimas.

Nuo pagundos taip studijuoti socialinį klausimą buvau apsaugotas dėl paprastos priežasties – buvau priverstas gyventi skurde. Todėl reikėjo ne objektyviai studijuoti problemą, o veikiau išbandyti jos poveikį man. Nors jūrų kiaulytė išgyveno eksperimentą, tai nėra įrodymas, kad ji buvo nekenksminga.

Kai šiandien bandau prisiminti tuo metu patirtų įspūdžių seką, matau, kad galiu tai padaryti tik apytiksliai. Čia aprašysiu tik esminius įspūdžius ir tuos, kurie mane asmeniškai paveikė labiausiai. Ir paminėsiu keletą pamokų, kurias išmokau iš šios patirties.

2.5 DARBININKAS

Tuo metu apskritai nebuvo labai sunku susirasti darbą, nes ieškojau darbo ne kaip kvalifikuotas amatininkas, o kaip vadinamasis darbininkas, pasiruošęs imtis bet kokio atsitiktinai pasitaikiusio darbo vien tam, kad užsidirbčiau kasdienei duonai.

Taigi atsidūriau tokioje pačioje padėtyje kaip ir visi tie emigrantai, kurie nusikrato nuo kojų Europos dulkes ir su geležiniu ryžtu deda naujos egzistencijos pamatus Naujajame pasaulyje bei užsitarnauja sau naujus namus. Išsilaisvinę iš visų paralyžiuojančių klasės ir padėties, aplinkos ir tradicijų prietarų, jie imasi bet kokios tarnybos, kuri jiems atveria duris, - priima bet kokį darbą, kuris pasitaiko jų kelyje, ir vis labiau alsuoja mintimi, kad sąžiningas darbas niekada niekam nedaro gėdos, kad ir koks jis būtų. Taigi buvau pasiryžęs abiem kojomis šokti į šį naują pasaulį, kovodamas už savo kelią į priekį.

Netrukus įsitikinau, kad kokio nors darbo visada galima rasti. Tačiau taip pat sužinojau, kad jį taip pat greitai ir lengvai galima prarasti.

Netikrumas, kaip užsidirbti kasdieniam pragyvenimui, netrukus tapo tamsiausiu šio naujo gyvenimo bruožu.

Kvalifikuotas darbininkas ne taip dažnai buvo išmetamas į gatvę kaip nekvalifikuotas darbininkas, tačiau pirmasis jokiu būdu nebuvo apsaugotas nuo tokio pat likimo. Nors jam ir nereikėjo susidurti su nedarbu dėl paklausos trūkumo, lokautas ir streikas turėjo tokį patį poveikį.

Šiuo atveju nesaugumo užsidirbant kasdienę duoną elementas buvo karščiausias pačios socialinės ekonominės sistemos aspektas.

Kaimo vaikiną, migruojantį į didmiestį, traukia tai, kas apibūdinama kaip lengvas darbas – o iš tikrųjų taip gali būti – ir trumpesnės darbo valandos. Jį ypač žavi didmiesčių spindesys. Įpratęs gauti nuolatinį atlyginimą, jis buvo išmokytas nepalikti savo ankstesnio darbo, kol naujas darbas bent jau nebus matomas. Kadangi žemės ūkio darbo jėgos labai trūksta, tikimybė ilgai nedirbti kaime yra labai maža.

Klaidinga manyti, kad iš kaimo į miestą išvykęs berniukas yra mažiau tvirtas nei tie, kurie lieka namuose.

Dirbti žemę. Priešingai, patirtis rodo, kad emigruoja tie, kurie yra sveikesni ir energingesni, o ne atvirkščiai. Prie tokių žmonių priskiriu ne tik tuos, kurie emigruoja į Ameriką, bet ir jauną kaimo ūkininką, kuris palieka gimtąjį kaiimą ir išvyksta į didmiestį, kur jis bus svetimas. Jis pasirengęs rizikuoti dėl neaiškaus likimo. Paprastai jis atvyksta į miestą su mažais pinigais kišenėje. Pirmąsias kelias dienas jis nenusivilia, jei jam nesiseka rasti darbo. Tačiau jei jis randa darbą ir netrukus jį praranda, padėtis

būna daug blogesnė. Susirasti naują darbą, ypač žiemą, dažnai būna sunku, o kartais net neįmanoma.

2.6 DARBUOTOJO LIKIMAS

Pirmąsias kelias savaites gyvenimas dar pakenčiamas. Iš profesinės sąjungos jis gauna bedarbio pašalpą, todėl gali gyventi toliau. Tačiau kai dėl užsitęsusio nedarbo nebelieka paskutinių nuosavų pinigų, o profsąjunga nustoja mokėti, prasideda tikroji nelaimė. Dabar jis vaikšto gatvėmis alkanas. Dažnai jis užstato arba parduoda paskutinius savo daiktus. Jo drabužiai tampa nušiurę. Vis labiau skurstant jo išvaizdai, jis nusileidžia į žemesnį socialinį lygmenį – susimaišo su žmonių klase, kuri, be fizinių kančių, nuodija ir jo protą. Tada jis neturi kur miegoti, o jei tai atsitinka žiemą – o taip būna labai dažnai – jis atsiduria baisioje padėtyje. Galiausiai jis gauna darbą. Tačiau sena istorija kartojasi. Antrą kartą nutinka tas pats. Tada trečią kartą – dabar jau tikriausiai daug blogiau. Pamažu jis tampa abejingas šiam nuolatiniam nesaugumui. Galiausiai jis pripranta prie pasikartojimų.

Todėl net ir paprastai darbštus žmogus tampa nerūpestingas ir nerūpestingai žiūri į gyvenimą. Pamažu jis tampa įrankiu nesąžiningų žmonių rankose, kurie jį išnaudoja savo naudai. Jis ne dėl savo kaltės taip dažnai netenka darbo, kad dabar jam nebesvarbu, ar streikas, prie kurio jis prisijungia, yra skirtas jo ekonominėms teisėms užtikrinti, ar juo siekiama sunaikinti valstybę, socialinę santvarką ar net kultūrą apskritai. Jis nemėgsta streikuoti, bet vis tiek prie jo prisijungia iš abejingumo.

Tūkstančius kartų mačiau, kaip šis procesas vyko mano akyse. Ir kuo ilgiau jį stebėjau, tuo labiau ėmiau nekęsti to mamuto miesto, kuris godžiai traukia žmones į savo širdį, kad galiausiai juos negailestingai sutraiškytų.

Atvykę jie vis dar priklausė savo tautai; jei pasilikdavo, tas ryšys nutrūkdavo.

Gyvenimas didmiestyje taip išblaškė ir mane, kad aš pats patyriau šio likimo veikimą ir pajutau jo poveikį savo sielai. Prieš akis aiškiai išryškėjo vienas dalykas: Svarbiausia buvo staigūs darbo ir neveiklumo pokyčiai ir atvirkščiai. Nuolatiniai pajamų ir išlaidų svyravimai galutinai sunaikino daugelio žmonių taupumo jausmą ir įprotį protingai kontroliuoti išlaidas. Žmogaus organizmas palaipsniui prisitaiko gerai maitintis gerais laikais ir badauti blogais.

Iš tiesų badas sunaikina normalaus išlaidavimo jausmą gerais laikais, kai žmogus vėl įsidarbina. Taip yra todėl, kad kančias, kurias bedarbis turi patirti, jis turi psichologiškai kompensuoti nuolatiniu mentaliniu miražu, kuriame jis įsivaizduoja, kad vėl gerai valgo. Ir ši svajonė virsta tokia manija, kad tampa liguistu impulsu mesti visus savęs apribojimus, kai vėl atsiranda darbas ir atlyginimas. Todėl vos tik susiradus naują darbą, jis praranda kontrolę ir ima išlaidauti taip, tarsi nebūtų rytojaus. Tai sujaukia net ir nedidelį savaitės biudžetą, nes išlaidavimas tampa neracionalus. Kai taip nutinka pirmą kartą, uždarbio užtenka gal penkioms, o ne septynioms dienoms. Vėliau jų užtenka tik trims dienoms. Jei įprotis išlieka, uždarbio užteks vos vienai dienai. Ir galiausiai jos išnyks per naktį.

Dažnai namuose būna žmona ir vaikai. Daugeliu atvejų nutinka taip, kad toks gyvenimo būdas paveikia ir juos.

Ypač jei vyras jiems geras, nori dėl jų padaryti viską, ką gali, ir savaip juos myli. Tada savaitės uždarbis išleidžiamas per dvi ar tris dienas. Šeima valgo ir geria kartu, kol užtenka pinigų, bet baigiantis darbo dienai

Savaitės pabaigoje jie badauja. Tuomet žmona klajoja po apylinkes, šiek tiek skolinasi ir pridaro nedidelių skolų parduotuvių savininkams, stengdamasi sulaukti savaitės pabaigos. Jų pietų maistas būna skurdus, o dažnai jo visai nebūna. Jie laukia artėjančio atlyginimo, kalbasi ir kuria planus, o kol yra alkani, svajoja apie būsimą laimę.

Taip maži vaikai anksti susipažįsta su vargu.

Tačiau blogis pasiekia kulminaciją, kai vyras nuo pat pradžių eina savo keliu, o žmona protestuoja vien iš meilės vaikams. Tada kyla ginčai ir blogi jausmai. Vyras pradeda gerti ir atsiriboja nuo žmonos. Dabar jis girtauja kiekvieną šeštadienį. Kovodama dėl savo ir vaikų egzistencijos, žmona varinėja jį iš fabriko į smuklę, kad algos dieną gautų iš jo kelis centus. Tada, kai jis pagaliau grįžta namo – galbūt sekmadienį ar net pirmadienį, išleidęs paskutinį centą, - seka apgailėtinos scenos, kurios šaukiasi Dievo gailestingumo

Iš tikrųjų tai patyriau šimtus kartų. Iš pradžių buvau pasibjaurėjęs ir pasipiktinęs. Vėliau suvokiau visą jų nelaimės tragizmą ir supratau gilias jos priežastis. Jie buvo nelaimingos blogų sąlygų aukos.

Tuo metu būsto sąlygos buvo labai blogos. Vienos fizinio darbo darbininkai gyveno siaubingame varge. Dar ir šiandien šiurpstu pagalvojęs apie varganas lūšnas, kuriose gyveno žmonės, apie naktines prieglaudas ir lūšnynus, apie visas tas bjaurias šiukšlių, atstumiančio purvo ir dar blogesnių dalykų scenas.

Tik įsivaizduokite, kas nutiks vieną dieną, kai masės išlaisvintų vergų išeis iš šių vargo rūsių ir užpuls nieko neįtariančius savo bičiulius!

Nes šis kitas pasaulis iš tiesų yra nieko neįtariantis.

Jie beprasmiškai leido šiems dalykams vykti, nesirūpindami ir net neįtardami, kad anksčiau ar vėliau likimas atkeršys – jei laiku nebus nuramintas.

Šiandien nuoširdžiai dėkoju Apvaizdai, kad mane pasiuntė į tokią mokyklą. Ten negalėjau atsisakyti domėtis dalykais, kurie manęs netenkino. Ši mokykla netrukus man davė gilią pamoką.

Kad visiškai nenusivilčiau žmonėmis, su kuriais gyvenau, turėjau atskirti išorinius jų gyvenimo pavidalus nuo priežasčių, kodėl jie taip susiklostė. Tada galėjau viską pakęsti be nusivylimo. Tie, kurie kilo iš visų šių nelaimių ir kančių, iš šio purvo ir išorinės degradacijos, buvo ne patys žmonės, o apgailėtini apgailėtinų dėsnių padariniai. Mano paties gyvenime panašūs sunkumai neleido man pasiduoti

gailestingam sentimentalumui matant šiuos degradavusius vystymosi proceso produktus.

Ne, ne taip reikia suprasti šiuos dalykus.

2.7 TOBULĖJIMO KELIAS

Jau tada supratau, kad yra dvejopas būdas, kuriuo galima pagerinti sąlygas:

Pirma: sukurti geresnes pagrindines socialinio vystymosi sąlygas, sukuriant gilų socialinės atsakomybės jausmą. Antra: derinti šį jausmą su negailestingu pasiryžimu išnaikinti visus nepagydomus auglius.

Kaip gamta didžiausią dėmesį skiria ne tam, kad išlaikytų tai, kas jau egzistuoja, o selektyviam palikuonių veisimui, taip ir žmogaus gyvenime. Gyvenime ne tiek svarbu dirbtinai patobulinti esamą kartą – kas dėl žmogaus savybių 99 proc. atvejų neįmanoma – kiek nuo pat pradžių užsitikrinti geresnį kelią tolesniam vystymuisi.

Kovodamas už būvį Vienoje aiškiai suvokiau, kad visos socialinės veiklos tikslas niekada neturi būti vien tik labdara, kuri yra juokinga ir nenaudinga. Priešingai, ji turi būti priemonė, padedanti rasti būdą, kaip pašalinti esminius mūsų ekonominio ir kultūrinio gyvenimo trūkumus – trūkumus, kurie neišvengiamai sukelia individo degradaciją arba bent jau veda jį į tokią degradaciją.

Sunkumai, su kuriais susiduriama taikant visas, net pačias drastiškiausias, priemones prieš tuos, kurie kelia pavojų valstybei, didele dalimi kyla dėl netikrumo, susijusio su vidiniais šio šiuolaikinio reiškinio motyvais ir priežastimis.

Šis netikrumas grindžiamas tik kaltės jausmu, kurį kiekvienas žmogus jaučia dėl to, kad leido įvykti šiai degradacijos tragedijai. Šis jausmas paralyžiuoja visas pastangas priimti tvirtą sprendimą veikti. Dėl savo neryžtingumo šie žmonės nedrąsiai ir atsainiai imasi net tų priemonių, kurios būtinos savigynai.

Kai žmogaus nebeslegia jo paties kaltės jausmas, tada ir tik tada jis turės vidinės jėgos ir išorinės stiprybės negailestingai išnaikinti parazitų augimą ir išrauti piktžoles.

Bet kadangi Austrijos valstybė beveik neturėjo socialinių teisių ar socialinės teisėkūros jausmo, jos nesugebėjimas kovoti su šiais blogio augliais buvo akivaizdus.

2.8 „NACIONALINIO PASIDIDŽIAVIMO“ TRŪKUMAS

Nežinau, kas tuo metu mane gąsdino labiau: ekonominis skurdas tų, kurie tuo metu buvo mano bendražygiai, jų primityvūs papročiai ir moralė ar žemas intelekto išsivystymo lygis.

Mūsų buržuazija dažnai kyla iš moralinio pasipiktinimo, išgirdusi iš kokio nors apgailėtino klajoklio lūpų, kad jam nesvarbu, ar jis vokietis, ar ne, ir kad jis įsitaisys ten, kur gaus pakankamai lėšų pragyvenimui.

Jie griežtai protestuoja prieš tokį „nacionalinio pasididžiavimo“ stoką ir griežtai išreiškia savo siaubą dėl tokių jausmų.

Tačiau kiek žmonių iš tiesų klausia savęs, kodėl būtent jų pačių jausmai yra geresni?

Kiek iš jų supranta, kad jų natūralus pasididžiavimas, jog jie yra privilegijuotos tautos nariai, kyla iš daugybės jiems pasitaikančių progų, primenančių Tėvynės ir tautos didybę visose meno ir kultūros gyvenimo srityse?

Kiek iš jų supranta, kad pasididžiavimas Tėvyne didele dalimi priklauso nuo žinių apie jos didybę visose tose srityse?

Ar mūsų buržuaziniai sluoksniai kada nors susimąstė, kokia juokingai menka „tautos“ dalis yra tos žinios, kurios yra būtina pasididžiavimo tėvyne sąlyga?

Negalima prieštarauti, kad panašios sąlygos egzistuoja ir kitose šalyse, tačiau tų šalių darbininkų klasės išliko patriotinės. Net jei taip ir būtų, tai nepateisintų mūsų aplaidaus požiūrio. Tačiau taip nėra. Tai, ką mes vadiname „šovinistiniu“ auklėjimu, pavyzdžiui, prancūzų tautos atveju, tėra kraštutinis Prancūzijos didybės pabrėžimas visose kultūros arba, kaip sako prancūzai, civilizacijos srityse. Prancūzų berniukas nėra auklėjamas remiantis vien objektyviais principais. Visur, kur kalbama apie jo šalies politinės ir kultūrinės didybės svarbą, jis mokomas pačiu subjektyviausiu būdu, kokį tik galima įsivaizduoti.

Šis ugdymas visada turi apsiriboti bendromis idėjomis didelėje perspektyvoje. Jos turėtų būti giliai įsirėžusios į žmonių atmintį ir jausmus, jei reikia, nuolat kartojant.

Tačiau mūsų atveju esame kalti ne tik dėl neigiamų aplaidumo nuodėmių, bet ir dėl pozityvaus iškraipymo tos mažos dalelės žinių, kurias kai kuriems pasisekė įgyti mokykloje. Žiurkės, nuodijančios mūsų kūno politiką, iš plačiųjų masių širdžių ir atminties praryja net ir tą trupinėlį, likusį nuo vargo ir kančių.

2.9 DARBUOTOJO VAIKO KANČIA

Įsivaizduokite tokią sceną:

Jame yra rūsio butas, kurį sudaro du drėgni kambariai. Šiuose kambariuose gyvena darbininkas ir jo šeima – iš viso septyni žmonės. Tarkime, kad vienas iš vaikų yra trejų metų berniukas. Tokio amžiaus vaikai pirmą kartą suvokia gaunamus įspūdžius. Labai gabių

Įspūdžių pėdsakai išlieka iki pat senatvės.

Dabar šių gyvenamųjų patalpų ankštumas ir perkrautumas nėra palankus maloniems šeimyniniams santykiams. Todėl kyla kivirčai ir tarpusavio pykčio priepuoliai. Vargu ar galima sakyti, kad šie žmonės gyvena vieni su kitais, bet veikiau vienas ant kito. Maži nesusipratimai, kurie erdviuose šeimos namuose išnyktų, čia tampa nuolatinių ginčų priežastimi. Kalbant apie vaikus, situacija yra pakenčiama iš vienos pusės. Tokiomis sąlygomis jie nuolat ginčijasi tarpusavyje, tačiau ginčai greitai ir visiškai pasimiršta. Tačiau kai tėvai be galo ginčijasi, kasdieniai ginčai nusirita iki neįsivaizduojamai žemo lygio. Tokia patirtis ilgainiui turi daryti poveikį vaikams. Reikia iš tikrųjų išgyventi tokią aplinką, kad iš tikrųjų įsivaizduotume šių tarpusavio

kaltinimų pasekmes – pavyzdžiui, kai tėvas fiziškai užpuola motiną ir smurtauja prieš ją, apimtas girto pykčio priepuolio.

Sulaukęs šešerių metų vaikas nebegali ignoruoti šių bjaurių detalių, kurios net ir suaugusiam žmogui atrodo atgrasios. Užsikrėtęs moraliniais nuodais, nepakankamai maitinamas ir su utėlių pilna galva, jaunasis „pilietis“ eina į pradinę mokyklą. Jis sunkiai išmoksta skaityti ir rašyti. Namuose nėra galimybės išmokti jokių pamokų. Priešingai. Tėvas ir motina patys vaikų akivaizdoje blogai atsiliepia apie mokytoją ir mokyklą, ir jie kur kas labiau linkę įžeidinėti mokytojus, nei suduoti savo vaikui per kelius ir įkalti jam į galvą sveiką protą. Tai, ką vaikas girdi namuose, tik mažina jo pagarbą bendrapiliečiams. Apie visą žmogaus prigimtį nepasakoma nieko gero, o kiekviena institucija, pradedant mokykla ir baigiant vyriausybe, yra niekinama. Nesvarbu, ar kalbama apie religiją ir moralę, ar apie valstybę ir visuomeninę santvarką, visur tas pats – viskas menkinama.

Kai keturiolikmetis berniukas baigia pradinę mokyklą, būtų sunku pasakyti, kokie ryškiausi jo charakterio bruožai: neįtikėtinas neišmanymas, kiek tai susiję su tikruoju žinojimu, ar ciniškas įžūlumas kartu su neigiamu požiūriu į moralę. Tokio jauno amžiaus žmogui užtenka, kad plaukai šiauštųsi.

2.10 JAUNAS VALDŽIOS NIEKINTOJAS

Kokią vietą gyvenime gali užimti toks žmogus, kuriam niekas nėra šventa ir kuris niekada nėra patyręs nieko kilnaus, priešingai, kuris yra artimai susipažinęs su žemiausia žmogiškos egzistencijos rūšimi?

Šis trejų metų vaikas tapo penkiolikmečiu autoritetų niekintoju. Jis susipažino tik su moraliniu purvu ir niekšybe, o visa, kas galėtų paskatinti jo mintis siekti aukštesnių dalykų, buvo pašalinta.

O dabar šis jaunuolis įžengia į gyvenimo mokyklą.

Jis gyvena tokį pat gyvenimą, kokį vaikystėje jam rodė tėvas. Jis kabinėjasi prie gatvės gyventojų ir grįžta namo bet kuriuo paros metu. Kartais net muša savo vargšę motiną. Jis keikia Dievą ir pasaulį ir galiausiai atsiduria nepilnamečių pataisos namuose. Ten jis galutinai nupoliruojamas.

O jo buržuaziniai amžininkai stebisi, kad šis jaunasis „pilietis“ neturi „patriotinio entuziazmo“.

Diena po dienos jie visi tampa liudininkais reiškinio, kai pasitelkus teatrą ir kiną, bulvarinę žurnalistiką ir nepadorias knygas tarp žmonių skleidžiami nuodai. Ir vis dėlto jie stebisi apgailėtinais masių „moralės standartais“ ir „tautiniu abejingumu“. Tarsi šiukšlinis kinas, šūdina spauda ir panašūs dalykai galėtų suteikti žinių apie savo šalies didybę – visiškai neskaitant ankstesnio individo išsilavinimo.

Tada greitai ir nuodugniai supratau tai, ko iki tol nebuvau suvokęs. Tai buvo štai kas:

Tautos „nacionalizavimo“ klausimas visų pirma susijęs su sveikų socialinių sąlygų, kurios suteiktų pagrindą, būtiną individo ugdymui, sukūrimu. Nes tik tada, kai auklėjimas šeimoje ir mokykloje suteiks žmogui kultūrinių ir ekonominių žinių, o svarbiausia – savo šalies politinės didybės suvokimą, tik tada jis galės didžiuotis esąs pilietis. Galiu kovoti tik už tai, ką myliu. Galiu mylėti tik tai, ką gerbiu. O kad galėčiau ką nors gerbti, turiu bent šiek tiek apie tai žinoti.

2.11 ARCHITEKTAS IR AKVARELĖS TAPYTOJAS

Vos tik pradėjau domėtis socialiniais klausimais, pradėjau juos iš esmės studijuoti. Taip man atsivėrė naujas ir iki tol nepažintas pasaulis.

1909-1910 m. taip pagerinau savo padėtį, kad man nebereikėjo užsidirbti kasdienės duonos dirbant fizinį darbą. Dabar savarankiškai dirbau kaip piešėjas ir akvarelių tapytojas.

Ši karjera buvo išties skurdi, bent jau kalbant apie uždarbį. Man vos užteko lėšų būtiniausioms gyvenimo reikmėms. Vis dėlto ji man buvo įdomi, atsižvelgiant į profesiją, kurios siekiau.

Be to, kai vakarais grįždavau namo, dabar nebuvau mirtinai pavargęs kaip anksčiau, kai negalėdavau žvilgtelėti į knygą ir beveik iš karto neužmigdavau. Taigi dabartinis mano darbas buvo suderintas su būsima profesija. Be to, buvau savo laiko šeimininkas ir dabar galėjau geriau nei anksčiau paskirstyti savo darbo valandas.

Tapiau, kad užsidirbčiau pragyvenimui, o studijavau savo malonumui.

Taip galėjau įgyti teorinių žinių apie socialinę problemą, o tai buvo būtinas priedas prie to, ko mokiausi iš kasdienės patirties. Išstudijavau visas knygas, kurias tik galėjau rasti ir kuriose buvo nagrinėjamas šis klausimas, ir giliai apmąsčiau tai, ką perskaičiau.

Manau, kad aplinkiniai mane laikė ekscentrišku žmogumi.

Be domėjimosi socialiniu klausimu, natūralu, kad su entuziazmu atsidaviau architektūros studijoms. Šalia muzikos ją laikiau menų karaliene. Ją studijuoti buvo malonumas, o ne darbas. Galėjau skaityti ar piešti iki vėlyvos nakties ir niekada nepavargdavau. Ir vis labiau tikėjau, kad mano svajonė apie puikią ateitį išsipildys, nors jos įgyvendinti gali tekti laukti ne vienerius metus. Buvau tvirtai įsitikinęs, kad vieną dieną išgarsėsiu kaip architektas.

Tai, kad greta profesinių studijų labiausiai domėjausi viskuo, kas susiję su politika, neatrodė itin svarbu. Priešingai – į šį praktinį domėjimąsi politika žiūrėjau kaip į savaime suprantamą kiekvieno mąstančio žmogaus pareigą. Tie, kurie neturi jokio supratimo apie juos supantį politinį pasaulį, neturi teisės kritikuoti ar skųstis.

Todėl toliau intensyviai skaičiau ir studijavau politiką.

2.12 SKAITYMO MENAS

Tačiau skaitymas man turėjo kitokią reikšmę nei vidutiniam mūsų vadinamųjų „intelektualų“ ratui.

Pažįstu žmonių, kurie skaito be galo, knygą po knygos, nuo viršelio iki viršelio, ir vis dėlto negalėčiau jų pavadinti „gerai skaitančiais“. Žinoma, jie „žino“ labai daug, bet jų smegenys, atrodo, nepajėgia atsijoti ir susisteminti įgytos informacijos. Jie nesugeba atskirti, kas naudinga, o kas nenaudinga. Pirmąją jie gali pasilikti mintyse, o antrąją, jei įmanoma, praleisti skaitydami, o jei tai neįmanoma, išmeta už borto kaip nenaudingą balastą.

Skaitymas yra ne tikslas savaime, o priemonė tikslui pasiekti. Pagrindinis jo tikslas – padėti užpildyti sistemą, kurią sudaro kiekvieno žmogaus talentai ir gebėjimai. Taip kiekvienas žmogus įgyja įrankių ir medžiagų, reikalingų savo gyvenimo darbui atlikti, nesvarbu, ar tai būtų elementari užduotis užsidirbti kasdienei duonai, ar pašaukimas, atitinkantis aukštesnius žmogaus siekius. Toks yra pirmasis skaitymo tikslas. Antrasis tikslas – suteikti bendrą pasaulėžiūrą.

Tačiau abiem atvejais skaitymo metu įgyta informacija neturi būti kaupiama atmintyje, atitinkančioje vienas po kito einančius knygos skyrius. Atvirkščiai, su kiekviena tokiu būdu įgyta maža žinios dalelyte reikia elgtis tarsi su akmenėliu, kurį reikia sudėti į mozaiką, kad jis rastų deramą vietą tarp visų kitų elementų, sudarančių bendrąją pasaulėžiūrą skaitytojo sąmonėje. Priešingu atveju iš viso skaitymo susidarys tik chaotiškų sąvokų kratinys. Tokia sumaištis ne tik nenaudinga, bet ir linkusi nelaimingą jos turėtoją paversti pasipūtusiu. Jis rimtai galvoja, kad yra gerai išsilavinęs ir kad kažką supranta apie gyvenimą. Jis tiki, kad įgijo žinių, nors iš tiesų sulig kiekvienu žinių pagausėjimu jis vis labiau tolsta nuo tikrojo gyvenimo, kol galiausiai atsiduria arba sanatorijoje, arba parlamente.

Tokiam žmogui niekada nepavyksta praktiškai pasinaudoti savo žiniomis, kai to prireikia. Jo protinė įranga nėra pritaikyta kasdienio gyvenimo poreikiams. Jo žinios smegenyse saugomos kaip pažodinis perskaitytų knygų nuorašas ir ta tvarka, kuria jis jas perskaitė. Ir jei vieną dieną likimas pareikalaus, kad jis pasinaudotų savo knygų žiniomis, jis turės nurodyti knygos pavadinimą ir puslapio numerį – kitaip jis niekada negalės prisiminti reikiamos informacijos. Tačiau jei lemiamu momentu puslapis nebus paminėtas, gabus berniukas pateks į beviltišką keblią padėtį. Labai susijaudinęs jis ieškos panašių atvejų, ir beveik neabejotina, kad galiausiai pateiks neteisingą receptą.

Jei tai neteisingas apibūdinimas, tai kaip paaiškinti mūsų parlamentinių herojų, užimančių aukščiausius postus vyriausybėje, politinius pasiekimus? Priešingu atveju turėtume jų veiksmus priskirti piktybiškumui ir šykštumui, o ne patologijai.

Kita vertus, tas, kuris yra išsiugdęs skaitymo meną, knygoje, žurnale ar brošiūroje iškart įžvelgs tai, ką reikėtų įsiminti – arba dėl to, kad tai atitinka jo poreikius, arba dėl to, kad tai apskritai turi vertę. Tai, ką jis tokiu būdu sužino, įtraukia

į savo mintinį problemos ar daikto vaizdą, toliau jį koreguodamas ar plėsdamas, kad jis taptų tikslesnis ir tikslesnis. Jei staiga prireikia išnagrinėti ar išspręsti kokią nors praktinę problemą, atmintis tuoj pat atrenka atitinkamą informaciją iš masės, kuri buvo sukaupta per ilgus skaitymo metus. Atmintis taip pat padės šią informaciją panaudoti savo gebėjimams spręsti, kad būtų galima susidaryti naują ir aiškesnį požiūrį į nagrinėjamą problemą arba rasti galutinį sprendimą.

Tik taip skaitymas gali turėti prasmę ir tikslą. Pavyzdžiui, kalbėtojas, neturintis po ranka informacijos šaltinių, kurie būtini norint tinkamai išnagrinėti jo temą, negali apginti savo nuomonės prieš oponentą, net jei ta nuomonė yra visiškai pagrįsta ir teisinga. Kiekvienoje diskusijoje jį apleis atmintis. Jis negali prisiminti

Argumentų savo teiginiams pagrįsti arba paneigti savo oponentą. Kol kalbėtojui tenka gintis tik pačiam, situacija nėra rimta, tačiau blogybė atsiranda tada, kai likimas tokiam viską žinančiam žmogui, kuris iš tikrųjų nieko neišmano, paskiria vadovauti valstybei.

Nuo pat ankstyvos jaunystės stengiausi teisingai skaityti knygas, ir man pasisekė, kad į pagalbą pasitelkiau gerą atmintį ir intelektą. Šiuo požiūriu laikas, praleistas Vienoje, buvo ypač naudingas ir naudingas. Ten įgyta kasdienio gyvenimo patirtis nuolat skatino naujai nagrinėti įvairiausias problemas. Kadangi turėjau galimybę teoriją išbandyti tikrovėje, o tikrovę – teorijoje, buvau apsaugotas nuo pedantiško teorizavimo pavojaus ir, kita vertus, nuo pernelyg didelio susižavėjimo paviršutiniškais tikrovės aspektais.

Tuometinė kasdienio gyvenimo patirtis privertė mane iš esmės teoriškai išnagrinėti du svarbiausius klausimus – išskyrus socialinį klausimą.

Neįmanoma pasakyti, kada būčiau pradėjęs nuodugniai studijuoti marksizmo doktriną ir ypatumus, jei ne tai, kad į šią problemą atsitrenkiau stačia galva!

2.13 SOCIALDEMOKRATIJA

Tai, ką jaunystėje žinojau apie socialdemokratiją, buvo labai mažai – ir dažniausiai klaidinga.

Tai, kad ji vadovavo kovai už visuotinę rinkimų teisę ir slaptą balsavimą, man teikė vidinį pasitenkinimą. Tuomet maniau, kad tai susilpnins Habsburgų režimą, kurio taip nekenčiau. Buvau įsitikinęs, kad net jei jis paaukotų vokiškąjį elementą, Dunojaus valstybė negalėtų toliau egzistuoti. Net ir laipsniško Austrijos vokiečių slavizavimo kaina valstybė dėl to netaptų ilgaamže imperija. Taip buvo todėl, kad buvo labai abejotina, ar slavai turi reikiamų gebėjimų konstruktyviai politikai ir kokiu laipsniu. Todėl sveikinau kiekvieną judesį, galintį galutinai sugriauti tą neįmanomą valstybę – valstybę, pasmerkusią mirčiai 10 milijonų vokiečių. Kuo labiau šis kalbų Babelis kėlė nesantaiką ir griovė net parlamente, tuo labiau artėjo šios Babilono imperijos iširimo valanda. Tai reikštų mano vokiečių austrų tautos išlaisvinimą. Tik tada jie galėtų susijungti su Tėvyne.

Todėl nejaučiau jokios antipatijos dabartinei socialdemokratų politikai. Tai, kad jos skelbiamas tikslas buvo pakelti darbininkų klasės lygį – kuo, būdamas neišmanėlis, kvailai tikėjau, - buvo dar vienas veiksnys, kuris veikiau bylojo socialdemokratijos naudai, o ne prieš ją. Tačiau labiausiai mane atstūmė jos priešiškas požiūris į kovą už vokiškumo išsaugojimą Austrijoje. Taip pat apgailėtinas buvo jos palankumas slaviškiems „draugams“, kurie pritarė šiai raidai tik tol, kol ji turėjo praktinės naudos. Priešingu atveju slavai laikėsi arogantiško rezervuotumo; dėl to išlepę elgetos sulaukė deramo deserto.

Taigi, būdamas 17 metų, žodį „marksizmas“ žinojau labai menkai, o žodžius „socialdemokratija“ ir „socializmas“ laikiau sinonimais. Prireikė staigaus likimo smūgio, kad man atsivertų akys ir aš suprasčiau šios neprilygstamos žmonijos išdavystės pobūdį.

Iki tol su Socialdemokratų partija buvau pažįstamas tik kaip paprastas žiūrovas kai kuriuose jų masiniuose susirinkimuose. Neturėjau nė menkiausio supratimo apie socialdemokratinį mokymą ar jos partizanų mąstyseną. Todėl staiga susidūriau akis į akį su jų mokymo produktais ir tuo, ką jie vadino savo Weltanschauung, arba pasaulėžiūra. Taigi pakako kelių mėnesių, kad sužinočiau tai, kam kitomis aplinkybėmis būtų prireikę dešimtmečių studijų, t. y. kad, prisidengus socialinėmis dorybėmis ir artimo meile, plinta tikras maras ir kad, jei šis maras nebus nedelsiant išnaikintas, jis gali baigtis žmonijos pabaiga šioje žemėje.

Pirmą kartą su socialdemokratais susidūriau dirbdamas statybose.

Nuo pat pradžių jis man nebuvo labai malonus. Mano drabužiai dar buvo gana padorūs, kalbėjau atsargiai ir buvau santūrus. Buvau taip užsiėmęs mintimis apie savo dabartinį likimą ir ateities galimybes, kad mažai domėjausi savo artimiausia aplinka. Ieškojau darbo, kad galėčiau pavalgyti, taip pat kad galėčiau daryti pažangą moksle, nors ir lėtai. Galbūt niekada nebūčiau stengęsis domėtis savo aplinka, jei ne tai, kad trečią ar ketvirtą dieną įvyko įvykis, privertęs mane užimti tvirtą poziciją. Man buvo įsakyta įstoti į profesinę sąjungą.

Tuo metu apie jas nieko nežinojau. Neturėjau galimybės susidaryti nuomonės apie jų vertę, kad ir kokia ji būtų. Tačiau kai man buvo pasakyta, kad privalau įstoti į profsąjungą, atsisakiau. Motyvavau paprasčiausiai tuo, kad nieko apie tai nežinau ir kad bet kuriuo atveju neleisiu savęs į nieką versti. Pirmoji priežastis tikriausiai išgelbėjo mane nuo to, kad nebūčiau iš karto išmestas. Jie tikriausiai manė, kad per kelias dienas galiu „atsiversti“ ir tapti paklusnesnis. Bet jei jie taip manė, giliai klydo. Po dviejų savaičių man pasirodė visiškai neįmanoma susimąstyti, net jei iš pradžių būčiau norėjęs prisijungti. Per tas keturiolika dienų geriau pažinau savo kolegas darbininkus; ir jokia pasaulio valdžia nebūtų galėjusi priversti manęs stoti į organizaciją, kurios atstovai tuo tarpu pasirodė tokioje blogoje šviesoje.

Pirmosiomis dienomis kilo mano pasipiktinimas.

Vidurdienį kai kurie darbininkai eidavo į artimiausią smuklę, o kiti likdavo pastato patalpose ir valgydavo pietų maistą; dažniausiai jis būdavo labai skurdus. Tai buvo vedę vyrai, kurių žmonos atnešdavo jiems sriubos apgailėtinuose dubenėliuose. Savaitės pabaigoje palaipsniui daugėjo tų, kurie likdavo valgyti pastato patalpose. Vėliau supratau to priežastį. Tomis progomis jie kalbėdavosi apie politiką.

Išgėriau pieną ir suvalgiau duonos kąsnį kažkur į šoną, o aš arba atsargiai tyrinėjau aplinką, arba mąsčiau apie savo sunkią dalią. Vis dėlto girdėjau daugiau nei pakankamai. Ir dažnai pagalvodavau, kad kai kas iš to, ką jie kalbėjo, buvo skirta mano ausims, tikintis mane pritraukti. Tačiau visa tai, ką girdėdavau, mane įsiutindavo. Viskas buvo menkinama: tauta, nes ji buvo „kapitalistų“ klasės išradimas - kaip dažnai man teko girdėti šią frazę!; Tėvynė, nes ji buvo buržuazijos įrankis darbininkų masėms išnaudoti; įstatymo autoritetas, nes jis buvo priemonė proletariatui engti; religija, nes ji buvo priemonė apnuodyti žmones, kad vėliau juos būtų galima išnaudoti; ir moralė, nes ji buvo kvailo ir beraščio paklusnumo ženklas. Nebuvo nieko, ko jie nevilktų per purvą.

Iš pradžių tylėjau, bet tai negalėjo trukti labai ilgai. Tada pradėjau dalyvauti diskusijoje ir atsakinėti į jų teiginius. Tačiau supratau, kad tai pasmerkta nesėkmei, kol neturėsiu bent kiek konkrečios informacijos apie svarstomus klausimus. Taigi nusprendžiau išnagrinėti šaltinius, iš kurių jie tvirtino, kad sėmėsi savo vadinamąją išmintį. Studijavau knygą po knygos, brošiūrą po brošiūros.

Tuo tarpu mes ir toliau ginčijomės tarpusavyje. Kiekvieną dieną tapdavau vis geriau informuotas nei mano oponentai. Paskui atėjo diena, kai baisesnis iš mano priešininkų griebėsi ginklo, kuris lengviausiai nugali protą: teroro ir smurto. Kai kurie mano oponentų lyderiai liepė man išeiti iš pastato arba būti išmestam nuo pastolių. Kadangi buvau vienas, negalėjau fiziškai pasipriešinti, todėl pasirinkau pirmąjį variantą ir išėjau - bet turtingesnis patirtimi.

Išėjau kupinas pasibjaurėjimo. Tačiau kartu buvau taip giliai paveiktas, kad man buvo visiškai neįmanoma ignoruoti visą situaciją ir nustoti apie ją galvoti. Kai pyktis ėmė nurimti, mano užsispyrimo dvasia paėmė viršų ir nusprendžiau, kad bet kokia kaina vėl grįšiu į darbą statybose. Šis sprendimas dar labiau sustiprėjo po kelių savaičių, kai baigėsi mano skurdžios santaupos ir badas vėl suspaudė mane savo negailestingomis rankomis. Neturėjau kitos išeities. Vėl įsidarbinau, bet netrukus turėjau išeiti dėl tų pačių priežasčių kaip ir anksčiau.

Tada paklausiau savęs: Ar šie vyrai verti priklausyti didžiai tautai?

Šis klausimas giliai neramino. Jei atsakymas būtų „taip“, vargu ar kova už savo tautybę verta viso to skausmo ir pasiaukojimo, kurio reikalaujame iš savo geriausių vyrų, jei tai daroma tik dėl tokių raupsuotųjų interesų. Kita vertus, jei atsakymas būtų „ne“, tuomet mes esame apgailėtinų žmonių tauta.

Tomis psichinės kančios ir gilių apmąstymų dienomis įsivaizdavau vis didėjančią masę žmonių, kurių nebegalima laikyti priklausančiais savo tautai.

2.14 SOCIALDEMOKRATINĖ SPAUDA

Visai kitoks jausmas apėmė po kelių dienų, kai žvelgiau į begalines kolonas, keturiomis gretomis, Vienos darbininkų, demonstruojančių masinę demonstraciją! Beveik dvi valandas stovėjau apstulbęs, stebėdamas, kaip priešais mane lėtai išsirita tas didžiulis žmogiškas drakonas. Kai pagaliau išėjau iš aikštės ir patraukiau namo, jaučiausi sutrikęs ir prislėgtas.

Pakeliui tabako parduotuvėje pastebėjau „Arbeiter-Zeitung“ (Darbininkų žurnalą). Tai buvo pagrindinis senosios Austrijos socialdemokratijos spaudos organas. Jį taip pat buvo galima įsigyti pigioje kavinėje, kurioje dažnai lankydavausi ir kur dažnai eidavau skaityti laikraščių. Tačiau anksčiau negalėdavau priversti savęs žiūrėti į tą nelaimėlį ilgiau nei dvi minutes; visas jo tonas mane pykdė. Slegiamas ką tik matytos demonstracijos, vidinis balsas ragino mane nusipirkti laikraštį toje tabako parduotuvėje ir perskaityti jį iki galo. Taigi parsinešiau jį namo ir visą vakarą praleidau jį skaitydamas - nepaisydamas nuolat didėjančio pykčio, kurį kėlė nesibaigiantis melo srautas.

Dabar supratau, kad socialdemokratų dienraščiuose daug geriau nei visoje teorinėje literatūroje galiu ištirti vidinę jų mąstymo proceso prigimtį.

Ir koks ryškus skirtumas tarp jų! Socialdemokratijos teoriją nagrinėjančiuose literatūriniuose tekstuose buvo galima rasti daug skambių frazių apie laisvę, žmogaus orumą ir grožį. Visa tai buvo skleidžiama su gilios išminties ir ramaus pranašiško užtikrintumo atmosfera - kruopščiai išaustas žodžių blizgesys skaitytojui apakinti ir suklaidinti. Kita vertus, kasdienė spauda šią naująją žmogaus atpirkimo doktriną skelbė itin brutaliai. Jokios priemonės nebuvo per daug grubios, jei tik jas buvo galima panaudoti šmeižto kampanijoje. Šie žurnalistai buvo apgavysčių ir faktų iškraipymo meno žinovai. Teorinė literatūra buvo skirta viduriniosios ir aukštesniosios klasės „intelektualams“, o laikraštis - masėms.

Šis gilinimasis į knygas ir laikraščius, socialdemokratijos mokymų studijavimas mane sugrąžino prie savo tautos.

Taip tai, kas iš pradžių atrodė neįveikiama praraja, tapo proga didesnei meilei.

Supratęs, kaip veikia kolosali liaudies sąmonę nuodijanti sistema, tik kvailys galėtų kaltinti aukas. Vėlesniais metais tapau vis savarankiškesnis, o tai darydamas vis geriau supratau vidinę šios socialdemokratų evangelijos sėkmės priežastį. Dabar supratau tų brutalių nurodymų skaityti tik „raudonąsias“ knygas ir laikraščius ir dalyvauti tik „raudonuosiuose“ susirinkimuose prasmę ir tikslą.

Atšiaurioje tikrovės šviesoje pamačiau neišvengiamas šio netolerantiško mokymo pasekmes. Masių psichika nėra imli niekam, kas yra pusėtinas ir silpnas.

Yra moterų, kurių vidinio jautrumo nepaveikia abstraktūs samprotavimai, bet jos visuomet pasiduoda neaiškaus emocinio stiprybės, kuri papildo jų būtį, ilgesio įtakai ir kurios mieliau nusilenktų stipriam vyrui, nei dominuotų prieš silpnavalį. Panašiai

ir masės žmonių mieliau renkasi vadą nei elgetą, ir juos stipriau pripildo saugumo jausmas dėl neprilygstamo mokymo nei dėl tokio, kuris jiems siūlo rinktis iš daugelio. Jie labai menkai įsivaizduoja, kaip tokį pasirinkimą padaryti. Todėl jie linkę jaustis apleisti. Jie lygiai taip pat nesuvokia begėdiško dvasinio terorizmo ir įžūlaus piktnaudžiavimo savo laisve; jie neturi nė menkiausio įtarimo apie viso šio mokymo vidinę beprotybę. Jie mato tik negailestingą jos apskaičiuotų žodžių jėgą ir brutalumą, kuriam visada paklūsta.

Jei socialdemokratijai reikėtų priešpastatyti teisingesnį, bet tokį pat brutalų mokymą, tai šis teisingas mokymas galiausiai nugalės – nors kova gali būti pati aršiausia.

2.15 SOCIALDEMOKRATINĖ TAKTIKA

Per mažiau nei dvejus metus aiškiai supratau socialdemokratijos doktriną ir veiklos metodus.

Atpažinau liūdnai pagarsėjusį mentalinį terorizmą, vykdomą prieš buržuaziją, kuri nėra nei moraliai, nei dvasiškai pasirengusi atlaikyti tokius išpuolius. Socialdemokratijos taktiką sudarė tai, kad duotu signalu pradėdavo tikrą melo ir šmeižto antplūdį prieš žmogų, kurį jie laikė stipriausiu savo priešininku, - tol, kol jo nervai neatlaikydavo ir jie paaukodavo užpultą žmogų, vien tik tikėdamiesi, kad jam bus leista ramiai gyventi.

Tačiau kvailiai taip ir nepasiekė taikos.

Ta pati taktika kartojama vėl ir vėl, kol šių pasiutusių šunų baimė paralyžiuoja jų aukas.

Taip socialdemokratija išmoko jėgos vertės ir dėl šios priežasties dažniausiai puola tuos, kurie yra stipresnės prigimties, o tokių išties reta. Kita vertus, ji giria kiekvieną silpnesnį iš savo oponentų, daugiau ar mažiau atsargiai, pagal jo protinių savybių matą.

Jie mažiau bijo genialaus žmogaus, kuriam trūksta valios, negu energingo charakterio žmogaus, pasižyminčio vidutinišku protu. Tuo pat metu jie labai giria tuos, kurie stokoja intelekto ir valios jėgos.

Socialdemokratai moka sudaryti įspūdį, kad tik jie yra taikos gynėjai. Tokiu būdu, veikdami labai apdairiai, bet niekada neišleisdami iš akių savo galutinio tikslo, jie užkariauja vieną postą po kito – tai tyliai gąsdindami, tai tiesiog plėšikaudami dienos metu. Šią taktiką jie taiko tais momentais, kai visuomenės dėmesys nukreiptas į kitus dalykus arba kai visuomenė mano, kad įvykis yra pernelyg nereikšmingas, kad dėl jo kiltų triukšmas ir taip būtų išprovokuotas pikto priešininko pyktis.

Ši taktika pagrįsta tiksliu žmogaus silpnybių įvertinimu; ji beveik su matematiniu tikrumu lems sėkmę, nebent kita pusė taip pat išmoktų kovoti su nuodingomis dujomis.

Silpnesnėms prigimtims reikia pasakyti, kad tai yra atvejis „būti arba nebūti.

Taip pat supratau, kad fizinis teroras turi savo reikšmę ir masėms, ir individui.

Ir šiuo atveju socialistai tiksliai apskaičiavo psichologinį poveikį.

Teroras dirbtuvėse ir fabrikuose, susirinkimų salėse ir masinėse demonstracijose visada sulauks sėkmės, jei tik nesusidurs su tos pačios rūšies teroru stipresne forma.

Tokiu atveju partija neabejotinai ims šaukti kruviną žmogžudystę. Ji apeliuos į valstybės autoritetą, nors prieš tai jo atsisakė. Taip elgdamiesi jie siekia padidinti bendrą sumaištį, kad turėtų daugiau galimybių nepastebimai pasiekti savo tikslą. Jie ieškos kokio nors idioto tarp aukštesnių valdžios pareigūnų, kuris tikisi įsiteikti

Su jais įsiteikti ir kuris padėtų šiam pasaulio kenkėjui nugalėti savo priešininkus.

Įspūdį, kurį tokia sėkminga taktika daro masių, nesvarbu, ar jos būtų šalininkai, ar priešininkai, protams, gali įvertinti tik tas, kas pažįsta liaudies protą – praktiškai, o ne teoriškai. Tokiu būdu pasiektą sėkmę socialdemokratai priima kaip triumfuojantį savo pačių reikalo teisingumo simbolį. Kita vertus, pralaimėjęs oponentas labai dažnai praranda tikėjimą bet kokio tolesnio pasipriešinimo veiksmingumu.

Kuo geriau supratau, kokie fizinio teroro metodai buvo taikomi, tuo labiau užjaučiau jam pasidavusią minią.

Dabar esu dėkingas už tą kančios laiką. Jis leido man vėl maloniai galvoti apie savo tautą; be to, jis leido man atskirti netikrus lyderius ir suklaidintas aukas.

Į pastaruosius turime žiūrėti tiesiog kaip į aukas. Ką tik pabandžiau apibūdinti kai kuriuos psichikos bruožus tų, kurie yra ant žemiausio socialinių kopėčių laiptelio. Tačiau mano paveikslas būtų nesubalansuotas, jei nepridurčiau, kad tarp socialinių gelmių vis dėlto radau šviesos. Patyriau retą pasiaukojimo ir ištikimos draugystės dvasią tarp tų vyrų, kurie mažai ko reikalavo iš gyvenimo ir buvo patenkinti savo kuklia aplinka. Tai ypač pasakytina apie vyresnės kartos darbininkus. Ir nors šios savybės dėl visur besiskverbiančios didmiesčio įtakos nyksta iš jaunosios kartos, tačiau net ir tarp jų buvo nemažai tokių, kurie iš esmės buvo sveiki ir sugebėjo išlikti neužteršti purvina kasdienybės aplinka.

Jei šie vyrai, kurie daugeliu atvejų buvo sąžiningi ir geranoriški, palaikė savo bendro priešo politiką, tai tik todėl, kad šie padorūs darbininkai nesuprato ir negalėjo suprasti socialistų agitatorių dėstomos doktrinos žemumo. Be to, joks kitas visuomenės sluoksnis labai nesirūpino darbininkų klase. Galiausiai socialinės sąlygos buvo tokios, kad vyrai, kurie kitu atveju būtų elgęsi kitaip, buvo priversti joms paklusti, nors iš pradžių ir nenoriai. Atėjo diena, kai skurdas įgijo persvarą ir įstūmė tuos darbininkus į socialdemokratų stovyklą.

2.16 BURŽUAZIJOS NUODĖMĖS

Daugeliu atvejų buržuazija užėmė tvirtą poziciją net prieš pačius pagrįstiausius darbininkų klasės reikalavimus. Toks elgesys buvo neapgalvotas ir iš tiesų amoralus; jis negalėjo atnešti buržuazinei klasei jokios naudos. Dėl to sąžiningas darbininkas buvo ištrauktas iš profsąjungų organizacijos į politiką.

Milijonai darbininkų tikrai pradėjo nuo priešiškumo Socialdemokratų partijai; tačiau jų gynyba buvo ne kartą puolama, ir galiausiai jie turėjo pasiduoti. Tačiau tokią baigtį lėmė buržuazinių partijų, kurios priešinosi kiekvienam darbininkų klasės iškeltam socialiniam reikalavimui, kvailumas. Buržuazijos lyderių taktika buvo tokia: trumparegiškas atsisakymas dėti pastangas gerinti darbo sąlygas; atsisakymas priimti draudimą nuo nelaimingų atsitikimų gamyklų darbininkams; atsisakymas uždrausti vaikų darbą; atsisakymas svarstyti apsaugos priemones darbininkėms, ypač nėščioms. Šie lyderiai buvo dėkingi už kiekvieną progą, kuria galėjo pasinaudoti, kad priverstų mases įsitraukti į jų tinklą. Mūsų buržuazinės partijos niekada negalės atitaisyti žalos, atsiradusios dėl šių klaidų. Jos pasėjo neapykantos sėklą, kai priešinosi visoms pastangoms vykdyti socialines reformas. Taip jos suteikė bent jau tariamą pagrindą socialdemokratų teiginiui, kad jie vieninteliai gina darbininkų klasės interesus, pateisinti.

Ir tai tapo pagrindiniu pagrindu pateisinti profsąjungų egzistavimą; todėl nuo to laiko jos tapo pagrindine politine verbavimo priemone socialdemokratų partijos gretoms gausinti.

2.17 PROFESINIŲ SĄJUNGŲ KLAUSIMAS

Gyvendamas Vienoje, buvau priverstas – ar man tai patiko, ar ne – užimti poziciją dėl profesinių sąjungų.

Kadangi laikiau jas neatsiejamomis nuo Socialdemokratų partijos, mano sprendimas buvo skubotas – ir klaidingas.

Aš jas atmečiau kaip savaime suprantamą dalyką.

Tačiau šiuo esminiu klausimu įsikišo likimas ir davė man pamoką. Dėl to pakeičiau savo pirminę nuomonę.

Būdamas dvidešimties metų, išmokau atskirti profsąjungas, viena vertus, kaip priemonę ginti darbuotojų socialines teises ir kovoti už geresnes gyvenimo sąlygas, ir, kita vertus, kaip politinę priemonę, kuria partija naudojasi klasių kovoje.

Socialdemokratai suprato didžiulę profesinių sąjungų judėjimo svarbą. Jie pasisavino jį kaip įrankį ir sėkmingai juo naudojosi, o buržuazinės partijos to nesuprato ir dėl to prarado politinį prestižą. Jos manė, kad jų pačių arogantiškas „atmetimas“ sustabdys logišką judėjimo raidą, įstumdamas jį į nelogišką poziciją.

Tačiau absurdiška ir klaidinga teigti, kad profsąjungų judėjimas savaime yra priešiškas tautai. Veikiau priešingai. Jei profesinių sąjungų veikla nukreipta į darbininkų klasės padėties gerinimą ir yra sėkminga, tokia veikla nėra nukreipta prieš Tėvynę ar valstybę, bet tikrąja to žodžio prasme yra tautinė. Taip profesinių sąjungų organizacija padeda kurti socialines sąlygas, kurios būtinos bendrai nacionalinio švietimo sistemai. Ji nusipelno didelio pripažinimo, kai naikina intelektualinius ir fizinius socialinės ligos daigus ir taip skatina bendrą tautos gerovę.

Nebūtina klausti, ar profesinė sąjunga yra būtina.

Kol yra darbdavių, stokojančių socialinio supratimo ir turinčių klaidingą teisingumo ir sąžiningumo supratimą, jų darbuotojų, kurie vis dėlto yra neatsiejama mūsų tautos dalis, ne tik teisė, bet ir pareiga ginti viešąjį interesą nuo individualaus godumo ir neracionalumo. Saugoti žmonių lojalumą ir pasitikėjimą yra toks pat tautos interesas, kaip ir saugoti visuomenės sveikatą.

Ir vieniems, ir kitiems rimtą pavojų kelia negarbingi darbdaviai, nesuvokiantys savo, kaip nacionalinės bendruomenės narių, pareigos. Jų asmeninis godumas ar negailestingumas sėja būsimų problemų sėklą.

Pašalinti tokios raidos priežastis yra tikra tarnystė tautai.

Negalima sakyti, kad pavienis darbuotojas visada gali laisvai išsisukti nuo darbdavio tariamo ar tikro neteisingumo padarinių – kitaip tariant, kad jis gali laisvai išeiti. Ne! Šis argumentas tėra tik gudrybė, kuria siekiama nukreipti dėmesį nuo svarstomo klausimo. Ar tauta suinteresuota šalinti socialinių neramumų priežastis, ar ne? Jei taip, tuomet kovą reikia tęsti vieninteliais ginklais, kurie gali nugalėti. Tačiau pavienis darbininkas niekada negali pasipriešinti stambaus darbdavio galiai. Šiuo atveju klausimas nėra susijęs su to, kas teisinga, pergale. Jei tai būtų pagrindinis principas, konfliktas niekada nebūtų kilęs. Tai greičiau klausimas, kas stipresnis. Jei būtų kitaip, vien tik teisingumas ginčą išspręstų garbingai – arba, tiksliau tariant, tokie klausimai apskritai nebūtų iškilę.

Ne. Jei nesocialus ir neteisingas elgesys su žmonėmis išprovokuoja pasipriešinimą, tai, kol nesiimama teisėkūros veiksmų padėčiai sušvelninti, stipresnioji pusė gali tiesiog primesti savo valią. Todėl akivaizdu, kad jei pavienis darbuotojas nori turėti bent kokią galimybę laimėti, jis turi susivienyti su kitais darbuotojais ir pateikti vieningą frontą pavieniams darbdaviams. Savo ruožtu darbdavys į savo asmenį įtraukia kolektyvinę jėgą

Jo valdomos pramonės ar prekybos įmonės interesus.

Taip profesinės sąjungos gali tikėtis skatinti ir stiprinti socialinės atsakomybės jausmą tipiškame darbo gyvenime ir atverti kelią praktiniams rezultatams. Tai darydamos, jos linkusios pašalinti tas trinties priežastis, kurios yra nuolatinis nepasitenkinimo ir skundų šaltinis.

Jei taip nėra, dėl to daugiausia kalti tie, kurie užtvėrė kelią teisėkūros socialinei reformai arba padarė tokią reformą neveiksmingą, sabotuodami ją savo politine įtaka.

2.18 PROFESINIŲ SĄJUNGŲ POLITIZAVIMAS

Politinė buržuazija nesuprato – tiksliau, nenorėjo suprasti – profesinių sąjungų judėjimo svarbos. Taip socialdemokratai pasinaudojo šia klaida ir be jokių protestų patraukė profesinį judėjimą į savo išskirtinę globą. Taip jie susikūrė sau tvirtą paramos pagrindą. Atitinkamai tikrasis profsąjungų judėjimo tikslas pamažu nugrimzdo į užmarštį, o jį pakeitė nauji tikslai.

Socialdemokratams nė į galvą neatėjo, kad jie turėtų paisyti pirminio profsąjungų judėjimo tikslo.

Ne, to jie niekada neketino daryti. Per kelis dešimtmečius profsąjungų judėjimas, pasitelkus socialdemokratų eksperto ranką, iš priemonės, kuri iš pradžių buvo sukurta žmogaus teisėms ginti, virto priemone, skirta nacionalinei ekonominei struktūrai griauti. Darbininkų klasės interesai nė akimirkai nebuvo paisomi. Politikoje ekonominis šantažas visada įmanomas, jei viena pusė yra pakankamai nesąžininga, o kita pakankamai paklusni.

Šiuo atveju abi sąlygos buvo įvykdytos.

Amžių sandūroje profesinių sąjungų judėjimas jau nebeatliko savo pirminės funkcijos. Metai po metų jis vis labiau pateko į socialdemokratų politinę kontrolę, kol galiausiai tapo klasių kovos taranu. Buvo planuojama nuolat kartojamais smūgiais sugriauti kruopščiai sukurtos sistemos ekonominius pamatus. Tai pasiekus, netrukus būtų sunaikinta ir valstybė, nes ji jau buvo netekusi ekonominių pagrindų.

Socialdemokratų dėmesys tikriesiems darbininkų klasės interesams nuolat mažėjo, kol gudrūs lyderiai pamatė, kad jų tiesioginiams politiniams interesams pasitarnaus, jei masių reikalavimai liks neišgirsti; kilo pavojus, kad, jei jie

Taps patenkinti, masių nebebus galima panaudoti tik kaip pasyvios medžiagos politinėje kovoje.

Niūri perspektyva, kuri atsivėrė klasių kovos lyderiams, - kad masių nebegalima panaudoti kaip karo ginklo, - sukėlė jiems tokį didelį nerimą, kad jie slopino ir priešinosi net pačioms elementariausioms socialinių reformų priemonėms.

O sąlygos buvo tokios, kad tiems lyderiams nebuvo sunku pateisinti tokią nelogišką politiką.

Didėjant visuomenės poreikiams, galimybės juos patenkinti mažėjo. Kad ir kokių nedidelių priemonių buvo imtasi, jos darėsi vis nereikšmingesnės. Galiausiai jiems pavyko įtikinti mases, kad šie nedideli veiksmai yra velniškas planas susilpninti jų kovinę galią, o gal net ją paralyžiuoti. Turint omenyje masių kvailumą, neturėtume stebėtis šių metodų sėkme.

Buržuazinė stovykla piktinosi socialdemokratų taktikos nesąžiningumu; tačiau jie nieko nedarė, kad padarytų praktinę išvadą ir organizuotų kontrpuolimą iš buržuazinės pusės. Baimė, kad socialdemokratai iš tiesų gali pakelti darbininkų klasę iš vargo, turėjo paskatinti buržuazines partijas dėti įtempčiausias pastangas šia linkme – taip išplėšti svarbiausią ginklą iš klasių kovos lyderių rankų.

Tačiau tai nebuvo padaryta.

Užuot puolusi savo priešininko poziciją, buržuazija leido save spausti ir varginti. Galiausiai ji ėmėsi priemonių, kurios buvo tokios pavėluotos ir tokios nereikšmingos, kad buvo neveiksmingos – ir dėl to jų buvo atsisakyta. Taigi visa padėtis liko tokia pat, kaip ir anksčiau, tačiau nepasitenkinimas buvo didesnis.

Tarsi grėsmingas audros debesis „laisvoji profesinė sąjunga“ pakibo virš politinio horizonto ir kiekvieno žmogaus gyvenimo.

Tai buvo viena baisiausių teroro priemonių; ji kėlė grėsmę nacionalinės ekonominės struktūros saugumui ir nepriklausomybei, valstybės pagrindams ir asmens laisvei.

Visų pirma būtent „laisvoji profesinė sąjunga“ pavertė demokratiją juokinga ir paniekos verta fraze ir įžeidė laisvės idealą. Ji taip pat stigmatizavo brolybės sąvoką šūkiu „Jei netapsi mūsų bendražygiu, mes praskelsime tau kaukolę“.

Taip susipažinau su šiuo žmonijos „draugu“. Per vėlesnius metus mano žinios apie jį tapo platesnės ir gilesnės – tačiau iš esmės nepasikeitė.

2.19 RAKTAS Į SOCIALINĘ DEMOKRATIJĄ

Kuo labiau susipažinau su išorinėmis socialdemokratijos formomis, tuo labiau troškau suprasti vidinę jos doktrinų prigimtį.

Oficialioji partinė literatūra nebuvo labai naudinga. Ekonomikos klausimais jos teiginiai buvo klaidingi, o įrodymai – nepagrįsti. Kalbant apie politinius tikslus, jos požiūris buvo nenuoširdus. Be to, man buvo labai atgrasūs šiuolaikiniai jos argumentų pateikimo metodai. Jos įmantrūs sakiniai, neaiškios ir nesuprantamos frazės apsimetinėjo, kad juose slypi didžios mintys, tačiau jie buvo be minties ir beprasmiai. Reikėjo būti dekadentišku miesto bohemos atstovu, kad galėtum patogiai jaustis tame nenormalių samprotavimų labirinte, kad galėtum atrasti „vidinę patirtį“ šiame literatūrinio dadaizmo mėšle. Akivaizdu, kad jie tikėjosi kai kurių mūsų žmonių, manančių, kad nesuprantamumas reiškia išmintį, patarlinio nuolankumo.

Konfrontuodamas teorinį šios doktrinos klaidingumą ir absurdiškumą su tikrove, pamažu susidariau aiškų jos tikslų vaizdą.

Tokiomis akimirkomis mane apimdavo tamsios nuojautos ir kažko blogo baimė. Prieš save mačiau egoizmo ir neapykantos įkvėptą mokymą, matematiškai apskaičiuotą pergalei laimėti – bet jo triumfas būtų mirtinas smūgis žmonijai.

Tuo tarpu atradau ryšį tarp šio destruktyvaus mokymo ir specifinio charakterio žmonių, kurie iki tol man buvo beveik visiškai nežinomi.

2.20 ŽYDŲ KLAUSIMAS

Žinios apie žydus yra vienintelis raktas, padedantis suprasti socialdemokratijos vidinę prigimtį, taigi ir tikruosius jos tikslus.

Žmogui, kuris pažįsta šią rasę, pavyksta nuimti nuo akių šydą, kuris šios partijos tikslus ir prasmę parodo klaidingoje šviesoje. Ir tada iš socialistinių frazių miglos ir rūko iškyla besišypsanti marksizmo figūra.

Dabar man sunku, o gal net neįmanoma pasakyti, kada žodis „žydas“ pirmą kartą pradėjo kelti kokią nors konkrečią mintį mano galvoje. Neprisimenu, kad tėvo gyvenimo metais būčiau girdėjęs šį žodį namuose. Jei jis ir buvo minimas

paniekinamąja prasme, manau, kad senelis tiesiog būtų laikęs tuos, kurie jį vartojo, kultūriniais atsilikėliais. Per savo karjerą jis tapo daugiau ar mažiau kosmopolitu, turėjusiu tvirtas pažiūras į nacionalizmą, o tai paveikė ir mane.

Mokykloje taip pat neradau priežasčių keisti dalykų vaizdą. Buvau susiformavęs namuose.

Realinėje mokykloje pažinojau vieną žydų tautybės berniuką. Bendraudami su juo visi saugojomės; jo uždarumas ir tam tikri jo veiksmai įspėjo mus būti santūrius. Be to, aš ir mano klasės draugai neturėjome apie jį jokios ypatingos nuomonės.

Tik būdamas 14 ar 15 metų dažnai susidurdavau su žodžiu „žydas“, iš dalies dėl politinių ginčų. Šios nuorodos man kėlė lengvą pasibjaurėjimą, o kai tekdavo klausytis religinių ginčų, mane visada apimdavo nemalonus jausmas.

Tačiau tuo metu jokių kitų jausmų žydų klausimu neturėjau.

Lince buvo labai mažai žydų. Per šimtmečius ten gyvenę žydai išoriškai europėjo ir buvo tokie panašūs į kitus žmones, kad į juos net žiūrėjau kaip į vokiečius. Tokios iliuzijos absurdiškumo tada nesuvokiau todėl, kad nemačiau jokio kito skiriamojo bruožo, išskyrus keistą religiją. Tikėjau, kad jie buvo persekiojami dėl savo tikėjimo, ir mano pasibjaurėjimas, girdint tokias pastabas, beveik peraugo į pasibjaurėjimą.

Neturėjau nė menkiausio supratimo, kad gali egzistuoti toks dalykas kaip sistemingas antisemitizmas.

Tada atvykau į Vieną.

Užimtas daugybės įspūdžių iš architektūrinės aplinkos ir prislėgtas savo rūpesčių, iš pradžių nesugebėjau atskirti skirtingų šio didžiulio miesto socialinių sluoksnių. Nors tuomet Vienoje tarp 2 milijonų gyventojų buvo apie 200 000 žydų, aš jų nepastebėjau.12 Per pirmąsias kelias savaites mano akys ir protas nesugebėjo susidoroti su naujų idėjų ir vertybių antplūdžiu. Tik pamažu pripratus prie aplinkos ir pradėjus aiškiau matyti painų vaizdą, įgijau įžvalgesnį požiūrį į savo naująjį pasaulį. Būtent tada susidūriau su žydų klausimu.

Nesakysiu, kad mano pirmoji pažintis su juo buvo itin nemaloni. Žyde mačiau tik kitokios religijos žmogų. Todėl, remdamasis žmogiškosios tolerancijos principais, nepritariau minčiai, kad jis turėtų būti puolamas dėl kitokio tikėjimo. Todėl antisemitinę Vienos spaudą laikiau neverta didžios tautos kultūrinių tradicijų. Prisiminiau tam tikrus viduramžiais nutikusius įvykius, ir man atrodė, kad jie neturėtų pasikartoti. Apskritai šie antisemitiniai laikraščiai neturėjo geros reputacijos – nors tuo metu nesupratau, kodėl, - todėl laikiau juos labiau pavydo ir pavydo vaisiais, o ne nuoširdaus, nors galbūt klaidingo, požiūrio išraiška.

2.21 VADINAMOJI PASAULINĖ SPAUDA

Mano paties nuomonę patvirtino tai, ką laikiau be galo garbingu būdu, kuriuo didieji laikraščiai atsakė į šiuos išpuolius – arba dar geriau, tiesiog juos ignoravo.

Uoliai skaičiau vadinamąją „pasaulio spaudą“ – „Neue Freie Presse“, „Wiener Tagblatt“ ir t. t. – ir buvau nustebintas informacijos, kurią jie pateikė savo skaitytojams, gausos ir nešališko tam tikrų problemų pateikimo būdo. Vertinu jų orų toną. Tačiau kartais įkyrus stilius buvo neįtikinantis, ir man jis nepatiko. Nepaisant to, visa tai priskyriau visa užgožiančiai didmiesčio įtakai.

Kadangi tuo metu Vieną laikiau būtent tokiu pasauliniu metropoliu, maniau, kad šio fakto pakanka pateisinti šiems spaudos trūkumams.

Tačiau man dažnai kėlė pasibjaurėjimą nepadorus būdas, kuriuo ši spauda siekė Dvaro palankumo. Jie arba šlovingai pristatydavo viską, kas vyko Hofburge, arba apgailestaudavo dėl Vilhelmo II kritikos.

Tai buvo kvaila praktika, kuri – ypač kai buvo susijusi su „Išmintingiausiu visų laikų monarchu“ – man priminė kalnų gaidžio poravimosi šokį.

Visa tai atrodė dirbtina.

Mano akimis, tai buvo liberaliosios demokratijos idealo dėmė.

Taip pelnyti palankumą Dvare, ir dar tokiu nepadoriu būdu, buvo neverta tautos.

Tai buvo pirmasis šešėlis, aptemdęs mano vertinimą apie „didžiąją“ Vienos spaudą.

2.22 KAIZERIO VILHELMO II KRITIKA

Būdamas Vienoje ir toliau uoliai sekiau visus Vokietijoje vykstančius įvykius, nesvarbu, ar tai buvo politiniai, ar kultūriniai klausimai. Jaučiau pasididžiavimo ir susižavėjimo jausmą, kai jaunojo Reicho iškilimą sugretindavau su Austrijos valstybės nuosmukiu. Tačiau nors bendra Reicho užsienio politika džiugino, vidaus politinė padėtis ne visada buvo tokia gera.

Nepritariau kovai su Vilhelmu II. Laikiau jį ne tik Vokietijos imperatoriumi, bet visų pirma Vokietijos laivyno kūrėju. Tai, kad kaizeriui buvo uždrausta kalbėti Reichstage, mane labai supykdė, nes draudimas atėjo iš tų, kurie neturėjo tam įgaliojimų. Per vieną posėdį tie patys parlamento imbecilai kartu sukalbėjo daugiau nei visa imperatorių dinastija – net ir įskaitant silpnesniuosius – per šimtmečius.

Buvau pasipiktinęs, kad tautoje, kurioje bet kuris pusgalvis gali reikalauti sau teisės kritikuoti kitus kaip „įstatymų leidėjas“ Reichstage, imperatoriškosios karūnos nešiotojui pačiam buvo priekaištaujama pačiame apgailėtiniausiame kada nors egzistavusiame dykaduonių susirinkime.

Dar labiau bjaurėjausi tuo, kaip ta pati Vienos spauda pataikavo kiekvienam dvaro ristūnui, o paskui puldavo į pašėlusias džiaugsmo ekstazes, jei šis, atsakydamas į tai, vizgindavo uodegą. Tuo pat metu tie patys laikraščiai rodė nerimą dėl bet ko

Su Vokietijos imperatoriumi – ir tuo pat metu stengėsi nuslėpti savo priešiškumą. Tačiau man jis buvo prastai slepiamas. Žinoma, jie neigė bet kokius ketinimus kištis į Vokietijos vidaus reikalus – neduok Dieve. Jie apsimetė, kad, draugiškai paliesdami

šias žaizdas, jie vykdė abiejų šalių abipusės sąjungos pareigas ir žurnalistinius įsipareigojimus. Taip pasiteisinę, jie negailestingai kišo pirštą į žaizdą.

Dėl tokių dalykų man užvirė kraujas.

Tada pradėjau vis labiau saugotis skaitydamas didžiąją Vienos spaudą.

2.23 VIRTIMAS ANTISEMITU

Tačiau turėjau pripažinti, kad vienas iš antisemitinių laikraščių – „Deutsche Volksblatt“ – tokiais klausimais elgėsi padoriau.

Mane nervino tai, kad didieji laikraščiai bjauriai puoselėjo susižavėjimą Prancūzija. Susidūrus su tais sacharininiais himnais, šlovinančiais „didžiąją kultūringą tautą“, iš tiesų tekdavo gėdytis, kad esi vokietis. Dėl šios apgailėtinos frankofilijos ne kartą buvau priverstas išmesti vieną iš tų „pasaulio laikraščių“. Tokiais atvejais dažnai atsiverčiau „Volksblatt“, kuris buvo daug mažesnis, bet kuriame tokios temos buvo nagrinėjamos kur kas padoriau. Nesutikdavau su jo aštriu antisemitiniu tonu, tačiau vis dažniau pastebėdavau, kad jo argumentai suteikia pagrindo rimtai susimąstyti.

Bet kokiu atveju, būtent skaitydamas tokius straipsnius aš susipažinau su žmogumi ir judėjimu, nulėmusiu Vienos likimą. Tai buvo daktaras Karlas Luegeris ir krikščionių socialistų judėjimas.

Kai atvykau į Vieną, buvau nusistatęs prieš abu.

Ir žmogų, ir judėjimą laikiau „reakcingais“.

Tačiau net elementarus teisingumo jausmas privertė mane pakeisti nuomonę, kai turėjau galimybę pažinti šį žmogų ir jo veiklą. Pamažu, kai įgijau tvirtesnį vertinimo pagrindą, ši nuomonė peraugo į atvirą susižavėjimą. Šiandien labiau nei bet kada anksčiau šį žmogų Luegerį laikau iškiliausiu Vokietijos mero tipu.

Tiek daug mano pagrindinių principų buvo sugriauta dėl šio mano požiūrio į krikščionių socialistų judėjimą pasikeitimo!

Laikui bėgant pasikeitė ir mano požiūris į antisemitizmą, ir tai buvo sunkiausia transformacija.

Tai man kainavo didžiulę vidinę kovą, ir tik po ilgo proto ir jausmų mūšio nugalėjo pirmieji. Po dvejų metų jausmai stojo proto pusėn ir tapo ištikimu jo sargybiniu bei patarėju.

Šios įnirtingos kovos tarp ramaus proto ir mano dvasinių jausmų metu Vienos gatvėse išmoktos pamokos pasirodė esančios neįkainojamos. Atėjo metas, kai nebegalėjau aklai eiti galingo miesto gatvėmis; dabar mano akys buvo atviros ir pastatams, ir žmonėms.

Kartą, eidamas per miesto centrą, staiga susidūriau su vaiduokliu, vilkinčiu ilgu kaftanu ir dėvinčiu juodus surištus plaukus.

Pirmoji mano mintis buvo: Ar tai taip pat žydas?

Linco mieste jie tikrai neturėjo tokios išvaizdos. Stebėjau vyrą slapčia ir atsargiai, tačiau kuo ilgiau žiūrėjau į keistą veidą ir tyrinėjau jį bruožas po bruožo, tuo labiau mano pirmasis klausimas virto nauju klausimu:

Ar tai taip pat vokietis?

Kaip visada tokiais atvejais man būdavo įprasta, kreipiausi į knygas, prašydamas padėti išsklaidyti abejones . Pirmą kartą gyvenime už kelis centus nusipirkau antisemitinių brošiūrų. Deja, visos jos prasidėdavo prielaida, kad skaitytojas bent kiek nusimano apie žydų klausimą arba bent jau yra su juo susipažinęs. Be to, daugumos šių pamfletų tonas dar kartą privertė mane nusiteikti skeptiškai – ir dėl to, kad jie buvo iš dalies paviršutiniški, ir dėl to, kad jų „įrodymai“ buvo neįtikėtinai nemoksliniai.

Kelioms savaitėms ir net mėnesiams grįžau prie savo senojo mąstymo būdo.

Tema atrodė tokia milžiniška, o kaltinimai tokie toli siekiantys, kad bijojau ją neteisingai išnagrinėti, todėl vėl tapau neramus ir neužtikrintas.

Vis dėlto nebegalėjau abejoti, kad čia kalbama ne apie vokiečius, kurie išpažįsta kitą religiją, o apie visiškai kitokią tautą. Kai tik pradėjau tirti šį klausimą ir stebėti žydus, Viena man pasirodė visai kitoje šviesoje. Kur tik nueidavau, visur matydavau žydus. Ir kuo daugiau jų mačiau, tuo ryškiau ir aiškiau jie išsiskyrė kaip kitokie žmonės nei kiti gyventojai. Ypač vidinis miestas ir rajonai į šiaurę nuo Dunojaus knibždėte knibždėte knibždėjo žmonių, kurie net išoriškai nebuvo panašūs į vokiečius.

Bet kokias abejones, kurias tuo metu dar turėjau, galutinai išsklaidė tam tikros dalies pačių žydų veikla.

Tarp jų buvo didelis judėjimas, gerai atstovaujamas Vienoje ir tvirtai patvirtinantis tautinį žydų pobūdį: tai buvo sionizmas.

Iš išorės atrodė, kad tik dalis žydų palaikė šį judėjimą, o didžioji dauguma jam nepritarė ar net jį atmetė. Tačiau atidus nagrinėjimas parodė, kad ta išvaizda buvo sąmoningai klaidinanti. Jie kilo iš teorijų miglos, kurios buvo sukurtos siekiant tikslingumo, o gal net atviros apgaulės. Vadinamieji liberalūs žydai sionistus atmetė ne kaip nežydus, o tik kaip brolius žydus, turinčius nepraktišką ar net pavojingą būdą propaguoti žydiją.

Jų vidinėje prigimtyje nebuvo jokio tikro konflikto.

Šis fiktyvus sionistų ir liberaliųjų žydų konfliktas man greitai sukėlė pasibjaurėjimą; jis buvo visiškai melagingas ir tiesiogiai prieštaravo moraliniam orumui bei nepriekaištingam charakteriui, kuriuo ši tauta visada didžiavosi.

Švarumas, nesvarbu, moralinis ar kitoks, šiems žmonėms turi savitą reikšmę. Kad jie nėra vandens mėgėjai, buvo akivaizdu iš pirmo žvilgsnio, o dažnai, deja, ir visai į juos nežiūrint. Nuo tų žmonių su kaftanais skleidžiamo kvapo man neretai pasidarydavo bloga nuo skrandžio.

Be to, jis vilkėjo netvarkingais drabužiais ir apskritai atrodė negražiai.

Visos šios detalės tikrai nebuvo patrauklios. Tačiau iš tiesų bjaurus bruožas buvo tas, kad po nešvaria jų išore staiga buvo galima įžvelgti šios „išrinktosios tautos“ moralinį puvinį.

Netrukus rimtai susimąstyti paskatino pamažu kylanti įžvalga apie žydų veiklą tam tikrose gyvenimo srityse.

Ar buvo koks nors šešėlinis verslas, kokia nors niekšybės forma, ypač kultūriniame gyvenime, kurioje nedalyvavo bent vienas žydas?

Atsargiai pridėjęs zonduojantį peilį prie tokio pūlinio, tuoj pat, kaip lervą pūvančiame lavone, dažnai apakintą akinančios šviesos, aptinki: mažą žydą.

Mano akyse kaltinimas žydams tapo rimtu kaltinimu nuo tos akimirkos, kai sužinojau apie jų veiklą spaudoje, mene, literatūroje ir teatre. Visi priešingi protestai dabar iš esmės buvo bevaisiai. Užteko pažvelgti į afišas, skelbiančias apie monstriškus kino ir teatro spektaklius, ir išstudijuoti ten taip aukštai liaupsinamų autorių pavardes, kad taptum galutinai neabejingas.

Visuomenė buvo užkrėsta moraliniu maru, blogesniu už juodąją mirtį. Ir kokiomis galingomis dozėmis šie nuodai buvo gaminami ir platinami! Natūralu, kad kuo žemesnis tokių menininkų moralinis ir intelektualinis lygis, tuo neišsenkantis jų vaisingumas. Kartais pasitaikydavo, kad šie bičiuliai, veikdami tarsi nuotekų siurblys, savo nešvarumus išliedavo tiesiai žmonijai į veidą. Turime prisiminti, kad tokių žmonių skaičiui nėra ribų. Reikia suvokti, kad kiekvienam Gėtės žmogui gamta gali prišaukti 10 000 niekšų, kurie veikia kaip blogiausios rūšies mikrobų nešiotojai, nuodijantys žmonių sielas.

Tai buvo baisi mintis – ir vis dėlto nebuvo galima išvengti, kad daugumai žydų iš prigimties buvo lemta atlikti šį gėdingą vaidmenį.

Ar todėl juos galima vadinti „išrinktąja tauta“?

Tada ėmiau atidžiai tyrinėti visų šių nešvarių kultūrinių produktų fabrikantų pavardes. Dėl to dar labiau nei anksčiau ėmiau bjaurėtis žydais. Net jei mano jausmai galėjo tūkstantį kartų pasipriešinti, dabar protas turėjo padaryti savo išvadas.

Faktas buvo tas, kad 90 proc. visos nešvarios literatūros, meninio šlamšto ir teatrinio idiotizmo reikėjo priskirti žmonėms, kurie sudarė vos vieną procentą tautos. Šio fakto nebuvo galima paneigti. Jis buvo ir turėjo būti pripažintas.

Tuomet pradėjau nagrinėti savo mylimą „pasaulinę spaudą“ kitu požiūriu.

Kuo labiau gilinausi, tuo mažiau gerbiau tą spaudą, kuria anksčiau žavėjausi. Jos stilius tapo dar labiau atgrasus, ir aš buvau priverstas atmesti jos idėjas kaip visiškai lėkštas ir paviršutiniškas. Teiginys, kad joje nešališkai pateikiami faktai ir idėjos, buvo labiau melas, o ne tiesa. O rašytojai buvo žydai.

Tūkstančiai detalių, į kurias anksčiau vos atkreipdavau dėmesį, dabar nusipelnė naujo dėmesio. Ėmiau suvokti ir suprasti dalykus kitaip nei anksčiau.

Dabar liberaliąją spaudą mačiau kitoje šviesoje. Jos orus tonas atsakant į oponentų išpuolius ir tyla kitais klausimais man tapo aiški kaip gudraus ir niekingo būdo apgauti skaitytoją dalis. Jos puiki teatro kritika visada giria žydų autorius, o neigiama kritika buvo skirta tik vokiečiams. Švelnūs smūgiai Vilhelmui II rodė jos politikos atkaklumą, kaip ir sistemingas prancūzų kultūros ir civilizacijos liaupsinimas. Apsakymų tematika buvo šmaikšti ir dažnai nepadori. Visa šios spaudos kalba turėjo svetimos tautos akcentą. Bendras tonas buvo toks atvirai menkinantis vokiečius, kad tai turėjo būti daroma sąmoningai.

Kieno interesais tai buvo daroma?

Ar visa tai buvo tik atsitiktinumas?

Mano abejonės pamažu didėjo.

2.24 ŽYDAS – SOCIALDEMOKRATIJOS LYDERIS

Tada įvyko kažkas, kas pagreitino mano įžvalgą. Pradėjau įžvelgti gilesnę visos eilės įvykių, kurie vyko, prasmę. Visus juos įkvėpė bendra etikos ir moralės samprata, kurią atvirai praktikavo dauguma žydų – tokia, kuri turėjo praktinį pritaikymą.

Čia gyvenimas gatvėje vėlgi mane išmokė, kas iš tiesų yra blogis.

Žydų santykį su prostitucija, o dar labiau – su prekyba žmonėmis, čia buvo galima tyrinėti geriau nei bet kuriame kitame Vakarų Europos mieste – galbūt išskyrus kai kuriuos Pietų Prancūzijos uostus. Eidamas naktį Leopoldštato gatvėmis, beveik visada, norėdamas to ar nenorėdamas, tapdavai liudininku tam tikrų įvykių, kurie daugumai vokiečių buvo nežinomi – bent jau iki tol, kol karas nepadarė galimo, o tiksliau, neišvengiamo tokių dalykų matymo Rytų fronte.

Šaltas šiurpas perbėgo per nugarą, kai pirmą kartą supratau, kad šiam pasibjaurėtinam didmiesčio padugnių išnaudojimui sumaniai vadovavo šaltakraujis, begėdis ir apskaičiuojantis žydas.

Tada mane apėmė įniršis.

Daugiau nebesiryžau kelti žydų klausimo. Ne, dabar jo siekiau. Išmokęs susekti žydą įvairiose kultūros ir meno srityse – ir įvairiose gyvenimo apraiškose visur- staiga radau jį ten, kur mažiausiai tikėjausi.

Dabar supratau, kad žydai buvo socialdemokratijos lyderiai. Po šio apreiškimo man nuo akių nukrito skraistė. Mano ilga vidinė kova baigėsi.

Bendraudamas su kolegomis darbininkais dažnai stebėdavausi, kaip lengvai ir dažnai jie keisdavo savo nuomonę tais pačiais klausimais – kartais per kelias dienas, o kartais net per kelias valandas. Man buvo sunku suprasti, kaip žmonės, kurie buvo protingi kaip individai, staiga prarado šį gebėjimą, kai tik ėmė veikti kaip masė. Šis reiškinys mane dažnai panardindavo į neviltį. Ginčydavausi su jais valandų valandas,

o kai man pavykdavo juos atvesti prie, mano manymu, protingo mąstymo būdo, džiaugdavausi savo sėkme. Tačiau kitą dieną supratau, kad viskas buvo veltui. Buvo bjauru, kad teks viską pradėti iš naujo. Jie kaip amžina švytuoklė vėl grįždavo prie savo absurdiškos nuomonės.

Visa tai buvo suprantama. Jie buvo nepatenkinti savo likimu ir keikė likimą, kuris juos taip smarkiai ištiko. Jie nekentė savo darbdavių, į kuriuos žiūrėjo kaip į beširdžius savo žiauraus likimo administratorius. Jie dažnai piktžodžiavo valstybės pareigūnams, kuriuos kaltino visiškai nesuprantant darbo žmonių padėties. Jie rengė viešus protestus prieš pragyvenimo kainas ir gindami savo reikalavimus žygiavo gatvėmis.

Visa tai bent jau buvo galima pagrįstai paaiškinti. Tačiau neįmanoma paaiškinti begalinės neapykantos savo bendrapiliečiams – kaip jie menkino savo tautą, tyčiojosi iš jos didybės, niekino jos istoriją, o žymiausių jos žmonių vardus tempė į kanalizaciją.

Šis priešiškumas savo giminei, savo gimtajai žemei ir namams buvo toks pat neracionalus, kaip ir nesuprantamas. Jis buvo labai nenatūralus.

Šią ligą buvo galima laikinai išgydyti, bet tik kelioms dienoms ar savaitėms. Tačiau vėliau susitikus su tais, kurie buvo atsivertę, paaiškėdavo, kad jie tokie patys, kaip ir anksčiau.

Ta nenatūrali liga vėl juos buvo apėmusi.

Pamažu sužinojau, kad socialdemokratų spaudą daugiausia valdo žydai. Tačiau šiai aplinkybei neteikiau ypatingos reikšmės, nes tokia pati padėtis buvo ir kituose laikraščiuose. Tačiau buvo vienas stulbinantis faktas: nė vieno su žydais susijusio laikraščio nebuvo galima pavadinti „nacionaliniu“ – kaip aš supratau šią sąvoką.

Nurijau pasibjaurėjimą ir bandžiau skaityti tokio pobūdžio marksistinę spaudą, tačiau tai darant mano pasibjaurėjimas dar labiau išaugo. Tuomet ėmiausi ką nors sužinoti apie žmones, kurie rašė ir leido šią piktavališką medžiagą.

Pradedant leidėju ir baigiant leidėju, visi jie buvo žydai.

Pasiėmiau visas socialdemokratų brošiūras, kokias tik radau, ir patikrinau jų autorių pavardes: Žydai. Atkreipiau dėmesį į visų vadovų pavardes; dauguma jų taip pat buvo „išrinktosios tautos“ nariai. Nesvarbu, ar jie buvo atstovai Reichsrate, ar profsąjungų sekretoriai, organizacijų vadovai, ar gatvės agitatoriai. Visur visur visada buvo tas pats grėsmingas vaizdas. Niekada nepamiršiu pavardžių sąrašo: Jų pavardės: Austerlicas, Davidas, Adleris, Ellenbogenas ir kiti.

Vienas faktas man tapo visiškai akivaizdus: ši svetima liaudis savo rankose laikė Socialdemokratų partijos, su kurios smulkiaisiais atstovais ginčijausi ištisus mėnesius, vadovybę. Džiaugiausi pagaliau tvirtai sužinojęs, kad žydas nėra vokietis.

Tik tada iš tiesų supratau, kas yra piktieji mūsų tautos suvedžiotojai.

Vienų mano viešnagės Vienoje metų pakako, kad įsitikinčiau, jog nė vienas darbininkas nėra taip įsišaknijęs savo išankstinėse pažiūrose, kad jų neatsisakytų dėl geresnių ir aiškesnių argumentų bei paaiškinimų. Pamažu tapau marksistinės doktrinos žinovu. Naudojausi šiomis žiniomis kaip priemone savo tvirtiems įsitikinimams įtvirtinti.

Sėkmė beveik visada buvo mano pusėje.

2.25 ŽYDŲ DIALEKTIKA

Didžiosios masės gali būti išgelbėtos, bet tik paaukojus daug laiko ir kantrybės.

Tačiau žydas niekada negali atsiskirti nuo savo nuomonės.

Tuo metu buvo pakankamai paprasta bandyti parodyti jiems jų mokymo absurdiškumą. Savo nedideliame rate kalbėjau su jais tol, kol man skaudėjo gerklę ir balsas ėmė trūkčioti. Tikėjau, kad man pagaliau pavyks juos įtikinti, koks pavojus slypi marksistinėse kvailystėse. Tačiau pasiekiau tik priešingą rezultatą. Atrodė, kad kuo labiau jie suprato socialdemokratinės doktrinos destruktyvumą ir jos pasekmes, tuo tvirčiau jos laikėsi.

Kuo daugiau su jais diskutavau, tuo geriau pažinau jų argumentavimo taktiką. Iš pradžių jie tikėjosi savo oponentų kvailumo; bet kai taip susipykdavo, kad nebegalėdavo rasti išeities, imdavo gudrauti, vaidindami nekaltus paprasčiukus. Jei tai nepavykdavo, nepaisydami savo loginių gudrybių, jie elgdavosi taip, tarsi nesuprastų kontrargumentų, ir peršokdavo prie kitos diskusijos temos. Jie teigė truizmus ir banalybes, o jei su jomis sutikdavote, pritaikydavo jas kitiems, iš esmės kitokio pobūdžio klausimams. Jei į tai atkreipdavote dėmesį, jie vėl išsisukdavo ir vengdavo bet kokio tikslaus pareiškimo. Kai tik bandydavai tvirtai suimti vieną iš šių apaštalų, ranka sugriebdavo tik drebučius primenančią gleivinę – ji išsprūsdavo pro pirštus, o po akimirkos vėl susijungdavo į vientisą masę.

Tačiau jei iš tiesų suduodavai smūgį vienam iš šių priešininkų ir dėl susirinkusios publikos jis turėdavo pripažinti tašką, kitą dieną tavęs laukdavo staigmena. Žydas būtų visiškai pamiršęs, kas įvyko praėjusią dieną. Jis vėl pradėdavo kartoti savo ankstesnius absurdus, tarsi nieko nebūtų nutikę. Jei pasipiktindavote ir primindavote jam vakarykštį pralaimėjimą, jis apsimesdavo nustebęs ir nieko negalėdavo prisiminti – išskyrus tai, kad praėjusią dieną buvo įrodyta, jog jis buvo teisus.

Kartais tiesiog apstulbdavau.

Nežinau, kas mane stebino labiau: jų kalbos miklumas ar melo menas.

Pamažu ėmiau jų nekęsti.

Tačiau visa tai turėjo ir gerąją pusę. Kuo geriau pažinau atskirus socialdemokratijos lyderius ar bent jau propagandistus, tuo labiau augo mano meilė savo tautai. Kas galėtų kaltinti jų nelaimingas aukas, turint omenyje velnišką šių suvedžiotojų gudrumą? Kaip sunku buvo net man pačiam įtikti šiai dialektinių melagių rasei! Kaip beprasmiška buvo bandyti įtikinti tokius žmones argumentais,

matant, kaip jų lūpos iškraipo tiesą, išsižadėdamos pačių žodžių, kuriuos ką tik pavartojo, o po akimirkos prisiskiria sau nuopelnus!

Ne. Kuo labiau pažinau žydą, tuo lengviau buvo pateisinti darbininkus.

Mano nuomone, didžiausia kaltė teko ne darbininkams, o tiems, kurie nemanė, kad verta užjausti savo tautą. Jie turėjo atiduoti darbščiam tautinės šeimos sūnui tai, kas jam priklausė, ir kartu pastatyti prie sienos jo suvedžiotoją ir sugadintoją.

2.26 MARKSIZMO PAGRINDŲ STUDIJOS

Paskatintas savo kasdienės patirties, dabar pradėjau nuodugniau tyrinėti marksistinės doktrinos šaltinius. Jos padariniai man buvo išsamiai žinomi. Dėl kruopštaus stebėjimo jos kasdienė pažanga tapo akivaizdi. Ir reikėjo tik šiek tiek vaizduotės, kad galėtum nuspėti pasekmes, kurios turi atsirasti. Vienintelis klausimas, kuris dabar kilo, buvo: Ar steigėjai numatė savo darbo padarinius tokiu pavidalu, kokiu jie pasirodė, ar jie patys tapo klaidos aukomis?

Mano manymu, galimos abi alternatyvos.

Jei antrasis atvejis, kiekvieno mąstančio žmogaus pareiga buvo pasipriešinti šiam grėsmingam judėjimui, tikintis išvengti blogiausių padarinių. Tačiau jei pirmasis variantas buvo teisingas, tuomet reikia pripažinti, kad pirminiai šio tautų maro autoriai turėjo būti įsikūniję velniai. Nes tik pabaisos, o ne žmogaus smegenyse galėjo susiformuoti toks planas – planas, kurio įgyvendinimas galiausiai turėjo lemti žmonijos civilizacijos žlugimą ir pasaulio nuniokojimą.

Tokiu atveju liko vienintelė alternatyva – kovoti. Šioje kovoje turi būti panaudoti visi ginklai, kuriuos gali sutelkti žmogaus dvasia, intelektas ir valia, o kas nugalės, turi nuspręsti likimas.

Taigi pradėjau susipažinti su šios doktrinos autoriais, kad išstudijuočiau judėjimo principus. Tai, kad savo tikslą pasiekiau greičiau, nei tikėjausi, lėmė gilesnis įžvalgumas, kurį įgijau į žydų klausimą – mano ankstesnės žinios buvo gana paviršutiniškos. Šios naujai įgytos žinios savaime leido man praktiškai palyginti tikrąjį socialdemokratijos apaštališkųjų įkūrėjų išdėstytos doktrinos turinį su teoriniu pretenzingumu; dabar aš supratau žydų tautos kalbą. Supratau, kad jie vartoja kalbą siekdami užmaskuoti ar pridengti savo mintis, kad tikrojo jų tikslo nebūtų galima sužinoti iš to, ką jie sako, o tik skaitant tarp eilučių.

Ši įžvalga man buvo didžiausia vidinė revoliucija, kokią iki šiol buvau patyręs.

Iš švelniaširdžio kosmopolito tapau atviru antisemitu.

2.27 MARKSIZMAS KAIP KULTŪROS GRIOVĖJAS

Tik dar kartą – ir tai buvo paskutinį kartą – kilo slegiančių minčių, sukėlusių man gilios kančios akimirkas.

Kritiškai apžvelgdamas istorinę žydų tautos veiklą, ėmiau nerimauti. Klausiau savęs, ar dėl kokių nors nesuvokiamų, mirtingiesiems nesuvokiamų priežasčių likimas nenusprendė, kad galutinė pergalė turi atitekti šiai mažai tautai?

Ar gali būti, kad šiai tautai, kuri gyveno tik dėl žemės, kaip kompensacija buvo pažadėta žemė?

Ar mes turime objektyvią teisę kovoti dėl savo savigynos, ar tai tik subjektyvus dalykas?

Likimas man atsakė į šį klausimą tiek, kiek jis paskatino mane atlikti atsainų ir išsamų marksistinės doktrinos ir su ja susijusios žydų tautos veiklos tyrimą.

Žydų marksizmo doktrina atmeta aristokratinį gamtos principą, pakeisdama jį amžina jėgos ir energijos, skaitinės masės ir negyvo svorio privilegija. Taip ji neigia individualią žmogaus asmenybės vertę ir kėsinasi į idėją, kad tauta ir rasė turi pirminę reikšmę. Taip jis atima pačius žmogiškosios egzistencijos ir kultūros pagrindus.

Jei ši doktrina kada nors būtų priimta kaip visatos pamatas, dėl jos išnyktų bet kokia įmanoma tvarka. Tokio dėsnio priėmimas sukeltų chaosą didžiausio mums žinomo organizmo struktūroje – ir šios žemės gyventojai išnyktų.

Jei žydas, pasitelkęs savo marksistinį tikėjimą, triumfuotų prieš šio pasaulio žmones, jo vainikas būtų žmonijos laidotuvių vainikas. Ir ši planeta vėl keliaus savo orbita per eterį be žmonijos, kaip ir prieš milijonus metų.

Amžinoji gamta neišvengiamai keršija tiems, kurie pažeidžia jos įsakymus.

Todėl šiandien tikiu, kad veikiu pagal Visagalio Kūrėjo valią: Gindamasis nuo žydo, aš kovoju už Viešpaties darbą.

3. SKYRIUS BENDRI POLITINIAI APMĄSTYMAI IŠ MANO LAIKŲ VIENOJE

Šiandien esu įsitikinęs, kad apskritai vyras neturėtų viešai dalyvauti politikoje iki 30 metų, išskyrus ypatingo talento atvejus. Iki to laiko žmogaus protinis vystymasis daugiausia pasireiškia tuo, kad jis įgyja būtinų žinių, kurios yra bendrosios platformos, iš kurios jis gali vertinti įvairias politines problemas, pagrindas. Pirmiausia reikia įgyti bendrų idėjų – pasaulėžiūrą. Tada jis turės tą protinę įrangą, kuri būtina nuoseklumui ir tvirtumui formuojant savo politines pažiūras. Tada jis bus tinkamas dalyvauti politikoje.

Priešingu atveju jam gresia dvigubas pavojus. Gali paaiškėti, kad jo pradinė pozicija buvo klaidinga, bent jau kai kuriais esminiais klausimais. Tuomet jam teks arba atsisakyti savo ankstesnės pozicijos, arba jos laikytis – priešingai savo geram protui ir po to, kai protas parodys, kad ji nepagrįsta. Pirmuoju atveju jis atsidurs sunkioje asmeninėje padėtyje. Jis atrodys nenuoseklus ir praras teisę tikėtis, kad jo pasekėjai liks ištikimi. Patys pasekėjai gali matyti, kad jam trūksta nuovokos, todėl jie jausis nepatogiai ir nervinsis.

Antruoju atveju – o taip nutinka dažnai – vadovas nebeturi asmeninio įtikinėjimo galios. Vadinasi, jo reikalo gynimas tampa tuščias ir paviršutiniškas. Dabar jis tampa vulgarus. Jis nebekovoja rimtai už savo politines idėjas (joks žmogus nemirs gindamas tai, kuo netiki) ir kelia vis didesnius reikalavimus savo pasekėjams . Iš tiesų, kuo didesnis jo paties nenuoširdumas, tuo nelaimingesni ir neapgalvoti tampa jo reikalavimai pasekėjams. Galiausiai jis atsisako paskutinių tikro vadovavimo likučių ir tampa „politiku“. Šiuo metu vienintelis jo nuoseklumas yra nenuoseklumas, derinamas su valdingu įžūlumu ir gudriu melu, kuris išsivysto iki gėdingo laipsnio.

Jei, visų padorių žmonių nelaimei, tokiam žmogui pavyks tapti parlamentaru, iš pat pradžių bus aišku, kad politinės veiklos esmę jam sudaro didvyriška kova už tai, kad jis nuolat laikytų šį pieno bidoną sau ir savo šeimai. Kuo labiau nuo jo priklausys žmona ir vaikai, tuo atkakliau jis kovos, kad liktų poste. Dėl šios priežasties bet kuris kitas, rodantis politinės kompetencijos požymių, yra jo asmeninis priešas. Kiekviename naujame judėjime jis pajus galimą savo paties pabaigos pradžią. Ir kiekvienas, kuris yra geresnis už jį patį, jam atrodys kaip pavojus.

Apie tokio pobūdžio parlamentinius kenkėjus turėsiu daugiau papasakoti vėliau.

3.1 POLITIKAS

Akivaizdu, kad sulaukęs 30 metų žmogus dar turi daug ko išmokti. Tačiau nuo šiol tai, ką jis išmoks, iš esmės bus jo pagrindinių idėjų sustiprinimas; tai palaikys jo pagrindinę pasaulėžiūrą. Tai, ko jis išmoks, reikš ne savo principų atsisakymą, o veikiau gilesnį jų pažinimą. Todėl jo šalininkai niekada nepatirs nemalonaus jausmo, kad jis juos suklaidino. Priešingai: jų pasitikėjimas augs, kai jie matys, kad jų lyderio

savybės progresuoja ir organiškai vystosi įsisavinant naujas idėjas. Jo sekėjai šį procesą matys kaip jo doktrinos praturtinimą, stiprinantį pažiūrų teisingumą.

Lyderis, kuris turi atsisakyti savo bendrąja pasaulėžiūra pagrįstos platformos, nes pripažįsta ją esant klaidingą, gali elgtis garbingai tik tada, kai pareiškia esąs pasirengęs priimti galutinius savo klaidingų pažiūrų padarinius. Tokiu atveju jis turėtų susilaikyti nuo tolesnės politinės veiklos. Kartą suklydęs esminiais klausimais, jis galbūt gali suklysti ir antrą kartą. Bet kuriuo atveju jis neturi jokios teisės tikėtis ar reikalauti, kad jo bendrapiliečiai ir toliau jį remtų.

Kaip menkai toks elgesys tinka mūsų valstybės vadovams, rodo visuotinė korupcija, paplitusi tarp dabartinės grupuotės, kuri jaučiasi „pašaukta“ vadovauti politikai.

Apskritai vargu ar yra bent vienas, kuris būtų pasirengęs šiai užduočiai.

Nors tomis dienomis politiniams klausimams svarstyti skirdavau daugiau laiko nei dauguma kitų, vis dėlto atsargiai susilaikydavau nuo atviro dalyvavimo politikoje. Kalbėdavau apie tuos dalykus, kurie man rūpėjo, bet tik nedideliam draugų ratui. Šis įprotis turėjo daug privalumų. Užuot kalbėjęs su jais, išmokau klausytis, kad suprasčiau kitų mąstymą. Dažnai jų požiūris ir pažiūros būdavo gana primityvios. Tačiau aš gerai mokiausi, neprarasdamas laiko ir galimybių mokytis.

Niekur Vokietijoje nebuvo tokių palankių galimybių mokytis kaip Vienoje.

Senojoje Dunojaus monarchijoje politinė mintis turėjo platesnį spektrą ir turtingesnę interesų įvairovę nei to paties laikmečio senojoje Vokietijoje, išskyrus kai kurias Prūsijos, Hamburgo ir prie Šiaurės jūros esančių rajonų dalis. Sakydamas „Austrija“, turiu omenyje tą didžiosios Habsburgų imperijos dalį, kurios vokiečių gyventojai buvo ne tik istorinis pagrindas šiai valstybei susikurti, bet ir kurios gyventojai kelis šimtmečius buvo išskirtinis šios dirbtinės politinės sistemos kultūrinio gyvenimo šaltinis. Laikui bėgant Austrijos valstybės stabilumas ir jos tolesnio gyvavimo garantija vis labiau priklausė nuo šios imperijos ląstelės išsaugojimo.

3.2 PASKUTINIS VIENOS ATGIMIMAS

Paveldimos teritorijos buvo imperijos širdis. Būtent ši širdis nuolat siuntė gyvybės kraują, pulsuojantį visoje politinėje ir kultūrinėje sistemoje. Jei tai buvo širdis, tai Viena buvo smegenys ir valia.

Tuo metu Viena atrodė tarsi įsitaisiusi karalienė, kurios autoritetinga valdžia suvienijo įvairialypių tautybių konglomeratą. Spindintis sostinės grožis leido pamiršti liūdnus senatvinio irimo simptomus, kurie pasireiškė visoje valstybėje.

Nors imperija viduje drebėjo dėl įvairių tautybių konfliktų, išorinis pasaulis, ypač Vokietija, matė tik tą gražų miesto vaizdą. Iliuzija buvo dar didesnė, nes tuo metu Viena, regis, išgyveno didžiausią atgimimą. Vadovaujant tikrai talentingam merui, kuris turėjo administracinio genijaus antspaudą, atrodė, kad garbingoji imperatorių rezidencija atgavo savo jaunystės šlovę. Paskutinis didis vokietis, kilęs iš Ostmarką

kolonizavusios tautos gretų, nebuvo vadinamasis valstybininkas. Šis daktaras Luegeris, eidamas imperijos sostinės Vienos mero pareigas, pasiekė tiek daug beveik visose savivaldybės veiklos srityse – tiek ekonomikos, tiek kultūros, kad imperijos širdis pulsavo nauja energija. Taip jis įrodė esąs daug didesnis valstybininkas už to laikotarpio vadinamuosius diplomatus.

3.3 VOKIETIŠKUMAS AUSTRIJOJE

Tai, kad ši nevienalyčių tautų politinė sistema, vadinama „Austrija“, galiausiai subyrėjo, nėra senojo Ostmarko vokiečių politinio nepajėgumo požymis. Žlugimas buvo neišvengiamas neįmanomos situacijos rezultatas. Dešimt milijonų žmonių negali visam laikui išlaikyti 50 milijonų valstybės, sudarytos iš skirtingų ir konfliktuojančių tautybių, jeigu laiku nesusiklostys tam tikros būtinos sąlygos.

Vokiečių ir austrų mąstymas buvo labai platus.

Įpratęs gyventi didžiulėje imperijoje, jis turėjo stiprų pareigos jausmą. Jis buvo vienintelis Austrijos valstybės narys, kuris žvelgė toliau nei siauros savo tautos ribos ir aprėpė visą imperiją. Kai likimas atskyrė jį nuo bendros tėvynės, jis stengėsi suvaldyti didžiulę užduotį. Ši užduotis buvo išsaugoti vokiečių austrams tai, ką jų protėviai nesuskaičiuojamose kovose iš pradžių iškovojo iš Rytų. Ir nereikia pamiršti, kad jie negalėjo į šias pastangas įdėti visų savo jėgų, nes jų širdys ir protai vis atsigręždavo į giminaičius Tėvynėje – tėvynei palikdavo tik mažą dalį.

Bendras vokiečių austrų akiratis buvo palyginti platus. Jo komerciniai interesai apėmė beveik visas nevienalytės imperijos dalis. Jo rankose buvo beveik visa svarbiausia verslo veikla. Dažniausiai jis aprūpindavo valstybę geriausiais technikos specialistais ir valstybės tarnautojais. Jis buvo atsakingas už užsienio prekybos vykdymą tiek, kiek šios veiklos srities nekontroliavo žydai. Jis išlaikė valstybę. Jo karinės pareigos jį nuvedė toli už siaurų tėvynės ribų. Nors naujokas galėjo stoti į vokiečių pulką, pats pulkas galėjo būti dislokuotas Hercegovinoje, Vienoje ar Galicijoje. Habsburgų kariuomenės karininkai tebebuvo vokiečiai, kaip ir geresnioji valstybės tarnybos dalis.

Be to, menas ir mokslas buvo vokiečių rankose. Išskyrus naująjį meninį šlamštą, kurį lygiai taip pat galėjo sukurti negrų tauta, visas tikrasis meninis įkvėpimas atėjo iš vokiečių. Muzikos, architektūros, skulptūros ir tapybos srityse Viena gausiai aprūpino visą dualistinę monarchiją. Ir šis šaltinis niekada nerodė išsekimo požymių.

Galiausiai būtent vokiečių elementas lėmė užsienio politikos vykdymą, nors šioje srityje aktyviai veikė ir nedidelis vengrų skaičius.

Tačiau visos pastangos išsaugoti valstybės vienybę buvo pasmerktos žlugti, nes trūko esminių prielaidų.

3.4 AUSTRŲ TAUTOS IŠCENTRINĖS JĖGOS

Buvo tik vienas galimas būdas kontroliuoti ir suvaldyti skirtingų tautybių išcentrines jėgas. Tai buvo centralizuotai valdyti Austrijos valstybę ir šiuo pagrindu ją

viduje organizuoti. Jokiais kitais būdais nebuvo galima užtikrinti šios valstybės egzistavimo.

Retkarčiais valdančiojoje valdžioje pasitaikydavo šviesių akimirkų, kai ši tiesa būdavo pripažįstama. Tačiau dėl praktinių sunkumų ji būdavo greitai pamirštama arba ignoruojama. Kiekvienas žingsnis federalizmo link turėjo žlugti, nes be stiprios centrinės valdžios trūko galios federaliniams elementams sulaikyti.

Austrijoje buvo visiškai priešingos sąlygos.

Išskyrus Vengriją, nė viena tauta neturėjo didelių politinių tradicijų. Jei ir buvo, tai laikas arba ištrynė visus pėdsakus, arba bent jau padarė juos neaiškius. Be to, tai buvo kylančio nacionalizmo amžius, kai įvairiose imperijos šalyse pabudo nacionaliniai instinktai. Juos buvo sunku suvaldyti, nes iškart už imperijos ribų kūrėsi naujos tautinės valstybės, sudarytos iš tos pačios rasės žmonių, kaip ir imperijos viduje. Šios naujos valstybės galėjo daryti didesnę įtaką nei vokiškasis elementas.

Šiame konflikte net Viena negalėjo išsilaikyti amžinai.

Budapeštui tapus metropoliu, atsirado varžovas – toks, kurio misija buvo stiprinti vieną imperijos dalį, o ne padėti ją išlaikyti. Netrukus Budapešto pavyzdžiu pasekė Praha, vėliau atsirado Lembergas, Laibachas ir kiti. Kai šie buvę provincijos miestai tapo nacionaliniais miestais, jie tapo nepriklausomo kultūrinio gyvenimo centrais. Dėl to vietiniai tautiniai instinktai įgavo dvasinį pagrindą ir taip dar labiau užvaldė žmones. Neabejotinai turėjo ateiti laikas, kai šių įvairių tautų konkretūs interesai taps stipresni už bendrus imperinius interesus. Pasiekus šį etapą, Austrijos žūtis buvo nulemta.

Šios raidos kryptis buvo aiškiai juntama nuo Juozapo II mirties. Jos spartumas priklausė nuo daugelio veiksnių, kai kurie iš jų buvo nulemti pačios monarchijos. Kitus lėmė imperijos pozicija užsienio politikoje.

Tik tvirta ir atkakli centralizacijos politika galėjo tikėtis, kad pavyks sėkmingai įtvirtinti nuolatinę Austrijos valstybės konsolidaciją. Pirmiausia turėjo būti priimtas principas, kad kaip oficialioji valstybės kalba gali būti vartojama tik viena bendrinė kalba. Taip būtų buvę galima pabrėžti formalią imperijos sandraugos vienybę. Ir tokiu būdu administracija savo rankose turėtų techninę priemonę, užtikrinančią valstybės kaip politinės vienybės išlikimą. Lygiai taip pat mokyklomis ir kitomis švietimo formomis turėjo būti skiepijamas bendro pilietiškumo jausmas. Tokio tikslo nebūtų galima pasiekti per 10 ar 20 metų; tam prireiktų šimtmečių. Kaip ir sprendžiant visas kolonizavimo problemas, nuolatinis atkaklumas yra kur kas svarbesnis elementas nei momentinis energingų pastangų rezultatas.

Savaime suprantama, kad tokiomis aplinkybėmis šalis turi būti valdoma griežtai laikantis vienodumo principo.

3.5 ETNINĖS ĮVAIROVĖS PASEKMĖS

Man buvo gana pamokoma išsiaiškinti, kodėl to nebuvo padaryta – tiksliau, kodėl tai nebuvo padaryta. Tie, kurie buvo kalti dėl šio neveikimo, turi būti laikomi atsakingais už Habsburgų imperijos subyrėjimą.

Senosios Austrijos egzistavimas labiau nei bet kurios kitos valstybės priklausė nuo stiprios ir pajėgios vyriausybės. Jai trūko etninio vienodumo; tai yra esminis nacionalinės valstybės pagrindas, kuris išsaugos jos egzistavimą net ir tuo atveju, jei valdančioji valdžia bus labai neveiksminga. Kai valstybę sudaro vienalytė populiacija, natūrali tokios populiacijos inercija išlaikys ją kartu ir išsaugos jos egzistenciją stebėtinai ilgais netinkamo valdymo ir prasto administravimo laikotarpiais. Dažnai gali atrodyti, kad tokioje politikoje nėra gyvybės. Tačiau ateina laikas, kai tariamas lavonas prisikelia ir parodo pasauliui stulbinančią savo nesunaikinamo gyvybingumo apraišką.

Tačiau visiškai kitokia padėtis yra šalyje, kur gyventojai nėra vienalyčiai, kur nėra bendro kraujo ryšio, o tik valdančioji ranka. Jei ta ranka parodys silpnumo požymių, rezultatas bus ne tam tikra valstybės hibernacija, o veikiau individualių instinktų, kurie snaudžia įvairiose etninėse grupėse, pažadinimas. Šie instinktai snaudžia, kai valstybė turi stiprią centrinę valdžią. Šiuose snaudžiančiuose instinktuose slypintį pavojų gali susilpninti tik šimtmečius trunkantis bendras išsilavinimas, tradicijos ir interesai.

Kuo jaunesnės tokios valstybės, tuo labiau jų egzistavimas priklausys nuo centrinės valdžios gebėjimų ir jėgos. Jei jos išlieka tik dėl stipraus atskiro lyderio galios, jos dažnai žlunga, kai tik jis miršta. Tačiau net ir po šimtmečių pastangų šių separatistinių instinktų ne visada pavyksta visiškai įveikti. Jie gali staiga pabusti, kai centrinė valdžia parodo savo silpnumą arba kai centralizavimo pastangos pasirodo esančios nepajėgios neutralizuoti atskirų tautybių gyvybinės energijos, kai jos veržiasi į priekį formuodamos savo individualią egzistenciją.

Nesugebėjimas įžvelgti viso to tiesos, ko gero, buvo tragiška Habsburgų rūmų kaltė.

3.6 JOSEFAS II

Tik vienam Habsburgų valdovui Likimas padovanojo žiburį, kuriuo jis rūpinosi savo šalies ateitimi. Tačiau tada tas deglas užgeso visiems laikams.

Juozapas II, vokiečių tautos Romos kaizeris, vis labiau nerimavo, kai suprato, kad jo rūmai perkelti į atokų Reicho pakraštį ir kad netrukus jie bus nuversti ir įtraukti į Babilono tautybių sūkurį, jei vienuoliktą valandą nebus imtasi kokių nors veiksmų, kad įveiktų sunkias ilgalaikio aplaidumo pasekmes. Šis „žmonijos draugas“ su antžmogiška energija dėjo visas įmanomas pastangas, kad neutralizuotų savo pirmtakų nerūpestingumą. Per vieną dešimtmetį jis stengėsi atitaisyti šimtmečių žalą. Jei likimas jam būtų skyręs 40 metų ir jei jo darbą būtų tęsusios dvi kartos, stebuklas

būtų įvykęs. Tačiau kai po dešimties valdymo metų jis mirė palūžęs kūnu ir dvasia, jo darbas kartu su juo nugrimzdo į kapą. Dabar jie amžinai ilsisi toje kapucinų kriptoje ir niekada nebeatsibus.

Jo įpėdiniai neturėjo nei gebėjimų, nei valios jėgų, reikalingų užduočiai, su kuria susidūrė.

Kai Europoje pasirodė pirmieji naujos revoliucinės epochos ženklai, jie pamažu išsklaidė ugnį po visą Austriją. O kai ugnis ėmė nuolat degti, ją pakurstė ne socialinės ar politinės sąlygos, bet jėgos, kurių šaltinis buvo įvairių etninių grupių nacionalistiniai troškimai.

1848 m. Europos revoliucijos beveik visose kitose šalyse pirmiausia pasireiškė kaip klasių konfliktas, o Austrijoje – kaip nauja rasinė kova. Kadangi ten gyvenantys vokiečių kilmės austrai pamiršo šio judėjimo ištakas, o gal iš pat pradžių jų nesuvokė ir dėl to dalyvavo revoliuciniame sukilime, jie patys pasiglemžė savo likimą. Jie padėjo pažadinti Vakarų demokratijos dvasią, kuri per trumpą laiką sugriovė jų pačių egzistencijos pamatus.

3.7 HABSBURGŲ MONARCHIJOS IŠIRIMAS

Atstovaujamosios parlamentinės institucijos įkūrimas, prieš tai nereikalaujant, kad visuose viešuosiuose pasisakymuose būtų vartojama tik viena kalba, buvo pirmas didelis smūgis vokiškajam elementui dualistinėje monarchijoje. Nuo tos akimirkos buvo prarasta pati valstybė. Viskas, kas sekė vėliau, buvo ne kas kita, kaip istorinis imperijos likvidavimas.

Stebėti šį palaipsnio irimo procesą buvo tragiška, bet kartu ir pamokanti patirtis. Istorijos nutarimo vykdymas vyko tūkstančiais detalių. Tai, kad daugybė žmonių aklai klaidžiojo aplinkui, nors juos supo irimo ženklai, tik įrodo, kad dievai buvo paskelbę Austrijos sunaikinimą.

Nenoriu čia apsistoti ties detalėmis, nes tai išeitų už šios knygos ribų. Noriu išsamiai aptarti tik tuos įvykius, kurie yra būdingi tarp priežasčių, lemiančių tautų ir valstybių nuosmukį, ir todėl svarbūs mūsų laikmečiui. Be to, šių įvykių tyrimas padėjo sukurti mano paties politinės pasaulėžiūros pagrindą.

3.8 PARLAMENTARIZMAS

Tarp institucijų, kurios net ir silpnai įžvalgiam filisteriui akivaizdžiausiai rodė neabejotinus irimo požymius, buvo ta, kuri iš visų valstybės institucijų turėjo būti tvirčiausiai įtvirtinta – turiu omenyje parlamentą, arba Reichsratą, kaip jis buvo vadinamas Austrijoje.

Akivaizdu, kad šios institucijos pavyzdys buvo Anglijoje, klasikinės „demokratijos“ šalyje. Visa ši palaiminga organizacija buvo nepakeista perkelta į Vieną.

Austrijoje buvo sukurta austriška dviejų rūmų sistema: Deputatų rūmai ir Lordų rūmai. Patys „rūmai“, vertinant juos kaip pastatus, šiek tiek skyrėsi. Statydamas rūmus ant Temzės kranto, Baris galėjo semtis įkvėpimo iš Britų imperijos istorijos. Šioje istorijoje jis rado pakankamai medžiagos, kad užpildytų ir papuoštų 1 200 savo didingo statinio nišų, laikiklių ir kolonų. Lordų rūmai ir Bendruomenių rūmai tapo šventyklomis, skirtomis tautos šlovei.

Tuomet Vienai iškilo pirmieji sunkumai. Kai danų architektas Hansenas užbaigė paskutinį marmurinių rūmų frontoną, jis atsigręžė į antikinį klasikinį pasaulį, ieškodamas temų dekoratyviniam planui užpildyti. Šią teatrališką „vakarietiškos demokratijos“ šventovę papuošė graikų ir romėnų valstybininkų bei filosofų statulos ir portretai. Tarsi simbolinė ironija, keturkojų žirgai, esantys dviejų rūmų viršūnėse, traukia į visas keturias puses. Nėra geresnio simbolio, kuris geriau atspindėtų veiklą, vykstančią tarp to paties pastato sienų.

Tautininkai“ prieštaravo bet kokiam Austrijos istorijos šlovinimui šio pastato puošyboje; jie tvirtino, kad tai juos įžeistų. Panašiai atsitiko ir Vokietijoje, kur Valdo Reichstago pastatas vokiečiams buvo dedikuotas tik griaudint patrankų griausmui per Pasaulinį karą – ir tai tik užrašu.

Man dar nebuvo dvidešimties, kai pirmą kartą įžengiau į rūmus Franzensringo gatvėje stebėti ir klausytis Deputatų rūmų posėdžio. Ta pirmoji patirtis man sukėlė gilų pasibjaurėjimo jausmą.

Visada nekenčiau Parlamento, bet ne kaip institucijos savaime. Priešingai, kaip puoselėjantis politinės laisvės idealus, net negalėjau įsivaizduoti kitokios valdymo formos. Atsižvelgdamas į savo požiūrį į Habsburgų rūmus, tuomet būčiau laikęs nusikaltimu prieš laisvę ir protą svarstyti bet kokią diktatūrą kaip galimą valdymo formą.

Tam tikru mastu žavėjausi Didžiosios Britanijos parlamentu, ir tai prisidėjo prie mano nuomonės susiformavimo. Šis jausmas atsirado beveik nesąmoningai, daugiausiai – skaitant laikraščius, kai buvau jaunas. To susižavėjimo negalėjau akimirksniu atsikratyti. Garbingas būdas, kuriuo Didžiosios Britanijos Bendruomenių rūmai atliko savo funkcijas, man padarė didelį įspūdį, daugiausia dėl Austrijos spaudoje naudojamų šlovingų terminų. Ar gali būti kokia nors kilnesnė valdymo forma už žmonių savivaldą?

Tačiau šie svarstymai buvo mano priešiškumo Austrijos parlamentui pagrindas. Tai, kaip jis čia buvo pristatomas, atrodė neverta jo didingo pavyzdžio. Mano požiūriui įtakos turėjo ir šios mintys:

Vokiečių likimas Austrijos valstybėje priklausė nuo jų padėties Reichsrate. Prieš įvedant visuotinę slaptą rinkimų teisę, vokiečiai turėjo daugumą Reichsrate, nors ir ne itin didelę. Tai kėlė susirūpinimą, nes vokiečių daugumos socialdemokratų frakcija nacionaliniais klausimais buvo nepatikima. Sprendžiant klausimus

Socialdemokratai visada laikėsi prieš vokiečius nukreiptos pozicijos, nes bijojo prarasti kitų tautinių grupių paramą. Dar iki visuotinių rinkimų socialdemokratų partijos nebegalima buvo laikyti vokiška partija. Visuotinė rinkimų teisė padarė galą net ir grynai kiekybiniam vokiečių elemento dominavimui. Dabar kelias tolesnei valstybės degermanizacijai buvo laisvas.

Mano nacionalistinis savisaugos instinktas neleido man pritarti sistemai, kurioje vokiškasis elementas iš tikrųjų nebuvo atstovaujamas, bet visada buvo išduodamas socialdemokratų frakcijos. Vis dėlto visas šias ir daugelį kitų ydų galima priskirti ne pačiai parlamentinei sistemai, o konkrečiai Austrijos valstybei. Aš vis dar tikėjau, kad jei pavyktų atkurti vokiečių daugumą atstovaujamojoje institucijoje, nebūtų jokios progos priešintis tokiai sistemai, kol egzistuos senoji Austrijos valstybė.

Toks buvo bendras mano požiūris tuo metu, kai pirmą kartą įžengiau į tas šventas ir ginčytinas sales. Man jos buvo šventos tik dėl to, kad spindėjo to didingo pastato grožis. Graikų stebuklas Vokietijos žemėje.

Tačiau netrukus mane įsiutino šlykštus reginys, kuris atsivėrė mano akims!

Keli šimtai atstovų susirinko aptarti didelės ekonominės svarbos problemos, ir kiekvienas iš jų turėjo teisę išsakyti savo nuomonę.

Šios vienos dienos patirties pakako, kad po to kelias savaites turėčiau apie ką galvoti.

Diskusijų intelektualinis lygis buvo gana žemas. Kartais diskutantai visai nesuprasdavo, ką kalba. Keletas dalyvių nekalbėjo vokiškai, o tik savo slaviškomis tarmėmis ar dialektais. Taigi turėjau galimybę savo ausimis išgirsti tai, ką anksčiau žinojau tik skaitydamas laikraščius. Audringa žmonių masė, visi gestikuliuoja ir rėkia vieni ant kitų, o apgailėtinas senukas krato varpelį ir bergždžiai stengiasi draugiškais raginimais, įkalbinėjimais ir rimtomis aimanomis sušaukti rūmus į tvarką.

Turėjau nusijuokti.

Po kelių savaičių apsilankiau antrą kartą. Tai buvo visiškai kitoks vaizdas – beveik neatpažįstamas. Salė buvo beveik tuščia. Jie miegojo kituose žemiau esančiuose kambariuose. Tik keli pavaduotojai buvo savo vietose, žiūrėdami vienas kitam į veidą. Vienas jų „kalbėjo“. Kalbėtojo pavaduotojas sėdėjo kėdėje. Jis su akivaizdžiu nuoboduliu žvalgėsi aplinkui.

Tada pradėjau rimtai svarstyti apie visą šį reikalą. Kai tik turėdavau laisvo laiko, eidavau į Parlamentą ir tyliai, bet įdėmiai stebėdavau spektaklį. Klausiausi diskusijų, kiek jas buvo galima suprasti. Studijavau daugiau ar mažiau protingus bruožus tų išrinktųjų įvairių tautybių atstovų, kurie sudarė tą įvairialypę valstybę. Pamažu susidariau savo nuomonę apie tai, ką mačiau.

Tokio ramaus stebėjimo metų pakako, kad pasikeistų arba visiškai išnyktų mano ankstesni įsitikinimai apie šios institucijos pobūdį. Aš nebesipriešinau tik iškreiptai parlamentinio atstovavimo principo formai, kurią jis buvo įgiję Austrijoje; ne. Man

tapo neįmanoma pritarti pačiai sistemai. Iki tol aš tikėjau, kad pražūtingi Austrijos parlamento trūkumai atsirado dėl to, kad jame nebuvo vokiečių daugumos. Tačiau dabar supratau, kad pati institucijos esmė ir forma buvo klaidinga.

Mano galvoje kilo daugybė klausimų.

Atidžiau išnagrinėjau demokratinį daugumos valdymo principą. Ir ne mažiau atidžiai tyrinėjau intelektualinę ir moralinę ponų, kuriems, kaip išrinktiesiems tautos atstovams, buvo patikėta užduotis užtikrinti šios institucijos funkcionavimą, vertę.

Taip pažinau ir pačią instituciją, ir jos narius.

Taip susidariau aiškų ir ryškų vaizdą apie tipišką pavyzdį to garbingiausio mūsų laikų reiškinio – parlamentaro. Tuomet susidarytas jo paveikslas giliai įsirėžė į mano atmintį, ir aš niekada nekeičiau jo esminių bruožų.

Šios iš realaus gyvenimo paimtos daiktinės pamokos dar kartą išgelbėjo mane nuo to, kad tvirtai susipainiojau teorijoje, kuri iš pirmo žvilgsnio daugeliui žmonių atrodo tokia viliojanti – nors pati ta teorija yra žmogaus dekadanso požymis.

Šiandien praktikuojama Vakarų demokratija yra marksizmo pirmtakė. Tiesą sakant, pastarasis būtų neįsivaizduojamas be pirmojo. Demokratija yra terpė, kurioje gali augti ir plisti marksistinio pasaulinio kenkėjo bacilos. Įvedus parlamentarizmą, demokratija sukūrė „purvo ir ugnies bjaurastį

-Tačiau panašu, kad jos kūrybinė ugnis užgeso.

Esu labai dėkingas Likimui, kad šią problemą pastebėjau dar būdamas Vienoje; jei tuo metu būčiau buvęs Vokietijoje, gal lengvai būčiau radęs tik paviršutinišką sprendimą. Jei būčiau buvęs Berlyne, kai pirmą kartą sužinojau, kokia nelogiška institucija yra „parlamentas“, lengvai būčiau nuėjęs į kitą kraštutinumą. Galbūt būčiau patikėjęs, kaip daugelis ir ne be pagrindo, kad tautos ir imperijos išsigelbėjimą galima užtikrinti tik stiprinant imperijos valdžią. Tie, kurie tikėjo, nesuprato savo laikmečio tendencijų ir buvo akli žmonių siekiams.

Austrijoje tai buvo neįmanoma.

Čia nebuvo taip lengva iš vienos klaidos įklimpti į kitą. Jei parlamentas buvo nieko vertas, tai Habsburgai buvo dar blogesni – ar bent jau ne geresni. Problema nebuvo išspręsta atmetus parlamentinę sistemą. Iš karto iškilo klausimas: Ką tada daryti? Atmetus ir panaikinus Vienos parlamentą, visa valdžia būtų likusi Habsburgų rankose. Ypač man tokia mintis buvo neįsivaizduojama.

Kadangi ši problema buvo ypač sudėtinga Austrijos atžvilgiu, buvau priverstas, dar būdamas gana jaunas, įsigilinti į viso klausimo esmę nuodugniau, nei būčiau tai padaręs kitu atveju.

3.9 ATSAKOMYBĖS STOKA

Situacijos aspektas, kuris man sukėlė daugiausiai minčių, buvo akivaizdus asmeninės atsakomybės trūkumas.

Parlamentas imasi veiksmų, kurie gali turėti pačių skaudžiausių padarinių, tačiau niekas už tai neprisiima atsakomybės. Niekas negali būti patrauktas atsakomybėn. Ar galime vadinti vyriausybę atsakinga, jei katastrofos akivaizdoje ji paprasčiausiai atsistatydina? Arba jei pasikeičia koalicija, arba net jei parlamentas paleidžiamas?

Ar gali svyruojanti žmonių dauguma kada nors už ką nors būti iš tikrųjų atsakinga?

Ar atsakomybės idėja nesusijusi su atskiru žmogumi?

Ar apskritai įmanoma iš tikrųjų patraukti parlamento vadovus atsakomybėn už bet kokį veiksmą, kuris kilo iš atstovų masės norų ir buvo atliktas jiems vadovaujant?

Ar tikro valstybininko veikla iš tikrųjų yra ne konstruktyvių idėjų ir planų kūrimas, o menas priversti visą būrį kvailysčių suprasti jo projektus? Ar tikrai jo darbas yra maldauti ir maldauti, kad jie jam dosniai pritartų?

Ar tikrai būtina valstybininko savybė yra ta, kad jis turėtų įtikinėjimo dovaną, atitinkančią jo gebėjimą sugalvoti dideles politines priemones ir jas įgyvendinti?

Ar tai tikrai įrodo, kad valstybės veikėjas yra nekompetentingas, jei jam nepavyksta surinkti balsų daugumos susirinkime, kuris buvo sušauktas kaip atsitiktinis rinkimų sistemos rezultatas?

Ar yra buvęs atvejis, kad tokia asamblėja vertai įvertintų didelę politinę koncepciją, kol ši koncepcija nepasiteisino?

Ar šiame pasaulyje kūrybinis genijaus aktas nėra visada protestas prieš masės inerciją? Ir ką turėtų daryti valstybės veikėjas, jei jam nepavyksta įtikinti parlamentinės minios duoti sutikimą?

Ar jis turėtų jį nupirkti?

Arba, susidūręs su užsispyrusiu savo bendrapiliečių kvailumu, turėtų tada susilaikyti nuo gyvybiškai svarbių dalykų stūmimo į priekį? Ar jis turėtų atsistatydinti, ar likti valdžioje?

Ar tokiu atveju charakteringas žmogus neatsiduria akis į akį su neišsprendžiamu prieštaravimu tarp žinių ir moralinio vientisumo – arba, geriau sakant, sąžiningumo jausmo?

3.10 VADOVAVIMO IDĖJOS SUNAIKINIMAS

Kur galime nubrėžti ribą tarp visuomeninės pareigos ir asmeninės garbės?

Ar kiekvienas tikras lyderis neturėtų atsisakyti minties pažeminti save iki politinio gangsterio lygio?

Ir, kita vertus, argi kiekvienas gangsteris nejaučia noro „žaisti politiką“, matydamas, kad galutinė atsakomybė niekada nebus jo asmeninė, o veikiau anoniminės, niekam neatskaitingos minios?

Argi mūsų parlamentinis daugumos valdymo principas neišvengiamai neveda prie lyderystės idėjos sunaikinimo?

Ar kas nors nuoširdžiai tiki, kad žmonijos pažanga kyla daugumos, o ne atskiros asmenybės smegenyse?

O gal galima daryti prielaidą, kad būsimoji žmonijos civilizacija gali apsieiti be to kaip savo egzistavimo sąlygos?

O gal veikiau, ar neatrodo, kad šiandien tai būtina kaip niekada anksčiau?

Taip ji prieštarauja aristokratiškumo principui, kuris yra pagrindinis gamtos dėsnis, nors reikia pripažinti, kad šis principas neatsispindi mūsų viršutinių 10 000,28 gyventojų dekadanse.

Šios parlamentinės institucijos griaunamąją įtaką gali nesunkiai atpažinti tie, kurie skaito žydų spaudą, nebent skaitytojas išmoktų savarankiškai mąstyti ir pats tikrinti faktus. Ši institucija pirmiausia atsakinga už minios vidutinybių antplūdį į politikos lauką. Susidūręs su tokiu reiškiniu, žmogus, apdovanotas tikromis lyderio savybėmis, bus linkęs susilaikyti nuo dalyvavimo politikoje; tokiomis aplinkybėmis situacija reikalauja ne žmogaus, turinčio gebėjimų konstruktyviai valstybiškai veikti, o žmogaus, gebančio tartis dėl daugumos palankumo. Situacija patinka mažiems protams, ir ji juos atitinkamai traukia.

Kuo siauresnė mūsų skinų dvasia ir žinios, tuo tiksliau jie gali įvertinti savo padėtį. Todėl jie bus dar labiau linkę girti sistemą, kuri nereikalauja kūrybinio genijaus ar net aukštos klasės talento, o veikiau efektyvaus miesto tarnautojo gudrumo. Iš tiesų, tokį smulkų gudrumą jie vertina labiau nei Periklio politinį genijų.

Toks vidutiniškumas niekada nesijaudina dėl atsakomybės. Mūsų parlamentaras nuo pat pradžių žino, kad, kad ir kokie būtų jo „valstybinio mąstymo“ rezultatai, jo galas jau įrašytas žvaigždėse; vieną dieną jis turės išsikraustyti ir užleisti vietą kitam tokios pat didžios dvasios žmogui.

Tai mūsų dekadentiškų laikų požymis, kad žymių valstybininkų skaičius auga, kai mažėja atskirų asmenybių kalibras. Tas kalibras neišvengiamai mažės, nes pavieniai politikai vis labiau priklausys nuo parlamentinių didenybių. Tikrų politinių gebėjimų žmogus atsisakys būti idiotiškų nekompetentingų ir didžiagalvių pakaliku. O jie savo ruožtu, būdami daugumos – taigi ir kvailumo – atstovai, nieko taip nekenčia kaip aukštesnio proto.

Tokiam išminčių sambūriui visada paguoda, kai jam vadovauja žmogus, kurio intelektinis ūgis prilygsta jų pačių. Taip kiekvienas gali turėti progą atsiskleisti diskusijose; o svarbiausia, kiekvienas jaučia, kad ir jis gali iškilti į viršų. Jei šiandien vadovauja Petras, tai kodėl ne Paulius rytoj?

3.11 ATSKIRO VADOVO PAŠALINIMAS

Šis demokratijos išradimas labai glaudžiai susijęs su ypatingu reiškiniu, pastaruoju metu tapusiu tikra gėda, t. y. didelės dalies mūsų vadinamųjų politinių

lyderių bailumu. Kai reikia priimti svarbius sprendimus, jiems visuomet pasiseka pasislėpti už vadinamosios daugumos!

Stebėdami vieną iš šių politinių manipuliatorių, pastebime, kaip jis prašo daugumos pritarimo bet kokiam savo veiksmui. Jam reikia bendrininkų, kad galėtų perkelti atsakomybę ant kitų pečių, kai jam tai patogu. Tai pagrindinė priežastis, kodėl tokia politinė veikla kelia pasibjaurėjimą charakteringiems ir drąsiems žmonėms. Kartu ji traukia prastesnius tipus; juk žmogus, kuris nenori prisiimti atsakomybės už savo veiksmus, bet visada siekia pasislėpti, yra bailus niekšas. Kai šalies vadovas yra kilęs iš šios žemos politikų klasės, netrukus sulaukiama blogų pasekmių. Tuomet niekas neturės drąsos žengti ryžtingo žingsnio. Jie pasiduos įžeidinėjimams ir šmeižtui, užuot pakilę ir užėmę poziciją. Ir taip neliks nė vieno, kuris būtų pasiryžęs rizikuoti savo padėtimi ir karjera, jei to prireiktų, palaikydamas ryžtingą politikos kryptį.

Visada reikia turėti omenyje vieną tiesą: dauguma niekada negali pakeisti žmogaus. Dauguma atstovauja ne tik neišmanymui, bet ir bailumui. Ir kaip šimtas kvailysčių neprilygsta vienam išmintingam žmogui, taip ir šimtas bailysčių nepajėgus atlikti jokio didvyriško veiksmo.

Kuo lengvesnė atsakomybės našta teks kiekvienam atskiram vadovui, tuo daugiau bus tų, kurie, nepaisydami apgailėtino vidutiniškumo, ateis atiduoti savo nemirtingą energiją tautos labui. Jie taip trokšta, kad jiems sunku laukti savo eilės. Jie stovi ilgoje eilėje, skausmingai ir liūdnai skaičiuodami priekyje esančiųjų skaičių ir skaičiuodami valandas, kol ateis jų eilė. Jie stebi kiekvieną personalo pasikeitimą ir yra dėkingi už kiekvieną skandalą, kuris išretina prieš juos esančiųjų gretas.

O jei kas nors per ilgai užsisėdi ant savo kėdės, jie tai laiko kone šventojo solidarumo pakto pažeidimu. Jie tampa kerštingi ir nesiliauja, kol tas nesąmoningas asmuo galiausiai išstumiamas ir priverčiamas atiduoti savo jaukią kėdę visuomenei. Po to jis turės mažai šansų gauti kitą galimybę. Paprastai tos būtybės, kurios buvo priverstos atsisakyti savo postų, stengiasi vėl stoti į eilę, nebent jas išstumia kitų protestai.

Dėl viso to tokioje valstybėje staigūs pokyčiai valstybės tarnybose apskritai sukelia didelį nerimą, kuris lengvai gali baigtis katastrofa. Tokių parlamentinių sąlygų aukomis gali tapti ne tik neišmanėlis ir nekompetentingas asmuo; tikrasis lyderis gali nukentėti lygiai taip pat, jei ne labiau, kaip ir kiti, kai tik likimas į vadovaujantį postą pastato gabų žmogų. Jei bus pripažinta tokio lyderio pranašesnė savybė, tai lems vieningą frontą prieš jį – ypač jei tas lyderis, nors ir ne iš jų tarpo, bet įsivels į įprotį bendrauti su šia iškiliąja visuomene. Jie nori, kad su jais bendrautų tik jų pačių tipai, ir greitai priešiškai nusiteiks prieš bet kurį žmogų, kuris gali pasirodyti esąs už juos pranašesnis. Jų instinktas, kuris kitais atžvilgiais yra toks aklas, šiuo atžvilgiu yra labai aštrus.

Neišvengiamas rezultatas yra tas, kad valdančiosios klasės intelektualinis lygis nuolat mažėja. Galima nesunkiai nuspėti, kaip smarkiai nuo tokios būklės kentės tauta ir valstybė – su sąlyga, kad žmogus nepriklauso tai pačiai „vadovų“ klasei.

Parlamentinis režimas senojoje Austrijoje buvo gryniausia šios institucijos forma.

Nors Austrijos ministrą pirmininką skirdavo imperatorius ir karalius, šis paskyrimo aktas tik praktiškai įgyvendindavo parlamento valią. Dėl kiekvieno ministro posto vykęs pasipinigavimas ir derybos turėjo visus vakarietiškos demokratijos bruožus. Po to sekę rezultatai atitiko taikytus principus. Laikotarpis tarp vieno asmens pakeitimo kitu palaipsniui trumpėjo ir galiausiai baigėsi tikromis lenktynėmis. Su kiekvienu pakeitimu prastėjo atitinkamo „valstybininko“ kokybė, kol galiausiai liko tik smulkus politinio gangsterio tipas. Tokių žmonių valstybingumo savybės buvo matuojamos ir vertinamos pagal tai, kaip sumaniai jie sudarinėjo vieną koaliciją po kitos, kitaip tariant, pagal jų gudrumą manipuliuojant smulkiausiais politiniais sandėriais – tai vienintelė praktinė veikla, tinkanti šių atstovų gabumams.

Šioje srityje įspūdingiausių pavyzdžių pateikė Vienos mokykla.

Kitas mano dėmesį dar labiau patraukęs bruožas buvo kontrastas tarp šių tautos atstovų gabumų ir žinių, viena vertus, ir užduočių, su kuriomis jiems teko susidurti, pobūdžio, kita vertus. Norint ar nenorint, negalėjai rimtai negalvoti apie siaurą intelektualinę šių pasirinktų įvairių tautų atstovų pasaulėžiūrą

Tautybių atstovų. Ir nebuvo galima nesusimąstyti apie metodus

Kuriais šie kilnūs mūsų viešojo gyvenimo veikėjai buvo pirmą kartą atrasti.

Verta buvo nuodugniai ištirti, kaip tikrieji šių ponų talentai buvo skirti tarnauti savo šaliai – kitaip tariant, nuodugniai išanalizuoti techninį jų veiklos procesą.

Kuo labiau skverbiausi į intymią parlamentinio gyvenimo struktūrą, kuo labiau negailestingo objektyvumo dvasia studijavau šios sistemos asmenis ir principus, tuo labiau ji darėsi apgailėtina. Iš tiesų, studijuojant instituciją, kurios rėmėjai kalba apie „objektyvumą“ kaip vienintelį teisingą tyrimo ir vertinimo pagrindą, privalu būti griežtai objektyviam. Jei kas nors tyrinėjo šiuos ponus ir jų nešvarios egzistencijos dėsnius, rezultatai stebino.

3.12 „VIEŠOJI NUOMONĖ

Objektyviai vertinant, nėra kito principo, kuris pasirodytų esąs toks neapgalvotas kaip parlamentarizmas.

Čia galima apeiti metodus, pagal kuriuos vyksta atstovų rinkimai, taip pat būdus, kuriais jie įvedami į pareigas ir suteikiami nauji titulai. Visiškai akivaizdu, kad visuomenės pageidavimus rinkimų būdas tenkina tik nedidele dalimi. Kiekvienas, kuris tinkamai įvertina masių politinį intelektą, nesunkiai pastebi, kad jo nepakanka savarankiškai suformuoti bendrą politinę pasaulėžiūrą ar išrinkti žmones, kurie galėtų būti kompetentingi įgyvendinti jų idėjas.

Kad ir kaip apibrėžtume sąvoką „viešoji nuomonė“, tik labai nedidelė jos dalis kyla iš asmeninės patirties ar individualios įžvalgos. Didžiąją dalį lemia tai, kaip viešieji reikalai pateikiami žmonėms, pasitelkiant nepaprastai įspūdingą ir atkaklią „informacijos“ sistemą.

Teologinėje srityje religinis troškimas snaudžia sieloje, o konfesinio tikėjimo išpažinimas daugiausia yra auklėjimo rezultatas. Taip pat ir politinės masių nuomonės yra galutinis rezultatas poveikio, sistemingai veikiančio žmogaus sielą ir protą, atsižvelgiant į neįtikėtinai kruopščiai ir atkakliai taikomą metodą.

Iki šiol veiksmingiausia politinio auklėjimo šaka, kurią geriausiai išreiškia žodis „propaganda“, yra spauda. Spauda yra pagrindinė politinio „švietimo“ proceso priemonė. Ji yra savotiška suaugusiųjų mokykla. Tačiau ši švietėjiška veikla yra ne valstybės rankose, o labai žemo lygio valdžios institucijų rankose.

Dar būdamas jaunuolis Vienoje turėjau puikių galimybių susipažinti su žmonėmis, kuriems priklausė ši masinio mokymo mašina, ir su tais, kurie ją aprūpindavo idėjomis. Iš pradžių buvau gerokai nustebęs, kai supratau, kiek nedaug laiko reikia, kad ši didžiulė blogio jėga valstybėje sukurtų tam tikrą įsitikinimą visuomenėje. Tai darant, tikroji visuomenės valia ir įsitikinimai dažnai būdavo visiškai iškreipiami. Spaudai užtekdavo vos kelių dienų, kad kokį nors juokingai nereikšmingą reikalą paverstų valstybinės svarbos klausimu – tuo tarpu gyvybiškai svarbios problemos būdavo visiškai ignoruojamos arba slepiamos nuo visuomenės akių.

Spaudai pavyko įvaldyti stebuklingą meną – vos per kelias savaites iš niekur atsirasti pavardėms. Jų dėka atrodė, kad su tais vardais siejamos didžiosios masių viltys. Ir taip jie padarė tuos vardus populiaresnius, nei galėtų tikėtis bet kuris tikrai gabus žmogus. Visa tai buvo daroma nepaisant to, kad tokie vardai buvo visiškai nežinomi net mėnesį prieš tai, kai spauda juos viešai išaukštino.

Tuo pat metu vyresni politikos ir kitų gyvenimo sričių veikėjai greitai išnyko iš visuomenės atminties ir buvo pamiršti, tarsi būtų mirę, nors vis dar buvo energingi ir sveiki. Arba jie buvo taip bjauriai išnaudojami, kad atrodė, jog jų vardai netrukus taps nuolatiniais piktadarystės simboliais. Kad suprastume, kokią iš tiesų pražūtingą įtaką gali daryti spauda, reikia ištirti šį liūdnai pagarsėjusį žydų metodą, pagal kurį garbingi ir padorūs žmonės vienu metu iš šimtų pusių – tarsi stebuklingu būdu – apipilami purvais, žemiausiomis įžeidimų ir šmeižto formomis.

Šie dvasiniai plėšikai griebsis visko, kas gali pasitarnauti jų piktiems tikslams.

Jie kišdavo nosį į intymiausius šeimos reikalus ir nesustodavo, kol neišsiaiškindavo kokios nors smulkmenos, kuria būtų galima pasinaudoti siekiant sugriauti aukos reputaciją. Tačiau net jei aukos asmeniniame ar viešajame gyvenime nieko nerasdavo, jie ir toliau jį įžeidinėdavo, tikėdami, kad kai kurie jų kaltinimai išliks, net jei bus tūkstančius kartų paneigti. Svetainėje

Daugeliu atvejų aukai galiausiai tapdavo nebeįmanoma toliau gintis, nes kaltintojas dirbo su tiek daug bendrininkų, kad jo šmeižtai kartodavosi be galo.

Tačiau šie šmeižikai niekada nepripažindavo, kad veikė iš motyvų, kurie buvo įtikinami ar suprantami paprastam žmogui. Neduok Dieve! Šitaip piktybiškai savo amžininkus šmeižęs niekšas kaip aštuonkojis prisidengdavo respektabilumo debesiu ir gudriomis frazėmis apie „žurnalistinę pareigą“ ir panašiomis nesąmonėmis. Kai šie kenkėjai gausiai susirinkdavo į susirinkimus ir suvažiavimus, jie daug kalbėdavo apie ypatingą „garbę“, t. y. žurnalisto profesinę garbę. Tada susirinkusieji nusilenkdavo vieni kitiems.

Ši minia sudaro daugiau nei du trečdalius vadinamosios viešosios nuomonės, iš kurios putų galiausiai išauga parlamentinė Afroditė.

3.13 DAUGUMOS PRINCIPAS

Norint tinkamai aprašyti visas jo tuščiavidures klaidas, prireiktų kelių tomų. Tačiau jei apeisime detales ir pažvelgsime į patį veikiantį produktą, manau, kad vien to pakaks, kad net pačiam nekalčiausiam ir naiviausiam žmogui atsivertų akys ir jis, objektyviai žvelgdamas į šią instituciją, galėtų atpažinti jos absurdiškumą.

Šis žmogaus iškrypimas yra tiek pat žalingas, kiek ir absurdiškas. Norint tuo įsitikinti, geriausias ir paprasčiausias metodas – palyginti demokratinį parlamentarizmą su tikra vokiška demokratija.

Nuostabus parlamentinės demokratijos formos bruožas yra tas, kad tam tikras skaičius asmenų, tarkime, 500 – šiais laikais tarp jų yra ir moterų – yra išrenkami į parlamentą ir jiems suteikiami įgaliojimai priimti galutinį sprendimą dėl visko. Praktiškai tik jie vieni yra valdymo organas; nes nors jie gali paskirti kabinetą, kuris išoriškai atrodo, kad vadovauja valstybės reikalams, šis kabinetas realiai neegzistuoja. Iš tikrųjų ši vadinamoji vyriausybė nieko negali padaryti prieš susirinkimo valią. Ji niekada už nieką negali būti patraukta atsakomybėn, nes sprendimo teisė priklauso ne kabinetui, o parlamento daugumai. Kabinetas visada veikia tik kaip daugumos valios vykdytojas. Apie jo politinius gebėjimus galima spręsti tik iš to, kiek jam pavyksta prisitaikyti prie daugumos valios arba įtikinti daugumą pritarti jo pasiūlymams.

Tačiau tai reiškia, kad iš tikros valdančiosios jėgos ji turi nusileisti iki elgetos, kuris turi maldauti daugumos pritarimo. Iš tiesų pagrindinis kabineto darbas – užsitikrinti sau tuo metu valdančiosios daugumos palankumą arba, jei to nepavyksta padaryti, suformuoti naują daugumą, kuri būtų palankiau nusiteikusi. Jei jam pavyks įgyvendinti bet kurią iš šių pastangų, jis gali kurį laiką toliau „valdyti“. Jei jai nepavyktų laimėti arba suformuoti daugumos, ji turi atsistatydinti. Visiškai nesvarbu, ar jos politika buvo teisinga, ar ne.

Visais praktiniais tikslais atsakomybė panaikinama.

Tokios padėties pasekmes nesunku suprasti iš toliau pateiktų paprastų samprotavimų:

Tie 500 deputatų, kuriuos išrinko tauta, yra kilę iš įvairių skirtingų gyvenimo sričių; jų politiniai gebėjimai labai skiriasi, todėl bendras vaizdas yra nenuoseklus ir apgailėtinas. Be abejo, niekas netiki, kad šie išrinkti tautos atstovai yra rinktinės dvasios ar pirmarūšiai intelektualai! Tikiuosi, kad niekas nėra toks kvailas, kad apsimestų, jog šimtai tikrų valstybininkų gali atsirasti iš biuletenių, kuriuos į balsadėžę įmeta tik vidutinio intelekto rinkėjai.

Negalima pernelyg griežtai atmesti absurdiškos minties, kad genialūs žmonės gimsta iš visuotinės rinkimų teisės. Visų pirma, tuos laikus, kai tarp žmonių atsiranda bent vienas tikras valstybės vyras, galima pavadinti palaimintais. Tokių valstybininkų neatsiranda šimtais ar daugiau. Antra, plačiosios masės instinktyviai rodo tam tikrą antipatiją kiekvienam iškiliam genijui. Didesnė tikimybė, kad kupranugaris pralįs pro adatos ausį, nei kad tikrai didis žmogus bus „atrastas“ per rinkimus.

Pasaulio istorijoje išskirtiniai įvykiai dažniausiai buvo nulemti atskiros asmenybės varomosios jėgos.

O štai 500 intelektualinių savybių neatitinkančių asmenų sprendžia svarbiausias tautai kylančias problemas. Jie formuoja vyriausybes, kurios kiekvieną teisėkūros žingsnį mokosi patvirtinti garsiajame susirinkime, o tai reiškia, kad vykdoma politika iš tikrųjų yra 500 žmonių politika.

Ir būtent taip ji dažniausiai ir atrodo.

Tačiau praleiskime pro ausis šių atstovų intelektines savybes ir paklauskime, koks yra jiems iškeltos užduoties pobūdis. Jei atsižvelgsime į tai, kad spręstinos problemos yra kintančios ir įvairios, labai gerai suprasime, kokia neveiksminga turi būti valdymo sistema, kuri sprendimo teisę patiki masiniam susirinkimui, kuriame tik nedaugelis turi reikiamų žinių ir patirties, kad galėtų tinkamai spręsti klausimus. Svarbiausios ekonominės priemonės perduodamos teismui, kuriame ne daugiau kaip 10 proc. yra studijavę ekonomiką. Tai reiškia, kad galutinė valdžia suteikiama žmonėms, kurie visiškai neturi jokio parengiamojo išsilavinimo, kuris leistų jiems kompetentingai spręsti svarstomus klausimus.

Tas pats pasakytina ir apie visas kitas problemas. Dėl kiekvienos priemonės visada sprendžia neišmanančių ir nekompetentingų žmonių dauguma. Institucijos sudėtis nesikeičia, o problemos, kurias reikia spręsti, atkeliauja iš pačių įvairiausių visuomenės gyvenimo sričių. Protingas sprendimas būtų įmanomas tik tuo atveju, jei skirtingi deputatai turėtų įgaliojimus spręsti skirtingus klausimus. Negalima manyti, kad tie patys žmonės yra kompetentingi spręsti tiek transporto, tiek, tarkime, užsienio politikos klausimus – nebent kiekvienas iš jų būtų universalus genijus. Tačiau vargu ar per šimtmetį atsiranda daugiau nei vienas tikras genijus.

Vargu ar kada nors susidursime su tikrais mąstytojais, o tik su diletantais, kurie yra tiek pat siauro mąstymo, kiek ir pasipūtę bei arogantiški – blogiausios rūšies intelektualinėmis prostitutėmis. Štai kodėl šie garbūs džentelmenai rodo tokį stebėtiną lengvabūdiškumą diskutuodami apie dalykus, kurie reikalautų kruopščiausių

svarstymų net iš didžiųjų protų. Valstybės tolesniam egzistavimui lemtingos reikšmės priemonės aptariamos atmosferoje, labiau tinkančioje prie kortų stalo. Iš tiesų, pastarasis užsiėmimas šiems džentelmenams būtų daug tinkamesnis nei spręsti rasės likimus.

Žinoma, būtų neteisinga manyti, kad kiekvienas tokio parlamento narys iš prigimties apdovanotas tokiu mažu atsakomybės jausmu.

Ne, jokiu būdu ne.

3.14 CHARAKTERIO NAIKINIMAS

Tačiau ši sistema, verčianti žmogų spręsti klausimus, kuriems jis nėra kompetentingas, palaipsniui žlugdo jo moralinį charakterį. Niekas nebeturės drąsos pasakyti: „Ponai, bijau, kad mes nieko neišmanome apie tai, apie ką kalbame. Aš, pavyzdžiui, apskritai neturiu jokios kompetencijos šiuo klausimu“. (Be to, jei toks pareiškimas ir būtų padarytas, tai nelabai ką pakeistų; toks atviras sąžiningumas nebūtų suprastas. Pareiškimą pateikęs asmuo būtų laikomas garbingu asilu, kuriam nevalia leisti gadinti žaidimo). Išmanantys žmogaus prigimtį žino, kad niekas nemėgsta, kai jį tarp bendraminčių laiko kvailiu; o tam tikruose sluoksniuose sąžiningumas laikomas kvailumo matu.

Taigi net ir iš pradžių sąžiningas žmogus, patekęs į parlamentą, galiausiai gali būti priverstas sutikti su elgesiu, kuris pats savaime yra žemas ir prilygsta visuomenės pasitikėjimo išdavystei. Tai sunaikina bet kokį tikrą garbės jausmą, kuris kartais gali kilti vieno ar kito žmogaus sąžinėje. Galiausiai sąžiningam deputatui pavyks įtikinti save, kad jis anaiptol nėra blogiausias iš visų ir kad, pritardamas, jis gali užkirsti kelią dar blogesniems dalykams.

Čia galima pareikšti prieštaravimą. Galima sakyti, kad, žinoma, atskiras deputatas gali neturėti žinių apie tai, ko reikia sprendžiant vieną ar kitą klausimą. Tačiau tokiu atveju partija steigia specialius komitetus iš ekspertų, kurie turi daugiau nei reikia žinių, kad galėtų spręsti jiems pateiktus klausimus.

Iš pirmo žvilgsnio šis argumentas atrodo pagrįstas. Tačiau tada kyla kitas klausimas: būtent, kodėl renkama 500 asmenų, jei tik keli iš jų turi išminties, kurios reikia svarbesnėms problemoms spręsti?

Taip, tai yra kirminas obuolyje.

3.15 ŽYDŲ DEMOKRATIJA

Mūsų šiuolaikinės demokratinės parlamentinės sistemos tikslas nėra suburti protingų ir gerai išauklėtų žmonių susirinkimą. Greičiau siekiama suburti grupę nesubrendėlių, kurių pažiūros priklauso nuo kitų ir kurie gali būti tuo lengviau valdomi, kuo siauresnis jų protinis akiratis. Tai vienintelis būdas, kuriuo galima įgyvendinti partinę politiką – pagal šiandieninę blogąją jos reikšmę. Tik tokiu būdu laidų traukėjui, kuris vykdo tikrąją kontrolę, įmanoma likti nežinioje, kad jis asmeniškai niekada negalėtų būti traukiamas atsakomybėn. Tokiomis aplinkybėmis

nė vienas priimtas sprendimas, kad ir koks pražūtingas jis būtų, negali būti primetamas tam niekšui, kuris iš tikrųjų yra kaltas. Visa atsakomybė perkeliama ant visos partijos pečių.

Praktiškai nelieka jokios realios atsakomybės. Ji kyla tik iš asmeninės pareigos, o ne iš įsipareigojimų, kurie tenka parlamentiniam tuščiažodžiautojų susirinkimui.

Parlamentinė institucija traukia melagius ir šnipus, žmones, kurie vengia dienos šviesos. Joks doras žmogus, pasirengęs prisiimti asmeninę atsakomybę už savo veiksmus, į tokią instituciją nepatrauks.

Štai kodėl šis demokratijos ženklas tapo įrankiu tos rasės rankose, kuri dėl savo vidinių tikslų turi vengti atviros šviesos – kaip visada darė ir darys. Tik žydas gali girti instituciją, kuri yra tokia pat korumpuota ir netikra kaip ir jis pats.

Priešingai, pažvelkime į tikrą vokišką demokratiją. Čia vadovas yra laisvai renkamas ir privalo prisiimti visą atsakomybę už visus savo veiksmus ir neveikimą. Problemos nėra pateikiamos balsų daugumai, bet jas sprendžia pats žmogus. Kaip atsakomybės už šiuos sprendimus garantą jis įkeičia savo žemiškąjį turtą ir net gyvybę.

Čia galima paprieštarauti, kad tokiomis sąlygomis būtų labai sunku rasti žmogų, kuris būtų pasirengęs atsiduoti tokiai rizikingai užduočiai. Į tai galima atsakyti tik vienu klausimu:

Ačiū Dievui, kad mūsų vokiškoji demokratija neleis atsitiktiniam karjeristui, kuris gali būti intelektualiai nieko vertas ir moralinis nevykėlis, į valdžią ateiti klastingais būdais. Baimė prisiimti tokią toli siekiančią atsakomybę Vokietijos demokratijos sąlygomis atbaidys neišmanėlius ir nekompetentinguosius.

Tačiau jei atsitiktų taip, kad toks asmuo prasmuktų, bus pakankamai lengva jį negailestingai identifikuoti ir mesti jam iššūkį – maždaug taip: „Pasitrauk, niekšeli! Nesutepk šių laiptų savo kojomis; tai Istorijos panteono laiptai, ir jie skirti ne statuso ieškotojams, o kilnaus charakterio žmonėms!“

Tokias pažiūras susidariau po dvejų metų lankymosi Vienos parlamento posėdžiuose.

Paskui niekada nebegrįžau.

3.16 ŽLUNGANTI DVIGUBA MONARCHIJA

Parlamentinis režimas buvo viena iš pagrindinių priežasčių, dėl kurių Habsburgų valstybė paskutiniaisiais savo gyvavimo metais nuolat smuko. Kuo labiau buvo mažinamas vokiškasis elementas parlamentine tvarka, tuo labiau stiprėjo įvairių tautybių atstovų supriešinimo sistema. Reichsrate tai visada vyko vokiečių sąskaita, o tai reiškė, kad rezultatai buvo žalingi visai imperijai. Šimtmečio pabaigoje net ir paprastas žmogus galėjo pastebėti, kad darnios dvigubos monarchijos jėgos nebegali atsverti provincijos tautybių separatistinių tendencijų.

Priešingai.

Priemonės, kurių valstybė ėmėsi savo pačios išlaikymui, darėsi vis piktybiškesnės; atitinkamai didėjo ir visuotinė nepagarba valstybei. Vengrija ir įvairios slavų provincijos pamažu nustojo tapatintis su vieninga monarchija, todėl jos silpnumo nejautė kaip kaip nors kenkiančio joms pačioms. Atvirkščiai, jie sveikino tuos irimo požymius. Jie laukė galutinio valstybės iširimo, o ne jos atsigavimo.

Visiško žlugimo laikinai pavyko išvengti parlamente dėl žeminančių nuolaidų, kurios buvo daromos įvairiausiems erzinantiems reikalavimams vokiečių sąskaita. Visur valstybės gynyba rėmėsi įvairių tautybių atstovų supriešinimu. Tačiau bendra šios raidos tendencija visada buvo nukreipta prieš vokiečius. Atsižvelgiant į tai, kad karaliaus paveldėjimo teisė suteikė tam tikrą įtaką erchercogui Pranciškui Ferdinandui, visoje administracijoje buvo sistemingai vykdoma čekų galios didinimo politika. Naudodamasis visomis turimomis priemonėmis, dvigubos monarchijos įpėdinis asmeniškai tęsė politiką, kuria buvo siekiama panaikinti vokiečių įtaką, arba bent jau gynė šią politiką. Grynai vokiški rajonai pamažu, bet ryžtingai pateko į mišrių kalbų pavojaus zoną. Net Žemutinėje Austrijoje šis procesas ėmė vis sparčiau progresuoti, o į Vieną čekai žiūrėjo kaip į didžiausią savo miestą.

Pagrindinė šio naujojo Habsburgo idėja buvo sukurti slavų valstybę Vidurio Europoje. Pirmenybė buvo teikiama čekų kalbai. (Erchercogo žmona anksčiau buvo čekų grafienė, o su kunigaikščiu ji buvo susituokusi pagal sutartą santuoką. Ji buvo kilusi iš tradicinio priešiškumo vokiečiams aplinkos). Ši nauja valstybė turėjo būti sukurta grynai katalikišku pagrindu, kad taptų atrama stačiatikių Rusijai. Kaip dažnai atsitikdavo Habsburgų istorijoje, religija buvo panaudota grynai politinei politikai vykdyti, o šiuo atveju ji buvo pražūtinga, bent jau vokiečiams.

Rezultatas daugeliu atžvilgių buvo apgailėtinas.

Nei Habsburgų rūmai, nei Katalikų bažnyčia nesulaukė atlygio, kurio tikėjosi.

Habsburgai neteko sosto, o Bažnyčia – didelės valstybės.

Pasitelkus religinius motyvus politikos labui, buvo sužadinta dvasia, apie kurią kurstytojai nė nenumanė.

Mėginimas išrauti senojoje monarchijoje germanizmą lėmė, kad Austrijoje atsirado pangermanų judėjimas.

XVIII a. aštuntajame dešimtmetyje Mančesterio liberalizmas, kurio pažiūros iš esmės buvo žydiškos, pasiekė ar net peržengė savo įtakos zenitą dualistinėje monarchijoje. Prasidėjusi reakcija kilo ne dėl socialinių, o dėl nacionalistinių tendencijų, kaip visada buvo senojoje Austrijoje. Savisaugos instinktas vertė vokiečius energingai gintis. Ekonominiai sumetimai tik pamažu ėmė daryti vis didesnę įtaką, tačiau jie buvo antraeiliai. Tačiau iš bendro politinio chaoso atsirado dvi partinės organizacijos. Viena jų buvo labiau tautinio pobūdžio, o kita – socialinė. Abi buvo labai įdomios ir pamokančios ateičiai.

Po žeminančios 1866 m. karo pabaigos Habsburgų rūmai svarstė apie karinį kerštą. Tik tragiška Meksikos imperatoriaus Maksimiliano mirtis užkirto kelią dar glaudesniam bendradarbiavimui su Prancūzija. Pagrindinė kaltė dėl katastrofiškos Maksimiliano ekspedicijos teko Napoleonui III; tai, kad prancūzai jį paliko, sukėlė visuotinį pasipiktinimą. Tačiau Habsburgai vis dar laukė savo progos. Jei 1870-71 m. karas nebūtų buvęs toks išskirtinis triumfas, Vienos dvaras būtų rizikavęs surengti kruviną žygį, kad atkeršytų Sadovui. Tačiau kai iš Prancūzijos ir Vokietijos mūšio lauko atėjo pirmieji pranešimai, kurie, nors ir teisingi, atrodė stebuklingi ir beveik neįtikėtini, „išmintingiausias“ iš visų monarchų pripažino, kad tai buvo netinkamas momentas, ir pabandė blogai padėčiai suteikti geriausią veidą.

Didvyriškas tų dvejų metų [1870-71 m.] konfliktas sukūrė dar didesnį stebuklą. Habsburgų požiūris pasikeitė tik dėl aplinkybių spaudimo, bet niekada ne dėl nuoširdaus noro. Tačiau Ostmarkės vokiečių tautą sužavėjo naujai įkurto Vokietijos reicho triumfuojanti šlovė ir ji buvo giliai sujaudinta, kai išvydo savo tėvų svajonę, atgimstančią šlovingoje tikrovėje.

Neleiskite suklysti: Tikrieji vokiečiai ir austrai nuo to laiko suprato, kad Konigratzas buvo tragiškas, bet būtina sąlyga atkurti imperiją, kurios nebeslėgtų senosios sąjungos liguistumas. Visų pirma, Vokietijos austras pačioje savo būties gelmėje pajuto, kad istorinė Habsburgų rūmų misija baigėsi ir kad naujoji imperija gali išsirinkti tik tokį kaizerį, kuris savo herojiškais įsitikinimais būtų vertas nešioti „Reino karūną“. Teisinga ir teisinga buvo pagirti likimą už tai, kad jis išrinko tos giminės atžalą, kuri Frydricho Didžiojo asmenyje suteikė tautai iškilią ir spindinčią simboliką visiems laikams.

3.17 VOKIEČIŲ AUSTRŲ SUKILIMAS

Po didžiojo karo [1870-71 m.] Habsburgų rūmai desperatiškai ėmėsi darbo, kad lėtai ir apgalvotai išrautų pavojingą vokiškąjį elementą, kurio vidiniais jausmais ir nuostatomis nebuvo galima abejoti. Toks procesas būtų buvęs galutinis slavizacijos politikos rezultatas. Būtent tada tarp pasmerktosios tautos įsiplieskė tokia sukilimo ugnis, kokios dar nebuvo šiuolaikinėje Vokietijos istorijoje.

Pirmą kartą nacionalistai ir patriotai virto maištininkais. Ne maištininkais prieš pačią tautą ar valstybę, bet maištininkais prieš tą valdymo formą, kuri, jų įsitikinimu, neišvengiamai atneš jų pačių tautos pražūtį.

Pirmą kartą naujausiųjų laikų istorijoje tradicinis dinastinis patriotizmas ir tautinė meilė tėvynei ir tautai atsidūrė atvirame konflikte.

IX a. 9-ajame dešimtmetyje Austrijoje vykusio pangermaniškojo judėjimo nuopelnas buvo tas, kad jis aiškiai ir nedviprasmiškai nurodė, jog valstybė turi teisę reikalauti pagarbos ir apsaugos tik tada, kai ji valdoma atsižvelgiant į tautos interesus – arba bent jau ne taip, kad šiems interesams būtų kenkiama.

Valstybės valdžia niekada negali būti savitikslė. Jei taip būtų, bet kokia tironija būtų neliečiama ir šventa.

Jei valdžia naudojasi jos rankose esančiais valdžios instrumentais siekdama vesti tautą į pražūtį, maištas yra ne tik kiekvieno atskiro piliečio teisė – tai jo pareiga.

Į klausimą, ar ir kada susiklosto tokia padėtis, negalima atsakyti teorinėmis disertacijomis, o tik panaudojant jėgą; ir būtent sėkmė sprendžia šį klausimą.

Kiekviena vyriausybė – net ir pati blogiausia iš visų įmanomų, net jei ji tūkstančiais būdų išdavė tautos pasitikėjimą – tvirtins, kad jos pareiga yra palaikyti valstybės autoritetą. Jos priešininkai, kovojantys už tautos savigyną, turi naudoti tuos pačius ginklus, kuriuos naudoja vyriausybė, jei nori nugalėti tokią valdžią ir užsitikrinti savo laisvę bei nepriklausomybę. Todėl konfliktas bus malšinamas „teisėtomis“ priemonėmis tol, kol jas naudos valdžia, kurią norima nuversti. Tačiau sukilėliai nedvejodami taikys neteisėtas priemones, jei jas naudos pats engėjas.

Apskritai neturime pamiršti, kad aukščiausias žmogaus egzistencijos tikslas yra ne valdžios valstybės išlaikymas, o rūšies išsaugojimas.

3.18 ŽMOGAUS TEISĖS TURI VIRŠENYBĘ PRIEŠ VALSTYBIŲ TEISES

Jei rūšiai gresia pavojus būti engiamai ar net išnaikintai, teisėtumo klausimas yra tik antraeilis. Įtvirtinta valdžia tokiu atveju gali naudoti tik tas priemones, kurios tariamai yra „teisėtos“. Ir vis dėlto engiamųjų savisaugos instinktas visada pateisins visų įmanomų priemonių panaudojimą didesniu mastu.

Tik remiantis šiuo principu buvo galima kovoti prieš užsienio pavergimą ar vidaus priespaudą, kurių istorija mums pateikia daug puikių pavyzdžių.

Žmogaus teisės pranoksta valstybės teises.

Tačiau jei tauta pralaimi kovą už savo žmogaus teises, tai reiškia, kad jos svoris likimo svarstyklėse pasirodė per mažas, kad ji būtų verta išlikti šioje žemėje. Kai tauta nenori arba negali kovoti už savo egzistenciją, Apvaizda, vadovaudamasi savo amžinuoju teisingumu, paskelbia tos tautos galą.

Pasaulis skirtas ne bailiams.

Austrija yra labai aiškus ir ryškus pavyzdys, kaip lengva tironijai paslėpti savo galvą po vadinamojo teisėtumo skraiste.

Teisėtas valdžios vykdymas Habsburgų valstybėje tuomet rėmėsi prieš vokiečius nukreiptu parlamento, kuriame daugumą sudarė ne vokiečiai, nusistatymu ir dinastiniais rūmais, kurie taip pat buvo priešiški vokiškajam elementui. Visa valstybės valdžia buvo įtraukta į šiuos du veiksnius. Bet koks bandymas pakeisti vokiečių likimą pasitelkus šiuos du veiksnius būtų buvęs absurdiškas. Tie, kurie patarė rinktis „teisinį“ kelią kaip vienintelę galimą priemonę, nesiūlė jokio pasipriešinimo; jokia pasipriešinimo politika negalėjo būti įgyvendinta teisinėmis priemonėmis. Vadovautis legalistų patarėjų patarimais būtų reiškę neišvengiamą vokiškojo elemento

monarchijoje žlugimą. Ir ši katastrofa būtų atėjusi labai greitai. Iš tikrųjų vokiečius išgelbėjo tik valstybės žlugimas.

Akiniuotas teoretikas vis dar mieliau mirtų už savo doktriną nei už savo tautą.

Kadangi žmonės sukūrė įstatymus, vėliau jis ima manyti, kad jie egzistuoja dėl įstatymų.

Pangermanų judėjimas padarė didelę paslaugą, panaikindamas visas tokias nesąmones – visų doktrininių teoretikų ir kitų fetišo garbintojų siaubui.

Kai Habsburgai bandė visomis įmanomomis priemonėmis pulti vokiškąjį elementą, pangermanų partija negailestingai smogė „šlovingajai“ dinastijai. Ši partija pirmoji ėmė tirti korumpuotą valstybės būklę. Taip ji atvėrė akis šimtams tūkstančių žmonių. Jos nuopelnas tas, kad ji išlaisvino aukštą meilės tėvynei idealą iš šios apgailėtinos dinastijos gniaužtų.

Pirmą kartą pasirodžiusi ši partija užsitikrino didelį sekėjų skaičių – iš tikrųjų beveik laviną. Tačiau pradinė sėkmė nebuvo ilgalaikė. Kai atvykau į Vieną, Pangermanų partiją nustelbė Krikščionių socialistų partija, kuri tuo tarpu atėjo į valdžią. Iš tiesų, Pangermanų partija tapo beveik visiškai nereikšminga.

Pangermanų judėjimo iškilimas ir žlugimas, viena vertus, ir precedento neturinti Krikščionių socialistų partijos pažanga, kita vertus, tapo klasikiniu mano studijų objektu. Jie suvaidino svarbų vaidmenį formuojant mano paties pažiūras.

Kai atvykau į Vieną, visos mano simpatijos buvo išimtinai susijusios su pangermanų judėjimu.

Mane sužavėjo tai, kad jie išdrįso šaukti „Heil Hohenzollern“, ir džiaugiausi jų ryžtu laikyti save neatsiejama Vokietijos reicho, nuo kurio jie buvo tik laikinai atskirti, dalimi. Jie nepraleisdavo progos viešai paaiškinti savo požiūrio, o tai kėlė mano entuziazmą ir pasitikėjimą. Viešai skelbti savo principus kiekvienu su vokiškumu susijusiu klausimu ir niekada nesileisti į kompromisus man atrodė vienintelis būdas išgelbėti mūsų tautą. Niekaip negalėjau suprasti, kaip šis judėjimas po tokios puikios pradžios taip greitai smuko. Ir ne mažiau nesuprantama buvo tai, kad krikščionys socialistai per tokį trumpą laiką įgijo tokią didžiulę galią. Jie ką tik buvo pasiekę savo populiarumo viršūnę.

Kai pradėjau lyginti šiuos du judėjimus, likimas man suteikė geriausią priemonę suprasti šios mįslingos problemos priežastis – šiuo atveju jas pagreitino mano paties liūdnos aplinkybės.

3.19 ŠENERERIS IR LUEGERIS

Analizę pradėsiu nuo dviejų vyrų, kurie laikytini abiejų judėjimų įkūrėjais ir lyderiais, apibūdinimo: Džordžas von Šenereris ir daktaras Karlas Luegeris.

Asmenybės požiūriu abu buvo gerokai aukštesnio lygio ir ūgio nei vadinamieji parlamentiniai veikėjai. Jie gyveno nepriekaištingai ir nepriekaištingai tyrą gyvenimą

visuotinės politinės korupcijos liūne. Iš pradžių mano simpatijos priklausė pangermanų atstovui Šenereriui; tik vėliau ir palaipsniui pajutau lygiavertę simpatiją krikščionių socialistų lyderiui.

Kai palyginau jų gebėjimus, Šenereis man atrodė geresnis ir gilesnis mąstytojas esminėmis problemomis. Jis aiškiau ir tiksliau nei bet kas kitas numatė neišvengiamą Austrijos valstybės žlugimą. Jei Vokietijoje būtų įsiklausyta į šį Habsburgų imperijai skirtą įspėjimą, niekada nebūtų kilęs pražūtingas Pasaulinis karas, supriešinęs Vokietiją su visa Europa.

Tačiau nors Šenereriui pavyko įsigilinti į problemos esmę, jis dažnai klydo vertindamas žmones.

Kita vertus, būtent čia slypėjo daktaro Luegerio stiprybė.

Jis turėjo retą dovaną įžvelgti žmogaus prigimtį ir labai stengėsi nelaikyti žmonių geresniais, nei jie iš tikrųjų buvo. Savo planus jis grindė praktinėmis galimybėmis, kurias jam siūlė žmogaus gyvenimas, o Šenereris šiuo požiūriu turėjo tik menką supratimą. Visos šio pangermano idėjos teoriškai buvo teisingos, tačiau jis neturėjo nei jėgos, nei supratimo, reikalingo savo idėjoms išdėstyti plačiosioms masėms. Jis nesugebėjo jų suformuluoti masėms, kurių supratimo galios yra ribotos ir visada tokios išliks. Todėl visos Šenererio žinios buvo tik vizionieriška išmintis; jam niekada nepavyko jų įgyvendinti praktiškai.

Dėl šios žmogaus prigimties įžvalgų stokos jis klydo vertindamas tam tikrus judėjimus skatinančias jėgas ir senųjų institucijų prigimtinį tvirtumą.

Šenereris iš tiesų suprato, kad jo klausimai susiję su pasaulėžiūros prigimtimi. Tačiau jis nesuprato, kad tik plačiosios tautos masės gali pasiekti, kad tokie įsitikinimai – kurie yra beveik religinio pobūdžio – įsivyrautų.

Deja, jis tik prastai suprato, kokia silpna yra vadinamosios buržuazijos kovinė dvasia. Tą silpnumą lemia jų verslo interesai; jie pernelyg bijo rizikuoti, o tai juos atgraso nuo veiksmų.

O apskritai pasaulėžiūra neturi jokių perspektyvų sulaukti sėkmės, jei plačiosios masės nepaskelbia esančios pasirengusios veikti kaip jos vėliavnešiai ir kovoti jos vardu – visur, kur ir kiek reikės.

Dėl šio nesugebėjimo suvokti žemesniųjų visuomenės sluoksnių svarbos socialinio klausimo samprata buvo labai neadekvati.

Visais šiais aspektais daktaras Luegeris buvo priešingybė Šenereriui.

Gilus žmogaus prigimties pažinimas leido jam teisingai įvertinti įvairias socialines jėgas ir gelbėjo jį nuo nepakankamo esamų institucijų galios įvertinimo. Galbūt būtent ši savybė leido jam panaudoti tas institucijas kaip priemonę savo politikos tikslams įgyvendinti.

Jis pernelyg aiškiai matė, kad mūsų dienomis aukštesniųjų klasių politinė kovinė galia yra gana menka; ji nepajėgi kovoti už naują didelį judėjimą, kol neužtikrinamas to judėjimo triumfas. Todėl didžiąją savo politinės veiklos dalį jis skyrė užduočiai laimėti tuos gyventojų sluoksnius, kurių egzistencijai grėsė pavojus, ir puoselėti

Jų kovingą dvasią, o ne stengėsi ją paralyžiuoti. Jis taip pat greitai ėmėsi visų įmanomų priemonių, kad gautų seniai nusistovėjusių institucijų paramą ir iš tų senų galios šaltinių gautų kuo daugiau naudos savo judėjimui.

Taigi pirmiausia savo naujos partijos socialiniu pagrindu jis pasirinko viduriniąją klasę, kuriai grėsė išnykimas. Tokiu būdu jis užsitikrino tvirtą šalininką, kuris buvo pasirengęs daug aukotis ir turėjo gerą kovinę galią. Jo nepaprastai išmintingas požiūris į Katalikų Bažnyčią greitai pelnė daug jaunesnių dvasininkų – tiek, kad senoji klerikalinė partija buvo priversta palikti veiklos lauką arba, kas buvo išmintingiau, prisijungti prie naujosios partijos, tikėdamasi pamažu atgauti vieną poziciją po kitos.

Tačiau būtų didelė neteisybė žmogui, jei tai laikytume jo esminiu bruožu. Mat jis turėjo įžvalgaus taktiko savybių ir pasižymėjo tikru didžio reformatoriaus genijumi, tačiau visa tai ribojo jo tikslus turimų galimybių, taip pat ir savo paties galimybių suvokimas.

Tikslai, kurių šis išties žymus žmogus nusprendė siekti, buvo labai praktiški. Jis norėjo užkariauti Vieną, monarchijos širdį. Būtent iš Vienos sklido paskutiniai gyvybės pulsai į ligotą, nusidėvėjusį griūvančios imperijos kūną. Jei pavyktų padaryti sveikesnę širdį, būtinai atgytų ir kitos kūno dalys. Ši idėja iš esmės buvo teisinga. Tačiau tam įgyvendinti reikėjo labai nedaug laiko.

Ir tai buvo vyro silpnybė.

Jo, kaip Vienos miesto mero, nuopelnai yra nemirtingi, pačia geriausia šio žodžio prasme. Tačiau visa tai negalėjo išgelbėti monarchijos – atėjo per vėlai.

Jo varžovas Šenereris (Schönerer) tai matė aiškiau.

Visos praktinės daktaro Luegerio pastangos buvo nuostabiai sėkmingos, tačiau laukiamų rezultatų taip ir nebuvo pasiekta. Šenereriui nepavyko pasiekti savo tikslų, tačiau išsipildė baisiausios jo baimės. Taigi abu šie vyrai nepasiekė savo galutinių tikslų. Liugeris nesugebėjo išgelbėti Austrijos, o Šenereris nesugebėjo išgelbėti Austrijos vokiečių tautos nuo pražūties.

Išnagrinėti nesėkmės priežastis šių dviejų partijų atveju – tai gauti labai pamokančią pamoką mūsų laikams. Tai ypač naudinga mano draugams, nes daugeliu aspektų mūsų dienų aplinkybės panašios į anų laikų aplinkybes. Todėl tokia pamoka gali padėti mums apsisaugoti nuo klaidų, dėl kurių vienas iš tų judėjimų baigėsi, o kitas tapo nevaisingas.

3.20 ŠENERERIO NESĖKMĖS PRIEŽASTYS

Mano nuomone, pangermaniškojo judėjimo Austrijoje žlugimą reikia sieti su trimis priežastimis.

Pirma, lyderiai neturėjo aiškios socialinės problemos svarbos sampratos, ypač naujai ir revoliucinei partijai.

Šenereris ir jo pasekėjai savo dėmesį pirmiausia nukreipė į buržuaziją. Dėl šios priežasties partija neišvengiamai turėjo pasirodyti vidutiniška ir klusni.

Vokietijos buržuazija, ypač jos aukštesnieji sluoksniai, yra pacifistai iki visiško savęs atsižadėjimo, nors kai kurie galbūt to ir nežino, kai kalbama apie tautos ar valstybės vidaus reikalus. Gerais laikais, kurie šiuo atveju reiškia geros vyriausybės laikus, tokia psichologinė nuostata daro šią klasę nepaprastai vertingą valstybei. Tačiau esant blogai valdžiai tokia savybė turi destruktyvų poveikį. Kad būtų užtikrinta galimybė vykdyti tikrai rimtą kovą, pangermaniškasis judėjimas turėjo skirti savo pastangas masėms laimėti. To nepadarius, judėjimas nuo pat pradžių liko be elementaraus impulso, kurio tokiai bangai reikia, kad ji netrukus nenuslūgtų.

Pačioje judėjimo pradžioje aiškiai neįžvelgusi šio principo tiesos ir aplaidžiai jį įgyvendinusi, naujoji partija padarė pradinę klaidą, iš kurios nebegalėjo išsikapstyti. Daugybė į judėjimą priimtų nuosaikių buržuazinių elementų vis labiau lėmė jo vidinę orientaciją. Tai užkirto kelią bet kokioms tolesnėms perspektyvoms įgyti reikšmingą masių palaikymą. Tokiomis sąlygomis judėjimas negalėjo peržengti vien diskusijų ir kritikos ribų. Judėjime nebeliko kvazireliginio tikėjimo ir pasiaukojimo dvasios. Jų vietą užėmė pastangos siekti „pozityvaus“ bendradarbiavimo, kuris šiuo atveju reiškė esamos padėties pripažinimą. Toks laipsniškas ginčytinų klausimų grubių atplaišų balinimas lėmė negarbingos taikos sudarymą.

Toks likimas ištiko pangermaniškąjį judėjimą, nes nuo pat pradžių jo lyderiai nesuvokė, kad svarbiausia sėkmės sąlyga – užverbuoti savo šalininkus iš plačiųjų masių. Taip judėjimas tapo „buržuaziniu“ ir „garbingu“ – ir tik saikingai „radikaliu“.

3.21 PANGERMANAI IR PARLAMENTAS

Iš šios nesėkmės kilo antroji spartaus nuosmukio priežastis.

Vokiečių padėtis Austrijoje jau buvo beviltiška, kai iškilo pangermanizmas. Metai po metų parlamentas buvo vis dažniau ir dažniau naudojamas kaip lėto vokiečių ir austrų tautos naikinimo priemonė. Vienintelė viltis, kad vienuoliktą valandą pavyks ją išgelbėti, buvo nuversti parlamentinę sistemą, tačiau tam buvo labai mažai perspektyvų.

Taigi judėjimas susidūrė su itin svarbiu klausimu:

Norint nuversti parlamentą, pangermanistai turėjo į jį patekti, kaip sakoma, „kad pakirstų jį iš vidaus“? O gal jie turėjo pulti pačią instituciją iš išorės?

Jie įžengė ir išėjo nugalėti.

Tačiau jie buvo priversti įeiti.

Norint veiksmingai kariauti prieš tokią jėgą iš išorės, būtina nepalaužiama drąsa ir pasirengimo aukotis dvasia yra būtini ginklai. Tokiais atvejais bulių reikia griebti už

ragų. Įnirtingos atakos gali vėl ir vėl pargriauti ant žemės. Tačiau jei turite tvirtą širdį, atsistosite, galbūt su sulaužytais kaulais. Ir tik po ilgos ir sunkios kovos triumfuosite. Naujus kovotojus prie reikalo traukia patrauklumas dėl jo sudėlioti dideles aukas, kol galiausiai už atkaklumą atlyginama sėkme.

Tačiau tokiam rezultatui pasiekti būtini didžiųjų masių vaikai.

Tik jie turi reikiamą ryžtą ir atkaklumą kovoti iki galo.

Tačiau pangermanų judėjimas tokių plačiųjų masių neturėjo, todėl vienintelė kita išeitis buvo patekti į parlamentą.

Būtų klaidinga manyti, kad šis sprendimas buvo ilgų vidinių moralinių dvejonių rezultatas arba kad jis buvo kruopštaus apskaičiavimo išdava. Ne; jie net nesvarstė kito sprendimo. Dalyvaujančius šioje klampynėje motyvavo miglotos sampratos apie dalyvavimo institucijoje, kurią jie iš principo pasmerkė, reikšmę ir poveikį. Apskritai jie tikėjosi, kad tokiu būdu galės savo reikalą pristatyti didžiosioms žmonių masėms, nes galės kalbėti „visos tautos forume“. Be to, atrodė pagrįsta manyti, kad puldami blogio šaknis jie bus veiksmingesni nei puldami iš išorės. Jie manė, kad, jei juos saugos parlamento imunitetas, atskirų veikėjų pozicijos sustiprės, todėl jų išpuolių jėga bus didesnė.

Iš tikrųjų viskas susiklostė visai kitaip.

Forumas, prieš kurį kalbėjo pangermanų atstovai, ne padidėjo, o iš tikrųjų sumažėjo. Kiekvienas jų kalbėjo tik tam ratui, kuris buvo pasiruošęs jo klausytis arba galėjo perskaityti pranešimą apie jo kalbą laikraščiuose.

Tačiau didžiausias tiesioginių klausytojų forumas yra ne parlamento salė, o didysis visuomenės susirinkimas.

Vien čia bus tūkstančiai žmonių, kurie atėjo vien tam, kad išgirstų, ką kalbėtojas nori pasakyti, tuo tarpu parlamente jų susirenka vos keli šimtai. Dažniausiai jie ten ateina tik tam, kad užsidirbtų savo kasdienį lankomumo mokestį, o ne tam, kad būtų apšviesti vieno iš „tautos atstovų“ išminties.

Visų pirma: Visuomet dalyvauja ta pati visuomenė, kuri niekada nenori sužinoti nieko naujo. Atmetus jos intelekto klausimą, jai trūksta net tos kuklios valios, kuri būtina mokymuisi.

Nė vienas tautos atstovas negerbs aukštesnės tiesos ir neatsiduos jai tarnauti. Ne, nė vienas iš jų to nedarys, nebent turės pagrindo tikėtis, kad dėl tokio atsivertimo galės išsaugoti savo rinkėjų atstovavimą būsimoje įstatymų leidžiamojoje valdžioje. Todėl tik tada, kai taps akivaizdu, kad senajai partijai artėjančiuose rinkimuose tikriausiai nepasiseks, šie vyriškos dorybės pavyzdžiai imsis ieškoti naujos partijos arba naujos politikos, kuri galėtų turėti geresnių rinkimų perspektyvų. Tačiau, žinoma, šį pozicijos pasikeitimą lydės tikras potvynis aukštų moralinių pateisinimų. Ir taip visada atsitinka, kad kai esama partija susilaukia tokio visuotinio visuomenės nepasitikėjimo,

kad jai gresia triuškinantis pralaimėjimas, prasideda didžioji migracija. Parlamentinės žiurkės palieka partijos laivą.

Visa tai įvyksta ne todėl, kad nukentėję asmenys tapo geriau informuoti svarstomais klausimais ir pasiryžo atitinkamai veikti. Šie paviršutiniški pokyčiai liudija tik tą aiškiaregystės dovaną, kuri reikiamu momentu įspėja parlamentinę blusą ir priverčia ją įšokti į kitą šiltą partinį glėbį.

Kalbėti tokiame forume reiškia mėtyti perlus tam tikram gerai žinomam gyvūnui. Tai iš tiesų nieko verta! Rezultatas visada bus neigiamas.

Taip ir nutiko iš tikrųjų. Pangermanų deputatai galėjo kalbėti iki išnaktų: bet be jokio rezultato.

Spauda arba visiškai juos ignoravo, arba taip iškraipė jų kalbas, kad buvo sunaikintas loginis nuoseklumas, o prasmė iškreipta taip, kad visuomenė susidarė klaidingą įspūdį apie naujojo judėjimo tikslus. Nebuvo svarbu, ką kalbėjo atskiri nariai. Svarbu buvo tai, ką žmonės perskaitė kaip iš jų pasakytus žodžius. Tai buvo tik iš konteksto ištrauktos ištraukos, kurios sudarė nenuoseklios nesąmonės įspūdį – kaip iš tikrųjų ir buvo siekiama. Taigi vienintelė visuomenė, kuriai jie iš tikrųjų kalbėjo, buvo vos 500 parlamentarų, ir tai viską pasako.

Tačiau blogiausia buvo tai, kas vyko toliau:

Tačiau blogiausia buvo tai, kad pangermanų judėjimas galėjo tikėtis sėkmės tik tuo atveju, jei jo lyderiai nuo pat pradžių suprastų, kad kalbama ne apie naują partiją, o apie naują pasaulėžiūrą. Tik tai galėjo sužadinti vidines moralines jėgas, kurios buvo būtinos tokiai milžiniškai kovai. O šiai kovai vadovai turi būti aukščiausios klasės proto ir nenugalimos drąsos žmonės.

Jei kovai dėl pasaulėžiūros nevadovaus didvyriškos dvasios vyrai, pasirengę paaukoti viską, greitai bus neįmanoma rasti tikrų karių, pasirengusių mirti už šį reikalą. Žmogui, kovojančiam tik dėl savo paties egzistencijos, mažai kas lieka visuomenei.

Kad būtų užtikrinti sėkmės reikalavimai, visi suinteresuoti asmenys turi suprasti, kad naujasis judėjimas savo garbės ir šlovės laukia iš palikuonių ir kad jis neturi ką pasiūlyti dabartiniams nariams. Jei judėjimas siūlo daugybę užimamų pareigų ir postų, prastesnių kandidatų skaičius nuolat augs. Galiausiai ateis diena, kai bus

Bus tokia politinių spekuliantų persvara, kad pradiniai kovotojai dabar vargiai atpažins savo partiją. Vėliau atvykusieji juos gali net išmesti kaip nepageidaujamą balastą. Tuomet judėjimo „misija“ bus prarasta.

Kai pangermanistai nusprendė bendradarbiauti su parlamentu, jie jau nebebuvo liaudies judėjimo lyderiai ir kovotojai, o tik „parlamentarai“. Taip judėjimas nusmuko iki eilinės politinės partijos lygio ir nebeturėjo jėgų susidoroti su priešišku likimu ir pasipriešinti kankinystės pavojui. Užuot kovoję, pangermanų lyderiai įprato „kalbėtis“ ir „derėtis“. Šie naujieji parlamentarai netrukus suprato, kad tai yra labiau

tenkinantis ir mažiau rizikingas būdas atlikti savo užduotį: ginti savo naująją pasaulėžiūrą intelektualiniu parlamentinės retorikos ginklu, o ne imtis kovos, kurioje jie rizikuotų savo gyvybe. Tokia kova būtų turėjusi neaiškią baigtį ir nesuteiktų jokios asmeninės naudos.

3.22 SAKYTINIO ŽODŽIO SVARBA

Turėdami narių parlamente, jų išoriniai rėmėjai tikėjosi ir laukė stebuklų. Žinoma, tokių stebuklų neįvyko ir negalėjo įvykti. Judėjimo rėmėjai netrukus tapo nekantrūs, nes pranešimai, kuriuos jie skaitė apie savo pačių deputatus, niekaip neatitiko jų lūkesčių. To priežastį nebuvo sunku rasti. Ją lėmė tai, kad priešiškai nusiteikusi spauda nesugebėjo pateikti teisingų žinių apie tai, ką iš tikrųjų darė pangermanų deputatai.

Kai naujieji deputatai priprato prie šios švelnios „revoliucijos“ formos ir prie provincijų dietų, jie pamažu ėmė nenoriai imtis pavojingesnio darbo – aiškinti judėjimo principus plačiosioms žmonių masėms.

Masiniai vieši susirinkimai darėsi vis retesni, nors tai vienintelė priemonė daryti veiksmingą įtaką žmonėms. Čia įtaka daroma iš tiesioginio asmeninio kontakto ir pelno didelio skaičiaus žmonių palaikymą.

Kai parlamento tribūną pakeitė alaus barų stalas, prie kurio buvo kalbama tūkstančiams žmonių, ir kai kalbos buvo skirtos nebe tiesiogiai žmonėms, o vadinamiesiems „išrinktiesiems“ atstovams, pangermaniškas judėjimas prarado savo liaudišką pobūdį. Netrukus jis tapo panašus į akademinį diskusijų klubą.

Taigi spaudos sudaryto klaidinančio įspūdžio nebepataisė asmeninis bendravimas su žmonėmis per viešus susirinkimus, kuriuose būtų galima pateikti teisingą informaciją. Galutinis tokio aplaidumo rezultatas buvo tas, kad žodis „pangermanas“ masių ausyse ėmė skambėti nemaloniai.

Šiandienos plunksnos riteriai ir literatūriniai snobai turi suvokti, kad didžiųjų permainų, įvykusių šiame pasaulyje, niekada nevykdė žąsies plunksna!

Ne – plunksnos užduotis visada turi būti tik teorinių pagrindų pateikimas.

Jėga, kuri visada ir visur išjudindavo didžiules istorines religinių ir politinių judėjimų lavinas, yra magiška žodžio galia.

Plačios gyventojų masės labiau nei bet kuri kita jėga pasiduoda retorikos poveikiui. Visi didieji judėjimai yra liaudies judėjimai. Jie yra žmonių aistrų ir emocijų ugnikalniai, kuriuos sužadina arba negailestinga nelaimės deivė, arba į žmonių tarpą mestas žodžio fakelas. Jokiu būdu didžiųjų judėjimų nesukėlė literatūrinių estetų ir salonų herojų sirupiniai pasisakymai.

Tautos likimą gali pakeisti tik karštos aistros audra. Tačiau tik tie, kurie patys yra aistringi, gali sužadinti aistrą kituose.

Tik gebėjimas aistringai jausti kaip plaktuko smūgiai atvers duris į žmonių širdis.

3.23 POVEIKIS MASEI

Tas, kuris nesugeba aistringai jausti ir kalbėti, niekada nebuvo Apvaizdos išrinktas skelbti jos valią.

Todėl paprastas rašytojas, jei turi reikiamų gebėjimų ir žinių, turėtų likti prie rašalo butelio ir užsiimti teoriniais klausimais. Jis nei gimė, nei buvo išrinktas būti lyderiu.

Judėjimas, kuris turi pasiekti didžių tikslų, turi atidžiai saugotis pavojaus prarasti ryšį su žmonių masėmis.

Kiekvienas iškilęs klausimas turi būti nagrinėjamas pirmiausia šiuo požiūriu, o priimamas sprendimas visada turi būti atitinkamas.

Judėjimas turi vengti visko, kas galėtų susilpninti jo galią daryti įtaką masėms – ne iš „demagoginių“ paskatų, o dėl paprasto fakto, kad jokia didi idėja, kad ir kokia didinga ir egzaltuota ji atrodytų, negali būti praktiškai įgyvendinta be veiksmingos liaudies masių galios.

Kelią į tikslą turi nužymėti tik kieta tikrovė. Nenoras eiti sunkumų keliu pernelyg dažnai šiame pasaulyje reiškia visišką savo tikslų ir uždavinių išsižadėjimą – nesvarbu, sąmoningai to norima ar ne.

Vos tik pangermanų lyderiai sutiko su parlamentiniu principu ir savo veiklos centrą atitolino nuo žmonių, jie paaukojo ateitį dėl pigios momentinės sėkmės.

Jie pasirinko lengvesnį kovos kelią ir taip pasidarė neverti galutinės pergalės.

Būdamas Vienoje rimtai apmąsčiau šiuos du klausimus. Mačiau, kad pagrindinė pangermaniškojo judėjimo žlugimo priežastis buvo ta, kad būtent šie klausimai buvo nepakankamai įvertinti. Mano nuomone, judėjimas atrodė pasirinktas vadovauti vokiškajam elementui Austrijoje.

Šios dvi pirmosios klaidos, lėmusios pangermaniškojo judėjimo žlugimą, buvo labai glaudžiai susijusios. Klaidingas vidinių varomųjų jėgų, stumiančių didžiuosius judėjimus į priekį, pripažinimas lėmė netinkamą plačiųjų masių vaidmens įvertinimą. Dėl to per mažai dėmesio buvo skiriama socialinei problemai, o bandymų patraukti žemesniųjų klasių protus buvo per mažai ir per silpni. Kita nesėkmė buvo parlamentinės politikos priėmimas.

Jei būtų buvę tinkamai įvertintos didžiulės ištvermės galios, kurias masės visada demonstruoja revoliuciniuose judėjimuose, būtų buvęs priimtas kitoks požiūris į socialinę problemą ir propagandą. Judėjimo centras nebūtų perkeltas į parlamentą, o būtų likęs dirbtuvėse ir gatvėse.

3.24 JUDĖJIMAS „TOLI NUO ROMOS“

Buvo ir trečia klaida, kurios šaknys taip pat glūdi nesugebėjime suprasti masių vertės. Mases pirmiausia išjudina, konkrečia kryptimi išjudina didesnių gabumų

vyrai. Tačiau pradėjusios judėti jos yra tarsi smagratis; jos palaiko puolimo pagreitį ir pastovią pusiausvyrą.

Pangermanų lyderių politiką, kai jie nusprendė tęsti sunkią kovą su Katalikų Bažnyčia, galima paaiškinti tik aiškinant ją nepakankamu žmonių dvasinės prigimties supratimu.

Priežastys, dėl kurių naujoji partija ėmėsi žiaurios kampanijos prieš Romą, buvo šios:

Vos tik Habsburgų rūmai galutinai apsisprendė paversti Austriją slavų valstybe, buvo imtasi įvairiausių priemonių, kurios, atrodo, turėjo pasitarnauti šiam tikslui. Habsburgų valdovai neturėjo jokių sąžinės skrupulų išnaudoti net religines institucijas šios naujos „valstybės idėjos“ labui.

Vienas iš daugelio metodų buvo čekų parapijų ir jų dvasininkų naudojimas kaip slavų hegemonijos skleidimo visoje Austrijoje įrankių.

Šis procesas buvo vykdomas taip:

Čekų kunigai buvo skiriami į grynai vokiškus rajonus. Jie pamažu ir nuosekliai stūmė čekų tautos interesus aukščiau už Bažnyčios interesus ir taip tapo degermanizacijos proceso gemalais.

Deja, vokiečių ir austrų dvasininkai visiškai nesugebėjo pasipriešinti šiai procedūrai. Jie ne tik nesugebėjo imtis panašios iniciatyvos iš vokiečių pusės, bet ir patys pasirodė nepajėgūs tinkamai pasipriešinti čekų puolimui. Atitinkamai Vokietija buvo stumiama atgal, lėtai, bet nuosekliai, iškreipiant religinį tikėjimą iš vienos pusės ir stokojant pasipriešinimo iš kitos pusės.

Tokia taktika buvo taikoma sprendžiant mažesnes problemas, o sprendžiant didesnius reikalus padėtis nelabai skyrėsi.

Antivokietiški tikslai, kurių siekė Habsburgai, ypač per aukštąją dvasininkiją, nesulaukė jokio energingo pasipriešinimo, o dvasininkai, atstovaujantys vokiečių interesams, visiškai pasitraukė į užnugarį.

Bendras įspūdis galėjo susidaryti tik toks, kad katalikų dvasininkija, kaip tokia, grubiai pamynė vokiečių gyventojų teises.

Todėl atrodė, kad Katalikų Bažnyčia ne simpatizuoja vokiečių tautai, o veikiau neteisingai remia jos priešus. Viso blogio šaknys, ypač Šonererio nuomone, glūdėjo tame, kad Katalikų Bažnyčios vadovybė buvo ne Vokietijoje, ir tik šis faktas lėmė priešišką Bažnyčios požiūrį į mūsų tautos interesus.

Vadinamoji kultūrinė problema beveik visiškai pasitraukė į antrą planą, kaip ir visoje tuometinėje Austrijoje. Priešišką požiūrį į Katalikų Bažnyčią pangermanų lyderiams lėmė ne tiek Bažnyčios pozicija mokslo ir kt. klausimais, kiek jos nesugebėjimas ginti vokiečių teisių ir, atvirkščiai, pagalba bei parama slavų arogancijai ir godumui.

Džordžas Šonereris nebuvo žmogus, kuris viską darė pusiau. Jis stojo į kovą prieš Bažnyčią, nes buvo įsitikinęs, kad tai vienintelis būdas išgelbėti vokiečių tautą. Judėjimas „Toli nuo Romos“ atrodė pats galingiausias, bet kartu ir sunkiausias būdas pulti priešininko citadelę. Šonereris tikėjo, kad jei šis judėjimas pavyks, tragiškas susiskaldymas tarp dviejų didžiųjų religinių konfesijų Vokietijoje bus sunaikintas, o vidinės Vokietijos reicho ir tautos jėgos dėl tokios pergalės nepaprastai sustiprės.

Tačiau ir prielaida, ir išvada šiuo atveju buvo klaidingos.

Neabejotina tiesa, kad tautinio pasipriešinimo jėgos, kalbant apie patį vokiškumą, tarp vokiečių katalikų dvasininkų buvo daug silpnesnės nei tarp jų brolių ne vokiečių, ypač čekų.

Ir tik kvailys galėtų nežinoti, kad vokiečių dvasininkams niekada neatėjo į galvą imtis puolimo dėl vokiečių interesų.

Tačiau kartu kiekvienas, kuris nėra aklas faktams, turi pripažinti, kad visa tai galima priskirti savybei, dėl kurios turime kentėti visi mes, vokiečiai, t. y. objektyviam požiūriui į savo tautybę kartu su viskuo kitu.

Čekijos kunigas užėmė subjektyvų požiūrį į savo tautą ir tik objektyvų požiūrį į Bažnyčią, o vokiečių kunigas parodė subjektyvų atsidavimą savo Bažnyčiai ir išliko objektyvus savo tautos atžvilgiu. Šį reiškinį, deja, galima aptikti lygiai taip pat pasireiškiantį tūkstančiuose kitų atvejų.

Tai jokiu būdu nėra ypatingas katalikybės palikimas, tačiau tai yra kažkas mumyse, kas greitai suardo beveik visas institucijas, ypač valstybines ir tas, kurios siekia idealių tikslų.

Paimkime, pavyzdžiui, mūsų valstybės pareigūnų požiūrį į pastangas, dedamas siekiant tautinio atgimimo. Palyginkite šį požiūrį su pozicija, kurios tokiu atveju laikytųsi bet kurios kitos valstybės pareigūnai. O gal turėtume manyti, kad bet kurios kitos pasaulio valstybės karininkai atsisakytų pasisakyti už nacionalinius siekius ir verčiau slėptųsi už frazės „valstybinė valdžia“, kaip kad buvo pas mus per pastaruosius penkerius metus? Arba paimkime kitą pavyzdį. Ar žydų klausimo atžvilgiu abi krikščionių konfesijos šiandien neužima pozicijos, kuri neatitinka nei nacionalinių reikalavimų, nei realių religijos poreikių? Palyginkite žydų rabino požiūrį į bet kokį, net ir nereikšmingą klausimą, susijusį su žydais kaip rase, su daugumos mūsų dvasininkų, katalikų ar protestantų, požiūriu!

Tą patį reiškinį stebime visur, kur reikia ginti abstrakčią idėją.

„Valstybės valdžia“, „demokratija“, „pacifizmas“, „tarptautinis solidarumas“ ir t. t. – visos šios sąvokos mums tampa griežtomis, dogmatiškomis sąvokomis. Ir kuo gyvybingesni bus bendrieji tautos poreikiai, tuo labiau jie bus vertinami tik pagal šias sąvokas.

Šis nelemtas įprotis į visus tautinius poreikius žvelgti iš iš anksto susikurtos sąvokos pozicijų neleidžia mums įžvelgti subjektyvių dalykų, objektyviai

prieštaraujančių savo doktrinai, pusių. Galiausiai tai veda prie visiško priemonių ir tikslų supriešinimo. Bet kokiam mėginimui tautinio atgimimo kryptimi bus priešinamasi, jei išankstinė sąlyga bus ta, kad pirmiausia turi būti nuverstas blogas ir pražūtingas režimas; toks veiksmas bus laikomas „valstybinės valdžios“ pažeidimu.

Šiuo požiūriu „valstybės valdžia“ yra ne priemonė tikslui pasiekti, bet, dogmatiškai tikinčio objektyvumo šalininko nuomone, tikslas savaime. Į tai jis žvelgia kaip į pakankamą pateisinimą už savo varganą gyvenimą. Tokie žmonės keltų pasipiktinimą, jei, pavyzdžiui, kas nors bandytų įvesti diktatūrą, net jei tai būtų koks nors Frydrichas Didysis ir net jei parlamento politikai būtų maži ir nekompetentingi žmogeliai.

Tokiems abstrakčių principų šalininkams demokratijos įstatymas yra šventesnis už tautos gerovę. Todėl tokie žmonės gins pačią baisiausią tironiją, nors ji ir veda tautą į pražūtį, nes ji yra trumpalaikis „valstybinės valdžios“ įsikūnijimas. Kiti net ir labai geranorišką valdžią atmes, jei ji neatitiks jų „demokratijos“ sampratos.

Lygiai taip pat ir mūsų vokiečių pacifistas tylės, kai tauta dejuos prispausta piktos karinės valdžios, jei ši būklė reikalaus aktyvaus pasipriešinimo; toks pasipriešinimas reiškia fizinės jėgos panaudojimą, o tai prieštarauja pacifistinės visuomenės dvasiai. Tarptautinis vokiečių socialistas gali būti apiplėšinėjamas savo bendražygių visame pasaulyje vardan „solidarumo“, bet jis atsako brolišku gerumu ir niekada negalvoja apie atpildą ar net apie savigyną. Tiesiog todėl, kad jis yra vokietis.

Gali būti nemalonu kalbėti apie tokias tiesas, bet jei norime ką nors pakeisti, pirmiausia turime tai pripažinti.

Tas pats pasakytina ir apie tai, kad dalis dvasininkijos silpnai propaguoja ir gina Vokietijos interesus.

Toks elgesys nėra nei piktų kėslų, nei „iš viršaus“ duotų nurodymų rezultatas; tačiau tokį nacionalinio ryžto trūkumą lemia mūsų švietimo sistemos trūkumai. Užuot skiepijusi gyvą vokiečių tautybės jausmą, švietimo sistema siekia, kad jaunimas paklustų „idėjai“ ir taptų stabu.

Tokių abstrakčių sąvokų kaip „demokratija“, „tarptautinis socializmas“, „pacifizmas“ ir t. t. ugdymas yra toks griežtas, išskirtinis ir grynai subjektyvus, kad jos iš esmės veikia žmogaus pasaulio vaizdą. Tačiau, kita vertus, požiūris į savo vokiečių tautybę nuo pat jaunystės buvo labai objektyvus. Pacifistas (tiek, kiek jis yra vokietis), subjektyviai pasiduodantis dogmatinių principų diktatui, iškilus pavojui visada pirmiausia apsvarstys objektyvų situacijos teisingumą ar neteisingumą. Tačiau jis niekada nestovės savo tautos gretose ir nekovos už ją vien iš savisaugos instinkto.

Kad tai galioja ir įvairioms religinėms konfesijoms, rodo šie pavyzdžiai:

Protestantizmas geriau gina vokiečių idealus, nes jo kilmė ir tradicija pagrįsta vokiečių idealais. Tačiau jis žlunga, kai tik iš jo pareikalaujama ginti nacionalinius

interesus, kurie nepriklauso jo idealų ir tradicinės raidos sričiai – arba kurie dėl vienokių ar kitokių priežasčių toje srityje gali būti atmesti.

Todėl protestantizmas visada imsis savo vaidmens skatinant vokiškus idealus, susijusius su moraliniu vientisumu ar tautiniu ugdymu, kai reikia ginti vokiečių dvasinę būtį, kalbą ar dvasinę laisvę; tai yra principai, kuriais remiasi pats protestantizmas. Tačiau tas pats protestantizmas įnirtingai priešinasi kiekvienam bandymui gelbėti tautą nuo

Mirtino priešo gniaužtų. Protestantų požiūris į žydus yra daugiau ar mažiau griežtai ir dogmatiškai nusistovėjęs. Ir vis dėlto tai yra pirmoji problema, kurią būtina išspręsti, jei nenorima, kad visi bandymai atgaivinti vokiečių tautą ar pakelti jos padėtį liktų beprasmiški ir neįmanomi.

Gyvendamas Vienoje turėjau pakankamai laisvo laiko išstudijuoti šią problemą, neleisdamas įsiterpti jokiems išankstiniams nusistatymams, ir kasdien bendraudamas galėjau tūkstančius kartų patvirtinti savo požiūrį.

Šiame įvairių tautybių židinyje buvo visiškai akivaizdu, kad vokiečių pacifistas visada ir išimtinai buvo tas, kuris stengėsi objektyviai atsižvelgti į savo nacionalinius interesus. Tačiau niekada nerastum žydo, kuris būtų laikęsis panašaus požiūrio į savo tautą. Be to, pastebėjau, kad tik vokiečių socialistas yra „internacionalinis“ ta prasme, kad jis jaučiasi privaląs reikalauti teisingumo savo tautai tik verkšlendamas ir verkšlendamas tarptautiniams bendražygiams. Tokiu elgesiu niekas niekada negalėtų apkaltinti nei čekų, nei lenkų, nei kitų tautų. Trumpai tariant, jau tada supratau, kad šis blogis tik iš dalies yra šių doktrinų padarinys, o daugiausia – visiškai netinkamos mūsų švietimo sistemos ir iš jos kylančio nepakankamo atsidavimo savo tautai rezultatas.

Taigi pirmasis teorinis argumentas, kurį pangermanų lyderiai pateikė savo puolime prieš katalikybę, buvo visiškai nepagrįstas.

Vienintelis būdas ištaisyti šį blogį – nuo pat jaunystės mokyti vokiečius absoliučiai pripažinti savo tautos teises, užuot nuodijus jų protus „objektyvumo“ prakeiksmu – net ir tais klausimais, kurie susiję su mūsų pačių egzistencijos palaikymu. To rezultatas būtų tas, kad katalikas Vokietijoje – kaip ir Airijoje, Lenkijoje ar Prancūzijoje – visų pirma būtų vokietis. Tačiau visa tai suponuoja radikalius pokyčius nacionalinėje valdžioje.

Stipriausią to įrodymą pateikia tai, kas vyko tuo istoriniu momentu, kai mūsų tauta paskutinį kartą buvo pašaukta prieš istorijos tribunolą ginti savo egzistenciją gyvybės ar mirties kovoje.

Kol netrūko lyderių, tauta didžiule persvara įvykdė savo pareigą ir įsipareigojimus. Nesvarbu, ar tai būtų protestantų pastorius, ar katalikų kunigas, kiekvienas iš jų darė viską, kad padėtų mūsų pasipriešinimo jėgoms išsilaikyti – ne tik tranšėjose, bet ir, dar labiau, namuose. Tais metais, o ypač per pirmąjį entuziazmo

protrūkį, abiejose religinėse stovyklose buvo vienas nedalomas ir šventas Vokietijos Reichas, už kurio išsaugojimą ir tolesnį egzistavimą visi meldėsi dangui.

Pangermaniškasis judėjimas Austrijoje turėjo užduoti sau vieną klausimą: Ar įmanoma išlaikyti vokiečių tautą Austrijoje, ar ne, kol ji lieka katalikų tikėjimo rėmuose? Jei taip, tuomet politinė partija neturėjo kištis į religinius ir konfesinius klausimus. Bet jei ne, tuomet reikėjo pradėti religinę reformą, o ne politinės partijos judėjimą.

Kiekvienas, kuris mano, kad religinė reformacija gali būti pasiekta politinės organizacijos tarpininkavimu, parodo, jog jis neturi supratimo apie religinių sąvokų ir doktrinų raidą ir apie tai, kaip Bažnyčia jas praktiškai įgyvendina.

Niekas negali tarnauti dviem šeimininkams. Ir aš manau, kad religijos įkūrimas ar nuvertimas turi kur kas didesnių pasekmių nei valstybės įkūrimas ar nuvertimas, jau nekalbant apie partiją.

Nėra jokio kontrargumento sakyti, kad išpuoliai buvo tik gynybinė priemonė nuo kitos pusės išpuolių!

Neabejotinai visada buvo nesąžiningų piktadarių, kurie nesivaržydami religiją pažemindavo iki politikos įrankio. Beveik visada tokie žmonės neturėjo nieko kito omenyje, kaip tik paversti religijas ir politiką verslu. Tačiau, kita vertus, būtų neteisinga pačią religiją ar religinę konfesiją laikyti atsakinga už daugybę niekšų, išnaudojančių Bažnyčią savo žemiems interesams, lygiai taip pat, kaip jie išnaudotų bet ką kitą, kas jiems priklauso.

Nieko negali būti labiau patinka šiems parlamentiniams melagiams ir apgavikams, kaip surasti atpirkimo ožį už savo politinį sukčiavimą – net ir po to, kai tai jau įvyko. Vos tik bus užsipulta religija ir pareikalauta atsakomybės už jo asmeninius nusižengimus, šis įžvalgus vyrukas tuoj pat pakels triukšmą ir pakvies pasaulį paliudyti, kaip teisingai jis pasielgė, skelbdamas, kad tik jis ir jo iškalba išgelbėjo Bažnyčią. Visuomenė, kuri dažniausiai yra kvaila ir užmarši, nesugeba atpažinti tikrojo kivirčo kurstytojo pačiame triukšmo įkarštyje. Dažnai ji net neprisimena kovos pradžios, ir todėl piktadarys išsisuka nuo atsakomybės už savo triuką.

Toks gudrus bičiulis gerai žino, kad jo piktadarystės neturi nieko bendra su religija. Todėl jis tyliai pasijuoks iš rankovės, kai jo sąžiningas, bet bebaimis priešininkas pralaimės žaidimą ir, galiausiai praradęs tikėjimą žmonija, iš viso to pasitrauks.

Ir yra dar viena prasmė, kuria būtų neteisinga religiją ar pačią Bažnyčią laikyti atsakinga už individualius nusižengimus. Jei palyginsime visiems matomą organizacijos dydį su tipišku žmogaus prigimties silpnumu, turėsime pripažinti, kad gėrio ir blogio santykis čia yra palankesnis nei bet kur kitur. Tarp kunigų, žinoma, gali būti tokių, kurie naudojasi savo šventu pašaukimu politinėms ambicijoms įgyvendinti. Deja, yra dvasininkų, kurie pamiršta, kad politinėje kovoje jie turėtų būti aukštesnių

tiesų sergėtojai, o ne melo ir šmeižto kurstytojai. Tačiau kiekvienam tokiam nevertam egzemplioriui galime rasti tūkstantį ar daugiau tokių, kurie kilniai atlieka savo misiją kaip patikimi sielų sargai ir kurie iškilę virš mūsų sugedusios epochos lygio, kaip mažos salelės virš pelkės.

Negaliu smerkti Bažnyčios kaip tokios ir vis tiek jausčiausi nepateisinamas, jei koks nors ištvirkęs žmogus kunigo drabužiais padarys kokį nors moralės įstatymui prieštaraujantį nusikaltimą. Taip pat nė akimirkos negalvočiau kaltinti Bažnyčios, jei kuris nors iš nesuskaičiuojamos daugybės jos narių išduotų ir apšmeižtų savo tautiečius, ypač ne tuo metu, kai toks elgesys yra gana dažnas. Negalime pamiršti, ypač mūsų dienomis, kad už vieną tokį efialtą tenka tūkstančiui žmonių, kurių širdys kraujuoja iš užuojautos savo tautai šiais nelaimės metais ir kurie kartu su geriausiais mūsų tautos žmonėmis trokšta tos valandos, kai laimė vėl mums nusišypsos.

Jei kas nors paprieštaraus, kad čia mums rūpi ne smulkios kasdienio gyvenimo problemos, o iš esmės pagrindinės tiesos ir dogmų klausimai, vienintelis būdas atsakyti į šį prieštaravimą – užduoti klausimą:

Ar jaučiate, kad likimas jus pašaukė skelbti tiesą pasauliui? Jei taip, tai eikite ir darykite tai. Bet turėkite drąsos tai daryti tiesiogiai, o ne naudokitės kokios nors politinės partijos paslaugomis, nes tai yra apgaulė. Šiandienos blogį pakeiskite ateities gėriu.

Bet jei jums trūksta drąsos arba jei jūsų gėris nėra aiškus net jums patiems, tuomet palikite visą reikalą ramybėje. Tačiau kad ir kas nutiktų, nebandykite pasiekti tikslo aplinkiniais politinės partijos keliais, jei nesate pakankamai drąsūs kovoti pakelta kepure.

Politinės partijos neturi teisės kištis į religinius klausimus, išskyrus tuos atvejus, kai jie susiję su tuo, kas svetima tautos gerovei ir todėl apskaičiuota kaip kenkimas rasės papročiams ir moralei.

Jei kai kurie Bažnyčios dignitoriai piktnaudžiauja religinėmis apeigomis ar religiniu mokymu, kad pakenktų savo tautai, jų oponentai niekada neturėtų rinktis to paties kelio ir kovoti su jais tais pačiais ginklais.

Politiniam lyderiui jo tautos religinis mokymas ir papročiai turėtų būti šventi ir neliečiami. Priešingu atveju jis turėtų būti ne valstybininkas, o reformatorius – jei turi tokiai užduočiai reikalingų savybių!

Bet koks kitoks elgesys gali baigtis katastrofa, ypač Vokietijoje. Studijuodamas pangermaniškąjį judėjimą ir jo konfliktą su Roma, tada, o ypač ateinančiais metais, buvau tvirtai įsitikinęs tokia nuostata: Nesuprasdami socialinės problemos svarbos, pangermanistai prarado plačiųjų masių, kurios yra nepakeičiamos kovotojos, paramą. Patekę į parlamentą, pangermanų lyderiai atėmė iš savęs didžiulę varomąją jėgą, glūdinčią masėse, taip pat prisiėmė visas parlamentinės institucijos ydas. Jų kova su Bažnyčia padarė neįmanomą jų padėtį žemesniųjų ir viduriniųjų klasių sluoksniuose,

o kartu atėmė iš jų nesuskaičiuojamą daugybę aukštuomenės elementų – vienus geriausių, kokius tauta turėjo.

Taigi Austrijos Kulturkampf rezultatas buvo praktiškai niekinis. Nors jiems pavyko iš Bažnyčios atplėšti 100 000 narių, tai nepadarė didelės žalos. Bažnyčiai tikrai nereikėjo lieti ašarų dėl šių prarastų avių; ji prarado tik tuos, kurie savo širdimis jau seniai jai nebepriklausė. Skirtumas tarp šios naujos reformacijos ir didžiosios

Reformacijos buvo tas, kad istorinėje didžiosios Reformacijos epochoje kai kurie geriausi nariai dėl religinių įsitikinimų paliko Bažnyčią. Tuo tarpu šios naujosios reformacijos metu pasitraukė tik tie, kurie anksčiau buvo abejingi, o dabar juos paveikė politiniai sumetimai.

Vien politiniu požiūriu rezultatas buvo tiek pat juokingas, kiek ir apgailėtinas.

Politinis judėjimas, tiek daug žadėjęs vokiečių tautai, dar kartą žlugo, nes buvo vykdomas ne nepajudinamai laikantis nuogos tikrovės, bet pasiklydo laukuose, kuriuose turėjo subyrėti.

3.25 KONCENTRACIJA Į VIENĄ PRIEŠĄ

Vienas dalykas yra tikrai teisingas:

Pangermanų judėjimas niekada nebūtų padaręs šios klaidos, jei būtų tinkamai supratęs plačiųjų masių psichiką. Jei vadovai būtų žinoję, kad vien dėl psichologinių priežasčių prieš mases niekada negalima statyti dviejų ar daugiau priešininkų grupių – nes tai suskaldo jų kovines jėgas, - jie būtų sutelkę visą ir nedalomą savo puolimo jėgą prieš vieną priešininką. Niekas politinės partijos politikoje nėra taip pavojinga, kaip leisti, kad jos sprendimams vadovautų tie visažiniai, kurie nori visko, nors ir nežino, kaip ką nors padaryti.

Tačiau, nors galima daug ką pasakyti prieš įvairias religines konfesijas, politiniai lyderiai neturi pamiršti, kad istorinė patirtis mus moko, jog nė viena grynai politinė partija panašiomis aplinkybėmis niekada sėkmingai nevykdė religinės reformos. Istorijos nestudijuojame tam, kad vėliau pamirštume ar nepasitikėtume jos pamokomis. Būtų klaida manyti, kad šiuo konkrečiu atveju viskas buvo kitaip, todėl amžinosios istorijos tiesos nebetaikomos. Istorijos mokomasi tam, kad jos pamokas būtų galima pritaikyti dabartyje, ir kas to nesugeba padaryti, negali pretenduoti į politinio lyderio vaidmenį. Iš tikrųjų jis yra gana paviršutiniškas žmogus arba, kaip dažniausiai būna, pasipūtęs lengvabūdis, kurio geri ketinimai negali kompensuoti jo nekompetencijos praktiniuose reikaluose.

Vadovavimo menas, kurį parodė visi iš tiesų didieji istorijos liaudies lyderiai, susideda iš to, kad reikia sutelkti žmonių dėmesį į vieną priešininką ir užtikrinti, kad niekas jo nesutrikdytų. Kuo labiau kovinga žmonių energija bus nukreipta į vieną tikslą, tuo labiau prie judėjimo prisijungs nauji rekrūtai – pritraukti vieningos veiklos magnetizmo. Todėl smogiamoji jėga bus dar didesnė. Genialusis lyderis turi sugebėti priversti skirtingus priešininkus atrodyti taip, tarsi jie priklausytų vienai kategorijai.

Priešingu atveju silpni ir svyruojantys pasekėjai, susidūrę su skirtingais priešais, gali lengvai pradėti abejoti savo pačių reikalo teisingumu.

Kai tik svyruojančios masės susidurs su daugybe priešų, jų objektyvumo jausmas bus sužadintas. Jie paklaus, kaip gali būti, kad visi kiti klysta, o tik jie patys ir jų judėjimas yra teisūs.

Toks jausmas bus pirmas žingsnis jų pačių jėgų paralyžiaus link. Todėl visada reikės visus priešininkus sugrupuoti kartu, kaip sudarančius vieną tvirtą frontą, kad pasekėjų masė matytų tik vieną bendrą priešą, su kuriuo turi kovoti. Toks vienodumas sustiprina jų tikėjimą savo reikalo teisingumu ir sustiprina priešiškumo priešininkui jausmą.

Pangermanų judėjimas buvo nesėkmingas, nes lyderiai nesuvokė šios tiesos reikšmės.

Jie aiškiai matė, kad tikslas ir jų ketinimai teisingi, tačiau pasuko klaidingu keliu. Tai buvo panašu į Alpių alpinistą, kuris nepaleidžia iš akių viršūnės, kurią nori pasiekti, ir su didžiausiu ryžtu bei energija leidžiasi į kelionę, tačiau nekreipia dėmesio į kelią po kojomis. Visada tvirtai žiūrėdamas į tikslą, jis nepastebi kopimo pobūdžio ir galiausiai patiria nesėkmę.

3.26 KRIKŠČIONIŠKOJO SOCIALIZMO KELIAS

Didžiosios Pangermanų partijos konkurentės – Krikščionių socialinės partijos – būdas, kuriuo ji siekė savo tikslo, buvo visai kitoks.

Kelias, kuriuo ji ėjo, buvo teisingas ir gerai pasirinktas, tačiau ji neturėjo aiškios tikslo vizijos.

Beveik visais klausimais, kur pangermanų judėjimas patyrė nesėkmę, Krikščionių socialistų partijos politika buvo teisinga ir sisteminga.

Jie teisingai įvertino masių svarbą, todėl nuo pat pradžių pabrėždami socialinį judėjimo pobūdį pelnė didelio skaičiaus žmonių paramą. Kreipdamiesi ypač į žemesniąją viduriniąją klasę ir amatininkus, jie įgijo ištikimų, ištvermingų ir pasiaukojančių šalininkų. Krikščionių socialistų lyderiai stengėsi išvengti bet kokių prieštaravimų su religinėmis institucijomis ir taip užsitikrino galingos organizacijos – Katalikų bažnyčios – paramą. Šie lyderiai suvokė plataus masto propagandos vertę ir buvo tikri virtuozai, sugebėję išjudinti plačiųjų savo pasekėjų masių dvasinius instinktus.

3.27 ANTISEMITIZMAS RELIGINIU PAGRINDU

Tai, kad šiai partijai nepavyko įgyvendinti savo svajonės išgelbėti Austriją nuo iširimo, reikia aiškinti dviem pagrindiniais jos naudojamų priemonių trūkumais, taip pat aiškumo dėl paties tikslo stoka.

Pirma: Naujojo judėjimo antisemitizmas buvo grindžiamas religiniais, o ne rasiniais principais. Šios klaidos priežastis lėmė ir antrąją klaidą.

Krikščionių socialistų partijos įkūrėjai manė, kad negali savo pozicijos grįsti rasiniu principu, jei nori išgelbėti Austriją, nes manė, kad dėl to gali greitai įvykti visuotinis valstybės skilimas. Partijos vadovų nuomone, padėtis Vienoje reikalavo, kad būtų kruopščiai vengiama visų veiksnių, kurie linkę atitolinti tautybes vieną nuo kitos, ir skatinami visi vienybę skatinantys veiksniai.

Tuo metu Viena buvo taip persmelkta svetimšalių, ypač čekų, elementų, kad reikėjo didelės tolerancijos, jei šie elementai turėjo būti įtraukti į bet kokią partiją, kuri iš principo nebuvo nusiteikusi prieš vokiečius. Jei norima išgelbėti Austriją, šie elementai buvo būtini. Todėl buvo bandoma laimėti smulkiųjų prekybininkų, kurių daugumą sudarė čekai, paramą, kovojant su liberaliuoju mančesterizmu. Ir jie tikėjo, kad pasirinkę tokį požiūrį jie rado šūkį prieš žydus, kuris suvienys visas skirtingas tautybes, sudariusias senosios Austrijos gyventojus.

Tačiau buvo akivaizdu, kad toks antisemitizmas žydų labai nejaudino vien dėl to, kad jis turėjo grynai religinį pagrindą. Jei būtų blogiausia, keli lašai krikšto vandens visada galėjo išgelbėti žydą ir verslą vienu metu.

Tokiu paviršutinišku pagrindu buvo neįmanoma rimtai ir racionaliai spręsti visos problemos. Dėl to daugelis žmonių negalėjo suprasti tokio antisemitizmo, todėl atsisakė prie jo prisijungti. Taigi patraukli idėjos jėga apsiribojo tik siaurai mąstančių žmonių sluoksniais, nes lyderiai nesugebėjo neapsiriboti vien emociniu apeliavimu ir nepagrindė savo pozicijos tikrai racionaliu pagrindu. Intelektualai

Tokiai politikai priešinosi iš principo. Vis labiau atrodė, kad visas judėjimas yra naujas bandymas atversti žydus arba, kita vertus, kad jis tiesiog nori konkuruoti su kitais judėjimais.

Taip kova prarado visus pėdsakus, kad buvo organizuota aukštesnei dvasinei misijai. Iš tiesų kai kuriems žmonėms – ir tai anaiptol nebuvo patys blogiausi – ji atrodė amorali ir smerktina. Judėjimas nesugebėjo pažadinti tikėjimo, kad tai yra visai žmonijai gyvybiškai svarbi problema ir kad nuo jos sprendimo priklauso viso nežydų pasaulio likimas.

Dėl tokio pusiau atsainaus požiūrio krikščionių socialistų antisemitizmas pasirodė esąs bevertis.

Tai buvo apsimestinis antisemitizmas – beveik blogiau nei jokio. Apsimetinėjimas kėlė klaidingą saugumo jausmą žmonėms, kurie tikėjo, kad priešas paimtas už ausų. Tačiau iš tikrųjų patys žmonės buvo vedžiojami už nosies.

Žydai lengvai prisitaikė prie šios antisemitizmo formos. Tiesą sakant, jos tęsimas jam buvo naudingesnis, nei būtų buvęs jos nebuvimas.

Dėl to teko daug aukotis dėl tos daugiatautės valstybės, tačiau daug didesnių aukų pareikalavo vokiškasis elementas.

Net Vienoje nedrįsdavo būti „nacionalistu“, kad žemė nesusvyruotų iš po kojų. Tikėtasi, kad Habsburgų valstybę pavyks išgelbėti tyliai vengiant nacionalistinio

klausimo; tačiau tokia politika atvedė tą valstybę į pražūtį. Ta pati politika privedė ir prie krikščioniškojo socializmo žlugimo, nes šis judėjimas neteko vienintelio energijos šaltinio, iš kurio politinė partija gali pasisemti reikiamos varomosios jėgos. Jis tapo tokia pat partija kaip ir visos kitos.

3.28 PANGERMANIZMAS IR KRIKŠČIONIŠKASIS SOCIALIZMAS

Tais metais atidžiai sekiau abu judėjimus ir stebėjau, kaip jie vystėsi: vieną todėl, kad mano širdis buvo su juo, o kitą – dėl susižavėjimo tuo nepaprastu žmogumi, kuris man tada atrodė kaip karštas viso austrų vokiškumo simbolis.

Kai įspūdinga mirusio mero laidotuvių procesija iš rotušės patraukė Ringo gatvės link, stovėjau tarp šimtų tūkstančių žmonių, kurie stebėjo ją praeinančią. Stovėdamas jaučiausi giliai sujaudintas, o nuojauta man aiškiai sakė, kad šio žmogaus darbas buvo veltui; lemtingas likimas nenumaldomai vedė šią valstybę į žlugimą. Jei daktaras Karlas Luegeris būtų gyvenęs Vokietijoje, jis būtų buvęs priskirtas prie didžiųjų mūsų tautos vadovų. Tai, kad jam teko gyventi šioje neįmanomoje valstybėje, buvo jo darbo ir jo paties nelaimė.

Kai jis mirė, Balkanuose jau buvo įsiplieskęs gaisras, kuris kas mėnesį plito. Likimas buvo gailestingas ir neleido jam pamatyti to, ko jis iki pat galo tikėjosi išvengti.

Bandžiau analizuoti priežastis, dėl kurių vienas judėjimas tapo bevaisis, o kitas žlugo. Rezultatas buvo gilus įsitikinimas, kad, be to, kad valstybės pozicijos senojoje Austrijoje neįmanoma sustiprinti, abi partijos padarė šią lemtingą klaidą:

Pangermanų partija buvo visiškai teisi dėl savo pagrindinių idėjų, susijusių su jos tikslu – Vokietijos atgimimu. Tačiau ji nesugebėjo pasirinkti priemonių. Ji buvo nacionalistinė, bet, deja, nepakankamai socialistinė, kad sulauktų masių paramos. Tačiau jos antisemitinė politika buvo pagrįsta teisingu rasės reikšmės suvokimu, o ne religiniais principais. Tačiau jos kova su viena iš religinių konfesijų buvo taktiškai klaidinga.

Krikščionių socialinis judėjimas turėjo tik miglotą vokiečių atgimimo koncepciją, tačiau jis protingai ir laimingai pasirinko priemones. Krikščionys socialistai suvokė socialinio klausimo reikšmę, tačiau jie turėjo klaidingų idėjų kovoje su žydais ir nesuvokė nacionalistinės idėjos galios.

Jei tik krikščionių socialistų partija kartu su įžvalgiu liaudies masių vertės vertinimu būtų teisingai įvertinusi rasinės problemos svarbą – kaip tai padarė visos Vokietijos judėjimas – ir jei ši partija būtų buvusi iš tikrųjų nacionalistinė, būtų išsivystęs judėjimas, kuris, mano manymu, būtų galėjęs sėkmingai pakeisti Vokietijos likimo eigą. Arba, kita vertus, jei pangermanų lyderiai, be teisingo žydų klausimo ir nacionalinės idėjos vertinimo, būtų perėmę praktinę krikščionių socialistų partijos išmintį, ypač jų požiūrį į socializmą, būtų įvykę tas pats.

Jei taip neatsitiko, kaltė pirmiausia slypėjo Austrijos valstybės prigimtyje.

Jokia kita tuo metu egzistavusi partija nepalaikė mano įsitikinimų, todėl negalėjau priversti savęs įstoti į kurią nors iš jų ar net ištiesti ranką jų kovoje. Jau tada atrodė, kad visų tų organizacijų jėgos jau buvo išsekusios, todėl jos nepajėgė sukelti nacionalinio vokiečių tautos atgimimo iš tikrųjų giliai, o ne tik paviršutiniškai.

3.29 DIDĖJANTIS PASIPRIEŠINIMAS HABSBURGŲ VALSTYBEI

Mano vidinis priešiškumas Habsburgų valstybei nuolat didėjo.

Kuo daugiau ypatingo dėmesio skyriau užsienio politikos klausimams, tuo labiau stiprėjo mano įsitikinimas, kad ši valstybė neabejotinai atneš nelaimę vokiečiams. Vis labiau suvokiau, kad vokiečių tautos likimą lemiamai paveikti galima ne iš čia, o tik pačiame Vokietijos Reiche. Ir tai galiojo ne tik kalbant apie bendrus politinius klausimus, bet ir – ir ne mažiau – apie visą kultūrinio gyvenimo sritį.

Čia Austrijos valstybė irgi visais klausimais, susijusiais su nacionaline kultūra ir menu, rodė visus degeneracijos požymius – arba bent jau tai, kad ji nebeturi jokios reikšmės vokiečių tautai. Tai ypač pasakytina apie jos architektūrą. Naujoji architektūra Austrijoje negalėjo duoti jokių didesnių rezultatų, nes nuo Ring Strasse pastatymo architektūrinė veikla – bent jau Vienoje – tapo nereikšminga, palyginti su Vokietijoje kylančiais pažangiais planais.

Taigi vis dažniau pradėjau gyventi dvigubą gyvenimą. Protas ir tikrovė man liepė tęsti griežtą, bet naudingą praktiką Austrijoje. Bet mano širdis buvo kitur.

Vis didėjantis nepasitenkinimo jausmas mane slegė tuo labiau, kuo labiau suvokiau vidinį šios valstybės tuštumą ir tai, kad neįmanoma jos išgelbėti nuo žlugimo. Kartu buvau visiškai tikras, kad ji atneš vokiečių tautai tik nelaimę.

Buvau įsitikinęs, kad Habsburgų valstybė trukdys ir engs kiekvieną vokietį, kuris galėtų parodyti tikros didybės požymių – tuo pat metu ji padės ir skatins bet kokią ne vokiečių veiklą. Mane atstūmė nevienalyčių rasių konglomeratas, kurį man rodė dvigubos monarchijos sostinė: ši įvairialypė čekų, lenkų, vengrų, rusėnų, serbų, kroatų ir kt. O svarbiausia – tas amžinas žmonijos grybas – žydai ir dar daugiau žydų.

Atrodė, kad milžiniškas miestas yra rasinio ištvirkimo įsikūnijimas.

Mano jaunystės vokiečių kalba buvo vietinė Žemutinės Bavarijos idioma. Niekada nepamiršau to ypatingo kalbėjimo stiliaus ir niekada neišmokau Vienos dialekto. Kuo ilgiau ten gyvenau, tuo stipresnė darėsi mano neapykanta svetimų tautų mišiniui, kuris ėmė ardyti tą senovinį vokiečių kultūros pagrindą.

Mintis, kad ši valstybė galėtų ilgiau išsilaikyti, buvo visai juokinga.

Austrija tada buvo tarsi senovinė mozaika, kurios vientisas cementas išdžiūvo, paseno ir sutrupėjo. Kol jis bus neliečiamas, tol gali išsilaikyti ir toliau egzistuoti. Tačiau vos tik suduodamas koks nors smūgis, ji subyra į tūkstančius fragmentų. Klausimas buvo tik tas, kada tas smūgis bus suduotas.

Kadangi mano širdis visada buvo Vokietijos reicho, o ne Austrijos monarchijos pusėje, Austrijos, kaip valstybės, išnykimo valanda man atrodė tik pirmas žingsnis vokiečių tautos emancipacijos link.

3.30 MANO GYVENIMO MOKYKLA

Visos šios aplinkybės sustiprino mano troškimą vykti į tą šalį, kurios mano širdis slapta ilgėjosi nuo pat jaunystės dienų.

Tikėjausi, kad kada nors galėsiu pasižymėti kaip architektas ir, likimo valia, galėsiu savo talentą skirti šalies labui dideliu ar mažu mastu.

Bet galiausiai norėjau mėgautis laime gyventi ir dirbti žemėje, iš kurios prasidės judėjimas, kurio visada troškau: būtent mano mylimos tėvynės susijungimas su mūsų bendra tėvyne – Vokietijos Reichu.

Daug kas gali nesuprasti, kaip toks troškimas gali būti toks stiprus. Tačiau aš ypač kreipiuosi į dvi žmonių grupes. Pirmajai priklauso visi tie, kuriems vis dar neleidžiama patirti laimės, apie kurią kalbėjau, o antroji apima tuos, kurie kadaise džiaugėsi ta laime, bet ji iš jų buvo žiauriai atimta. Kreipiuosi į visus tuos, kurie buvo atskirti nuo tėvynės, kurie turi kovoti už savo šventos kalbos išsaugojimą, kurie yra persekiojami ir persekiojami dėl savo ištikimybės ir meilės tėvynei. Tokiems žmonėms skiriu savo žodžius ir žinau: jie mane supras!

Tik tas, kuris savo vidumi yra patyręs, ką reiškia būti vokiečiu, tačiau iš jo atimta teisė priklausyti savo tėvynei, gali įvertinti gilų ilgesį, kurį sukelia priverstinė tremtis. Tai amžinas širdies skausmas; ir nėra vietos džiaugsmui ir pasitenkinimui, kol nebus atvertos tėviškės namų durys ir kol visi gimininingo kraujo žmonės neras taikos ir ramybės bendrame Reiche.

Viena buvo ir tebėra sunkiausia, nors ir giliausia mano gyvenimo mokykla. Buvau vos daugiau nei berniukas, kai atvykau ten gyventi, o kai ją palikau, tapau rimtu ir mąsliu vyru. Vienoje įgijau pasaulėžiūros pagrindus ir ypač išsiugdžiau gebėjimą analizuoti politinius klausimus. Tos pasaulėžiūros ir tuo metu susiformavusių politinių idėjų niekada neatsisakiau, nors vėliau jos buvo plėtojamos tam tikromis kryptimis. Tik dabar galiu visiškai įvertinti, kokie vertingi man buvo tie studijų metai.

Štai kodėl išsamiai aprašiau šį laikotarpį. Ten, Vienoje, atšiauri tikrovė išmokė mane tiesų, kurios dabar sudaro pagrindinius principus partijos, per penkerius metus iš kuklios pradžios išaugusios į didelį masinį judėjimą. Nežinau, koks šiandien būtų mano požiūris į žydus, socialdemokratiją, juo labiau į marksizmą apskritai, į socialinę problemą ir t. t., jei taip anksti, likimo verčiamas – ir pats sunkiai mokydamasis – nebūčiau įgijęs asmeninių įsitikinimų atsargų.

Nes, nors Tėvynės nelaimės galėjo paskatinti daugybę tūkstančių žmonių susimąstyti apie vidines žlugimo priežastis, tai negalėjo lemti tokių išsamių žinių ir

gilių įžvalgų, kokias gali išsiugdyti žmogus, daugelį metų kovojęs sunkią kovą, kad taptų savo likimo šeimininku.

4 Skyrius – Miunchenas

Galiausiai 1912 m. pavasarį atvykau į Miuncheną. Pats miestas man buvo toks pažįstamas, tarsi būčiau jame gyvenęs daugelį metų. Taip buvo todėl, kad mano architektūros studijos nuolat kreipė mano dėmesį į vokiečių meno metropoliją. Jei nori pažinti Vokietiją, turi pažinti Miuncheną, o pažinti vokiečių meną, nemačius Miuncheno, neįmanoma.

Bet kokiu atveju šis laikotarpis buvo bene laimingiausias ir labiausiai patenkintas mano gyvenimo laikotarpis. Mano uždarbis buvo labai menkas. Bet juk gyvenau ne dėl tapybos; tapiau tam, kad gaučiau būtiniausius pragyvenimo reikmenis, kol tęsiau studijas. Buvau tvirtai įsitikinęs, kad man pagaliau pavyks pasiekti užsibrėžtą tikslą. Ir vien šio įsitikinimo pakako, kad galėčiau pakęsti smulkius kasdienybės sunkumus per daug dėl jų nesijaudindamas.

Be to, beveik nuo pat pirmos viešnagės ten akimirkos pamėgau šį miestą labiau nei bet kurią kitą man žinomą vietą. Vokiškas miestas! Kaip jis skiriasi nuo Vienos! Su pasibjaurėjimu prisiminiau tą rasių babiloną. Man patiko šnekamoji kalba; Miuncheno idioma priminė mano jaunystės dienas, ypač kai bendravau su tais, kurie į Miuncheną atvyko iš Žemutinės Bavarijos. Buvo tūkstantis ar daugiau dalykų, kuriuos tikrai pamėgau arba pamėgau per savo viešnagę. Tačiau labiausiai mane traukė nuostabi vietinės liaudies energijos ir puikios meninės miesto dvasios dermė – ta unikali harmonija nuo Hofbräuhauso iki Odeono, nuo Oktoberfesto iki Pinakotekos ir t. t. Šiandien esu labiau prisirišęs prie šio miesto nei prie bet kurio kito; jis liks neatsiejamas nuo mano karjeros raidos. Mano vidinės laimės ir pasitenkinimo šia vieta jausmą galima sieti su Wittelsbachų rezidencijos žavesiu; ji traukė turbūt kiekvieną, apdovanotą grožio pojūčiu, taip pat skaičiuojančiu protu.

4.1 YDINGA VOKIETIJOS ALJANSO POLITIKA

Be profesinės veiklos, mane labiausiai traukė aktualių politinių įvykių, ypač susijusių su užsienio santykiais, studijos. Į juos žvelgiau per Vokietijos sąjungų politiką, kurią nuo pat Austrijos laikų laikiau visiškai klaidinga. Tačiau Vienoje dar nebuvau visiškai aiškiai suvokęs, kokia apgaulinga tapo Vokietijos imperija. Ten buvau linkęs manyti – arba tikriausiai įtikinėjau save, kaip pasiteisinimą, - kad galbūt Berlyno valdžia žinojo, koks silpnas ir nepatikimas pasirodys jų sąjungininkas. Tačiau maniau, kad dėl kažkokios keistos priežasties jie susilaikė nuo savo nuomonės apie tai. Iš tikrųjų jie manė, kad turėtų palaikyti Bismarko pradėtą sąjungų politiką. Jie manė, kad staigus nutrūkimas būtų nepageidautinas – jei ne dėl kitos priežasties, tai tik dėl to, kad tai galėtų sujaudinti tas užsienio šalis, kurios laukia savo progos, arba sukelti nerimą verslininkams namuose.

Tačiau bendravimas su žmonėmis man netrukus su siaubu parodė, kad mano prielaidos buvo klaidingos. Buvau priblokštas, kad visur, net ir gerai informuotuose sluoksniuose, niekas neturėjo nė menkiausio supratimo apie tikrąjį Habsburgų

monarchijos pobūdį. Ypač tarp paprastų žmonių vyravo iliuzija, kad Austrijos sąjungininkė yra tikra galybė – tokia, su kuria reikia rimtai skaitytis ir kuri sunkią valandą sutelks savo tautą. Masės ir toliau žiūrėjo į dualistinę monarchiją kaip į „vokišką“ valstybę. Jie tikėjo, kad ja galima pasitikėti. Jie manė, kad jos jėgą galima išmatuoti milijonais jos pavaldinių, kaip tai buvo Vokietijoje. Tačiau pirmiausia jie nesuvokė, kad Austrija nustojo būti vokiška valstybe. O antra, kad Austrijos imperijoje vyraujančios sąlygos nuolat stūmė ją į subyrėjimą.

Tuometinę padėtį Austrijoje žinojau geriau nei vadinamieji diplomatai. Jie beveik visada aklai klupinėjo pakeliui į katastrofą. Daugumos žmonių vyraujanti nuomonė atspindėjo tik tai, kas jiems buvo diegiama iš viršaus. Aukštesnioji valdžia žeminosi prieš „sąjungininką“, tarsi nusilenkdama aukso veršiui. Jie tikriausiai manė, kad būdami mandagūs ir draugiški, jie gali kompensuoti kitos pusės sąžiningumo stoką. Todėl jie priėmė kiekvieną pareiškimą už gryną pinigą.

Net ir būdamas Vienoje ne kartą buvau sunerimęs dėl oficialių valstybininkų kalbų ir Vienos spaudos turinio neatitikimo. Ir vis dėlto Viena tebebuvo vokiškas miestas – bent jau iš pažiūros. Tačiau išvykus iš Vienos, tiksliau, iš vokiškosios Austrijos ir atvykus į slavų provincijas, padėtis buvo visiškai kitokia! Užteko tik žvilgtelėti į Prahos laikraščius, kad pamatytume, kaip iš ten buvo vertinama visa egzaltuota Trijų sąjungų gudrybė. Prahoje buvo tik šaipomasi ir šaipomasi iš to „valstybinio meistriškumo šedevro“. Net taikos metu, kai abu imperatoriai simboliškai draugiškai pabučiavo vienas kitą į kaktą, tie laikraščiai neslėpė įsitikinimo, kad sąjungai bus galas, kai tik bus mėginama ją iš nibelungiško idealo spindesio perkelti į praktinę tikrovę.

Didelis pasipiktinimas kilo po kelerių metų, kai aljansai buvo išbandyti pirmą kartą praktiškai. Italija ne tik pasitraukė iš Trijų sąjungų, palikdama kitas dvi savarankiškas šalis, bet netgi prisijungė prie jų priešų! Tai, kad kas nors bent akimirkai patikėjo, jog toks stebuklas, kaip Italijos kariavimas toje pačioje pusėje kaip ir Austrijos, yra neįtikėtinas, yra tiesiog neįtikėtina visiems, bent jau tiems, kurie neserga diplomatiniu aklumu. Būtent taip jautėsi ir Austrijos žmonės.

Austrijoje sąjungą palaikė tik Habsburgai ir vokiečių austrai. Habsburgai taip elgėsi įžvalgiai apskaičiuodami savo interesus ir iš būtinybės. Vokiečiai tai darė iš geros valios ir politinio kvailumo. Jie elgėsi sąžiningai, nes manė, kad sudarydami Trijų sąjungą daro didelę paslaugą Vokietijos reichui ir taip padeda jį apginti. Tačiau laikydamiesi tokių idėjų jie parodė savo politinį kvailumą, nes, užuot padėję Reichui, iš tikrųjų pririšo jį prie merdinčios valstybės, kuri gali nuvaryti savo partnerį į kapus. O svarbiausia, gindami šią sąjungą, jie vis labiau tapo Habsburgų degermanizacijos politikos auka.

Ši sąjunga suteikė Habsburgams rimtą pagrindą manyti, kad Vokietijos reichas nesikiš į jų vidaus reikalus, todėl jie galėjo lengviau ir mažiau rizikuodami vykdyti savo vidaus politiką – palaipsniui eliminuoti vokiškąjį elementą. Ne tik buvo galima pasikliauti Vokietijos vyriausybės „objektyvumu“, todėl nereikėjo baimintis protestų

iš tos pusės, bet ir visada buvo galima priminti vokiečių austrams apie sąjungą. Tai juos nutildytų, jei jie kada nors prieštarautų dėl smerktinos slavizacijos.

Bet ką galėjo daryti vokiečių austrai, kai pati Vokietijos reicho tauta atvirai skelbė pasitikinti ir pasitikinti Habsburgų vyriausybe? Ar jie turėtų priešintis ir taip būti atvirai apšaukti išdavikais savo pačių tautos akivaizdoje? Jie, kurie tiek dešimtmečių tiek daug paaukojo dėl savo vokiškų tradicijų?

Kokia būtų buvusi sąjungos vertė, kai vokiečių įtaka Austrijoje būtų buvusi išrauta su šaknimis? Jei Trijų valstybių sąjunga turėjo būti naudinga Vokietijai, argi nebuvo būtina išlaikyti vokiečių persvarą Austrijoje? O gal kas nors iš tikrųjų tikėjo, kad Vokietija ir toliau galėtų būti slavų Habsburgų imperijos sąjungininkė?

Oficialus Vokietijos diplomatijos, taip pat ir plačiosios visuomenės požiūris į Austrijos tautybių vidaus problemas buvo ne tik kvailas – jis buvo tiesiog beprotiškas! Ant sąjungos, tarsi ant tvirto pamato, jie grindė 70 milijonų gyventojų turinčios tautos saugumą ir būsimą egzistenciją. Tuo pat metu jie leido savo partneriui tęsti politiką, kuria buvo metodiškai griaunamas vienintelis šio aljanso pamatas. Turėjo ateiti diena, kai iš „sutarties“ su Vienos diplomatais neliks nieko kito, kaip tik „sutartis“. Vokietija būtų praradusi patį aljansą.

Italijoje taip buvo nuo pat pradžių.

Jei žmonės Vokietijoje būtų šiek tiek atidžiau studijavę tautų istoriją ir psichologiją, nė vienas iš jų nė minutės nebūtų patikėjęs, kad Kvirinalas ir Vienos Hofburgas kada nors galėtų stovėti kartu bendrame kovos fronte. Italija būtų sprogusi kaip ugnikalnis, jei kuri nors Italijos vyriausybė būtų išdrįsusi pasiųsti nors vieną italų kareivį į mūšio lauką su Habsburgų valstybe – nebent kaip priešą. Ne kartą Vienoje buvau liudininkas paniekos ir gilios neapykantos, kuri „siejo“ italus su Austrijos valstybe. Nusikaltimai, kuriuos Habsburgų rūmai per kelis šimtmečius įvykdė Italijos laisvei ir nepriklausomybei, buvo pernelyg sunkūs, kad juos būtų galima atleisti net ir geriausios valios žmonėms. Tačiau tokios geros valios nebuvo nei tarp eilinių gyventojų, nei vyriausybėje. Todėl Italijai buvo tik du būdai sugyventi su Austrija: sąjunga arba karas.

Pasirinkę pirmąjį, italai galėjo neskubėdami ruoštis antrajam.

Juolab kad Rusijos ir Austrijos santykiai vis labiau krypo į karinį konfliktą, todėl Vokietijos sąjungų politika buvo tiek pat beprasmiška, kiek ir pavojinga.

Čia buvo klasikinis atvejis, rodantis, kad trūksta bet kokių plačių ar logiškų mąstymo linijų.

Tačiau kokia apskritai buvo sąjungos sudarymo priežastis? Tai turėjo būti noras geriau užtikrinti Reicho ateitį, nei jei jis priklausytų tik nuo savo išteklių. Tačiau „Reicho ateitis“ galėjo reikšti tik tai, kad vokiečių tautai turi būti užtikrintos pragyvenimo priemonės.

4.2 KETURIOS VOKIETIJOS POLITIKOS KRYPTYS

Todėl vieninteliai klausimai buvo šie: Kokią formą įgaus tautos gyvenimas artimiausioje ateityje? Ir kokiomis priemonėmis galima užtikrinti reikiamą pagrindą ir saugumą, atsižvelgiant į bendrą jėgų pasiskirstymą tarp Europos tautų?

Aiški analizė principų, kuriais turėjo būti grindžiama Vokietijos valstybės užsienio politika, turėjo vesti prie tokių išvadų:

Kasmet Vokietijoje gyventojų skaičius padidėja beveik 900 000 gyventojų. Sunkumai išmaitinti šią naujų piliečių armiją turi kasmet didėti ir galiausiai privesti prie katastrofos, jei nebus rasta būdų ir priemonių, kaip išvengti vargo ir bado pavojaus.

Buvo keturi būdai, kaip išvengti šios baisios būsimos nelaimės:

Buvo galima sekti Prancūzijos pavyzdžiu ir dirbtinai riboti gimimų skaičių, taip išvengiant gyventojų pertekliaus.

Pati gamta – nelaimių laikotarpiais, esant blogoms klimato sąlygoms arba išsekus dirvožemiui – linkusi riboti tam tikrų šalių ir rasių gyventojų skaičiaus didėjimą. Jos metodas yra ne mažiau negailestingas nei išmintingas. Ji netrukdo

Prokreacinių gebėjimų, tačiau jis apriboja tolesnį palikuonių egzistavimą, pateikdamas juos tokiems išbandymams ir nepritekliams, kad visa, kas mažiau stipru ar mažiau sveika, yra priversta pasitraukti į nežinomybės glėbį. Visa, kas išgyvena šiuos sunkumus, yra tūkstančius kartų išbandyta ir patikrinta; tai užgrūdinta ir tampa tinkama tęsti dauginimosi procesą. Taigi ta pati kruopšti atranka prasidės iš naujo. Taip žiauriai elgdamasi su individais ir atšaukdama juos tą pačią akimirką, kai jie parodo, kad nėra tinkami gyvenimo išbandymams, gamta išsaugo rasės ir rūšies stiprybę; ji pakelia ją iki aukščiausio efektyvumo laipsnio.

Todėl mažėjant skaičiui, didėja individo jėga, ir taip rūšis tampa stipresnė.

Tačiau atvejis kitoks, kai žmogus pats pradeda riboti savo skaičių. Žmogus nėra iškaltas iš tos pačios medienos kaip gamta; jis yra „humaniškas“. Jis mano, kad žino geriau už negailestingą Išminties karalienę. Jis netrukdo išsaugoti mažesnių individų, bet užkerta kelią pačiam dauginimuisi. Individui, kuris visada mato tik save, o ne rasę, toks požiūris atrodo humaniškesnis ir labiau pateisinamas nei priešingas. Tačiau, deja, pasekmės taip pat yra priešingos:

Gamta, nekontroliuodama dauginimosi proceso ir pateikdama individą sunkiausiems gyvenimo išbandymams, iš gausybės individų atrenka geriausius; ji patvirtina, kad jie yra tinkami gyventi ir tęsti rūšies išsaugojimą. Tačiau žmogus, ribodamas prokreacinį gebėjimą, atkakliai stengiasi išsaugoti gyvybę visiems gimusiems. Šis dieviškosios valios „pataisymas“ jam atrodo išmintingas ir humaniškas; jis džiaugiasi, kad bent viename žaidime pranoko gamtos kortą, ir taip „įrodo“, kad ji yra netinkama. Mieloji visagalio Tėvo beždžionėlė džiaugiasi, kad jam

pavyko sumažinti žmonių skaičių. Tačiau jis labai nusimintų išgirdęs, kad jo sistema lemia asmeninės vertės sumažėjimą.

Vos tik sutrukdžius prokreaciniams gebėjimams ir sumažinus gimimų skaičių, natūralią kovą už būvį, leidžiančią išgyventi tik sveikiems ir stipriems individams, pakeičia paprasčiausias noras bet kokia kaina „išgelbėti“ silpnus ir net ligotus. Taip pasėjama sėkla žmonių palikuonims, kurie iš kartos į kartą taps vis labiau apgailėtini, kol bus niekinama gamtos valia.

Ir jei tokia politika bus vykdoma, galutiniai rezultatai turės būti tokie, kad tokia tauta galiausiai pati nutrauks savo egzistavimą šioje žemėje. Nors žmogus kurį laiką gali nepaisyti amžinųjų gimstamumo dėsnių, anksčiau ar vėliau ateis kerštas. Stipresnė rasė išstums silpnesnę. Gyvybinis potraukis savo galutiniu pavidalu nutrauks visas absurdiškas vadinamojo individo humaniškumo grandines ir pakeis jį gamtos humaniškumu – kuris naikina tai, kas silpna, kad užleistų vietą stipriajam.

Bet kokia politika, kuria siekiama užtikrinti vokiečių tautos egzistenciją ribojant gimstamumą, atima iš šios tautos ateitį.

Yra ir kitas sprendimas, kuris dažnai siūlomas ir rekomenduojamas mūsų laikais: vidinė kolonizacija. Tai pasiūlymas, kuris yra gerų ketinimų, bet daugumos žmonių neteisingai suprantamas. Todėl jis yra neįsivaizduojamai daug žalos šaltinis.

Be abejo, dirvožemio našumą galima šiek tiek padidinti; tačiau tik apibrėžtose ribose ir ne neribotai. Padidinus dirvožemio produktyvumą, bus galima trumpam subalansuoti gimstamumo pertekliaus Vokietijoje poveikį, nesibaiminant bado pavojaus. Tačiau turime pripažinti, kad bendrieji gyvenimo poreikiai didėja greičiau nei gimstamumas. Maisto ir drabužių poreikis kasmet vis didėja ir yra neproporcingai didelis, palyginti su mūsų protėvių poreikiais, pavyzdžiui, prieš 100 metų. Todėl būtų beprotiška teigti, kad nuolatinis dirvos našumo didinimas patenkins didėjančio gyventojų skaičiaus poreikius. Ne, tai tiesa tik iki tam tikro momento, nes bent dalį padidėjusio našumo sunaudos augantys poreikiai, atsirandantys dėl nuolatinio gyvenimo lygio kilimo.

Tačiau net jei šie poreikiai būtų apriboti kuo siauresniu diapazonu, vis tiek pasiektume tam tikrą ribą, kurią lemia pačios dirvos prigimtis. Kad ir kaip stengtumėmės, žemės ūkio produkcijos negalėsime padidinti daugiau nei ši riba.

Todėl, nors ir galime atidėti nelaimės metą, jis galiausiai vis tiek ateis. Pirma, kartkartėmis pasikartos nederliaus laikotarpiai, po blogo derliaus ir pan. Laikotarpiai tarp šių badmečių bus vis trumpesni ir trumpesni, nes gyventojų skaičius didės. Galiausiai badas išnyks tik tais retais gausos metais, kai grūdų saugyklos bus pilnos. Galiausiai ateis laikas, kai net ir tais gausos metais neužteks maisto. Badas lydės tautos pėdas. Tuomet vėl įsikiš gamta ir atrinks tuos, kurie išgyvens – arba žmogus padės sau pats, dirbtinai neleisdamas savo skaičiui didėti, ir tai turės lemtingų padarinių minėtai rasei ir rūšiai.

Čia galima paprieštarauti, kad vienokia ar kitokia forma tokia ateitis laukia visos žmonijos ir kad atskira tauta negali išvengti bendro likimo.

Iš pirmo žvilgsnio šis prieštaravimas atrodo teisingas. Tačiau turime atsižvelgti į tai, kas išdėstyta toliau:

Tačiau reikia atsižvelgti į tai, kad neabejotinai ateis diena, kai visa žmonija bus priversta apriboti žmonių rūšies augimą, nes nebebus galimybės pritaikyti dirvožemio našumą prie nuolatinio gyventojų skaičiaus didėjimo. Tuomet gamtai reikės leisti naudotis savo metodais; arba žmogus galbūt perims reguliavimo užduotį į savo rankas ir, naudodamasis geresnėmis priemonėmis nei šiandien, nustatys reikiamą pusiausvyrą. Tačiau tada tai bus visos žmonijos problema, o dabar turi kentėti tik tos rasės, kurios nebeturi jėgų ir drąsos įsigyti pakankamai dirvožemio savo poreikiams patenkinti. Dabartinėje situacijoje visame žemės rutulyje yra didžiuliai nedirbami plotai. Tos erdvės tik ir laukia, kol bus panaudotos. Ir visiškai aišku, kad gamta tas teritorijas išskyrė ne kuriai nors vienai tautai ar rasei; tokia žemė laukia žmonių, kurie turi jėgų ją įsigyti ir uolumo ją įdirbti.

Gamta nežino politinių ribų. Ji pradeda nuo to, kad įsteigia gyvybę šiame žemės rutulyje, o paskui stebi laisvą jėgų žaismą. Tie, kurie rodo didžiausią drąsą ir darbštumą, yra arčiausiai jos širdies esantys vaikai. Jiems bus suteikta suvereni teisė egzistuoti.

Jei tauta apsiribos vidine kolonizacija, o kitos rasės nuolat didins savo teritorijas, ta tauta bus priversta riboti savo gyventojų skaičiaus augimą tuo metu, kai kitos rasės didins savo gyventojų skaičių. Tokia padėtis galiausiai turi susiklostyti, ir ji susiklostys greičiau, jei tauta turės mažą teritoriją. Deja, deja, pernelyg dažnai geriausios tautos – tiksliau, vienintelės tikrai kultūringos tautos, kurios taip pat yra žmonijos pažangos etalonas, - dėl savo aklo pacifizmo nusprendžia susilaikyti nuo naujų teritorijų įsigijimo ir pasitenkinti „vidine“ kolonizacija. Tačiau tuo pat metu žemesnės tautos sėkmingai užgrobia didžiules kolonizacijos erdves visame pasaulyje. Tai turi lemti tokį rezultatą:

Kultūriškai pranašesnės, bet ne tokios žiaurios rasės bus priverstos riboti savo augimą, nes jų populiacijai išlaikyti neužteks teritorijos; mažiau civilizuotos rasės dėl turimų didžiulių teritorijų gali augti neribotai. Kitaip tariant: Jei tokia padėtis tęsis, vieną dieną pasaulį užvaldys ta žmonijos dalis, kuri yra kultūriškai žemesnė, bet energingesnė.

Ateis laikas, nors ir tolimoje ateityje, kai bus tik dvi alternatyvos: Arba pasaulis bus valdomas pagal mūsų šiuolaikinę demokratijos sampratą, o tokiu atveju kiekvienas sprendimas bus palankus skaičiumi didesnėms rasėms. Arba pasaulis bus valdomas pagal natūralaus jėgų pasiskirstymo dėsnį – ir tada laimės tos tautos, kurios turi žiauresnę valią, o ne tos, kurios praktikavo savęs ribojimą.

Niekas negali abejoti, kad šis pasaulis vieną dieną taps siaubingų žmonijos kovų už būvį scena. Galiausiai triumfuos tik savisaugos instinktas. Vadinamasis

humanizmas, kuris reiškia tik kvailumo, bailumo ir savimeilės mišinį, ištirps kaip sniegas po kovo saule. Žmogus tapo didis per nuolatinę kovą. Amžinoje taikoje jis turi smukti.

Mums, vokiečiams, šūkis „vidinė kolonizacija“ yra pražūtingas, nes skatina tikėjimą, kad atradome priemonę, atitinkančią mūsų įgimtą pacifizmą ir leidžiančią mums dirbti savo pragyvenimo šaltinį pusbadžiu. Jei tokį mokymą mūsų žmonės priimtų rimtai, tai reikštų, kad baigsis visos pastangos išsikovoti teisėtą vietą pasaulyje. Jei vidutinis vokietis būtų įsitikinęs, kad taip gali užsitikrinti savo gyvenimą ir ateitį, tai reikštų bet kokių bandymų imtis aktyvaus ir vaisingo vaidmens palaikant gyvybiškai svarbius savo šalies poreikius pabaigą. Jei tauta laikytųsi tokio požiūrio, bet kokia tikrai naudinga užsienio politika galėtų būti laikoma mirusia ir palaidota kartu su visomis viltimis dėl vokiečių tautos ateities.

Kai suprasime šias pasekmes, nebegalėsime laikyti atsitiktinumu to, kad tarp tų, kurie propaguoja šį pavojingą mentalitetą mūsų tautoje, žydas visada yra pirmas eilėje. Jis gerai žino, kad jo minkštakūniai yra pasirengę tapti dėkingomis aukomis kiekvienos apgavystės, žadančios jiems aukso plytą atradimo pavidalu, kuris leis pergudrauti gamtą ir taip išvengti sunkios ir nenumaldomos kovos už būvį – ir galiausiai, kad jie galės tapti žemės valdovais, iš dalies dirbdami, iš dalies nieko nedarydami, priklausomai nuo to, kaip viskas „susiklostys“.

Negalima per daug pabrėžti, kad bet kokia Vokietijos vidaus kolonizacija turi būti skirta tik socialiniams piktnaudžiavimams mažinti. Norint įgyvendinti tokią sistemą, svarbiausia išankstinė priemonė būtų išlaisvinti žemę iš spekuliantų gniaužtų. Tačiau tokios sistemos niekada nepakaktų tautos ateičiai užtikrinti be naujų teritorijų įsigijimo.

Jei imsimės kitokio plano, netrukus prieisime ne tik prie savo žemės, bet ir prie savo jėgų galo.

Baigdamas norėčiau pasakyti štai ką:

Apribojimas nedideliu žemės plotu, būdingas vidinei kolonizacijai ir panašus į poveikį, kuris pasiekiamas ribojant prokreaciją, lemia itin nepalankią karinę ir politinę tautos padėtį.

Valstybės teritorijos dydis yra lemiamas tautos išorinio saugumo veiksnys. Kuo didesne teritorija disponuoja tauta, tuo stipresnė jos nacionalinė gynyba. Kariniai sprendimai prieš mažoje teritorijoje gyvenančius žmones yra greičiau ir lengviau – taigi ir išsamiau bei veiksmingiau – įgyvendinami negu prieš valstybes, turinčias dideles teritorijas. Be to, valstybės teritorijos dydis savaime yra tam tikra garantija, kad išorinė jėga neskubės įsiveržti. Tokiu atveju kova būtų ilga ir varginanti, kol būtų pasiekta pergalė. Užpuolimo rizika būtų didelė, ir jo nebūtų imamasi be išskirtinių priežasčių. Taigi pats valstybės dydis suteikia pagrindą, kuriuo remiantis galima palyginti lengvai išlaikyti nacionalinę laisvę ir nepriklausomybę. Ir atvirkščiai, valstybė, kurios teritorija maža, kelia natūralią pagundą užpuolikui.

Tiesą sakant, vadinamieji nacionalistiniai Vokietijos reicho sluoksniai atmetė šias dvi pirmąsias galimybes nustatyti pusiausvyrą tarp didėjančio gyventojų skaičiaus ir pastovios valstybės teritorijos. Tačiau to atmetimo priežastys buvo kitokios nei ką tik paminėtos: Daugiausia dėl tam tikrų moralinių jausmų buvo atmestas gimstamumo ribojimas. Pasiūlymai dėl vidinės kolonizacijos buvo piktai atmesti, nes buvo įtariama, kad tokia politika gali reikšti puolimą prieš stambius žemės savininkus ir kad tai gali būti bendro puolimo prieš privačios nuosavybės principą pradžia. Pastarojo sprendimo [t. y. vidinės kolonizacijos] forma galbūt pateisino stambiųjų žemės savininkų susirūpinimą.

Apskritai pasipriešinimas plačiosioms masėms nebuvo labai protingas ir bet kuriuo atveju nesiekė problemos esmės.

Liko atviri tik du tolesni būdai, kuriais būtų galima užtikrinti darbą ir duoną didėjančiam gyventojų skaičiui.

Arba buvo galima svarstyti galimybę įsigyti naujų teritorijų, kuriose kasmet būtų galima apgyvendinti didėjančio gyventojų skaičiaus perteklių, arba

Buvo galima organizuoti pramonę ir prekybą eksportui ir taip paremti gyventojus padidėjusiu finansiniu pertekliumi.

Kitaip tariant: Arba teritorinė ekspansija, arba kolonijinė ir komercinė politika.

Abu būdai buvo svarstomi, nagrinėjami, rekomenduojami ir atmetami įvairiais požiūriais – ir dėl to galiausiai buvo priimta paskutinė alternatyva.

Tačiau neabejotinai patikimesnė alternatyva buvo pirmoji [t. y. numeris (3)].

4.3 NAUJOS ŽEMĖS ĮSIGIJIMAS

Naujų teritorijų, kuriose būtų galima apgyvendinti gyventojų perteklių, įsigijimo principas turi daug privalumų, ypač jei žvelgsime į ateitį.

Pirmiausia neįmanoma pervertinti poreikio išlaikyti sveiką valstiečių klasę, kaip nacionalinės bendruomenės pagrindą. Daugelio mūsų dabartinių blogybių kilmė yra išimtinai miesto ir kaimo gyventojų disbalansas. Solidi smulkiųjų ir vidutinių ūkininkų grupė visada buvo geriausia apsauga nuo socialinių ligų. Be to, tai vienintelis sprendimas, užtikrinantis kasdienę tautos duoną jos vidaus nacionalinėje ekonomikoje.

Tai užtikrinus, pramonė ir prekyba pasitrauktų iš dabartinės nesveikos dominuojančios padėties ir užimtų deramą vietą ekonomikoje, reguliuodamos pasiūlos ir paklausos pusiausvyrą. Jos nebebūtų nacionalinio pragyvenimo pagrindas, bet būtų pagalbinės institucijos. Atlikdamos savo deramą vaidmenį – reguliuoti nacionalinės gamybos ir vartojimo pusiausvyrą – jos leidžia tautai būti daugiau ar mažiau laisvai nuo užsienio šalių. Tai užtikrina tautos laisvę ir nepriklausomybę, ypač sunkmečiu.

Tačiau tokia teritorinė politika negali būti vykdoma Kamerūne, o tik čia, Europoje. Reikia ramiai ir atvirai pažvelgti tiesai į akis, kad tikrai negali būti Dievo valia vienai tautai suteikti 50 kartų daugiau žemės nei kitai. Šiuo atveju nevalia leisti, kad esamos politinės sienos nukreiptų dėmesį nuo to, kas turėtų egzistuoti remiantis amžinuoju teisingumu. Jei šioje žemėje užtenka vietos visiems, tuomet mums turėtų atitekti ta žemės dalis, kuri yra absoliučiai būtina mūsų egzistencijai.

Tačiau žmonės to nepadarys savo noru. Tuomet įsigali savisaugos teisė. O kai bandymai draugiškai išspręsti sunkumus žlunga, tada kumštis turi imti jėga. Jei mūsų protėviai savo politinius sprendimus būtų grindę pacifistinėmis nesąmonėmis, kaip tai daro dabartinė mūsų karta, neturėtume daugiau nei trečdalio dabartinės teritorijos. Ir greičiausiai nebūtų vokiečių tautos, kuriai reikėtų nerimauti dėl savo ateities Europoje. Ne – už du Ostmarko Reicho kraštus esame skolingi natūraliam mūsų protėvių apsisprendimui kovoje už būvį. Iš tos pačios politikos kyla dabartinė mūsų vidinė stiprybė, tai, kas remiasi mūsų valstybės ir nacionalinės teritorijos didybe ir kas vienintelis leido mums išlikti. Ir štai Ir dar viena priežastis, kodėl toks sprendimas būtų buvęs teisingas:

Daugelis šiuolaikinių Europos tautų yra tarsi piramidės, stovinčios ant savo viršūnių. Palyginti su jomis, jų Europos teritorija yra juokingai maža. Su milžinišku jų kolonijų, užsienio prekybos ir t. t. svoriu virš galvos yra dar viena priežastis, kodėl toks sprendimas būtų buvęs teisingas:

Daugelis šiuolaikinių Europos tautų yra tarsi piramidės, stovinčios ant savo viršūnių. Jų Europos teritorija yra juokingai maža, palyginti su milžinišku jų kolonijų, užsienio prekybos ir kt. svoriu.

Galima sakyti: viršūnė Europoje, o bazė visame pasaulyje – visai kitaip nei JAV, kurios bazė yra Amerikos žemyne, o su likusiu pasauliu liečiasi tik per viršūnę. Tai paaiškina nepalyginamą JAV vidinę jėgą ir atitinkamą daugumos kolonijinių Europos valstybių silpnumą.

Anglija neįrodo priešingai, nes vos žvilgtelėjus į Britų imperiją neaprėpiamas visas anglosaksų pasaulis. Anglijos negalima lyginti su jokia kita Europos valstybe, nes ji kartu su JAV sudaro didžiulę kalbos ir kultūros bendruomenę.

Todėl vienintelė galimybė Vokietijai vykdyti pagrįstą teritorinę politiką buvo įgyti naujų teritorijų pačioje Europoje. Kolonijos negali pasitarnauti šiam tikslui, nes jos nepritaikytos dideliam Europos apgyvendinimui. Nuo XIX a. tokių kolonijų taikiai įsigyti nebebuvo įmanoma. Todėl bet koks bandymas vykdyti tokią kolonijinę ekspansiją būtų reiškęs didžiulę karinę kovą. Taigi praktiškiau buvo imtis tos karinės kovos dėl naujų teritorijų Europoje, o ne kariauti dėl užsienio įsigijimo.

Toks sprendimas, savaime suprantama, reikalauja nedalomo tautos dėmesio. Tokia politika reikalauja visos turimos visų suinteresuotų asmenų energijos, jos negalima vykdyti pusiau ar neryžtingai. Vokietijos reicho politinė vadovybė turėjo būti išskirtinai atsidavusi šiam tikslui. Nereikėjo žengti jokio kito žingsnio, išskyrus tą,

kuris tarnautų kaip priemonė šiam tikslui pasiekti. Turėjo būti aišku, kad toks tikslas gali būti pasiektas tik karu, ir ši perspektyva turėjo būti vertinama ramiai ir ryžtingai.

Visos sąjungos turėjo būti numatomos ir vertinamos tik šiuo požiūriu. Jei Europoje reikėjo įsigyti naujų teritorijų, tai turėjo būti daroma daugiausia Rusijos sąskaita. Naujasis Vokietijos reichas vėl turėjo žengti tuo pačiu keliu, kuriuo anksčiau keliavo Kryžiuočių ordinas, - šį kartą tam, kad vokiečių kalaviju įgytų žemės vokiečių plūgui ir taip aprūpintų tautą kasdiene duona.

4.4 SU ANGLIJA, PRIEŠ RUSIJĄ

Tačiau tokia politika galėtų turėti tik vieną galimą sąjungininką Europoje: Anglija.

Tik sudarant sąjungą su Anglija buvo galima apsaugoti naujojo vokiečių kryžiaus žygio užnugarį. O pagrindimas imtis tokios ekspedicijos buvo stipresnis nei mūsų protėvių. Ne vienas mūsų pacifistas atsisakė valgyti duoną, pagamintą iš Rytuose užaugintų grūdų, o juk pirmasis plūgas čia buvo „kalavijas“!

Jokia auka neturėjo būti laikoma per didele, norint laimėti Anglijos draugystę. Reikėjo atsisakyti kolonijinių ir jūrinių ambicijų, vengti bandymų konkuruoti su britų pramone.

Tik aiški ir konkreti politika galėjo padėti pasiekti tokį tikslą. Ji būtų reiškusi pasaulinės prekybos ir kolonijų atsisakymą, Vokietijos laivyno atsisakymą ir valstybės karinės galios sutelkimą sausumos pajėgose.

Rezultatas būtų buvęs laikinas apribojimas, tačiau vardan didelės ir galingos ateities.

Buvo laikas, kai Anglija, remdamasi tokiais motyvais, galėjo su mumis tartis. Ji būtų supratusi, kad nuolat didėjančio gyventojų skaičiaus problema privers Vokietiją ieškoti sprendimo arba Europoje – padedant Anglijai – arba be Anglijos, kitur pasaulyje.

Tokia perspektyva tikriausiai buvo pagrindinė priežastis, dėl kurios Londonas amžiaus pradžioje stengėsi suartėti su Vokietija. Pirmą kartą išryškėjo požiūris, kuris pastaraisiais metais pasireiškė pačiu tragiškiausiu būdu. Žmonėms nepatiko mintis, kad teks traukti Anglijos kaštonus iš ugnies – tarsi kada nors galėtų būti sudaryta sąjunga kokiu nors kitu pagrindu, išskyrus abipusę naudą. Toks susitarimas galėjo būti sudarytas su Anglija. Britų diplomatai dar buvo pakankamai išmintingi, kad žinotų, jog už bet kokią tokią paslaugą turi būti pasiūlytas ekvivalentas.

Tarkime, kad mūsų Vokietijos užsienio politika 1904 m. buvo valdoma pakankamai įžvalgiai, kad galėtume imtis tokio vaidmens, kokį atliko Japonija. Vargu ar galime įvertinti naudingas pasekmes Vokietijai. Nebūtų buvę „pasaulinio karo“.

Bet koks kraujo praliejimas 1904 m. būtų buvęs tik dešimtadalis to, kuris buvo pralietas 1914-1918 m.

Ir kokią vietą Vokietija užimtų šiandieniniame pasaulyje!

4.5 AUSTRIJOS ALJANSO SPRENDIMAS

Bet kokiu atveju sąjunga su Austrija tuomet buvo absurdas.

Ši mumifikuota valstybė prisišliejo prie Vokietijos ne tam, kad vykdytų karą, o tam, kad palaikytų nuolatinę taikos būklę – tokią, kurią reikėjo išnaudoti siekiant lėtai, bet užtikrintai išrauti vokiškąjį elementą dualistinėje monarchijoje.

Kita priežastis, dėl kurios ši sąjunga buvo neįmanoma, buvo ta, kad niekas negalėjo tikėtis, jog tokia valstybė aktyviai dalyvaus ginant Vokietijos nacionalinius interesus, nes ji neturėjo pakankamai jėgų nutraukti degermanizaciją savo teritorijoje. Jei pati Vokietija nebuvo nei pakankamai motyvuota, nei negailestinga, kad paneigtų tos absurdiškos Habsburgų valstybės teisę spręsti 10 milijonų vokiečių likimus, tai tikrai nebuvo galima tikėtis, kad Habsburgų valstybė padėtų kokiam nors dideliam ir drąsiam Vokietijos poelgiui. Senojo Reicho požiūris į Austrijos klausimą galėjo būti laikomas jo ištvermės išbandymu kovoje dėl nacionalinių likimų.

Bet kuriuo atveju niekada neturėjo būti leista tęsti ir kasmet stiprinti Austrijos vokiečių gyventojų priespaudos politikos. Austrijos, kaip sąjungininkės, vertę buvo galima nustatyti tik išsaugant joje vokiškąjį elementą.

Tačiau šiuo keliu nebuvo einama.

Nieko taip nebijota kaip karo, tačiau galiausiai jie buvo priversti su juo susidurti pačiu nepalankiausiu momentu.

Jie norėjo pabėgti nuo likimo, bet jis juos laikė tvirtai. Jie svajojo išsaugoti taiką pasaulyje, bet pateko į pasaulinį karą.

Ir tai buvo svarbiausia priežastis, dėl kurios minėta trečioji alternatyva net nebuvo svarstoma. Naujų teritorijų buvo galima įgyti tik Rytuose, tačiau tai reiškė karą, o jie bet kokia kaina norėjo taikos. Anksčiau Vokietijos užsienio politikos šūkis buvo: Vokiečių tautos išsaugojimas bet kokia kaina. Dabar jis buvo pakeistas į: Bet kokia kaina išsaugoti taiką pasaulyje. Rezultatą žinome.

Prie šio klausimo išsamiai grįšiu vėliau.

4.6 EKONOMINĖS PLĖTROS POLITIKA

Tuo tarpu liko ketvirtoji alternatyva: Pramonė ir pasaulinė prekyba, jūrų galia ir kolonijos.

Tokia plėtra neabejotinai būtų buvusi lengvesnė ir greičiau pasiekiama. Kolonizuoti teritoriją yra lėtas procesas, dažnai trunkantis šimtmečius. Tačiau būtent šis faktas ir yra jo vidinės stiprybės šaltinis; tai įvyksta ne per staigų entuziazmo protrūkį, o per laipsnišką ir ilgalaikį augimo procesą – visai kitokį nei pramonės pažanga, kurią galima išplėsti per kelerius metus. Rezultatai pasiekiami, bet jie nėra ilgalaikiai, veikiau trapūs, kaip muilo burbulas. Daug lengviau greitai sukurti laivyną

nei atlikti sunkią užduotį – apgyvendinti naujas žemes ūkininkais ir įkurti sodybas. Tačiau pirmieji greičiau sunaikinami nei antrieji.

Pasirinkdama tokį kursą, Vokietija turėjo žinoti, kad tai galiausiai reikš karą, anksčiau ar vėliau. Tik vaikas galėjo patikėti tomis saldžiomis ir sirupu pagardintomis gėrio išraiškomis: kad taikūs ketinimai gali jiems atnešti bananų per šią „draugišką tautų konkurenciją“ ir niekada nereikės dėl jų kariauti.

Ne. Kai tik pasukome šiuo keliu, Anglija turėjo tapti mūsų priešu. Natūralu, kad tai puikiai atitiko mūsų nekaltas prielaidas. Bet vis dėlto buvo absurdiška piktintis tuo, kad atėjo diena, kai Anglija ėmėsi laisvai priešintis mūsų taikiai veiklai smurtiniu ir brutaliu savanaudiškumu.

Suprantama, mes iš savo pusės niekada nebūtume taip pasielgę.

4.7 SU RUSIJA, PRIEŠ ANGLIJĄ

Jei Europos teritorinė politika prieš Rusiją buvo įmanoma tik su Anglija kaip sąjungininke, tai, priešingai, kolonijų ir pasaulinės prekybos politika galėjo būti vykdoma tik prieš Angliją ir su Rusija. Tačiau tada mums būtų tekę susidurti su pasekmėmis – ir, svarbiausia, kuo greičiau atsisakyti Austrijos.

Amžių sandūroje Austrijos sąjunga visais požiūriais buvo tapusi tikru absurdu.

Tačiau niekas nesvarstė galimybės sudaryti sąjungą su Rusija prieš Angliją, kaip ir su Anglija prieš Rusiją. Bet kuriuo atveju galutinis rezultatas būtų buvęs karas. O būtent karo vengimas buvo prekybos ir pramonės politikos esmė. Buvo manoma, kad „taikus, ekonominis“ pasaulio užkariavimas yra metodas, kuris visam laikui pakeis smurto politiką.

Tačiau kartais kildavo abejonių dėl šio principo, ypač kai iš Anglijos kartkartėmis pasigirsdavo nesuprantamų perspėjimų. Būtent dėl šios priežasties buvo sukurtas [Vokietijos] karinis laivynas. Jis buvo skirtas ne Anglijai užpulti ar sunaikinti, o ginti „pasaulinės taikos“ ir „taikaus“ pasaulio užkariavimo koncepciją. Todėl šis laivynas buvo laikomas kukliose ribose – ne tik laivų skaičiaus ir tonažo, bet ir jų ginkluotės atžvilgiu. Taip siekta parodyti mūsų taikių ketinimų skaidrumą.

Tokios kalbos apie „taikų, ekonominį“ pasaulio užkariavimą tikriausiai buvo didžiausia nesąmonė, kada nors iškelta į valstybės politikos lygmenį. Ji tapo dar kvailesnė, kai Anglija buvo nurodyta kaip geriausias pavyzdys, kaip tai galima padaryti. Mūsų akademinės istorijos ir idėjų analizės padarė nepataisomą žalą; jos yra ryškus įrodymas, kaip žmonės „mokosi“ istorijos, nieko iš jos nesuprasdami.

Iš tikrųjų į Angliją reikėjo žvelgti kaip į įtikinamą argumentą prieš tokio taikaus užkariavimo teoriją. Nė viena tauta neparuošė kelio savo komerciniams užkariavimams taip brutaliai kaip Anglija, ir nė viena negailestingiau negynė tokių užkariavimų. Argi britų valstybingumui nėra būdinga tai, kad ji moka naudotis politine galia, kad įgytų ekonominių pranašumų, ir atvirkščiai – ekonominius

užkariavimus paversti politine galia? Kokia klaida buvo manyti, kad Anglija buvo pernelyg bailiai nusiteikusi pralieti savo kraują dėl ekonominės ekspansijos!

Tai, kad Anglija neturėjo nacionalinės kariuomenės, nieko neįrodė. Svarbu ne momento kariuomenė, o valia ir ryžtas panaudoti bet kokią turimą jėgą. Anglija visada turėjo reikiamų ginklų. Ji visada kariavo turėdama sėkmei būtinus ginklus. Ji siųsdavo į kovą samdinių būrius, kai užtekdavo samdinių. Tačiau ji niekada nedvejodama pasitelkdavo geriausią tautos kraują, kai tai buvo vienintelė priemonė. Ir visais atvejais ryžtas, atkaklumas ir negailestingas pergalės siekimas išliko nepakitęs.

4.8 VOKIŠKA ANGLO KARIKATŪRA

Tačiau Vokietijoje mokyklose, spaudoje ir komiškuose laikraščiuose buvo propaguojamas toks anglo įsivaizdavimas, kuris ilgainiui turėjo vesti į blogiausią saviapgaulę. Šis absurdas pamažu, bet atkakliai plito visose Vokietijos gyvenimo srityse. Rezultatas buvo nuvertinimas, kuris mums brangiai kainavo. Apgaulė buvo tokia gili, kad į angliakasį buvo žiūrima kaip į įžvalgų verslininką, o asmeniškai – kaip į neįtikėtiną bailį.

Deja, mūsų iškilesni istorijos profesoriai savo studentams neįteigė tiesos, kad tokios galingos organizacijos, kaip Britų imperija, neįmanoma sukurti vien apgaule ir sukčiavimu. Tie nedaugelis, kurie atkreipė dėmesį į šią tiesą, buvo ignoruojami arba nutildyti. Puikiai prisimenu nustebusius savo bendražygių žvilgsnius, kai jie pirmą kartą akis į akį susidūrė su tomiais Flandrijoje. Po kelių kovos dienų mūsų kariams pamažu ėmė aiškėti, kad tie škotai nebuvo tokie, kokie aprašomi komiškuose laikraščiuose ir spaudos pranešimuose.

Būtent tada susidariau pirmąsias mintis apie įvairių propagandos formų veiksmingumą.

Tačiau tokia falsifikacija pasitarnavo tiems, kurie ją kūrė: Ši anglo karikatūra, nors ir melaginga, galėjo būti panaudota siekiant įrodyti pasaulinio ekonominio užkariavimo galimybę. Jei tai pavyko anglui, tai pavyks ir mums. Ir mūsų didesnis sąžiningumas, ir mūsų laisvė nuo šios specifinės angliškos „klastos“ būtų turtas mūsų pusėje. Taip buvo tikimasi, kad mažesnių tautų simpatijos ir pasitikėjimas

Lengviau įgyti didžiųjų pasitikėjimą.

Mes nesuvokėme, kad mūsų sąžiningumas kitiems žmonėms kelia didžiulį pasipriešinimą, nes patys juo tikėjome. Likęs pasaulis į mūsų elgesį žvelgė kaip į įžūlią apgaulę. Bet kai atėjo revoliucija, tada jie nustebo dėl beribio mūsų „sąžiningų“ ketinimų kvailumo.

4.9 VIDINĖS TRIGUBO ALJANSO SILPNYBĖS

Supratę absurdišką pasaulio „taikaus ekonominio užkariavimo“ sąvoką, galėsime aiškiau suvokti kitą absurdą – Trijų Aljansą. Su kokia kita valstybe galėjome sudaryti sąjungą? Su Austrija negalėjome karinėmis priemonėmis įgyti naujų teritorijų net Europoje. Ir būtent šis faktas buvo tikroji vidinio Trijų sąjungų silpnumo priežastis.

Bismarkas galėjo sau leisti sudaryti tokią laikiną sąjungą laikiniems poreikiams tenkinti, bet tikrai nė vienas iš jo apsukrių įpėdinių negalėjo to padaryti – ir juo labiau, kai nebeliko pirminių sąlygų. Bismarko laikais į Austriją vis dar buvo galima žiūrėti kaip į Vokietijos valstybę. Tačiau palaipsniui įvedus visuotinę rinkimų teisę, šalis virto ne vokiška mišraine, kurioje vokiečių balsas buvo vos girdimas.

Rasinės politikos požiūriu Austrijos sąjunga buvo tiesiog pražūtinga. Netoli Vokietijos reicho sienų buvo leista išaugti naujai didelei slavų galybei. Vėliau ši valstybė turėjo užimti visiškai kitokią poziciją Vokietijos atžvilgiu nei, tarkime, Rusija. Taigi Aljansas turėjo tapti vis tuštesnis ir silpnesnis, nes vieninteliai jo rėmėjai prarado savo įtaką ir buvo sistemingai išstumiami iš svarbesnių valstybinių postų.

Amžių sandūroje Aljansas su Austrija jau buvo įžengęs į tą pačią fazę, kaip ir Austrijos aljansas su Italija.

Čia taip pat buvo tik dvi galimybės: Arba stoti į Habsburgų monarchijos pusę, arba protestuoti prieš vokiškojo elemento priespaudą Austrijoje. Tačiau apskritai, kai žmogus pasirenka tokį kursą, tai galiausiai neišvengiamai veda į atvirą karą.

Net ir psichologiškai Trijų sąjungų sąjunga tapo silpnesnė, kol jos pagrindinis tikslas buvo pozicijoje, kuri buvo prieš karą gynimas. Ir atvirkščiai, aljansas tampa tuo stipresnis, kuo labiau jame dalyvaujančios šalys jį laiko priemone teritorinei ekspansijai. Čia, kaip ir visur kitur, stiprybė slypi ne gynyboje, o puolime.

4.10 LUDENDORFO 1912 M. MEMORANDUMAS

Šią tiesą pripažino įvairūs sluoksniai, bet, deja, ne vadinamieji „autoritetai“. Dar 1912 m. Ludendorffas, kuris tuo metu buvo pulkininkas ir generalinio štabo karininkas, savo parengtame memorandume atkreipė dėmesį į šiuos Aljanso trūkumus. Tačiau, žinoma, niekas iš „valstybininkų“ tam neteikė jokios reikšmės ar vertės. Apskritai, atrodo, taip yra dėl to, kad sveiko proto, kuris yra aktyvus paprastiems žmonėms, visiškai trūksta tiems, kurie vadinami „diplomatais“.

Vokietijai pasisekė, kad 1914 m. karas kilo netiesiogiai, per Austriją, todėl Habsburgai buvo priversti jame dalyvauti. Jei būtų buvę kitaip, Vokietija būtų buvusi palikta likimo valiai. Habsburgai nebūtų nei pasirengę, nei norėję įsitraukti į karą, už kurį būtų atsakinga Vokietija. Tai, kas buvo taip gėdinga Italijos atveju, Austrijos atveju būtų įvykę anksčiau. Kitaip tariant, Austrija būtų likusi „neutrali“, kad apsisaugotų nuo bet kokios revoliucijos, kuri galėjo prasidėti iškart prasidėjus karui. Slavai verčiau būtų sutriuškinę dualistinę monarchiją, nei atėję į pagalbą Vokietijai.

4.11 AUSTRIJA KAIP VILIOJANTIS PALIKIMAS

Tačiau tuo metu tik nedaugelis suprato visus pavojus ir sunkumus, kuriuos kėlė sąjunga su Dunojaus monarchija.

Pirmiausia Austrija turėjo per daug priešų, kurie nekantriai laukė, kada galės gauti tos nykstančios valstybės palikimą. Šie žmonės ėmė jausti tam tikrą neapykantą

Vokietijai, nes ji laikė monarchiją. Taip kilo mintis, kad Vieną galima pasiekti tik per Berlyną.

Antra vertus, taip Vokietija prarado geriausias ir daugiausiai vilčių teikiančias kitų sąjungų galimybes. Vietoje jų dabar buvo galima pastebėti didėjančią įtampą santykiuose su Rusija ir net Italija. Ir tai nepaisant to, kad Romoje vyravo iš esmės provokiškos, antiaustiškos nuotaikos – nuotaikos, kurios miegojo kiekvieno italo širdyje ir kartkartėmis paūmėdavo.

Pradėjus vykdyti prekybos ir pramonės politiką, nebeliko pagrindo karui su Rusija. Tik bendri šių dviejų šalių priešai – Vokietija ir Rusija – galėjo būti aktyviai suinteresuoti tokiu karu. Tiesą sakant, tik žydai ir marksistai stengėsi kurstyti blogą kraują tarp šių dviejų valstybių.

Trečia, Aljansas kėlė nuolatinį pavojų Vokietijos saugumui. Bet kuri Bismarko Reichui priešiška didžioji valstybė galėjo sutelkti daugelį kitų valstybių karui prieš Vokietiją, paprasčiausiai pažadėjusi joms viliojančio grobio Austrijos sąjungininkės sąskaita.

Prieš monarchiją buvo galima sukviesti visą Rytų Europą, ypač Rusiją ir Italiją. Karaliaus Edvardo vadovaujama pasaulinė koalicija niekada nebūtų tapusi realybe, jei Vokietijos sąjungininkė Austrija nebūtų pasiūliusi tokios viliojančios perspektyvos. Vien dėl šio fakto buvo įmanoma sujungti tiek daug nevienalyčių valstybių, turinčių skirtingų interesų, į vieną puolimo frontą. Kiekviena narė galėjo tikėtis praturtėti Austrijos sąskaita, jei prisijungtų prie bendro puolimo prieš Vokietiją. Tai, kad Turkija taip pat buvo tyli nelaimingos sąjungos su Austrija dalyvė, nepaprastai padidino Vokietijos pavojų.

Tarptautiniams žydų pasaulio finansams reikėjo šio Austrijos palikimo masalo, kad galėtų įgyvendinti savo planus sužlugdyti Vokietiją, kuri iki šiol nepasidavė pasauliniam supervalstybės ofšorui ir ekonomikai. Taip buvo galima konsoliduoti tą koaliciją ir padaryti ją pakankamai stiprią ir drąsią – vien dėl skaičiaus svorio – kad ji įsitrauktų į fizinį konfliktą su naminiu Zygfriedu.

Aljansas su Habsburgų monarchija, kurios nekenčiau dar būdamas Austrijoje, man kėlė didelį susirūpinimą. Dėl to taip atkakliai apie tai mąsčiau, kad galiausiai priėjau prie minėtų išvadų.

Nedideliuose sluoksniuose, kuriuose tuo metu lankiausi, neslėpiau savo įsitikinimo, kad šis grėsmingas susitarimas su žlugti pasmerkta valstybe atneš katastrofą ir Vokietijai, jei ji laiku nuo jo neišsilaisvins. Nė karto nesuabejojau šiuo tvirtu įsitikinimu – net tada, kai atrodė, kad pasaulinio karo audra iš samprotavimų padarė laivo katastrofą ir į jų vietą iškėlė aklą entuziazmą net tuose sluoksniuose, kuriuose turėjo vyrauti šalčiausias ir objektyviausias mąstymas. Tranšėjose aš išsakydavau ir gindavau savo nuomonę, kai tik šios problemos būdavo svarstomos. Teigiau, kad Habsburgų monarchijos atsisakymas Vokietijai nereikštų jokios aukos, jei ji taip galėtų sumažinti savo priešų skaičių. Milijonai vokiečių, užsidėjusių plieninį

šalmą, tai darė ne tam, kad kovotų dėl korumpuotos dinastijos išlaikymo, o dėl vokiečių tautos išganymo.

Prieš karą keletą kartų atrodė, kad bent viena Vokietijos visuomenės dalis šiek tiek abejoja dėl sąjungos politikos politinės išminties. Kartkartėmis vokiečių konservatyvieji sluoksniai perspėdavo pernelyg nepasitikėti tos sąjungos verte. Tačiau, kaip ir visi kiti protingi to meto pasiūlymai, jie buvo metami vėjais. Vyravo bendras įsitikinimas, kad buvo imtasi tinkamų priemonių pasauliui „užkariauti“, kad sėkmė bus didžiulė, o aukos – nereikšmingos.

Ir vėl „paprastiems žmonėms“ neliko nieko kito, kaip tik stebėti, kaip „valdžia“ žygiuoja tiesiai į katastrofą ir vilioja savo mylimus žmones sekti paskui juos, kaip Hameleno piemuo.

4.12 VALSTYBĖ IR EKONOMIKA

Gilesnės priežastys, dėl kurių žmonėms buvo galima įpiršti šią absurdišką idėją „taikiai užkariauti pasaulį per prekybą“, glūdi apskritai liguistoje visos vokiečių politinės minties būklėje. Tai taip pat parodo, kaip buvo įmanoma iškelti taikos pasaulyje palaikymą kaip nacionalinį tikslą.

Triumfuojanti technikos mokslo pažanga Vokietijoje, nuostabus Vokietijos pramonės ir prekybos vystymasis privertė pamiršti, kad galinga valstybė buvo būtina šios sėkmės sąlyga. Priešingai, tam tikri sluoksniai net ėmė propaguoti teoriją, kad valstybė už savo egzistavimą yra skolinga šiems reiškiniams, kad ji visų pirma yra ekonominė institucija ir turėtų būti kuriama atsižvelgiant į ekonominius interesus. Todėl buvo manoma, kad valstybė yra priklausoma nuo ekonominių

Struktūros. Tokia padėtis buvo giriama kaip sveikiausia ir natūraliausia.

Tačiau tiesa yra ta, kad valstybė pati savaime neturi nieko bendra su jokia konkrečia ekonomine koncepcija ar raida.

Ji nėra susitariančiųjų šalių rinkinys apibrėžtoje ir ribotoje erdvėje, skirtas ekonominiams tikslams tenkinti. Valstybė yra gyvų būtybių, turinčių gimininingą fizinę ir dvasinę prigimtį, bendruomenė. Ji organizuota tam, kad užtikrintų savo rūšies išsaugojimą ir padėtų įgyvendinti Apvaizdos paskirtus tikslus. Tik tame ir tik tame glūdi valstybės paskirtis ir prasmė. Ekonominė veikla yra viena iš daugelio pagalbinių priemonių, būtinų tiems tikslams pasiekti. Tačiau ekonominė veikla niekada nėra valstybės kilmė ar tikslas – išskyrus tuos atvejus, kai ji sukurta klaidingu ir nenatūraliu pagrindu.

Ir tik tai paaiškina, kodėl valstybės perskyrai nebūtinai reikia tam tikros apibrėžtos teritorijos. Ji tampa būtina tik tiems žmonėms, kurie pasirengę savo darbu tęsti kovą už būvį. Žmonės, kurie sugeba įsiskverbti į žmogaus politinį kūną ir, kaip parazitai, priversti kitus dirbti už juos, gali sukurti valstybę neturėdami jokios konkrečios teritorijos. Tai labiausiai tinka tai parazitų tautai, kuri šiandien labiau nei bet kada anksčiau medžioja sąžiningą žmonijos dalį – žydams.

Žydų valstybė niekada nebuvo apibrėžta erdvėje. Ji buvo išsibarsčiusi po visą pasaulį, neturėdama jokių sienų, ir ją visada sudarė tik viena rasė. Štai kodėl žydai visada sudarė valstybę valstybėje. Vienas iš išradingiausių kada nors sugalvotų triukų buvo priversti šią valstybę plaukti po „religijos“ vėliava, taip užtikrinant jai religinę toleranciją, kurią arijai visada pasirengę suteikti. Tačiau Mozaikos religija iš tikrųjų yra ne kas kita, kaip žydų rasės išsaugojimo doktrina. Todėl ji apima visas sociologinių, politinių ir ekonominių žinių sritis, turinčias ryšį su šia funkcija.

Savo rūšies išsaugojimo instinktas yra pagrindinė priežastis, dėl kurios susiformavo žmonių bendruomenės. Taigi valstybė yra rasinis organizmas, o ne ekonominė organizacija. Skirtumas tarp jų toks didelis, kad mūsų šiuolaikiniams vadinamiesiems „valstybininkams“ nesuprantamas. Štai kodėl jie mėgsta tikėti, kad valstybė gali būti sukurta kaip ekonominė struktūra, nors tiesa yra ta, kad ji visada kilo iš noro išsaugoti rūšį ir rasę.

Tačiau šios savybės visada egzistuoja ir veikia per herojiškas dorybes ir neturi nieko bendra su komerciniu egoizmu. Rūšies išsaugojimas visada suponuoja, kad individas yra pasirengęs paaukoti save. Tokia yra poeto eilučių prasmė:

Jei nestatysite savo gyvybės ant kortos,

Niekada nelaimėsite gyvenimo sau.

Asmeninė auka būtina, kad būtų užtikrintas rasės išsaugojimas. Taigi svarbiausia valstybės sukūrimo ir išlaikymo sąlyga yra tam tikras solidarumo jausmas, grindžiamas charakterio ir rūšies tapatumu ir noru juos ginti bet kokia kaina. Tautai, turinčiai savo teritoriją, tai lemia didvyriškų dorybių ugdymą. Parazituojančios tautos atveju išsivysto klastos ir piktavališko žiaurumo menas – nebent tai būtų būdingos rasės savybės, nes tokiu atveju įvairios politinės formos yra tik išorinė šių savybių išraiška.

Bent jau pradžioje valstybės susiformavimas gali būti tik herojiškų savybių pasireiškimo rezultatas. O žmonės, kurie patiria nesėkmę kovoje už būvį, t. y. tie, kurie tampa vasalais ir dėl to yra pasmerkti išnykti, yra tie, kurie nerodo herojiškų dorybių arba tampa parazitų klastos aukomis. Net ir pastaruoju atveju nesėkmę lemia ne tiek intelekto, kiek drąsos ir ryžto stoka, kurią vėliau bandoma paslėpti po humaniškumo skraiste.

Taigi savybės, kurios pasitelkiamos valstybei įkurti ir išsaugoti, su ekonomika turi nedaug arba visai neturi nieko bendra. Ir tai aiškiai rodo faktas, kad valstybės vidinė stiprybė tik labai retai sutampa su jos ekonomine gerove. Priešingai, yra daug pavyzdžių, rodančių, kad toks klestėjimas rodo artėjantį valstybės nuosmukį. Jei būtų teisinga žmonių visuomenių pagrindą sieti su ekonominėmis jėgomis, tai valstybės galia būtų didžiausia ekonominio klestėjimo laikotarpiais, o ne atvirkščiai.

Ypač sunku suprasti, kaip įsitikinimas, kad valstybė egzistuoja dėl ekonominių jėgų, galėjo tapti priimtinas šalyje, kuri visais savo istorijos etapais pateikė priešingų įrodymų. Prūsijos istorija ypač aiškiai ir išraiškingai rodo, kad ne materialinės savybės,

o tik idealios dorybės lemia valstybės susiformavimą. Tik šių dorybių globoje gali būti plėtojama ūkinė veikla; pastaroji klestės tol, kol ateis laikas, kai kūrybinis politinis pajėgumas sumažės. Tada žlugs ir ekonominė struktūra- reiškinys, kuris dabar grėsmingai vyksta mūsų akyse. Materialiniai žmonijos interesai gali klestėti tik herojiškų dorybių šešėlyje. Vos tik jos tampa pagrindiniais gyvenimo sumetimais, jos sunaikina savo pačių egzistencijos pagrindą.

Kai tik Vokietijos politinė galia būdavo ypač stipri, gerėdavo ir ekonominė padėtis. Tačiau kai ekonominiai interesai imdavo dominuoti žmonių gyvenime ir nustumdavo į antrą planą transcendentinius idealus, valstybė žlugdavo, o netrukus po to sekdavo ekonominis krachas.

Jei paklaustume apie tas jėgas, kurios būtinos valstybei sukurti ir išsaugoti, rastume jas po viena bendra antrašte: Individo gebėjimas ir pasirengimas aukotis dėl bendros gerovės. Kad tai visiškai nesusiję su ekonomika, galima įrodyti stebint paprastą faktą, jog žmogus neaukoja savęs dėl materialinių interesų. Kitaip tariant, jis mirs dėl idealo, bet ne dėl verslo.

Nuostabus anglų talentas viešosios psichologijos srityje aiškiai atsiskleidė, kai jie pateikė savo argumentus pasaulinio karo metu. Mes kovojome už savo duoną, o anglai skelbė, kad jie kovoja už „laisvę“ – ir net ne už savo laisvę. Ne – už mažųjų tautų laisvę. Vokiečiai juokėsi iš tokio įžūlumo ir dėl to supyko. Tačiau taip jie parodė, kaip smarkiai dar prieš karą Vokietijoje smuko mūsų vadinamųjų diplomatų politinis mąstymas. Mes neturėjome nė menkiausio supratimo apie esmę tos jėgos, kuri verčia žmones laisvai ir savanoriškai pasitikti savo mirtį.

Kol vokiečiai 1914 m. ir toliau tikėjo, kad kovoja už idealus, jie laikėsi tvirtai. Kai tik jiems buvo pasakyta, kad jie kovoja tik dėl kasdienės duonos, jie ėmė pasiduoti kovai.

Mūsų gudrūs „valstybininkai“ buvo apstulbę dėl tokio požiūrio pasikeitimo. Jie taip ir nesuprato, kad vos tik žmogus bus pašauktas kovoti dėl grynai materialių tikslų, jis kaip įmanydamas vengs mirties; akivaizdu, kad mirtis ir mėgavimasis materialiu atlygiu yra visiškai nesuderinami dalykai. Pati trapiausia moteris taps didvyre, kai ant kortos bus pastatyta jos pačios vaiko gyvybė. Ir tik noras išsaugoti rūšį ir židinį – arba juos saugančią valstybę – visais amžiais vertė vyrus stoti į kovą su priešų ginklais.

Toliau išdėstytas mintis galima skelbti kaip amžiną tiesą:

Valstybė niekada neatsiranda iš taikių ekonominių priemonių, bet visada iš instinkto išsaugoti rūšį – nesvarbu, ar šis instinktas pasireiškia didvyriškumo, ar gudrumo srityje. Pirmuoju atveju turime arijų valstybes, paremtas darbo ir kultūros principais. Antruoju atveju turime žydų parazitines kolonijas. Tačiau kai tik ekonominiai interesai ima vyrauti virš tautos ar valstybės instinktų, situacija greitai priveda prie pavergimo ir priespaudos.

4.13 SKILIMO MOMENTAS

Prieš karą Vokietijoje vyravęs įsitikinimas, kad pasaulį Vokietijai galima atverti ir net užkariauti pasitelkus taikios prekybos sistemą ir kolonijinę politiką, buvo tipiškas simptomas, rodantis tų realių savybių, kuriomis kuriamos ir išsaugomos valstybės, nuosmukį. Jis taip pat rodė, kad mažėja įžvalgumas, valios jėga ir praktinis ryžtas, kurie priklauso toms savybėms. Bausmė už tai, kaip gamtos dėsnis, buvo pasaulinis karas su jo pasekmėmis.

Kiekvienam, kuris giliai apie tai nesusimąstė, tokia bendra vokiečių tautos laikysena turėjo atrodyti neišsprendžiama mįslė. Juk pati Vokietija buvo nuostabus pavyzdys imperijos, kuri buvo sukurta vien dėl galios politikos. Prūsija, kuri buvo Vokietijos reicho generatyvinė ląstelė, buvo sukurta puikiais didvyriškais darbais, o ne finansinėmis ar komercinėmis operacijomis. O pats Reichas buvo tik puiki kompensacija už vadovybę, kuri vykdė galios ir karinės drąsos politiką.

Kaip atsitiko, kad tos pačios vokiečių tautos politiniai instinktai tapo tokie išsigimę? Šį nuosmukį rodė ne vienas atskiras reiškinys, o liguisti simptomai, kurių grėsmingai daugėjo visame politiniame kūne ir kurie ėdė tautą kaip gangrenuojanti opa. Atrodė, tarsi kažkokia paslaptinga ranka į kadaise didvyriško kūno kraujotaką būtų įšvirkštusi kažkokio viską persmelkiančio nuodingo skysčio...

Sukeldamas šliaužiantį paralyžių, kuris paveikė racionalumą ir pagrindinį savisaugos instinktą.

1912-1914 m. be galo daug galvojau apie problemas, susijusias su Trijų sąjungų politika ir ekonomine politika, kurią tuo metu vykdė Vokietijos reichas. Dar kartą priėjau prie išvados, kad vienintelis šios mįslės paaiškinimas slypi tos jėgos veikime, su kuria jau buvau susipažinęs Vienoje, nors ir kitu žvilgsnio kampu: marksistinės doktrinos ir pasaulėžiūros bei jos organizuoto veikimo visoje tautoje.

4.14 VOKIETIJOS POŽIŪRIS Į MARKSIZMĄ

Antrą kartą gyvenime pasinėriau į šio destruktyvaus mokymo studijas. Tačiau šį kartą mane paskatino ne kasdienio gyvenimo įspūdžiai ir įtaka, o bendrų Vokietijos politinio gyvenimo reiškinių stebėjimas. Vėl gilindamasis į teorinę šio naujojo pasaulio literatūrą ir stengdamasis susidaryti aiškų vaizdą apie galimas jo mokymo pasekmes, lyginau teorinius marksizmo principus su reiškiniais ir įvykiais, kuriuos sukėlė jo veikla politiniame, kultūriniame ir ekonominiame gyvenime.

Pirmą kartą gyvenime dabar atkreipiau dėmesį į pastangas, dedamas šiam pasaulio marui pažaboti.

Studijavau Bismarko išskirtinę įstatymų leidybą – jos pirminę koncepciją, veikimą ir rezultatus. Pamažu susidariau savo nuomonės pagrindą, kuris pasirodė tvirtas kaip uola; nuo to laiko man niekada neteko keisti savo požiūrio į bendrą problemą. Taip pat toliau ir nuodugniau analizavau marksizmo ir žydų santykius.

Anksčiau Vienoje žiūrėjau į Vokietiją kaip į nepajudinamą kolosą. Tačiau net ir tada mane dažnai kamavo rimtos abejonės ir nuogąstavimai. Mintyse ir bendraudamas su savo nedideliu pažįstamų ratu kritikavau Vokietijos užsienio politiką ir neįtikėtinai paviršutinišką jos požiūrį į marksizmą – nors tuo metu tai buvo svarbiausia Vokietijos problema. Negalėjau suprasti, kaip jie galėjo užrištomis akimis suklupti šio pavojaus, kurio padariniai būtų lemtingi, jei būtų įgyvendinti atvirai deklaruojami marksizmo tikslai, akivaizdoje. Jau tada perspėjau aplinkinius, kaip ir dabar perspėju platesnę auditoriją, dėl to raminančio, bet bailiai skambančio šūkio: „Mums nieko negali atsitikti!“. Panašus mentalinis užkratas jau buvo sunaikinęs galingą imperiją. Ar gali Vokietija tikėtis išvengti tų dėsnių, kurie saisto visas kitas žmonių bendruomenes, veikimo?

1913 ir 1914 m. įvairiuose sluoksniuose – dabar jau ir tarp kai kurių nacionalsocialistų judėjimo narių – pirmą kartą išsakiau savo nuomonę, kad vokiečių tautos ateities užtikrinimo klausimas yra tas pats, kaip ir marksizmo sunaikinimo klausimas.

Pražūtingą Trijų sąjungų politiką laikiau vienu iš padarinių, atsiradusių dėl marksistinio mokymo griaunamojo poveikio. Tikrai nerimą kėlė tai, kad šis mokymas nepastebimai ardė sveikos politinės ir ekonominės pasaulėžiūros pagrindus. Juo užsikrėtusieji dažnai nesuvokė, kad jų tikslai ir veiksmai kyla iš šios pasaulėžiūros, kurią kitu atveju jie atvirai atmesdavo.

Dvasinis ir moralinis vokiečių tautos nuosmukis jau seniai buvo prasidėjęs. Ir vis dėlto tie, kuriuos palietė liguistas nuosmukis, dažnai nesuvokė – kaip dažnai atsitinka – jėgų, kurios naikino pačią jų egzistenciją. Kartais jie bandydavo gydyti ligą gydydami simptomus ,kurie buvo laikomi priežastimi. Bet kadangi niekas nepripažino arba nenorėjo pripažinti tikrosios ligos priežasties, toks kovos su marksizmu būdas buvo toks pat neveiksmingas kaip ir bergždžia šarlatanystė.

5 SKYRIUS – PASAULINIS KARAS

Mano audringoje jaunystėje niekas taip nedrumstė mano audringos nuotaikos, kaip mintis, kad gimiau tuo metu, kai nebeliks šlovės šventyklų, skirtų verslininkams ir valstybės pareigūnams pagerbti. Istorinė audra nurimo, ir atrodė, kad ateitis bus atiduota „taikiai tautų konkurencijai“, kitaip tariant, jaukioms tarpusavio apgavysčių rungtynėms nenaudojant smurto. Atskiros šalys tapo komercinėmis įmonėmis, gaudančiomis klientus ir siekiančiomis viena iš kitos nuolaidų. Visa tai lydėjo garsūs, bet nekalti šūksniai.

Atrodė, kad šiai tendencijai lemta nuolat ir ilgam progresuoti. Atrodė, kad galiausiai pasaulis taps milžiniška universaline parduotuve. Šios imperijos prieigose būtų išrikiuotos eilės spekuliantų ir avinčių valdžios pareigūnų biustų. Prekybininkams atstovavo anglai, o administracijos pareigūnams – vokiečiai. Žydai būtų paaukoti savininkų pozicijai – juk, kaip jie teigia, jie uždirba nominalius pinigus ir nuolat raginami „atsiskaityti“. Be to, jie turi pranašumą, nes moka užsienio kalbas.

Kažkada klausdavau: Kodėl aš negimiau prieš šimtą metų? Galbūt apie išsivadavimo karų laikus, kai žmogus vis dar buvo kažkiek vertingas, nors ir neturėjo „verslo“!

Taigi maniau, kad tai, jog per vėlai atėjau į šią žemę, yra nepelnyta nelaimė. Mane graužė mintis, kad mano gyvenimas turės tekėti taikiai ir tvarkingai. Būdamas berniukas, buvau bet koks pacifistas, ir visi bandymai mane tokiu paversti buvo bevaisiai.

Tuomet kaip žaibas iš giedro dangaus prasidėjo Būrų karas. Diena po dienos įdėmiai žiūrėjau į laikraščius, ryjau telegramas ir pranešimus. Džiaugiausi matydamas tą didvyrišką kovą, net ir iš tokio didelio atstumo.

Kai prasidėjo Rusijos-Japonijos karas, buvau vyresnis ir galėjau geriau spręsti pats. Dėl nacionalistinių sumetimų tuomet mūsų diskusijose stojau į japonų pusę. Į rusų pralaimėjimą žiūrėjau kaip į smūgį Austrijos slavizmui.

Nuo to laiko iki mano atvykimo į Miuncheną praėjo daug metų. Dabar supratau, kad tai, ką anksčiau laikiau liguistu nuosmukiu, buvo tik užmigimas prieš audrą. Mano Vienos dienomis Balkanuose jau buvo įsivyravusi ta slogi pauzė, kuri būna prieš smarkią audrą. Retkarčiais pasirodė žaibų blyksniai, bet jie greitai išnyko grėsmingoje tamsoje. Tada prasidėjo Balkanų karas. Pirmieji artėjančio tornado gūsiai nusirito per labai įtemptą Europą. Įsivyravusi ramybė skleidė nuojautą – tokią, kad artėjančios katastrofos nuojauta virto laukimo jausmu. Žmonės troško, kad dangus duotų laisvę likimui, kurio nebeįmanoma pažaboti. Tada į žemę trenkė pirmasis didelis žaibas. Praūžė audra, ir dangiškas griausmas susimaišė su pasaulinio karo patrankų riksmu.

Kai Miuncheną pasiekė žinia, kad buvo nužudytas erchercogas Pranciškus Ferdinandas, visą dieną buvau namie ir nesužinojau detalių, kaip tai įvyko. Iš pradžių

baiminausi, kad šūvius galėjo paleisti kokie nors vokiečių ir austrų studentai, kuriuos įsiutino jo proslavistinė veikla ir kurie norėjo išvaduoti vokiečius nuo šio vidaus priešo. Nesunku buvo įsivaizduoti, koks būtų buvęs tokios klaidos rezultatas: nauja persekiojimų banga, visa tai „pateisinant“ ir „paaiškinant“ pasauliui. Tačiau netrukus po to išgirdau numanomų žudikų pavardes, taip pat tai, kad buvo žinoma, jog jie yra serbai. Buvau šiek tiek apstulbęs dėl nesuvokiamo keršto, kurį atliko likimas.

Didžiausias slavų draugas tapo slavų fanatikų kulkų auka.

Kiekvienas, stebėjęs pastarųjų kelerių metų Austrijos ir Serbijos santykius, negalėjo abejoti: akmuo buvo mestas, ir jo sustabdyti nepavyko.

5.1 AUSTRIJOS ULTIMATUMAS

Neteisinga dabar kaltinti Vienos vyriausybę dėl jos paskelbto ultimatumo formos ir turinio. Panašioje padėtyje ir panašiomis aplinkybėmis jokia kita pasaulio galybė nebūtų pasielgusi kitaip. Prie savo pietinės sienos Austrija turėjo negailestingą mirtiną priešą, kuris vis dažniau mėgavosi provokacijomis. Šie veiksmai nebūtų sustoję, kol nebūtų atėjęs momentas sunaikinti imperiją. Austrijoje buvo rimtas pagrindas baimintis, kad tai įvyks vėliausiai imperatoriui mirus. Kai jo nebebus, vargu ar monarchija galėtų rimčiau pasipriešinti. Kelerius metus valstybė buvo taip visiškai susitapatinusi su Pranciškaus Juozapo asmenybe, kad daugumos žmonių akyse šios garbingos asmenybės mirtis būtų tolygi pačios imperijos mirčiai.

Iš tiesų tai buvo viena iš gudrių slavų politikos konstrukcijų, skatinusių įspūdį, kad Austrijos valstybė už savo egzistenciją yra dėkinga tik šio monarcho talentui. Hofburge toks liaupsinimas buvo ypač sveikintinas, juo labiau kad jis neturėjo jokio ryšio su tikraisiais imperatoriaus nuopelnais. Nebuvo stengiamasi surasti kruopščiai paslėptų šio šlovinimo dyglių. Visiškai nepastebėta, galbūt sąmoningai, kad kuo labiau imperija liks priklausoma nuo vadinamųjų „išmintingiausio visų laikų monarcho“ administracinių gabumų, tuo katastrofiškesnė bus padėtis, kai likimas pasibels į duris ir pareikalaus užmokesčio.

Ar apskritai buvo įmanoma įsivaizduoti Austrijos imperiją be jos garbingojo valdovo?

Ar nebūtų pasikartojusi tragedija, kadaise ištikusi Mariją Teresę?

Neteisinga Vienos valdžios sluoksniams priekaištauti, kad jie sukėlė karą, kurio buvo galima išvengti. Karas turėjo ateiti. Galbūt jį buvo galima atidėti ne daugiau kaip metams ar dvejiems. Tačiau Vokietijos ir Austrijos diplomatų nelaimė buvo ta, kad jie stengėsi atidėti neišvengiamą atsiskaitymo dieną, todėl galiausiai buvo priversti suduoti smūgį pačiu netinkamiausiu momentu.

Ne. Tie, kurie nenorėjo šio karo, turėjo turėti drąsos prisiimti atsisakymo pasekmes, o tai neišvengiamai turėjo reikšti Austrijos auką. Ir net tada karas būtų atėjęs – ne kaip visų tautų karas prieš mus, bet kaip Habsburgų monarchijos padalijimas.

Tada mums būtų tekę apsispręsti, ar prisijungti prie jo, ar žiūrėti į jį sudėtomis rankomis ir leisti likimui veikti savo vaga.

Tačiau tie, kurie šiandien garsiausiai smerkia karą ir reiškia pačias griežčiausias nuomones, yra tie patys, kurie labiausiai prisidėjo prie to, kad mes būtume nukreipti į karą.

Dešimtmečius Vokietijos socialdemokratai klastingai ir klastingai agitavo už karą prieš Rusiją. Tuo pat metu Vokietijos Centro partija, siekdama religinių tikslų, stengėsi, kad Austrijos valstybė taptų Vokietijos politikos centru. Dabar gyvename su šios beprotybės padariniais. Tai, kas įvyko, turėjo įvykti – ir to nebuvo galima išvengti. Vokietijos kaltė slypi tame, kad ji praleido visas galimybes pulti, kad tik išsaugotų taiką. Ji įsipainiojo į aljansą dėl taikos pasaulyje ir taip tapo prieš Vokietiją nusiteikusios pasaulinės koalicijos, pasiryžusios sukelti pasaulinį karą, auka.

Net jei Vienos vyriausybė savo ultimatumą būtų suformulavusi ne taip drastiškai, tai visiškai nebūtų pakeitę padėties. Tačiau tai tikrai galėjo sukelti visuomenės pasipiktinimą. Didžiųjų masių akyse ultimatumas buvo pernelyg nuosaikus ir tikrai ne perteklinis ar žiaurus. Kiekvienas, kuris šiandien tai neigia, yra arba paprastas žmogus, turintis silpną atmintį, arba sąmoningas melagis.

1914 m. karas tikrai nebuvo primestas masėms; dėl Dievo meilės, ne. Jo netgi norėjo visa tauta.

Buvo norima kartą ir visiems laikams užbaigti visuotinį netikrumo jausmą. Ir tik šioje šviesoje galime suprasti, kaip daugiau nei du milijonai vokiečių vyrų ir berniukų savanoriškai stojo į kovą, pasiruošę už šį reikalą išlieti paskutinį savo kraujo lašą.

5.2 VOKIETIJOS KARAS UŽ LAISVĘ

Man šios valandos buvo tarsi išsigelbėjimas nuo kančios, slėgusios mane jaunystės dienomis. Šiandien nesigėdiju prisipažinti, kad mane užvaldė akimirkos entuziazmas. Puoliau ant kelių ir iš visos širdies dėkojau dangui už laimę gyventi tokiu metu.

Prasidėjo nepaprasto masto kova už laisvę pasaulio istorijoje. Nuo tos akimirkos, kai likimas stojo prie vairo, masėse augo įsitikinimas, kad dabar sprendžiasi ne Austrijos ar Serbijos likimai, o ant kortos pastatyta pati vokiečių tautos egzistencija.

Pagaliau po daugelio metų žmonės aiškiai pamatė ateitį. Todėl beveik iškart prasidėjus milžiniškai kovai perdėtą entuziazmą pakeitė rimtesnis ir tinkamesnis atspalvis; liaudies dvasios pakilimas nebuvo tik praeinantis pamišimas. Buvo pernelyg būtina suvokti padėties rimtumą. Tuo metu apskritai nebuvo nė menkiausios nuojautos ar supratimo, kiek ilgai gali trukti karas. Žmonės svajojo apie tai, kad kariai žiemą grįš namo ir kad tada jie ramiai tęs savo kasdienius darbus.

Kad ir ko žmogus norėtų, to jis tikisi ir tiki. Didžioji dauguma žmonių jau seniai pavargo nuo nuolatinio nesaugumo valstybės reikaluose. Todėl natūralu, kad

nedaugelis tikėjosi taikios Austrijos ir Serbijos konflikto baigties; jie laukė galutinio sprendimo. Aš taip pat buvau vienas iš šių milijonų.

Kai tik Miuncheną pasiekė žinia apie nužudymą, mano galvoje sukosi dvi mintys: Pirma, kad karas buvo visiškai neišvengiamas, antra, kad dabar Habsburgų valstybė bus priversta laikytis savo sąjungos. Labiausiai bijojau, kad vieną dieną pati Vokietija, galbūt dėl sąjungos, įsitrauks į konfliktą, kurį tiesiogiai sukėlė ne Austrija. Tokiu atveju Austrija gali nesugebėti sutelkti valios kovoti savo sąjungininkės vardu. Slavų dauguma imperijoje iš karto būtų pradėjusi kenkti bet kokiems tokiems ketinimams ir visada būtų mieliau sugriovusi visą valstybę nei padėjusi savo sąjungininkei. Tačiau dabar šis pavojus buvo pašalintas. Senoji valstybė buvo priversta kovoti, nesvarbu, ar ji to norėjo, ar ne.

Mano paties požiūris į konfliktą buvo toks pat paprastas ir aiškus. Tikėjau, kad tai buvo ne Austrijos kova siekiant gauti satisfakciją iš Serbijos, o Vokietijos kova dėl savo pačios egzistencijos – dėl vokiečių tautos gyvybės ar mirties, dėl jos laisvės ir ateities.

Dabar reikia tęsti Bismarko darbą. Jaunoji Vokietija turi pasirodyti verta mūsų tėvų kraujo, pralieto tiek daugelyje didvyriškų mūšių laukų nuo Veisenburgo iki Sedano ir Paryžiaus. Ir jei ši kova atneš mums pergalę, mūsų tauta vėl užims pirmąją vietą tarp didžiųjų tautų. Tik tada Vokietijos reichas galės įsitvirtinti kaip galingas taikos gynėjas, kuriam nereikės riboti savo vaikų kasdienės duonos dėl taikos palaikymo.

Būdamas berniukas ir jaunuolis, dažnai troškau progos įrodyti, kad mano tautinis entuziazmas nėra tik tuščia užgaida. Sirgimas kartais man atrodė savotiškas nuodėmingas pataikavimas, nors tokio jausmo negalėjau niekaip pateisinti. Juk kas turi teisę šaukti pergalingą žodį, jei nėra išsikovojęs teisės tai daryti ten, kur nėra vaidybos ir kur nenumaldoma Likimo deivės ranka tikrina tautų ir žmonių tiesą bei nuoširdumą? Kaip ir milijonai kitų, jaučiau išdidų džiaugsmą, kad man buvo leista pereiti šį išbandymą. Taip dažnai dainavau „Deutschland über Alles“ ir taip dažnai rėkiau „Heil“, kad dabar tai, jog man buvo leista pasirodyti Amžinojo teisingumo teisme ir paliudyti šių jausmų teisingumą, laikiau savotiška pavėluota malone.

Vienas dalykas man buvo aiškus nuo pat pradžių, t. y. kad karo atveju, kuris dabar atrodė neišvengiamas, mano knygos turės būti atidėtos į šalį. Taip pat supratau, kad mano vieta turės būti ten, kur nurodys mano vidinis balsas.

Iš Austrijos išvykau iš esmės dėl politinių priežasčių. Tačiau dar racionaliau buvo tai, kad dabar, prasidėjus karui, turėjau praktiškai įgyvendinti savo politinių pažiūrų logines pasekmes! Neturėjau jokio noro kovoti už Habsburgus, bet buvau pasirengęs bet kada mirti už savo tautą ir Reichą, kuriam ji priklausė.

5.3 ŠAUKIMAS Į BAVARŲ PULKĄ

1914 m. rugpjūčio 3 d. Jo Didenybei karaliui Liudvikui III įteikiau skubų prašymą, kuriame prašiau leisti man tarnauti Bavarijos pulke. Tomis dienomis

kanceliarija tikrai turėjo pilnas rankas darbo, todėl dar labiau apsidžiaugiau, kai kitą dieną gavau atsakymą. Drebančiomis rankomis atplėšiau dokumentą ir jokiais žodžiais negalėčiau nusakyti džiaugsmo, kurį pajutau perskaitęs, kad man nurodyta prisistatyti į Bavarijos pulką. Po kelių dienų jau vilkėjau uniformą, kurios turėjau nenusivilkti beveik šešerius metus.

Man, kaip ir kiekvienam vokiečiui, dabar prasidėjo įsimintiniausias mano gyvenimo laikotarpis. Akis į akį susidūrus su ta galinga kova, visa, kas buvo praeityje, nugrimzdo į užmarštį. Į tas dienas žvelgiu su ilgesingu pasididžiavimu, ypač todėl, kad dabar artėja dešimtosios to įsimintino įvykio metinės. Galvoju apie tas pirmąsias karo savaites, kai maloningas likimas leido man užimti savo vietą toje didvyriškoje kovoje tarp tautų.

Prisiminus šią sceną, atrodo, kad tai įvyko tik vakar. Matau save tarp savo jaunų bendražygių, dalyvaujančių pirmosiose paradinėse pratybose, mankštose ir t. t., kol pagaliau atėjo diena, kai turėjome žygiuoti.

Kaip ir daugelis kitų, tomis dienomis turėjau vieną rūpestį: kad laiku nepasiektume fronto. Ši mintis vėl ir vėl mane trikdė; kiekvienas pranešimas apie laimėtą mūšį palikdavo lengvą kartėlio prieskonį, kuris tik stiprėjo, kai ateidavo žinios apie kitas pergales.

5.4 KRIKŠTAS UGNIMI

Pagaliau atėjo diena, kai išvykome iš Miuncheno atlikti savo pareigos. Pirmą kartą gyvenime pamačiau Reiną; keliavome į vakarus, kad stovėtume sargyboje prieš šią istorinę Vokietijos upę, prieš tradicinį ir godų jos priešą. Kai pirmieji švelnūs ryto saulės spinduliai prasiskverbė pro lengvą rūką ir parodė Niederwaldo statulą, visas transporto traukinys užtraukė „Die Wacht am Rhein“. Jaučiausi taip, tarsi man plyštų širdis.

Paskui sekė drėgna, šalta naktis Flandrijoje. Visą naktį žygiavome tylėdami, o ryto saulei prasiskverbus pro rūką, virš mūsų galvų staiga praskriejo geležinis pasveikinimas. Šrapnelis sprogo tarp mūsų ir susproginėjo drėgnoje žemėje. Tačiau dar nespėjus išnykti sprogimo dūmams, iš 200 gerklių pasigirdo laukinis „Ura“, kaip atsakas į šį pirmąjį mirties pasveikinimą. Tada prasidėjo kulkų švilpimas ir patrankų dundėjimas, kovotojų šauksmai ir dainos. Karštligiškai įtempę akis, vis greičiau ir greičiau veržėmės į priekį, kol galiausiai priėjome prie kovos ranka rankon – ten, už runkelių laukų ir pievų. Netrukus iš tolo mus pasiekė dainos garsai. Vis arčiau ir arčiau, iš būrio į būrį. Kol mirtis ėmė siaubti mūsų gretas, mes perdavėme dainą tiems, kurie buvo šalia mūsų: Deutschland, Deutschland über Alles, über Alles in der Welt!

5.5 NUO JAUNO SAVANORIO IKI SENO KAREIVIO

Po keturių dienų, praleistų tranšėjose, grįžome atgal. Net mūsų žingsnis buvo pasikeitęs. Septyniolikmečiai berniukai dabar atrodė kaip vyrai.

Galbūt Sąrašo pulko savanoriai ir neišmoko tinkamai kovoti, bet jie žinojo, kaip mirti kaip seni kareiviai.

Tokia buvo pradžia.

Ir taip mes tęsėme iš metų į metus. Romantišką kovos dvasią pakeitė siaubo jausmas. Entuziazmas pamažu atvėso, o pakilią nuotaiką nuslopino nuolatinės mirties baimė. Atėjo laikas, kai kiekvienas iš mūsų patyrė konfliktą tarp savisaugos troškimo ir pareigos pašaukimo. Man taip pat teko išgyventi šį konfliktą. Kai mirtis visur negailestingai ieškojo savo grobio, kūne kažkas neaiškaus sukilo. Tai bandė pasidaryti sveiku protu, bet iš tikrųjų tai buvo baimė. Baimė apsivilko šiuo apsiaustu, kad galėtų primesti save žmogui. Tačiau kuo labiau šis balsas ragino būti atsargiems, kuo garsiau ir atkakliau reikalavo, tuo stipresnis buvo mūsų pasipriešinimas. Galiausiai vidinė kova baigėsi, ir pareigos šauksmas triumfavo. Iki 1915-1916 m. žiemos šią vidinę kovą įveikiau. Mano valia įtvirtino savo neginčijamą viešpatavimą.

Pirmosiomis dienomis į kovą ėjau linksmai nusiteikęs ir nusijuokęs. Tačiau dabar buvau ramus ir ryžtingas. Tokia nuotaika išliko. Dabar likimas galėjo mane paskutinį kartą išbandyti, bet nei nervai, nei protas nepasidavė.

Jaunas savanoris tapo senu kareiviu.

Tokia pati transformacija vyko visoje kariuomenėje. Nuolatinė kova ją pagyveno, užgrūdino ir užgrūdino, kad ji būtų tvirta ir neabejinga kiekvienam puolimui.

Tik dabar galima spręsti apie tą kariuomenę. Po dvejų ar trejų metų nuolatinių kovų, kai buvo metama į vieną mūšį po kito, drąsiai susidūrus su gausesne kariuomene ir geresne ginkluote, kenčiant badą ir nepriteklių, atėjo metas, kai galima įvertinti tos išskirtinės kovinės jėgos vertę.

Dar tūkstantį metų niekas nedrįs kalbėti apie didvyriškumą, neprisimindamas vokiečių kariuomenės per Pasaulinį karą. Ir tada iš miglotos praeities iškils nemirtinga vizija tų tvirtų plieninių šalmų gretų, kurios niekada nemirksėjo ir nesvyravo. Kol vokiečiai gyvens, jie su pasididžiavimu prisimins, kad šie vyrai buvo jų tautos sūnūs.

5.6 DIRBTINIS ENTUZIAZMO SLOPINIMAS

Tada buvau karys ir nelabai norėjau kištis į politiką – juolab kad laikas buvo netinkamas. Vis dar tikiu, kad kukliausias anų laikų arkliavagis tarnavo savo šaliai geriau nei geriausi, tarkime, mūsų „parlamentarai“. Mano neapykanta šiems didžiagalviams niekada nebuvo didesnė nei tais laikais, kai visi padorūs vyrai, kurie turėjo ką pasakyti, sakydavo tai tiesiai į akis priešui į akis arba, jei to padaryti nepavykdavo, laikydavo burną užčiauptą ir atlikdavo savo pareigą kitur. Taip, nekenčiau visų tų politikų.

Ir jei būtų buvę mano valia, būčiau suformavęs iš jų darbo batalioną ir suteikęs jiems galimybę šnekėtis tarpusavyje kiek tik nori, neįžeidžiant ir nekenkiant padoriems žmonėms.

Tomis dienomis politika man nerūpėjo. Tačiau negalėjau nesusidaryti nuomonės apie tam tikras apraiškas, kurios palietė ne tik visą tautą, bet ir mus, kareivius, ypač.

Tuo metu didžiausią nerimą man kėlė du dalykai, kuriuos ėmiau laikyti žalingais.

Pirma: netrukus po pirmųjų mūsų pergalių tam tikra spaudos dalis jau pradėjo lašas po lašo pilti šaltą vandenį ant visuomenės entuziazmo. Iš pradžių tai nebuvo akivaizdu. Tai buvo daroma po gerų ketinimų ir rūpestingumo kauke. Visuomenei buvo sakoma, kad dideli pergalės šventimai yra šiek tiek ne vietoje ir nėra vertos didžios tautos dvasios išraiškos. Vokiečių kareivių tvirtybė ir narsa buvo pripažinti faktai, kurie nebūtinai reikalavo šventės. Be to, užsienio nuomonė būtų turėjusi daug ką pasakyti apie tokią veiklą. Ji geriau reaguotų į ramią ir blaivią šventės formą, o ne į laukinį džiūgavimą. Be abejo, atėjo laikas mums, vokiečiams, prisiminti, kad šis karas buvo ne mūsų darbas, todėl visada turėtume būti pasiruošę prisidėti prie žmonijos susitaikymo. Dėl šios priežasties nebūtų išmintinga mūsų kariuomenės spindinčius žygdarbius aptemdyti nederamu džiūgavimu; likęs pasaulis to niekada nesuprastų. Be to, niekas nėra labiau vertinamas už kuklumą, su kuriuo tikras didvyris tyliai ir nesivaržydamas tęsia – ir noriai pamiršta praeitį. Tokia buvo jų įspėjimo esmė.

Užuot paėmus šiuos vyrus už ilgų ausų, nusitempus į kokį nors griovį ir pririšus prie virvės, kad pergalingas tautos entuziazmas nebepiktintų šių plunksnos riterių estetinių jausmų, buvo surengta visuotinė kampanija prieš tai, kas buvo vadinama „nepadoriomis“ šventimo formomis.

Atrodo, kad niekas nė nenutuokė, jog, nuslopinus visuomenės entuziazmą, niekas negali jo vėl įžiebti, kai to prireikia. Tai apsvaigimas, ir jį reikia palaikyti tokiu pavidalu. Kaip be entuziastingos dvasios galios būtų įmanoma ištverti kovą, keliančią tokius milžiniškus reikalavimus tautos dvasinėms savybėms?

Buvau pernelyg gerai susipažinęs su plačiųjų masių psichologija, kad nežinočiau, jog tokiais atvejais aukštas „estetinis“ tonas negali pakankamai įpūsti ugnies, kad geležis išliktų karšta. Mano akimis, net buvo klaida, kad nesistengiau visuomenės entuziazmo pakelti dar aukščiau. Todėl visiškai negalėjau suprasti, kodėl jie ėmėsi priešingos politikos, t. y. slopino visuomenės dvasią.

5.7 KLAIDINGAS MARKSIZMO ATPAŽINIMAS

Antras dalykas, kuris mane erzino, buvo tai, kaip marksizmas buvo vertinamas ir pripažįstamas. Mano akimis, visa tai įrodė, kaip mažai jie žinojo apie šį marą. Visiškai rimtai buvo manoma, kad karo metu panaikinus partines skirtybes marksizmas tapo lengvu ir nuosaikiu dalyku.

Tačiau tai nebuvo partijos klausimas. Tai buvo doktrinos, kuri turi vesti į visos žmonijos sunaikinimą, klausimas. Šios doktrinos intencijos buvo nesuprastos, nes apie tai nieko nebuvo kalbama mūsų žydų išpuoselėtuose universitetuose, o mūsų arogantiški biurokratiniai valdininkai nemanė, kad verta studijuoti dalyką, kuris nebuvo įtrauktas į universiteto programą. Ši galinga revoliucinė tendencija vyko tiesiai

prieš juos, tačiau tie „intelektualai“ nekreipė į tai dėmesio. Štai kodėl valstybinės institucijos beveik visada atsilieka nuo privačių įmonių. Būtent tokiems žmonėms, gink Dieve, ir taikoma ši sentencija: „Ko valstietis nežino, tas jam netrukdo“. Ir čia kelios išimtys tik patvirtina taisyklę.

1914 m. rugpjūtį į vokiečių darbininką buvo žiūrima kaip į marksistą. Tai buvo absurdiška. Kai išaušo tos lemtingos valandos, vokiečių darbininkas nusikratė nuodingų to maro gniaužtų; kitaip jis nebūtų buvęs toks pasiruošęs ir pasiryžęs kovoti. Žmonės buvo pakankamai kvaili, kad įsivaizduotų, jog marksizmas dabar tapo „nacionalinis“ – tai dar vienas įrodymas, kad valdžia niekada nesivargino išstudijuoti marksistinio mokymo esmės. Jei jie būtų tai padarę, niekada nebūtų padarę tokių kvailų klaidų.

Marksizmas, kurio galutinis tikslas buvo, yra ir bus sunaikinti visas nežydų tautines valstybes, tomis 1914 m. liepos mėnesio dienomis matė, kaip Vokietijos darbininkų klasė sužadino nacionalinę dvasią ir sparčiai stojo tarnauti Tėvynei. Per kelias dienas apgaulinga tos liūdnai pagarsėjusios nacionalinės išdavystės dūmų uždanga išnyko kaip į vandenį, ir žydų bosų gauja staiga pasijuto vieniša ir apleista. Atrodė, tarsi neliko nė pėdsako tos kvailystės ir beprotybės, kuri 60 metų buvo primesta vokiečių tautos masei. Tai buvo bloga diena Vokietijos darbininkų klasės išdavikams. Tačiau tą akimirką, kai lyderiai suvokė jiems gresiantį pavojų, jie užsitraukė ant ausų stebuklingą apgaulės kepurę ir įžūliai imitavo nacionalinį pabudimą.

Atėjo metas imtis veiksmų prieš šiuos žydų tautos nuodytojus. Tai buvo metas su jais susidoroti, nepaisant jokių verkšlenimų ar protestų. Vienu smūgiu 1914 m. rugpjūtį visos tuščios nesąmonės apie tarptautinį solidarumą buvo išmestos iš Vokietijos darbininkų klasės galvų. Po kelių savaičių vietoj šių kvailų kalbų, skambančių jų ausyse, jie išgirdo amerikiečių pagamintų šrapnelių, sproginėjančių virš žygiuojančių kolonų galvų, triukšmą; štai jums ir „tarptautinė brolybė“. Dabar, kai vokiečių darbininkai iš naujo atrado kelią į valstybingumą, bet kurios rūpestingos vyriausybės pareiga turėjo būti negailestingai išnaikinti tautą klaidinančius agitatorius.

Jei fronte žūsta geriausieji, mažiausiai, ką galėjome padaryti, tai išnaikinti kenkėjus.

Vietoj to Jo Didenybė kaizeris ištiesė ranką šiems seniems nusikaltėliams, taip pasigailėdamas šių klastingų tautos žudikų ir leisdamas jiems atgauti ramybę.

Ir taip vikšras galėjo vėl pradėti savo darbą – šį kartą atsargiau nei anksčiau, bet dar destruktyviau. Kol sąžiningi žmonės svajojo apie susitaikymą, šie iškrypėliai nusikaltėliai rengė revoliuciją.

5.8 NUOGOS JĖGOS NAUDOJIMAS

Natūralu, kad mane nuliūdino tuo metu priimtos pusinės priemonės, tačiau niekada nemaniau, kad galutinės pasekmės galėjo būti tokios pražūtingos.

Tačiau ką reikėjo daryti? Įmesti vadus į kalėjimą, patraukti juos baudžiamojon atsakomybėn ir atsikratyti tautos. Reikėjo imtis bekompromisių karinių priemonių šiam marui išrauti. Reikėjo panaikinti partijas, o Reichstagą atvesti į protą, jei reikia, smogus bajonetu, arba, dar geriau, nedelsiant paleisti.

Kaip šiandien Respublika, kai nori, išformuoja partijas, taip anomis dienomis tam buvo dar daugiau pagrindo, matant, kad ant kortos pastatytas pats tautos egzistavimas!

Žinoma, šis pasiūlymas sukeltų klausimą: Ar galima idėjas išnaikinti kardu? Ar pasaulėžiūrą galima užpulti jėga?

Tuo metu mintyse vis iš naujo sukinėjau šiuos klausimus.

Studijuodamas analogiškus istorijos atvejus, ypač tuos, kurie kilo dėl religinių aplinkybių, priėjau prie tokios esminės išvados:

Idėjos ir filosofinės sistemos, taip pat judėjimai, pagrįsti tam tikrais dvasiniais pagrindais, nesvarbu, ar jie teisingi, ar ne, po tam tikro etapo niekada negali būti palaužti naudojant jėgą, išskyrus vieną sąlygą: būtent, kad ši jėga naudojama naujos kūrybinės idėjos ar pasaulėžiūros labui.

Vien tik jėgos panaudojimas be moralinės paramos, paremtos dvasine samprata, niekada negali sunaikinti idėjos ar sustabdyti jos sklaidos – nebent norima negailestingai išnaikinti paskutinius likusius jos gynėjus ir sunaikinti bet kokią išlikusią tradiciją. Daugeliu atvejų tokių veiksmų rezultatas būdavo tokios valstybės laikinas arba visam laikui išstūmimas iš politinės reikšmės sferos. Tačiau patirtis taip pat parodė, kad tokia kraujo auka sužadina geresnę žmonių dalį. Tiesą sakant, kiekvienas persekiojimas, neparemtas dvasiniais motyvais, yra moraliai neteisingas; jis kelia geriausių gyventojų sluoksnių pasipriešinimą – iki tokio laipsnio, kad jie verčiami ginti tas pačias idėjas, kurios yra neteisingai persekiojamos. Daugeliui žmonių tai kyla iš paprasto pasipriešinimo bet kokiam bandymui brutalia jėga užgniaužti idėjas.

Tokiu būdu, didėjant persekiojimui, daugėja įsitikinusių persekiojamos doktrinos pasekėjų. Taigi visiškai sunaikinti naują doktriną galima tik visiškai ją išraunant su šaknimis, o tai galiausiai reiškia, kad tauta ar valstybė praranda dalį geriausio kraujo. Dėl to, nors ir gali įvykti vadinamasis „vidinis“ apsivalymas, jis sukels tautos stiprybės žlugimą. O tokia procedūra visada nuo pat pradžių pasmerkiama beprasmybei, jei puolama doktrina išplito už nedidelio rato ribų.

Štai kodėl šiuo atveju, kaip ir visais kitais ataugų atvejais, doktriną geriausia sunaikinti pačioje ankstyviausioje jos stadijoje. Laikui bėgant jos pasipriešinimo galios didėja – kol ji priartėja prie senatvės ir tada užleidžia vietą jaunesnėms idėjoms, tačiau kita forma ir iš kitų paskatų.

5.9 PASAULĖŽIŪROS PUOLIMAS

Faktas lieka faktu, kad beveik visi bandymai išrauti doktriną ir jos organizacines apraiškas, neturint tam tikro dvasinio pagrindo jai pulti, yra pasmerkti nesėkmei. Daugeliu atvejų iš tikrųjų buvo pasiekta priešingų rezultatų dėl toliau išvardytų priežasčių:

Kai kovai su doktrinos plitimu naudojama gryna jėga, ji turi būti naudojama sistemingai ir atkakliai. Kitaip tariant, doktrinos slopinimo sėkmės tikimybė yra tik tada, kai pasirinktos priemonės taikomos atkakliai ir vienodai. Kai tik bus parodytas neryžtingumas ir tolerancijos laikotarpiai keisis su jėgos panaudojimu, doktrina, prieš kurią nukreipta, ne tik atgaus jėgas, bet ir kiekvieną kartą iš eilės

Persekiojimas pritrauks naujų pasekėjų, kuriuos sukrėtė taikomi represiniai metodai. Senieji pasekėjai dar labiau įsiteigs ir taip sustiprės jų ištikimybė. Todėl, kai naudojama jėga, sėkmė priklauso nuo to, kaip nuosekliai ji naudojama.

Tačiau šis atkaklumas yra ne kas kita, kaip konkrečių dvasinių įsitikinimų vaisius. Kiekviena jėgos forma, kurios nepalaiko dvasinis užnugaris, visada bus neryžtinga ir neaiški. Tokiai jėgai trūksta stabilumo, kuris būdingas tik pasaulėžiūrai, turinčiai savo atsidavusių gynėjų. Tokia jėga yra individualių energijų išraiška, todėl ji periodiškai priklauso nuo vadovaujančių asmenų kaitos, taip pat nuo jų charakterių ir gebėjimų.

Tačiau reikia pasakyti dar kai ką:

Kiekviena pasaulėžiūra, nesvarbu, ar ji būtų religinė, ar politinė – o kartais sunku jas atskirti – kovoja ne tiek už neigiamą priešingo idėjų pasaulio sunaikinimą, kiek už teigiamą savo idėjų įgyvendinimą. Taigi jos kova vyksta veikiau puolant, o ne ginantis. Jos pranašumas yra tas, kad ji žino, kur yra jos tikslas, ir šis tikslas yra.

Savo idėjų įgyvendinimas.

Ir atvirkščiai, sunku pasakyti, kada pasiekiamas negatyvus priešiškos doktrinos sunaikinimo tikslas. Jau vien dėl šios priežasties agresyvi pasaulėžiūra yra galingesnė ir ryžtingiau veikianti nei ta, kuri užima tik gynybinę poziciją. Jei kovai su dvasine galia naudojama jėga, ta jėga išlieka gynybine priemone tol, kol jos šalininkai nėra naujos dvasinės doktrinos vėliavnešiai ir apaštalai.

Apibendrinant galima teigti, kad:

Tai reiškia, kad kiekvienas bandymas kovoti su pasaulėžiūra naudojant jėgą galiausiai bus bevaisis, jei kova nevirs puolimu siekiant įtvirtinti visiškai naują dvasinę nuostatą. Tik kovoje tarp dviejų pasaulėžiūrų nuosekliai ir negailestingai naudojama fizinė jėga galiausiai bus sėkminga.

Štai kodėl kova su marksizmu žlugo.

Dėl šios priežasties žlugo ir Bismarko antisocialistiniai įstatymai, kurie, nepaisant visko, ilgainiui turėjo žlugti. Jam trūko naujos pasaulėžiūros pagrindo, kuriuo būtų

galima remtis plėtojant ir plečiant kovą. Sakyti, kad svaičiojimai apie vadinamąją „valstybinę valdžią“ arba „įstatymus ir tvarką“ buvo tinkamas pagrindas dvasinei varomajai jėgai gyvenimiškoje

Ar mirties kovoje, yra kaip tik tai, ką galima tikėtis išgirsti iš „išminčių“, užimančių aukštus oficialius postus.

Būtent dėl to, kad šiame puolime nebuvo adekvačių dvasinių motyvų, Bismarkas buvo priverstas savo socialistinių teisėkūros priemonių administravimą perduoti spręsti tiems, kurie patys buvo marksistinio mokymo produktas. Taip geležinis kancleris savo kovos su marksizmu likimą atidavė buržuazinės demokratijos geranoriškumui. Jis paliko ožką rūpintis sodu.

Tačiau tai buvo tik būtina pasekmė to, kad nepavyko rasti iš esmės naujos antimarksistinės pasaulėžiūros, turinčios audringą valią nugalėti.

Ir todėl Bismarko kampanijos rezultatas buvo apgailėtinas.

Ar pasaulinio karo metu ar jo pradžioje sąlygos buvo kitokios? Deja, ne.

5.10 BURŽUAZINĖS KLASĖS PARTIJOS

Kuo labiau nagrinėjau būtinybę keisti vyriausybės požiūrį į socialdemokratiją kaip šiuolaikinio marksizmo įsikūnijimą, tuo labiau supratau, kad praktinio šios doktrinos pakaitalo nėra. Tarkime, jei socialdemokratija būtų nuversta, kas būtų pasiūlyta masėms vietoj jos? Nebuvo nė vieno egzistuojančio judėjimo, kuris žadėtų sėkmę pritraukiant didelį skaičių darbininkų, šiuo metu neturinčių lyderių. Beprasmiška įsivaizduoti, kad internacionalinis fanatikas, ką tik nutraukęs ryšius su klasine partija, nuo šiol prisijungtų prie buržuazinės partijos – kitaip tariant, prie kitos klasinės organizacijos. Kad ir kokios nepatenkinamos atrodytų šios įvairios organizacijos, negalima paneigti, kad buržuaziniai politikai skirtumą tarp klasių laiko labai svarbiu socialinio gyvenimo veiksniu – jei tik jis netampa jiems politiškai nenaudingas.

Šio fakto neigimas tik įrodo melagių įžūlumą ir kartu kvailumą.

Apskritai reikėtų saugotis, kad masės nebūtų laikomos kvailesnėmis, nei yra iš tikrųjų. Politiniuose reikaluose dažnai atsitinka taip, kad jausmas yra geresnis teisėjas nei intelektas. Tačiau mintį, kad toks kvailas internacionalinis masių nusiteikimas yra pakankamas jų nesąmoningumo įrodymas, paneigia paprastas faktas, kad pacifistinė demokratija yra ne mažiau beprotiška, nors savo šalininkus pritraukia beveik vien iš buržuazinių sluoksnių. Kol milijonai piliečių kasdien ryja tai, ką jiems sako žydų demokratinė spauda, jie negali juokauti apie „draugų“ kvailumą, kurie galiausiai ryja tas pačias šiukšles, nors ir kitokia forma. Abiem atvejais kūrėjas yra vienas ir tas pats žydas.

Reikia atsargiai prieštarauti nustatytiems faktams. Tai neginčijamas faktas, kad klasinis klausimas neturi nieko bendra su klausimais, susijusiais su idealais, kaip teigiama rinkimų metu. Didelės mūsų žmonių dalies klasinė arogancija, taip pat

vyraujantis polinkis iš aukšto žiūrėti į fizinį darbą dirbantį žmogų yra akivaizdūs faktai, o ne kažkokio svajotojo fantazijos.

Tačiau tai tik parodo mūsų vadinamosios inteligentijos mentalitetą, nes ji dar nesuprato, kad jokios aplinkybės, nesugebančios užkirsti kelio tokio maro kaip marksizmas plitimui, tikrai nesugebės atkurti to, kas prarasta.

„Buržuazinės“ partijos, kaip jos pačios save vadina, niekada daugiau nesugebės laimėti „proletarinių“ masių. Šie du pasauliai iš dalies iš prigimties, o iš dalies dirbtinai priešinami vienas kitam. Šias dvi stovyklas sieja tik vienas tarpusavio ryšys – kova. Tačiau tokioje kovoje laimės jaunesnysis – ir tai yra marksizmas.

1914 m. kova su socialdemokratija iš tiesų buvo visai įsivaizduojama. Tačiau dėl to, kad nebuvo jokio praktinio pakaitalo, buvo abejotina, kiek ilgai ši kova galėtų tęstis.

Šiuo požiūriu buvo žiojėjanti tuštuma.

Dar gerokai prieš karą buvau tos pačios nuomonės. Būtent todėl negalėjau apsispręsti stoti į kurią nors iš egzistuojančių partijų. Vykstant pasauliniam karui mano įsitikinimą dar labiau patvirtino akivaizdus neįmanomumas bent kiek kruopščiau kovoti su socialdemokratija. Tam būtų reikėję judėjimo, kuris būtų kažkas daugiau nei tik „parlamentinė“ partija.

Apie tai dažnai diskutuodavau su savo artimaisiais bendražygiais.

Būtent tada pirmą kartą pagalvojau, kad vėliau imsiuosi politinio darbo.

Dažnai patikindavau draugus, kad po karo ketinu tapti ne tik profesinės veiklos, bet ir kalbėtoju.

Ir žinau, kad tai dariau labai rimtai.

6 SKYRIUS – KARO PROPAGANDA

Stebėdamas politinių įvykių eigą, visada stebėjausi aktyviu propagandos vaidmeniu. Mačiau, kad marksistinės socialistinės organizacijos mokėjo meistriškai elgtis su šia priemone ir praktiškai ją panaudoti. Taigi netrukus supratau, kad teisingas propagandos naudojimas yra menas savaime ir kad šis menas praktiškai nežinomas mūsų buržuazinėms partijoms. Tik krikščionių socialistų partija, ypač Luegerio laikais, pasižymėjo tam tikru šio instrumento naudojimo efektyvumu ir už tai buvo daug dėkinga savo sėkmei.

Tačiau būtent per karą turėjome geriausią galimybę įvertinti, kokių milžiniškų rezultatų gali duoti tinkamai vykdoma propagandos sistema. Deja, ir čia viskas buvo palikta kitai pusei. Mūsų pusėje atliktas darbas buvo daugiau nei nereikšmingas. Būtent visiška visos vokiečių informacijos sistemos nesėkmė - visiškai akivaizdi kiekvienam kareiviui - paskatino mane visapusiškai apsvarstyti propagandos klausimą.

Turėjau daug progų išmokti praktinę pamoką šiuo klausimu; deja, ją pernelyg gerai išmokė priešas.

Mūsų pusėje esančiu trūkumu priešas pasinaudojo taip efektyviai, kad tai pasirodė kaip tikras genialus darbas. Toje priešo propagandoje radau puikių pamokų šaltinių. Deja, pamoka, kurią iš to reikėjo išmokti, neturėjo jokios traukos mūsų pačių pusėje esantiems genijams. Jie paprasčiausiai buvo aukščiau tokių dalykų - iš dalies dėl to, kad buvo per daug protingi, kad mokytųsi iš priešo, iš dalies dėl to, kad trūko geros valios.

Ar apskritai turėjome kokią nors propagandą?

Deja, turiu atsakyti neigiamai. Viskas, kas iš tikrųjų buvo daroma šia linkme, nuo pat pradžių buvo taip absoliučiai neadekvatu ir klaidinga, kad pasirodė ne tik nenaudinga, bet kartais tiesiog žalinga.

Iš esmės ji buvo nepakankama. Psichologiniu požiūriu viskas buvo klaidinga. Tuo įsitikintų kiekvienas, tyrinėjęs vokiečių propagandą.

Nebuvo jokio aiškumo net dėl paties pirminio klausimo: Ar propaganda yra priemonė, ar tikslas?

Propaganda yra priemonė, todėl ją reikia vertinti atsižvelgiant į tikslą. Ji turi būti organizuota taip, kad galėtų pasiekti savo tikslą. Ir taip pat akivaizdu, kad tikslas gali skirtis pagal svarbą bendrųjų poreikių požiūriu, ir atitinkamai turi skirtis esminis vidinis propagandos pobūdis. Tikslas, dėl kurio kovojome per karą, buvo pats kilniausias ir aukščiausias, kokio tik gali siekti žmogus. Mes kovojome už savo šalies laisvę ir nepriklausomybę, už mūsų būsimos gerovės saugumą ir tautos garbę. Nepaisant visų priešingų nuomonių, tokia garbė iš tikrųjų egzistuoja - tiksliau, ji turės egzistuoti. Tauta, neturinti garbės, anksčiau ar vėliau praras savo laisvę ir

nepriklausomybę. Tai atitinka aukštesniojo teisingumo sprendimą, nes raupsuotųjų karta neturi teisės į laisvę. Tas, kuris norėtų būti vergas, negali turėti garbės. Tokiu atveju garbė greitai taptų paniekos objektu.

6.1 PROPAGANDOS TIKSLAS

Vokietija kariavo dėl savo egzistencijos. Jos karo propagandos tikslas turėjo būti stiprinti kovos dvasią šioje kovoje ir padėti pasiekti pergalę.

Tačiau kai tautos kovoja dėl savo egzistencijos šioje žemėje, kai reikia atsakyti į lemtingą klausimą „būti ar nebūti“, visi humaniški ir estetiniai sumetimai turi būti atidėti į šalį. Šie idealai ne sklando ore, bet yra žmogaus kūrybinės vaizduotės vaisius; jie išnyksta, kai jis išnyksta. Gamta apie juos nieko nežino. Be to, jie būdingi tik nedaugeliui tautų – tiksliau, rasių – ir jų vertė priklauso nuo to, kiek jie kyla iš

Nacionalinio ar rasinio jausmo. Humanistiniai ir estetiniai idealai išnyks iš gyvenamos žemės, kai išnyks juos sukūrusios ir palaikiusios rasės.

Visi tokie idealai yra tik antraeilės svarbos, kai tauta kovoja dėl savo egzistencijos. Tiesą sakant, jie turi būti pašalinti iš kovos, kai tik kyla grėsmė susilpninti tautos savisaugos galią. Tai visada buvo vienintelis matomas jų poveikis.

Kalbant apie humanizmą, Moltke teigė, kad karo metu reikia priimti greičiausią sprendimą, o negailestingiausi kovos metodai yra ir humaniškiausi.

Kai į šiuos samprotavimus bandoma atsakyti nesąmonėmis apie estetiką ir t. t., galima atsakyti tik viena: gyvybiškai svarbūs klausimai, susiję su tautos kova dėl savo egzistencijos, neturi būti pajungti estetiniams sumetimams. Vergovės jungas yra ir visada išliks nemaloniausia patirtis, kurią žmonija gali patirti. Ar Švabingo dekadentai šiandien į Vokietijos likimą žiūri kaip į „estetinį“? Ir mums tikrai nereikia aptarinėti tokio klausimo su žydais, nes jie yra šių kultūrinių kvepalų modernieji išradėjai. Pats jų egzistavimas yra įkūnytas Dievo atvaizdo estetikos neigimas.

Kadangi šiems humaniškumo ir grožio idealams ne vieta karo veiksmuose, jų negalima naudoti kaip karo propagandos standartų.

Karo metu propaganda buvo priemonė tikslui pasiekti. O šis tikslas buvo kova už vokiečių tautos egzistenciją. Todėl į propagandą reikėjo žiūrėti jos naudingumo šiam tikslui požiūriu. Tada žiauriausi ginklai buvo humaniškiausi, jeigu jie padėjo siekti greitesnės pergalės. Ir tik tie metodai buvo geri ir gražūs, kurie padėjo užtikrinti tautos orumą ir laisvę.

Toks buvo vienintelis įmanomas požiūris į karo propagandą gyvybės ar mirties kovoje.

Jei vadinamosios atsakingos institucijos būtų tai supratusios, nebūtų kilę jokių abejonių dėl karo propagandos, kaip ginklo, formos ir naudojimo; ji yra ne kas kita, kaip ginklas, ir iš tiesų baisiausias ginklas rankose tų, kurie žino, kaip juo naudotis.

6.2 PROPAGANDA TIK MASĖMS

Antrasis lemiamos svarbos klausimas yra šis: Kam turėtų būti skirta propaganda? Išsilavinusioms intelektualų klasėms ar mažiau išsilavinusioms masėms?

Propaganda visada turi būti skirta masėms!

Vadinamajai inteligentijai tinka ne propaganda, o mokslinis mokymas. Propaganda turi tiek pat mažai bendro su mokslu, kiek reklaminis plakatas su menu. Plakato meną sudaro dizainerio gebėjimas forma ir spalvomis patraukti minios dėmesį. Plakatas, skelbiantis apie meno parodą, neturi kito tikslo, kaip tik įtikinti visuomenę parodos svarba. Kuo geriau tai pavyksta, tuo jis geresnis. Plakatas, kurio paskirtis – įteigti visuomenei ekspozicijos reikšmę, niekada negali pakeisti eksponuojamo meno. Tai du visiškai skirtingi dalykai. Todėl tie, kurie nori studijuoti meno ekspoziciją, turi studijuoti kažką visai kitokio nei plakatas – ir tam neužteks vien klaidžioti po galeriją. Meno studentas turi atidžiai ir kruopščiai išstudijuoti kiekvieną eksponatą, kad susidarytų apie jį pagrįstą nuomonę.

Tokia pati situacija yra ir su žodžiu „propaganda“.

Propagandos tikslas – ne asmeninis individo mokymas, o visuomenės dėmesio atkreipimas į tam tikrus dalykus, kurių svarbą masėms galima įteigti tik tokiu būdu.

Propagandos menas – taip aiškiai ir įtikinamai išdėstyti tam tikrą dalyką, kad būtų sukurtas visuotinis įsitikinimas dėl tam tikro esminio dalyko realumo, būtinumo ir teisingumo. Tačiau šis menas nėra savitikslis. Jo tikslas turi būti būtent toks, koks yra reklaminio plakato tikslas: atkreipti masių dėmesį. Jis neturėtų dalyti individualių nurodymų tiems, kurie jau turi susiformavusią nuomonę apie dalykus arba kurie nori tokią nuomonę susidaryti remdamiesi objektyviomis studijomis. Tai nėra propagandos tikslas. Ji turi apeliuoti į visuomenės jausmus, o ne į jos vadinamąjį racionalumą.

Visa propaganda turi būti pateikiama populiaria forma; ji turi pritaikyti savo intelektinį lygį mažiausiai išprususiems žmonėms, kuriems ji skirta. Taigi jos grynai intelektinis lygis turės atitikti mažiausią bendrą visuomenės, kurią norima pasiekti, protinį vardiklį. Kai kalbama apie visos tautos įtraukimą į savo įtakos ratą – kaip karo propagandos atveju, - tada reikia labai stengtis išvengti aukšto lygio, kuris suponuoja santykinai aukštą visuomenės intelekto lygį.

Kuo kuklesnis bus šios propagandos mokslinis tonas ir kuo labiau ji bus nukreipta išimtinai į visuomenės jausmus, tuo lemtingesnė bus jos sėkmė. Tai yra geriausias propagandos vertės kriterijus – o ne nedidelės intelektualų ar menininkų grupės pritarimas.

6.3 PROPAGANDOS PSICHOLOGIJA

Propagandos meną sudaro būtent gebėjimas pažadinti visuomenės vaizduotę apeliuojant į jos jausmus, t. y. rasti tinkamą psichologinę formą, kuri patrauktų masių

širdis. Tai, kad mūsų „šviesūs berniukai“ to nesupranta, rodo tik jų pasipūtimą ir protinį tingumą.

Kai suvokiame, kad įtikinamąsias propagandos jėgas reikia sutelkti į mases, gauname tokią pamoką:

Klaidinga propagandą paversti daugiašale, tarsi ji būtų mokslinio mokymo sistema.

Masių suvokimo galios labai ribotos, o jų supratimas menkas. Kita vertus, jie greitai pamiršta. Tokiu atveju visa veiksminga propaganda turi apsiriboti keliais svarbiausiais dalykais, kurie turi būti išreikšti stereotipinėmis formulėmis. Šie šūkiai turėtų būti atkakliai kartojami tol, kol paskutinis žmogus supras iškeltą idėją. Jei šis principas bus pamirštas ir bus stengiamasi būti abstrakčiam ir bendram, propaganda pasirodys neveiksminga; visuomenė nesugebės suvirškinti ar išlaikyti to, kas jai tokiu būdu siūloma.

Todėl propaganda turi laikytis paprastos linijos; atitinkamai pagrindinė taktika turi būti psichologiškai veiksminga.

Pavyzdžiui, esminė klaida buvo išjuokti priešo vertę, kaip tai darė austrų ir vokiečių komiksų laikraščiai. Pats principas čia yra klaidingas. Susidūrę akis į akį su priešu, mūsų kariai susidarė visai kitokį įspūdį. Todėl ši klaida turėjo pražūtingų padarinių. Kai tik vokiečių karys suprato, su kokiu kietu priešu jam teko kovoti, jis pajuto, kad buvo apgautas savo informacijos kūrėjų. Užuot stiprinusi ir skatinusi jo kovinę dvasią, ši informacija turėjo visiškai priešingą poveikį. Galiausiai jis prarado nuovoką.

Kita vertus, britų ir amerikiečių karo propaganda buvo psichologiškai veiksminga. Pristatydamos vokiečius savo žmonėms kaip barbarus ir hunus, jos rengė savo karius karo baisumams ir saugojo juos nuo iliuzijų. Patys baisiausi ginklai, su kuriais tie kariai susidūrė karo lauke, tik patvirtino jau gautą informaciją, o jų tikėjimas savo vyriausybių teiginių teisingumu buvo atitinkamai sustiprintas. O jų įniršis ir neapykanta niekingam priešui dar labiau sustiprėjo. Baisus vokiečių karo ginklų sukeltas chaosas buvo tik dar viena barbarų „huniško“ žiaurumo iliustracija; jų kariai neturėjo laiko susimąstyti apie tai, kad jų pačių ginklai gali sukelti tokį pat siaubą.

Taigi britų kareiviui niekada nebuvo leista pajusti, kad informacija, kurią jis gaudavo namuose, buvo klaidinga. Deja, priešingai buvo su vokiečiais, kurie galiausiai atmetė viską, ką gaudavo iš namų, kaip gryną apgaulę ir kvailystę. Visa tai lėmė idėja, kad propagandos darbas gali būti patikėtas bet kuriam senam nemokšai – arba bet kuriam, kuris buvo išmanus „kituose dalykuose“. Jie net neįsivaizdavo, kad propagandai reikalingi didžiausi psichologiniai įgūdžiai.

Taigi vokiečių karo propaganda mums pateikė nepakartojamą pavyzdį, kaip nereikėtų dirbti „šviečiamojo darbo“ ir kaip toks pavyzdys atsirado dėl to, kad visiškai neatsižvelgta į jokias psichologines aplinkybes.

6.4 SUBJEKTYVUS – VIENPUSIS – BŪTINAS!

Tačiau iš priešo daug ką galėjo sužinoti tie, kurie turėjo atviras akis, kurių suvokimo gebėjimai dar nebuvo sklerozavę ir kuriems ketverius su puse metų teko patirti nuolatinį priešo propagandos srautą.

Blogiausia buvo tai, kad mūsų žmonės nesuprato pačios pirmosios propagandos taisyklės: būtent sistemingai vienpusiško požiūrio į kiekvieną sprendžiamą problemą. Šiuo požiūriu net nuo pat karo pradžios buvo padaryta tiek daug klaidų, kad pagrįstai kilo abejonių, ar tikrai tiek daug nesąmonių galima priskirti valdančiųjų kvailumui.

Ką, pavyzdžiui, pasakytume apie plakatą, kuriame reklamuojamas koks nors naujas muilo prekės ženklas, primygtinai teigiant, kad konkurentų prekės ženklai yra „geri“?

Mes tik papurtytume galvas.

Lygiai tas pats pasakytina ir apie politinę reklamą.

Propagandos tikslas – ne bandyti spręsti dėl prieštaraujančių teisių, suteikiant kiekvienai iš jų deramą teisę, bet išimtinai pabrėžti teisę, kurią ginam. Propaganda neturi objektyviai tirti tiesos ir, kiek ji palanki kitai pusei, pateikti ją pagal akademinį teisingumą; ji turi pateikti tik tai, kas palanku savo pusei.

Esminė klaida buvo svarstyti klausimą, kas atsakingas už karo pradžią, ir skelbti, kad vienintelė atsakomybė negali būti priskirta Vokietijai. Vienintelė atsakomybė turėjo būti perkelta ant priešo pečių, nediskutuojant, ar tai tiesa, ar ne.

Ir kokios buvo šių pusiau priemonių pasekmės?

Plačiosios žmonių masės nėra sudarytos nei iš diplomatų, nei iš politinės teisės profesorių, nei tiesiog iš žmonių, kurie sugeba argumentuotai spręsti apie dalykus. Veikiau tai svyruojanti, vaikiška minia, nuolat svyruojanti tarp vienos idėjos ir kitos. Vos tik mūsų pačių propaganda išreiškė bent menkiausią užuominą, kad priešas gali turėti tam tikrų pagrįstų nuogąstavimų, buvo padėtas pagrindas suabejoti mūsų pačių reikalo teisingumu. Mišios nesugeba atskirti, kur baigiasi priešo neteisingumas ir kur prasideda mūsų neteisingumas. Tokiu atveju jos tampa neryžtingos ir nepasitikinčios, ypač kai priešas nedaro tos pačios klaidos, o visą kaltę suverčia kitai pusei.

Ar gali būti aiškesnis įrodymas už tą faktą, kad mūsų pačių žmonės labiau tikėjo priešo propaganda, kuri buvo vienoda ir nuosekli, o ne savąja? Ir tai, žinoma, didino vokiečių objektyvumo manija! Kiekvienas tapo toks atsargus, kad nepadarytų priešui skriaudos net ir ta kaina, kad rimtai sužeistų ar sužlugdytų savo tautą ir valstybę.

Natūralu, kad masės niekada nesuvokė, jog valdantieji nesugebėjo ištirti šios temos šiuo požiūriu.

Didžioji tautos dauguma yra tokio moteriško charakterio ir pasaulėžiūros, kad jos mąstymą ir elgesį valdo sentimentai, o ne blaivus samprotavimas.

Tačiau šis jausmas nėra sudėtingas, o paprastas ir nuoseklus. Jis nėra labai diferencijuotas, o turi tik neigiamas ir teigiamas meilės ir neapykantos, gėrio ir blogio, tiesos ir melo sąvokas. Jo sąvokos niekada nėra iš dalies tokios ir iš dalies kitokios.

Ypač nuostabiai tai suprato anglų propaganda – ir atitinkamai veikė. Jie neleido jokių pusiau priemonių, kurios galėjo sukelti abejonių.

Jų puikų primityvių masių jausmų supratimą parodė žiaurumo propagandos politika, pritaikyta prie to meto sąlygų. Jie sumaniai ir negailestingai paruošė dirvą moraliniam solidarumui fronte net ir didelių pralaimėjimų metu. Be to, jie

Vokiečių priešą išvadino vieninteliu karo kaltininku – brutalus ir absoliutus melas – ir kaip jie skelbė jo kaltę, buvo puikiai apskaičiuotas, kad pasiektų mases. Jie suprato, kad masių jausmai visada būna kraštutiniai. Taigi šiuo žiauriu melu buvo patikėta.

Tokios propagandos veiksmingumą gerai iliustruoja faktas, kad po ketverių metų priešas ne tik vis dar tęsė savo propagandinį darbą, bet ir jau buvo pakirtęs mūsų žmonių ištvermę namuose.

Nenuostabu, kad mūsų propaganda panašių rezultatų nepasiekė. Joje dėl jos vidinio dviprasmiškumo buvo užsilikęs neveiksmingumo daigas. O dėl jos turinio pobūdžio nebuvo galima tikėtis, kad ji padarys reikiamą įspūdį masėms. Tik mūsų kiškiagalviai „valstybininkai“ galėjo įsivaizduoti, kad toks pacifistinis šlamštas gali įkvėpti būtiną aistrą, dėl kurios vyrai miršta už savo šalį.

Taigi šis mūsų produktas buvo ne tik bevertis, bet ir žalingas.

6.5 NUOLATINIO NAUDOJIMO APRIBOJIMAS

Kad ir kiek talentų būtų pasitelkta organizuojant propagandą, jie bus beverčiai, jei nebus atsižvelgta į šiuos pagrindinius principus. Propaganda turi apsiriboti keliomis paprastomis temomis, ir jos turi būti pateikiamos vis iš naujo. Čia, kaip ir daugeliu kitų atvejų, atkaklumas yra pirmoji ir svarbiausia sėkmės sąlyga.

Ypač propagandos srityje niekada negalima leisti, kad lyderio pozicijas užimtų ramūs estetai ir blaivūs intelektualai. Pirmieji įspūdingą tikros propagandos pobūdį lengvai paverstų kažkuo, kas tinka tik literatūriniams arbatos vakarėliams. Antrosios grupės visada reikia saugotis, nes, neturėdami jokių gaivių emocijų, jie visada ieško naujų įspūdžių.

Tokie žmonės greitai viskuo pavargsta. Jie visada trokšta permainų ir visada nesugebės suprasti savo artimųjų poreikių. Jie visada pirmieji kritikuoja propagandą, tiksliau, jos žinią, nes ji jiems atrodo pasenusi ir banali. Jie visada ieško kažko naujo, visada trokšta pokyčių; taip jie tampa mirtinais priešais visų pastangų veiksmingai paveikti mases. Kai tik propagandinio judėjimo organizacija ir žinia pradeda atitikti jų skonį, ji tampa nenuosekli ir išblaškyta.

Propagandos tikslas nėra sukurti įdomią pramogą blaiviems jaunuoliams. Pagrindinė jos funkcija – įtikinti mases, kurių lėtam suvokimui reikia duoti laiko

įsisavinti žinią. Tik tūkstantį kartų pakartojus paprasčiausias idėjas, jie pagaliau jas įsimins.

6.6 PRIEŠO KARO PROPAGANDA

Kiekvienas propagandinio pranešimo pakeitimas turi visada pabrėžti tą pačią išvadą. Pagrindinį šūkį, žinoma, reikia iliustruoti įvairiais būdais ir keliais aspektais, tačiau galiausiai visada reikia grįžti prie tos pačios formulės tvirtinimo. Tik taip propaganda gali turėti nuoseklų ir dinamišką poveikį.

Tik laikydamiesi šių bendrųjų nuostatų ir tvirtai jų laikydamiesi, vienodai ir nuosekliai akcentuodami, galime pasiekti galutinę sėkmę. Tuomet bus apdovanoti netikėtais ir beveik neįtikėtinais rezultatais, kuriuos duoda tokia atkakli politika.

Bet kokios reklamos, nesvarbu, ar ji būtų verslo, ar politinio pobūdžio, sėkmė priklauso nuo to, kaip nuosekliai ir atkakliai ji taikoma.

Ir šiuo atveju priešo propaganda mums davė puikų pavyzdį. Ji apsiribojo keliomis temomis, kurios buvo skirtos tik masiniam vartojimui, ir šias temas atkakliai kartojo. Kai šios pagrindinės temos ir jų pateikimo pasauliui būdas buvo pripažinti teisingais, jų buvo laikomasi be menkiausių pakeitimų visą karo laikotarpį. Iš pradžių tai atrodė idiotiška dėl savo įžūlaus tvirtumo. Vėliau į tai buvo žiūrima kaip į nerimą keliantį dalyką. Tačiau galiausiai tuo buvo patikėta. Po ketverių su puse metų Vokietijoje kilo revoliucija; jos šūkiai kilo iš priešo karo propagandos.

Tačiau Anglijoje jie suprato kai ką daugiau: būtent, kad šis intelektualinis ginklas gali būti sėkmingas tik tada, jei bus taikomas plačiu mastu. Tačiau ši sėkmė daugiau nei atlygina kaštus.

Jų propaganda buvo laikoma aukščiausios klasės ginklu, o mums tai buvo paskutinė bedarbių politikų viltis ir jaukus darbas veltėdžiams.

Apskritai, kaip ir tikėtasi, jos rezultatai buvo nuliniai.

7 SKYRIUS – REVOLIUCIJA

1915 m. priešas pradėjo propagandą tarp mūsų karių. Nuo 1916 m. ji nuolat intensyvėjo, o 1918 m. pradžioje virto tikru potvyniu. Dabar apie šio prozelitinio judėjimo poveikį buvo galima spręsti kiekviename žingsnyje. Pamažu mūsų kariai ėmė mąstyti taip, kaip norėjo priešas.

Vokiečių pusėje tai buvo visiška nesėkmė.

Tuo metu mūsų gabaus ir ryžtingo vado vadovaujama kariuomenės vadovybė taip pat norėjo ir buvo pasirengusi imtis propagandinės kovos, bet, deja, neturėjo reikiamų priemonių, kad tai įgyvendintų. Ir bet kuriuo atveju, jei jie būtų tai padarę, tai būtų buvusi psichologinė klaida. Kad propaganda būtų veiksminga, ji turėjo ateiti iš šalies. Tik tada ji būtų buvusi sėkminga tarp vyrų, kurie beveik ketverius metus atliko nemirtingus didvyriškumo ir nepriteklių kupinus žygdarbius dėl tėvynės.

Tačiau ką darė žmonės namuose?

Ar jų neveiklumas buvo kvailystė, ar nusikaltimas?

1918 m. vasaros viduryje, po pietinio Marnos kranto evakuacijos, vokiečių spauda ėmėsi politikos, kuri buvo tokia apgailėtinai neadekvati ir net nusikalstamai kvaila, kad iškilo klausimas - toks, kuris mane kasdien vis labiau įsiutino: Ar nėra nė vieno, kuris išdrįstų nutraukti šį dvasinį mūsų didvyriškų karių sabotažą?

Kas nutiko Prancūzijoje 1914 m., kai mūsų kariuomenė įsiveržė į tą šalį pergalės audroje? Kas atsitiko Italijoje, kai jų kariuomenė žlugo Insono fronte? Kas vėl nutiko Prancūzijoje 1918 m. pavasarį, kai vokiečių divizijos šturmu užėmė pagrindines prancūzų pozicijas, o sunkioji toliašaudė artilerija bombardavo Paryžių?

Kaip jie pakurstė besitraukiančių karių drąsą ir įžiebė tarp jų nacionalinio entuziazmo ugnį! Kaip jų propaganda ir išradinga masinė įtaka pažadino kovinę dvasią tame sugriautame fronte ir įkalė jiems tvirtą tikėjimą galutine pergale!

Ką tuo tarpu darė mūsų žmonės?

Nieko, arba dar blogiau nei nieko!

Skaitydamas naujausius laikraščius ir suvokdamas, kokio pobūdžio psichologinę masinę žmogžudystę jie vykdė, vėl ir vėl supykdavau ir piktindavausi.

Ne kartą mane kankino mintis, kad jei Apvaizda būtų paskyrusi mane vadovauti vokiečių propagandai, o ne tuos nekompetentingus ir net nusikalstamus neišmanėlius ir niekšus, mūsų kovos su likimu baigtis galėjo būti kitokia.

Per tuos mėnesius pirmą kartą pajutau, kad piktavališkas Likimas mane laiko kovos fronte ir tokioje padėtyje, kur mane gali pribaigti bet kokia atsitiktinė kokio nors negro kulka, nors kitur būčiau galėjęs padaryti tikrą paslaugą Tėvynei!

Tada buvau pakankamai neapdairus, kad patikėčiau, jog man būtų pavykę.

Bet aš buvau bevardis kareivis, vienas iš 8 milijonų!

Todėl man buvo geriau patylėti ir atlikti savo pareigą, kaip tik galėjau.

7.1 PIRMIEJI PRIEŠO LAPELIAI

1915 m. vasarą ant mūsų buvo numesti pirmieji priešo lapeliai.

Visi jie pasakojo daugiau ar mažiau tą pačią istoriją, su nedideliais nukrypimais: Vokietijoje nuolat didėjo kančios. Karas tęsėsi neribotą laiką. Mūsų pergalės perspektyva kasdien vis labiau blėso. Žmonės namuose troško taikos, bet „militarizmas“ ir „kaizeris“ to neleido. Visas pasaulis - kuris tai puikiai žinojo - kariavo ne prieš vokiečių tautą, o tik prieš žmogų, kuris už tai buvo išimtinai atsakingas - kaizerį. Ir galiausiai, kol šis pasaulio taikos priešas nebus pašalintas, konfliktas negalės baigtis. Kai karas baigsis, liberalios ir demokratinės tautos priims vokiečius kaip kolegas į pasaulio taikos lygą. Tai įvyks tą akimirką, kai bus sunaikintas „prūsiškasis militarizmas“.

Visiems šiems teiginiams iliustruoti ir pagrįsti lankstinukuose dažnai buvo pateikiami „Laiškai iš namų“. Atrodė, kad jų turinys patvirtina priešo teiginius.

Apskritai iš visų šių pastangų tik juokėmės. Lankstinukai būdavo perskaitomi, siunčiami į bazės štabą, o paskui pamirštami - kol vėjas vėl atnešdavo naują partiją į tranšėjas. Dažniausiai jie buvo mėtomi iš specialiai tam tikslui skirtų lėktuvų.

Vienas šios propagandos bruožas buvo labai ryškus: būtent tuose ruožuose, kur buvo dislokuoti bavarų kariai, buvo dedamos visos pastangos kurstyti prieš prūsus nukreiptus jausmus. Kareiviai buvo tikinami, kad Prūsija ir tik Prūsija yra kaltoji šalis, atsakinga už visą karą, ir kad bavarams nėra jokio priešiškumo. Bet kad nebus jokios galimybės ateiti jiems į pagalbą, kol jie ir toliau tarnaus Prūsijos interesams ir padės traukti prūsiškus kaštonus iš ugnies.

Ši atkakli propaganda 1915 m. ėmė daryti realų poveikį. Tarp bavarų karių gana akivaizdžiai stiprėjo prieš Prūsiją nukreipti jausmai, tačiau valdantieji nieko nedarė, kad tam pasipriešintų. Tai buvo daugiau nei paprastas aplaidumas. Anksčiau ar vėliau dėl to turėjo nukentėti ne tik prūsai, bet ir visa vokiečių tauta, taigi ir bavarai.

Šia kryptimi priešo propaganda neabejotinos sėkmės ėmė siekti nuo 1916 m.

Panašiai savo poveikį jau seniai darė ir laiškai, ateinantys tiesiai iš šalies. Dabar priešui nebereikėjo tokių laiškų transliuoti lapelių pavidalu. Taip pat prieš šią įtaką iš šalies nieko nebuvo daroma - išskyrus kelis itin kvailus „vyriausybės“ išsakytus „perspėjimus“. Visas frontas buvo apipiltas šiais nuodais, kuriuos siuntė nemąstančios moterys namuose. Jos nė akimirkos nesusimąstė, kad taip stiprinamos priešo galimybės pasiekti galutinę pergalę ir kad taip pratęsiamos ir sunkinamos jų pačių vyrų kančios fronte. Šie beprasmiški vokiečių moterų rašyti laiškai galiausiai nusinešė šimtų tūkstančių mūsų vyrų gyvybes.

7.2 SUŽEISTAS

Taigi iki 1916 m. jau buvo pasirodę keletas nerimą keliančių reiškinių. Visas frontas skundėsi, bruzdėjo ir buvo nepatenkintas daugeliu dalykų - dažnai pagrįstai. Kol jie buvo alkani ir kentėjo, o jų giminaičiai namuose kentėjo nelaimes, kiti šventė ir puotavo. Taip, net pačiame fronte viskas buvo ne taip, kaip turėtų būti.

Net ir ankstyvuoju karo etapu kariai kartais buvo linkę skųstis, tačiau tokia kritika apsiribojo „vidaus reikalais“. Žmogus, kuris vieną akimirką bruzdėjo ir murmėjo, po kelių minučių nustojo ir tyliai ėjo savo pareigas, tarsi viskas būtų tvarkoje. Ta pati kuopa, kuri iš pradžių buvo nepatenkinta, dabar dantimis ir nagais laikėsi savo tranšėjos gabalėlio, tarsi nuo šių kelių šimtų metrų purvo duobių būtų priklausęs Vokietijos likimas. Šlovingoji senoji armija vis dar buvo savo poste!

Staigus pasikeitimas netrukus leido man iš arti patirti kontrastą tarp šios senosios kariuomenės ir tėvynės.

1916 m. rugsėjo pabaigoje mano divizija buvo pasiųsta į Somos mūšį. Mums tai buvo pirmas iš eilės sunkių mūšių, ir jis sukėlė neapsakomą įspūdį - labiau panašų į pragarą nei į karą.

Mes tvirtai laikėmės ištisas savaites nesiliaujančio artilerijos bombardavimo - kartais šiek tiek pasiduodavome, bet paskui vėl atsikovodavome ir niekada nenusileisdavome.

1916 m. spalio 7 d. buvau sužeistas.

Man pasisekė grįžti į užnugarį, ir tada gavau įsakymą išsiųsti mane transportu į Vokietiją.

Praėjo dveji metai nuo tada, kai išvykau iš namų - tokiomis aplinkybėmis tai buvo beveik nesibaigiantis laikotarpis. Sunkiai galėjau įsivaizduoti, kaip atrodo vokiečiai be uniformų. Hermieso lauko ligoninėje buvau priblokštas, kai staiga išgirdau vokiečių slaugytojos balsą, kuri kalbėjosi su vienu iš šalia manęs gulinčių sužeistųjų.

Po dvejų metų - pirmą kartą išgirsti tokį garsą!

Kuo labiau mūsų traukinys artėjo prie Vokietijos sienos, tuo neramiau kiekvienam iš mūsų darėsi. Pakeliui atpažindavome visas tas vietas, per kurias prieš dvejus metus važiavome kaip jauni savanoriai: Briuselis, Liuvenas, Lježas. Galiausiai atpažinome pirmąją vokišką sodybą su gerai pažįstamais aukštais frontonais ir vaizdingomis langinėmis.

Tėvynė!

1914 m. spalį kirsdami sieną degėme audringu entuziazmu. Dabar viešpatavo tyla ir emocijos. Kiekvienas iš mūsų džiaugėmės, kad likimas leido vėl pamatyti tai, ką gynėme savo gyvybe. Ir kiekvienas gėdijosi leisti kitam pažvelgti į akis.

Buvo beveik tos dienos, kai išvykau į frontą, metinės, kai pasiekiau Beelitzo ligoninę netoli Berlyno.

Koks pokytis! Nuo Sommos mūšio laukų purvo iki nepriekaištingai baltų lovų šiame nuostabiame pastate! Nedrąsiai į jas atsigulėme. Tik pamažu vėl pripratome prie šio naujo pasaulio.

Tačiau, deja, šis pasaulis skyrėsi ir dar vienu aspektu.

7.3 DIDŽIAVIMASIS BAILUMU

Fronte esančios kariuomenės dvasia čia buvo svetima. Pirmą kartą susidūriau su tuo, kas fronte buvo nežinoma: didžiavimusi savo bailumu. Nors fronte, be abejo, girdėjome skundų ir bruzdesio, tačiau tai niekada nebuvo nepaklusnumo skatinimas ir tikrai ne savo bailumo šlovinimas. Ne! Ten bailys buvo bailys, ir nieko daugiau. Ir panieka, kurią jam kėlė kiti, buvo gana visuotinė, lygiai taip pat, kaip tikru didvyriu buvo plačiai žavimasi. Bet čia, ligoninėje, buvo beveik priešingai. Garsūs agitatoriai svaidėsi patyčiomis ant gero kareivio ir liaupsino beginklį bailį.

Toną rodė pora apgailėtinų žmonių egzempliorių. Vienas jų gyrėsi tyčia susižeidęs ranką spygliuota viela, kad būtų išsiųstas į ligoninę. Nors jo žaizda buvo nedidelė, atrodė, kad jis čia buvo jau seniai. Jį čia išsiuntė transportiniu traukiniu per kažkokią apgavystę. Šis nuodingas egzempliorius iš tikrųjų turėjo įžūlumo demonstruoti savo bailumą kaip didesnės drąsos rezultatą, kuris buvo pranašesnis už drąsaus kareivio, mirštančio didvyrio mirtimi, drąsą. Daugelis klausėsi tylėdami, kiti išėjo, bet kai kurie pritarė.

Man asmeniškai buvo bjauru nuo minties, kad tokiam maištingam agitatoriui buvo leista ten pasilikti. Ką buvo galima padaryti? Valdžia turėjo žinoti, kas jis toks ir kas jis toks; ir iš tikrųjų žinojo. Bet vis tiek nieko nedarė.

7.4 Šlageriai

Kai tik vėl galėjau vaikščioti, gavau leidimą apsilankyti Berlyne.

Visur tvyrojo baisus vargas. Milijoninis metropolis, kuriame knibždėte knibždėjo milijonai žmonių, kentėjo nuo bado. Kalbos kareivių namuose buvo labai panašios į kalbas ligoninėje. Atrodė, kad agitatoriai sąmoningai pasirinko tokias vietas, kad galėtų skleisti savo pažiūras.

Tačiau Miunchene sąlygos buvo kur kas blogesnės!

Išrašytas iš ligoninės, buvau išsiųstas į ten esantį atsargos batalioną. Nieko nepažinojau. Pyktis, nepasitenkinimas, skundai – kur tik žmogus nueidavo! Iš dalies tai lėmė itin nekompetentingas iš fronto grįžusių kareivių elgesys su karininkais, su kuriais elgėsi padėjėjai – tie, kurie nė dienos nebuvo matę aktyviosios tarnybos, todėl nesugebėjo sukurti padoraus santykio su senaisiais kariais. Seni kareiviai pasižymėjo tam tikromis savybėmis, kurias išsiugdė praleidę laiką tranšėjose. Atsargos karininkai šių ypatumų negalėjo suprasti. Kita vertus, grįžęs iš aktyviosios tarnybos karininkas

bent jau pats galėjo juos suprasti. Dėl to jis sulaukdavo didesnės vyrų pagarbos nei namų karininkai.

Tačiau, be viso to, bendra nuotaika buvo apgailėtina. Į šlubavimą buvo žiūrima beveik kaip į aukštesnio intelekto įrodymą, o atsidavimas pareigai buvo laikomas silpnumo arba fanatizmo požymiu. Vyriausybės įstaigose buvo pilna žydų. Beveik kiekvienas tarnautojas buvo žydas, ir beveik kiekvienas žydas buvo tarnautojas. Mane stebino ši kovotojų, priklausančių išrinktajai tautai, gausybė; negalėjau jos nelyginti su menku jų skaičiumi fronte.

Verslo pasaulyje padėtis buvo dar blogesnė. Čia žydų tauta iš tikrųjų tapo

„nepakeičiama“. Jie tarsi vorai pamažu siurbė kraują iš nacionalinio kūno porų. Pasitelkę karo korporacijas, jie rado instrumentą, kuriuo buvo galima užbaigti visą nacionalinę laisvąją prekybą.

Ypač buvo pabrėžiama nevaržomos centralizacijos būtinybė.

Todėl jau 1916-17 m. praktiškai visą gamybą kontroliavo žydų finansai.

Tačiau prieš ką buvo nukreiptas žmonių pyktis? Būtent tada aš nuspėjau artėjančią katastrofą, kuri neišvengiamai prives prie žlugimo, jei laiku nebus imtasi veiksmų.

7.5 NEAPYKANTA PRŪSIJAI

Kol žydas buvo užsiėmęs tautos apiplėšinėjimu ir savo despotizmo varžtų veržimu, daugėjo kurstymų prieš „prūsus“. Ir kaip fronte, nieko nebuvo daroma, kad ši nuodinga propaganda būtų sustabdyta. Atrodė, kad niekas nepajėgus suprasti, jog Prūsijos žlugimas niekaip negalėjo sukelti Bavarijos iškilimo. Priešingai, vienos iš jų žlugimas būtinai trauktų kitą į bedugnę.

Toks elgesys mane labai paveikė. Jame įžvelgiau tik gudrų žydų triuką, kaip nukreipti visuomenės dėmesį nuo savęs į kitus. Kol prūsai ir bavarai kivirčijosi, žydai iš po jų pačių nosies atėmė pragyvenimo šaltinį. Kol Bavarijoje buvo skriaudžiami prūsai, žydas surengė revoliuciją ir vienu smūgiu sutriuškino ir Prūsiją, ir Bavariją.

Negalėjau pakęsti šio bjauraus vokiečių tautų kivirčo ir troškau vėl būti fronte. Todėl netrukus po to, kai atvykau į Miuncheną, vėl pranešiau apie tarnybą.

1917 m. kovo pradžioje vėl prisijungiau prie savo senojo pulko.

7.6 NAUJA KARIUOMENĖS VILTIS

1917 m. pabaigoje atrodė, kad fronte įveikėme blogiausias moralinės depresijos fazes. Po Rusijos žlugimo visa armija atgavo drąsą ir viltį. Visi pamažu vis labiau įsitikindavo, kad kova baigsis pergale. Vėl galėjome dainuoti, o netikėliai išnyko iš akiračio. Žmonės vėl tikėjo Tėvynės ateitimi.

Italijos žlugimas 1917 m. rudenį turėjo nuostabų poveikį. Ši pergalė įrodė, kad įmanoma pralaužti ne tik Rusijos, bet ir dar vieną frontą. Milijonų žmonių galvose ėmė

dominuoti įkvepiantis tikėjimas, kuris skatino juos su pasitikėjimu žvelgti į 1918 m. pavasarį. Priešas buvo akivaizdžiai nusiminęs. Šią žiemą fronte buvo kiek ramiau nei įprastai. Tačiau tai buvo ramybė prieš audrą.

Kaip tik tuo metu, kai buvo ruošiamasi pradėti paskutinį puolimą ir užbaigti šį nesibaigiantį karą, kai begalinės transporto kolonos gabeno į frontą žmones ir amuniciją, kai vyrai buvo ruošiami šiam paskutiniam puolimui, Vokietijoje įvyko didžiausias išdavystės aktas per visą karą.

Vokietija karo nelaimės: Paskutinę akimirką, kai atrodė, kad pergalė jau gali skrieti su vokiečių vėliavomis, buvo suorganizuota priemonė, kurios tikslas – vienu smūgiu iš užnugario smogti į vokiečių pavasario puolimo širdį ir taip padaryti pergalę neįmanomą.

Buvo surengtas amunicijos smūgis.

Jei tai būtų pavykę, vokiečių frontas būtų žlugęs, ir būtų išsipildę Vorvergo norai, kad pergalė neperimtų vokiečių vėliavų pusės. Trūkstant amunicijos, frontas būtų pralaužtas per kelias savaites, vokiečių puolimas būtų faktiškai sustabdytas, o Antantė išgelbėta. Tarptautiniai finansai perimtų Vokietijos kontrolę, o vidinis marksistinės nacionalinės išdavystės tikslas būtų pasiektas.

Jų tikslas buvo sunaikinti nacionalinę ekonominę sistemą ir vietoj jos įtvirtinti tarptautinį kapitalistinį viešpatavimą. Ir šis tikslas iš tikrųjų buvo pasiektas dėl vienos pusės kvailumo ir lengvabūdiškumo ir kitos pusės bevaisio bailumo.

Tačiau amunicijos smūgis neatnešė galutinės sėkmės, kurios buvo tikėtasi, būtent – išmarinti frontą iš bado. Jis truko per trumpai, kad bet koks šaudmenų trūkumas sukeltų kariuomenei katastrofą, kaip buvo planuota iš pradžių. Tačiau moralinė žala buvo daug baisesnė!

Pirmiausia: Dėl ko kariuomenė kovojo, jei žmonės namuose nenorėjo pergalės? Kam buvo daromos šios milžiniškos aukos ir nepritekliai? Ar kariai turėtų kovoti už pergalę, o namų frontas streikuoja prieš ją?

Ir antra: kokį poveikį šis žingsnis turėjo priešui?

7.7 SĄJUNGININKAI SUMUŠTI

1917-18 m. žiemą Antantės danguje pakibo tamsūs debesys. Beveik ketverius metus prieš Vokietijos milžiną buvo surengta daugybė antpuolių, tačiau jie nesugebėjo jo parklupdyti. Jis juos atrėmė viena ranka, kuri laikė gynybinį skydą, nes kita ranka turėjo laikyti kardą prieš kitus priešus Rytuose ir Pietuose. Tačiau galiausiai šie priešai buvo įveikti. Vykdant šią užduotį buvo pralietos kraujo upės. Tačiau dabar kalavijas galėjo laisvai susijungti su skydu vakarų fronte. Ir kadangi iki šiol priešui nepavyko pralaužti vokiečių gynybos, dabar jis pats susidūrė su puolimu.

Priešas bijojo ir drebėjo vokiečių pergalės akivaizdoje.

Paryžiuje ir Londone konferencijos sekė viena po kitos, nesibaigiančia seka. Net priešo propaganda susidūrė su sunkumais. Jau nebebuvo taip lengva įrodyti vokiečių pergalės beviltiškumą.

Tas pats galiojo ir fronte. Jų šeimininkų įžūlumas staiga atslūgo. Jiems ėmė aiškėti nerimą kelianti tiesa. Jų nuomonė apie vokiečių kareivį pasikeitė. Anksčiau jis buvo kvailys, kuriam lemta pralaimėti. Dabar jis buvo jų sąjungininkės Rusijos naikintojas. Politika apriboti puolimą Rytuose, kuri iš tikrųjų buvo būtinybė, dabar atrodė kaip genialus žingsnis. Trejus metus vokiečiai be jokios akivaizdžios sėkmės daužė Rusijos frontą. Iš tų bevaisių pastangų buvo beveik šaipomasi; manyta, kad ilgainiui rusų milžinas triumfuos dėl savo skaičiaus, o Vokietija bus nualinta nuo tiek daug pralieto kraujo. Atrodė, kad tikrovė patvirtino šią viltį.

Nuo 1914 m. rugsėjo dienų, kai po Tanenbergo mūšio pirmą kartą į Vokietiją plūstelėjo nesibaigiančios rusų karo belaisvių kolonos, atrodė, kad šis srautas niekada nesibaigs. Vos tik viena kariuomenė būdavo nugalėta ir sutriuškinta, jos vietą užimdavo kita. Milžiniška imperija carui teikė neišsenkančias naujų kareivių atsargas, o karui- naujas aukas. Kaip ilgai Vokietija galėjo išsilaikyti šiose lenktynėse? Ar pagaliau neateis diena, kai vokiečiai iškovos paskutinę pergalę, o rusų armijos vis dar žygiuos į mūšį? O kas tada? Tikėtina, kad rusų pergalė prieš Vokietiją gali būti atidėta, bet ilgainiui ji neišvengiamai ateitų.

Dabar visoms šioms viltims atėjo galas. Sąjungininkė Rusija, paaukojusi daugiausiai kraujo ant abipusių interesų aukuro, baigė savo išteklius ir krito prieš negailestingą priešą. Antantės karius, kuriuos iki tol palaikė aklas tikėjimas, apėmė siaubas ir išgąstis. Jie bijojo artėjančio pavasario. Matydami, kad anksčiau jiems nepavyko palaužti vokiečių, kai Vakarų fronte jie galėjo sutelkti tik dalį kovinių pajėgų, kaip jie galėjo tikėtis pergalės dabar, kai atrodė, kad visa šios nuostabios didvyriškos valstybės galia telkiasi puolimui vakaruose?

Pietų Tirolyje vykusių įvykių šešėlis, generolo Cadornos pralaimėjusios armijos šmėkla atsispindėjo niūriuose Antantės karių veiduose miglotoje Flandrijoje. Tikėjimas pergale užleido vietą būsimo pralaimėjimo baimei.

7.8 „VOKIETIJAI GRESIA REVOLIUCIJA!“

Tomis šaltomis naktimis, kai beveik girdėjosi vokiečių kariuomenės žingsniai, žengiančios į didįjį puolimą, o sprendimo buvo laukiama su baime ir drebėjimu, staiga Vokietijoje įsižiebė liepsnojanti raudona šviesa, siunčianti savo spindulius į paskutinę priešo fronto skylę. Tą pačią akimirką, kai vokiečių divizijos gavo paskutinius įsakymus dėl didžiojo puolimo, Vokietijoje prasidėjo visuotinis streikas.

Iš pradžių pasaulis buvo apstulbęs. Paskui vėl suaktyvėjo priešo propaganda ir vienuoliktą valandą ėmėsi šios temos. Staiga atsirado priemonė, kuria buvo galima pasinaudoti siekiant atgaivinti smunkantį sąjungininkų karių pasitikėjimą. Dabar pergalės tikimybė buvo pateikta kaip tikra, o nerimą kelianti būsimų įvykių nuojauta virto ryžtingu pasitikėjimu. Vokiečių puolimo laukiantys pulkai dabar galėjo būti

įkvėpti įsitikinimo, kad lemiamas įvykis kare yra ne vokiečių puolimo įžūlumas, o atkakli gynyba. Tegul vokiečiai pasiekia kokias tik nori pergales; revoliucija, o ne kariuomenė nugalėtoja, stovėjo prie tėvynės durų.

Britų, prancūzų ir amerikiečių laikraščiai ėmė skleisti šį įsitikinimą tarp savo skaitytojų, o įžvalgi propagandinė kampanija kėlė karių moralę fronte.

„Vokietijai gresia revoliucija! Sąjungininkų pergalė neišvengiama! Tai buvo geriausias vaistas, galėjęs vėl pastatyti ant kojų suklupusius poilsius ir Tomį. Dabar mūsų šautuvai ir kulkosvaidžiai vėl galėjo atidengti ugnį; tačiau, užuot sukėlę paniską atsitraukimą, jie sulaukė ryžtingo pasipriešinimo.

Toks buvo šaudmenų smūgio rezultatas. Jis sustiprino priešo tikėjimą pergale ir nuėmė tą paralyžiuojantį nevilties jausmą fronte. Todėl smūgis pareikalavo tūkstančių vokiečių karių gyvybių. O niekingi šio niekingo streiko kurstytojai buvo kandidatai į aukščiausius valstybinius postus revoliucinėje Vokietijoje.

Iš pradžių, regis, buvo įmanoma įveikti šių įvykių atgarsį vokiečių kariams. Tačiau priešo pusėje jie turėjo ilgalaikį poveikį. Pasipriešinimas prarado visą kariuomenės, kovojančios už pralaimėtą reikalą, pobūdį, o vietoj jo atsirado niūrus ryžtas kovoti iki pergalės.

Dabar, remiantis geriausiu vertinimu, pergalė būtų užtikrinta, jei Vakarų frontas sugebėtų atsilaikyti prieš vokiečių puolimą vos kelis mėnesius. Sąjungininkų parlamentai pripažino geresnės ateities galimybes ir nubalsavo už didžiules pinigų sumas nuolatinei propagandai, kuria buvo siekiama sužlugdyti Vokietiją.

7.9 PASKUTINIAI NEMIRTINGŲ LAURŲ VAINIKAI

Man pasisekė kautis pirmose dviejose ofenzyvose ir paskutinėje.

Tai tapo pačiais stulbinančiais įspūdžiais mano gyvenime – stulbinančiais, nes dabar paskutinį kartą kova prarado gynybinį pobūdį ir tapo puolimu, kaip ir 1914 metais. Iš vokiečių tranšėjų ir požemių kilo palengvėjimo atodūsis, kai pagaliau, po trejų metų ištvermės tame pragare, atėjo atpildo diena. Vėl pasigirdo geidulingas pergalingų batalionų džiūgavimas, kai jie kabino paskutinius nemirtingų laurų vainikus ant vėliavų, kurias pašventė pergalei. Dar kartą patriotinių dainų stygos pakilo į dangų virš nesibaigiančių žygiuojančių karių kolonų, ir paskutinį kartą Viešpats nusišypsojo savo nedėkingiems vaikams.

1918 m. vasaros viduryje virš fronto tvyrojo slogi priespauda. Namuose kilo ginčai. Dėl ko? Tarp įvairių fronto dalinių girdėjome daug: kad karas dabar beviltiškas; kad tik kvailiai gali galvoti apie pergalę; kad ne liaudis, o kapitalistai ir monarchija suinteresuoti tęsti karą. Tokios mintys sklido iš namų ir buvo aptariamos fronte.

Iš pradžių reakcija buvo labai menka. Ką mums reiškė visuotinė rinkimų teisė? Ar dėl to mes kovojome ketverius metus? Tai buvo bjaurus apiplėšimas – taip nuo mūsų didvyrių kapų pavogti idealus, už kuriuos jie krito. Ne dėl šūkio „Tegyvuoja visuotinė rinkimų teisė“ mūsų kariams Flandrijoje grėsė neabejotina mirtis, o dėl šūkio

„Deutschland über alles, über alles in der Welt“ – nedidelis, bet ne nereikšmingas skirtumas. Ir dauguma tų, kurie šaukė už šią rinkimų teisę, nedalyvavo, kai reikėjo už ją kovoti. Frontas šiai politinei gaujai buvo nežinomas. Tomis dienomis tik nedidelę dalį šių parlamentarų ponų buvo galima pamatyti ten, kur rinkdavosi sąžiningi vokiečiai.

Seni kareiviai, kovoję fronte, nelabai mėgo tuos naujus ponų Eberto, Scheidemanno, Barto, Liebknechto ir kitų karo tikslus. Negalėjome suprasti, kodėl staiga šlėktos turi sau suteikti visas vykdomosios valdžios galias, visiškai nekreipdamos dėmesio į kariuomenę.

Nuo pat pradžių turėjau savo konkrečias asmenines pažiūras. Nekenčiau visos tos apgailėtinos partinių politikų gaujos, kuri išdavė tautą. Seniai supratau, kad šiai negarbingai gaujai nacionaliniai interesai vaidina tik labai mažą vaidmenį, o svarbiausia jiems buvo galimybė pasipildyti savo tuščias kišenes. Mano nuomone, šie žmonės visiškai nusipelnė būti pakarti, nes jie buvo pasirengę paaukoti taiką ir leisti nugalėti Vokietiją, kad tik pasitarnautų savo tikslams. Atsižvelgti į jų norus reikštų paaukoti darbininkų klasės interesus vagių gaujos naudai. Šiuos norus buvo galima įgyvendinti tik paaukojus Vokietiją.

Tokios nuomonės tebesilaikė ir didžioji dalis kariuomenės. Tačiau iš šalies atvykęs pastiprinimas greitai darėsi vis prastesnis ir prastesnis - tiek, kad jo atvykimas buvo veikiau silpnumo, o ne stiprybės šaltinis. Ypač jauni naujokai dažniausiai buvo nenaudingi. Kartais buvo sunku patikėti, kad jie buvo tos pačios tautos, kuri siuntė savo jaunimą į mūšius dėl Iprės, sūnūs.

7.10 DIDĖJANTIS MORALINIS NUOSMUKIS

Rugpjūtį ir rugsėjį moralinio susiskaldymo požymiai sparčiai stiprėjo, nors priešo puolimas nė iš tolo neprilygo ankstesnių mūsų gynybinių mūšių siaubui. Priešingai, Somos ir Flandrijos mūšiai buvo daug baisesni.

Rugsėjo pabaigoje mano divizija trečią kartą užėmė tas pozicijas, kurias kadaise šturmu užėmėme būdami jauni savanoriai.

Koks prisiminimas!

Čia 1914 m. spalį ir lapkritį patyrėme ugnies krikštą. Su degančia tėvynės meile širdyse ir daina lūpose mūsų jaunas pulkas ėjo į mūšį tarsi į šokius. Brangiausias kraujas čia buvo atiduotas laisvai, tikint, kad jis pralietas Tėvynės laisvei ir nepriklausomybei apginti.

1917 m. liepą antrą kartą įkėlėme koją į tai, ką laikėme šventa žeme. Čia gulėjo geriausi mūsų bendražygiai, kai kurie iš jų buvo vos daugiau nei berniukai- kariai, kurie spindinčiomis akimis žengė į mirtį už vienintelę tikrą Tėvynę.

Vyresnieji iš mūsų, kurie buvo su pulku nuo pat pradžių, buvo giliai sujaudinti, kai stovėjome šioje šventoje vietoje, kur prisiekėme „ištikimybę ir pareigą iki mirties“.

Prieš trejus metus pulkas šturmu buvo užėmęs šią poziciją; dabar jis buvo pašauktas ginti ją alinančioje kovoje.

Tris savaites trukusiu artilerijos bombardavimu anglai ruošėsi didžiajam puolimui Flandrijoje. Atrodė, kad ten žuvusiųjų dvasios vėl atgijo. Pulkas įsirausė į purvą, įsikibęs į apšaudymo duobes ir kraterius, nesiblaškydamas ir nesvyruodamas. Mūsų skaičius nuolat mažėjo, kol galiausiai 1917 m. liepos 31 d. britai pradėjo puolimą.

Rugpjūčio pradžioje mus išlaisvino.

Pulkas sumažėjo iki kelių kuopų, kurios grįžo atgal, purvu aplipusios, labiau panašios į vaiduoklius nei į žmones. Be kelių šimtų metrų apšaudytų duobių, mirtis buvo vienintelis atlygis, kurį gavo anglai.

Dabar, 1918 m. rudenį, trečią kartą stovėjome žemėje, kurią šturmavome 1914 m. Comines kaimas, anksčiau tarnavęs mums kaip bazė, dabar buvo kovos zonoje. Nors aplinkinis mūšio laukas nedaug tepasikeitė, vyrai tapo kitokie. Dabar jie kalbėjo apie politiką. Kaip ir visur kitur, taip ir čia veikė namų nuodai. Jaunieji naujokai visiškai jam pasidavė – jie atvyko tiesiai iš namų.

7.11 APSINUODIJĘ GARSTYČIŲ DUJOMIS

Naktį iš spalio 13 į 14 d. britai pradėjo puolimą dujomis fronte, į pietus nuo Iprės. Jie naudojo garstyčių dujas, kurių poveikis mums buvo nežinomas, bent jau iš asmeninės patirties. Aš tai patyriau tą pačią naktį. Spalio 13 d. vakare ant kalvos į pietus nuo Verviko kelias valandas buvome stipriai bombarduojami dujinėmis bombomis, kurios su didesniu ar mažesniu intensyvumu tęsėsi visą naktį. Apie vidurnaktį nemažai mūsų buvo išvesti iš rikiuotės – kai kurie visam laikui. Artėjant rytui ir aš pradėjau jausti skausmą. Jis stiprėjo kas ketvirtį valandos, o apie septintą valandą man degė akys, kai suklupau ir įteikiau paskutinę depešą, kurią nešiau šiame kare.

Po kelių valandų mano akys buvo tarsi įkaitusios žarijos, o aplink mane tvyrojo tamsa.

Mane išsiuntė į ligoninę Pasevalke Pomeranijoje, ir tai buvo

Ten man teko patirti revoliuciją!

Ilgą laiką ore tvyrojo kažkas neapibrėžto ir atgrasaus. Žmonės kalbėjo, kad per kelias artimiausias savaites kažkas būtinai įvyks, nors aš negalėjau įsivaizduoti, ką tai reiškia. Pirmiausia pagalvojau apie streiką, panašų į tą, kuris vyko pavasarį. Nepalankūs gandai nuolat sklido iš karinio jūrų laivyno, kuriame, kaip sakoma, vyko fermentacija. Tačiau atrodė, kad tai tik kelių pavienių nepatenkintųjų išgalvotas prasimanymas. Ligoninėje visi kalbėjo apie karo pabaigą ir tikėjosi, kad ji netolima, tačiau niekas nesitikėjo, kad iš karto kas nors įvyks. Aš negalėjau skaityti laikraščių.

Lapkritį bendra įtampa padidėjo.

Vieną dieną nelaimė užklupo mus staiga ir be perspėjimo. Sunkvežimiais atvažiavo jūreiviai ir paskelbė revoliuciją. Keletas žydų jaunuolių buvo tos kovos už mūsų tautinės būties „Laisvę, grožį ir orumą“ „lyderiai“. Nė vienas iš jų nematė aktyvios tarnybos fronte. Per vadinamąją „venerinių ligų ligoninę“ šie trys rytiečiai buvo išsiųsti namo. Dabar jų raudoni skudurai buvo keliami čia.

Po kelių dienų pradėjau jaustis kiek geriau. Deginantis skausmas akių vokuose sumažėjo. Pamažu galėjau atskirti grubius artimiausios aplinkos kontūrus. Ir leidau sau tikėtis, kad regėjimą atgausiu bent tiek, kad vėliau galėčiau imtis kokios nors profesijos. Tačiau apie tai, kad kada nors vėl galėčiau piešti, nebuvo nė kalbos. Bet kokiu atveju buvau pakeliui į pasveikimą, kai išmušė baisi valanda.

Pirmiausia pagalvojau, kad šis išdavystės protrūkis – tik vietinis reikalas. Stengiausi šį įsitikinimą paskatinti tarp savo bendražygių. Mano bavarų ligoninės draugai į tai reagavo ypač jautriai. Jų nuotaika buvo bet kokia, tik ne „revoliucinė“. Negalėjau įsivaizduoti, kad ši beprotybė prasiveržtų Miunchene; ištikimybė Vitelsbachų namams vis dėlto buvo stipresnė už kelių žydų valią. Todėl negalėjau netikėti, kad tai tėra vietinis laivyno sukilimas ir kad jis bus numalšintas per kelias artimiausias dienas.

7.12 „RESPUBLIKA

Per kelias kitas dienas mane pasiekė baisiausia informacija mano gyvenime. Gandai darėsi vis atkaklesni. Tai, ką laikiau vietiniu reikalu, iš tikrųjų buvo visuotinė revoliucija. Be to, iš fronto atėjo gėdingos žinios. Jie norėjo kapituliuoti. Ar tai buvo įmanoma?

Lapkričio 10 d. vietos pastorius ligoninėje pasakė trumpą kalbą; dabar sužinojome visą istoriją.

Klausydamasis kreipimosi buvau labai susijaudinęs. Atrodė, kad garbingas senas ponas drebėjo, kai pranešė mums, kad Hohencolernų rūmai nebenešios imperatoriškosios karūnos. Tėvynė tapo „Respublika“, ir mes turėtume melsti Visagalį, kad suteiktų mums savo palaiminimą naujoje santvarkoje ir neapleistų mūsų žmonių ateinančiomis dienomis. Sakydamas kalbą, jis negalėjo padaryti daugiau, kaip tik trumpai išreikšti padėką karališkiesiems rūmams, jų nuopelnams Pomeranijai, Prūsijai, tiesą sakant, visai Vokietijos tėvynei, ir – čia jis pradėjo verkti. Žmones toje mažoje salėje apėmė gilaus siaubo jausmas, ir, manau, minioje nebuvo nė vienos sausos akies.

Aš pats visiškai palūžau, kai senasis džentelmenas pabandė tęsti savo pasakojimą, pranešdamas mums, kad dabar turime užbaigti šį ilgą karą. Karas pralaimėtas, sakė jis, ir mes priklausome nuo nugalėtojo malonės. Tėvynei ateityje teks nešti sunkią naštą. Turėjome priimti paliaubų sąlygas ir pasitikėti savo buvusių priešų didžiadvasiškumu. Man buvo neįmanoma ilgiau likti ir klausytis.

Tamsa apsupo mane, kai suklupęs ir suklupęs grįžau į savo palatą ir įkišau skaudančią galvą į antklodes ir pagalvę.

Nebuvau verkęs nuo tos dienos, kai stovėjau prie motinos kapo. Kai jaunystėje likimas su manimi žiauriai pasielgdavo, mano ryžto dvasia sustiprėdavo. Per visus tuos ilgus karo metus, kai mirtis nusinešė daugybę draugų ir bendražygių, būtų buvę beveik nuodėmė ištarti bent vieną skundo žodį – jie žuvo už Vokietiją! Ir galiausiai paskutinėmis tos titaniškos kovos dienomis, kai nuodingų dujų bangos apgaubė mane ir ėmė skverbtis į akis, o mintis, kad galiu visam laikui apakti, mane išgąsdino, mano sąžinės balsas sušuko: Argi tu pradėsi vytis, kai tūkstančiai kitų žmonių, kurių likimas šimtą kartų blogesnis už tavo, pradės vytis? Ir taip tyliai priėmiau savo nelaimę, suprasdamas, kad daugiau nieko negalima padaryti ir kad mano asmeninės kančios yra niekis, palyginti su Tėvynės nelaime.

7.13 VISOS AUKOS VELTUI

Taigi viskas buvo veltui. Veltui visos aukos ir nepritekliai, veltui badas ir troškulys per nesibaigiančius mėnesius, veltui tos valandos, kai laikėmės savo postų, nors mūsų sielos buvo apimtos mirtinos baimės, veltui žuvo du milijonai žmonių. Šimtai tūkstančių tų, kurie išvyko tikėjimo Tėvyne kupinomis širdimis ir taip ir negrįžo, - ar nevertėtų dabar atverti jų kapų, kad purvu ir krauju aplaistytų didvyrių dvasios galėtų grįžti namo ir atkeršyti tiems, kurie taip niekingai išdavė didžiausią pasiaukojimą, kokį tik gali padaryti žmogus dėl savo šalies? Ar dėl to kariai žuvo 1914 m. rugpjūčio ir rugsėjo mėnesiais? Dėl to, kad tų pačių metų rudenį savanorių pulkai sekė paskui senuosius bendražygius? Dėl to, kad tie septyniolikmečiai berniukai nugrimzdo į Flandrijos žemę? Ar tai buvo prasmė tos aukos, kurią vokiečių motinos paaukojo savo Tėvynei, kai sunkiomis širdimis atsisveikino su negrįžusiais sūnumis? Ar visa tai buvo padaryta tam, kad niekingų nusikaltėlių gauja galėtų numoti ranka į Tėvynę?

Ar dėl to vokiečių kareivis kovojo per alinantį karštį ir akliną pūgą, kęsdamas alkį, troškulį ir šaltį, pavargęs nuo bemiegių naktų ir nesibaigiančių žygių? Ar dėl to jis išgyveno artilerijos apšaudymų pragarą, duso ir duso per dujų atakas, nesiblaškė ir nesvyravo, bet visada galvojo apie savo pareigą ginti Tėvynę nuo priešo?

Be abejo, šie didvyriai nusipelnė antkapinio paminklo: „Klajokli, kai atvyksi į Vokietiją, pasakyk namie, kad mes čia gulime, ištikimi Tėvynei ir ištikimi savo pareigai“.

O namuose?

Bet – ar tai buvo vienintelė auka, kurią turėjome apsvarstyti? Ar praeities Vokietija buvo mažiau vertinga? Ar ji nebuvo skolinga tam tikrą pareigą savo istorijai? Ar mes vis dar buvome verti dalyvauti praeities šlovėje? Kaip galėjome pateisinti šį veiksmą ateities kartoms?

Apgailėtini ir išsigimę nusikaltėliai!

Kuo labiau bandžiau įgyti šio monstriško įvykio aiškumo, tuo labiau galva degė iš pykčio ir gėdos. Kas buvo skausmas mano akyse, palyginti su šia tragedija?

Kitos dienos buvo baisiai sunkios ištverti, o naktys – dar baisesnės. Žinojau, kad viskas prarasta. Tik kvailiai, melagiai ar nusikaltėliai galėjo pasikliauti priešo gailestingumu. Tomis naktimis augo mano neapykanta – neapykanta šio nusikaltimo sumanytojams.

7.14 SPRENDIMAS EITI Į POLITIKĄ

Po to sekusiomis dienomis man tapo aiškus mano paties likimas. Turėjau juoktis iš minties apie savo asmeninę ateitį, kuri dar visai neseniai kėlė tiek daug rūpesčių. Argi ne juokinga buvo ką nors statyti ant tokio pamato? Galiausiai tapo aišku, kad įvyko tai, kas neišvengiama, ko seniai bijojau, nors neturėjau širdies tuo tikėti.

Kaizeris Vilhelmas II buvo pirmasis Vokietijos imperatorius, kuris ištiesė draugystės ranką marksistų lyderiams, neįtardamas, kad jie yra niekšai be garbės. Kol jie laikė imperatoriškąją ranką, kita ranka jau siekė durklo.

Su žydais negalima susitarti, o tik griežtai laikytis „arba-arba“.

Būtent tada nusprendžiau imtis politikos.

8 SKYRIUS – MANO POLITINĖS VEIKLOS PRADŽIA

1918 m. lapkričio pabaigoje grįžau į Miuncheną. Nuvykau į savo pulko atsargos batalioną, kuris dabar buvo „kareivių tarybos“ rankose. Visa jų administracija man buvo gana atgrasi, todėl nusprendžiau kuo greičiau ją palikti. Su savo ištikimu kovos draugu Ernstu Šmiedtu (Ernst Schmiedt) nuvykau į Traunšteiną ir ten išbuvau, kol stovykla buvo išformuota.

1919 m. kovą vėl grįžome į Miuncheną.

Padėtis ten buvo nepavydėtina; tolesnis revoliucijos pratęsimas buvo neišvengiamas. Eisnerio mirtis tik pagreitino šią raidą ir galiausiai privedė prie tarybų diktatūros, arba, teisingiau tariant, prie žydų hegemonijos. Ji pasirodė esanti laikina, tačiau tai buvo pirminis revoliucijos iniciatorių tikslas.

Tuo metu mano galvoje formavosi nesuskaičiuojami planai. Ištisas dienas svarsčiau, ką būtų galima padaryti. Deja, kiekvienas projektas užleisdavo vietą prieš sunkų faktą, kad buvau gana nežinomas, todėl neturėjau net minimalių reikalavimų efektyviems veiksmams. Vėliau paaiškinsiu priežastis, kodėl neįstojau nė į vieną iš egzistuojančių partijų.

Miunchene vykstant naujajai tarybų revoliucijai, mano veikla ėmė kelti Centrinės tarybos rūstybę. Ankstyvą 1919 m. balandžio 27 d. rytą turėjau būti suimtas. Tačiau trys manęs atvykę vyrai neturėjo drąsos susidurti su mano šautuvu ir pasitraukė vos atvykę.

Praėjus kelioms dienoms po Miuncheno išlaisvinimo, man buvo įsakyta atvykti į tyrimo komisiją, kuri buvo sudaryta 2-ajame pėstininkų pulke revoliucinei veiklai stebėti.

Tai buvo mano pirmoji daugiau ar mažiau grynai politinė veikla.

Po kelių savaičių gavau įsakymą lankyti „kursus“, kurie buvo rengiami kariuomenės nariams. Šis kursas turėjo išmokyti tam tikrų pagrindinių pilietinių principų. Man ši organizacija buvo naudinga tuo, kad joje galėjau sutikti bendraminčių karių, su kuriais galėjau aptarti aktualią situaciją. Visi buvome daugiau ar mažiau tvirtai įsitikinę, kad Vokietijos nuo neišvengiamos katastrofos neišgelbės tie, kurie dalyvavo lapkričio išdavystėje, t. y. Centras ir socialdemokratai. Be to, vadinamoji buržuazinė nacionalinė grupė negalėjo atitaisyti padarytos žalos, net jei ir turėjo geriausių ketinimų. Jiems trūko daugelio prielaidų, be kurių toks uždavinys niekada negalėtų būti sėkmingas. Vėlesni metai pateisino mūsų tuometinę nuomonę.

8.1 DISKUSIJA DĖL NAUJOS PARTIJOS FORMAVIMO

Savo mažame rate aptarėme naujos partijos kūrimo projektą. Pagrindinės idėjos, kurias tada pasiūlėme, buvo tos pačios, kurios buvo įgyvendintos vėliau, kai buvo įkurta Vokietijos darbo partija. Steigiamo naujo judėjimo pavadinimas turėjo būti toks, kad savaime patiktų masėms. Visos mūsų pastangos būtų buvusios tuščios ir

nenaudingos, jei šios sąlygos nebūtų buvę. Ir tai buvo viena iš priežasčių, kodėl pasirinkome pavadinimą „Socialinė revoliucinė partija“; mūsų naujosios organizacijos socialiniai principai iš tiesų buvo revoliuciniai.

Tačiau dar svarbesnė priežastis buvo ši:

Dėmesys, kurį ankstesniais metais skyriau ekonominėms problemoms, daugiau ar mažiau apsiribojo svarstymais, tiesiogiai kylančiais iš socialinių problemų. Vėliau šis žvilgsnis išsiplėtė, kai pradėjau studijuoti Vokietijos sąjungos politiką. Šią politiką iš esmės lėmė neteisingas ekonominės padėties vertinimas ir klaidinga samprata apie pagrindą, kuriuo remiantis ateityje būtų galima užtikrinti Vokietijos žmonių pragyvenimą. Visos šios idėjos rėmėsi principu, kad kapitalas yra išimtinai darbo produktas, todėl jam, kaip ir darbui, taikomi visi veiksniai, galintys riboti arba skatinti žmogaus veiklą. Vadinasi, nacionaliniu požiūriu kapitalo reikšmė priklausė nuo valstybės, taigi ir tautos, didybės, laisvės ir galios. Be to, vien dėl šios priklausomybės kapitalas iš savisaugos instinkto ir dėl savo paties raidos skatina valstybės ir tautos interesus. Todėl ši kapitalo priklausomybė nuo nepriklausomos valstybės verstų kapitalą skatinti tautos laisvę, galią, jėgą ir t. t.

Remiantis tokiais principais, valstybės požiūris į kapitalą būtų palyginti paprastas ir aiškus. Vienintelis jos tikslas būtų užtikrinti, kad kapitalas išliktų pavaldus valstybei ir nesuteiktų sau teisės dominuoti nacionaliniuose interesuose. Taigi jos veiklą saistytų dvi ribos: viena vertus, užtikrinti gyvybingą ir nepriklausomą nacionalinę ekonomiką, kita vertus, užtikrinti socialines darbininkų teises.

8.2 DVI KAPITALO RŪŠYS

Anksčiau aiškiai nesuvokiau skirtumo tarp kapitalo, kuris yra tik kūrybinio darbo produktas, ir kapitalo, kuris yra tik finansinių spekuliacijų rezultatas. Čia man reikėjo įkvėpimo, kuris priverstų mano protą mąstyti šia linkme; tačiau toks impulsas nepasirodė.

Dabar reikiamą įkvėpimą suteikė vienas iš vyrų, kurie skaitė paskaitas mano minėtame kurse. Tai buvo Gottfriedas Federis.

Pirmą kartą gyvenime išgirdau diskusiją apie tarptautinio biržos kapitalo ir paskolų kapitalo principus.

Išklausius pirmąją G. Federio paskaitą, man iš karto šovė mintis, kad dabar radau vieną svarbiausių prielaidų naujai partijai įkurti.

Mano nuomone, Federio nuopelnas buvo tas, kad jis negailestingai brutaliai apibūdino dvigubą kapitalo, dalyvaujančio biržos ir paskolų sandoryje, pobūdį, atskleisdamas, kad šis kapitalas visada priklauso nuo palūkanų mokėjimo. Esminiais klausimais jo teiginiai buvo tokie kupini sveiko proto, kad jo kritikai neneigė jų teorinio pagrįstumo, tik svarstė, ar būtų įmanoma šias idėjas įgyvendinti praktiškai. Man tai atrodė stipriausia Federio mokymo pusė, nors kiti tai laikė silpnybe.

8.3 TEORETIKAS IR POLITIKAS

Teoretiko užduotis nėra aiškinti įvairius būdus, kaip ką nors galima įgyvendinti praktikoje. Jo užduotis – spręsti pačią problemą; jis turi žiūrėti į tikslą, o ne į priemones. Svarbu, ar idėja iš esmės teisinga, o ne tai, ar ją galima įgyvendinti. Kai žmogus, kurio užduotis yra nustatyti programos ar politikos principus, pradeda užsiimti vadinamuoju „naudingumu“ ar „tikrove“, o ne absoliučia tiesa, jo darbas nustoja būti kelrodė žvaigždė tiems, kurie ieško nušvitimo. Jis taps paprastu kasdienio gyvenimo receptu. Teoretikas turi galvoti tik apie tikslą, o politikas turi siekti jį įgyvendinti. Todėl pirmojo mintis lems amžinosios tiesos, o antrojo veiklą visada turi lemti praktinė akimirkos tikrovė.

Vieno didybė priklausys nuo jo idėjos absoliučios tiesos, o kito – nuo to, ar jis teisingai įvertina duotą tikrovę ir naudingą jos pritaikymą. Šia prasme teorinis tikslas yra jo kelrodė žvaigždė. Politiko didybės išbandymas yra jo planų ir įmonių sėkmė – kitaip tariant, jo gebėjimas pasiekti savo tikslą. Ir priešingai, teoretiko galutinis tikslas niekada negali būti pasiektas; žmogaus mintis gali suvokti tiesas ir numatyti tikslus, kuriuos ji mato krištoliniu aiškumu, nors tokie tikslai niekada negali būti visiškai įgyvendinti, nes žmogaus prigimtis yra silpna ir netobula. Kuo teisingesnė idėja yra abstrakti, taigi ir galingesnė, tuo mažesnė galimybė ją įgyvendinti praktiškai – bent jau tiek, kiek tai priklauso nuo žmogaus. Teoretiko reikšmė priklauso ne nuo praktinės jo planų sėkmės, o nuo jų absoliučios tiesos ir įtakos, kurią jie daro žmonijos pažangai.

Jei būtų kitaip, religijų kūrėjai niekada negalėtų būti laikomi didžiausiais kada nors gyvenusiais žmonėmis, nes jų moraliniai tikslai niekada nebūtų visiškai ar net iš dalies įgyvendinti praktiškai. Netgi Meilės religija iš tikrųjų yra tik menkas jos didingo įkūrėjo valios atspindys. Tačiau jos reikšmė glūdi orientacijoje, kurią ji bandė suteikti žmonijos civilizacijai, etikai ir moralei.

Šis didžiulis skirtumas tarp teoretiko ir politiko funkcijų yra priežastis, dėl kurios abiem funkcijoms atlikti reikalingos kvalifikacijos retai kada aptinkamos tame pačiame asmenyje. Tai ypač pasakytina apie vadinamąjį „sėkmingą“ smulkesnįjį politiką, kurio veikla iš tiesų vargu ar yra kas nors daugiau nei praktikavimas „galimo meno“, kaip politiką apskritai kukliai apibrėžė Bismarkas. Jei toks politikas ryžtingai vengs didžiųjų idėjų, jo sėkmė bus juo lengviau pasiekiama; ji bus greitesnė ir apčiuopiamesnė. Tačiau kaip tik dėl šios priežasties tokia sėkmė pasmerkta beprasmybei, o kartais net neišgyvena savo autoriaus mirties. Apskritai politikų darbai yra nereikšmingi ateinančioms kartoms, nes jų laikina sėkmė remiasi tikslingumu, kai išvengiama visų tikrai didelių ir gilių problemų ir idėjų – būtent tų dalykų, kurie būtų vertingi ateities kartoms.

Siekti idealų, kurie vis dar bus vertingi ir reikšmingi ateičiai, paprastai nėra labai pelningas užsiėmimas. Kas laikosi tokios krypties, tik labai retai būna suprastas masių, kurioms alus ir pienas yra įtikinamesnis politinių vertybių rodiklis nei toliaregiški ateities planai – kurie įgyvendinami tik daug vėliau ir kurių naudą pajunta tik palikuonys.

Dėl tam tikros tuštybės, kuri visuomet yra kvailumo giminaitė, politikai visuomet vengs tų ateities planų, kuriuos labai sunku įgyvendinti. Ir jie vengs jų, kad neprarastų tiesioginio minios palankumo. Tokių priemonių sėkmė ir svarba

Politikų sėkmė ir svarba priklauso tik dabarčiai; jie neturės jokios reikšmės ateičiai. Tačiau tai nekelia nerimo mažaraščiams, kuriuos visiškai tenkina momentiniai rezultatai.

Visai kitokia yra teoretiko pozicija. Jo darbo svarbą visada reikia vertinti ateities požiūriu. Jis dažnai apibūdinamas žodžiu weltfremd, arba nesvetingas. Politiko menas yra galimų dalykų menas, o teoretikas priklauso tiems, apie kuriuos sakoma, kad jie patinka dievams tik todėl, kad reikalauja neįmanomų dalykų. Tokie žmonės

Visada turės atsisakyti dabartinės šlovės, bet jei jų idėjos nemirtingos, palikuonys juos apdovanos.

Per ilgą žmonijos pažangos laikotarpį kartais gali atsitikti taip, kad politikas ir teoretikas bus vienas. Kuo glaudesnė ši sąjunga, tuo daugiau kliūčių teks įveikti politiko veiklai. Toks žmogus nedirba tam, kad patenkintų reikalavimus, kurie akivaizdūs kiekvienam pirkliui, bet siekia tikslų, kurie gali būti suprantami tik nedaugeliui. Taigi jo gyvenimą tom dalim skiria neapykanta ir meilė. Jo protestas

Amžininkų, kurie jo nesupranta, prieštarauja palikuonių, kuriems jis taip pat dirba, pripažinimui.

8.4 ISTORIJOS MARATONŲ BĖGIKAI

Kuo didesnį darbą žmogus atlieka dėl ateities, tuo mažiau jį vertina amžininkai. Jo kova bus vis sunkesnė, o sėkmė – retesnė. Jei amžių bėgyje atsiras toks žmogus, kurį lydės sėkmė, tai, artėjant jo dienų pabaigai, jis gali silpnai regėti savo būsimą šlovę. Tačiau tokie didieji vyrai tėra istorijos maratono bėgikai. Šiuolaikinės šlovės laurai skirti tik mirštančio didvyrio kaktai.

Didieji kariai yra tie, kurie kovoja už savo idėjas ir idealus, nepaisydami to, kad nesulaukia amžininkų pripažinimo. Jie yra tie vyrai, kurių atminimas bus įamžintas ateities kartų širdyse. Atrodo, tarsi kiekvienas žmogus jaustų pareigą išpirkti skriaudas, padarytas tokiems didiems vyrams. Tuomet jų gyvenimai ir darbai studijuojami su susižavėjimo kupinu dėkingumu ir emocijomis. Ypač tamsiomis nelaimių dienomis tokie vyrai turi galią gydyti sudaužytas širdis ir pakylėti nevilties apimtas sielas.

Šiai grupei priklauso ne tik tikrai didieji valstybės veikėjai, bet ir visi didieji reformatoriai. Šalia Frydricho Didžiojo turime tokius vyrus kaip Martinas Liuteris ir Richardas Vagneris.

8.5 KOVA SU TARPTAUTINIU FINANSINIU KAPITALU

Kai išgirdau pirmąją Gottfriedo Federio paskaitą apie „palūkanų vergijos nutraukimą“, iš karto supratau, kad tai yra transcendentinės svarbos tiesa vokiečių

tautos ateičiai. Absoliutus biržos kapitalo atskyrimas nuo nacionalinės ekonomikos leistų pasipriešinti Vokietijos ekonomikos internacionalizacijai, kartu neleidžiant

Tuo pat metu pulti kapitalą kaip tokį. Taip elgiantis kiltų pavojus mūsų nacionalinės nepriklausomybės pamatams. Aiškiai mačiau, kas vyksta Vokietijoje, ir tada supratau, kad sunkiausias mūšis, kurį mums teks kovoti, bus ne su priešiškomis tautomis, o su tarptautiniu kapitalu. Federio kalboje radau veiksmingą raginimą mūsų kovai.

Kova su tarptautiniu finansiniu ir paskolų kapitalu tapo vienu svarbiausių vokiečių tautos kovos už ekonominę nepriklausomybę ir laisvę programos punktų.

Kalbant apie vadinamųjų praktiškų žmonių iškeltus prieštaravimus, turi pakakti tokio atsakymo: Visi nuogąstavimai dėl baisių ekonominių padarinių, kurie atsirastų panaikinus palūkanų kapitalo vergovę, yra nereikalingi. Visų pirma, iki šiol taikyti ekonominiai principai pasirodė beveik pražūtingi vokiečių tautos interesams. Ši situacija primena panašius patarimus, kuriuos kadaise davė ankstesnių laikų ekspertai, pavyzdžiui, Bavarijos medicinos kolegija, spręsdama geležinkelių įvedimo klausimą. Nė vienas iš tos garbingos ekspertų institucijos išreikštų nuogąstavimų neišsipildė. Tie, kurie keliavo naujojo „garo žirgo“ vagonais, nesusirgo galvos svaigimu. Tie, kurie žiūrėjo, nesusirgo. O lentinės tvoros, pastatytos naujam išradimui paslėpti, ilgainiui buvo nugriautos. Tik tos lentinės tvoros, kurios užstojo vadinamųjų ekspertų regėjimą, buvo išsaugotos palikimui.

Antra, reikia atkreipti dėmesį į tai, kas išdėstyta toliau: Bet kuri idėja gali būti pavojaus šaltinis, jei ji suvokiama kaip tikslas savaime, nors iš tikrųjų ji tėra tik priemonė tikslui pasiekti. Man ir visiems tikriems nacionalsocialistams yra tik viena doktrina: Tauta ir tėvynė.

Turime kovoti, kad apsaugotume savo rasės ir tautos egzistenciją ir reprodukciją, mūsų vaikų išlaikymą, mūsų kraujo grynumą ir Tėvynės laisvę bei nepriklausomybę. Tik tada mūsų tauta galės įvykdyti Visatos Kūrėjo jai skirtą misiją.

Visos idėjos ir idealai, visas mokymas ir žinios turi tarnauti šiems tikslams. Viskas turi būti nagrinėjama šiuo požiūriu ir paverčiama praktiniu panaudojimu arba atmetama. Taigi teorija niekada negali tapti tik negyva doktrina, nes viskas turi tarnauti gyvenimui.

Taigi Gottfriedo Federio išvados paskatino mane iš esmės išnagrinėti klausimą, su kuriuo anksčiau nebuvau gerai susipažinęs.

Pradėjau studijuoti iš naujo ir taip iš tiesų supratau žydo Karlo Markso gyvenimo darbo esmę ir tikslą. Jo „Kapitalas“ man pirmą kartą tapo suprantamas. Dabar tiksliai supratau socialdemokratų kovą prieš nacionalinę ekonomiką – kovą, kuri turėjo paruošti dirvą tikro tarptautinio ir biržinio kapitalo hegemonijai.

8.6 „ŠVIETIMO PAREIGŪNAS

Šis paskaitų kursas man turėjo svarbių pasekmių ir kita linkme.

Vieną dieną paprašiau pasisakyti. Kitas dalyvis jautė pareigą laužyti ietis dėl žydų ir įsitraukė į ilgą jų gynimą. Tai sukėlė mano pasipriešinimą. Didžioji dauguma pritarė mano nuomonei. Viso to pasekmė buvo ta, kad po kelių dienų buvau paskirtas į tuo metu Miunchene dislokuotą pulką ir gavau ten vadinamojo „švietimo karininko“ pareigas.

Tuo metu karių drausmė buvo gana silpna. Ji vis dar kentėjo nuo to laikotarpio, kai valdė kareivių tarybos, padarinių. Tik pamažu ir atsargiai pavyko pakeisti „savanorišką paklusnumą“ – mielą Kurto Eisnerio režimo kiaulystės pavadinimą – karinės drausmės ir pavaldumo dvasia. Kareivius reikėjo išmokyti mąstyti ir jaustis tautiškai ir patriotiškai. Šiose dviejose kryptyse slypėjo mano būsimos veiklos kryptis.

Savo darbą pradėjau su didžiausiu entuziazmu ir meile. Čia man pasitaikė proga kalbėti gana gausiai auditorijai. Dabar galėjau patvirtinti tai, ką anksčiau tik nujaučiau: Aš galiu „kalbėti“. Mano balsas tapo toks geresnis, kad mane aiškiai suprato visose mažos eskadrono salės vietose.

Jokia užduotis man negalėjo būti malonesnė už šią. Dabar, prieš išleidžiant į atsargą, galėjau suteikti naudingą paslaugą institucijai, kuri buvo be galo brangi mano širdžiai: kariuomenei.

Dabar galiu pasakyti, kad mano pokalbiai buvo sėkmingi. Per savo paskaitas šimtus ir net tūkstančius tautiečių sugrąžinau į savo tautą ir Tėvynę. Aš „nacionalizavau“ šiuos karius ir taip padėjau atkurti visuotinę drausmę.

Čia vėl susipažinau su keliais bendraminčiais, kurie vėliau sudarė naujojo judėjimo branduolį.

9 SKYRIUS – „VOKIETIJOS DARBININKŲ PARTIJA“

Vieną dieną gavau vadovybės įsakymą ištirti, kokio pobūdžio yra akivaizdžiai politinė asociacija. Ji vadinosi „Vokietijos darbininkų partija“ ir netrukus turėjo surengti susirinkimą, kuriame turėjo kalbėti Gottfriedas Federis. Man buvo įsakyta dalyvauti šiame susirinkime ir pranešti apie padėtį.

Kariuomenės vadovybės smalsumą politinių partijų atžvilgiu galima labai gerai suprasti. Revoliucija suteikė kareiviams teisę aktyviai dalyvauti politikoje, ir šia teise ypač naudojosi tie, kurie turėjo mažiausiai patirties. Tačiau kai Centro ir socialdemokratų partijos buvo priverstos pripažinti, kad kareivių simpatijos nusigręžė nuo revoliucinių partijų į nacionalinį judėjimą ir atgimimą, jos jautėsi įpareigotos atimti iš kariuomenės rinkimų teisę ir uždrausti jai bet kokią politinę veiklą.

Tai, kad Centras ir marksizmas ėmėsi tokios politikos, buvo pamokantis faktas, nes jei jie nebūtų taip apriboję „pilietinių teisių“ – taip po revoliucijos jie vadino kareivių politines teises – „lapkričio valstybė“ būtų buvusi nuversta per kelerius metus ir taip nebūtų užsitęsusi tautos gėdos ir nešlovės istorija. Tuo metu kareiviai buvo ant slenksčio atsikratyti tautos kraujasiurbių ir pakalikų, kurie mūsų šalyje tarnavo Antantės reikalui. Tačiau tai, kad vadinamosios „tautinės“ partijos entuziastingai balsavo už doktrininę lapkričio nusikaltėlių politiką, taip pat padėjo padaryti kariuomenę neveiksmingą kaip tautos atkūrimo priemonę; taip dar kartą buvo parodyta, kur žmones gali nuvesti grynai doktrininės idėjos, kurioms pritarė šie patys naiviausi žmonės.

Buržuaziniai vidurinieji sluoksniai tapo tokie senyvi, kad nuoširdžiai tikėjo, jog kariuomenė vėl gali tapti tuo, kuo ji buvo anksčiau, t. y. vokiečių valdžios tvirtove. Centras ir marksizmas ketino tik ištraukti nuodingą nacionalizmo kėslą, be kurio kariuomenė visada turi likti tik policija ir niekada negali būti karine organizacija, galinčia kovoti su priešu. Šią tiesą puikiai įrodė vėlesni įvykiai.

O gal mūsų „nacionaliniai politikai“ manė, kad mūsų kariuomenės raida gali būti kitokia nei nacionalinė? Tai galėjo būti įmanoma, ir tai galima paaiškinti tuo, kad karo metu jie buvo ne kariai, o kalbėtojai, kitaip tariant, parlamentarai. Kaip tokie jie neturėjo nė menkiausio supratimo, kas dedasi širdyse tų vyrų, kurie prisimena savo pačių praeities didybę ir tai, kad kadaise jie buvo geriausi kariai pasaulyje.

9.1 „VOKIETIJOS DARBININKŲ PARTIJA“

Nusprendžiau dalyvauti šios man iki tol visiškai nežinomos partijos susirinkime.

Kai tą vakarą atvykau į buvusios Miuncheno alaus daryklos Stemecker „svečių kambarį“, jame radau maždaug 20-25 žmones, kurių dauguma priklausė žemesnėms klasėms.

Federio paskaitos tema man jau buvo pažįstama, todėl galėjau sutelkti dėmesį į pačią organizaciją.

Įspūdis nebuvo nei geras, nei blogas – nauja organizacija, kaip ir bet kuri kita. Tais laikais kiekvienas jautėsi pašauktas kurti naują partiją, kai tik būdavo nepatenkintas įvykių eiga ir prarasdavo pasitikėjimą esamomis partijomis. Todėl visur aplink atsirasdavo naujos asociacijos, kurios taip pat greitai išnykdavo. Apskritai tokių asociacijų steigėjai neturėjo nė menkiausio supratimo, ką reiškia suburti daugybę žmonių partijai ar judėjimui kurti. Todėl šie susivienijimai išnyko dėl to, kad jie visiškai nesugebėjo adekvačiai suvokti situacijos būtinybės.

Mano nuomonė apie „Vokietijos darbininkų partiją“ buvo ne kitokia. Džiaugiausi, kai Federas pagaliau baigė. Buvau pakankamai stebėjęs ir jau ketinau išeiti, kai buvo paskelbtas atviras diskusijų laikotarpis; nusprendžiau pasilikti. Iš pradžių tai buvo tik dar kartą tas pats, kai staiga pradėjo kalbėti „profesorius“. Jis pradėjo abejoti Federio žodžių tikslumu, o po Federio atsakymo profesorius staiga pradėjo ginčytis, remdamasis vadinamaisiais „faktais“. Jis rekomendavo jaunajai partijai imtis „atsiskyrimo“ nuo „Prūsijos“. Šis žmogus labai pasitikėdamas savimi vis tvirtino, kad Vokietijos Austrija turėtų prisijungti prie Bavarijos ir kad tada taika veiktų daug geriau... ir kitokių nesąmonių. Šiuo metu jaučiausi įpareigotas paprašyti leidimo pasisakyti ir pasakyti mokytam ponui, ką galvoju. Dėl to, man dar nebaigus, jis kaip šlapias pudelis išslinko iš salės. Kol kalbėjau, auditorija klausėsi nustebusiais veidais. Kai jau ketinau palinkėti susirinkusiesiems labos nakties ir išeiti, paskui mane greitai priėjo vienas vyras ir prisistatė (ne visai įsidėmėjau jo vardą). Jis įbruko man į rankas mažą knygelę, kuri, aišku, buvo politinė brošiūra, ir labai skubiai paprašė ją perskaityti.

Man buvo visai malonu; tokiu būdu galėjau sužinoti apie šią asociaciją, nedalyvaudamas varginančiuose jos susirinkimuose. Be to, šis akivaizdus darbininkas man padarė gerą įspūdį. Tada išėjau iš salės.

Tuo metu gyvenau vienoje iš 2-ojo pėstininkų pulko kareivinių. Turėjau nedidelį kambarėlį, kuriame vis dar buvo matyti neabejotinų revoliucijos pėdsakų. Dieną dažniausiai būdavau lauke, kartu su 41-uoju šaulių pulku arba kitaip dalyvaudavau kitur vykstančiuose susirinkimuose ar paskaitose. Savo kambaryje praleisdavau tik naktį. Kadangi paprastai kiekvieną rytą prabusdavau apie 5 val. ryto, įpratau linksmintis stebėdamas mažus peliukus, žaidžiančius mano mažame kambarėlyje. Ant grindų padėdavau kelis gabalėlius kietos duonos ar plutos ir stebėdavau, kaip juokingi maži padarėliai žaidžia ir mėgaujasi šiais skanėstais. Savo gyvenime buvau patyręs tiek daug skurdo, kad gerai žinojau, kas yra alkis, todėl galėjau įsivaizduoti šių mažų padarėlių malonumą.

Kitą rytą, apie 5 val. ryto, visiškai prabudęs lovoje stebėjau, kaip pelės žaidžia ir varžosi tarpusavyje. Kadangi negalėjau užmigti, staiga prisiminiau knygelę, kurią man davė darbuotojas. Pradėjau skaityti. Tai buvo nedidelė brošiūra, kurios autorius buvo šis darbuotojas. Jis aprašė, kaip jo protas nusimetė marksistinės ir profsąjungų frazeologijos pančius ir kad jis grįžo prie nacionalistinių idealų. Dėl šios priežasties jis pavadino savo knygelę: Mano politinis prabudimas. Ši brošiūra patraukė mano

dėmesį vos pradėjus ją skaityti ir su susidomėjimu perskaičiau iki galo. Aprašytas procesas buvo panašus į tą, kurį prieš dvylika metų patyriau pats. Nesąmoningai vėl prisiminiau savo paties raidą. Per tą dieną mintimis kelis kartus grįžau prie to, ką perskaičiau, bet galiausiai tai pamiršau. Tačiau maždaug po savaitės gavau apostilę, kurioje, mano nuostabai, buvo pranešta, kad esu priimtas į DAP. Buvau paprašytas atsakyti į šį pranešimą ir kitą trečiadienį dalyvauti partijos komiteto posėdyje.

Toks narių „laimėjimo“ metodas mane pribloškė, ir aš nežinojau, ar pykti, ar juoktis. Neketinau stoti į jokią egzistuojančią partiją, bet norėjau įkurti savo partiją. Buvo įžūlu iš jų pusės prašyti, o man tai buvo visiškai neaktualu.

Jau ketinau siųsti raštišką atsakymą, kai smalsumas mane nugalėjo, ir nusprendžiau paskirtą dieną dalyvauti susirinkime, kad galėčiau šiems ponams asmeniškai paaiškinti savo principus.

9.2“KOMITETO POSĖDIS

Trečiadienį atvyko. Užeiga, kurioje turėjo vykti posėdis, buvo „Alte Rosenbad“ Herrnstrasse gatvėje – apleista vieta, kurioje buvo labai mažai svečių. Tai nelabai stebino 1919 m., kai net didesnių restoranų meniu buvo tik labai kuklus ir skurdus. Tačiau anksčiau nebuvau girdėjęs apie šį verslą.

Praėjau pro prastai apšviestą svečių kambarį, kuriame nebuvo matyti nė vieno svečio, ir atidariau duris į užpakalinį kambarį; ten radau „sesiją“. Silpnoje niūrios dujinės lempos šviesoje mačiau keturis jaunus žmones, sėdinčius aplink stalą, vienas iš jų – pamfleto autorius. Jis nuoširdžiai pasisveikino ir pasveikino mane kaip naują DAP narį.

Buvau kiek nustebęs. Tada man pranešė, kad „nacionalinis pirmininkas“ dar neatvyko; nusprendžiau, kad kol kas savo minčių nekomentuosiu. Galiausiai pirmininkas pasirodė. Tai buvo tas pats pirmininkas, kaip ir Stemeckerio alaus darykloje, kai Federis kalbėjo

Mano smalsumas augo, todėl sėdėjau ir laukiau, kas bus toliau. Dabar bent jau sužinojau ponų vardus. „Nacionalinės organizacijos“ pirmininkas buvo kažkoks Ponas Harrer, o Miuncheno apygardos vadovas buvo Antonas Drexleris.

Buvo perskaitytas ankstesnio susirinkimo protokolas ir balsuota dėl pasitikėjimo sekretoriumi. Po to buvo pateikta iždininko ataskaita. Iš viso asociacija turėjo septynias markes ir 50 pfenigų, todėl iždininkas buvo patikintas, kad turi narių pasitikėjimą. Dabar tai buvo įtraukta į protokolą. Tada buvo perskaityti pirmininko atsakymai į keletą laiškų: pirmiausia į laišką, gautą iš Kylio, paskui į laišką iš Diuseldorfo ir galiausiai į laišką iš Berlyno. Visi išreiškė pritarimą. Po to buvo perskaityti gauti laiškai: vienas iš Berlyno, vienas iš Diuseldorfo ir vienas iš Kylio – visi jie buvo labai patenkinti. Tai buvo laikoma geriausiu ir akivaizdžiausiu augančios DAP svarbos ženklu. Po to buvo ilgai svarstoma, kokius atsakymus reikia pateikti.

Baisu, baisu! Tai buvo nuobodi biurokratija. Ir ar aš turėjau įstoti į tokį klubą?

Toliau buvo svarstomas naujų narių klausimas, t. y. mano paėmimo klausimas.

Dabar pradėjau uždavinėti klausimus. Bet supratau, kad, išskyrus keletą bendrų principų, nieko nebuvo: jokios programos, jokios brošiūros, apskritai nieko spausdinto, jokių nario kortelių, net partijos antspaudo; tik aiškus geranoriškumas ir geri ketinimai.

Man jau nebebuvo kada juoktis – nes kas kita visa tai buvo, jei ne tipiškas visų politinių partijų, jų programų ir veiklos bejėgiškumo ir visiškos nevilties požymis?

Jausmas, kuris paskatino tuos kelis jaunus vyrus prisijungti prie to, kas atrodė toks juokingas sumanymas, buvo ne kas kita, kaip vidinio balso šauksmas. Jis jiems labiau intuityviai nei sąmoningai sakė, kad visa egzistuojanti partinė sistema nepajėgi pakelti vokiečių tautos ar sutvarkyti vidinių žaizdų. Greitai perskaičiau principų, kurie sudarė partijos platformą, sąrašą. Jie buvo išdėstyti mašinraščio lapuose. Čia vėl radau ilgesio ir ieškojimų dvasios įrodymų, bet nė ženklo, kad būtų žinota apie konfliktą, kurį reikėjo įveikti.

Pats patyriau jausmus, kurie įkvėpė tuos žmones: tai buvo troškimas sukurti judėjimą, kuris būtų daugiau nei partija įprasta šio žodžio prasme.

Kai tą vakarą grįžau į kareivines, buvau susidaręs tvirtą nuomonę apie tą susivienijimą.

Man teko spręsti sunkiausią savo gyvenimo klausimą: Ar turėčiau įstoti į šią partiją, ar atsisakyti?

9.3 GALUTINIS SPRENDIMAS

Racionaliai mąstant, visos aplinkybės skatino mane atsisakyti, tačiau jausmai mane trikdė. Kuo labiau stengiausi sau įrodyti, koks apskritai beprasmis yra šis klubas, tuo labiau jausmai mane linkėjo jam pritarti.

Ateinančiomis dienomis buvau neramus.

Pradėjau svarstyti visus „už“ ir „prieš“. Jau seniai buvau nusprendęs aktyviai dalyvauti politikoje. Buvo aišku, kad tai galiu padaryti tik per naują judėjimą, tačiau anksčiau man trūko impulso imtis konkrečių veiksmų. Nesu iš tų žmonių, kurie vieną dieną ką nors pradeda, o kitą dieną to atsisako vien dėl to, kad atsirastų kažkas naujo. Tai buvo pagrindinė priežastis, kodėl man buvo taip sunku apsispręsti prisijungti prie tokios organizacijos. Tai turėjo būti mano tikslų išsipildymas, antraip neturėčiau to daryti apskritai. Žinojau, kad toks sprendimas mane susaistys visiems laikams ir kad kelio atgal nebus. Tai nebuvo tuščias žaidimas, o rimtas ir karštas reikalas. Jau tada jaučiau instinktyvų pasibjaurėjimą žmonėmis, kurie visko imasi, bet niekada nieko nepaveda iki galo. Aš nekenčiau šių visų amatų meistrų ir

Tokių žmonių veiklą laikiau blogesne už nieko neveikimą.

Dabar atrodė, kad pats likimas rodo kelią. Niekada nebūčiau įstojęs į vieną iš didžiųjų egzistuojančių partijų; savo priežastis paaiškinsiu vėliau. Ši absurdiška maža

grupelė su saujele narių, regis, turėjo išskirtinį pranašumą, nes dar nebuvo įšaldyta į „organizaciją“. Ji vis dar teikė galimybę tikram asmeniniam individo aktyvumui. Čia vis dar buvo galima atlikti veiksmingą darbą, o kadangi judėjimas dar buvo nedidelis, juo lengviau buvo galima jam suteikti tinkamą formą. Čia vis dar buvo galima nustatyti judėjimo pobūdį, siektinus tikslus ir kelią, kuriuo reikia eiti; visa tai būtų buvę neįmanoma didžiosiose partijose.

Kuo ilgiau mąsčiau apie situaciją, tuo labiau formavosi mano nuomonė, kad būtent toks nedidelis judėjimas galėtų geriausiai pasitarnauti rengiant dirvą tautiniam atgimimui. To niekada negalėjo padaryti parlamentinės politinės partijos, pernelyg tvirtai prisirišusios prie pasenusių idėjų arba suinteresuotos remti naująjį režimą. Čia reikėjo skelbti naują pasaulėžiūrą, o ne naują rinkimų šūkį.

Tačiau buvo be galo sunku šį ketinimą paversti realybe.

Kokią kvalifikaciją aš turėjau įnešti į šią užduotį?

Tai, kad buvau neturtingas ir neturėjau išteklių, mano nuomone, galėjo būti lengviausia. Tačiau tai, kad buvau visiškai nežinomas, kėlė daug sudėtingesnę problemą. Buvau tik vienas iš milijonų, kuriems Chance leido egzistuoti, kurių net jų kaimynai nesutinka pažinti. O dar vienas sunkumas kilo dėl to, kad man trūko mokyklinio išsilavinimo.

Vadinamieji „intelektualai“ vis dar su beribe panieka žvelgia į visus, kurie nepraėjo nustatytų mokyklų ir į juos nebuvo pripumpuotos reikiamos žinios. Klausimas niekada nebuvo: „Ką žmogus gali padaryti?“, o veikiau: „Ko jis išmoko?“. „Išsilavinę“ žmonės į bet kurį diplomais apklijuotą idiotą žmogų žiūri kaip į pranašesnį už gabiausią jaunuolį, neturintį šių brangių dokumentų. Todėl nesunkiai įsivaizdavau, kaip šis „išsilavinęs“ pasaulis mane priims, ir klydau tik tiek, kiek tada tikėjau, kad žmonės yra geresni, nei pasirodė esą atšiaurioje tikrovės šviesoje. Kadangi jie tokie ir yra, tos kelios išimtys išryškėja dar ryškiau. Vis labiau išmokau atskirti amžinus mokinius nuo tų, kurie yra tikri gabūs vyrai.

Po dviejų dienų kruopštaus apmąstymo ir svarstymų įsitikinau, kad privalau žengti šį žingsnį.

Tai buvo lemtingiausias sprendimas mano gyvenime.

Nebuvo ir negalėjo būti kelio atgal.

Taigi užsiregistravau Vokietijos darbininkų partijos nariu ir gavau laikiną nario kortelę su numeriu: septyni.

10 SKYRIUS – ŽLUGIMO PRIEŽASTYS

Kritimo gylis visada matuojamas skirtumu tarp pradinės ir dabartinės kūno padėties lygio. Tas pats pasakytina ir apie tautas bei valstybes. Šiuo atveju svarbiausias dalykas yra pradinio lygio aukštis, tiksliau, didžiausias aukštis, kuris buvo pasiektas prieš prasidedant kritimui. Gilų nuosmukį ar žlugimą gali patirti tik tai, kas geba pasiekti nepaprastas aukštumas. Reicho žlugimas buvo toks sunkus ir baisus, nes jis nukrito iš tokios aukštumos, kokią šiais vargo ir pažeminimo laikais sunku įsivaizduoti.

Reichas buvo įkurtas tokio akinančio spindesio aplinkybėmis, kad visa tauta buvo sužavėta. Po neprilygstamos pergalių serijos gimė imperija didvyrių vaikams ir vaikaičiams. Nesvarbu, ar jie tai suvokė, ar ne. Svarbu tai, kad visi vokiečiai jautė, jog ši imperija atsirado ne dėl parlamentinių manevrų, o dėl kilniausių aplinkybių. Jos pamatai buvo padėti ne parlamentinių debatų metu, o griaudžiant ir griaudžiant karui Paryžių juosiančiame fronte. Taip buvo įvykdytas valstybingumo aktas, kuriuo Vokietijos kunigaikščiai ir tauta įkūrė būsimąjį Reichą ir atkūrė imperatoriškosios karūnos simbolį. Bismarko valstybė buvo įkurta ne dezertyrų ir veltėdžių, o fronte kovojusių pulkų išdavyste ir žudynėmis.

Šis unikalus gimimas ir ugnies krikštas apgaubė Reichą tokia istorinės didybės aureole, kokią tik seniausios valstybės- retai- galėjo sukurti.

Ir koks pakilimas dabar prasidėjo!

Autonomija garantavo kasdienę duoną. Tauta tapo turtinga žmonėmis ir žemiškomis gėrybėmis. Valstybės, o kartu ir visos tautos garbę užtikrino ir gynė kariuomenė, kuri buvo ryškiausias skirtumo tarp naujojo Reicho ir senosios Vokietijos konfederacijos liudytojas.

10.1 ŽLUGIMO ŽENKLAS

Reicho ir vokiečių tautos žlugimas buvo toks gilus, kad jie visi, atrodo, buvo apstulbę ir nesugebėjo pajusti jo reikšmės. Žmonės vargiai gali prisiminti buvusias aukštumas, kurių didybė ir didingumas taip kontrastuoja su dabartiniu vargu.

Todėl suprantama, kad žmonės yra taip apstulbę nuo didingumo, kad pamiršta ieškoti didžiojo žlugimo požymių, kurie neabejotinai turėjo būti vienokia ar kitokia forma pasireiškę.

Žinoma, tai pasakytina tik apie tuos, kuriems Vokietija buvo ne tik pajamų šaltinis. Tik šie žmonės dabartines sąlygas gali pajusti kaip tikrai katastrofiškas, o kiti šias sąlygas laikė išsipildymu to, ko seniai siekė ir norėjo.

Būsimo žlugimo ženklai neabejotinai buvo matomi ir ankstesnėmis dienomis, nors tik nedaugelis bandė iš jų pasimokyti praktiškai.

Tačiau šiandien tai daryti būtina kaip niekada.

Kaip kūno ligas galima išgydyti tik tada, kai diagnozuojama jų kilmė, taip yra ir su politinėmis ligomis. Akivaizdu, kad išorinius bet kurios ligos simptomus galima lengviau aptikti nei jos vidines priežastis; šios lengviau krinta į akis. Tai taip pat yra priežastis, kodėl tiek daug žmonių atpažįsta tik išorinius padarinius ir painioja juos su priežastimis. Iš tiesų kartais jie bando neigti tokių priežasčių egzistavimą. Štai kodėl dauguma žmonių tarp mūsų Vokietijos žlugimą atpažįsta tik pagal vyraujančias ekonomines bėdas ir jų padarinius. Beveik kiekvienam tenka nešti savo dalį šios naštos, todėl kiekvienas į ekonominę katastrofą žvelgia kaip į dabartinės apgailėtinos padėties priežastį. Plačiosios žmonių masės mažai mato kultūrinį, politinį ir moralinį šios griūties foną. Daugeliui jų visiškai trūksta ir jausmų, ir intelekto, būtinų jai suprasti.

Kad masės laikosi tokios nuomonės, visiškai suprantama. Tačiau tai, kad inteligentai Vokietijos žlugimą pirmiausia laiko „ekonomine katastrofa“ ir todėl mano, kad gydymui reikia ekonominio sprendimo, man atrodo, yra priežastis, dėl kurios iki šiol neįmanoma pasiekti jokio atsigavimo. Jokio pagerėjimo nebus, kol nebus suprasta, kad ekonomika atlieka tik antraeilį ar trečiaeilį vaidmenį, o pagrindiniai veiksniai yra politika, moralė ir kraujas. Tik tai supratus bus galima suprasti dabartinio blogio priežastis ir taip rasti būdus ir priemones joms gydyti.

Todėl klausimas, kodėl Vokietija iš tikrųjų žlugo, yra lemiamos svarbos, ypač politiniam judėjimui, siekiančiam įveikti šį pralaimėjimą.

Nagrinėdami praeitį, turime būti atsargūs, kad pernelyg nesižavėtume išoriniais rezultatais, kurie lengvai krinta į akis, ignoruodami mažiau matomas šių rezultatų priežastis.

10.2 ŽLUGIMO PRIEŽASTYS

Paprasčiausias ir todėl labiausiai paplitęs būdas paaiškinti dabartinę nelaimę yra teigti, kad tai pralaimėto karo pasekmė, todėl tikroji priežastis buvo Pasaulinis karas.

Tikriausiai yra daug tokių, kurie nuoširdžiai tiki šia nesąmone, tačiau dar daugiau yra tokių, kurių lūpose tai yra melas ir sąmoninga netiesa. Tai pasakytina apie visus tuos, kurie dabar maitinasi prie valdžios lovio. Juk argi revoliucijos pranašai ne kartą skelbė liaudžiai, kad karo baigtis didžiosioms masėms bus nesvarbi? Priešingai, argi ne jie iškilmingai patikino visuomenę, kad būtent „didysis kapitalas

Labiausiai suinteresuotas pergalinga šios milžiniškos kovos baigtimi, bet niekada ne vokiečių tauta ar Vokietijos darbininkai? Argi šie pasaulinio susitaikymo apaštalai paprastai neteigė, kad Vokietijos žlugimo toli gražu nebus, o priešingai – vokiečių tauta prisikels, kai tik bus sunaikintas „militarizmas“? Argi šie sluoksniai negiedojo pagyrų Antantei ir argi ne visą kaltę dėl kruvinų kovų vertė Vokietijai? Ar be šio paaiškinimo jie būtų galėję pateikti teoriją, kad karinis pralaimėjimas neturės jokių politinių pasekmių vokiečių tautai? Argi visa revoliucija nebuvo nuspalvinta iškilmingomis spalvomis, kaip užkertanti kelią Vokietijos vėliavos pergalei, taigi, kad vokiečių tautai bus užtikrinta laisvė tiek šalies viduje, tiek užsienyje?

Argi ne taip, jūs, apgailėtini, melagingi niekšai?

Skelbti armijos pralaimėjimą jos žlugimo priežastimi – tipiškas žydų įžūlumas. Berlyno laikraštis „Berliner Vorwärts“, sukilimo organas ir ruporas, net rašė, kad vokiečių tautai neturėtų būti leista nešti namo pergalės vėliavą!

Ir vis dėlto jie mūsų žlugimą sieja su tuo?

Žinoma, būtų beprasmiška ginčytis su šiais užmarštiais melagiais. Nešvaistyčiau jiems daugiau žodžių, jei ne tai, kad yra daug nemąstančių žmonių, kurie papūgauja šias nesąmones nebūtinai vedami kokių nors blogų paskatų. Tačiau ši diskusija skirta ir mūsų kovojantiems pasekėjams, turint omenyje, kad šiais laikais žmogaus pasakytų žodžių prasmė dažnai iškraipoma.

Į teiginį, kad Vokietijos žlugimo priežastis buvo karo pralaimėjimas, geriausiai galima atsakyti taip:

Reikia pripažinti, kad karo pralaimėjimas turėjo tragišką reikšmę mūsų tėvynės ateičiai. Tačiau šis pralaimėjimas pats savaime nebuvo priežastis. Jis veikiau buvo kitų priežasčių pasekmė. Kiekvienam tiesiai mąstančiam žmogui buvo aišku, kad katastrofiška šio gyvybės ar mirties konflikto baigtis sukels katastrofiškas pasekmes. Tačiau, deja, buvo ir žmonių, kuriems tą lemtingą akimirką atrodė, kad protas juos nuvylė. Buvo ir tokių, kurie iš pradžių suabejojo šia tiesa, o paskui ją visiškai paneigė. Ir buvo žmonių, kurie, išsipildžius jų slaptam troškimui, staiga susidūrė su katastrofa, kurią patys padėjo sukelti. Jie kalti dėl žlugimo – ir ne dėl pralaimėto karo, nors dabar nori viską priskirti būtent jam.

Tiesą sakant, karas buvo pralaimėtas dėl jų veiklos, o ne dėl „blogo“ vadovavimo, kaip jie dabar norėtų teigti. Mūsų priešai nebuvo bailiai. Jie taip pat žinojo, kaip mirti. Nuo pat pirmos karo dienos jie skaičiumi lenkė vokiečių kariuomenę, o karinei technikai papildyti buvo prieinami viso pasaulio arsenalai ir ginkluotės gamyklos. Iš tiesų visuotinai pripažįstama, kad vokiečių pergales, kurios buvo nuosekliai iškovotos per ketverius karo su visu pasauliu metus, lėmė pranašesnis vadovavimas, žinoma, neskaitant karių didvyriškumo. To negalima paneigti. Vokietijos kariuomenės organizacija ir vadovavimas buvo galingiausias dalykas, kokį pasaulis kada nors yra matęs. Bet kokie akivaizdūs trūkumai buvo žmogiškai neišvengiami.

Šios kariuomenės žlugimas nebuvo dabartinės mūsų nelaimės priežastis. Ji pati buvo kitų nusikaltimų pasekmė. Tačiau ši pasekmė savo ruožtu paskatino dar vieną žlugimą, kuris buvo labiau pastebimas.

Kad tai buvo tiesa, galima įrodyti taip:

Ar karinis pralaimėjimas būtinai turi nulemti tokį visišką valstybės ir tautos žlugimą? Nuo kada tai buvo nesėkmingo karo rezultatas? Tiesą sakant, ar kada nors tautos buvo sužlugdytos dėl pralaimėto karo ir tik dėl to?

Į šį klausimą galima atsakyti trumpai: kariniai pralaimėjimai yra vidinio nuosmukio, bailumo, charakterio stokos, trumpai tariant, nevertumo rezultatas. Jei tai

nebūtų priežastys, tuomet karinis pralaimėjimas paskatintų tautos atgimimą ir pakeltų jos pastangas į aukštesnį lygį. Karinis pralaimėjimas nėra tautos gyvenimo antkapis.

Istorija pateikia daug pavyzdžių, patvirtinančių šio teiginio teisingumą.

Deja, Vokietijos karinis pralaimėjimas buvo ne nepelnyta katastrofa, o pelnyta bausmė, turinti amžino atpildo pobūdį. Šio pralaimėjimo mes daugiau nei nusipelnėme. Jis buvo didžiausias išorinis irimo požymis tarp daugybės vidinių simptomų, kurių, nors jie ir buvo matomi, dauguma žmonių, kurie kaip stručiai mato tik tai, ką nori matyti, neatpažino.

10.3 KIEKVIENAS TREČIAS VOKIETIS YRA IŠDAVIKAS

Panagrinėkime simptomus, kurie buvo akivaizdūs tuo metu, kai vokiečių tauta susitaikė su šiuo pralaimėjimu. Ar ne tiesa, kad kai kuriuose sluoksniuose tėvynės nesėkmės buvo net sveikinamos su begėdišku džiaugsmu? Kas galėjo taip elgtis, tuo neužsitarnaudamas teisės būti nubaustas? Argi nebuvo žmonių, kurie net žengė toliau ir gyrėsi, kad dėl jų frontas susvyravo? Ir tai darė ne priešai – ne, ne, o mūsų tautiečiai!

Ar jie nepelnytai patyrė nelaimę? Ar kada nors istorijoje būta atvejo, kad tauta būtų pasiskelbusi kalta dėl karo? Ir tai net prieš geresnę nuovoką ir geresnį išmanymą!

Ne, ir dar kartą ne. Iš to, kaip vokiečių tauta reagavo į savo pralaimėjimą, matome, kad tikrosios mūsų žlugimo priežasties reikia ieškoti kitur, o ne grynai kariniame kelių pozicijų praradime ar nesėkmingame puolime. Juk jei frontas būtų pasidavęs ir taip sukėlęs nacionalinę katastrofą, vokiečių tauta pralaimėjimą būtų priėmusi visai kita dvasia. Vėliau kilusią nelaimę ji būtų kentusi sukandusi dantis arba ją būtų apėmęs sielvartas. Apgailestavimas ir įniršis būtų pripildę jų širdis prieš priešą, kuriam pergalę suteikė atsitiktinis įvykis arba likimo valia. Ir tokiu atveju tauta, sekdama Romos senato pavyzdžiu, būtų pasveikinusi sugrįžtančius nugalėtus dalinius ir išreiškusi padėką už paaukotas aukas bei paprašiusi neprarasti tikėjimo Reichu. Net kapituliacija būtų buvusi pasirašyta vadovaujantis ramiu protu, o širdis būtų plakusi būsimo prisikėlimo viltimi.

Taip būtų buvęs priimtas karinis pralaimėjimas tik dėl nepalankaus likimo sprendimo. Nebūtų nei juokiamasi, nei šokama. Nebūtų giriamasi bailumu ar pagerbiamas pralaimėjimas. Iš grįžtančių karių nebūtų tyčiojamasi, o vėliava nebūtų velkama į purvą. Bet svarbiausia – niekada nebūtų buvę tos gėdingos padėties, apie kurią su panieka pareiškė britų karininkas pulkininkas Repingtonas: „Kas trečias vokietis yra išdavikas!“ Ne, šis maras niekada nebūtų tapęs tikru potvyniu, kuris per pastaruosius penkerius metus paskandino kiekvieną pagarbą vokiečių tautai pasaulyje.

Tai pernelyg aiškiai parodo, koks melas yra teigti, kad Vokietijos žlugimo priežastis buvo karo pralaimėjimas. Ne, karinis pralaimėjimas buvo tik pasekmė daugybės liguistų simptomų ir jų priežasčių, kurios vokiečių tautoje buvo dar iki karo pradžios. Karas buvo visiems matomas katastrofiškas etinio ir moralinio

apsinuodijimo ir savisaugos instinkto išsigimimo padarinys. Tai buvo pirminės priežastys, kurios daugelį metų ardė tautos ir Reicho pamatus.

10.4 MORALINIS PAVOJINGO KALTINTOJO NUGINKLAVIMAS

Reikėjo visiško apatinio žydų ir jų kovos draugų marksistų melo, kad kaltę dėl žlugimo suverstų būtent žmogui, kuris vienintelis parodė antžmogišką valią ir energiją, stengdamasis užkirsti kelią katastrofai, kurią buvo numatęs, ir išgelbėti tautą nuo to pažeminimo ir gėdos meto. Priskirdami kaltę dėl pralaimėto Pasaulinio karo tik Ludendorffui, jie atėmė moralinės teisės ginklą iš vienintelio pakankamai pavojingo priešininko, kuris galėjo sėkmingai kovoti su Tėvynės išdavikais.

Visa tai inspiravo neabejotinai teisingas principas, kad didžiajam melui visada būdingas tam tikras patikimumo laipsnis, nes plačiosios tautos masės visada yra lengviau sugadinamos pačioje širdies gelmėje nei sąmoningai ar savanoriškai. Ir dėl savo primityvaus proto paprastumo jie lengviau tampa Didžiojo melo nei mažojo melo aukomis, nes jie patys dažnai meluoja mažais klausimais, bet gėdijasi griebtis didelio masto melagysčių. Jiems nė į galvą neateitų išgalvoti milžiniškos netiesos, ir jie nepatikėtų, kad kiti gali turėti tiek įžūlumo taip bjauriai iškraipyti tiesą.

Nors tai įrodantys faktai yra aiškūs, jie vis tiek abejos, svyruos ir toliau manys, kad turi būti koks nors kitas paaiškinimas. Šiurkščiai įžūlus melas visada palieka pėdsakų, net ir po to, kai užkliūva – tai faktas, kurį žino visi gudrūs šio pasaulio melagiai ir visi, kurie drauge sąmokslauja melo mene. Šie žmonės pernelyg gerai žino, kaip panaudoti melą žemiausiems tikslams.

Tačiau nuo neatmenamų laikų žydai geriau nei bet kas kitas žinojo, kaip išnaudoti melą ir šmeižtą. Pati jų egzistencija grindžiama vienu didžiuliu melu, būtent, kad jie yra religinė bendruomenė, o ne rasė. O kokia rasė. Vienas didžiausių žmonijos mąstytojų visiems laikams juos paženklino teiginiu, kuris yra giliai ir tiksliai teisingas: jis pavadino juos „Didžiuoju melo meistru“.

Tie, kurie nesuvokia šio teiginio tiesos arba nenori juo tikėti, niekada negalės ištiesti rankos šiame pasaulyje, kad padėtų tiesai nugalėti.

Vokiečių tautai buvo didelė laimė, kad jos užsitęsusios ligos laikotarpį taip staiga nutraukė baisi katastrofa. Jei viskas būtų tęsęsi taip, kaip iki tol, tauta būtų lėtai, bet užtikrintai žlugusi. Liga būtų tapusi chroniška, o ūmios formos liga bent jau aiškiai pasireiškė nemažai daliai stebėtojų. Neatsitiktinai žmogus lengviau įveikė juodąjį marą nei tuberkuliozę. Pirmoji pasireiškė baisiomis mirties bangomis, kurios sukrėtė visą žmoniją, o antroji progresavo klastingai. Pirmoji sukelia siaubą, kita – laipsnišką abejingumą. Tačiau rezultatas yra tas, kad žmonės visomis jėgomis priešinosi pirmajai, o tuberkuliozę bando suvaldyti menkomis priemonėmis. Taigi žmogus suvaldė marą, o tuberkuliozė – jį.

Tas pats pasakytina ir apie nacionalinių kūnų ligas. Kol šios ligos nėra katastrofiško pobūdžio, žmonės pamažu prie jų pripranta ir galiausiai pasiduoda. Tuomet sėkmė – nors ir karti – nutinka tada, kai likimas nusprendžia įsikišti į šį lėtą

nykimo procesą ir staiga auką pastato akis į akį su paskutine ligos stadija. Dažniausiai katastrofos rezultatas būna toks, kad nedelsiant imamasi gydymo ir ryžtingai vykdoma.

Tačiau net ir tokiu atveju būtina sąlyga visada yra vidinių priežasčių, sukėlusių atitinkamą ligą, pripažinimas.

10.5 TOKSINAI IR SIMPTOMAI

Šiuo atveju svarbus klausimas yra pagrindinių priežasčių atskyrimas nuo iš jų išaugusių aplinkybių. Tai tampa tuo sunkiau, kuo ilgiau toksinai lieka nacionaliniame organizme ir kuo ilgiau jiems leidžiama tapti neatskiriama to organizmo dalimi. Laikui bėgant gali lengvai atsitikti taip, kad neabejotinai kenksmingi nuodai bus priimti kaip nacionalinės būtybės dalis arba kad jie bus toleruojami kaip būtinas blogis. Tokiu atveju net nebus manoma, kad būtina surasti svetimą virusą.

Per ilgą taikos laikotarpį prieš paskutinį karą tam tikros blogybės buvo akivaizdžios tai vienur, tai kitur – nors, išskyrus vieną ar dvi išimtis, prieš virusą buvo dedama labai mažai pastangų. Ir šiuo atveju šios išimtys pirmiausia buvo tie ekonominiai tautos reiškiniai, kurie individualiai sąmonei buvo akivaizdesni už daugelyje kitų sričių egzistuojančias žalingas sąlygas.

Buvo daug puvimo požymių, apie kuriuos reikėjo rimtai susimąstyti.

Kalbant apie ekonomiką, galima pasakyti štai ką:

Prieš karą stebėtinai išaugęs Vokietijos gyventojų skaičius kasdienės duonos apsirūpinimo klausimą iškėlė į pirmą vietą visose politinės ir ekonominės minties bei veiklos srityse. Deja, atsakingi asmenys negalėjo apsispręsti dėl vienintelio teisingo sprendimo, bet mieliau siekė tikslo pigesniais metodais. Atsisakius idėjos įsigyti naujų teritorijų ir ją pakeitus beprotišku visuotinio ekonominio užkariavimo troškimu, ilgainiui neišvengiamai prasidėjo neribota ir žalinga industrializacija.

Pirmoji ir pražūtingiausia to pasekmė buvo žemės ūkio klasės silpnėjimas, kurios nuosmukis buvo proporcingas proletariato didėjimui miestuose. Galiausiai pusiausvyra buvo visiškai pažeista.

Dabar išryškėjo didžioji turtinguosius ir vargšus skirianti kliūtis. Prabanga ir skurdas gyveno taip arti vienas kito, kad pasekmės turėjo būti apgailėtinos. Skurdas ir dažnas nedarbas ėmė siaubti žmones, palikdami po savęs nepasitenkinimą ir kartėlį. Dėl to gyventojai susiskirstė į politines klases. Nepasitenkinimas didėjo nepaisant komercinės gerovės. Galiausiai reikalai pasiekė tokią ribą, kai visi pajuto, kad „taip toliau tęstis negali“, nors niekas nesugebėjo įsivaizduoti, kas iš tikrųjų įvyks.

Tai buvo tipiški požymiai, rodantys, kaip giliai pasiekė vyraujantis nepasitenkinimas.

10.6 PINIGŲ TAISYKLĖ

Tačiau kur kas blogesnės už jas buvo kitos pasekmės, išryškėjusios dėl tautos ekonomizacijos.

Proporcingai tam, kiek prekyba ėmė galutinai kontroliuoti valstybę, pinigai dar labiau tapo dievu, kuriam visi turėjo tarnauti ir nusilenkti. Dangaus dievai tapo vis labiau senamadiški ir buvo nustumti į užribį, kad užleistų vietą Mamonos garbinimui. Taip prasidėjo visiško išsigimimo laikotarpis. Tai buvo ypač pražūtinga, nes prasidėjo tuo metu, kai tauta išgyveno kritinę valandą ir jai kaip niekada reikėjo išaukštinto idealo. Vokietija turėjo būti pasirengusi kardu ginti savo pastangas „taikiu ekonominiu darbu“ užsitarnauti kasdienę duoną.

Deja, pinigų dominavimas buvo sankcionuotas būtent tame kvartale, kuris turėjo jam pasipriešinti. Jo Didenybė kaizeris padarė klaidą, kai naujojo finansinio kapitalo atstovus iškėlė į kilmingųjų gretas. Tiesa, gali būti pasiteisinimas, kad net Bismarkas nesuvokė šiuo atžvilgiu gresiančio pavojaus. Tačiau praktiškai visos idealios dorybės tapo antraeilėmis aplinkybėmis pinigų atžvilgiu; buvo aišku, kad, kartą pasukus šiuo keliu, kalavijo kilnumas netrukus atsidurs antroje vietoje po finansų kilnumo.

Finansinės operacijos pavyko lengviau nei karinės. Todėl tikram didvyriui ar net valstybės vyrui nebebuvo įdomu užmegzti ryšį su artimiausiu žydų bankininku. Tikrų nuopelnų vyrai nesidomėjo pigiais apdovanojimais ir su dėkingumu jų atsisakydavo. Tačiau kraujo grynumo požiūriu tokia raida buvo labai apgailėtina. Kilmingieji ėmė vis labiau prarasti rasines savybes, kurios buvo jų egzistavimo sąlyga. Daugeliu atvejų labiau tiktų terminas „ignoravimas“.

10.7 INTERNACIONALIZACIJA PER FINANSUS

Lėtai naikinant privačios nuosavybės teisę ir visą ekonominę struktūrą palaipsniui perduodant į akcinių bendrovių rankas, susiklostė rimta ekonominio nuosmukio būklė.

Darbas pirmą kartą tapo nesąžiningų išnaudotojų spekuliacijos objektu. Nuosavybės teisių susvetimėjimas didėjo milžinišku mastu. Pradėjo triumfuoti vertybinių popierių birža, kuri lėtai, bet užtikrintai ėmė kontroliuoti visą šalies gyvenimą.

Prieš karą jau buvo prasidėjęs Vokietijos ekonomikos internacionalizavimas per vertybinių popierių emisijas. Tiesa, dalis vokiečių pramonininkų ryžtingai stengėsi išvengti pavojaus. Tačiau galiausiai jie pasidavė prieš vieningą godaus finansinio kapitalo, kuriam šioje kovoje padėjo ištikimi jo pakalikai marksistiniame judėjime, puolimą.

Atkaklus karas prieš Vokietijos „sunkiąją pramonę“ buvo akivaizdi Vokietijos ekonominio gyvenimo internacionalizacijos, kaip ją įsivaizdavo marksistai, pradžia. Tačiau tai negalėjo būti sėkmingai užbaigta iki marksizmo pergalės revoliucijoje. Kai rašau šiuos žodžius, visuotinis puolimas prieš Vokietijos valstybinius geležinkelius

pavyko, kurie dabar perduodami tarptautiniam finansiniam kapitalui. Taigi „tarptautinė“ socialdemokratija dar kartą pasiekė vieną pagrindinių savo tikslų.

Geriausias įrodymas, kaip toli ši vokiečių tautos „ekonomizacija“ galėjo nueiti, yra tas, kad, karui pasibaigus, vienas iš svarbiausių Vokietijos pramonės ir prekybos kapitonų pareiškė, jog prekyba yra vienintelė jėga, galinti vėl pastatyti Vokietiją ant kojų. Tokia nesąmonė buvo pasakyta kaip tik tuo metu, kai Prancūzija atkūrė valstybinį švietimą humanitariniu pagrindu, taip panaikindama mintį, kad nacionalinis gyvenimas priklauso nuo komercijos, o ne nuo idealių vertybių. Tuo metu Stinneso pasauliui transliuotas pareiškimas sukėlė neįtikėtiną sumaištį. Jį kaip pagrindinį šūkį tuoj pat perėmė visi šarlatanai ir didžiagalviai – „valstybininkai“, kuriuos likimas po revoliucijos paleido į Vokietiją.

10.8 MONARCHIJOS KAPAVIETĖS

Vienas iš skaudžiausių dekadanso požymių Vokietijoje prieš karą buvo vis stiprėjantis įprotis viską daryti pusiau. Tai buvo vienas iš bendro to meto nesaugumo padarinių, kurį galima priskirti tam tikram bailumui, atsiradusiam dėl šios ir kitų priežasčių. Šią ligą dar labiau sustiprino švietimo sistema.

Vokietijos švietimas prieškario laikais turėjo nepaprastai daug trūkumų. Jis paprasčiausiai ir išimtinai apsiribojo grynų „žinių“ teikimu ir mažai dėmesio skyrė „gebėjimams“. Dar mažiau dėmesio buvo skiriama individualaus charakterio ugdymui, kiek tai apskritai įmanoma. Beveik jokio dėmesio nebuvo skiriama atsakomybės jausmo ugdymui, valios ir gebėjimo priimti sprendimus stiprinimui. Rezultatas buvo ne stiprios asmenybės, o paprasčiausi „žinovai“, kaip mes, vokiečiai, buvome vadinami prieš karą. Vokietis buvo mėgstamas, nes buvo naudingas, tačiau dėl silpnos valios jis buvo mažai gerbiamas. Pamokoma pastebėti, kad iš visų tautybių vokiečiai pirmieji atsisakydavo pilietybės, kai persikeldavo į svetimą šalį. Gražus posakis: „Su kepure rankoje keliauja po visą šalį“, viską pasako

Toks laikymasis pasirodė pražūtingas, kai nurodė išskirtinį būdą, kaip galima kreiptis į monarchą. Niekada negalima jam prieštarauti, o visa, ką jis remia, reikia girti.

Būtent čia labiausiai reikėjo atvirai išreikšti vyrišką orumą, o ne paklusnumą. Priešingu atveju monarchija vieną dieną žus nuo viso to pataikavimo – o pataikavimo ir buvo, ir nieko daugiau! Tik šykštuoliai ir pataikautojai, trumpai tariant, visi tie dekadentai, kurie yra laimingi judėdami aukštesniuose karališkuose sluoksniuose, o ne sąžiningi piliečiai, mano, kad tai yra tinkama bendravimo forma! Tačiau šie nepaprastai „nuolankūs“ padarai, nors ir nusižeminę prieš savo šeimininką ir duonos davėją, visada rodo didžiausią aroganciją kitų mirtingųjų atžvilgiu. Tai ypač įžūlu, kai jie prisistatė kaip vieninteliai žmonės, turintys teisę vadintis „monarchistais“. Tik šie ką tik išauklėti arba dar tik išauklėti kaspinuočiai gali būti tokie įžūlūs!

Būtent tokie žmonės visada buvo monarchijos ir monarchijos idealo griovėjai. Nieko kito neįmanoma įsivaizduoti. Kai žmogus pasiruošęs ginti reikalą, kad ir kas nutiktų, jis niekada nesikuklina prieš jo atstovą. Žmogus, kuris rimtai nusiteikęs

išsaugoti kokią nors instituciją, neleis sau nusivilti, kai tos institucijos atstovai parodys tam tikrų trūkumų. Ir jis tikrai nešaukia apie tai pasauliui, kaip tai daro kai kurie netikri demokratiniai monarchijos „draugai“. Veikiau jis kreipsis į Jo Didenybę, patį karūnos nešiotoją, kad įspėtų apie situacijos rimtumą ir įtikintų monarchą veikti. Tačiau žmogus, apie kurį galvoju, laikys savo pareiga ginti monarchiją nuo paties monarcho, nesvarbu, kokia asmeninė rizika jam dėl to kiltų.

Jei monarchijos institucijos vertė priklauso nuo paties monarcho, tai būtų pati blogiausia institucija, kokią tik galima įsivaizduoti. Tik retais atvejais karaliai būna išminties ir supratimo bei charakterio vientisumo pavyzdžiai, kaip kai kurie mėgsta teigti. Tačiau šis faktas nepriimtinas profesionaliems pataikūnams ir gobšuoliams. Vis dėlto visi dorybingi vyrai – o jie yra vertingiausi tautai – atmeta tokias nesąmones. Tokiems žmonėms istorija yra istorija, o tiesa yra tiesa, net jei kalbama apie monarchus. Ne, laimė turėti didį karalių, kuris būtų ir didis žmogus, yra tokia reta, kad žmonės gali būti dėkingi, jei nepalankus likimas jiems neskyrė blogiausio.

Aišku, kad monarchijos idealo vertė ir reikšmė negali glūdėti vien tik monarcho asmenyje, nebent dangus nulemtų, kad karūna ilsėtųsi ant genialaus didvyrio, kaip Frydrichas Didysis, arba išmintingo, kaip Vilhelmas I, galvos. Taip nutinka kartą per kelis šimtmečius, bet vargu ar dažniau. Monarchijos idealas yra svarbesnis už monarcho asmenį, nes institucijos prasmė turi glūdėti pačioje institucijoje. Taigi pats monarchas yra tik tas, kurio pareiga yra tarnauti. Jis taip pat yra tik šios mašinos ratas, todėl privalo atlikti savo pareigą jos atžvilgiu. Jis turi prisitaikyti prie aukštesnių tikslų įgyvendinimo. Taigi „monarchistas“ yra tas, kuris neleidžia valdovui pažeminti institucijos; priešingai, jis ją gina. Kitaip būtų neįmanoma nuversti bepročio valdovo, jei viskas suktųsi tik aplink „šventą“ asmenį.

10.9 „KOVOTOJAI UŽ MONARCHIJĄ

Šiuo metu labai svarbu primygtinai pabrėžti šią tiesą, nes pastaruoju metu vėl pasirodė tam tikri asmenys, kurie didele dalimi buvo atsakingi už monarchijos žlugimą. Su tam tikra gimtojo įžūlumo doze šie asmenys vėl kalba apie „savo karalių“ – t. y. žmogų, kurį prieš kelerius metus, pačią kritiškiausią valandą, jie gėdingai apleido. Tie, kurie nepalaiko šio melo choro, apibendrintai priskiriami prie blogų vokiečių. Tie, kurie pateikia tokį kaltinimą, yra tos pačios klasės atsistatydintojai, kurie 1918 m. pabėgo ir pradėjo nešioti raudonus ženklelius. Jie manė, kad apdairumas yra geresnė drąsos dalis. Jie buvo abejingi tam, kas nutiko kaizeriui. Jie slėpėsi kaip taikūs „piliečiai“, bet dažniausiai išvis dingdavo! Staiga šių karališkosios šeimos gynėjų niekur nebuvo galima rasti.

Atsargiai, vienas po kito, šie karūnos „tarnai ir patarėjai“ vėl pasirodydavo, kad vėl pradėtų tarnauti karališkajai valdžiai, bet tik po to, kai kiti atlaikydavo didžiausią antikaralistinio puolimo smūgį ir ištverdavo revoliucijos audrą. Dabar jie visi vėl sugrįžo, su ilgesiu prisimindami Egipto mėsos puodus ir beveik sprogdami iš atsidavimo karališkajai bylai. Tai tęsis iki tos dienos, kai raudonieji ženkliukai vėl bus

pakilimo viršūnėje. Tada visas šis avaringas karaliaus garbintojų sambūris vėl išsiskirstys, kaip pelės nuo kačių!

Jei monarchai patys nebūtų atsakingi už tokius dalykus, būtų galima juos beveik užjausti. Tačiau jie turi suprasti, kad su tokiais čempionais sostus galima prarasti, bet tikrai niekada neįgyti.

Visas šis servilizmas buvo klaida ir visos mūsų švietimo sistemos rezultatas, kuris šiuo atveju atnešė itin griežtą atpildą. Dėl to šie apgailėtini padarai išsilaikė visuose dvaruose ir pamažu pakirto monarchijos pagrindus. Kai jis pagaliau ėmė klibėti, visi išnyko. Natūralu; grobuonys ir laižytojai niekada nenori mirti už savo šeimininkus. Tai, kad monarchai niekada to nesuvokia ir beveik iš principo niekada iš tikrųjų to neišmoksta, visada buvo jų pražūtis.

10.10 BAILUMAS ATSAKOMYBĖS AKIVAIZDOJE

Vienas iš blogiausių nuosmukio simptomų buvo didėjantis bailumas atsakomybės akivaizdoje ir iš to kylantis silpnumas sprendžiant gyvybiškai svarbias problemas.

Tačiau šios epidemijos pradžia buvo mūsų parlamentinėje institucijoje, kurioje neatsakingumas ypač puoselėjamas. Deja, liga pamažu išplito į visas kasdienio gyvenimo šakas, ypač viešųjų reikalų sritį. Visur buvo vengiama atsakomybės, todėl imtasi nepakankamų arba pusėtinų priemonių. Asmeninė atsakomybė už kiekvieną poelgį buvo sumažinta iki minimumo.

Jei pažvelgsime į įvairių vyriausybių požiūrį į daugybę tikrai žalingų viešojo gyvenimo reiškinių, iš karto suprasime, kokią bauginančią reikšmę turi ši pusinių priemonių ir bailumo prieš atsakomybę politika.

10.11 TRYS LAIKRAŠČIŲ SKAITYTOJŲ GRUPĖS

Iš daugybės esamų atvejų pateiksiu tik keletą pavyzdžių:

Žurnalistų sluoksniuose mėgstama kalbėti apie spaudą kaip apie „didžiąją galią“ valstybėje. Iš tikrųjų jos reikšmė yra didžiulė. Negalima jos lengvai pervertinti, nes spauda tęsia suaugusiųjų švietimo darbą.

Apskritai skaitytojus galima suskirstyti į tris grupes:

Pirma, tie, kurie tiki viskuo, ką skaito;

Antra, tie, kurie nebetiki niekuo;

Trečia, tie, kurie kritiškai analizuoja tai, ką skaito, ir pagal tai formuoja savo nuomonę.

Pirmoji grupė yra didžiausia. Ją sudaro plačiosios žmonių masės, todėl intelektualiniu požiūriu ji sudaro paprasčiausią tautos dalį.

Jos negalima skirstyti pagal profesiją, o tik pagal intelekto lygį. Šiai kategorijai priklauso visi tie, kurie negimė mąstyti savarankiškai arba neišmoko to daryti ir kurie

– iš dalies dėl nekompetencijos, iš dalies dėl neišmanymo – tiki viskuo, ką perskaito. Šiai grupei priklauso ir tas tinginių tipas, kuris, nors ir geba mąstyti pats, perima tai, ką galvoja kiti, manydamas, kad jie turėjo įdėti tam tikrų pastangų.

Todėl spaudos įtaka visiems šiems žmonėms yra milžiniška; juk jie yra plačiosios tautos masės. Jie nenori ir negali asmeniškai atsijoti to, kas jiems patiekiama, todėl visas jų požiūris į kasdienes problemas yra beveik vien išorinės įtakos rezultatas. Visa tai gali būti naudinga, kai visuomenės švietimą vykdo rimti tiesos mylėtojai, bet katastrofiška, kai tai daro niekšai ir melagiai.

Antroji grupė yra mažesnė, ją iš dalies sudaro tie, kurie anksčiau priklausė pirmajai grupei, bet po daugybės skaudžių nusivylimų dabar yra pasirengę netikėti niekuo, ką skaito. Jie nekenčia visų laikraščių. Jie arba visai jų neskaito, arba labai susierzina dėl jų turinio, kuris, jų nuomone, yra vien melas ir netiesa. Šiuos žmones sunku valdyti; jie visada skeptiškai žiūrės į tiesą. Todėl jie nenaudingi jokiam pozityviam darbui.

Trečioji grupė yra pati mažiausia. Ją sudaro tikri intelektualai, kurie turi prigimtinių gebėjimų ir išsilavinimą savarankiškai mąstyti. Visais klausimais jie stengiasi patys susidaryti savo nuomonę, kartu atidžiai atsijodami tai, ką skaito. Jie neskaitys nė vieno laikraščio, nepasitelkę savo intelekto, kad mestų iššūkį rašytojui, ir tai, savaime suprantama, apsunkina padėtį. Žurnalistai šio tipo skaitytojus „vertina“ tik labai atsargiai.

Šios trečiosios grupės nariams laikraščiuose pateikiamos nesąmonės nėra labai pavojingos ar net labai svarbios. Dažniausiai šie skaitytojai išmoko kiekvieną žurnalistą iš esmės laikyti nesąžiningu, tik retais atvejais sakančiu tiesą. Deja, šių skaitytojų vertė slypi jų intelekte, o ne skaičiuje – nelaimė laikotarpiu, kai išmintis nieko nereiškia, o dauguma – viską! Šiais laikais, kai lemia masių balsavimo biuleteniai, sprendimas atsiduria skaitlingiausios grupės rankose, t. y. pirmosios grupės – paprasčiausiųjų ir patikliųjų minios – rankose.

10.12 BŪSENA IR SPAUDA

Svarbiausias valstybės ir tautos interesas – neleisti, kad šie žmonės patektų į blogų, neišmanančių ar net piktavalių mokytojų rankas. Todėl valstybės pareiga – prižiūrėti jų ugdymą ir užkirsti kelią bet kokiai blogybei. Ypatingą dėmesį reikėtų skirti spaudai. Jos įtaka šiems žmonėms yra bene stipriausia ir skvarbiausia iš visų,

Nes jos poveikis yra ne trumpalaikis, o nuolatinis. Jos didžiulė reikšmė glūdi vienodame ir atkakliame jos mokymo kartojime. Čia, jei kur nors kitur, valstybė niekada neturėtų pamiršti, kad visos priemonės turi tarnauti tam pačiam tikslui. Ji neturi būti suklaidinta vadinamosios „spaudos laisvės“ svaičiojimų ar įkalbėta apleisti savo pareigą ir neleisti tautai to, kas gera ir kas daro gera. Valstybė turi negailestingai kontroliuoti šią liaudies švietimo priemonę ir pasitelkti ją valstybės ir tautos labui.

Tačiau kokį patiekalą ši vokiečių spauda patiekė savo skaitytojams prieškario dienomis? Ar tai nebuvo baisiausi nuodai, kokius tik galima įsivaizduoti? Argi ne

blogiausia pacifizmo forma buvo įšvirkšta mūsų žmonėms tuo metu, kai kiti lėtai, bet užtikrintai ruošėsi užpulti Vokietiją? Argi net taikos metu ta pati mūsų spauda neįskiepijo visuomenei abejonių dėl pačios valstybės suverenių teisių, taip apribodama jos gynybos priemones? Argi ne Vokietijos spauda suprato, kaip mūsų žmonėms įteigti visas tas nesąmones apie „vakarietišką demokratiją“, kol entuziastinga visuomenė galiausiai buvo pasirengusi patikėti savo ateitį Tautų Sąjungai? Argi ši spauda nebuvo atsakinga už moralinio nuosmukio skatinimą? Argi moralė ir visuomenės padorumas nebuvo paversti juokingais ir senamadiškais, kol mūsų žmonės galiausiai tapo „moderniais“? Argi spauda nuolatiniais išpuoliais nesiekė pakirsti valstybės autoriteto, kol užteko vieno smūgio šiai institucijai sugriauti? Argi spauda visomis išgalėmis nesipriešino kiekvienam judėjimui, kuriuo siekiama valstybei suteikti tai, kas jai priklauso? Argi ji nuolat nekritikuodavo kariuomenės, taip kenkdama jos reputacijai, argi nesabotavo šaukimo į kariuomenę, nereikalavo atsisakyti karinių kreditų ir t. t., kol rezultatas buvo neišvengiamas?

10.13 ŽYDŲ SPAUDOS TAKTIKA

Vadinamosios liberaliosios spaudos funkcija buvo kasti kapą vokiečių tautai ir Vokietijos reichui. Nereikia nė minėti melagingų marksistinės spaudos leidinių; jiems melas yra tokia pat gyvybinė būtinybė, kaip pelė katei. Vienintelė jų užduotis – palaužti tautinį tautos stuburą ir taip paruošti tautą tapti tarptautinio kapitalo ir jo šeimininkų – žydų – vergais.

Ir ką valstybė padarė, kad pasipriešintų šiam masiniam tautos nuodijimui? Nieko, visiškai nieko! Keletas kvailų dekretų, kelios baudos už nusikaltimus, ir viskas. Tokia politika jie tikėjosi pelnyti šio maro palankumą liaupsindami, pripažindami spaudos „vertę“, jos „svarbą“, „švietėjišką misiją“ ir panašias nesąmones. Žydai visa tai pripažino su žinančia šypsena ir gudria padėka.

Šios gėdingos valstybės nesėkmės priežastis buvo ne tiek jos atsisakymas suvokti pavojų, kiek bailus būdas spręsti susidariusią situaciją priimant pusėtinus sprendimus ir priemones. Niekas neturėjo drąsos imtis iš esmės radikalių metodų. Visi apsiribojo tik pusėtinais receptais. Taigi, užuot smogę į šerdį, jie tik dirgino vijoklį. Rezultatas buvo toks, kad ne tik viskas liko taip pat, bet ir kasmet stiprėjo institucijų, su kuriomis reikėjo kovoti, galia.

Tuometinė vyriausybės gynyba nuo daugiausia žydų kontroliuojamos spaudos, kuri pamažu kiršino tautą, nesilaikė jokios konkrečios veiksmų krypties; jai trūko ryžto ir, svarbiausia, ji neturėjo pastovaus tikslo. Būtent čia oficialus situacijos supratimas visiškai žlugo: įvertinant kovos svarbą, pasirenkant priemones ir apsisprendžiant dėl konkretaus plano. Jie tik suko galvą dėl problemos. Kartais, kai įkando, jie kelioms savaitėms ar mėnesiams įkalindavo žurnalistinę gyvatę, tačiau visam gyvatės lizdui buvo leista netrukdomai veikti toliau.

10.14 „GARBINGA“ SPAUDA

Reikia pripažinti, kad visa tai buvo, viena vertus, nepaprastai gudrios žydų taktikos ir, kita vertus, akivaizdaus oficialaus kvailumo ar naivumo rezultatas. Žydas buvo pernelyg gudrus, kad leistų vienu metu pulti visą jo spaudą. Ne: viena dalis tarnavo kaip priedanga kitai.

Marksistiniai laikraščiai pačiu niekingiausiu įmanomu būdu niekino viską, kas šventa, įnirtingai puolė valstybę ir vyriausybę, kurstė tam tikrus bendruomenės sluoksnius vienus prieš kitus. Tuo pat metu žydų buržuaziniai-demokratiniai laikraščiai mokėjo maskuotis kaip objektyvumo pavyzdžiai. Jie stropiai vengė aštrių žodžių, nes gerai žinojo, kad blokuoti žmonės gali vertinti tik išorinę išvaizdą ir niekada neįsigilins į tikrąją ko nors gelmę ir prasmę. Jie vertina ką nors pagal išorę, o ne pagal turinį. Spauda už savo pagarbą skolinga šiam žmogiškajam silpnumui.

Šiems žmonėms „Frankfurter Zeitung“ buvo respektabilumo esmė. Jame visada buvo kruopščiai vengiama grubių žodžių. Jis atmetė bet kokios fizinės jėgos naudojimą ir atkakliai apeliavo į kilnumą kovoti „intelektualiais“ ginklais – idėja, kuri, kaip bebūtų keista, buvo populiariausia tarp mažiausiai intelektualių sluoksnių. Tai vienas iš mūsų pusiau švietimo, kuris atitraukia žmones nuo prigimties instinktų ir pripumpuoja juos tam tikromis žiniomis, bet nesugeba sukurti visiško supratimo, rezultatų. Šiam tikslui uolumas ir gera valia nenaudingi; tam reikia būtino, įgimto intelekto.

Žmogus niekada neturi pasiduoti beprotybei manyti, kad jam skirta tapti gamtos valdovu ir šeimininku, kurią padėjo paskatinti pusiau išsilavinimas. Žmogus turi suvokti esminį gamtos valdymo būtinumą ir suvokti, kad jo egzistencija yra pavaldi amžino veržimosi ir kovos aukštyn dėsniui. Tuomet jis pajus, kad negali būti atskiro įstatymo žmonijai visatoje, kurioje planetos skrieja aplink saulę, mėnuliai – aplink planetą ir kurioje stiprieji visada yra silpnųjų šeimininkai – pajungia juos tokiems dėsniams arba juos sutriuškina. Žmogus turi paklusti šios aukščiausios išminties amžiniesiems principams. Jis gali bandyti juos suprasti, bet niekada negalės išsilaisvinti iš jų valdžios.

Būtent tokiems intelektualiniams hedonistams žydas rašo savo vadinamąją intelektualinę spaudą. Frankfurter Zeitung ir Berliner Tageblatt rašomi jiems; tonas pritaikytas jiems, ir būtent jiems tokie laikraščiai daro įtaką. Nors uoliai vengiama bet kokių grubių išraiškos formų, į skaitytojų širdis iš kitų buteliukų įšvirkščiama nuodų. Gaivus tonas ir puiki frazeologija įtikina skaitytojus, kad meilė žinioms ir moraliniams principams yra vienintelė varomoji spaudos varomoji jėga, nors iš tikrųjų šie bruožai yra gudrus būdas nuginkluoti bet kokį prieš spaudą nukreiptą pasipriešinimą.

Jie taip demonstruoja savo garbingumą, kad minkštakūniai skaitytojai dar lengviau patikėtų, jog laikraščių prasižengimai yra tik lengvo pobūdžio ir nepakankami, kad prieš juos būtų imtasi teisinių priemonių. Jie sako, kad tai reikštų spaudos laisvės pažeidimą – eufemizmą, reiškiantį melą ir žmonių nuodijimą. Todėl

valdžia labai vangiai imasi kokių nors veiksmų prieš šiuos banditus, bijodama iš karto susipriešinti su „garbinga“ spauda – baimė, kuri yra pernelyg pagrįsta. Vos tik bandoma imtis veiksmų prieš vieną iš šios spaudos atstovų, visi kiti skuba jam į pagalbą – ne tam, kad palaikytų jo politiką, neduok Dieve, bet tiesiog ir tik tam, kad apgintų spaudos ir viešosios nuomonės laisvės principą. Šis šauksmas priblokš net griežčiausią kritiką, nes jis sklinda iš „garbingų“ laikraščių lūpų.

Taigi šiems nuodams buvo leista patekti į šalies kraujotaką ir užkrėsti viešąjį gyvenimą, o vyriausybė nesiėmė jokių veiksmų šiai ligai suvaldyti. Juokingos pusinės priemonės, kurių buvo imtasi, savaime liudijo apie nuosmukį, kuris jau grėsė sugriauti Reichą. Institucija praktiškai pasiduoda savo egzistencijai, kai nebeturi ryžto gintis visais įmanomais ginklais. Kiekviena pusinė priemonė yra išorinė vidinio irimo proceso išraiška, kuris galiausiai turi privesti prie išorinio žlugimo.

Manau, kad dabartinė mūsų karta lengvai suvaldytų šį pavojų, jei būtų teisingai vadovaujama. Ji patyrė tam tikrų išgyvenimų, kurie neabejotinai sustiprino nervus visiems, kurie jų visiškai neprarado. Ateinančiomis dienomis žydas savo laikraščiuose tikrai pakels didžiulį šauksmą, jei bus uždėta ranka ant jo mėgstamo lizdo, jei bus žengtas žingsnis nutraukti šią spaudos piktadarystę ir jei ši auklėjimo priemonė bus perduota valstybės kontrolei ir nebebus palikta svetimšalių bei tautos priešų rankose. Tikiu, kad mums tai padaryti bus lengviau nei mūsų tėvams. 30 cm sviedinys šnypščia garsiau nei tūkstantis žydų laikraščių vipetų – tegul šnypščia!

10.15 Sifilis

Dar vienas pavyzdys, kaip silpnai ir pusėtinai buvo sprendžiamos gyvybiškai svarbios nacionalinės problemos prieškario Vokietijoje, yra šis: Lygiagrečiai su politiniu, etiniu ir moraliniu tautos užkrėtimu daugelį metų vyko ne mažiau pavojingas visuomenės sveikatos nuodijimo procesas. Ypač didžiuosiuose miestuose nuolat daugėjo sifilio atvejų, o tuberkuliozė beveik visose šalies dalyse nuolat rinko mirties derlių.

Nors abiem atvejais poveikis tautai kėlė nerimą, atrodė, kad niekas nepajėgia imtis jokių ryžtingų priemonių prieš šias rykštes.

Ypač sifilio atveju valstybės ir vyriausybės vadovų pozicija buvo absoliuti kapituliacija. Norint su juo kovoti, reikėjo imtis kur kas platesnių veiksmų. Abejotino vaisto atradimas ir jo komercinis panaudojimas buvo tik menka pagalba kovojant su šiuo maru. Ir šiuo atveju vienintelis teisingas būdas yra kovoti su ligos priežastimis, o ne jos simptomais. Priežastis daugiausia slypi meilės prostitucijoje. Net jei ji tiesiogiai ir nesukeltų šio baisaus maro, ji vis tiek būtų labai žalinga žmonėms; dėl šios degeneracijos kylančio moralinio chaoso pakaktų, kad tauta būtų lėtai, bet užtikrintai sunaikinta.

Šis mūsų dvasinio gyvenimo judaizavimas ir mūsų poravimosi instinkto mamonizavimas anksčiau ar vėliau pražudys mūsų būsimus palikuonis. Energingus natūralaus, emocinio ryšio vaikus pakeis apgailėtini finansinio tikslingumo

egzemplioriai. Ekonominiai sumetimai vis dažniau tampa santuokos pagrindu ir vienintele sąlyga. Ir tuomet meilė turi rasti savo ištakas kur nors kitur.

Čia, kaip ir kitur, tam tikrą laiką galima priešintis gamtai, bet anksčiau ar vėliau ji atkeršys. O kai suvokiame šią tiesą, dažnai būna per vėlu.

Mūsų pačių kilmingieji pateikia pavyzdį, kokių pražūtingų padarinių sukelia atkaklus atsisakymas pripažinti natūralius santuokos reikalavimus. Čia prieš mus – rezultatai tų reprodukcinių įpročių, kuriuos, viena vertus, lemia socialinis spaudimas, kita vertus, fmancialiniai sumetimai. Vienas iš jų lemia paveldėtas silpnybes, o

Į kraujo užnuodijimą. Tik pagalvokite, kaip į kiekvieną universalinės parduotuvės žydę žiūrima kaip į tinkamą partnerę mūsų karališkajai šeimai – ir iš tiesų tai matyti. Visa tai veda į visišką išsigimimą.

Šiandien mūsų buržuazija stengiasi eiti tuo pačiu keliu; ji prieis tą patį galą.

Šios nemalonios tiesos skubotai ir nerūpestingai nušluojamos į šalį, tarsi tokiu būdu tiesą būtų galima panaikinti. Ne: negalima neigti, kad mūsų miestų gyventojai vis labiau linksta į prostitucinį meilės gyvenimą ir todėl vis labiau užsikrečia sifilio rykšte. Tai tiesiog tiesa. Matomiausi šio masinio užkrėtimo padariniai matomi, viena vertus, mūsų beprotybės prieglaudose, kita vertus, deja, mūsų vaikuose. Jie yra liūdnas šio nuolat didėjančio mūsų lytinio gyvenimo užterštumo produktas; vaikai savo ligomis atskleidžia savo tėvų ydas.

Yra daugybė būdų susitaikyti su šiuo nemaloniu ir baisiu faktu. Daugelis žmonių nieko nemato arba, tiksliau, nenori nieko matyti. Tai bene paprasčiausia ir lengviausia „nuomonė“. Kiti apsigaubia šventu apdairumo apsiaustu, kuris yra tiek absurdiškas, tiek veidmainiškas. Jie visą situaciją apibūdina kaip nuodėmingą, o susidūrę akis į akį su auka giliai pasipiktina. Jie su pamaldžiu siaubu užmerkia akis prieš šią bedievišką rykštę ir meldžia Dievą, kad jis išlietų ugnies ir sieros lietų ant visos šios Sodomos ir Gomoros – jei įmanoma, po jų mirties. Taip elgdamasis Dievas turėtų dar kartą parodyti pamokantį pavyzdį šiai begėdiškai žmonijai. Galiausiai trečioji grupė puikiai supranta, kokius baisius padarinius neišvengiamai sukelia ši rykštė, tačiau tik gūžčioja pečiais, visiškai įsitikinę, kad prieš šį pavojų nieko negalima padaryti. Taigi vienintelis dalykas, kurį galima padaryti, tai leisti, kad reikalai klostytųsi savaime.

10.16 NUODĖMĖ PRIEŠ KRAUJĄ IR RASĘ

Be abejo, visa tai labai patogu ir paprasta, tačiau nereikia pamiršti, kad tauta gali tapti tokio patogumo auka. Pasiteisinimas, kad kitoms tautoms taip pat sekasi prastai, nekeičia mūsų pačių nuosmukio fakto, nebent tai, kad užuojautos kitiems jausmas palengvina mūsų pačių kančias.

Tačiau svarbiausias klausimas yra šis: Kuri tauta pirmoji imsis iniciatyvos suvaldyti šį marą, o kurios tautos jam pasiduos? Tai ir yra visos situacijos esmė. Čia ir vėl matome rasinės vertės kertinį akmenį: rasė, kuri neatlaikys išbandymo, paprasčiausiai išnyks, užleisdama vietą sveikesnėms, tvirtesnėms ar atsparesnėms

rasėms. Kadangi šis klausimas pirmiausia susijęs su ateities kartomis, tai vienas iš tų atvejų, kai su siaubingu pateisinimu sakoma, kad tėvų nuodėmės aplanko jų vaikus iki dešimtosios kartos – truizmas, bet taikomas tik kraujo ir rasės išniekinimui.

Nuodėmė prieš kraują ir rasę yra pirmapradė šio pasaulio nuodėmė. Ji atneša galą kiekvienai ją padariusiai tautai.

Prieškario Vokietijoje požiūris į šią vieną svarbiausių problemų buvo labai apgailėtinas. Kokių priemonių buvo imtasi siekiant sustabdyti mūsų jaunimo užsikrėtimą didžiuosiuose miestuose? Kas buvo daroma, kad būtų nutrauktas mūsų meilės gyvenimo užterštumas ir mamonizacija? Kas buvo daroma kovojant su mūsų nacionalinio kūno sifilizacija.

Atsakymą į šį klausimą geriausiai iliustruoja tai, kas turėjo būti padaryta.

Užuot lengvabūdiškai žiūrėjusios į šią problemą, valdžios institucijos turėjo suvokti, kad nuo jos sprendimo priklauso būsimųjų kartų likimas arba nelaimės. Taip – tai būtų lemtinga visai mūsų tautos ateičiai. Tačiau norint tai pripažinti, būtų reikėję imtis negailestingų priemonių ir chirurginių operacijų. Pirmiausia reikėjo sutelkti visos šalies dėmesį į šį baisų pavojų, kad visi suvoktų, kaip svarbu su juo kovoti. Būtų beprasmiška nustatyti galutinius ir dažnai nepakeliamus įpareigojimus ir tikėtis, kad jie bus veiksmingi, jei visuomenė nebūtų nuodugniai supažindinta su tokių įpareigojimų būtinybe. Tačiau tam reikia plataus ir sistemingo šviečiamojo metodo, kuriuo būtų pašalintos bet kokios kitos kasdienės problemos, galinčios atitraukti visuomenės dėmesį.

Kiekvienu atveju, kai keliami akivaizdžiai neįmanomi reikalavimai, visas visuomenės dėmesys turi būti sutelktas į šį vienintelį klausimą, tarsi jo sprendimas būtų gyvybės ar mirties klausimas. Tik taip visuomenę galima priversti prisidėti prie didelių savanoriškų pastangų ir pasiekti svarbių rezultatų.

Šis principas galioja ir atskiram žmogui, jei jis nori pasiekti kokį nors didelį tikslą. Jis visada turi sutelkti savo pastangas į vieną aiškiai ribotą savo pažangos etapą, kuris turi būti užbaigtas prieš bandant žengti kitą. Tie, kurie nesistengia įgyvendinti savo tikslų žingsnis po žingsnio ir nesutelkia savo energijos atskiriems etapams pasiekti, niekada nepasieks galutinio tikslo. Tam tikrame kelio taške jie suklups ir žlugs. Toks sistemingas artėjimas prie tikslo yra savotiškas menas ir visada reikalauja išeikvoti visas jėgas, kad žingsnis po žingsnio būtų įveiktas kelias.

Todėl svarbiausia sąlyga, kad būtų galima pulti į tokį sudėtingą žmonijos kelio etapą, yra ta, kad valdžiai turi pavykti įtikinti mases, jog tiesioginis tikslas, kurio dabar siekiama, yra vienintelis vertas dėmesio ir vienintelis, nuo kurio viskas priklauso. Plačiosios masės niekada negali aiškiai matyti viso būsimo kelio ruožo, nepavargdamos ir dėl to neprarasdamos tikėjimo savo gebėjimu atlikti užduotį. Tam tikra dalis žmonių nepamiršta tikslo, bet jie gali apžvelgti kelią tik mažais etapais, kaip keliautojas, kuris žino, kur baigsis jo kelionė, bet daug geriau įveikia nesibaigiančią

atkarpą, puldamas į ją laipsniškai. Tik taip jis gali judėti pirmyn neprarasdamas entuziazmo.

10.17 KOVOS SU SIFILIU UŽDAVINYS

Tokiu būdu, pasitelkus visas propagandos formas, kovos su sifiliu problema turėjo būti iškelta visuomenei – ne kaip papildoma, o kaip pagrindinė užduotis. Reikėjo pasitelkti visas įmanomas priemones, kad ši tiesa pasiektų žmonių sąmonę, kol visa tauta bus įtikinta, kad nuo šios problemos sprendimo priklauso viskas, t. y. sveika ateitis arba tautos išnykimas.

Tik po tokių parengiamųjų priemonių, kurios, jei reikia, truks daugelį metų, visuomenė bus visiškai sužadinta, ir tik tada bus galima imtis rimtų ir konkrečių priemonių. Tuomet galėtume tai daryti nerizikuodami būti nesuprasti arba staiga susidurti su visuomenės valios susilpnėjimu.

Visiems turi būti aišku, kad rimta kova su šiuo maru reikalauja didžiulių aukų ir milžiniško darbo.

Kova su sifiliu reiškia kovą su prostitucija, su prietarais, su senais nusistovėjusiais papročiais, su dabartine mada, su visuomenės nuomone ir, galiausiai, su klaidingu tam tikrų sluoksnių prietaringumu.

Pirmoji būtina sąlyga, kurią reikia įvykdyti, kad valstybė galėtų reikalauti moralinės teisės kovoti su visais šiais dalykais, yra ankstyvesnių santuokų palengvinimas ateinančioms kartoms. Kad ir kaip tai vertintume, vėlyvos santuokos yra sankcionuotos papročio, kuris yra ir liks žmonijos gėda. Tai prakeikta institucija, netinkama būtybei, mėgstančiai save laikyti Dievo „paveikslu“.

Prostitucija yra žmonijos gėda, ir jos negalima pašalinti vien moralistinėmis paskaitomis, gerais ketinimais ir pan. Ją apriboti ir galutinai panaikinti reikia, kad būtų pašalinta visa eilė prie to prisidėjusių aplinkybių. Pirmoji priemonė visuomet turi būti tokių sąlygų, kurios sudarytų sąlygas ankstyvoms santuokoms, ypač jaunų vyrų, sukūrimas – juk moterys šiuo klausimu yra tik pasyvūs subjektai.

Tai, kaip dažnai šiais laikais žmonės yra suklaidinami, rodo faktas, kad vadinamojoje „geroje“ visuomenėje dažnai girdime motinas, kurios atvirai reiškia pasitenkinimą, kad jų dukra susirado vyrą, kuris „pasėjo laukines avižas“ ir pan. Kadangi tokių vyrų netrūksta, vargšė mergina bus laiminga su vienu iš tokių išlepintų Zygfridų, o vaikai bus akivaizdus tokių tariamai protingų sąjungų rezultatas.

Kai supranti, kad, be to, visomis įmanomomis priemonėmis stengiamasi trukdyti prokreacijos procesui ir kad gamta sąmoningai apgaudinėjama, iš tiesų lieka tik vienas klausimas: Kodėl tokia institucija vis dar egzistuoja ir kokiu tikslu ji tarnauja? Argi tai nėra šiek tiek geriau nei prostitucija? Ar mūsų pareiga palikuonims nebeturi jokios reikšmės? O gal žmonės nesuvokia, kokį prakeiksmą jie užtraukia sau ir savo palikuonims, taip nusikalstamai kvailai nepaisydami vieno iš pagrindinių gamtos dėsnių?

Taip išsigimsta ir pamažu žūsta civilizuotos tautos.

Santuoka nėra tikslas savaime, ji turi tarnauti aukštesniam tikslui – rūšies ir rasės pagausėjimui ir išsaugojimui. Tai vienintelė jos prasmė ir tikslas.

Kadangi taip yra, akivaizdu, kad santuokos instituciją reikia vertinti pagal tai, kaip ji atlieka savo funkciją. Todėl ankstyvos santuokos turėtų būti taisyklė, nes tik jauna pora dar turės jėgų, reikalingų sveikiems palikuonims užauginti. Žinoma, ankstyvos santuokos negali tapti taisykle be visos eilės socialinių pokyčių; priešingu atveju apie ankstyvų santuokų politiką negalima net galvoti. Kitaip tariant, šio iš pirmo žvilgsnio nedidelio klausimo sprendimas neįmanomas be ryžtingų socialinių priemonių. Jų svarba turėtų būti aiški, ypač kai vadinamoji „socialinė“ Respublika pasirodė nesugebanti išspręsti būsto problemos ir dėl to nesuskaičiuojamai daugybei porų tapo neįmanoma susituokti. Tai tik skatina prostitucijos progresą.

Kita priežastis, dėl kurios ankstyvos santuokos neįmanomos, yra absurdiškas mūsų darbo užmokesčio nustatymo metodas, kuris per mažai dėmesio skiria šeimos išlaikymo problemai.

Todėl su prostitucija galima rimtai kovoti tik tuo atveju, jei, įvykdžius radikalią socialinę reformą, ankstyvosios santuokos taps lengvesnės nei dabar. Tai yra pirmasis išankstinis reikalavimas šiai problemai spręsti.

10.18 SVEIKAS PROTAS TIK SVEIKAME KŪNE

Antra, švietimu ir mokymu reikia išnaikinti visą eilę blogybių – dalykų, kuriais dar niekas nesirūpino. Pirmiausia mūsų dabartinė švietimo sistema turi sukurti pusiausvyrą tarp protinio mokymo ir fizinio lavinimo. Šiandien gimnazija vadinama institucija yra teigiamas graikiškojo modelio įžeidimas. Mūsų švietimo sistema visiškai pamiršta, kad ilgainiui sveikas protas gali egzistuoti tik sveikame kūne. Šis teiginys, su nedidelėmis išimtimis, ypač taikytinas plačiosioms tautos masėms.

Prieškario Vokietijoje buvo laikas, kai niekas nesivargino apmąstyti šios tiesos. Kūno lavinimas buvo nusikalstamai ignoruojamas, o vienpusis „proto“ lavinimas buvo laikomas pakankama tautos didybės garantija. Šios klaidos padariniai pasireiškė anksčiau, nei tikėtasi. Neatsitiktinai bolševikinis mokymas klesti tuose regionuose, kurių gyventojai išsigimė dėl bado: Vidurio Vokietijoje, Saksonijoje ir Rūro slėnyje. Visuose šiuose rajonuose pastebimai trūksta rimtesnio pasipriešinimo, net vadinamųjų intelektualinių sluoksnių, šiai žydų ligai. O priežastis paprasta: intelektualų klasės pačios yra fiziškai išsigimusios – ne dėl nepritekliaus, o dėl išsilavinimo. Išskirtinis intelektualinis mūsų aukštesniųjų klasių išsilavinimas paverčia jas nepajėgiomis apsiginti, jau nekalbant apie tai, kad jos nesugeba įsitvirtinti gyvenime. Beveik visais atvejais fizinis silpnumas yra asmeninio bailumo pirmtakas.

Itin didelis dėmesys grynai intelektiniam ugdymui ir dėl to fizinio lavinimo ignoravimas neišvengiamai veda prie seksualinių minčių ankstyvoje jaunystėje. Tie jaunuoliai, kurių organizmas buvo lavinamas ir grūdinamas sportu ir gimnastika, yra mažiau linkę į seksualinį pasimėgavimą nei tie, kurie liko namuose ir buvo maitinami

tik intelektualiu maistu. Protinga ugdymo sistema turi į tai atsižvelgti. Negalima pamiršti, kad sveikas jaunuolis iš moters tikisi kitokių dalykų nei per anksti sugadintas silpnavalis.

Taigi kiekvienoje mūsų ugdymo šakoje kasdienėje mokymo programoje berniuko laisvalaikis turi būti skiriamas naudingam jo fizinių galių ugdymui. Jis neturi teisės tais metais vaikščioti be darbo ir tapti trukdžiu viešose gatvėse ir kino teatruose. Tačiau, kai dienos darbas bus baigtas, jis turėtų užgrūdinti savo jauną kūną, kad vėliau gyvenime netaptų minkštas. Pasirengti tam ir tai įgyvendinti turėtų būti mūsų švietimo sistemos funkcija, o ne vien tik siurbti vadinamąją išmintį. Mūsų mokyklų sistema taip pat turi atsikratyti nuostatos, kad kūno lavinimą geriausia palikti pačiam žmogui. Nėra tokio dalyko kaip laisvė nusidėti prieš palikuonis, taigi ir prieš rasę.

10.19 KOVA SU DVASINIU APSINUODIJIMU

Kova su dvasiniu apsinuodijimu turi vykti kartu su kūno lavinimu. Šiandien visą mūsų viešąjį gyvenimą galima palyginti su seksualinių idėjų ir kurstymų šiltnamiu. Užtenka žvilgtelėti į mūsų kino teatrų, spektaklių salių ir teatrų teikiamą maistą, kad įrodytume, jog tai nėra tinkamas maistas, ypač mūsų jaunimui. Parduotuvių vitrinose ir reklamose visuomenės dėmesiui patraukti naudojamos pačios vulgariausios priemonės. Kiekvienas, kuris nėra visiškai praradęs ryšio su paaugliškais troškimais, supras, kad visa tai turi daryti didelę žalą. Ši gundanti ir jausminga atmosfera į mūsų jaunimo galvas įbruka idėjas, kurios jų amžiuje jiems dar turėtų būti nežinomos.

Deja, tokio auklėjimo rezultatus geriausiai gali paliudyti mūsų šiuolaikinis jaunimas. Jie per anksti subręsta ir todėl pasensta anksčiau laiko. Teismai kartais meta nerimą keliančią šviesą į mūsų keturiolikmečių ir penkiolikmečių dvasinį gyvenimą. Kas gi nustebs sužinojęs, kad sifilis savo aukas renka jau šiame amžiuje? Ir argi ne apgailėtina matyti, kiek daug yra fiziškai silpnų ir intelektualiai sugadintų jaunuolių, kuriuos į santuokos apeigas įvedė didmiesčių paleistuvės?

Ne; tie, kurie nori rimtai kovoti su prostitucija, pirmiausia turi padėti pašalinti jos dvasinį pagrindą. Jiems teks negailestingai išvalyti mūsų miesto „kultūros“ moralinį marą ir tai daryti nekreipiant dėmesio į po to kilsiantį pasipiktinimą. Jei neiškelsime savo jaunimo iš dabartinės aplinkos pelkės, jis joje nuskęs. Tie, kurie atsisako įžvelgti šiuos dalykus, sąmoningai juos skatina ir taip yra kalti, kad prostitucijos padariniai plinta į ateitį – nes ateitis priklauso ateinančiai kartai. Šis mūsų kultūros valymo procesas turi būti taikomas praktiškai visose srityse. Teatras, dailė, literatūra, kinas, spauda ir reklama – visa tai turi pašalinti mūsų pūvančio pasaulio dėmes ir pasitarnauti moralinei, politinei ir kultūrinei idėjai. Viešasis gyvenimas turi būti išlaisvintas nuo dusinančių mūsų moderniosios erotikos kvepalų, taip pat nuo bet kokios nebrandžios ir apdairios veidmainystės. Visuose šiuose dalykuose tikslas ir metodas turi būti nustatomi apgalvotai atsižvelgiant į tai, kaip išsaugoti mūsų tautos kūno ir sielos gerovę. Teisė į asmeninę laisvę atsilieka nuo pareigos išlaikyti rasę.

Tik pritaikius tokias priemones praktikoje, galima su tam tikra sėkmės viltimi pradėti medicininę kampaniją prieš šį marą. Tačiau ir šiuo atveju pusinės priemonės yra bevertės. Reikia priimti toli siekiančius ir svarbius sprendimus. Pusiau priemonė, jei nepagydomiems ligoniams suteikiama galimybė užkrėsti vieną sveiką žmogų po kito. Tai būtų toks humanizmas, kai leidžiama žūti šimtui žmonių, kad nenukentėtų vienas žmogus.

Reikalavimas, kad defektiniams žmonėms būtų užkirstas kelias susilaukti defektinių palikuonių, yra pagrįstas pačiais protingiausiais motyvais, o tinkamas jo vykdymas yra pats humaniškiausias žmonijos veiksmas. Bus išvengta nelaimingų ir nepelnytų milijonų žmonių kančių, todėl palaipsniui pagerės tautos sveikata. Ryžtas taip elgtis kartu bus kliūtis tolesniam venerinių ligų plitimui. Tuomet, jei reikės, reikės negailestingai izoliuoti visus nepagydomus ligonius – barbariška priemonė tiems nelaimingiesiems, bet palaima dabartinei kartai ir palikuonims. Laikinas skausmas, patiriamas šiame šimtmetyje, gali apsaugoti nuo kančių tūkstantmečius.

Kova su sifiliu ir prostitucija, kuri sudaro sąlygas jam plisti, yra vienas iš milžiniškų žmonijos uždavinių. Tai ne tik vienos problemos sprendimas, bet ir visos eilės blogybių, kurios yra prisidėjusios prie šio maro priežasčių, pašalinimas. Kūno liga šiuo atveju tėra moralinių, socialinių ir rasinių instinktų liguistumo rezultatas.

Tačiau jei dėl tingumo ar bailumo ši kova nebus kovojama iki galo, galime įsivaizduoti, kokios sąlygos bus po 500 metų. Žmogaus prigimtyje liks mažai Dievo atvaizdo, išskyrus tai, kad bus tyčiojamasi iš Kūrėjo.

10.20 APSAUGOS SĄLYGA

Tačiau kas buvo daroma senojoje Vokietijoje, kad būtų kovojama su šiuo maru? Jei ramiai apie tai pagalvotume, atsakymas sukeltų nerimą. Tiesa, kad valdžios sluoksniuose buvo gerai žinomi baisūs ir žalingi šios ligos padariniai, nors jie ir nesvarstė apie pasekmes. Tačiau oficialiai priimtos atsakomosios priemonės buvo neveiksmingos ir beviltiškai nevykusios. Buvo gudraujama gydant simptomus ir visiškai nekreipta dėmesio į ligos priežastį. Prostitutės buvo mediciniškai apžiūrimos ir kontroliuojamos, kiek tai buvo įmanoma, o atsiradus infekcijos požymių, jos buvo siunčiamos į ligoninę. Tačiau išoriškai pasveikusios jos vėl būdavo paleidžiamos į laisvę.

Tiesa, buvo įvesta „apsaugos sąlyga“, pagal kurią už lytinius santykius buvo baudžiama visiems ne visiškai išgydytiems arba sergantiems liga. Teoriškai šis teisės aktas buvo teisingas, tačiau praktiškai jis visiškai nepasiteisino. Visų pirma, daugeliu atvejų moterys atsisakys dalyvauti teisme kaip liudytojos prieš vyrus, kurie atėmė iš jų sveikatą. Ypač jos iš to mažai ką gali gauti. Daugeliu atvejų būtent ji nukentės labiausiai; moterys būtų daug labiau nei vyrai veikiamos nepagarbių pastabų. Ir galima tik įsivaizduoti, kokia būtų situacija, jei moterį užkrėstų jos pačios vyras! Ar ji turėtų jį apkaltinti? Arba ką ji turėtų daryti?

Vyro atveju yra dar ir tas faktas, kad jis dažnai nelaimingai susiduria su šiuo užkratu būdamas apsvaigęs nuo alkoholio. Dėl savo būklės jis negali įvertinti savo „gražuolės“ savybių – šis faktas gerai žinomas kiekvienai sergančiai prostitutei ir verčia jas pirmenybę teikti būtent tokios idealios būklės vyrams. Dėl to nelaimėlis vėliau negali prisiminti, kas buvo jo gailestingoji geradarė, o tai nestebina tokiuose miestuose kaip Berlynas ir Miunchenas. Daugelis tokių atvejų – tai svečiai iš provincijos, kurie lieka be žodžių ir yra sužavėti magiško miesto gyvenimo žavesio.

Galiausiai, kas gali pasakyti, ar jis buvo užsikrėtęs, ar ne? Argi nėra užfiksuota nesuskaičiuojama daugybė atvejų, kai iš pažiūros išgydytas žmogus, pats to nežinodamas, vėl užsikrečia ir padaro neapsakomą žalą?

Todėl praktiškai šių teisėkūros priemonių rezultatai yra beveik niekiniai. Tas pats pasakytina ir apie prostitucijos kontrolę; galiausiai, net medicininis gydymas ir išgydymas šiais laikais yra nesaugūs ir abejotini. Tik vienas dalykas yra tikras. Nepaisant visų priemonių, maras plinta vis toliau ir toliau, ir vien to pakanka įrodyti jų neveiksmingumą.

10.20 APSAUGOS SĄLYGA

Tačiau kas buvo daroma senojoje Vokietijoje, kad būtų kovojama su šiuo maru? Jei ramiai apie tai pagalvotume, atsakymas sukeltų nerimą. Tiesa, kad valdžios sluoksniuose buvo gerai žinomi baisūs ir žalingi šios ligos padariniai, nors jie ir nesvarstė apie pasekmes. Tačiau oficialiai priimtos atsakomosios priemonės buvo neveiksmingos ir beviltiškai nevykusios. Buvo gudraujama gydant simptomus ir visiškai nekreipta dėmesio į ligos priežastį. Prostitutės buvo mediciniškai apžiūrimos ir kontroliuojamos, kiek tai buvo įmanoma, o atsiradus infekcijos požymių, jos buvo siunčiamos į ligoninę. Tačiau išoriškai pasveikusios jos vėl būdavo paleidžiamos į laisvę.

Tiesa, buvo įvesta „apsaugos sąlyga“, pagal kurią už lytinius santykius buvo baudžiama visiems ne visiškai išgydytiems arba sergantiems liga. Teoriškai šis teisės aktas buvo teisingas, tačiau praktiškai jis visiškai nepasiteisino. Visų pirma, daugeliu atvejų moterys atsisakys dalyvauti teisme kaip liudytojos prieš vyrus, kurie atėmė iš jų sveikatą. Ypač jos iš to mažai ką gali gauti. Daugeliu atvejų būtent ji nukentės labiausiai; moterys būtų daug labiau nei vyrai veikiamos nepagarbių pastabų. Ir galima tik įsivaizduoti, kokia būtų situacija, jei moterį užkrėstų jos pačios vyras! Ar ji turėtų jį apkaltinti? Arba ką ji turėtų daryti?

Vyro atveju yra dar ir tas faktas, kad jis dažnai nelaimingai susiduria su šiuo užkratu būdamas apsvaigęs nuo alkoholio. Dėl savo būklės jis negali įvertinti savo „gražuolės“ savybių – šis faktas gerai žinomas kiekvienai sergančiai prostitutei ir verčia jas pirmenybę teikti būtent tokios idealios būklės vyrams. Dėl to nelaimėlis vėliau negali prisiminti, kas buvo jo gailestingoji geradarė, o tai nestebina tokiuose miestuose kaip Berlynas ir Miunchenas. Daugelis tokių atvejų – tai svečiai iš provincijos, kurie lieka be žodžių ir yra sužavėti magiško miesto gyvenimo žavesio.

Galiausiai, kas gali pasakyti, ar jis buvo užsikrėtęs, ar ne? Argi nėra užfiksuota nesuskaičiuojama daugybė atvejų, kai iš pažiūros išgydytas žmogus, pats to nežinodamas, vėl užsikrečia ir padaro neapsakomą žalą?

Todėl praktiškai šių teisėkūros priemonių rezultatai yra beveik niekiniai. Tas pats pasakytina ir apie prostitucijos kontrolę; galiausiai, net medicininis gydymas ir išgydymas šiais laikais yra nesaugūs ir abejotini. Tik vienas dalykas yra tikras. Nepaisant visų priemonių, maras plinta vis toliau ir toliau, ir vien to pakanka įrodyti jų neveiksmingumą.

Visa kita, kas buvo daroma, buvo ne tik neveiksminga, bet ir absurdiška. Nebuvo užkirstas kelias dvasiniam žmonių ištvirkavimui, tiksliau tariant, praktiškai nieko nebuvo daroma.

Tiems, kurie šios temos nelaiko rimta, vertėtų panagrinėti statistinius duomenis apie šios ligos plitimą, išstudijuoti jos plitimą per pastarąjį šimtmetį, o tada pasvarstyti apie tolesnę jos raidą. Paprastam stebėtojui, jei jis nebūtų itin kvailas, per nugarą perbėgtų šaltas šiurpas!

Senojoje Vokietijoje vyravusį pusinį ir svyruojantį požiūrį į šį baisų reiškinį neabejotinai galima laikyti akivaizdžiu nacionalinio nuosmukio ženklu. Kai nebelieka drąsos kovoti už savo sveikatą, tada nebelieka ir teisės gyventi šiame kovos pasaulyje. Šis pasaulis priklauso tik stiprioms „visumoms“, o ne silpnoms „pusėms“.

10.21 MENO BOLŠEVIZAVIMAS

Vienas ryškiausių senojo Reicho irimo požymių buvo lėtas kultūros lygio smukimas. Tačiau sakydamas „kultūra“ neturiu omenyje to, kas šiais laikais vadinama „civilizacija“, ką, priešingai, veikiau galima laikyti priešišku tikrai aukštesniam mąstymo ir gyvenimo lygiui.

Praėjusio šimtmečio pradžioje mūsų pasaulyje ėmė reikštis naujas meninis elementas. Tai buvo kažkas, kas iki tol mums buvo nežinoma ir svetima. Ankstesniais laikais tikrai būta nusižengimų geram skoniui, tačiau dažniausiai tai buvo nukrypimai nuo ortodoksinių meno kanonų, ir palikuonys galėjo juose įžvelgti tam tikrą istorinę vertę. Tačiau naujieji gaminiai rodė ne tik meninių nukrypimų, bet ir destruktyvaus dvasinio išsigimimo požymius. Čia, kultūros srityje, pirmą kartą išryškėjo artėjančio politinio žlugimo požymiai.

Meno bolševizavimas yra vienintelė kultūrinio gyvenimo forma ir vienintelė dvasinė apraiška, kurią bolševizmas sugeba įgyvendinti.

Kiekvienam, kuriam šis teiginys gali pasirodyti keistas, tereikia žvilgtelėti į tas laimingas bolševizuotas valstybes ir, savo siaubui, jis ten atpažins tuos liguistus monstrus, kuriuos sukūrė išprotėję ir išsigimę žmonės. Visi tie meniniai nukrypimai, kurie nuo amžiaus pradžios priskiriami kubizmo ir dadaizmo pavadinimams, yra meno apraiškos, kurias oficialiai pripažino pati valstybė. Šis reiškinys pasireiškė net trumpai gyvavusios Bavarijos Tarybų Respublikos laikotarpiu. Jau čia buvo aišku, kad

visi oficialūs plakatai, propagandiniai piešiniai laikraščiuose ir t. t. rodė ne tik politinio, bet ir kultūrinio nuosmukio požymius.

Maždaug prieš 60 metų toks politinis žlugimas, kokį išgyvename šiandien, būtų buvęs toks pat neįsivaizduojamas kaip ir kultūrinis nuosmukis, kuris nuo 1900 m. pasireiškė futuristų ir kubistų darbuose. Prieš šešiasdešimt metų vadinamųjų dadaistinių „patirčių“ paroda būtų buvusi visiškai absurdiška idėja. Tokios parodos rengėjai tada būtų buvę išmesti į beprotnamį, o šiandien jie skiriami meno draugijų pirmininkais. Tais laikais tokiam marui niekada nebūtų leista plisti. Viešoji nuomonė nebūtų to toleravusi, o valdžia nebūtų tylėjusi, nes valdžios pareiga yra gelbėti savo tautą nuo tokio intelektualinio pamišimo. Bet tai būtų buvęs neišvengiamas tokio meno rezultatas. Tai būtų reiškę vieną baisiausių pokyčių žmonijos istorijoje; nes tai būtų reiškę, kad žmogaus smegenyse prasidėjo atgalinis procesas, kurio galutinės stadijos būtų neįsivaizduojamos.

Jei panagrinėsime mūsų kultūrinio gyvenimo eigą per pastaruosius 25 metus, nustebsime pastebėję, kaip toli mes jau pažengėme šiame regresijos procese. Visur matome, kad visur esama tų mikrobų, kurie sukelia vėžinius auglius, anksčiau ar vėliau turinčius nulemti mūsų kultūros žlugimą. Čia randame neabejotinų lėtai nykstančio pasaulio simptomų. Ir vargas tautoms, kurios nebesugeba suvaldyti šios ligos!

Tokios ligos pasireiškė beveik visose Vokietijos meno ir kultūros srityse. Atrodo, kad čia viskas jau peržengė savo meistriškumo viršūnę ir veržiasi į bedugnę. Šimtmečio pradžioje atrodė, kad teatras jau išsigimsta ir nustoja būti kultūros veiksnys – išskyrus dvaro teatrus, kurie priešinosi šiai nacionalinio meno prostitucijai. Išskyrus šias išimtis, taip pat kelias kitas padorias įstaigas, scenoje statomi spektakliai buvo tokio pobūdžio, kad žmonėms būtų buvę naudingiau jų visai nelankyti. Liūdnas nuosmukio požymis buvo tai, kad jaunimas nebegalėjo lankytis daugumoje šių vadinamųjų „meno centrų“ – tai begėdiškai pripažino dažnai matomas įspėjimas: „Jaunimas neįleidžiamas!“

10.22 DIDINGOS PRAEITIES ŠMEIŽIMAS

Nepamirškite, kad šių atsargumo priemonių reikėjo imtis įstaigose, kurių pagrindinis tikslas turėjo būti skatinti jaunimo ugdymą, o ne tik teikti pramogas išprususiems suaugusiesiems. Ką apie tokias priemones ir, svarbiausia, apie sąlygas, dėl kurių šios priemonės buvo būtinos, būtų pasakę didieji kitų laikų dramaturgai? Kaip Schilleris būtų užsidegęs, o Goethe su pasibjaurėjimu būtų nusisukęs!

Bet kas yra Šileris, Gėtė ar Šekspyras, palyginti su mūsų šiuolaikinės vokiečių literatūros herojais! Seni, nusidėvėję, atgyvenę – taip, pasenę. Juk šiai epochai būdinga tai, kad ji ne tik blogai kūrė, bet ir niekino viską, kas praeityje buvo tikrai didinga. Šis reiškinys labai būdingas tokioms epochoms. Kuo niekingesni ir vargingesni žmonės ir produktai, tuo labiau jie nekenčia ir menkina idealius ankstesnių kartų pasiekimus.

Labiausiai šie žmonės norėtų visiškai sunaikinti kiekvieną praeities pėdsaką, kad, pašalinus palyginimo etaloną, į jų pačių kičą būtų galima žiūrėti kaip į „meną“.

Todėl kiekviena nauja institucija, kad ir kokia apgailėtina ir apgailėtina ji būtų, dar labiau stengsis ištrinti praeities pėdsakus. Tačiau bet kokia tikra naujovė, kuri yra naudinga žmonijai, visada gali būti lyginama su geriausiais praeities pasiekimais; ir dažnai atsitinka taip, kad tie praeities kartų pasiekimai garantuoja, jog bus priimta šiuolaikinė produkcija. Nereikia baimintis, kad tikros vertės modeminiai kūriniai šalia praeities paminklų atrodys blankūs ir beverčiai. Tai, kas įnešama į bendrą žmonijos kultūros lobyną, dažnai atlieka būtiną vaidmenį, kad būtų išsaugotas senųjų pasiekimų atminimas, nes tik šis atminimas yra etalonas, pagal kurį tinkamai vertinami mūsų pačių darbai. Tik tie, kurie neturi ką vertingo duoti pasauliui, o verčiau duotų jam dievai žino ką, nekenčia visko, kas jau egzistuoja, ir norėtų tai paneigti ar visiškai sunaikinti.

Ir ši tiesa tinka ne tik naujiems kultūros reiškiniams, bet ir politikai. Kuo prastesni bus nauji revoliuciniai judėjimai, tuo labiau jie stengsis sumenkinti senąsias formas. Ir šiuo atveju noras užstatyti savo kičą kaip didelį ir originalų pasiekimą veda juos į aklą neapykantą aukštesniems praeities darbams. Kol gyva, pavyzdžiui, istorinė Frydricho Didžiojo atmintis, tol Frydrichas Ebertas gali kelti tik ribotą nuostabą. Sans Souci herojaus santykį su buvusiu Brėmeno barmenu galima palyginti su saulės ir mėnulio santykiu, nes mėnulis gali šviesti tik po to, kai saulė nusviedžia savo spindulius. Taigi nesunkiai galime suprasti, kodėl visi jaunieji mėnuliai žmonijos istorijoje nekentė nuolatinių žvaigždžių.

Politikoje, jei likimas lemtų, kad valdžia laikinai atitektų tokiems niekam tikusiems žmonėms, jie ne tik norėtų išniekinti ir apjuodinti praeitį, bet ir visais būdais stengtųsi išvengti kritikos dėl savo veiksmų. Kaip pavyzdį galima pateikti Respublikos apsaugos įstatymą, kurį priėmė naujoji Vokietijos valstybė.

Turime rimtą pagrindą įtariai žiūrėti į bet kokią naują idėją, doktriną, naują pasaulėžiūrą, politinį ar ekonominį judėjimą, kuris bando paneigti viską, ką sukūrė praeitis, arba pateikti ją kaip prastesnę ir bevertę. Apskritai tokios neapykantos priežastis yra arba jos pačios menkumas, arba blogi ketinimai. Bet kokia renovacija, iš tiesų naudinga žmonijos pažangai, visada turės pradėti savo konstruktyvų darbą ten, kur buvo padėti paskutiniai akmenys. Jai nereikia gėdytis naudotis tomis anksčiau egzistavusiomis tiesomis. Visa žmonijos kultūra, taip pat ir pats žmogus, yra tik vienos ilgos raidos linijos rezultatas, kur kiekviena karta prie viso statinio statybos prisidėjo tik vienu akmeniu. Revoliucijų prasmė ir tikslas negali būti nugriauti visą pastatą, bet pašalinti tai, kas bloga ar netinkama, ir toliau statyti ant atidengtos erdvės.

Tik taip galima kalbėti apie žmonijos pažangą. Priešingu atveju pasaulyje niekada nekiltų chaoso, nes kiekviena karta jaustųsi turinti teisę atmesti praeitį ir sunaikinti visus jos darbus, kaip būtiną prielaidą bet kokiam naujam savo darbui.

10.23 DVASINIS PASIRENGIMAS BOLŠEVIZMUI

Liūdniausias visos mūsų prieškario kultūros bruožas buvo ne tik tai, kad joje nebuvo jokios kultūrinės ar meninės kūrybinės jėgos, bet ir tai, su kokia neapykanta buvo išniekintas ir ištrintas didesnės praeities atminimas. Praėjusio šimtmečio pabaigoje žmonės buvo ne tiek suinteresuoti kurti naujus reikšmingus savo kūrinius, ypač dramos meno ir literatūros srityse, kiek šmeižti geriausius praeities kūrinius, pateikti juos kaip prastesnius ir pasenusius: tarsi šis gėdingo dekadanso laikotarpis būtų galėjęs sukurti ką nors kokybiškesnio.

Pastangos nuslėpti praeitį nuo dabarties akių buvo aiškus įrodymas, kad šie ateities apaštalai veikė vedami piktų kėslų. Šie ženklai turėjo visiems aiškiai parodyti, kad kalbama ne apie naujas, nors ir klaidingas, kultūros idėjas, bet apie visos kultūros naikinimo procesą. Tai įvėlė sveiką meninį jausmą į visišką sumaištį, taip dvasiškai ruošdami dirvą politiniam bolševizmui. Jei Periklio epochos kūrybinė dvasia pasireiškė Partenone, tai bolševizmo epocha pasireiškė kubistiniu monstru.

Todėl dar kartą reikia atkreipti dėmesį į drąsos stoką, kurią parodė viena mūsų tautos dalis, būtent tie, kurie dėl savo išsilavinimo ir padėties turėjo būti įpareigoti pasipriešinti šiai kultūrinei gėdai. Tačiau jie nesugebėjo rimtai pasipriešinti ir pasidavė tam, ką laikė neišvengiamu. Šį pasidavimą lėmė baimė dėl triukšmo, kurį sukeltų bolševikinio meno apaštalai, įnirtingai puolantys visus, kurie nebuvo pasirengę pripažinti jų kūrybos vainiku, ir dusinantys bet kokį pasipriešinimą, vadindami jį filisterišku ir atsilikusiu. Žmonės drebėjo iš baimės, kad šie pusgalviai ir sukčiai neapkaltintų jų meninio supratimo stoka – tarsi nesuprasti tų dvasinių degeneratų ir šlykščių sukčių išvedžiojimų būtų kokia nors gėda.

Tačiau šie kultūros mokiniai turėjo labai paprastą būdą pateikti savo nesąmones kaip aukščiausios kokybės kūrinius. Nesuprantamus ir akivaizdžiai beprotiškus dalykus jie siūlė savo nustebusiems amžininkams kaip vadinamąją vidinę patirtį. Taip jie labai maža kaina išvengė bet kokios neigiamos kritikos. Žinoma, niekas niekada neabejojo, kad tokių vidinių išgyvenimų galėjo būti; abejonių kilo dėl to, ar pagrįsta šias pamišėlių ir nusikaltėlių haliucinacijas atskleisti sveikai žmonių visuomenei. Morico von Schwindo ar Bocklino sukurti kūriniai taip pat buvo vidinė patirtis, tačiau tai buvo dieviškai talentingų menininkų, o ne bufonų išgyvenimai.

Ši situacija suteikė gerą progą ištirti apgailėtiną mūsų vadinamųjų intelektualų, vengiančių pareigos priešintis sveikų žmonių instinktų nuodijimui, bailumą. Susidoroti su šia įžūlia nesąmone jie paliko patiems žmonėms. Kad nebūtų laikomi nieko nesuprantančiais apie meną, žmonės sutiko su kiekvienu pasityčiojimu iš meno, kol galiausiai prarado galią spręsti, kas iš tiesų yra gerai ar blogai. Apskritai buvo daugybė ženklų, kad laikai darosi labai blogi.

10.24 ŠIUOLAIKINĖS ŽMONIJOS MASĖS

Reikia atsižvelgti į dar vieną kritinį simptomą.

XIX a. mūsų miestai ir miesteliai ėmė prarasti savo, kaip civilizacijos centrų, pobūdį ir vis labiau virto gyvenamųjų namų centrais. Mūsų didžiuosiuose moderniuose miestuose proletarinis žmogus nerodo didelio prisirišimo prie vietos, kurioje gyvena. Šis jausmas kyla dėl to, kad jo miestas yra tik atsitiktinė buveinė. Šį jausmą iš dalies lemia ir dažnas gyvenamosios vietos keitimas, kurį jam primeta socialinės sąlygos; nėra laiko susiformuoti ryšiui su vieta, kurioje jis gyvena. Ir dar viena priežastis slypi kultūriniame mūsų dabartinių miestų nevaisingume ir paviršutiniškume.

Išsivadavimo karų metu mūsų Vokietijos miestai ir miesteliai buvo ne tik nedideli, bet ir labai kuklūs. Tie nedaugelis, kuriuos buvo galima vadinti dideliais miestais, dažniausiai buvo kunigaikščių rezidenciniai miestai; kaip tokie jie beveik visada turėjo tam tikrą kultūrinę vertę ir kultūrinį aspektą. Tie keli miestai, kuriuose gyveno daugiau kaip 50 000 gyventojų, palyginti su tokio pat dydžio šiuolaikiniais miestais, buvo turtingi mokslo ir meno vertybių. Tuo metu, kai Miunchene gyveno ne daugiau kaip 60 000 gyventojų, jis jau buvo tvirtai pasiruošęs tapti vienu pirmųjų Vokietijos meno centrų. Šiais laikais beveik kiekvienas pramoninis miestas turi bent tiek pat gyventojų, tačiau neturi nieko tikrai vertingo, ką galėtų pavadinti savo miestu. Tai daugiabučių namų ir butų masė, ir nieko daugiau. Mįslė, kaip kas nors gali sentimentaliai prisirišti prie tokios beprasmės vietos. Niekas negali prisirišti prie vietos, kuri nesiūlo nieko daugiau, nei galėtų pasiūlyti bet kuri kita vieta, kuri neturi savo charakterio ir kurioje akivaizdžiai stengtasi išvengti visko, kas galėtų būti bent kiek panašu į meninę išvaizdą.

Bet tai dar ne viskas. Net dideli miestai, kuo daugiau juose daugėja gyventojų, tuo labiau tampa bevaisiai dėl tikrų meno kūrinių. Jie vis labiau įgauna neutralią atmosferą ir atrodo taip pat, nors ir didesniu mastu, kaip vargšai maži fabrikų miesteliai. Viskas, kuo mūsų modernioji era prisidėjo prie didžiųjų miestų civilizacijos, yra absoliučiai nepakankama. Visi mūsų miestai gyvena iš praeities šlovės ir lobių. Jei iš dabartinio Miuncheno atimtume viską, kas buvo sukurta Liudviko I laikais, su siaubu pamatytume, kokia menka nuo to laiko buvo svarbių meno kūrinių produkcija. Tą patį būtų galima pasakyti apie Berlyną ir daugumą kitų mūsų didžiųjų miestų.

Tačiau svarbiausia yra tai, kas išdėstyta toliau: Mūsų didžiuosiuose šiuolaikiniuose miestuose nėra išskirtinių paminklų, kurie dominuotų mieste, į kuriuos būtų galima atkreipti dėmesį kaip į visos epochos simbolius. Tačiau beveik kiekvienas senovinis miestas turėjo savo šlovę garsinantį paminklą. Senovės miestams būdingas menas atsiskleisdavo ne privačiuose būstuose, o viešuosiuose paminkluose, kurie turėjo kelti ne laikiną, o ilgalaikį susidomėjimą. Taip buvo todėl, kad jie reprezentavo ne kokio nors atskiro piliečio turtus, o bendruomenės didybę ir turtingumą. Taip atsirado tie paminklai, kurie susiejo atskirus gyventojus su savo miestu mums šiandien beveik nesuvokiamu būdu. Senovės piliečiui į akis krito ne keletas vidutiniškų privačių pastatų, bet įspūdingi statiniai, priklausę visai bendruomenei. Palyginti su jais, privatūs būstai buvo tik labai antraeilės svarbos.

Kai palyginsime tų senovės visuomeninių pastatų dydį su privačių būstų dydžiu, suprasime, kokią didelę reikšmę turėjo principas, kad bendruomenės darbai turi būti svarbesni už visus kitus. Tai, kuo šiandien žavimės antikinio pasaulio griuvėsiuose, yra ne buvę komerciniai rūmai, o šventyklos ir visuomeniniai statiniai. Tų didingų kūrinių savininkė buvo pati bendruomenė. Net ir vėlyvosios Romos pompastiškume svarbiausią vietą užėmė ne kai kurių piliečių vilos ir rūmai, o šventyklos ir pirtys, stadionai, cirkai, akvedukai, bazilikos ir t. t. Jie priklausė valstybei, taigi visai tautai.

Viduramžių Vokietijoje galiojo tas pats principas, nors meninės pažiūros buvo visai kitokios. Tai, kas antikos laikais rado savo išraišką Akropolyje ar Panteone, dabar buvo įvilkta į gotikinės katedros formas. Šie monumentalūs statiniai milžiniškai iškilę virš mažesnių pastatų, kurių sienos buvo iš medžio ir plytų. Jie ir šiandien tebėra šių miestų dominantė, nors juos vis labiau užgožia daugiabučiai. Jie lemia miesto charakterį ir išvaizdą. Katedros, rotušės, komunalinės biržos ir gynybiniai bokštai – tai išorinė idėjos, kurios pagrindas – antikinis pasaulis, išraiška.

O koks apgailėtinas šiandien tapo mūsų valstybės ir privačių pastatų santykis! Jei Berlyną ištiks panašus likimas kaip Romą, ateities kartos, žvelgdamos į kai kurių žydų universalinių parduotuvių ar korporacijų viešbučių griuvėsius, gali pamanyti, kad tai buvo būdingos mūsų laikų kultūros išraiškos. Pačiame Berlyne tereikia palyginti gėdingą disproporciją tarp Reicho ir prekybos bei finansų pastatų.

Visuomeninių pastatų finansavimas daugeliu atvejų yra neadekvatus ir juokingas. Jie statomi ne amžinybei, o dažniausiai tam, kad atitiktų akimirkos poreikius. Tokiems pastatams įtakos neturėjo jokia aukštesnė idėja. Kai buvo statomi Berlyno rūmai, jie turėjo visai kitokią reikšmę nei naujoji biblioteka mūsų laikais. Vien vienam karo laivui išleisti apie 60 mln. Markių, o rūmams buvo skirta mažiau nei pusė šios sumos.

Reichstago, kuris yra įspūdingiausias Reichui pastatytas statinys ir kuris turėjo būti pastatytas taip, kad išliktų amžiams, statybai. Tačiau iškilus vidaus apdailos klausimui, Aukštieji rūmai nubalsavo prieš akmens naudojimą ir nurodė sienas padengti tinku. Vis dėlto parlamentarai priėmė tinkamą sprendimą: akmeninėse sienose tinkuotos galvos būtų ne vietoje.

Bendruomenė nėra dominuojantis šiuolaikinių miestų bruožas, todėl nenuostabu, kad bendruomenė architektūriškai menkai atstovaujama. Taigi galiausiai turime prieiti prie apleistumo būsenos – praktinis poveikis toks, kad atskiras pilietis yra visiškai abejingas savo miesto likimui.

Tai taip pat yra mūsų kultūros nuosmukio ir bendro žlugimo požymis. Mūsų epocha visiškai užsiėmusi beprasmėmis smulkmenomis, tiksliau, tarnavimu pinigams. Todėl nenuostabu, kad, garbinant tokį stabą, visiškai išnyksta didvyriškumo jausmas. Tačiau dabartis tik skina tai, ką pasėjo praeitis.

10.25 RELIGINĖS SĄLYGOS

Visus šiuos nuosmukio požymius reikia aiškinti tuo, kad nebuvo aiškios ir vienodai priimtinos pasaulėžiūros, o dėl to apskritai buvo neaiškus požiūris į didžiuosius to meto klausimus. Tai paaiškina įprotį viską daryti pusiau, pradedant švietimo sistema, nenorą prisiimti atsakomybę ir galiausiai bailų pripažintų piktnaudžiavimų toleravimą. Humanitarinės šiukšlės tapo mada. Silpnai paklūstant šiems

Nukrypimams ir tausojant individualius jausmus, buvo paaukota milijonų žmonių ateitis.

Nagrinėjant religinę padėtį prieš karą matyti, kad bendras dezintegracijos procesas stiprėjo. Didelė dalis pačios tautos jau seniai buvo nustojusi turėti vieningos ir veiksmingos pasaulėžiūros įsitikinimus. Šiuo klausimu svarbiausia buvo anaiptol ne narystės bažnyčioje išsižadėjusių žmonių skaičius, bet veikiau plačiai paplitęs abejingumas. Nors abi krikščioniškosios konfesijos palaiko misijas Azijoje ir Afrikoje, siekdamos įgyti naujų pasekėjų – tik su kuklia sėkme, palyginti su islamo augimu, - tos pačios konfesijos prarasdavo milijonus ir milijonus pasekėjų namuose Europoje. Šie buvę pasekėjai arba atsisakydavo bet kokios religijos, arba priimdavo savą jos interpretaciją. Pasekmės, ypač moralės srityje, nėra geros.

Taip pat reikia pažymėti, kad puolimas prieš dogmatinius įvairių bažnyčių pagrindus darėsi vis aršesnis. Ir vis dėlto mūsų pasaulis būtų neįsivaizduojamas be praktinio religinio tikėjimo egzistavimo. Didžiosios tautos masės nėra filosofai. Žmonių masėms tikėjimas yra vienintelis moralės pagrindas. Įvairūs siūlomi pakaitalai nedavė jokių rezultatų, kurie pateisintų esamų tikėjimų pakeitimą.

Tačiau jei religinis mokymas ir tikėjimas būtų priimtini masėms, tuomet absoliutus religinių doktrinų autoritetas taptų visų praktinių pastangų pagrindu. Galbūt yra keli šimtai tūkstančių pranašesnių žmonių, kurie gali gyventi išmintingai ir protingai, nepriklausydami nuo socialinių normų, tačiau milijonai kitų negali. Jiems socialinių normų vaidmuo atitinka kasdienį gyvenimą taip, kaip įstatymai susiję su valstybe, o dogmos – su religija.

Grynai intelektinė idėja savaime yra kintantis dalykas, kurį galima be galo įvairiai interpretuoti. Tik per dogmą ji įgyja tikslią ir konkrečią formą, be kurios religinis negalėtų tapti gyvu tikėjimu. Priešingu atveju intelektinė idėja niekada netaptų niekuo daugiau nei paprasta metafizine sąvoka, tiksliau, filosofine nuomone. Puolimą prieš dogmą galima palyginti su puolimu prieš bendruosius įstatymus, kuriais grindžiama valstybė. Toks politinis puolimas, jei jis būtų sėkmingas, galiausiai atvestų į visišką politinę anarchiją; lygiai taip pat puolimas prieš dogmą vestų į bevertį religinį nihilizmą.

Politinis lyderis turėtų vertinti religijos vertę ne atsižvelgdamas į jos trūkumus, bet veikiau į akivaizdžiai geresnį pakaitalą. Kol tokio pakaitalo nėra, tik kvailiai arba nusikaltėliai sugalvotų panaikinti tai, kas egzistuoja.

Be abejo, dėl dabartinės nepatenkinamos religinės padėties nemažą kaltės dalį reikia priskirti tiems, kurie religinį idealą apsunkino grynai materialiais priedais; dėl to kilo visiškai beprasmis religijos ir vadinamojo tiksliųjų mokslų konfliktas. Šiame konflikte pergalė beveik visada bus mokslo pusėje, nors galbūt po sunkios kovos. Ir todėl religija smarkiai nukentės akyse tų, kurie nesugeba prasiskverbti toliau nei vien paviršutiniškas pažinimas.

10.26 POLITINĖ RELIGIJOS NEGEROVĖ

Tačiau didžiausią žalą padarė piktnaudžiavimas religija kaip priemone politiniams interesams tenkinti. Tiesą sakant, negalime pakankamai griežtai užsipulti tų nelaimingų nusikaltėlių, kurie norėtų, kad religija jiems teiktų politines, tiksliau, verslo paslaugas. Taip besielgiantys įžūlūs melagiai savo tikėjimą prieš visą pasaulį išpažįsta stentoriniais tonais, kad visi nusidėjėliai išgirstų – ne todėl, kad yra pasirengę už jį mirti, bet kad kuo geriau gyventų. Jie pasirengę parduoti savo tikėjimą dėl vienos politinės apgavystės. Už dešimt parlamento mandatų jie susivienytų su marksistais, kurie yra mirtini bet kokios religijos priešai. O už vietą ministrų kabinete jie sudarytų santuoką su velniu – jei pastarasis dar nebūtų išsaugojęs padorumo pėdsakų.

Jei religinis gyvenimas prieškario Vokietijoje daugeliui paliko blogą skonį burnoje, tai todėl, kad krikščionybe piktnaudžiavo vadinamoji „krikščioniška“ partija. Jie begėdiškai bandė katalikų tikėjimą sutapatinti su politine partija.

Šis klaidingas susiejimas buvo katastrofa. Ji parūpino keletą beverčių parlamento mandatų būriui niekšų, tačiau Bažnyčia patyrė žalą.

Šios situacijos padarinius turėjo prisiimti visa tauta. Religinis gyvenimas susilpnėjo tuo metu, kai viskas ėmė svyruoti ir svyruoti, o tradiciniai etikos ir moralės pagrindai grėsė žlugti.

Net ir tada visi tie įtrūkimai ir plyšiai tautos kūne galėjo būti nepavojingi, jei nebūtų atsiradę sunkių naštų. Tačiau jie tapo pražūtingi, kai vidinis tautos solidarumas tapo lemiamu veiksniu, padėjusiu atlaikyti įvykių audrą.

10.27 VOKIETIJOS POLITIKOS BETIKSLIŠKUMAS

Politikos srityje pastabios akys taip pat galėjo pastebėti tam tikras Reicho blogybes, kurios pranašavo katastrofą, jei laiku neįvyks kokių nors pokyčių ir korekcijų. Vokietijos vidaus ir užsienio politikos nesiorientavimas buvo akivaizdus kiekvienam, kuris nebuvo sąmoningai aklas. Geriausia, ką galima pasakyti apie kompromisų verslą, yra tai, kad jis, regis, atitinka Bismarko aksiomą, jog „politika – tai galimų galimybių menas“. Tačiau tarp Bismarko ir vėlesnių Vokietijos kanclerių buvo nedidelis, bet esminis skirtumas. Šis skirtumas leido pirmajam taikyti šią formulę pačiai savo politikos esmei, o kitų lūpose ji įgavo visiškai kitokią prasmę. Bismarkas, ištaręs šią frazę, norėjo pasakyti, kad, siekiant konkretaus politinio tikslo, reikia panaudoti visas įmanomas priemones arba bent jau į jas atsižvelgti. Tačiau jo įpėdiniai šioje frazėje įžvelgė tik iškilmingą pareiškimą, kad nereikia prisirišti prie jokių

politinių tikslų ar idėjų. O tuometiniai Reicho politiniai lyderiai neturėjo jokios toliaregiškos politikos. Čia vėlgi trūko būtino pagrindo, t. y. konkrečios pasaulėžiūros. Jiems taip pat trūko aiškaus politinės raidos dėsnių suvokimo, kuris yra būtina politinio vadovavimo savybė.

Daugelis niūriai žvelgiančių į to meto įvykius smerkė idėjų ir orientacijos stoką, kuri buvo akivaizdi Reicho politikoje. Jie pripažino vidinį šios politikos silpnumą ir beprasmiškumą. Tačiau tokie žmonės politikoje atliko tik antraeilį vaidmenį. Oficialiosios valdžios institucijos buvo visiškai abejingos tokiems pilietinės išminties principams, kaip Hjustono Stiuarto Čemberleno (Houston Stewart Chamberlain); mūsų dabartiniai vadovai vis dar elgiasi taip pat. Šie žmonės per daug kvaili, kad galėtų savarankiškai mąstyti. Jie pernelyg pasipūtę, kad mokytųsi iš kitų – tai faktas, patvirtinantis Oksenšteno posakį: „Pasaulį valdo tik dalelė išminties“.

Ir iš tiesų, beveik kiekvienas valstybės tarnautojas įkūnija tik šios dalelės atomą.

Tačiau Vokietijai tapus respublika, trūksta net ir šio trupučio. Štai kodėl teko priimti Respublikos gynimo įstatymą, kuris draudžia reikšti tokias pažiūras ar net galvoti apie jas. Oksenšternui pasisekė, kad jis gyveno tada, kai gyveno, o ne mūsų išmintingoje Respublikoje.

10.28 PARLAMENTINĖS PUSIAU PRIEMONĖS

Dar prieš karą daugelis pripažino, kad institucija, kuri turėjo būti Reicho stiprybė, yra didžiausia jo silpnybė – parlamentas, Reichstagas. Čia visiškai susivienijo bailumas ir neatsakingumas.

Viena kvailiausių šiandien girdimų minčių yra ta, kad Vokietijoje parlamento institucija „nuo revoliucijos laikų“ buvo bloga. Tai pernelyg lengvai reiškia, kad prieš revoliuciją buvo kitaip. Tačiau iš tikrųjų jos poveikis buvo labai destruktyvus – ir taip buvo net tomis dienomis, kai žmonės nieko nematė arba nenorėjo matyti. Vokietijos nuosmukį nemaža dalimi galima priskirti šiai institucijai. Tačiau tai, kad katastrofa neįvyko anksčiau, reikia priskirti ne parlamentui, o veikiau tiems, kurie priešinosi šios institucijos, taikos metu kasusios vokiečių tautai ir Vokietijos reichui kapą, įtakai.

Iš milžiniško skaičiaus pražūtingų blogybių, dėl kurių tiesiogiai ar netiesiogiai kaltas parlamentas, išskirsiu vieną iš būdingiausių šios institucijos neatsakingiausių visų laikų blogybių: tai baisus politinių vadovų pusėtinumas ir silpnumas tvarkant Reicho vidaus ir išorės reikalus. Tai pirmiausia lėmė Reichstago veikla ir buvo viena iš pagrindinių politinio žlugimo priežasčių.

Viskas, kas priklausė nuo parlamento įtakos, buvo daroma pusvelčiui, kad ir kaip žiūrėtum.

Reicho užsienio politika aljansų klausimu buvo tokio pusėtinumo pavyzdys. Jie norėjo išlaikyti taiką, bet tai darydami pasuko tiesiai į karą.

Jų Lenkijos politika taip pat buvo vykdoma pusvelčiui. Vien tik erzino, bet nieko nebaigė. Ji nedavė nei vokiečių triumfo, nei lenkų susitaikymo, o rusus padarė priešais.

Elzaso-Lotaringijos klausimą jie bandė išspręsti pusiau priemonėmis. Užuot žiauriu kumščiu kartą ir visiems laikams sutraiškę prancūzų hidros galvą, o paskui suteikę Elzasui-Lotaringijai lygias teises, jie nepadarė nei vieno, nei kito. Kitaip jie ir negalėjo pasielgti, nes didžiausių partijų gretose buvo didžiausių išdavikų, pavyzdžiui, p. Wetterlé.

10.29 PARLAMENTO NUSIKALTIMAI PRIEŠ KARIUOMENĘ

Tačiau visa tai būtų buvę pakenčiama, jei pusiau nuoširdumas nebūtų apėmęs vienintelės valdžios, kuri galiausiai buvo atsakinga už Reicho išlikimą, - kariuomenės.

Vadinamojo Vokietijos reichstago padarytų nuodėmių pakako, kad ant jo visiems laikams užgriūtų vokiečių tautos prakeiksmai. Pateikdami apgailėtiną dingstį, šie parlamento pakalikai išplėšė iš tautos rankų jos savigynos ginklą – vienintelį dalyką, saugantį mūsų tautos laisvę ir nepriklausomybę. Jei šiandien būtų atverti Flandrijos kapai, atsirastų kruvini kaltintojai: šimtai tūkstančių geriausių mūsų vokiečių jaunuolių, kuriuos, prastai ar pusiau apmokytus, šie be sąžinės graužaties parlamento nusikaltėliai įstūmė į mirties gniaužtus. Tie jaunuoliai ir kiti milijonai žuvusiųjų ir suluošintųjų buvo prarasti Tėvynei tik tam, kad keli šimtai žmonių apgavikų galėtų vykdyti savo politines aferas ir šantažą arba tik skleisti savo doktrinines teorijas.

Kol žydai savo marksistinėje ir demokratinėje spaudoje visame pasaulyje skleidė milžinišką melą apie „vokiškąjį militarizmą“ ir visais įmanomais būdais stengėsi apkaltinti Vokietiją, tuo pat metu marksistinės ir demokratinės partijos trukdė imtis priemonių, kurios buvo būtinos tinkamam mūsų krašto gynybos parengimui. Šitaip šių žmonių padarytas siaubingas nusikaltimas turėjo būti akivaizdus kiekvienam, matančiam, kad karo atveju visa tauta bus pašaukta į ginkluotę. Be to, dėl šių vadinamųjų „tautos atstovų“ gudravimų milijonai vokiečių būtų turėję susidurti su priešu be ginkluotės ir nepakankamai apmokyti. Tačiau net ir neatsižvelgiant į šių parlamentinių niekšų brutalaus nesąžiningumo pasekmes, buvo visiškai aišku, kad tinkamai parengtų kareivių trūkumas karo pradžioje greičiausiai lemtų pralaimėjimą; ir ši tikimybė baisiausiu būdu pasitvirtino vykstant Pasauliniam karui.

Vokiečių tauta pralaimėjo kovą už savo šalies laisvę ir nepriklausomybę dėl taikos metu vykdytos pusėtinos ir ydingos politikos organizuojant ir rengiant tėvynės gynybines pajėgas.

10.30 NESĖKMINGA JŪRŲ POLITIKA

Sausumos pajėgoms buvo parengta per mažai naujokų. Tačiau toks pat pusiau nuoširdumas buvo parodytas ir laivyno atžvilgiu, todėl šis tautos savisaugos ginklas tapo daugiau ar mažiau bevertis. Deja, šia pusiaukelės dvasia užsikrėtė net pati laivyno vadovybė. Tendencija statyti visus laivus šiek tiek mažesnius už britų nerodė nei didelio įžvalgumo, nei juo labiau genialumo. Laivynas, kuris negali pasiekti tokios pat skaitlingumo jėgos kaip priešas, turėtų tai kompensuoti didesne atskiro laivo kovine galia. Svarbu ne kokia nors tradicinė „kokybė“, o pranašesnė kovinė galia. Tiesą sakant, šiuolaikinė technikos raida yra taip pažengusi ir taip gerai proporcingai

pasiskirsčiusi tarp įvairių civilizuotų valstybių, kad reikia manyti, jog praktiškai neįmanoma vienai galybei įgyti pastebimą kovinį pranašumą prieš panašaus dydžio priešo laivus. O dar mažiau realu pastatyti mažesnio dydžio laivus, kurie būtų pranašesni veiksmais už didesnius.

Tiesą sakant, mažesnius vokiečių laivų gabaritus buvo galima išlaikyti tik greičio ir ginkluotės sąskaita. Šiai politikai pateisinti vartojama frazė pati savaime liudijo, kad taikos metu už šiuos reikalus atsakingoms laivyno institucijoms trūko loginio mąstymo. Pavyzdžiui, jie pareiškė, kad 28 cm vokiški pabūklai neabejotinai pranašesni už britų 30,5 cm pabūklus!!!

Bet kaip tik todėl jie turėjo laikytis politikos ir statyti 30,5 cm patrankas; jie turėjo siekti ne lygybės, o pranašumo kovine jėga. Priešingu atveju būtų buvę nereikalinga sausumos pajėgas aprūpinti 42 cm minosvaidžiais. Vokiečių 21 cm minosvaidis buvo daug pranašesnis už bet kokius didelio kampo prancūzų pabūklus, o tvirtoves tikriausiai būtų buvę galima užimti 30,5 cm minosvaidžiais. Kariuomenės vadovybė apskaičiavo teisingai, laivyno vadovybė, deja, ne.

Jei jie nepaisė didesnės artilerijos galios ir greičio, tai tik dėl iš esmės klaidingo vadinamojo „rizikos principo“. Laivyno vadovybė nuo pat pradžių atsisakė puolimo principo, todėl turėjo laikytis gynybinės politikos. Tačiau laikydamiesi tokios pozicijos jie taip pat atsisakė bet kokios galutinės sėkmės, kurią galima pasiekti tik puolant, galimybės.

Lėtesnio greičio ir silpnesnės ginkluotės laivas bus paralyžiuotas ir sumuštas priešininko, kuris yra greitesnis, stipresnis ir gali šaudyti iš palankaus atstumo. Šią karčią patirtį patyrė nemažai mūsų kreiserių. Karo metu buvo įrodyta, kad tarp laivyno vadovybės vyraujančios idėjos yra klaidingos. Jie buvo priversti modifikuoti senųjų laivų ginkluotę, o naujuosius aprūpinti geresne ginkluote. Jei Skagerako mūšyje dalyvavę vokiečių laivai būtų buvę vienodo dydžio, vienodai ginkluoti ir vienodai greiti kaip ir anglų, britų laivynas būtų žlugęs nuo tikslesnių ir efektyvesnių 38 cm vokiškų sviedinių audros.

Japonija laikėsi kitokios jūrų politikos. Ten buvo stengiamasi kiekvieną naują laivą sukurti kaip pranašesnį už numanomų priešininkų kovinę jėgą. Dėl šios politikos laivyną vėliau buvo galima panaudoti puolimams.

Nors kariuomenės vadovybė atsisakė priimti tokius iš esmės klaidingus principus, laivynas, kuris, deja, turėjo geresnį „parlamentinį“ atstovavimą, pasidavė ten viešpatavusiai dvasiai. Karinis laivynas buvo organizuotas remiantis pusėtinomis idėjomis ir vėliau buvo naudojamas taip pat. Nemirtingą šlovę, kurią laivynas pelnė, nepaisant šių trūkumų, reikia visiškai priskirti geram karininkų ir įgulų darbui, efektyvumui ir nepakartojamam didvyriškumui. Jei buvę vyriausieji vadai būtų buvę įkvėpti tokio pat lygio genialumo, visos aukos nebūtų buvusios veltui.

Tikriausiai būtent parlamentarizmo įgūdžiai, kuriuos jūrų pajėgų vadas demonstravo taikos metais, vėliau lėmė lemtingą žlugimą. Parlamentiniai sumetimai

kuriant laivyną ėmė vaidinti svarbesnį vaidmenį nei kariniai. Pusiaukelė, silpnumas ir nesugebėjimas vykdyti logiškai nuoseklios politikos – kas būdinga parlamentinei sistemai – ėmė nuspalvinti laivyno valdžios institucijas.

Kaip jau buvo pabrėžta, kariuomenės vadovybė neleido sau pasiduoti tokioms iš esmės klaidingoms idėjoms. Ludendorffas, kuris tuo metu buvo Generalinio štabo pulkininkas, vadovavo desperatiškai kovai su nusikalstamu pusiau lengvabūdiškumu, su kuriuo Reichstagas sprendė gyvybiškai svarbiausias tautos problemas. Daugeliu atvejų jis balsavo prieš jas. Jei kova, kurią šis karininkas tada vedė, liko nesėkminga, kaltę iš dalies reikia suversti parlamentui, iš dalies – silpnam ir apgailėtinam Reicho kanclerio Betmano-Hollwego požiūriui. Tačiau tie, kurie atsakingi už Vokietijos žlugimą, dabar nedvejodami visą kaltę verčia ant vieno žmogaus, kuris vienintelis kovojo su šiuo nacionalinių interesų nepaisymu, pečių; viena didesnė ar mažesnė apgavystė šiems įgimtiems apgavikams yra niekis.

Kiekvienas, kuris pagalvoja apie visas aukas, kurias ši tauta turėjo pakelti dėl nusikalstamo tų neatsakingų asmenų aplaidumo; kiekvienas, kuris pagalvoja apie tai, kiek žmonių be reikalo žuvo ar buvo suluošinti; kiekvienas, kuris pagalvoja apie begalinę gėdą ir negarbę, kuri mums buvo užkrauta, ir apie neišmatuojamą vargą, į kurį dabar yra panirę mūsų žmonės; kiekvienas, kuris supranta, kad tai buvo padaryta tik tam, kad būtų užtikrintos kelios vietos parlamente nesąžiningiems darbo medžiotojams ir karjeristams, supras, kad tokias būtybes galima apibūdinti tik tokiais žodžiais kaip „niekšai“, „niekšai“, „padugnės“ ir „nusikaltėliai“; kitaip šie žodžiai neturi jokios prasmės. Palyginti su šiais tautos išdavikais, kiekvienas suteneris yra garbingas žmogus.

Keista, bet visos tikrosios senosios Vokietijos ydos atsiskleisdavo visuomenės žvilgsniams tik tada, kai tai pasitarnaudavo vidiniam tautos solidarumui. Taip, iš tiesų, nemalonios tiesos buvo atvirai skelbiamos plačiosioms masėms į ausis, o daugybė kitų dalykų kitu metu buvo gėdingai nutylimi arba jų egzistavimas paprasčiausiai neigiamas – ypač tais laikais, kai atviras tokių problemų aptarimas galėjo padėti pagerinti padėtį. Tuo pat metu aukštesnės valdžios institucijos apie propagandos vertę ir pobūdį žinojo labai mažai arba nieko. Tik žydas žinojo, kad, sumaniai ir atkakliai naudojant propagandą, patį dangų galima pateikti kaip pragarą, ir atvirkščiai, patį vargingiausią gyvenimą – kaip rojų. Tik jis tai žinojo ir atitinkamai veikė. O vokietis, tiksliau, jo vyriausybė, apie tai neturėjo nė menkiausio supratimo.

Per karą už šį nežinojimą sumokėjome pačią didžiausią bausmę.

10.31 VOKIETIJOS PRIVALUMAI

Šalia nesuskaičiuojamų čia paminėtų blogybių, kurios darė įtaką Vokietijos gyvenimui prieš karą, buvo ir daug privalumų. Jei nešališkai apžvelgsime situaciją, turėsime pripažinti, kad dauguma mūsų trūkumų buvo bendri kitoms šalims ir tautoms, ir labai dažnai blogesne forma nei pas mus. Ir jos neturėjo daugelio mūsų tikrųjų pranašumų.

Svarbiausias pranašumas buvo tas, kad vienintelė tarp Europos tautų vokiečių tauta labiausiai stengėsi išsaugoti nacionalinį savo ekonominės struktūros pobūdį; dėl šios priežasties ji mažiau nei kitos pasiduodavo tarptautinių finansų kontrolei. Ir vis dėlto tai buvo pavojingas pranašumas, kuris, kaip vėliau paaiškėjo, tapo pagrindine pasaulinio karo priežastimi.

Be šio ir daugelio kitų teigiamų bruožų, turime išskirti tris institucijas, kurios nuolat buvo atsinaujinimo šaltinis. Savo srityse jos buvo tobulumo pavyzdžiai ir iš dalies neturėjo sau lygių.

Pirma, pati valstybės forma ir tai, kaip ji buvo plėtojama modernioje Vokietijoje.

Žinoma, turime išskirti tuos monarchus, kurie, kaip žmonės, buvo veikiami trūkumų, kamuojančių šį žemiškąjį gyvenimą ir jo vaikus. Jei nebūtume tokie tolerantiški šiais klausimais, dabartinės kartos atvejis būtų beviltiškas. Jei atsižvelgtume į dabartiniam režimui atstovaujančių veikėjų asmeninius gebėjimus ir charakterį, būtų sunku įsivaizduoti kuklesnį intelekto ir moralinių savybių lygį. Jei Vokietijos revoliucijos „vertę“ matuosime asmenine verte ir asmenybių, kurias ši revoliucija suteikė vokiečių tautai nuo 1918 m. lapkričio mėnesio, autoritetu, tuomet galime nuoširdžiai gėdytis to, kaip ją įvertins palikuonys, turint omenyje, kad apsaugos įstatymai nebegali nutildyti viešosios nuomonės. Palikuonys neabejotinai pasakys, kad mūsų naujųjų vokiečių lyderių protas ir sąžiningumas buvo nepalankiame santykyje su jų pasipūtimu ir ydomis.

Reikia pripažinti, kad monarchija daugeliui piliečių, ypač plačiosioms masėms, tapo svetima savo dvasia. Taip atsitiko dėl to, kad monarchus ne visada supo, taip sakant, šviesiausi protai ir tikrai ne visada nuoširdžiausi protai. Deja, daugelis iš jų pirmenybę teikė liaupsintojams, o ne paprastiems žmonėms, todėl „pamokymus“ gaudavo iš pirmųjų. Tai buvo didelis pavojus tuo metu, kai keitėsi daugelis senųjų pasaulio pažiūrų ir kai tai turėjo įtakos net teismo tradicijoms.

Vidutinis žmogus negalėjo jausti ypatingo entuziazmo, kai, pavyzdžiui, amžių sandūroje parado priekyje važiavo uniformuota princesė. Aukštuomenės atstovai, matyt, nė nenutuokė, kokį įspūdį tai darė paprastų žmonių protui, antraip to nebūtų buvę. Be to, tuose aukštuomenės sluoksniuose išpažįstamas sentimentalus humaniškumas – ne visada labai nuoširdus – dažnai buvo labiau atstumiantis nei patrauklus. Pavyzdžiui, kai princesė X nusprendė paragauti sriubos virtuvės produktų ir, kaip įprasta, pripažino, kad jie puikūs, toks gestas praeityje galėjo padaryti gerą įspūdį, tačiau dabar jis turėjo priešingą poveikį. Net jei laikysime savaime suprantamu dalyku, kad Jos Didenybė neturėjo nė menkiausio supratimo, jog tą dieną, kai ji paragavo, maistas buvo ne toks, kaip kitomis dienomis, pakako, kad žmonės tai žinojo.

Net ir geriausi ketinimai tapdavo pajuokos ar susierzinimo priežastimi.

Istorijos apie monarcho patariamą taupumą, ankstyvą kėlimąsi ryte, sunkų darbą, kurį jis turėjo dirbti visą dieną iki vėlyvo vakaro, ir ypač apie nuolatinę baimę,

kad jis gali būti nepakankamai pavalgęs, kėlė abejotinų komentarų. Niekas nenorėjo žinoti, ką ir kiek monarchas valgė ar gėrė. Niekas nepagailėjo jam sotaus valgio ar būtino miego kiekio. Visi džiaugėsi, kai monarchas kaip žmogus ir asmenybė darė garbę savo šeimai ir šaliai, vykdė savo, kaip valdovo, pareigas. Visos apie jį skleidžiamos legendos mažai padėjo, o iš tikrųjų padarė daug žalos.

Tačiau šie ir panašūs dalykai tėra paprasčiausios smulkmenos. Daug blogiau buvo didelėje tautos dalyje paplitęs jausmas, kad individo reikalais rūpinasi iš viršaus ir kad jam nereikia jais rūpintis. Kol valdžia buvo tikrai gera ar bent jau vedama geros valios, jokių rimtų prieštaravimų nebuvo galima kelti. Tačiau vargas visiems, jei senąją gerų ketinimų vyriausybę pakeistų nauja, ne tokia padori. Tuomet visuomenės klusnus paklusnumas ir vaikiškas tikėjimas buvo pati pražūtingiausia iš visų įsivaizduojamų blogybių.

Tačiau prieš šias ir kitas ydas buvo daug neabejotinų privalumų.

Pirma, monarchinė forma garantuoja visos valstybės vadovybės stabilumą ir apsaugo valstybines įstaigas nuo spekuliatyvių ambicingų politikų neramumų. Be to, šiai institucijai būdingos garbingos tradicijos suteikia svorio monarchinei valdžiai. Be to, svarbu ir tai, kad visas pareigūnų korpusas, ypač kariuomenė, iškeliamas aukščiau partinių įsipareigojimų lygio. Ir dar vienas privalumas buvo tas, kad aukščiausiąją valstybės valdžią įkūnijo monarchas kaip individualus asmuo, kurio asmeninės atsakomybės pavyzdys buvo stipresnis už bet kurios anoniminės parlamentinės daugumos pavyzdį. Iš tiesų, Vokietijos administracijos patariamąjį vientisumą reikia priskirti daugiausia šiam faktui. Galiausiai aukštos kultūrinės monarcho funkcijos kompensavo daugelį jo trūkumų. Vokietijos dvarų miestai net iki mūsų laikų išliko meninės dvasios centrais, kurie mūsų materialistiniame amžiuje gresia išnykti. Vokietijos kunigaikščiai daug nuveikė meno ir mokslo labui, ypač XIX amžiuje. Dabartinis mūsų amžius tikrai neturi su kuo su tuo lygintis.

10.32 KARIUOMENĖ – NEPAKEIČIAMA MOKYKLA

Per tą dezintegracijos procesą, kuris pamažu apėmė visą socialinę santvarką, pozityviausia pasipriešinimo jėga buvo kariuomenė. Tai buvo stipriausia vokiečių tautos mokykla, ir dėl šios priežasties mūsų priešų neapykanta buvo nukreipta prieš šią tautos laisvės ir nepriklausomybės atramą. Stipriausias liudijimas šios unikalios institucijos naudai yra tai, kad iš jos tyčiojosi, jos nekentė, su ja kovojo, taip pat jos bijojo visos žemesnės tautos. Tai, kad Versalyje susirinkę tarptautiniai mūsų tautos išnaudotojai savo priešiškumą ypač nukreipė prieš senąją vokiečių kariuomenę, dar kartą įrodė, kad ji nusipelnė būti laikoma mūsų nacionalinės laisvės gynėja nuo biržos galios. Be šios įspėjamosios jėgos Versalio ketinimai jau seniai būtų įvykdyti. Tam, ką vokiečių tauta skolinga šiai kariuomenei, išreikšti yra tik vienas žodis: viską.

Būtent kariuomenė vis dar skatino žmonių atsakomybės jausmą, kai ši savybė darėsi labai reta ir kai įprotis jos vengti nuolat plito. Šis įprotis išaugo dėl parlamento, kuris pats buvo neatsakingumo pavyzdys, įtakos. Kariuomenė mokė žmones

asmeninės drąsos tuo metu, kai bailumas grėsė tapti epidemija, kai pasiaukojimo bendruomenės labui dvasia buvo laikoma vos ne kvailumu, o protingais buvo laikomi tik tie, kurie skatino savo ego. Kariuomenė buvo mokykla, kurioje atskiri vokiečiai buvo mokomi ieškoti savo tautos išsigelbėjimo ne klaidingoje tarptautinio negrų, vokiečių, kinų, kinų, prancūzų, anglų ir t. t. brolybės ideologijoje, bet savo tautos stiprybėje ir vienybėje.

Kariuomenė ugdė asmens ryžto galias tuo metu, kai žmonių reikalus valdė neryžtingumo ir skepticizmo dvasia. Amžiuje, kai visur madas diktavo žinovai, reikėjo drąsos laikytis principo, kad bet koks įsakymas yra geriau nei jokio. Šis vienintelis principas atspindi tvirtą ir tvirtą mąstymo stilių, kuris būtų išnykęs, jei kariuomenė nebūtų nuolat atnaujinusi šios pamatinės jėgos. Pakankamas to įrodymas – tai, kad dabartinė reicho valdžia pasižymi pasibaisėtinu neapsisprendimu. Jie negali atsikratyti protinio ir moralinio letargo ir imtis galutinių veiksmų, išskyrus tuos atvejus, kai kalbama apie priverstinius žmonių išnaudojimo dekretus. Tokiu atveju jie atsisako bet kokios atsakomybės, o kartu su teismo stenografisto vikrumu pasirašo viską, ką jiems pateikia kita pusė. Šiuo atveju sprendimą priimti lengva, jis jiems padiktuotas.

Kariuomenė savo vyrus rengė idealizmo ir atsidavimo Tėvynei dvasia, o visur kitur vyravo godumas ir materializmas. Kariuomenė vienijo į klases susiskaldžiusius žmones; šiuo požiūriu ji turėjo tik vieną trūkumą – savanorišką vienerių metų karinę tarnybą. Tai buvo klaida, nes taip buvo pažeistas absoliučios lygybės principas. Tie, kurie turėjo geresnį išsilavinimą, tokiu būdu atsidūrė už bendros aplinkos ribų.

Geriau būtų buvę atvirkščiai. Kadangi mūsų aukštesnieji sluoksniai iš tikrųjų nežinojo apie bendrą tautos kūną ir vis labiau nuo jo atitolo, kariuomenė galėjo turėti labai teigiamą poveikį, jei būtų atsisakiusi atskirti vadinamuosius intelektualus, ypač savo gretose. Buvo klaida, kad to nebuvo padaryta. Bet kuri institucija šiame pasaulyje nedaro klaidų? O kariuomenėje gerosios savybės buvo tokios absoliučiai vyraujančios, kad tie keli trūkumai, kuriuos ji turėjo, buvo gerokai mažesni už vidurkį, paprastai kylantį dėl žmogiškojo silpnumo.

Tačiau didžiausias kariuomenės nuopelnas buvo tas, kad tuo metu, kai atskiras žmogus nieko nereiškė, o dauguma buvo viskas, ji iškėlė individualias asmenines vertybes aukščiau už daugumos vertybes. Susidūrusi su žydų-demokratų idėja aklai tikėti skaičiumi, kariuomenė gynė savo tikėjimą asmenybe. Taip ji rengė tai, ko tuo metu labiausiai reikėjo: tikrus vyrus. Tuo metu, kai vyrai skendo išglebimo liūne

Ir minkštakūniškumo, kasmet buvo parengiama 350 000 energingų jaunų vyrų. Per dvejus mokymo metus jie prarado jaunystės laikų minkštumą ir išsiugdė tvirtus kaip plienas kūnus. Jaunuolis, kuris per tą laiką buvo išmokytas paklusnumo, dabar buvo pasirengęs įsakinėti. Apmokytą kareivį galėjai atpažinti iš jo eisenos.

Tai buvo didžioji vokiečių tautos mokykla. Ne veltui ji kėlė visą karčią neapykantą tiems, kurie norėjo, kad Reichas būtų silpnas ir bejėgis. Likęs pasaulis pripažino faktą, kurio daugelis vokiečių dėl aklumo ar blogos valios nenorėjo matyti:

vokiečių kariuomenė buvo galingiausias vokiečių tautos laisvės ginklas ir geriausia jos vaikų išlaikymo garantija.

10.33 NEPAKARTOJAMA VALSTYBĖS TARNYBA

Šalia monarchijos ir kariuomenės buvo ir trečioji vertinga institucija, kurią reikia statyti šalia monarchijos ir kariuomenės; tai buvo senojo Reicho valstybės tarnyba.

Vokietija buvo geriausiai organizuota ir geriausiai administruojama šalis pasaulyje. Galbūt buvo priekaištaujama dėl biurokratinės biurokratijos, tačiau šiuo požiūriu kitos šalys buvo ne ką geresnės, o dažnai ir blogesnės. Tačiau kitos valstybės nepasižymėjo nuostabiu vokišku solidarumu, o jų valstybės tarnautojai nebuvo tokie pat nepaperkami ir sąžiningi. Be abejo, geriau būti šiek tiek senamadiškam, bet sąžiningam ir lojaliam, nei pernelyg rafinuotam ir moderniam, prastesnio charakterio, taigi tipiškai neišmanėliškam ir neefektyviam.

Jei šiandien būtų sakoma, kad prieškario Vokietijos administracija biurokratiniu požiūriu buvo puiki, bet nekompetentinga verslo požiūriu, galiu atsakyti tik taip: Kuri kita pasaulio šalis turėjo geriau organizuotą ir administruojamą verslo įmonę nei Vokietijos valstybiniai geležinkeliai? Šią pavyzdinę organizaciją turėjo sugriauti revoliucija, kol atėjo laikas, kai ji buvo paimta iš tautos rankų ir socializuota, šios Respublikos įkūrėjų prasme. Taip ji tapo pavaldi tarptautinei biržai, kuri buvo Vokietijos revoliucijos jėga.

Ryškiausias valstybės tarnybos ir viso administracinio aparato bruožas buvo jų nepriklausomybė nuo vyriausybės, kurios praeinančios pažiūros neturėjo jokios įtakos Vokietijos valstybės pareigūnų vaidmeniui. Po revoliucijos ši padėtis visiškai pasikeitė. Efektyvumą ir gebėjimus pakeitė partiniai ryšiai, o charakterio nepriklausomybė ir iniciatyva labiau trukdo nei padeda.

10.34 VALSTYBĖS INSTITUCIJA

Senojo Reicho galybė ir galia buvo pagrįsta monarchine valstybės forma, kariuomene ir valstybės tarnyba. Šiais trimis pagrindais rėmėsi ta didžiulė jėga, kurios dabar visiškai nebėra: Valstybės valdžia! Juk ji negali būti grindžiama nei parlamente ar žemių dietuose vykstančiais plepalais, nei įstatymais, priimtais valstybei apsaugoti, nei teismų priimtais nuosprendžiais, kuriais siekiama įbauginti įžūliai ją neigiančiuosius, bet tik bendru pasitikėjimu bendruomenės vadovybe ir administracija. Šis pasitikėjimas savo esme yra ne kas kita, kaip nepajudinamas vidinis įsitikinimas, kad šalies valdžią ir administravimą įkvepia

Nesavanaudiškumas ir sąžiningumas, taip pat įstatymo dvasios ir bendrų žmonių moraliai išlaikytų įsitikinimų atitikimas. Ilgainiui valdymo sistemos remiasi ne grasinimais smurtu, bet žmonių tikėjimu administruojančių ir visuomenės interesus ginančių asmenų nuopelnais ir nuoširdumu.

Nors prieškariniu laikotarpiu tam tikros sunkios blogybės buvo linkusios užkrėsti ir suardyti vidinę tautos stiprybę, reikia prisiminti, kad kitos valstybės nuo

šių trūkumų kentėjo dar labiau nei Vokietija. Ir vis dėlto atėjus krizės metui jos nesugriuvo ir nesutriuškėjo. Jei dar prisiminsime, kad tuos prieškario Vokietijos trūkumus atsvėrė didelės teigiamos savybės, faktinės žlugimo priežasties turėsime ieškoti kitur. O iš tikrųjų taip ir yra.

Galutinė ir giliausia Vokietijos žlugimo priežastis yra ta, kad buvo ignoruojama rasinė problema ir nesuvokiama jos svarba istorinėje tautų raidoje. Įvykiai, vykstantys tautų gyvenime, nėra atsitiktinumas, o natūralus pastangų išsaugoti ir padauginti rūšį ir rasę rezultatas – net jei žmonės nesuvokia vidinių savo elgesio motyvų.

11 SKYRIUS – TAUTA IR RASĖ

Tam tikros tiesos yra tokios akivaizdžios, kad dėl šios priežasties paprasti žmonės jų nemato ir nepripažįsta. Žmonės yra tokie akli kai kuriems paprasčiausiems kasdienio gyvenimo faktams, kad labai nustemba, kai kas nors atkreipia dėmesį į tai, ką kiekvienas turėtų žinoti. Kolumbo kiaušinio pavyzdžių mus supa šimtai tūkstančių, tačiau Kolumbo kiaušinių pasitaiko retai.

Vaikščiodami po Gamtos sodą, dauguma žmonių turi pasipūtimo manyti, kad viską žino. Tačiau beveik visi yra akli vienam iš išskirtinių principų, kuriuos Gamta taiko savo veikloje: vidiniam visų Žemėje gyvenančių gyvų būtybių rūšių atskyrimui.

Net paviršutiniškas žvilgsnis rodo, kad gamta vadovaujasi griežtu pagrindiniu dėsniu, pagal kurį visos gyvybės formos, daugindamosi ir daugindamosi savo rūšimi, yra apribotos tam tikromis ribomis. Kiekvienas gyvūnas poruojasi tik su vienu savo rūšies atstovu. Čiurlys ieško čiurlio su čiurliu, zylė – su zyle, eršketas – su eršketu, lauko pelė – su lauko pele, naminė pelė – su naminiu pelėnu, vilkas – su vilke ir t. t.

Nuo šio dėsnio nukrypstama tik išskirtinėmis aplinkybėmis, pavyzdžiui, dėl prievartos nelaisvėje arba kai dėl kokių nors kitų kliūčių tos pačios rūšies atstovų tarpusavio santykiai tampa neįmanomi. Tačiau tada gamta visomis išgalėmis priešinasi tokiam bendravimui. Jos protestas aiškiausiai pasireiškia tuo, kad hibridas yra arba nevaisingas, arba jo palikuonių vaisingumas yra ribotas. Daugeliu atvejų jie neturi įprastų atsparumo ligoms ar priešiškiems išpuoliams galių.

Tai pernelyg natūralu.

Kiekvieną kartą kryžminant dvi ne visai vienodas veisles gaunamas produktas, kuris yra tarpinis tarp abiejų tėvų lygių. Tai reiškia, kad palikuonis iš tiesų bus pranašesnis už rasiškai prastesnį tėvą, bet ne toks aukštas kaip aukštesnis tėvas. Dėl šios priežasties bet kokioje kovoje su aukštesniąja rūšimi jis galiausiai turi pasiduoti. Toks poravimasis prieštarauja gamtos valiai selektyviai tobulinti gyvybę apskritai. Tokio tobulėjimo prielaida yra ne aukštesniojo ir žemesniojo poravimasis, o visiškas aukštesnės rūšies triumfas. Stipresnioji rūšis turi dominuoti, o ne poruotis su silpnesniąja, taip paaukodama savo didybę. Tik gimęs silpnavalis gali žiūrėti į šį principą kaip į žiaurų, bet jis yra tik silpnas ir ribotas žmogus; nes jei toks dėsnis nebūtų vyravęs, tai aukštesnis organinės gyvybės vystymasis būtų neįsivaizduojamas.

Šio gamtoje visuotinai galiojančio rasinio grynumo siekio pasekmė yra ne tik ryškiai apibrėžtas išorinis rasių skirtumas, bet ir vienodas jų pačių pobūdis. Lapė visada yra lapė, žąsis – žąsis, tigras – tigras ir t. t. Vienintelis skirtumas, kuris gali egzistuoti rūšies viduje, turi būti skirtingas atskirų egzempliorių jėgos, jėgos, intelekto, darbingumo, ištvermės ir t. t. laipsnis. Būtų neįmanoma rasti lapės, kuri būtų geranoriška ir globėjiška žąsų atžvilgiu, lygiai taip pat kaip nė viena katė nėra draugiškai nusiteikusi pelių atžvilgiu.

Štai kodėl kova tarp skirtingų rūšių kyla ne dėl abipusės antipatijos, o iš alkio ir iš meilės. Abiem atvejais gamta į tai žiūri ramiai ir net su pasitenkinimu. Kovoje dėl kasdienės duonos lieka visi silpni, ligoti ar svyruojantys, o patinų kova dėl patelės sveikiausiems suteikia teisę daugintis. Ir ši kova yra priemonė, padedanti toliau stiprinti rūšies sveikatą ir atsparumo galias, taigi ir aukštesnį jos vystymąsi.

Jei būtų kitaip, pažanga sustotų ir net įvyktų regresas. Kadangi žemesniųjų visada yra daugiau nei aukštesniųjų, pirmieji visada augtų sparčiau, jei turėtų tokias pačias išlikimo ir dauginimosi galimybes. Galutinis rezultatas būtų tas, kad geriausieji būtų nustumti į antrą planą. Todėl turi įsikišti korekcinė priemonė geresniųjų naudai. Gamta ją užtikrina nustatydama griežtas gyvenimo sąlygas, kurioms silpnesnieji turės paklusti ir tokiu būdu jų skaičius bus apribotas. Tačiau net ir ta dalis, kuri išgyvens, negalės daugintis beatodairiškai, nes čia vyksta nauja griežta atranka pagal jėgas ir sveikatą.

11.1 RASIŲ MAIŠYMOSI REZULTATAS

Jei gamta nenori, kad silpnesni individai poruotųsi su stipresniais, tai dar mažiau ji nori, kad aukštesnė rasė maišytųsi su žemesne. Tokiu atveju visos jos šimtus tūkstančių metų trukusios pastangos sukurti evoliuciškai aukštesnį būtybių tipą gali tapti bevaisės.

Istorija pateikia daugybę šio dėsnio įrodymų. Ji stulbinamai aiškiai parodo, kad visada, kai arijai sumaišydavo savo kraują su žemesnės rasės krauju, rezultatas būdavo kultūringos tautos žlugimas. Šiaurės Amerikoje, kur gyventojų daugumą sudaro germanai ir kur šie elementai su spalvotosiomis tautomis susimaišė tik labai nežymiai, vyrauja kitokia žmonija ir kultūra nei Centrinėje ir Pietų Amerikoje. Pastarosiose šalyse lotynų imigrantai poravosi su aborigenais, kartais dideliu mastu. Šiuo atveju turime aiškų ir ryžtingą rasių maišymosi poveikio pavyzdį. Tačiau Šiaurės Amerikoje Amerikos žemyne ėmė dominuoti germaniškasis elementas, kuris išliko rasiškai grynas ir nesumaišytas. Ir jis išliks šeimininku tol, kol tas elementas netaps kraujo išniekinimo auka.

Trumpai tariant, rasių maišymosi rezultatai visada būna tokie:

Aukštesnės rasės lygis tampa žemesnis; ir

Prasideda fizinė ir psichinė degeneracija, taip lėtai, bet užtikrintai vedama į progresuojančią ligą.

Toks vystymasis yra ne kas kita, kaip nuodėmė prieš amžinojo Kūrėjo valią. Ir kaip už nuodėmę už šį veiksmą bus atkeršyta.

Žmogaus pastangos paneigti geležinę gamtos logiką stumia jį į konfliktą su tais principais, kuriems jis pats skolingas savo egzistenciją.

Veikdamas prieš gamtą, jis ruošia kelią savo paties pražūčiai.

11.2 ŽMOGUS IR IDĖJA

Čia susiduriame su įžūliu pacifistiniu prieštaravimu, kurio įkvėpėjas yra žydas: „Žmogus gali valdyti net gamtą!“

Yra milijonai žmonių, kurie beprasmiškai kartoja šią žydišką nesąmonę ir galiausiai įsivaizduoja, kad kažkokiu būdu jie patys yra gamtos užkariautojai. Tačiau vienintelis jų ginklas tėra tik idėja, ir dar labai absurdiška. Jei su ja sutiktume, būtų neįmanoma net įsivaizduoti pasaulio egzistavimo.

Tikroji tiesa yra ta, kad žmogui ne tik nepavyko įveikti gamtos jokioje srityje, bet geriausiu atveju jam pavyko tik užčiuopti ir pakelti mažytį kamputį milžiniško šydo, kurį ji yra praskleidusi virš savo amžinųjų paslapčių ir slėpinių. Jis niekada nieko nesukuria. Viskas, ką jis gali padaryti, tai ką nors atrasti. Jis nevaldo gamtos, o tik įsiskverbęs į kai kuriuos gamtos dėsnius ir paslaptis tapo šeimininku tų gyvų būtybių, kurioms trūksta žinių, kurias jis pasiekė. Be viso to, idėja niekada negali įveikti žmonijos egzistavimo ir vystymosi prielaidų; pati idėja kilo tik iš žmogaus. Be žmonijos šiame pasaulyje nebūtų ir žmogiškosios idėjos. Todėl idėja kaip tokia visada priklauso nuo žmogaus egzistavimo, taigi yra priklausoma nuo tų dėsnių, kurie sukūrė jo egzistavimo sąlygas.

Ir ne tik tai! Tam tikros idėjos netgi apsiriboja tam tikrais žmonėmis. Tai ypač pasakytina apie tas idėjas, kurių šaknys glūdi ne objektyvioje mokslinėje tiesoje, bet jausmų pasaulyje. Kitaip tariant, vartojant dabartinę šią tiesą išreiškiančią frazę, jos atspindi „vidinę patirtį“. Visos tokios idėjos, neturinčios nieko bendra su šalta logika, bet atspindinčios paprastus jausmus, pavyzdžiui, etinės ir moralinės sampratos ir t. t., yra neatsiejamos nuo žmogaus egzistencijos. Tokios idėjos už savo egzistavimą yra dėkingos kūrybinėms žmogaus vaizduotės galioms.

Taigi būtina sąlyga tokioms idėjoms palaikyti yra tam tikrų rasių ir tam tikrų žmonių tipų egzistavimas. Pavyzdžiui, kiekvienas, kuris nuoširdžiai nori, kad šiame pasaulyje įsivyrautų pacifistinė idėja, turėtų daryti viską, kas įmanoma, kad padėtų vokiečiams užkariauti pasaulį. Jei atsitiktų priešingai, gali lengvai nutikti taip, kad kartu su paskutiniu vokiečiu išnyktų ir paskutinis pacifistas. Taip sakau todėl, kad, deja, niekas kitas pasaulyje taip nepasidavė šiai nesąmonei kaip mūsų žmonės. Norime to ar nenorime, bet norint pasiekti pacifizmą, mums tektų kariauti. Toks, o ne kitoks, buvo amerikiečių pasaulio gelbėtojo Vilsono planas. Arba bent jau taip manė mūsų vizionieriai – ir taip jo tikslas buvo pasiektas.

Pacifistinis-humanitarinis idealas iš tiesų gali būti puikus, bet tik tada, kai aukščiausio tipo žmogui pavyksta taip pavergti pasaulį, kad jis tampa vieninteliu Žemės valdovu. Šis idealas turėtų blogų padarinių tik tiek, kiek jo taikymas taptų sudėtingas ir galiausiai neįmanomas. Taigi pirmiausia kova; o paskui galbūt pacifizmas.

Jei būtų kitaip, tai reikštų, kad žmonija jau peržengė savo raidos viršūnę, taigi pabaiga būtų ne kokio nors moralinio idealo viešpatavimas, o degeneracija į

barbarizmą ir chaosą. Žmonės gali juoktis iš šio teiginio. Tačiau kadaise mūsų planeta milijonus metų judėjo eteriu be žmonių, ir ji gali tai padaryti dar kartą – jei pamiršime, kad ten, kur žmonės pasiekė aukštesnį egzistencijos lygį, tai įvyko ne dėl keleto pamišusių vizionierių idėjų, o žinant ir griežtai taikant geležinius gamtos dėsnius.

11.3 RASĖ IR KULTŪRA

Visa tai, kuo šiandien žavimės pasaulyje – mokslas, menas, technologijos ir išradimai – yra keleto tautų kūrybinės veiklos vaisius; galbūt net vienos rasės. Nuo jų visiškai priklauso civilizacijos išlaikymas. Jei jie išnyks, visa, kas daro šią Žemę gražią, kartu su jais nugarmės į kapus.

Kad ir kaip stipriai, pavyzdžiui, dirvožemis gali paveikti žmones, ši įtaka skirsis priklausomai nuo konkrečios rasės. Prastas dirvožemis gali skatinti vieną rasę siekti aukščiausių laimėjimų, kitoje rasėje jis gali būti skurdo ir galiausiai prastos mitybos su visais jos padariniais priežastis. Nors ir priklausomi nuo išorinių aplinkybių, rezultatą visada lemia vidinės žmonių savybės. Tai, kas vieną rasę stumia į badą, kitą verčia sunkiai dirbti.

Visos didžiosios praeities civilizacijos sunyko dėl to, kad iš pradžių kūrybinga rasė išmirė dėl kraujo užkrėtimo.

Galutinė tokio nuosmukio priežastis yra ta, kad žmonės pamiršo, jog visa kultūra priklauso nuo žmonių, o ne atvirkščiai. Kitaip tariant, norint išsaugoti tam tikrą kultūrą, reikia išsaugoti ją kuriantį žmogų.

Tačiau šis išsaugojimas susijęs su nenumaldomu būtinybės dėsniu ir su geriausių ir stipriausiųjų pergalės teise.

Tas, kuris nori gyventi, turi kovoti. O tas, kuris nenori kovoti šiame nuolatinės kovos pasaulyje, neturi teisės gyventi.

Toks posakis gali skambėti šiurkščiai – ir taip yra! Tačiau kur kas žiauresnis likimas ištinka tą, kuris tiki, kad gali įveikti gamtą, ir taip iš tikrųjų ją įžeidžia. Nelaimė, vargas ir ligos – štai jos atsakas!

Kas ignoruoja arba neteisingai vertina rasės dėsnius, atima iš savęs jam priklausančią laimę. Jis stato kliūtį aukštesnės rasės pergalingame kelyje ir taip trukdo įgyvendinti išankstinę visos žmonijos pažangos sąlygą. Apsunkintas humanitarinių jausmų, jis vėl patenka į bejėgio žvėries karalystę.

11.4 ARIJAI KAIP KULTŪROS KŪRĖJAI

Būtų beprasmiška bandyti nustatyti, kuri rasė ar rasės buvo pirminiai žmonijos kultūros etalono nešėjai ir tuo pačiu tikrieji viso to, ką mes suprantame žodžiu „žmonija“, kūrėjai. Daug paprasčiau šį klausimą spręsti tiek, kiek jis susijęs su dabartimi. Čia atsakymas paprastas ir aiškus. Kiekviena žmonijos kultūros apraiška, kiekvienas meno, mokslo ir technikos produktas, kurį matome šiandien, yra beveik išimtinai arijų kūrybos produktas. Būtent šis faktas visiškai pagrindžia išvadą, kad tik

arijas sukūrė aukštesnį žmonijos tipą, todėl jis yra archetipas to, ką mes suprantame, vartodami sąvoką „žmogus“. Jis yra žmonijos Prometėjas, iš kurio spindinčios kaktos visais laikais sklido dieviškoji genijaus kibirkštis, vis iš naujo įžiebdama ugnį, kuri žinių pavidalu nušvietė tamsią naktį, atitraukdama paslapties šydą ir parodydama žmogui, kaip pakilti ir tapti visų kitų žemiškųjų būtybių valdovu. Išstumkite jį – ir Žemę apgaubs gili tamsa. Per kelis tūkstančius metų žmonijos kultūra išnyks, o pasaulis taps dykuma.

Jei žmoniją suskirstytume į tris grupes – kultūros kūrėjus, kultūros nešėjus ir kultūros naikintojus, - vien tik arijų galima laikyti pirmosios grupės atstovu. Būtent jis pastatė visų didžiųjų žmonijos kultūros statinių pamatus ir sienas. Tik tokių statinių formą ir spalvą galima priskirti įvairių tautų savybėms. Arijai pateikė didžiuosius statybinius akmenis ir planus visos žmonijos pažangos statiniams; tik šių planų įgyvendinimą galima priskirti kiekvienos atskiros rasės savybėms.

Pavyzdžiui, per kelis dešimtmečius visa Rytų Azija turės kultūrą, kurios pagrindą sudarė graikų protas ir germanų technologija. Tik išorinė forma – bent iš dalies – rodo azijietiško įkvėpimo bruožus. Netiesa, kaip kai kas mano, kad Japonija savo kultūrą papildo europietiškomis technologijomis. Greičiau tiesa yra ta, kad Europos mokslas ir technologijos tik pridengia savitus japonų civilizacijos bruožus. Dabartinės Japonijos realaus gyvenimo pagrindai nėra vietinės japonų kultūros pagrindai, nors tai nuspalvina kasdienį gyvenimą ir dėl to europiečio akiai atrodo stulbinamai. Veikiau tikrieji pamatai yra didžiuliai Europos ir Amerikos, t. y. arijų tautų, mokslo ir technikos pasiekimai. Tik remdamiesi šiais pasiekimais Rytai gali sekti šiuolaikinio pasaulio pažangą. Jie suteikia pagrindą kovai dėl kasdienės duonos, sukuria tam skirtus ginklus ir įrankius; tik išorinė forma pamažu pritaikoma japonų gyvenimo būdui.

Jei nuo šiandien arijų įtaka Japonijai nutrūktų – jei Europa ir Amerika žlugtų, - tuomet dabartinė Japonijos mokslo ir technikos pažanga galėtų dar neilgai trukti. Tačiau per kelis dešimtmečius įkvėpimas išsektų, suklestėtų vietinis japonų charakteris, o dabartinė civilizacija suakmenėtų ir vėl nugrimztų į miegą, iš kurio prieš septynis dešimtmečius ją pažadino arijų kultūra. Todėl kaip dabartinę Japonijos raidą lėmė arijų įtaka, taip tolimoje praeityje svetima įtaka ir dvasia pažadino tuometinę japonų kultūrą.

Geriausias to įrodymas – tai, kad senovės Japonijos civilizacija iš tikrųjų suakmenėjo ir suakmenėjo. Taip gali atsitikti tik tada, kai tauta praranda rasinį branduolį, kuris iš pradžių buvo kūrybingas, arba kai, pažadinus ir palaikius pradinę kultūros raidą, pasitraukia išorinė įtaka. Jei įrodoma, kad tauta už pagrindinius savo kultūros elementus skolinga svetimoms rasėms, asimiliuojančioms ir tobulinančioms šiuos elementus, ir jei vėliau, kai tik išorinė įtaka nutrūksta, ta kultūra suakmenėja, tokią rasę galima vadinti „kultūrą nešančia“, bet niekada ne „kultūrą kuriančia“.

Nagrinėjant įvairias tautas šiuo požiūriu matyti, kad beveik nė viena iš jų iš pradžių nebuvo kultūrą kurianti, bet beveik visada kultūrą kurianti.

Ši raida beveik visada vyksta taip:

Arijų gentys, dažnai juokingai mažos, pajungia svetimas tautas ir, skatinamos naujos teritorijos gyvenimo sąlygų (derlingumo, klimato gausos ir kt.), taip pat gausaus fizinio darbo, išvysto jose snaudžiančius intelektinius ir organizacinius gebėjimus. Per kelis tūkstančius metų ar net šimtmečius jie sukuria kultūras, atspindinčias vidines įkūrėjų savybes, nors ir pakitusias dėl ypatingų dirvožemio ir pavergtų žmonių savybių.

Tačiau galiausiai užkariautojų rasė nusižengia kraujo grynumo principui, kurio iš pradžių laikėsi. Jie pradeda maišytis su pavergtais žmonėmis ir taip nutraukia savo egzistavimą. Po žmonijos nuopuolio rojuje visada sekė išvarymas.

Po tūkstančio ar daugiau metų paskutinius matomus buvusios viešpataujančios tautos pėdsakus tada galima rasti šviesesniame odos atspalvyje, kurį kraujas paliko pavergtai rasei, ir suakmenėjusioje kultūroje, kurią ji iš pradžių buvo sukūrusi. Kai kūno ir dvasinio užkariautojo kraujas ištirpo pavergtųjų žmonių kraujyje, žmonijos pažangos žiburys neteko kuro! Kaip buvusios viešpataujančios rasės kraujas paliko šviesų spalvos niuansą savo palikuonių kraujyje kaip simbolinį prisiminimą, taip ir kultūrinio gyvenimo naktį švelniai apšviečia produktai tų, kurie buvo pirminiai šviesos nešėjai. Jų spindesys prasiskverbia pro barbariškumą, į kurį sugrįžo pavergtoji rasė. Dėl to paviršutiniškas stebėtojas dažnai mano, kad prieš save mato dabartinės rasės atvaizdą, nors iš tikrųjų jis žvelgia tik į praeities veidrodį.

Gali atsitikti taip, kad istorijos eigoje tokia tauta antrą kartą, o gal ir daugiau kartų, susidurs su savo kultūros pradininkų rase. Gali būti, kad jie net neprisimins to tolimo ryšio. Tačiau instinktyviai šeimininkų kraujo likučiai bus pritraukti prie šio naujo reiškinio, ir tai, kas anksčiau buvo įmanoma tik per prievartą, dabar gali pavykti pačios tautos valia. Nauja kultūrinė banga plūsta ir tęsiasi tol, kol jos vėliavnešių kraujas vėl pasineria į užkariautų tautų kraują.

Visuotinę civilizacijos istoriją tyrinėjančiųjų užduotis bus atlikti tyrimus šiuo požiūriu, užuot leidus, kad juos užgniaužtų išorinių duomenų masė – kaip pernelyg dažnai nutinka dabartiniam mūsų istorijos mokslui.

Ši trumpa kultūrą turinčių tautų raidos apybraiža leidžia susidaryti vaizdą apie tų, kurie yra tikrieji kultūros kūrėjai šioje Žemėje – pačių arijų – raidą ir veiklą bei nuosmukį.

Kaip kasdieniniame gyvenime vadinamajam genijui reikia ypatingos progos, o kartais ir ypatingo postūmio, kad jis suspindėtų, taip ir su rasiniu genijumi tautų gyvenime. Kasdienybės monotonijoje net ir reikšmingi žmonės atrodo tokie pat kaip ir kiti, jie neiškyla virš savo bendraamžių vidurkio. Tačiau vos tik tokie vyrai atsiduria situacijoje, kurioje kiti nuklysta arba tampa beviltiški, kuklus ir paprastas žmogus atskleidžia genialumo bruožus – dažnai tų, kurie iki tol jį pažinojo tik kasdienybės smulkmenose, nuostabai. Štai kodėl pranašas tik retai ką nors reiškia savo šalyje.

Karas suteikia puikią progą tuo įsitikinti. Nelaimės metu, kai kiti nusivilia, iš pažiūros nepavojingi berniukai staiga iškyla ir tampa didvyriais, pasižyminčiais mirtį nešančiu ryžtu ir lediniu mąstymu. Jei nebūtų atėjusi tokia išbandymų valanda, niekas nebūtų spėjęs, kad to berods jaunuolio kūne slypi didvyris.

Genialumui išryškinti beveik visada reikia ypatingo impulso. Likimo plaktukas, kuris taip lengvai sudaužo vieną, staiga smogia plienu kitam. Ir kai kasdienybės apvalkalas sudūžta, paslėptas branduolys išryškėja nustebusiam pasauliui. Pasaulis priešinasi. Jis atsisako patikėti, kad kažkas, atrodytų, toks įprastas, staiga tapo toks kitoks. Šis procesas kartojasi kiekvieną kartą, kai pasirodo išskirtinės kokybės žmogus.

Nors, pavyzdžiui, išradėjas savo šlovę įtvirtina tik išradimo dieną, būtų klaidinga manyti, kad kūrybinis genijus iki tos akimirkos netapo gyvas. Genialumo kibirkštis gyvena ją turinčiame žmoguje nuo pat gimimo akimirkos. Tikrasis genialumas yra įgimta savybė; jo niekada negalima išugdyti ar išmokti.

Kaip jau minėta, tai galioja ne tik individui, bet ir rasei. Kūrybinių gebėjimų turinčios tautos visada iš esmės buvo kūrybingos. Tai priklauso jų prigimčiai, nors paviršutiniškam stebėtojui šis faktas gali ir praslysti pro akis. Ir šiuo atveju išorinis pripažinimas yra tik praktinių pasiekimų pasekmė. Likęs pasaulis nepajėgus atpažinti genialumo kaip tokio ir gali matyti tik matomas genialumo apraiškas – išradimus, atradimus, pastatus, paveikslus ir pan. Tačiau net ir čia praeina daug laiko, kol sulaukiama pripažinimo. Kaip pavienis žmogus, apdovanotas genialumo dovana ar bent jau labai dideliu talentu, negali realizuoti šios dovanos, kol jo nepaskatina ypatingos aplinkybės, taip ir tautų gyvenime; kūrybiniai gebėjimai ir galios dažnai turi laukti, kol tam tikros sąlygos paskatins juos veikti.

Akivaizdžiausią šios tiesos pavyzdį pateikia rasė, kuri buvo ir tebėra žmonijos pažangos etalonas – arijai. Vos tik likimas juos supainioja su ypatingomis aplinkybėmis, jų galios pradeda palaipsniui vystytis ir pasireikšti apčiuopiamomis formomis. Jų kuriamas kultūras beveik visada lemia dirvožemis, klimatas ir žmonės, kuriuos jie pavergia.

Pastarasis veiksnys yra lemiamas. Kuo primityvesnės techninės kultūrinės veiklos sąlygos, tuo labiau būtinas rankų darbas, kurį galima organizuoti ir panaudoti vietoj mechaninės jėgos. Jei nebūtų buvę įmanoma įdarbinti žemesnės rasės atstovų, arijai niekada nebūtų galėję žengti pirmųjų žingsnių būsimos kultūros link. Taip pat be tam tikrų tinkamų gyvūnų, kuriuos jie sugebėjo prijaukinti, pagalbos jie niekada nebūtų pasiekę technologijos, kuri vėliau leido jiems apsieiti be šių žvėrių. Frazė: „Kurmiai atliko savo darbą, kurmiai gali eiti“, deja, turi gilią prasmę. Tūkstančius metų arklys buvo ištikimas žmogaus tarnas, padėjęs kloti žmonijos pažangos pamatus, tačiau dabar dėl automobilio arklys tapo nereikalingas. Po kelerių metų arklys visiškai nustos atlikti savo funkciją. Tačiau be jo bendradarbiavimo žmogus vargu ar būtų pasiekęs tokį išsivystymo lygį, koks yra dabar.

Aukštesniems kultūrų tipams susikurti žemesnės rasės buvo viena svarbiausių prielaidų. Tik jos galėjo kompensuoti mechaninių priemonių, be kurių neįmanoma

jokia pažanga, trūkumą. Pirmieji žmonijos kultūros etapai tikrai rėmėsi ne tiek prijaukintais gyvūnais, kiek žemesniųjų žmonių panaudojimu.

Tik po to, kai pavergtosios rasės buvo panaudotos kaip vergai, panašus likimas ištiko ir gyvūnus, o ne atvirkščiai, kaip kai kurie žmonės norėtų manyti. Iš pradžių plūgą traukė užkariautas priešas, o tik vėliau – arklys. Tik kvaili pacifistai tai gali laikyti žmogaus degradacijos požymiu. Tokie žmonės nesupranta, kad tokia raida turėjo įvykti, kad pasiektume tą vietą, kurioje šie apaštalai galėjo primesti pasauliui savo drybsoti.

Žmonijos pažanga yra tarsi kilimas begalinėmis kopėčiomis. Negalima pasiekti aukštesnių pakopų, prieš tai neįveikus žemesnių. Todėl arijus turėjo eiti keliu, į kurį jį nukreipė tikrovė, o ne tuo, apie kurį svajoja šiuolaikinis pacifistas. Tačiau tikrovės kelias yra sunkus ir sudėtingas, tačiau tik jis vienintelis galiausiai veda į tikslą, kurį kiti įsivaizduoja savo svajonėse. Tikrovėje svajotojai tik atitolina žmogų nuo tikslo, o ne veda jo link.

Neatsitiktinai pirmosios kultūros formos atsirado ten, kur arijas susidūrė su žemesnėmis rasėmis, pavergė jas ir privertė paklusti jo įsakymams. Žemesniųjų rasių atstovai tapo pirmosiomis techninėmis priemonėmis, tarnaujančiomis besivystančiai kultūrai.

11.5 KRAUJO MAIŠYMOSI POVEIKIS

Taigi kelias, kuriuo turėjo eiti arijas, buvo aiškiai pažymėtas. Būdamas užkariautojas, jis pajungė žemesnes rases ir pavertė jų fizines galias organizuotais kanalais, kuriems pats vadovavo, priversdamas jas sekti jo valia ir tikslais. Primesdamas jiems naudingą, nors ir sunkią, veiklą, jis ne tik išsaugojo jų gyvybes, bet ir tikriausiai palengvino jų gyvenimą, palyginti su ankstesne vadinamąja „laisve“. Negailestingai išlaikydamas savo, kaip jų šeimininko, padėtį, jis ne tik išliko šeimininku, bet ir palaikė bei plėtojo žmonių kultūrą. Tai priklausė tik nuo jo įgimtų gebėjimų, taigi ir nuo jo paties išlikimo.

Tačiau kai tik jo pavaldiniai ėmė kilti ir artėti prie užkariautojo lygio – tikriausiai tada, kai pradėjo vartoti jo kalbą, - siena, skirianti šeimininką ir tarną, sugriuvo. Arijus pamynė savo rasinį grynumą ir taip prarado teisę gyventi rojuje, kurį pats sukūrė. Jis pasinėrė į rasinį mišinį ir pamažu prarado kultūrinį kūrybiškumą, kol galiausiai tiek psichiškai, tiek fiziškai tapo panašesnis į pavergtus aborigenus, o ne į savo protėvius. Kurį laiką jis dar galėjo gyventi iš išlikusio kultūrinio kapitalo, tačiau netrukus prasidėjo fosilizacija, ir jis nugrimzdo į užmarštį.

Taip kultūros ir imperijos nyko, užleisdamos vietą naujiems dariniams.

Kraujo maišymasis ir vėlesnis rasinis nykimas yra vienintelės senųjų civilizacijų nykimo priežastys. Tautos niekada nesunyksta dėl karų, bet dėl to, kad praranda savo pasipriešinimo galias, kurios glūdi tik gryname rasiniame kraujyje.

Viskas, kas šiame pasaulyje nėra rasiškai gera, yra tarsi plevėsos.

Kiekvienas istorinis įvykis pasaulyje yra ne kas kita, kaip rasinio savisaugos instinkto pasireiškimas, nesvarbu, į gera ar į bloga.

11.6 TARNYBA BENDRUOMENEI

Į klausimą, kokios yra vidinės priežastys, lemiančios dominuojančią arijų svarbą, galima atsakyti, kad jie turi ne tiek stipresnį išlikimo instinktą, kiek tai pasireiškia ypatingu būdu. Vertinant subjektyviai, noras gyventi visur yra vienodai stiprus, skiriasi tik jo išraiškos formos.

Primityviausių organizmų išlikimo instinktas neapsiriboja rūpinimusi individualiu ego. Egoizmas, kaip mes vadiname šią aistrą, nueina taip toli, kad apima net laiką; dabarties akimirka laikoma svarbiausia, o ateičiai nieko nepaliekama. Gyvūnas gyvena tik dėl savęs, ieško maisto, kai yra alkanas, ir kovoja tik dėl savęs išsaugojimo. Kol savisaugos instinktas reiškiasi tokiu būdu, nėra pagrindo kurti bendruomenę – net primityviausios šeimos formos. Netgi dviejų žmonių, vyro ir moters, bendruomenė reikalauja išplėsti savisaugos instinktą, nes pasirengimas kovoti už savo ego turi būti taikomas ir partneriui. Kartais patinas aprūpina patelę maistu, tačiau dažniausiai abu tėvai aprūpina palikuonis maistu. Beveik visada jie pasirengę saugoti ir ginti vienas kitą; taigi čia randame pirmąją, nors ir be galo paprastą, pasiaukojimo dvasios formą. Kai tik ši dvasia peržengia siauras šeimos ribas, atsiranda sąlygos, kuriomis gali susiformuoti didesnės asociacijos ir galiausiai net valstybės.

Žemiausios šios Žemės tautos šia savybe pasižymi tik labai mažu mastu, todėl dažnai jos neperžengia šeimos formavimosi ribų. Didėjant pasirengimui pajungti savo tiesioginius asmeninius interesus, vystosi gebėjimas organizuoti platesnes bendruomenes.

Pasirengimas aukoti savo asmeninį darbą ir, jei reikia, net gyvybę dėl kitų yra labiausiai išvystytas arijuose. Arijų didybė yra ne jo intelektas, o pasiryžimas visus savo gebėjimus skirti tarnystei bendruomenei. Čia savisaugos instinktas pasiekė kilniausią formą. Arijus savo ego noriai pajungia bendriems interesams ir, kai reikia, net jį paaukoja.

Ypatingas arijų gebėjimas kurti kultūrą nėra pagrįstas vien jų intelektiniais gabumais. Jei taip būtų, jie galėtų būti tik destruktyvūs ir niekada nesugebėtų organizuoti; vidinė organizavimo esmė reikalauja, kad individas atsisakytų savo asmeninių pažiūrų ir interesų ir abu juos atiduotų didesnės grupės tarnystei. Tarnaudamas bendriems interesams, jis mainais gauna atlygį. Pavyzdžiui, jis nedirba tiesiogiai sau, bet savo produktyvų darbą paverčia grupės, kuriai priklauso, veiklos dalimi – ne tik savo, bet ir visų labui. Dvasią, kuria grindžiamas šis požiūris, išreiškia žodis „darbas“, kuris jam reiškia ne kasdienį pragyvenimo šaltinio užsidirbimą, bet produktyvią veiklą, neprieštaraujančią bendruomenės interesams. Kai žmogaus veikla nukreipta išimtinai tarnauti savisaugos instinktui, ji vadinama vagyste, lupikavimu, plėšimu, įsilaužimu ir pan.

Tokia dvasinė būsena, kuri savanaudiškus interesus nustumia į antrą planą bendruomenės naudai, yra pirmoji bet kokios tikros žmogiškosios kultūros prielaida. Tik iš jos kyla visi didieji žmonijos darbai, kurie kūrėjui atneša nedidelį atlygį, bet yra didžios palaimos šaltinis palikuonims. Tik ši dvasia paaiškina, kodėl žmonės gali ištverti atšiaurų, bet sąžiningą egzistavimą, bet kartu sutvirtina pamatus, ant kurių egzistuoja bendruomenė. Kiekvienas darbininkas, kiekvienas valstietis, kiekvienas išradėjas, valstybės pareigūnas ir t. t., kuris dirba niekada nesiekdamas sau laimės ar gerovės, yra šios didingos idėjos atstovas – net jei jis niekada nesuvokia gilios savo veiklos prasmės.

Tai, kas taikoma darbui kaip pagrindinei žmogaus pragyvenimo sąlygai ir žmonijos pažangos priemonei, dar labiau tinka darbui, atliekamam ginant žmogų ir jo kultūrą. Atiduoti savo gyvybę dėl bendruomenės – tai vainikuojanti pasiaukojimo prasmė. Tik taip galime apsaugoti tai, ką sukūrė žmogus, užtikrindami, kad to nenuvers žmogus ar nesunaikins gamta.

11.7 GRYNIAUSIAS IDEALIZMAS, GILIAUSIAS ŽINOJIMAS

Mūsų vokiečių kalboje yra žodis, kuris nuostabiai išreiškia tokią veiklą: Pflichterfüllung, arba tarnystė bendruomenei prieš asmeninį savarankiškumą.

Norėdami ją atskirti nuo egoizmo ar savanaudiškumo, pagrindinę nuostatą, kylančią iš tokio pobūdžio veiklos, vadiname idealizmu. Tuo reiškiame individo pasirengimą aukotis dėl bendruomenės ir savo bičiulių.

Nepaprastai svarbu dar ir dar kartą pabrėžti, kad idealizmas nėra tik nereikalinga emocijų išraiška, bet veikiau tai, kas buvo, yra ir visada bus būtina žmogiškosios kultūros sąlyga – taip, netgi tai, kad jis sukūrė pačią sąvokos „žmogus“ idėją. Arijus už savo padėtį pasaulyje skolingas tokiam mentalitetui; o pasaulis – žmogui. Iš šios tyros dvasios kilo kūrybinė jėga, kuri, derindama brutalų kumštį su intelektualiniu genijumi, sukūrė žmonijos kultūros paminklus.

Jei ne idealizmas, visi intelekto gebėjimai, net ir patys genialiausi, būtų tik pats intelektas – tik išorinis reiškinys, neturintis vidinės vertės, ir niekada netaptų kūrybine jėga.

Tačiau kadangi tikrasis idealizmas iš esmės yra individualių interesų ir gyvenimo pajungimas bendruomenei, o bendruomenė savo ruožtu yra kiekvienos organizacijos formos prielaida, tai savo vidine esme jis atitinka galutinę gamtos valią. Tik šis jausmas verčia žmones savanoriškai pripažinti jėgos ir galios privilegiją ir taip paverčia juos sudedamąja dalele tos tvarkos, kuri formuoja ir formuoja visą visatą.

Gryniausias idealizmas nesąmoningai siejamas su giliausiu pažinimu.

Kaip tai tiesa ir kaip mažai tikrasis idealizmas susijęs su fantastiška vaizduote, paaiškėja, kai tik paklausiame nesugadinto vaiko – pavyzdžiui, sveiko berniuko – nuomonės. Tas pats berniukas, kuris nesuprasdamas klausosi „idealisto“ pacifisto kliedesių ir net juos atmeta, mielai paaukotų savo jauną gyvybę už savo tautos idealą.

Nesąmoningai jo instinktas paklus pirmapradei būtinybei išsaugoti rūšį, net ir savo asmeninės gyvybės kaina, ir jis protestuos prieš pacifistinių baikerių fantazijas – kurie iš tikrųjų yra ne kas kita kaip bailūs, bet užslėpti egoistai ir prieštarauja žmogaus raidos dėsniams. Tokiam vystymuisi reikia individo noro aukotis dėl bendruomenės, o ne liguistų bailų visažinių ir gamtos kritikų liguistų įsivaizdavimų.

Kaip tik tuo metu, kai idealistinis požiūris grasina išnykti, pastebime, kad silpnėja jėga, kuri steigia ir palaiko bendruomenę, taigi yra būtina kultūros prielaida. Kai tik tarp žmonių ima vyrauti egoizmas, visuomeninės tvarkos saitai suyra, o žmogus, ieškodamas savo asmeninės laimės, iš dangaus patenka tiesiai į pragarą.

Taip: palikuonys užmirš tuos, kurie siekė tik savo interesų; tačiau jie šlovins tuos didvyrius, kurie išsižadėjo savo laimės.

11.8 ARIJUS IR ŽYDAS

Ryškiausias priešingybė arijui yra žydas. Tikriausiai nėra pasaulyje kitos tautos, kuri būtų taip išsiugdžiusi savisaugos instinktą kaip vadinamoji išrinktoji tauta. Geriausias to įrodymas yra paprastas faktas, kad ši rasė vis dar egzistuoja. Kur yra kita tauta, kuri per pastaruosius 2 000 metų patyrė tiek nedaug psichinių pažiūrų ir charakterio pokyčių kaip žydai? Kuri kita tauta patyrė didesnių revoliucinių pokyčių – ir vis dėlto, net po milžiniškiausių katastrofų, išliko nepakitusi? Koks be galo atkaklus noras gyventi, išsaugoti savo rūšį, rodo šis faktas!

Žydų intelektiniai gebėjimai buvo lavinami tūkstančius metų. Šiandien jis laikomas „protingu“, ir tam tikra prasme toks buvo per amžius. Tačiau jo intelektas nėra vidinės evoliucijos rezultatas, jį veikiau suformavo kitų žmonių daiktinės pamokos.

Žmogaus dvasia negali kilti aukštyn be nuoseklių žingsnių. Kiekvienam laipteliui aukštyn jai reikia praeities pagrindo – kuris visapusiška prasme pasirodo tik bendroje kultūroje. Visas mąstymas tik labai nedidele dalimi kyla iš asmeninės patirties. Didžiausia dalis remiasi sukaupta praeities patirtimi. Bendrasis kultūros lygmuo pasąmoningai suteikia individui tokią gausybę išankstinių žinių, kad jis gali lengviau žengti tolesnius savarankiškus žingsnius.

Pavyzdžiui, šiandieninis berniukas auga tarp tokios didžiulės masės pastarųjų šimtmečių technikos pasiekimų, kad daugelį dalykų, kurie prieš šimtą metų net didžiausiems protams tebuvo paslaptis, jis priima kaip savaime suprantamus. Tačiau šie dalykai yra nepaprastai svarbūs tiems, kurie nori suprasti, kokią pažangą padarėme šioje srityje, ir norėtų ją tęsti. Jei šiandien iš kapo pakiltų 1820-ųjų metų genijus, jam būtų sunkiau suprasti dabartinį mūsų amžių nei vidutiniškai penkiolikmečiui berniukui. Jam trūktų nepaprastai daug išankstinės informacijos, kurią šiuolaikinis jaunimas gauna, taip sakant, automatiškai, nes auga tarp mūsų moderniosios kultūros produktų.

Kadangi žydas – dėl priežasčių, kurios paaiškės vėliau – niekada neturėjo savo kultūros, jam visada pagrindą intelektualiniam darbui suteikdavo kiti. Jo intelektas visada vystėsi per aplinkinių kultūrinius pasiekimus.

Procesas niekada nebuvo atvirkštinis.

Nors žydų tautos savisaugos instinktas buvo ne silpnesnis, o daug stipresnis nei kitų tautų, ir nors susidaro įspūdis, kad jų intelektinės galios bent jau prilygsta kitų rasių atstovams, jiems visiškai trūksta svarbiausios kultūringos tautos prielaidos – idealistinės dvasios.

Žydų tautoje pasirengimas aukotis neapsiriboja paprastu asmens išsaugojimo instinktu. Solidarumo jausmas, kurį jie akivaizdžiai demonstruoja, yra ne kas kita, kaip labai primityvus bandos instinktas, panašus į tą, kuris būdingas kitiems šio pasaulio organizmams. Įsidėmėtinas faktas, kad šis bandos instinktas teikia savitarpio paramą tik tol, kol kyla bendras pavojus, dėl kurio savitarpio pagalba tampa naudinga arba neišvengiama. Ta pati vilkų banda, kuri ką tik susivienijo bendram puolimui, ištirps į atskirus individus, kai tik numalšins alkį. Tas pats pasakytina ir apie arklius, kurie susivienija gintis nuo bet kokio užpuoliko, bet išsiskiria, kai tik pavojus praeina.

11.9 ŽYDIŠKOJO EGOIZMO PASEKMĖS

Tas pats ir su žydu. Jo pasiaukojimo dvasia yra tik tariama. Ji egzistuoja tik tol, kol dėl individo egzistencijos tai tampa absoliučia būtinybe. Tačiau vos tik nugalimas bendras priešas, įveikiamas grėsęs pavojus ir užsitikrinamas grobis, tada išnyksta tariama žydų harmonija ir grįžta pradinės sąlygos. Žydai sutartinai veikia tik tada, kai gresia bendras pavojus arba kai juos traukia bendras grobis. Kai šių dviejų motyvų nėra, pasireiškia žiauriausias egoizmas, ir šie žmonės, anksčiau gyvenę kartu ir vieningai, virsta kruvinu, kovojančiu žiurkių būriu.

Jei žydai būtų vieninteliai žmonės pasaulyje, jie skendėtų purve ir pelkėje. Jie išnaudotų ir iškankintų vieni kitus aršioje kovoje – išskyrus tiek, kiek jų visiškas pasiaukojimo idealo trūkumas, pasireiškiantis jų bailumu, paverčia kovą komišku teatru.

Todėl būtų visiška klaida daryti išvadą apie kokį nors žydų pasiaukojimo jausmą iš to, kad jie drauge stoja į bendrą kovą prieš – ar veikiau išnaudoti – savo artimuosius.

Ir šiuo atveju žydas tik seka nuogu individo egoizmu.

Štai kodėl žydų valstybė – kuri turėtų būti gyvybiškai svarbi organizacija rasei išsaugoti ar padidinti – neturi visiškai jokių teritorinių ribų. Teritorinės valstybės ribos visada reikalauja tam tikros atitinkamos rasės idealizmo dvasios, o ypač tinkamo darbo idėjos aiškinimo. Teritoriškai apribotos valstybės neįmanoma sukurti ar išlaikyti be visuotinai teigiamo požiūrio į darbą. Jei tokio požiūrio nėra, trūksta ir būtino kultūros pagrindo.

Štai kodėl žydų tauta, nepaisant jos akivaizdžių intelektualinių galių, neturi kultūros – ir tikrai neturi savo kultūros. Dabartinė apsimestinė žydų kultūra yra kitų žmonių darbo produktas, ir šis produktas jo rankose yra nuvertintas.

11.10 APSIMESTINĖ ŽYDŲ KULTŪRA

Kad teisingai įvertintume žydų požiūrį į žmonijos kultūros klausimą, turime nepamiršti esminio fakto, kad žydų meno niekada nebuvo, taigi jo nėra ir šiandien. Visų pirma tose dviejose karališkose meno srityse – architektūroje ir muzikoje – žydai nėra padarę nieko originalaus. Tai, ką jie pasiekė meno srityje, yra arba kratinys, arba intelektualinė vagystė. Žydams iš esmės trūksta savybių, būdingų toms kūrybingoms rasėms, kurios yra kultūros kūrėjos.

Kiek žydas pasisavina svetimą civilizaciją – tiksliau, ją sugadina – rodo tai, kad jis daugiausia kultivuoja meną, reikalaujantį mažiausiai originalių išradimų, t. y. aktorystę. Ir net čia jis tėra tik „žonglierius“, tiksliau, mėgdžiojantis beždžionę; jam trūksta paskutinio štricho, būtino tikrajai didybei. Todėl net ir čia jis yra ne kūrybinis genijus, o veikiau paviršutiniškas imitatorius, kuris, nepaisant visų suktybių ir gudrybių, negali nuslėpti, kad jo kūryboje nėra vidinio gyvybingumo. Čia į pagalbą ateina žydų spauda, kuri draugiškai padeda, šūkaudama hosanas net ir pačiam paprasčiausiam bambekliui – jei tik jis yra žydas – kol likusiam pasauliui primetama mintis, kad tiek daug pagyrų sulaukęs objektas tikrai turi būti menininkas. Iš tikrųjų jis tėra apgailėtinas komikas.

Ne, žydas neturi jokių kultūrinių gebėjimų. Jame nėra ir niekada nebuvo jokios idealizmo dvasios, kuri yra būtinas aukštesnės žmonijos raidos elementas. Jo intelektas niekada nebus konstruktyvus, o visada destruktyvus. Geriausiu atveju retais atvejais jis gali pasitarnauti kaip stimulas, bet tik kaip „jėgos, kuri visada nori Blogio ir vis dėlto kuria Gėrį“ archetipas. Žmonijos pažanga vyksta ne per jį, bet nepaisant jo.

11.11 ŽYDAS – PARAZITAS

Kadangi žydas niekada neturėjo teritorinėmis ribomis pagrįstos valstybės, taigi ir savo kultūros, kilo mintis, kad čia yra tauta, kurią reikia laikyti klajokliais. Tai didelė ir pavojinga klaida. Tikras klajoklis iš tikrųjų turi tam tikrą teritoriją; bet jis tik jos nekultivuoja, kaip tai daro nuolat gyvenantis žemdirbys. Jis gyvena iš savo bandų, su kuriomis klajoja po savo valdas, produktų. Natūrali tokio gyvenimo būdo priežastis – nevaisingas dirvožemis, kuris neleidžia nuolat įsikurti.

Tačiau gilesnė priežastis glūdi tame, kad po ranka nėra techninės kultūros, kuri kompensuotų natūralų gyvenamosios erdvės skurdą. Yra teritorijų, kuriose net arijai gali įkurti pastovias gyvenvietes tik pasitelkę savo technologiją, sukurtą per daugiau nei tūkstantį metų. Priešingu atveju šių teritorijų tektų atsisakyti, nebent arijas norėtų klajoti klajokliškai. Tačiau jo technikos tradicijos ir amžių sandūroje sukaupta techninių priemonių naudojimo patirtis tikriausiai padarytų klajoklišką gyvenimą jam nepakeliamą.

Turėtume prisiminti, kad pirmuoju Amerikos kolonizacijos laikotarpiu daugybė arijų kasdienį pragyvenimo šaltinį užsidirbdavo kaip gaudytojai, medžiotojai ir t. t., dažnai klajodami didelėmis grupėmis su savo moterimis ir vaikais, labai panašiai kaip klajokliai. Tačiau kai tik augantis jų skaičius ir tobulesni įrankiai leido išvalyti žemę ir išvyti čiabuvius, jų įkurtos gyvenvietės sparčiai augo.

Pats arijus iš pradžių tikriausiai buvo klajoklis ir tik amžiams bėgant tapo gyventoju. Ir todėl jis niekada nebuvo žydas! Ne, žydas nėra klajoklis; klajoklis jau turi apibrėžtą požiūrį į „darbo“ sąvoką, ir tai buvo vėlesnės kultūrinės raidos pagrindas, kai susiklostė reikiamos intelektinės sąlygos. Nomadui būdingas tam tikras idealizmas, nors ir gana primityvus. Todėl visas jo charakteris arijui gali atrodyti keistas, bet jis niekada nebus jam nesimpatiškas. Tačiau žydas neturi nė menkiausio idealizmo pėdsako. Jis niekada nebuvo klajoklis, bet visada buvo parazitas kitų tautų kūne. Jei jis kartais apleisdavo regionus, kuriuose anksčiau gyveno, tai darė ne savo noru. Jis tai darė todėl, kad kartkartėmis jį išvarydavo tie, kuriuos jis išnaudojo. Žydų savęs ekspansija yra tipiškas parazitinis reiškinys; jis visada ieško naujos maitinamosios terpės savo rasei.

Tačiau tai neturi nieko bendra su nomadizmu, nes žydas niekada negalvoja palikti teritorijos, kurią kartą užėmė. Jis tvirtai lieka ten, kur yra, su tokiu atkaklumu, kad jį sunku išvyti net jėga. Jis plečiasi į naujas teritorijas tik tada, kai atsiranda tam tikros jo egzistavimo sąlygos; tačiau be jų – kitaip nei klajoklis – jis niekada nekeistų gyvenamosios vietos. Jis yra ir lieka amžinas parazitas, grybautojas, kuris, tarsi žalinga bacila, plinta vis didesnėse teritorijose, kai jos tampa jam palankios. Jo buvimo sukeliamas poveikis taip pat panašus į kempinligės poveikį; kur tik jis įsitvirtina, anksčiau ar vėliau žmonės šeimininkai išmiršta.

11.12 ŽYDŲ „RELIGINĖ BENDRUOMENĖ

Taigi žydas visais laikais gyveno kitoms tautoms priklausančiose valstybėse ir ten susikūrė savo valstybę. Ji lieka paslėpta po „religinės bendruomenės“ kauke tol, kol išorinės aplinkybės neleidžia atskleisti tikrosios jos prigimties. Tačiau vos tik jis pasijunta pakankamai stiprus, kad galėtų apsieiti be maskuotės, jis nusiima kaukę ir staiga tampa tuo, kuo daugelis kitų nenorėjo nei tikėti, nei matyti: žydu.

Žydo gyvenimas kaip parazito, klestinčio ant kitų tautų ir valstybių kūno, paaiškina savybę, dėl kurios Šopenhaueris žydą apibūdino kaip „didįjį melo meistrą“. Egzistencija verčia žydą meluoti, ir meluoti sistemingai – taip, kaip verčia šiaurinio klimato šalių gyventojus dėvėti šiltus drabužius.

Jis gali gyventi tarp kitų tautų tik tol, kol jam pavyksta juos įtikinti, kad jis yra ne tauta, o „religinė bendruomenė“ – nors ir ypatingos rūšies.

Tai tik pirmas didelis jo melas.

Norėdamas toliau egzistuoti kaip kitų tautų parazitas, jis privalo slėpti savo vidinę prigimtį. Kuo didesnis atskiro žydo intelektas, tuo geriau jam pavyks apgauti kitus. Tai gali nueiti taip toli, kad jį priimantys žmonės iš tikrųjų patikės, jog žydas iš

tikrųjų yra prancūzas ar anglas, vokietis ar italas, atsitiktinai priklausantis ypatingam religiniam tikėjimui. Ypač valstybinės institucijos, kurios paprastai turi tik minimalų istorinį suvokimą, tampa jo pagarsėjusios apgaulės aukomis. Šiuose sluoksniuose nepriklausomas mąstymas laikomas nuodėme, prieštaraujančia šventoms taisyklėms, pagal kurias vyksta oficialus paaukštinimas. Todėl nenuostabu, kad net ir šiandien, pavyzdžiui, Bavarijos valdžios įstaigose nėra nė menkiausio įtarimo, jog žydai sudaro tautą, o ne „religiją". Tačiau vienas žvilgsnis į žydų spaudą turėtų būti pakankamas įrodymas net ir kukliausio intelekto žmonėms. Tačiau „Žydų aidas" nėra oficialus laikraštis ir todėl nėra autoritetingas tų valdžios galingųjų akyse.

11.13 ŽYDŲ RELIGINĖ DOKTRINA

Žydai visada buvo tam tikro rasinio pobūdžio tauta ir niekada nebuvo religija. Anksti, vedami noro prasimušti, jie ėmė ieškoti priemonių, kurios atitrauktų nuo bet kokio nepatogaus dėmesio. Kas galėjo būti veiksmingiau ir kartu labiau neįtariama už religinės bendruomenės idėją? Čia taip pat viskas nukopijuota, tiksliau, pavogta – žydas negalėjo turėti jokios iš savo prigimties išsivysčiusios religinės institucijos, mat jam trūksta bet kokio idealizmo. Taip pat jam svetimas bet koks tikėjimas pomirtiniu gyvenimu. Arijų protui religija neįsivaizduojama, jei ji neįgyvendina įsitikinimo, kad gyvenimas kažkaip išlieka po mirties. Tiesą sakant, Talmudas nėra knyga, ruošianti žmogų pomirtiniam gyvenimui; jis tik pateikia praktinio ir naudingo gyvenimo šiame pasaulyje taisykles.

Žydų religinė doktrina iš esmės yra nurodymų, kaip palaikyti žydų kraujo grynumą ir reguliuoti žydų tarpusavio santykius su likusiu pasauliu, t. y. jų santykius su nežydais, rinkinys. Tačiau šis mokymas nėra susijęs su moralinėmis problemomis. Veikiau jis susijęs su smulkiomis ekonominėmis problemomis.

Apie žydų religinio mokymo moralinę vertę yra ir visada buvo atliekami išsamūs tyrimai (ne žydų; žydų svaičiojimai šia tema visada yra savitiksliai), kurie rodo, kad tokia religija, žvelgiant iš arijų perspektyvos, yra visiškai monstriška. Pats žydas yra geriausias tokio religinio mokymo produkto pavyzdys. Jo gyvenimas yra tik iš šio pasaulio, o jo mentalitetas yra toks pat svetimas tikrajai krikščionybės dvasiai, kaip ir prieš 2000 metų buvo svetimas didžiajam šio naujojo tikėjimo įkūrėjui. Įkūrėjas neslėpė, kad vertina žydų tautą. Kai reikėjo, jis išvijo šiuos žmonijos priešus iš Dievo šventyklos; tada, kaip visada, jie naudojosi religija kaip priemone savo komerciniams interesams plėtoti. Už tai Kristus buvo prikaltas prie kryžiaus. Kita vertus, mūsų šiuolaikiniai krikščionys įsitraukia į partinę politiką ir, kai vyksta rinkimai, nusižemina prašydami žydų balsų. Jie net įsitraukia į politines aferas su ateistinėmis žydų partijomis prieš savo tautos interesus.

Šiuo pirmuoju ir didžiausiu melu, kad žydai yra ne rasė, o religija, grindžiamas kitas vėlesnis melas. Vienas iš jų susijęs su žydų kalba. Jam kalba yra ne priemonė išreikšti savo vidines mintis, o greičiau priemonė joms nuslėpti. Kalbėdamas prancūziškai, jis galvoja žydiškai, o rašydamas vokiškus eilėraščius išreiškia tik savo tautybės charakterį.

Kol žydui nepavyko užvaldyti kitų tautų, jis priverstas kalbėti jų kalba – nesvarbu, ar jam tai patinka, ar ne. Bet vos tik jie taptų jo vergais, jie turėtų išmokti kitą kalbą (pavyzdžiui, esperanto!), kad tokiu būdu žydija galėtų lengviau juos užvaldyti!

11.14 „SIONO VYRESNIEJI“

Kiek visa šios tautos egzistencija pagrįsta nuolatiniu melu, unikaliu būdu įrodo Siono išminčių protokolai, kurių taip be galo nekenčia žydai. Frankfurter Zeitung su dejonėmis ir atodūsiais vėl ir vėl kartoja, kad tai yra klastotės: tai geriausias jų autentiškumo įrodymas. Čia aiškiai išdėstyta tai, ko daugelis žydų nesąmoningai nori, ir tai yra svarbiausia. Nesvarbu, iš kokių žydų smegenų kilo šie apreiškimai; svarbu, kad jie beveik su bauginančiu tikslumu atskleidžia žydų tautos prigimtį ir veiklą, atskleisdami ir vidines aplinkybes, ir galutinius tikslus.

Tačiau geriausias būdas juos įvertinti yra tikrovė. Jei pastarųjų kelių šimtmečių istorinius įvykius nagrinėsime šios knygos šviesoje, iškart suprasime nuolatinį žydų spaudos šauksmą. Tą pačią akimirką, kai šią knygą gaus į rankas plačioji visuomenė, žydų pavojus bus užgniaužtas.

11.15 ŽYDŲ KELIAS

Norint tinkamai pažinti žydą, būtina išstudijuoti kelią, kurį jis nuėjo tarp kitų tautų per pastaruosius kelis šimtmečius. Čia užteks vieno pavyzdžio, kad būtų galima susidaryti aiškią nuomonę. Kadangi jo kelias visose epochose buvo toks pat – kaip ir jo degradavusių tautų kelias išliko toks pat, - dabartiniais tikslais geriausia bus pažymėti jo raidą etapais. Paprastumo dėlei šiuos etapus žymėsiu abėcėlės raidėmis.

Pirmieji žydai į senovės Vokietiją atvyko romėnų invazijos metu; kaip įprasta, jie atvyko kaip pirkliai. Per vėlesnių didžiųjų migracijų sukeltą sumaištį žydai, atrodo, išnyko. Pirmosios germanų valstybės formavimosi laikotarpį galima laikyti proceso, kuriuo Vidurio ir Šiaurės Europa vėl, ir šį kartą visam laikui, buvo judaizuotos, pradžia. Prasidėjo raida, kuri visada buvo tokia pati arba panaši visur, kur tik žydai susidurdavo su arijų tautomis.

Vos tik buvo įkurtos pirmosios nuolatinės gyvenvietės, žydai staiga atsidūrė „ten“. Jis atvyko kaip pirklys ir iš pradžių nesivargino slėpti savo tautybės. Jis vis tiek atvirai liko žydu, iš dalies dėl didelio rasinio skirtumo tarp jo ir jį priėmusios tautos, iš dalies dėl to, kad per mažai mokėjo kalbą, iš dalies dėl to, kad priimančios tautos socialinė sanglauda buvo pernelyg stipri; jis negalėjo pasirodyti niekuo kitu, kaip tik svetimšaliu pirkliu. Jo gudrumas kartu su priimančiųjų žmonių nepatyrimu reiškė, kad atvirai išlaikyti savo žydišką charakterį nebuvo joks trūkumas. Atvirkščiai, tai būtų buvęs privalumas; užsienietis dažnai būdavo gerai sutinkamas.

Pamažu, bet nuosekliai jis pradėjo dalyvauti ekonominiame gyvenime – ne kaip gamintojas, o tik kaip tarpininkas. Jo komercinis gudrumas, įgytas per tūkstančius metų derybų kaip tarpininkas, darė jį pranašesnį už arijus, kurie vis dar buvo gana

bejėgiai ir be galo sąžiningi. Po trumpo laiko kilo grėsmė, kad prekyba taps žydų monopoliu.

Jis pradėjo skolinti pinigus už lupikiškas palūkanas. Būtent jis pirmasis įvedė palūkanų mokėjimą. Iš pradžių nebuvo įvertintas šios naujovės pavojus; veikiau ji buvo sveikintina, nes teikė trumpalaikę naudą.

c) Šiame etape žydas įsitvirtino. Jis apsigyveno specialiuose miestų ir miestelių kvartaluose, pamažu sudarydamas valstybę valstybėje. Prekybos sritį ir visus finansinius sandorius jis laikė savo išskirtine privilegija, kuria negailestingai naudojosi.

d) Finansai ir prekyba tapo visiška jo monopolija. Jo lupikiškos palūkanų normos galiausiai sukėlė pasipriešinimą; jo įžūlumas kėlė pasipiktinimą, o jo turtai – pavydą. Jo taurė persipildė, kai jis prie savo prekybos objektų priskyrė žemę ir pažemino ją iki parduodamos, tiksliau, mainomos prekės lygio. Kadangi jis pats niekada nedirbo žemės, o laikė ją tik eksploatuojamu objektu – kažkuo, iš ko valstietis vis dar gali gyventi, bet tik paklusdamas apgailėtiniems naujojo šeimininko išmušinėjimams – visuomenės antipatija peraugo į atvirą neapykantą. Jo kraują siurbianti tironija tapo tokia nepakenčiama, kad prieš jį imtasi perteklinių veiksmų. Žmonės ėmė atidžiau tyrinėti šį svetimšalį, atrasdami jame vis daugiau atstumiančių bruožų ir savybių, kol plyšys tapo neperžengiamas.

Sunkmečiu prieš jį paprastai kildavo visuomenės pykčio banga, o apiplėštos ir nuskriaustos masės imdavo gintis nuo to, ką laikė Dievo rykšte. Jos pažino jį nors ir per amžius, galiausiai vien jo egzistavimą laikydamos kažkuo panašiu į marą.

(e) Dabar žydas pradeda atskleisti savo tikrąjį charakterį. Jis vergiškai pataikauja vyriausybėms, naudojasi savo pinigais, kad dar labiau įsitvirtintų ir taip užsitikrintų privilegiją išnaudoti savo aukas. Nors visuomenės rūstybė kartais kyla prieš šį amžiną kraujo siurbėją ir jį išstumia, po kelerių metų jis vėl pasirodo tose pačiose vietose ir tęsia veiklą kaip ir anksčiau. Joks persekiojimas negali priversti jo atsisakyti tokio žmonių išnaudojimo, ir niekas negali jo išvaryti; po kurio laiko jis visada sugrįžta, ir vėl ta pati sena istorija.

Siekdami bent jau užkirsti kelią blogiausiam, žmonės ima atiminėti žemę iš jo lupikaujančių rankų, uždrausdami jam turėti žemės.

(f) Augant karalių ir kunigaikščių galiai, jis proporcingai jiems jaukinasi. Jis prašo „chartijų“ ir „privilegijų“, kurias tie ponai, paprastai turintys finansinių sunkumų, mielai suteikia už atitinkamą užmokestį. Kad ir kokią didelę kainą jis turėtų sumokėti, per kelerius metus ją atgauna iš palūkanų ir sudėtinių palūkanų. Jis yra tikras kraujo siurblys, kuris prilimpa prie savo nelaimingų aukų kūno ir negali būti pašalintas, o kai kunigaikščiams vėl prireikia, jie savo rankomis semia iš jo kraują.

Šis žaidimas kartojasi be galo. Ir vadinamųjų „vokiečių kunigaikščių“ vaidmuo yra beveik toks pat blogas kaip ir pačių žydų. Ši karališkoji valdžia yra Dievo bausmė

jų tautai. Vienintelį atitikmenį galima rasti kai kuriuose dabartinės vyriausybės ministruose.

Būtent dėl vokiečių kunigaikščių kaltės vokiečių tautai nepavyko visam laikui išsivaduoti nuo žydų pavojaus. Deja, laikui bėgant niekas nepasikeitė. Viskas, ką kunigaikščiai gavo iš žydų, buvo jų tūkstantinis atlygis už nuodėmes, kurias jie padarė savo tautai. Jie sudarė sandėrį su velniu ir atsidūrė jo glėbyje.

(g) Kunigaikščių įviliojimas į spąstus lemia jų žlugimą. Pamažu, bet užtikrintai jų autoritetas tarp žmonių krenta, nes jie ne tik nepaiso visuomenės interesų, bet iš tikrųjų juos išnaudoja. Žydas puikiai žino, kuo tai jiems baigsis, ir stengiasi tai paspartinti. Jis didina jų finansinius sunkumus, trukdydamas jiems atlikti veiksmingą pareigą žmonėms, šliaužiodamas aplink juos vergišku liaupsinimu ir skatindamas jų ydas, taip darydamas save dar labiau nepakeičiamą. Jo įžvalgumas, o tiksliau – nesąžiningumas finansiniuose reikaluose leidžia jam iš kunigaikščių išspausti naujas pajamas, iš jų išvilioti pinigus, o paskui greitai juos išleisti.

Taigi kiekvienas dvaras turi savo „dvaro žydus“, kaip vadinami šie monstrai, kurie kankina savo nekaltas aukas, kol jos varomos į neviltį, ir tuo pat metu ruošia amžinus malonumus kunigaikščiams. Tad kas gali stebėtis, kad šie žmonių giminės papuošalai gavo oficialius apdovanojimus ir net buvo priimti į paveldimą bajoriją, ne tik paversdami tą instituciją juokinga, bet ir pasitarnaudami jai nuodyti? Dabar jis, savaime suprantama, gali pasinaudoti savo padėtimi, siekdamas sau naudos.

Galiausiai jam tereikia pasikrikštyti, kad įgytų visas vietinių tautų teises ir privilegijas. Neretai jis pasinaudoja šiuo verslu – dideliam Bažnyčios džiaugsmui, kad įgijo naują sūnų, taip pat Izraelio džiaugsmui, kuris džiūgauja, kad jam pavyko tokia apgavystė.

(h) Dabar žydijoje prasideda pokyčiai. Iki šiol jie buvo žydai, t. y. anksčiau jie neteikė didelės reikšmės apsimetinėjimui kažkuo kitu. Ir bet kuriuo atveju jie negalėjo lengvai įveikti juos nuo kitų skiriančių išskirtinių rasinių bruožų. Dar Frydricho Didžiojo laikais niekas į žydus nežiūrėjo kitaip nei į „svetimą“ tautą, o Gėtė sukilo nuo minties, kad krikščionių ir žydų santuokos gali būti nebeuždraustos. O Gėtė, gink Dieve, tikrai nebuvo reakcionierius ar fanatikas; jo žodžiai sklido iš kraujo ir proto balso. Nepaisant gėdingų įvykių dvaro sluoksniuose, žmonės instinktyviai suvokė, kad žydas yra svetimkūnis jų pačių kūne, ir atitinkamai į jį žiūrėjo.

Tačiau dabar visa tai turėjo pasikeisti. Per daugiau nei tūkstantį metų jis taip gerai išmoko šeimininkų kalbą, kad dabar gali sumenkinti savo žydiškumą ir į pirmą planą iškelti savo „vokiškumą“. Nors tai atrodo juokinga ar net absurdiška, jis pakankamai įžūliai save vadina teutonu, o tai šiuo atveju reiškia „vokiečiu“. Taip jis pradeda vieną iš gėdingiausių apgaulių, kokią tik galima įsivaizduoti. Jis neturi nė menkiausio vokiškumo; jis tik įgijo meną iškraipyti vokiečių kalbą – ir tai daro pačiu šlykščiausiu būdu – savo reikmėms. Be to, jis niekada nesimaišo su vokiečių charakteriu; visas jo vokiškumas remiasi tik kalba.

Tačiau rasė slypi ne kalboje, o tik kraujyje. Niekas to nežino geriau už žydą, matydamas, kad jis tiek mažai reikšmės teikia savo kalbos išsaugojimui, o kartu stengiasi išlaikyti savo kraujo grynumą. Žmogus gali be didelio vargo pakeisti savo kalbą, tačiau naujoje kalboje jis išreiškia tik savo senąsias idėjas. Jo vidinė prigimtis dėl to nepasikeičia.

Pats žydas yra geriausias to įrodymas; jis gali kalbėti tūkstančiais kalbų, bet vis tiek lieka žydu. Jo skiriamieji bruožai yra tokie patys, kai jis prieš 2000 metų Ostijoje kalbėjo lotyniškai kaip grūdų pirklys, kaip ir šiandien, kai jis pelnosi iš grūdų prekybos iškraipyta vokiečių kalba. Jis visada tas pats žydas. Ir savaime suprantama, kad šio akivaizdaus fakto nepripažįsta tipiškas ministerijos sekretorius ar policijos pareigūnas; vargu ar yra kas nors, turintis mažiau instinktų ar intelekto už šiuos mūsų šiuolaikinės Vokietijos valstybinės valdžios tarnautojus.

Priežastis, kodėl žydas staiga nusprendžia virsti „vokiečiu“, akivaizdi. Jis jaučia, kad karališkoji valdžia pamažu žlunga, todėl apsidairo aplinkui, ieškodamas naujos platformos, ant kurios galėtų atsistoti. Be to, jo finansinis dominavimas visose ekonominio gyvenimo srityse tapo toks galingas, kad jis nebegali nei išlaikyti, nei plėsti šios milžiniškos struktūros, jei neįgyja visų „pilietinių teisių“. Jis trokšta ir išsilaikyti, ir plėstis; kuo aukščiau jis kopia, tuo labiau vilioja perspektyva pasiekti tą senovinį tikslą, kuris jam buvo seniai pažadėtas: svajonę dominuoti pasaulyje. Dabar jis karštligiškai to laukia. Todėl visos jo pastangos dabar nukreiptos į visišką „pilietinių teisių“ įgijimą.

Tai buvo jo išlaisvinimo iš geto priežastis.

i) Ir taip dvaro žydas pamažu virsta nacionaliniu žydu. Tačiau natūralu, kad jis vis dar lieka susijęs su aukštesniaisiais sluoksniais ir net bando dar labiau įsiskverbti į juos. Tačiau tuo pat metu kiti jo rasės atstovai kursto mylimos visuomenės palankumą. Jei prisiminsime, kokius nusikaltimus jis šimtmečiais darė masėms, kaip pakartotinai ir negailestingai jas išnaudojo, kaip siurbė jų kraują; ir dar daugiau, jei prisiminsime, kaip jos pamažu ėmė jo nekęsti ir galiausiai laikė jį dangaus bausme, - tada gerai suprasime, koks sunkus turėjo būti žydui šis galutinis virsmas. Taip, tai turėjo būti sunki užduotis – pristatyti save kaip „žmogiškumo draugus“ savo luošinamoms aukoms.

Todėl jis pradeda atlyginti už savo ankstesnes nuodėmes. Jis pradeda žmonijos geradario karjerą. Kadangi jo naujoji filantropija turi labai konkretų tikslą, jis negali sau pritaikyti biblinės rekomendacijos neleisti kairiajai rankai žinoti, ką duoda dešinioji. Ne, jis privalo leisti kuo daugiau žmonių sužinoti, kaip giliai jį slegia masių kančios ir kiek jis pasirengęs asmeniškai pasiaukoti, kad joms padėtų – nori jis to ar nenori.

Su šiuo įgimtu „kuklumu“ jis trimituoja apie savo dorybes pasauliui, kol galiausiai žmonės iš tikrųjų pradeda juo tikėti. Kiekvienas, kuris juo abejoja, laikomas neteisiu. Taigi po kurio laiko jis pradeda viską iškreipti, kad atrodytų, jog tai jis patyrė neteisybę, o ne atvirkščiai. Ypač kvaili juo tiki, ir jie negali nesigailėti „nelaimingųjų“.

Nuostabus faktas yra tai, kad, nepaisant jo deklaruojamo pasiruošimo asmeniškai aukotis, žydas niekada nenuskurdo. Jis žino, kaip sudurti galą su galu. Kartais jo geranoriškumą galima palyginti su mėšlu; jis barstomas ne vien iš meilės laukui, bet veikiau siekiant būsimo derliaus. Šiaip ar taip, po palyginti trumpo laiko žydas tapo žinomas kaip „žmonijos geradarys ir draugas“. Koks nuostabus virsmas!

Tai, kas kitiems yra daugiau ar mažiau natūralu, tampa nuostabos ir net susižavėjimo objektu. Štai kodėl už savo geranoriškus veiksmus jis sulaukia daugiau pagyrų nei likusi žmonija.

Ir dar daugiau: Žydas iš karto tampa liberalu ir pradeda entuziastingai kalbėti apie žmonijos pažangos būtinybę.

Pamažu jis tampa naujojo amžiaus atstovu.

Tačiau tuo pat metu jis ir toliau griauna tos ekonomikos dalies, kuri iš tiesų galėtų būti naudinga žmonėms, pamatus. Pirkdamas akcijas, jis daro įtaką nacionalinei gamybai, paversdamas ją prekybos objektu ir taip sugriaudamas pagrindą, kuriuo remiantis įmanoma tik asmeninė nuosavybė. Tuomet tarp darbininko ir darbdavio kyla susvetimėjimo jausmas, kuris galiausiai veda į politinę klasių kovą.

Galiausiai per vertybinių popierių biržą žydų įtaka visai ekonominei veiklai didėja siaubingu greičiu. Jis tampa nacionalinės darbo jėgos savininku ar bent jau kontrolieriumi.

Norėdamas sustiprinti savo politinę padėtį, jis siekia pašalinti rasines ir pilietines kliūtis, kurios anksčiau trukdė jam žengti į priekį. Šiam tikslui jis su jam būdingu atkaklumu pasisako už religinę toleranciją. O masonerijoje, kuri visiškai pateko į jo rankas, jis randa puikų ginklą savo tikslams pasiekti. Valdžios sluoksniai, taip pat aukštesnieji politinės ir komercinės buržuazijos sluoksniai patenka į jo masoniškų virvučių tinklą, nors patys niekada neįtaria, kas vyksta.

Iš jo rankų ištrūko tik patys žmonės, tiksliau, masės, kurios dar tik suvokė savo galią ir pradėjo ja naudotis kovodamos už savo teises ir laisves. Tačiau ši įtaka yra reikalingesnė už bet ką kitą. Žydas suprato, kad, siekiant dominuojančio vaidmens visuomenėje, jam prireiks „tempo formuotojo“. Ir jis manė, kad gali jį rasti plačiuose buržuazijos sluoksniuose. Tačiau masonams nepavyko į savo trapius tinklus sugauti pirštinių gamintojų ir linų audėjų. Taigi reikėjo ieškoti grubesnių ir veiksmingesnių priemonių.

Taip prie masonerijos prisijungė antrasis ginklas žydų tarnyboje – spauda. Žydas pasitelkia visą savo sumanumą ir atkaklumą, kad ją užvaldytų. Pasitelkęs spaudą, jis pamažu pradeda kontroliuoti visą viešąjį gyvenimą. Jis veda jį keliu, kurį pats pasirinko savo tikslams pasiekti; dabar jis gali kurti ir vadovauti tai jėgai, kuri, pasivadinusi „viešąja nuomone“, šiandien yra geriau žinoma nei prieš kelis dešimtmečius.

Tai darydamas jis suteikia sau žinių troškulio įspūdį. Jis giria kiekvieną pažangos žingsnį, ypač tuos, kurie veda į kitų pražūtį. Visą pažangą ir vystymąsi jis vertina savo naudos požiūriu. O kai tai jam tokios naudos neduoda, jis yra mirtinas apšvietos priešas; jis nekenčia visos tikrosios kultūros. Visas žinias, įgytas kitų mokyklose, jis naudoja tik savo rasės labui.

Jis labiau nei bet kada saugo savo tautybę. Nors ir pertekęs „apšvietos“, „pažangos“, „laisvės“, „žmoniškumo“ ir t. t., jis pirmiausia rūpinasi išsaugoti savo rasinį vientisumą. Kartais jis vieną iš savo moterų padovanoja įtakingam krikščioniui, tačiau jo vyriškos lyties palikuonių rasė visada išlieka gryna. Jis užnuodija kitų kraują, bet išsaugo savąjį. Žydas retai veda krikščionių merginą, bet krikščionis veda žydę. Susidarę mišrūnai visada patenka į žydų pusę. Taip dalis aukštesniosios bajorijos visiškai išsigimsta. Žydas puikiai žino šį faktą ir taip sistemingai „nuginkluoja“ savo rasinių priešininkų intelektualinius lyderius. Norėdamas užmaskuoti savo taktiką ir apgauti aukas, jis kalba apie visų žmonių lygybę, nesvarbu, kokia jų rasė ar spalva. Ir kvailiai pradeda juo tikėti.

Kadangi visa jo prigimtis vis dar turi pernelyg svetimą kvapą, kad plačiosios masės leistųsi pagaunamos į jo tinklus, jis pasitelkia spaudą, kad sukurtų apie save visiškai neteisingą, bet jo tikslams puikiai pritaikytą paveikslą. Komiškuose laikraščiuose ypač stengiamasi vaizduoti žydus kaip nekenksmingą mažą tautą, kuri, kaip ir visi kiti, turi savo ypatumų. Nepaisant jų manierų, kurios gali pasirodyti kiek keistos, komiksuose jie pristatomi kaip iš esmės sąžiningos ir geranoriškos sielos. Paprastai stengiamasi, kad jie atrodytų labiau nereikšmingi nei pavojingi.

Šiame savo raidos etape pagrindinis žydo tikslas yra demokratijos pergalė, tiksliau: parlamentinės sistemos valdymas. Tai labiausiai atitinka jo tikslus; asmeninis elementas pašalinamas – ir vietoj jo turime daugumos kvailumą, nekompetenciją ir galiausiai bailumą.

Galutinis rezultatas būtinai turi būti monarchijos nuvertimas, kuris anksčiau ar vėliau turi įvykti.

11.16 GAMYKLOS DARBUOTOJO PADĖTIS

(j) Milžiniškas ekonominis vystymasis keičia tautos socialinę struktūrą. Mažoji amatininkų klasė pamažu išnyksta, o jos vietą užėmęs fabrikų darbininkas vargu ar turi galimybių susikurti savarankišką egzistenciją; jis vis labiau nusileidžia iki proletariato lygio. Esminis pramonės „fabriko darbininko“ bruožas yra tas, kad jis vargu ar kada nors galės pats save išlaikyti – dabar ar vėliau gyvenime. Jis tampa neturtingas tikrąja to žodžio prasme. Jo senatvė yra vargana ir vargu ar apskritai gali būti vadinama gyvenimu.

Ankstesniais laikais susidarė panaši situacija, kuri reikalavo sprendimo, ir jis buvo rastas. Kartu su valstiečiais ir amatininkais palaipsniui susiformavo nauja klasė, kartu su valdininkais ir samdomais darbuotojais – ypač valstybės. Visi jie tikrąja to žodžio prasme buvo mažiau turtingi. Tačiau valstybė rado išeitį iš šios nesveikos

situacijos, suteikdama savo pareigūnams senatvės pensiją. Privačios įmonės pamažu pasekė šiuo pavyzdžiu ir jų skaičius vis didėjo, todėl šiandien kiekvienas eilinis neprofesionalus darbuotojas gauna pensiją vėlesniais metais, jei įmonė, kurioje jis dirba, yra didesnė nei tam tikro dydžio. Tik rūpindamiesi valstybės tarnautojais senatvėje jie galėjo išsiugdyti didelį nesavanaudišką atsidavimą pareigoms; prieškario laikais tai buvo vienas iš išskirtinių Vokietijos tarnautojų bruožų.

Taip nuo skurdo buvo išgelbėta ištisa neturtingųjų klasė, kuri rado vietą tautinės bendruomenės socialinėje struktūroje.

Klausimas vėl keliamas valstybei ir tautai, tačiau šį kartą kur kas platesne forma. Vis daugiau ir daugiau milijonų žmonių paliko kaimus ir kaimelius, kad įsidarbintų didžiųjų miestų gamyklose. Šios naujos klasės darbo ir gyvenimo sąlygos buvo daugiau nei apgailėtinos. Daugiau ar mažiau mechaninis ankstesnių amatininkų ir valstiečių darbo metodų pertvarkymas nelabai tiko. Tai, kaip anksčiau dirbo valstiečiai ir amatininkai, niekuo neprilygo intensyviam naujojo fabriko darbininko darbui. Senuosiuose amatuose laikas nevaidino svarbaus vaidmens, tačiau naujoje pramonės sistemoje jis tapo esminiu elementu. Formalus senojo darbo laiko perkėlimas į stambias pramonės įmones turėjo lemtingų padarinių. Faktinis anksčiau per tam tikrą laiką atlikto darbo kiekis buvo palyginti nedidelis, nes šiuolaikiniai intensyvios gamybos metodai tada buvo nežinomi. Todėl, nors senesnėje sistemoje 14 ar net 15 valandų trukmės darbo diena buvo pakenčiama, dabar ji peržengė žmogaus ištvermės ribas, nes kiekviena minutė buvo išnaudojama iki kraštutinumo.

Šis absurdiškas senųjų darbo valandų perkėlimas į naująją pramonės sistemą pasirodė esąs nelaimingas dviem aspektais: jis sugadino darbininkų sveikatą ir sunaikino jų tikėjimą aukštesniu teisingumo įstatymu. Galiausiai prie to prisidėjo, viena vertus, apgailėtinas darbo užmokestis, kita vertus, darbdavys užėmė daug pelningesnę padėtį nei anksčiau.

Kaime negalėjo kilti jokių socialinių problemų, nes šeimininkas ir ūkvedys dirbo tą patį darbą ir net valgė iš tos pačios lėkštės. Tačiau ir tai pasikeitė.

Atrodo, kad dabar darbdavio ir samdomų darbuotojų pasidalijimas išplito į visas gyvenimo šakas. Kaip toli buvo leista plėstis šiam mūsų tautos judaizavimo procesui, rodo žema ar net paniekinta fizinio darbo darbininko padėtis. Tai nėra vokiška. Tai susiję su svetimo elemento įvedimu į mūsų gyvenimą – tiesą sakant, su judaizmo procesu. Vienas iš padarinių – senoji pagarba fiziniam darbui virto neabejotinu paniekos bet kokiam fiziniam darbui jausmu.

Taip susiformavo nauja socialinė klasė, kuri menkai vertinama. Turi ateiti diena, kai turėsime spręsti klausimą, ar tauta sugebės paversti šią klasę neatsiejama socialinės bendruomenės dalimi, ar statuso skirtumas taps nuolatine praraja, skiriančia šią klasę nuo kitų.

Tačiau viena yra aišku: Šios klasės gretose yra ne blogiausių elementų, o veikiau energingiausių. Vadinamosios kultūros rafinuotumas dar nepadarė savo griaunančios

ir degeneruojančios įtakos. Plačiosios šios naujos žemesnės klasės masės dar neužsikrėtė pacifistinio silpnumo nuodais. Jos vis dar tvirtos ir prireikus gali būti net žiaurios.

Kol mūsų buržuazija visiškai nekreipia dėmesio į šį klausimą ir abejingai leidžia įvykiams klostytis sava vaga, žydas pasinaudoja daugybe ateities galimybių. Viena vertus, organizuodamas kapitalistinius išnaudojimo metodus iki aukščiausio laipsnio, jis susilaukia savo politikos ir valdžios aukų palankumo ir per trumpą laiką tampa jų kovos su savimi lyderiu. „Prieš save patį“ čia pasakyta tik perkeltine prasme, nes šis didysis melo meistras moka apsimesti nekaltu, o kaltę suversti kitiems. Kadangi jis turi įžūlumo vadovauti masėms, jos nė akimirkos neįtaria, kad tampa vienos iš gėdingiausių visų laikų išdavysčių auka.

Ir vis dėlto taip ir buvo.

11.17 ŽYDŲ TAKTIKA

Kai tik ši nauja klasė iškyla iš bendros ekonominės padėties, žydas aiškiai mato, kur rasti reikiamą postūmį savo progresyviam žygiui. Pirmiausia jis pasitelkia buržuaziją kaip taraną prieš feodalinę santvarką; tada darbininką prieš buržuazinį pasaulį. Kaip jam pavyko išsikovoti pilietines teises saugant buržuazinę klasę, taip dabar jis tikisi pasinaudoti darbininkų kova už būvį kaip savo keliu, kad įgytų visišką jų kontrolę.

Nuo to momento vienintelė darbininkų užduotis – kovoti už žydų tautos ateitį. Pats to nežinodamas, darbininkas atsiduria tos pačios jėgos, prieš kurią, jo manymu, jis kovoja, tarnyboje. Darbininkas galvoja, kad kovoja prieš kapitalą, ir todėl juo lengviau yra įtraukiamas į kovą už kapitalistų interesus. Šaukiama prieš tarptautinį kapitalą, tačiau iš tikrųjų tokie veiksmai nukreipti prieš nacionalinės ekonomikos struktūrą, tikintis, kad tarptautinė vertybinių popierių birža gali triumfuoti virš jo lavono.

Žydai elgiasi taip:

Jis kreipiasi į darbininką, veidmainiškai apsimesdamas, kad užjaučia jį ir jo vargo bei skurdo dalią, taip įgydamas jo pasitikėjimą. Jis parodo, kad noriai studijuoja įvairius darbininkų vargus – ir stengiasi pažadinti troškimą pakeisti sąlygas, kuriomis jie gyvena. Jis meistriškai skatina socialinio teisingumo troškimą, kuris yra tipiškas arijų bruožas, o paskui jis virsta neapykanta laimingesniems. Paskui kovą už socialinių blogybių pašalinimą jis paverčia tikslia pasaulėžiūra. Taip jis įtvirtina marksistinę doktriną.

11.18 MARKSISTINĖS PASAULĖŽIŪROS ESMĖ

Pateikdamas savo doktriną kaip eilę socialiai teisingų reikalavimų, jis dar veiksmingiau propaguoja šią doktriną. Tačiau jis taip pat išprovokuoja padorių žmonių, atsisakančių pripažinti šiuos reikalavimus, kurie atrodo iš esmės neteisingi ir neįgyvendinami, pasipriešinimą. Po šiuo grynai socialinių idėjų apsiaustu slepiasi

tikrai velniški tikslai, kurie skelbiami su beribiu įžūlumu. Ši doktrina yra neatskiriamas proto ir absurdo mišinys – bet taip, kad tik absurdas gali būti įgyvendintas, o ne protas.

Kategoriškai atmesdama individo, taip pat tautos ir jos rasinio turinio vertę, ši doktrina griauna esminį visos kultūros pagrindą, nes kultūra priklauso būtent nuo šių veiksnių. Tokia yra tikroji marksistinės pasaulėžiūros šerdis – tiek, kiek sąvoka „pasaulėžiūra“ apskritai gali būti taikoma šiam fantominiam nusikaltėlių smegenų produktui. Sugriovus asmenybės ir rasės sampratą, pašalinama pagrindinė kliūtis, užtvėrusi kelią į visuomenės žemesniojo elemento dominavimą, - o tai yra žydas.

Šios doktrinos reikšmė glūdi būtent jos ekonominiame ir politiniame absurde. Dėl šios priežasties protingi žmonės atsisako ją palaikyti, o visi mažiau intelektualūs arba prastai išmanantys ekonominius principus prie jos prisišlieja su kaupu. Šį judėjimą – nes net ir šiam judėjimui reikia intelekto, kad jis egzistuotų – „aptarnauja“ patys žydai iš savo gretų.

Taip atsiranda judėjimas, kurį sudaro tik fiziniai darbininkai, vadovaujami žydų. Iš pažiūros šis judėjimas siekia pagerinti darbininkų gyvenimo sąlygas, tačiau iš tikrųjų jo tikslas – pavergti, o kartu ir sunaikinti visus nežydus.

Masonai vykdė pacifistinę mūsų vadinamosios inteligentijos tautinės savisaugos instinkto paralyžiavimo programą, kuri vėliau, pasitelkus visada žydišką spaudą, buvo išplėsta į plačias darbininkų ir buržuazijos mases.

Prie šių dviejų dezintegracijos priemonių prisidėjo trečioji, dar negailestingesnė – organizuota brutali jėga. Marksizmas, kaip smogiamoji ir šturmuojamoji jėga, siekia pribaigti tas socialinės santvarkos dalis, kurios liko gyvos, kai du ankstesni ginklai atliko savo darbą.

Visų šių jėgų bendra veikla buvo puikiai valdoma. Ir nenustebsime, jei pamatysime, kad tos institucijos, kurios visada prisistatydavo kaip daugiau ar mažiau tradicinės valstybinės valdžios organai, dabar žlugs. Tarp mūsų aukštų ir aukščiausių valstybės pareigūnų (su labai retomis išimtimis) žydas visada rasdavo labiausiai patenkintus savo destruktyvaus darbo rėmėjus. Šiai klasei būdingas bejėgiškas nuolankumas „viršininkų“ atžvilgiu ir nuolaidi arogancija „žemesniųjų“ atžvilgiu, taip pat siauraprotiškumas, kuris iš tiesų gąsdina. Visa tai pranoksta tik didžiulė ir visiškai nuostabi savimeilė.

Tačiau šios savybės labiausiai naudingos žydui. Todėl jas jis labiausiai vertina.

11.19 MARKSISTINĖS PASAULINĖS DOKTRINOS ORGANIZAVIMAS

Tik dabar prasidedančią praktinę kovą galima apibūdinti taip:

Atsižvelgdamas į galutinius žydų kovos tikslus – tikslus, kurių neišsemia ekonominis dominavimas pasaulyje, - žydas savo marksistinės pasaulinės doktrinos

organizaciją skirsto į dvi dalis. Nors šios dalys iš pažiūros yra atskiros, iš tiesų jos sudaro nedalomą vienovę: politinį judėjimą ir profsąjungų judėjimą.

Profsąjungų judėjimas telkia rekrūtus. Jis siūlo pagalbą ir apsaugą darbininkams sunkioje kovoje, kurią jiems tenka vesti dėl elementarių pragyvenimo priemonių – kovoje, kurią lemia daugelio darbdavių godumas ir siauraprotiškumas. Jei darbininkai nėra pasirengę atsisakyti visų pretenzijų į savo gyvybiškai svarbias žmogaus teises ir jei nėra pasirengę paklusti tiems, kurie yra neatsakingi ir beširdžiai, darbininkas būtinai turi perimti reikalus į savo rankas. Organizuota nacionalinė bendruomenė, t. y. valstybė, nekreipia dėmesio į jo poreikius.

Vadinamoji nacionalinė buržuazija, apakinta savo finansinių interesų, priešinasi šiai darbininkų kovai „gyvenimas ar mirtis“ ir stato jiems sunkiausias kliūtis. Jie ne tik trukdo visoms pastangoms sutrumpinti nežmoniškai ilgas darbo valandas, uždrausti vaikų darbą, suteikti moterims saugumą ir apsaugą, pagerinti higienines sąlygas dirbtuvėse ir darbininkų klasės būstuose, bet ir iš tikrųjų jas sabotuoja. Visą tą laiką gudrus žydas ima engiamųjų reikalą į savo rankas. Jis pamažu tampa profesinių sąjungų judėjimo lyderiu. Tai jam lengva užduotis, nes jis iš tiesų neketina šalinti socialinių blogybių; jo tikslas veikiau yra sukurti ekonominį šturmo būrį, kuris vykdytų jo įsakymus ir taip naikintų nacionalinę ekonominę

Nepriklausomybę. Mat nors protinga socialinė politika turi laviruoti tarp dviejų tikslų – užtikrinti visuomenės sveikatą ir apsaugoti nepriklausomą nacionalinę ekonomiką, žydas į šiuos tikslus visiškai neatsižvelgia. Atvirkščiai, jų pašalinimas yra jo gyvenimo tikslas. Jis nori ne išsaugoti, o sunaikinti nepriklausomą nacionalinę ekonomiką.

Todėl, būdamas profsąjungų judėjimo lyderis, jis be jokių skrupulų kelia reikalavimus, kurie ne tik viršija judėjimo deklaruojamą tikslą, bet ir negalėtų būti įgyvendinti nesugriaunant nacionalinės ekonomikos. Be to, jis nesuinteresuotas, kad vystytųsi sveiki ir tvirti gyventojai; jam labiau patiktų išsigimusi, nemąstanti banda, kurią lengviau pavergti. Kadangi tai yra jo galutiniai tikslai, jis gali sau leisti siūlyti pačius beprasmiškiausius reikalavimus – reikalavimus, kurie yra neįgyvendinami, todėl negalėtų lemti jokių realių pokyčių. Geriausiu atveju jie gali sužadinti masių nerimo dvasią. Ir būtent to jis siekia – o ne tikro ir sąžiningo socialinių sąlygų pagerinimo.

Taigi žydų lyderystė išliks neginčijama, bent jau tol, kol bus dedamos didžiulės pastangos šviesti mases, kad jos geriau suprastų savo vargo priežastis. Arba tol, kol valstybė atsikratys žydo ir jo darbo. Tol, kol masės bus tokios neinformuotos, kokios jos yra šiandien, ir kol valstybė bus tokia pat abejinga jų likimui, kaip dabar, masės seks paskui bet kurį lyderį, kuris joms duos ekstravagantiškiausius pažadus ekonomikos srityje. O žydai yra to meistrai. Jo veiklos nevaržo jokie moraliniai sumetimai.

Natūralu, kad jam prireikia labai nedaug laiko, kad nugalėtų visus savo konkurentus šioje srityje ir išstumtų juos iš scenos. Vadovaudamasis savo bendru

brutalumu ir grobuoniškumu, jis moko profsąjungų judėjimą brutaliausiai naudoti fizinį smurtą. Tuos, kurie, pasitelkę protą, sugeba atsispirti žydų vilionėms, dabar palaužia teroras. Tokios veiklos sėkmė milžiniška.

Pasitelkdamas profsąjungas – kurios turėtų būti palaiminimas tautai – žydas sugriauna nacionalinės ekonomikos pamatus.

Lygiagrečiai vyksta politinė organizacija.

Ji veikia kartu su profsąjungų judėjimu, nes pastarasis ruošia mases politinei organizacijai ir net verčia jas į ją įsitraukti. Tai taip pat yra pinigų šaltinis, kurių politinei organizacijai reikia savo milžiniškam aparatui išlaikyti. Ji yra savo narių politinės veiklos kontrolės organas ir verbuoja mases visose didelėse politinėse

Demonstracijose. Galiausiai ji nustoja kovoti už ekonominius interesus, o savo pagrindinį ginklą – atsisakymą dirbti visuotinio streiko forma – atiduoda į politinės idėjos rankas.

Pasitelkusios spaudą, kurios turinys pritaikytas labiausiai neišprususių skaitytojų intelektualiniam akiratinui, politinės ir profesinių sąjungų organizacijos gauna priemonę, kuri parengia žemiausią sluoksnį negailestingų veiksmų kampanijai. Jos tikslas – ne išvesti žmones iš žemumo pelkės ir pakelti jų protą, bet patenkinti žemiausius jų instinktus. Tarp tingiai mąstančių ir savanaudiškų masių sluoksnių tokia spekuliacija pasirodo esanti gana pelninga.

Visų pirma būtent ši spauda vykdo fanatišką šmeižto kampaniją, siekdama sugriauti viską, kas gali būti laikoma parama nacionalinei nepriklausomybei, ir kartu sabotuoja visas kultūrines vertybes ir nacionalinės ekonomikos autonomiją.

Visų pirma ji puola visus charakteringus žmones, kurie atsisako pasiduoti žydų pastangoms dominuoti arba kurie atrodo pavojingi žydams vien dėl savo aukštesnių gebėjimų. Norint būti nekenčiamam žydo, nebūtina su juo atvirai kovoti; visiškai pakanka, kad žmogus būtų laikomas galinčiu kada nors ateityje pasipriešinti žydui arba panaudoti savo gabumus žydams priešiškos tautos galiai ir padėčiai sustiprinti.

Jo nepalaužiamas instinktas lengvai nujaučia visų sutiktų žmonių vidinę dvasią; ir tie, kurie nėra .giminingos dvasios su juo, gali būti tikri, kad užsitarnaus jo priešiškumą. Kadangi žydas yra ne užpultasis, o pats užpuolikas, priešais jis laiko ne tik tuos, kurie jį puola, bet ir tuos, kurie jam priešinasi. Tada jis naudoja negarbingas priemones tokiems doriems žmonėms palaužti, įskaitant melą ir šmeižtą.

Jis nesustoja prieš nieką. Jo niekšiškumas toks siaubingas, kad tikrai negalima stebėtis, jei mūsų žmonių vaizduotėje žydas vaizduojamas kaip velnio įsikūnijimas ir viso blogio simbolis.

Plačiųjų masių nežinojimas apie vidinį žydo charakterį ir mūsų aukštesniųjų klasių instinktų stoka bei siauraprotiškumas daro mūsų žmones lengva šios žydų melo kampanijos auka.

Aukštesnieji sluoksniai dėl savo įgimto bailumo nusisuka nuo kiekvieno, kurį žydas puola melu ir šmeižtu, o paprasti žmonės tiki viskuo – arba iš nežinojimo, arba iš paprasto proto. Valstybinės institucijos arba apsigaubia tylos apsiaustu, arba, dar dažniau, persekioja neteisingai nukentėjusius, kad sustabdytų žydų spaudos kampaniją. Kai kurių oficialių asilų akyse tokie veiksmai atrodo kaip valstybės autoriteto palaikymas ir viešosios tvarkos išsaugojimas.

Pamažu baimė dėl marksistinio žydų ginklo kaip košmaras nusileidžia ant nekaltų žmonių proto ir sielos.

Jie pradeda drebėti prieš šį baugų priešą ir taip tampa jo aukomis.

11.20 PALESTINA KAIP ORGANIZACINIS CENTRAS

(k) žydų dominavimas valstybėje dabar atrodo toks visiškai užtikrintas, kad jis ne tik gali sau leisti vėl vadintis žydu, bet netgi atvirai pripažįsta savo idėjas nacionaliniais ir politiniais klausimais. Dalis jo rasės visiškai atvirai prisipažįsta esanti svetima tauta, bet net ir čia jie meluoja. Kai sionistai bando įtikinti likusį pasaulį, kad naujoji žydų tautinė savimonė bus patenkinta įkūrus Palestinos valstybę, žydai tokiu būdu gudriai apgauna paprastus gojus. Jie neturi nė menkiausio ketinimo sukurti Palestinoje žydų valstybę, kad galėtų joje gyventi. Iš tikrųjų jie nori centrinės organizacijos savo tarptautinei pasaulinei suirutei, kuri turėtų suverenias teises ir būtų laisva nuo išorinės kontrolės, kitaip tariant, prieglobsčio nuteistiems žemgrobiams ir treniruočių aikštelės pradedantiems nusikaltėliams.

Tam tikra jų dalis, kaip augančio pasitikėjimo savimi ir saugumo jausmo požymį, atvirai ir įžūliai skelbia esanti žydų rasės, o kita dalis veidmainiškai apsimeta, kad vis dar yra vokiečiai, prancūzai ar anglai.

Jų įžūlus elgesys santykiuose su kitais žmonėmis rodo, kaip arti jie mato artėjančią pergalę.

Juodaplaukis žydų jaunuolis valandų valandas tyko, šėtoniškai žvelgdamas į nieko neįtariančią merginą, kurią planuoja suvilioti, sugadindamas jos kraują ir pavogdamas ją iš jos pačios tautos. Jis naudojasi visomis įmanomomis priemonėmis, kad pakirstų pavergtos tautos rasinius pamatus. Sistemingai stengdamasis sužlugdyti merginas ir moteris, jis siekia sugriauti paskutinius rasinius barjerus kitoms tautoms, netgi plačiu mastu. Žydai buvo ir yra atsakingi už negrų atvežimą į Reino kraštą, turėdami galutinį tikslą bastardizuoti nekenčiamą baltąją rasę ir taip pažeminti jos kultūrinį ir politinį lygį, kad galėtų patys viešpatauti.

Rasiškai švarios, savo kraują suvokiančios tautos žydas niekada neįveiks. Šiame pasaulyje jis bus tik bastardizuotos tautos šeimininkas.

Štai kodėl jis sistemingai stengiasi sumažinti rasinę tautos kokybę nuolat nuodydamas individą.

11.21 PROLETARIATO DIKTATŪRA

Politikos srityje demokratijos idėją jis pradeda keisti proletariato diktatūra.

Marksizmo organizuotoje masėje jis rado ginklą, leidžiantį jam atsisakyti demokratijos, kad galėtų pavergti ir valdyti diktatoriškai, pasitelkdamas brutalią jėgą.

Šiai revoliucijai įvykdyti jis sistemingai dirba dviem būdais: ekonominiu ir politiniu.

Padedamas tarptautinės įtakos, jis suformuoja priešų žiedą aplink tas tautas, kurios pasirodė esančios pernelyg tvirtos, kad jis galėtų jas pulti iš vidaus. Jis kursto jas karui ir, jei reikia, mūšio lauke iškelia revoliucijos vėliavą.

Ekonomiškai jis kenkia valstybei, kol socialinės programos tampa tokios nepelningos, kad jos atimamos iš valstybės ir perduodamos jo finansinei kontrolei.

Politiškai jis stengiasi atimti iš valstybės pragyvenimo priemones, pakerta nacionalinio pasipriešinimo ir gynybos pagrindus, griauna pasitikėjimą vadovybe, niekina praeitį ir jos istoriją ir viską, kas iš tiesų didinga, tempia į griovį.

Kultūriniu požiūriu jis užteršia meną, literatūrą ir teatrą, niekina nacionalinius jausmus, griauna visas didingo ir gražaus, vertingo ir gero sampratas ir galiausiai nuleidžia tautą iki savo žemos prigimties lygio.

Tyčiojamasi iš religijos, etika ir moralė vaizduojamos kaip atgyvenę prietarai, kol griūva paskutiniai ramsčiai, nuo kurių priklauso tautinės būties kova už būvį šiame pasaulyje.

11.22 NUO NACIONALINIŲ ŽYDŲ PRIE RASINIŲ ŽYDŲ

(l) Dabar prasideda paskutinė didžioji revoliucija. Kai tik žydas įgyja politinę valdžią, jis nusimeta paskutines uždangas. Iš demokratinio nacionalinio žydo atsiranda kraujo žydas, tautų tironas. Per kelerius metus jis stengiasi išrauti su šaknimis visus tuos, kurie atstovauja nacionalinei inteligentijai. Taip atimdamas iš žmonių jų prigimtinius intelektualinius lyderius, jis padaro juos subrendusius vergo daliai – nuolatiniam pavergimui.

Baisiausias tokios vergijos pavyzdys – Rusija, kur jis, apimtas laukinio fanatizmo, iš dalies nežmoniškai kankindamas, nužudė arba išmarino badu 30 milijonų žmonių. Jis tai darė tam, kad žydų žurnalistų ir biržos banditų gauja galėtų užvaldyti didelę tautą.

Galutinis rezultatas – ne tik žydų engiamų žmonių laisvės praradimas, bet ir šio tautų parazito galas. Po aukos mirties anksčiau ar vėliau miršta ir vampyras.

11.23 BASTARDIZUOTI ŽMONĖS

Jei apžvelgtume visas Vokietijos žlugimo priežastis, pamatytume, kad giliausia ir lemiama priežastis tebėra rasinės problemos, ypač žydų pavojaus, nepripažinimas.

1918 m. rugpjūčio mėn. mūšių laukuose patirtus pralaimėjimus būtų buvę pakankamai lengva atlaikyti. Jie buvo niekis, palyginti su mūsų tautos pasiektomis karinėmis pergalėmis. Mūsų žlugimas nebuvo tų pralaimėjimų pasekmė. Veikiau mus nuvertė jėga, kuri tuos pralaimėjimus parengė, kelis dešimtmečius sistemingai veikdama, kad pavogtų politinius ir moralinius instinktus bei ištvermę, kurie vieninteliai daro tautą pajėgią ir todėl tinkamą egzistuoti.

Nepaisydamas mūsų tautos rasinių pagrindų išsaugojimo problemos, senasis Reichas nepaisė vienintelės teisės, leidusios jam išlikti šiame pasaulyje. Tautos, kurios iš savo žmonių padaro mišrūnus arba leidžia, kad jų žmonės būtų paversti mišrūnais, nusideda prieš amžinosios Apvaizdos valią. Todėl į jų nuvertimą nuo stipresnio priešininko rankos negalima žvelgti kaip į skriaudą, o priešingai – kaip į teisingumo atkūrimą. Jei tauta atsisako saugoti ir puoselėti prigimties duotas savybes, kurių šaknys glūdi kraujyje, tokia tauta neturi teisės skųstis dėl savo žemiškosios egzistencijos praradimo.

Viską šioje žemėje galima pagerinti. Kiekvienas pralaimėjimas gali tapti būsimos pergalės pagrindu. Kiekvienas pralaimėtas karas gali tapti vėlesnio atgimimo priežastimi. Kiekvienas sunkumas gali suteikti naują postūmį žmogaus energijai. Ir iš kiekvienos priespaudos gali atsirasti jėgų, kurios paskatins naują dvasinį atgimimą – su sąlyga, kad kraujas išliks tyras.

Tačiau rasinio grynumo praradimas visiems laikams sugriaus vidinę laimę. Jis degraduoja žmones visiems laikams. Ir pasekmių niekada nepavyks pašalinti.

Ištyrę šią vienintelę problemą ir palyginę ją su kitomis gyvenimo problemomis, nesunkiai suprasime, kokios jos nereikšmingos. Visos jos yra ribotos laike, tačiau kraujo grynumo išlaikymo arba praradimo problema trunka tiek, kiek trunka pats žmogus.

Visus prieškario nuosmukio simptomus galima sieti su rasinėmis priežastimis.

11.24 NESUGEBĖJIMAS ATPAŽINTI VIDINIO PRIEŠO

Nesvarbu, ar kalbama apie bendrosios teisės klausimus, ar apie ekonominio gyvenimo perteklių, kultūrinio nuosmukio ar politinės degeneracijos požymius, apie ydingą mokyklinį ugdymą ar blogą spaudos įtaką suaugusiems gyventojams – visada ir visur tai yra esminis tautos rasinių poreikių nepaisymas. Tai yra nesugebėjimas pripažinti svetimos rasės keliamo pavojaus.

Štai kodėl visi reformų bandymai, visos socialinės pagalbos institucijos, visos politinės pastangos, visa ekonominė pažanga ir akivaizdus bendrųjų žinių atsargų didėjimas praktiškai buvo bevaisiai. Tauta ir ją įgalinanti egzistuoti organizacija – valstybė – netapo sveikesnė, o priešingai, vis labiau merdėjo. Netikra senojo Reicho gerovė negalėjo užmaskuoti jo vidinio silpnumo. Ir kiekvienas bandymas

Jį atgaivinti žlugo, nes buvo nepaisoma svarbiausios problemos.

Būtų klaidinga manyti, kad įvairių politinių partijų, bandžiusių taisyti vokiečių tautos būklę, pasekėjai ar net visi jų vadovai savaime buvo blogi ar piktavaliai. Jų veikla buvo pasmerkta nesėkmei vien dėl to, kad jie nematė nieko kito, kaip tik mūsų bendro negalavimo simptomus, ir bandė gydyti simptomus, nepastebėdami tikrosios ligos priežasties. Jei metodiškai išstudijuotume senojo Reicho politinę raidą, negalėtume nepastebėti, kad, atlikus kruopščią politinę analizę, vidinės degeneracijos procesas prasidėjo dar Vokietijos susivienijimo metu. Bendra padėtis kasmet blogėjo, nepaisant akivaizdžios politinės sėkmės ir didėjančios ekonominės gerovės.

Per Reichstago rinkimus augantis marksistų balsų skaičius rodė, kad tuo metu sparčiai artėjo vidinis susiskaldymas ir politinis žlugimas. Visos vadinamųjų buržuazinių partijų pergalės buvo bevertės – ne tik todėl, kad jos negalėjo užkirsti kelio skaitiniam augančios marksistinių balsų masės didėjimui, bet daugiausia dėl to, kad jos pačios jau buvo užsikrėtusios irimo fermentu. Nors ir visai to nesuvokdamas, buržuazinis pasaulis iš vidaus buvo užkrėstas mirtinais marksistinių idėjų nuodais. Retkarčiais jų pasipriešinimą lėmė konkurencinė kova tarp ambicingų politinių lyderių, o ne koks nors principinis priešinimasis tarp priešininkų, pasiryžusių kovoti iki galo.

Per visus tuos metus tik vienas veikėjas kovojo atkakliai, ir tai buvo žydas. Dovydo žvaigždė nuolat kilo aukštyn, nes tautinės savisaugos valia mažėjo.

Todėl 1914 m. rugpjūtį į mūšio laukus veržėsi ne vieninga, puolimui pasiryžusi tauta. Veikiau tai buvo paskutinis tautos savisaugos instinkto žybtelėjimas prieš šliaužiantį pacifistinį-marksistinį tautos kūno paralyžių. Net ir tomis lemtingomis dienomis mes neatpažinome vidinio priešo, todėl visos išorinės pastangos turėjo nueiti perniek. Apvaizda nesuteikė savo atlygio nugalėjusiam kardui, bet vadovavosi amžinuoju atpildo dėsniu.

Gilus viso to suvokimas buvo šaltinis tų principų ir tendencijų, kurios įkvepia mūsų naująjį judėjimą. Buvome įsitikinę, kad tik pripažindami tokias tiesas galime sustabdyti vokiečių nacionalinį nuosmukį ir padėti granitinį pamatą, ant kurio vėl būtų galima kurti valstybę – valstybę, kuri būtų ne svetimas ekonominių tikslų ir interesų mechanizmas, o nacionalinis organizmas:

Vokiečių valstybė vokiečių tautai.

12 SKYRIUS – PIRMASIS NACIONALSOCIALISTINĖS VOKIETIJOS DARBININKŲ PARTIJOS RAIDOS LAIKOTARPIS

Jei šio tomo pabaigoje aprašau pirmąjį mūsų judėjimo pažangos etapą ir trumpai apžvelgiu iškeltas problemas, tai ne todėl, kad siekiu atskleisti judėjimo idealus. Jie yra tokie reikšmingi, kad jiems reikia viso tomo. Todėl antrąjį šios knygos tomą skirsiu išsamiai principų, sudarančių mūsų judėjimo programą, apžvalgai ir pabandysiu nupiešti vaizdą, ką turime omenyje sakydami „valstybė“.

Sakydamas „mes“, turiu omenyje visus tuos šimtus tūkstančių žmonių, kurie iš esmės jaučia tą patį troškimą, nors atskirais atvejais ir neranda tinkamų žodžių savo vidinei vizijai apibūdinti. Pažymėtinas visų didžiųjų reformų faktas, kad iš pradžių kelių milijonų vardu pasisako tik vienas vienintelis gynėjas. Dažnai tikslas daugelį šimtmečių buvo šimtų tūkstančių žmonių gilaus troškimo objektas, kol galiausiai vienas žmogus išeina į priekį, kad paskelbtų masių valią ir taptų seno troškimo – kurį jis dabar veda į pergalę kaip naują idėją – vėliavnešiu.

Tai, kad milijonai žmonių širdyje trokšta radikaliai pakeisti dabartines sąlygas, įrodo jų gilus nepasitenkinimas. Šis jausmas pasireiškia tūkstančiais būdų: vieniems kaip nusivylimas ir neviltis, kitiems – kaip pasipiktinimas, pyktis ir pasipiktinimas. Vienas žmogus reaguoja abejingai, kitas – žiauriai perdėtai. Kiti šio jausmo liudytojai yra tie, kurie susilaiko nuo balsavimo, taip pat daugelis tų, kurie linkę stoti fanatiškų kairiųjų ekstremistų pusėn.

Būtent į pastaruosius mūsų jaunasis judėjimas turėjo kreiptis. Jis neturėjo būti organizacija, skirta patenkintiems ir patenkintiems, bet veikiau turėjo apimti visus tuos, kurie kenčia nuo gilaus nerimo ir neranda ramybės, nelaiminguosius ir nepatenkintuosius. Ji neturėjo plaukti tautos paviršiumi, o turėjo įleisti šaknis giliai tarp masių.

12.1 PADĖTIS PO REVOLIUCIJOS

Vertinant grynai politiškai, 1918 m. vaizdas buvo toks: tauta padalinta į dvi dalis. Vienoje dalyje, daug mažesnėje, gyveno tautos intelektualiniai sluoksniai. Paviršutiniškai ši dalis yra nacionalistinė, tačiau šis žodis jiems reiškia tik miglotą ir silpną vadinamųjų valstybinių interesų gynimą, kurie iš esmės sutampa su dinastiniais interesais. Ši klasė bando ginti savo idėjas ir siekti savo tikslų intelektualiniais ginklais; jie yra fragmentiški ir paviršutiniški ir visiškai žlunga susidūrus su priešo brutalumu. Vienu žiauriu smūgiu ši klasė, anksčiau valdžiusi, dabar yra nušluojama. Ji dreba iš baimės ir sutinka su kiekvienu pažeminimu, kurį jai primeta negailestingas nugalėtojas.

Prieš juos stoja antroji klasė – plačios fizinių darbininkų masės. Ši grupė yra organizuota daugiau ar mažiau radikalių marksistinių pažiūrų ir pasiryžusi brutalia

jėga palaužti bet kokį intelektualų pasipriešinimą. Jie neturi jokių nacionalistinių tendencijų ir sąmoningai atmeta bet kokius nacionalinius interesus. Priešingai, jie propaguoja užsienio engėjo interesus. Ši klasė skaitlingumo požiūriu yra stipriausia ir, dar svarbiau, apima visus tuos elementus, kurie būtini nacionaliniam atgimimui.

Jau 1918 m. buvo aišku viena: joks vokiečių tautos atgimimas neįmanomas be į išorę nukreiptos valdžios atkūrimo. Tam būtina sąlyga yra ne ginklai, kaip šneka mūsų buržuaziniai „valstybininkai“, o valios jėga. Anksčiau vokiečių tauta turėjo daugiau nei pakankamai ginklų. Ir vis dėlto jie nesugebėjo apginti savo laisvės, nes jiems trūko tos energijos, kuri kyla iš tautinės savisaugos instinkto – valios savigynos. Net geriausia ginkluotė tėra negyva ir bevertė medžiaga, kol trūksta dvasios, dėl kurios žmonės nori ir yra pasiryžę ją naudoti. Vokietija tapo bejėgė ne dėl ginklų trūkumo, bet dėl valios saugoti savo ginklus nacionalinio išlikimo labui stokos.

Šiandien ypač mūsų kairieji politikai nuolat pabrėžia, kad jų beginklė, nuolaidi ir iš tiesų išdavikiška užsienio politika yra ginklų trūkumo priežastis. Į tai turime atsakyti: ne, yra priešingai. Savo antinacionaline ir nusikalstama politika jūs atidavėte mūsų ginklus. O dabar bandote įtikinti žmones, kad jūsų apgailėtiną vilnietiškumą iš esmės lėmė ginklų trūkumas. Kaip ir visa kita, ką darote, tai yra melas ir falsifikacija.

Tačiau dešiniųjų politikai nusipelno lygiai tokių pačių priekaištų. Būtent dėl jų apgailėtino bailumo 1918 m. į valdžią atėjo tie žydų raupsuotieji, kad pavogtų tautos ginklus. Jie irgi neturi savo pusėje nei teisės, nei proto, kai apeliuoja į nusiginklavimą kaip savo apdairumo (o tai reiškia – bailumo) priežastį. Veikiau mūsų bejėgiškumas yra jų bailumo rezultatas.

Todėl Vokietijos galios atkūrimo klausimas yra ne: „Kaip mes galime pasigaminti ginklų?“, bet: „Kaip mes galime pasigaminti ginklų?“: Kaip mes galime pagaminti tą dvasią, kuri įgalina tautą nešiotis ginklus? Kai ši dvasia įsivyrauja tarp žmonių, tada valia randa tūkstančius būdų – kiekvienas iš jų baigiasi ginklu! Tačiau bailys užpultas neiššauna nė vieno šūvio, nors ir turėtų dešimt pistoletų. Jam jie mažiau vertingi nei įkalta lazda drąsaus žmogaus rankose.

12.2 POLITINĖS GALIOS ATKŪRIMAS

Mūsų tautos politinės galios atkūrimo problema visų pirma yra tautos savisaugos instinkto atkūrimo problema – jau vien dėl to, kad kiekvienas parengiamasis užsienio politikos žingsnis ir kiekvienas sprendimas dėl valstybės vertės, kaip parodė patirtis, turi būti grindžiamas ne turimais ginklais, o tautos moraliniu atsparumu. Gebėjimą kurti sąjungas lemia ne tiek inertiška ginklų masė, kiek akivaizdi tvirta tautos savigynos valia ir didvyriška, mirtį nešanti drąsa. Aljansas sudaromas ne tarp ginklų, bet tarp žmonių.

Todėl britų tauta bus laikoma vertingiausia sąjungininke pasaulyje tol, kol bus galima tikėtis, kad jos valdžia ir plačiųjų masių dvasia parodys tą brutalumą ir atkaklumą, kuris įgalina ją vesti iki pergalės bet kokią pradėtą kovą – nepaisant jos

trukmės ir aukų. Ir visa tai, nors turima karinė ginkluotė, palyginti su kitų tautų ginkluote, gali būti visiškai nepakankama.

Supratę, kad Vokietijos atkūrimas yra politinės savisaugos valios atgaivinimo klausimas, gana aiškiai matome, kad neužteks laimėti tuos elementus, kurie jau yra nacionaliai nusiteikę, o tik nacionalizuojant sąmoningai antinacionaliai nusiteikusias mases.

12.3 PLAČIŲJŲ MASIŲ ĮTIKINIMAS

Todėl jaunas judėjimas, siekiantis atkurti Vokietijos valstybę, turinčią visas suverenias galias, turės visas savo pastangas nukreipti į plačiųjų masių įtikinimą. Apskritai mūsų vadinamoji „nacionalinė buržuazija“ yra tokia apgailėtina, o jos nacionalinė dvasia atrodo tokia menka, kad galime būti tikri, jog ji nesukels jokio rimtesnio pasipriešinimo galingai vidaus ar užsienio politikai. Net jei siaurakakčiai vokiečių buržuazijos atstovai, atėjus išsigelbėjimo valandai, ir toliau pasyviai priešinsis – kaip jie darė Bismarko laikais, - mums niekada nereikės bijoti jokio aktyvaus jų pasipriešinimo, nes jų bailumas yra pripažintas ir tariamas.

Visai kitaip yra su mūsų internacionalizuotomis masėmis. Savo primityviu šiurkštumu jos yra linkusios į smurto idėją, o kartu jų žydų lyderiai yra žiauresni ir negailestingesni. Jie sutriuškins bet kokį vokiečių atgimimą, kaip sutriuškino vokiečių kariuomenę, smogdami iš užnugario. Svarbiausia, šios organizuotos masės pasinaudos savo skaitine dauguma šioje parlamentinėje valstybėje ne tik tam, kad trukdytų bet kokiai nacionalinei užsienio politikai, bet ir tam, kad neleistų Vokietijai atkurti savo politinę galią užsienyje – taip ji taps nepageidaujama sąjungininke. Ne tik mes patys suvokiame savo 15 milijonų marksistų, demokratų, pacifistų ir centristų silpnumą; užsienio valstybės taip pat pripažįsta šią vidinę naštą ir atsižvelgia į ją svarstydamos galimas sąjungas. Niekas nesusivienija su valstybe, kurioje aktyvioji gyventojų dalis net pasyviai priešinasi bet kokiai ryžtingai užsienio politikai.

Prie to prisideda ir tai, kad už nacionalinę išdavystę atsakingų partijų lyderiai yra pasirengę priešintis bet kokiam mėginimui atsinaujinti, kad tik išlaikytų valdžią. Istoriškai vertinant, vokiečių tautai neįmanoma susigrąžinti buvusios padėties keršijant tiems, kurie buvo mūsų valstybės žlugimo priežastis ir proga. Prieš palikuonių teismą 1918 m. lapkritis bus vertinamas ne kaip paprastas sukilimas, o kaip valstybės išdavystė.

Todėl bet kokia galimybė atgauti Vokietijos nepriklausomybę pirmiausia priklauso nuo to, ar bus atkurta vidinė tautos valios vienybė.

Žvelgiant techniniu požiūriu, atrodo absurdiška galvoti apie Vokietijos išlaisvinimą, kol masės nenori palaikyti laisvės idealo. Žvelgiant grynai kariniu požiūriu, kiekvienas karininkas sutiks, kad karo prieš išorės priešą negali pradėti studentų batalionai; kartu su tautos smegenimis reikalingi ir kumščiai.

Be to, reikia nepamiršti, kad tauta netektų nepakeičiamo turto, jei krašto gynyboje dalyvautų tik vadinamoji inteligentija. Jaunų vokiečių inteligentų, kurie 1914

m. rudenį įstojo į savanorių pulkus ir krito Flandrijos mūšių laukuose, vėliau labai trūko. Jie buvo didžiausias turtas, kurį turėjo tauta; jų praradimo karo eigoje nebuvo galima kompensuoti. Ir ne tik pati kova negalėjo vykti be darbo masių šturmo batalionuose, bet ir būtinas techninis pasirengimas negalėjo būti atliktas be vidinės tautos valios vienybės.

Mūsų tauta, kuri turi egzistuoti nuginkluota, stebima tūkstančio Versalio sutartimi paskirtų akių, negali techniškai pasirengti atgauti savo laisvę ir žmogiškąją nepriklausomybę tol, kol visa vidaus šnipų armija nebus sumažinta iki tų kelių žmonių, kurie dėl savo įgimto niekšiškumo už gerai žinomus 30 sidabrinių gali išduoti bet ką ir bet ką. Tačiau su tokiais žmonėmis mes galime susidoroti. Tačiau milijonai žmonių, kurie priešinasi bet kokiam tautiniam atgimimui vien dėl savo politinių pažiūrų, sudaro neįveikiamą kliūtį – tol, kol jų priešinimosi priežastis, tarptautinė marksistinė pasaulėžiūra, nebus įveikta ir išvaryta iš jų širdžių ir protų.

Kad ir kokiu požiūriu nagrinėtume mūsų valstybės ir tautinės nepriklausomybės atgavimo galimybę – ar techninio apginklavimo, ar pačios kovos požiūriu – būtina sąlyga visada išlieka ta pati. Tai – plačiųjų masių įtikinimas pripažinti mūsų nacionalinės nepriklausomybės principą.

Jei neatgausime išorinės laisvės, kiekviena vidaus reforma geriausiu atveju bus mūsų, kaip kolonijos, gamybinių galių didinimas. Bet kokio vadinamojo ekonominio pagerinimo perteklius pateks tik į mūsų tarptautinių valdytojų rankas, o bet koks socialinis pagerinimas geriausiu atveju padidins mūsų darbo našumą jiems. Vokiečių tauta negali pasiekti jokios kultūrinės pažangos, nes tokia pažanga pernelyg susijusi su politine nepriklausomybe ir mūsų tautos orumu.

Todėl, jei patenkinamą Vokietijos ateities problemos sprendimą galime rasti tik laimėdami plačias mases nacionalistinei idėjai, šį švietimo darbą reikia laikyti aukščiausiu ir svarbiausiu uždaviniu, kurį turi atlikti judėjimas – tai yra judėjimas, kuris nesiekia tenkinti vien dabarties poreikių, bet viską svarsto tik ateities rezultatų šviesoje.

12.4 MASIŲ NACIONALIZAVIMAS

Taigi jau 1919 m. buvome įsitikinę, kad masių nacionalizacija bus mūsų aukščiausias tikslas.

Taktiniu požiūriu iš to išplaukė nemažai įsipareigojimų.

(1) Jokia socialinė auka negalėjo būti laikoma per didele, kad būtų galima laimėti mases tautiniam atgimimui.

Bet kokios šiandien darbuotojams suteiktos ekonominės lengvatos yra nereikšmingos, palyginti su nauda, kurią gaus visa tauta, jei jos prisidės prie žmonių masių sugrąžinimo į savo tautą. Niekas kitas, išskyrus niekšiškumą ir trumparegiškumą – kurie, deja, yra vyraujantys mūsų darbdavių bruožai – negali

sutrukdyti žmonėms suvokti, kad ilgainiui joks ekonominis pagerėjimas, taigi ir pelno didėjimas, neįmanomas, jei nebus atkurtas mūsų tautos vidinis tautinis solidarumas.

Jei Vokietijos profesinės sąjungos karo metu būtų bekompromisiškai gynusios darbininkų klasės interesus; jei net karo metu jos būtų tūkstančius kartų pasinaudojusios darbo streiku, kad priverstų dividendų trokštančius pramonininkus patenkinti darbininkų reikalavimus; jei tuo pat metu jos, kaip geri vokiečiai, būtų taip pat tvirtai gynusios krašto gynybą, kaip ir savo reikalavimus; jei jos būtų davusios savo šaliai tai, kas jai priklauso, - tada karas niekada nebūtų pralaimėtas. Kokios juokingai nereikšmingos būtų buvusios visos ir net didžiausios ekonominės nuolaidos, palyginti su milžiniška karo pergalės svarba!

Judėjimui, planuojančiam grąžinti vokiečių darbininką vokiečių tautai, absoliučiai būtina aiškiai suvokti, kad į ekonomines aukas reikia visiškai nekreipti dėmesio – žinoma, su sąlyga, kad jos nesukels pavojaus nacionalinės ekonominės sistemos nepriklausomybei ir stabilumui.

(2) Nacionalistinis masių auklėjimas gali būti vykdomas tik netiesiogiai, gerinant jų socialines sąlygas. Tik taip galima sukurti tokias ekonomines sąlygas, kurios leistų visiems dalyvauti tautos kultūriniame gyvenime.

(3) Plačiųjų masių nacionalizavimas niekada negali būti pasiektas pusinėmis priemonėmis, t. y. silpnai reikalaujant vadinamosios objektyvios pozicijos, bet tik negailestingai ir atsidavusiai siekiant vienintelio tikslo. Tai reiškia, kad tautos negalima padaryti „nacionaline“ ta prasme, kurią šiam žodžiui šiandien suteikia mūsų buržuazinė klasė – su daugybe apribojimų, - o tik įnirtinga ir kraštutine prasme. Nuodus galima įveikti tik priešnuodžiu, ir tik paviršutiniškas buržuazinis protas gali manyti, kad vidurio kelias yra kelias į dangų.

Plačiosios tautos masės nėra nei profesoriai, nei diplomatai. Jie tik menkai išmano abstrakčias idėjas; jų reakcija labiau priklauso jausmų sričiai. Būtent ten slypi jų teigiamas arba neigiamas požiūris. Jie reaguoja tik į vieno iš dviejų kraštutinumų jėgos išraišką ir niekada nereaguoja į bet kokią pusiaukelę, svyruojančią tarp šių dviejų kraštutinumų. Jų emocinis pagrindas taip pat lemia jų nepaprastą stabilumą. Tikėjimas yra stipresnis už žinojimą; meilė mažiau kintanti už pagarbą; neapykanta pastovesnė už priešiškumą. Ir varomoji jėga, sukėlusi didžiausias revoliucijas šioje žemėje, niekada nebuvo mokslinis mokymas, įgavęs galią masėms, bet visada jas įkvėpdavęs fanatizmas – o kartais net isterija, kuri jas pastūmėdavo į priekį.

Kiekvienas, norintis užkariauti mases, turi žinoti raktą, kuris atveria duris į jų širdis. Tai ne objektyvumas, t. y. silpnumas, o valia ir galia.

5) Žmonių sielą galima užkariauti tik tada, jei vykdysime pozityvią kovą už savo tikslus, taip pat sunaikinsime jiems besipriešinantį priešą.

Matydami negailestingą puolimą prieš priešą, žmonės tai priima kaip tokio veiksmo teisingumo įrodymą. Ir atvirkščiai, kai užpuolikas atsisako sunaikinti priešą, dėl to jo teisingumas atrodo abejotinas, o gal net neteisybė.

Masės yra tik pačios gamtos dalis. Jų jausmai neleidžia suprasti rankų paspaudimo tarp prisiekusių priešų. Jos trokšta stipresniojo pergalės ir silpnesniojo sunaikinimo arba bent jau besąlygiško jo paklusimo.

Masių nacionalizavimas pavyks tik tada, jei pozityvioje kovoje už žmonių sielą bus išnaikinti tie tarptautiniai nuodintojai, kurie tam priešinasi.

5) Visi didieji mūsų laikų klausimai yra momento klausimai ir tėra tam tikrų konkrečių priežasčių padariniai. Ir tarp visų jų yra tik vienas, turintis gilią priežastinę reikšmę, būtent tautos rasinio išsaugojimo klausimas. Žmogaus stiprybė ir silpnumas priklauso tik nuo kraujo. Tautos, kurios nesuvokia savo rasinių išteklių svarbos, panašios į žmones, kurie bando išauklėti pudelį, kad jis atliktų kurto darbą, - nesuprasdami, kad ir kurto greitis, ir pudelio klusnumas yra įgimtos savybės, kurių neįmanoma išmokti. Tauta, kuri nesugeba išsaugoti savo rasinio grynumo, tuo pačiu atsisako tautos sielos vienybės su visomis jos apraiškomis. Suskilęs tautinis charakteris yra neišvengiamas kraujo susiskaldymo rezultatas. O tautos dvasinių ir kūrybinių jėgų kaita yra tik jos rasinių pagrindų kaitos padarinys.

Kas norėtų išvaduoti vokiečių tautą nuo jos šiandieninių ydų – kurios kilo ne iš jos pirminės prigimties – pirmiausia turi atsikratyti svetimų virusų nacionaliniame kūne.

Vokiečių tauta niekada nebus atkurta, jei nebus aiškiai suprasta rasinė problema, taigi ir žydų klausimas.

Rasinis klausimas yra raktas ne tik į žmonijos istoriją, bet ir į bet kokią žmonijos kultūrą.

6)Įtraukdami internacionalistų mases į nacionalinę bendruomenę, neketiname pamiršti prekybos ir profesinių interesų apsaugos. Skirtingi profesiniai interesai nėra tas pats, kas klasinis susiskaldymas, bet yra neatsiejami nuo mūsų ekonominio gyvenimo. Profesinis grupavimasis visiškai neprieštarauja tautinės bendruomenės idėjai, nes tai reiškia tautinę vienybę visų tų problemų, kurios turi įtakos pačios tautos gyvenimui, atžvilgiu.

Profesinės grupės ar klasės integracija į nacionalinę bendruomenę arba į valstybę negali būti įgyvendinta pažeminant aukštesniąsias klases, o tik iškeliant žemesniąsias. Klasė, kuri vykdo šį procesą, niekada nėra aukštesnioji klasė, o veikiau žemesnioji – ta, kuri kovoja už lygias teises. Dabartinė buržuazija į valstybę buvo inkorporuota ne diduomenės priemonėmis, o tik savo pačios energija ir lyderyste.

Vokiečių darbininką pakelti ir įtraukti į vokiečių tautinę bendruomenę galima ne neveiksmingomis kalbomis apie brolybę, bet sistemingai gerinant socialinį ir kultūrinį darbininkų gyvenimą – kol bus panaikinti didžiausi skirtumai. Judėjimas, kuris to siekia, turi stengtis verbuoti savo pasekėjus daugiausia iš darbininkų gretų. Intelektualinių klasių narius jis gali įtraukti tik tiek, kiek jie visiškai supranta siekiamą tikslą. Šio pertvarkos ir susivienijimo proceso neįmanoma užbaigti per 10 ar 20 metų; kaip rodo patirtis, tam prireiks kelių kartų.

Sunkiausia kliūtis mūsų šiuolaikinio darbininko susijungimui su nacionaline bendruomene yra ne tiek tai, kad jis kovoja už savo bendradarbių interesus, kiek internacionalinės idėjos, kuriomis jis persmelktas ir kurios yra priešiškos tautiškumui ir tėvynei. Jei profsąjungos būtų įkvėptos tos pačios vadovybės, jos galėtų milijonus darbininkų paversti vertingiausiais tautinės bendruomenės nariais, tuo nepaveikdamos jų pačių kovos už savo ekonominius reikalavimus.

Judėjimas, kuris nuoširdžiai stengiasi sugrąžinti vokiečių darbininką į jo tautą ir išgelbėti jį nuo internacionalizmo kvailysčių, turi vesti energingą kampaniją prieš tam tikras tarp pramonininkų paplitusias sampratas. Viena iš jų yra ta, kad darbuotojas privalo atiduoti visas savo ekonomines teises darbdaviui, be to, kad darbininkai įsivels į konfliktą su nacionaline bendruomene, jei bandys ginti savo pagrįstus interesus. Šis teiginys yra sąmoningas melas; nacionalinės bendruomenės idėja nenustato jokių pareigų vienai pusei, kurios nėra nustatytos kitai.

Darbininkas neabejotinai nusideda prieš tautinės bendruomenės dvasią, jei veikia visiškai savo iniciatyva ir kelia perdėtus reikalavimus, neatsižvelgdamas į bendrąjį gėrį ar nacionalinės ekonomikos išlikimą. Tačiau pramonininkas taip pat nusikalsta, jei taiko nežmoniškus išnaudojimo metodus ir piktnaudžiauja tautos darbo jėgomis, kad iš darbininkų prakaito nepelnytai susikrautų sau milijonus. Jis neturi teisės vadintis „nacionaliniu“ ir kalbėti apie tautinę bendruomenę; jis tėra be skrupulų veikiantis egoistas, sėjantis socialinio nepasitenkinimo sėklą ir provokuojantis konflikto dvasią, kuri anksčiau ar vėliau turi pakenkti tautos interesams.

Jaunasis judėjimas savo narius pirmiausia turi semti iš dirbančiųjų masių. Šios masės turi būti išlaisvintos iš tarptautinės iliuzijos gniaužtų. Jos turi būti išlaisvintos iš socialinės kančios. Jos turi būti pakylėtos virš dabartinės kultūrinės kančios ir paverstos vieningu ir vertingu liaudies bendruomenės veiksniu, įkvėptu nacionalistinių idėjų ir jausmų.

Jei tarp nacionalistinių intelektualų sluoksnių galima rasti vyrų, kurie nuoširdžiai myli liaudį ir nekantriai laukia Vokietijos ateities, o kartu gerai supranta kovos už masių sielą svarbą, tokie vyrai nuoširdžiai laukiami mūsų judėjimo gretose. Jie gali pasitarnauti kaip vertinga intelektualinė jėga. Tačiau šis judėjimas niekada negali siekti verbuoti savo narių iš buržuazinių rinkėjų bandos. Jei taip būtų daroma, judėjimas būtų apkrautas grupe žmonių, kurių visas mentalitetas tik paralyžiuotų mūsų kampaniją, kuria siekiama užkariauti mases.

Teoriškai gali būti tiesa, kad plačiosioms masėms įtaką turėtų daryti jungtinė aukštesniųjų ir žemesniųjų socialinių sluoksnių vadovybė judėjimo rėmuose. Tačiau nepaisant viso to, faktas lieka faktu: nors ir įmanoma daryti psichologinę įtaką buržuaziniams sluoksniams ir sužadinti tam tikrą jų entuziazmą ar net pažadinti tam tikrą supratimą mūsų viešomis demonstracijomis, jų tradicinių savybių – arba, geriau sakant, ydų – pakeisti neįmanoma. Tokios ydos yra per šimtmečius susiformavusios tradicijos dalis. Skirtumas tarp šių dviejų grupių kultūrinio lygio ir jų požiūrio į

ekonominius klausimus tebėra toks didelis, kad jis taptų kliūtimi, kai tik atslūgtų pradinis mūsų demonstracijų entuziazmas.

Galiausiai, į mūsų programą neįeina ne pačios nacionalistų stovyklos pertvarkymas, o veikiau siekis į savo pusę patraukti tuos, kurie yra nusistatę prieš nacionalistus.

Galiausiai viso judėjimo strategija turi būti nustatoma atsižvelgiant į šį požiūrį.

(7) Šis vienpusiškas, bet aiškus požiūris turi pasireikšti ir judėjimo propagandoje; kita vertus, tai absoliučiai būtina propagandiniais sumetimais.

Jei propaganda turi būti naudinga judėjimui, ji turi būti skirta tik vienai pusei. Jei ji skirsis, jos kreipimosi kryptis nebus suprasta vienoje stovykloje arba gali būti atmesta kitoje stovykloje, kaip tiesiog akivaizdi ir neįdomi; nes abiejų aptariamų stovyklų intelektualinis išsilavinimas labai skiriasi.

Net ir stilius bei tonas negali turėti vienodo poveikio tuose dviejuose priešinguose socialinės struktūros kraštutinumuose. Jei propaganda susilaikys nuo primityvių išraiškos formų, ji nepaveiks masių jausmų. Kita vertus, jei ji savo žodžiais ir gestais atitiks primityvius masių jausmus, vadinamieji intelektualų sluoksniai ją atmes kaip grubią ir vulgarią.

Iš šimto vadinamųjų oratorių vargu ar yra dešimt tokių, kurie šiandien galėtų veiksmingai kalbėti gatvių šlavėjų, šaltkalvių, kanalizacijos valytojų ir t. t. auditorijai, o rytoj lygiai taip pat veiksmingai skaityti paskaitas universiteto profesorių ir studentų auditorijai. Iš tūkstančio kalbėtojų gali būti tik vienas, kuris toje pačioje salėje gali kalbėti šaltkalviams ir profesoriams taip, kad jo teiginiai būtų visiškai suprantami kiekvienai grupei, o tuo pat metu jis veiksmingai paveiktų ir vienus, ir kitus ir pažadintų entuziazmą, sulaukdamas nuoširdžių plojimų. Tačiau visada reikia atsiminti, kad net pati gražiausia teorija daugeliu atvejų gali pasiekti visuomenę tik per mažesnius protus.

Svarbu ne genialaus žmogaus, sukūrusio didžiąją idėją, vizija, o tai, kokios sėkmės pasiekia jo pranašai, perduodami šią idėją plačiosioms masėms.

Socialdemokratija ir visas marksistinis judėjimas buvo ypač patrauklūs dėl to, kad visuomenė, į kurią jie kreipėsi, buvo vienoda. Kuo ribotesnės ir siauresnės buvo jų idėjos ir argumentai, tuo lengviau masėms buvo jas suvokti ir įsisavinti; tos idėjos ir argumentai buvo gerai pritaikyti žemam intelekto lygiui.

Šios aplinkybės paskatino naująjį judėjimą laikytis aiškios ir paprastos linijos:

Propaganda tiek savo žinia, tiek išraiškos formomis turi atitikti masių intelekto lygį, o jos vertė turi būti matuojama tik faktiniais rezultatais.

Viešame visų klasių susirinkime geriausias kalbėtojas yra ne tas, kuris yra arčiausiai intelektualų, bet tas, kuris žino, kaip užkariauti masių širdis.

Dalyvaujantis išsilavinęs žmogus, kuris įžvelgia kalbą dėl jos žemo intelektualinio lygio – nors ir mato jos poveikį žemesnėms grupėms, kurias reikia laimėti, - tik įrodo savo mąstymo nesugebėjimą ir savo bevertiškumą naujajam judėjimui. Vieninteliai naudingi intelektualai yra tie, kurie taip gerai supranta jo misiją ir tikslus, kad išmoko vertinti propagandą tik pagal pasiektą sėkmę, bet niekada ne pagal įspūdį, padarytą patiems intelektualams. Mūsų propaganda skirta ne pramogai tiems nacionalistiškai nusiteikusiems žmonėms, o tam, kad laimėtų nacionalizmo priešus – tuos, kurie vis dėlto yra mūsų pačių kraujo.

Apskritai tos tendencijos, kurias trumpai apibendrinau skyriuje „Karo propaganda“, lėmė mūsų kampanijos požiūrį ir būdą, kuriuo jį įgyvendinome.

Sėkmė įrodo, kad sprendimas buvo teisingas.

(8) Bet kokio politinių reformų judėjimo tikslas niekada negali būti pasiektas bandant šviesti visuomenę ar daryti įtaką valdantiesiems, o tik įgyjant politinę valdžią. Kiekviena pasaulį keičianti idėja turi ne tik teisę, bet ir pareigą užsitikrinti tas priemones, kurios leidžia ją įgyvendinti. Šiame pasaulyje sėkmė yra vienintelis pagrindas spręsti apie tai, kas teisinga ar neteisinga. Ir sakydami „sėkmė“, turime omenyje ne paprastą valdžios užkariavimą, kaip 1918 m., bet tautai naudingą valdžios panaudojimą. Valstybės perversmas negali būti laikomas sėkmingu, jei, kaip dabar mano daugelis tuščiagarbių vyriausybės teisininkų Vokietijoje, revoliucionieriams pavyko perimti valstybės kontrolę į savo rankas. Jis sėkmingas tik tada, kai, palyginti su senojo režimo sąlygomis, tautos likimas pagerėjo. Tai tikrai negalioja Vokietijos revoliucijai, kaip buvo vadinamas tas judėjimas, 1918 m. rudenį atvedęs į valdžią banditų gaują.

Tačiau jei politinės valdžios užkariavimas yra būtina sąlyga praktiškai įgyvendinti idealus, kurie įkvepia reformų judėjimą, tai bet koks judėjimas, kuriuo siekiama reformų, nuo pat pradžių turi būti laikomas masių judėjimu – o ne literatūriniu arbatos klubu ar parduotuvių boulingo draugija.

12.5 AUKŠČIAUSIA VALDŽIA, AUKŠČIAUSIA ATSAKOMYBĖ

(9) Naujojo judėjimo pobūdis ir vidinė organizacija turi būti antiparlamentinė. Tai reiškia, kad jis apskritai ir savo struktūroje atmeta daugumos valdymo principą ir idėją, kad lyderis yra tik kitų žmonių valios ir nuomonės vykdytojas. Ir mažuose, ir dideliuose dalykuose judėjimas laikosi nuostatos, kad vienas asmuo turi turėti absoliučią valdžią ir aukščiausią atsakomybę.

Mūsų judėjime praktinės šio principo pasekmės yra tokios:

Paskiriamas vietinės grupės vadovas, kuris vėliau tampa atsakingu savo grupės vadovu. Visi komitetai yra pavaldūs jo valdžiai, o ne jis jiems. Nėra tokių komitetų, kurie balsuoja, o yra tik komitetai, kurie dirba. Šį darbą paskirsto atsakingasis vadovas, kuris yra grupės vadovas. Tas pats principas galioja ir aukštesnėms organizacijoms: apygardai, apygardai ir regionui. Kiekvienu atveju vadovas skiriamas iš viršaus ir jam suteikiami visi įgaliojimai ir vykdomoji valdžia. Tik visos partijos lyderis renkamas

visuotiniame narių susirinkime. Tačiau jis yra vienintelis judėjimo vadovas. Visi komitetai jam atsakingi, bet jis nėra atsakingas komitetams. Jo sprendimas yra galutinis, tačiau jam tenka visa atsakomybė už jį.

Judėjimo nariai turi teisę pareikalauti iš jo atsiskaityti per naujus rinkimus arba pašalinti jį iš pareigų, jei jis pažeidė judėjimo principus arba blogai jam pasitarnavo. Tuomet jis pakeičiamas gabesniu žmogumi, kuriam suteikiami tie patys įgaliojimai ir kuris privalo prisiimti tą pačią atsakomybę.

Viena iš aukščiausių judėjimo pareigų yra padaryti šį principą imperatyvu – ne tik savo gretose, bet ir visoje valstybėje.

Žmogus, norintis tapti vadovu, užsitarnauja aukščiausią ir neribotą valdžią, tačiau jis taip pat turi prisiimti galutinę ir sunkiausią atsakomybę.

Žmogus, kuris neturi drąsos prisiimti atsakomybės už savo veiksmus, nėra tinkamas būti lyderiu. Šiai užduočiai tinka tik didvyris.

Žmonijos pažanga ir kultūra yra ne daugumos produktas, o išimtinai asmeninio genijaus ir energijos darbas.

Būtina sąlyga mūsų tautos didybei ir galiai susigrąžinti yra individualios asmenybės ugdymas ir jos teisių įtvirtinimas.

Todėl mūsų judėjimas būtinai turi būti antiparlamentinis. Jei jis dalyvauja parlamento institucijoje, tai tik tam, kad ją sunaikintų – kad panaikintų instituciją, į kurią turime žvelgti kaip į vieną sunkiausių žmonijos nuosmukio simptomų.

12,6 NEI MONARCHISTAS, NEI RESPUBLIKONAS

(10) Judėjimas griežtai atsisako užimti bet kokią poziciją klausimais, kurie yra už jo politinių rėmų ribų arba kurie nėra esminės svarbos, taigi ir nereikšmingi. Jis nesiekia religinės reformos, o veikiau politinio mūsų tautos pertvarkymo. Į dvi religines konfesijas ji žiūri kaip į vienodai vertingas mūsų tautos egzistencijos atramas, todėl kariauja su visomis partijomis, kurios norėtų pažeminti šią

Pamatą, kuriuo remiasi mūsų tautos religinis ir moralinis stabilumas, paversti įrankiu, tarnaujančiu partiniams interesams.

Galiausiai judėjimas nesiekia įtvirtinti vienos ar kitos valstybės formos ir kovoti prieš kitą, bet siekia sukurti tuos pamatinius principus, be kurių jokia respublika ar monarchija negali ilgai gyvuoti. Judėjimas savo misija laiko ne monarchijos sukūrimą ar respublikos išsaugojimą, o Vokietijos valstybės sukūrimą.

Klausimas dėl šios valstybės išorinės formos – tai yra jos galutinio pavidalo – nėra esminės reikšmės. Jį reikia spręsti tik praktinio tikslingumo klausimais.

Kai tauta supranta ir įvertina didžiąsias jos egzistencijai įtakos turinčias problemas, išorinių formalumų klausimas niekada nesukels jokio vidinio konflikto.

12.7 BŪTINAS ORGANIZACIJOS BLOGIS

(11) Judėjimo vidinės organizacijos klausimas yra ne principinis, o tikslingumo klausimas.

Geriausia organizacija yra ne ta, kuri tarp judėjimo vadovybės ir atskirų pasekėjų pastato didžiausią tarpinį aparatą, o veikiau mažiausią. Tokios organizacijos užduotis – perduoti tam tikrą idėją – kilusią vieno žmogaus smegenyse – daugybei žmonių ir prižiūrėti jos įgyvendinimą.

Todėl organizacija visada yra tik būtina blogybė. Geriausiu atveju ji yra priemonė tam tikriems tikslams pasiekti; blogiausiu atveju ji tampa tikslu savaime.

Kadangi pasaulyje atsiranda daugiau mechaninių nei protingų būtybių, visada lengviau sukurti organizacijos formą nei pačias idėjas.

Bet kurios idėjos žygį praktinio įgyvendinimo link, ypač tų, kuriomis siekiama reformų, galima apytikriai nusakyti taip:

Kūrybinė idėja susiformuoja kieno nors galvoje, kuris dėl to jaučiasi pašauktas perduoti šią idėją žmonijai. Jis skelbia savo tikėjimą ir pamažu įgyja tam tikrą skaičių pasekėjų. Šis tiesioginis ir asmeninis būdas skleisti savo idėjas tarp bendražygių yra pats idealiausias ir natūraliausias. Judėjimui gausėjant naujosios doktrinos sekėjų skaičiui, pradiniam įkūrėjui pamažu tampa neįmanoma toliau daryti asmeninę ir tiesioginę įtaką savo pasekėjams, juos vesti ir nukreipti. Proporcingai bendruomenės augimui tiesioginis bendravimas tampa neįmanomas; ideali situacija išnyksta, o ją pakeičia būtina organizacijos blogybė. Atsiranda mažos pagalbinės grupės – pavyzdžiui, politiniame judėjime, kur vietinės grupės yra gemalai, iš kurių vėliau išsivysto organizacija.

Tačiau tokie padalijimai turi vykti tik tada, kai dvasinio įkūrėjo ir jo sukurtos mokyklos autoritetas pripažįstamas be išlygų. Negalima per daug pabrėžti, kaip svarbu turėti vieną geografinį centrą kaip pagrindinę judėjimo buveinę. Tik egzistuojant tokiai vietai, aplink kurią yra išaustas magiškas burtas – kaip Mekos ar Romos atveju – judėjimui gali atsirasti nuolatinė varomoji jėga, pagrįsta vidine vienybe, ir vieno vadovo, atstovaujančio šiai vienybei, pripažinimas.

Kai formuojasi pirmosios organizacinės ląstelės, visada reikia pabrėžti vietos, kurioje kilo idėja, svarbą. Kūrybinė, moralinė ir praktinė vietos, iš kurios kilo ir yra valdomas judėjimas, didybė turi būti išaukštinta iki aukščiausio simbolio. Juo labiau kad pirminių judėjimo ląstelių tampa tiek daug, kad jas tenka reorganizuoti į didesnius struktūrinius vienetus.

Kai pavienių pasekėjų skaičius tapo toks didelis, kad apie tiesioginį asmeninį ryšį su judėjimo vadovu negalėjo būti nė kalbos, tada mes sudarėme tas pirmąsias vietines grupes. Kai tų grupių daugėjo, reikėjo įsteigti aukštesnius lygmenis, į kuriuos buvo paskirstytos vietinės grupės, pavadintos regioninėmis arba apygardų grupėmis.

Nors išlaikyti pirminę centrinę valdžią žemiausioms grupėms gali būti pakankama lengva, tačiau tai padaryti aukštesnių organizacinių vienetų atžvilgiu daug sunkiau. Ir vis dėlto tai yra būtina sąlyga, jei norima užtikrinti judėjimo vienybę ir įgyvendinti jo idėją.

Galiausiai, kai tas didesnes tarpines organizacijas tenka jungti į naujus ir dar aukštesnius vienetus, darosi vis sunkiau išlaikyti absoliučią pirminės judėjimo buveinės viršenybę, jo mokymą ir pan.

Todėl mechaninės organizacijos formos turi būti diegiamos tik tiek, kiek tvirtai įtvirtinta dvasinė centrinės būstinės valdžia ir idealai. Politinėje sferoje dažnai gali atsitikti taip, kad šį viršenybę gali užtikrinti tik praktinė valdžia.

Iš viso to buvo nustatyti tokie judėjimo vidinės struktūros principai:

Visa veikla turi būti sutelkta vienoje vietoje: Miunchene. Reikia parengti absoliučiai patikimų pasekėjų būrį ir įkurti mokyklą, kuri padėtų skleisti idėjas. Reikia įgyti reikiamą autoritetą ateičiai per kuo didesnius matomus laimėjimus šioje vienintelėje vietoje.

Kad judėjimas ir jo lyderis taptų žinomi, reikėjo ne tik sugriauti įsitikinimą, kad marksistinė doktrina yra nenugalima, bet ir parodyti, kad įmanoma priešinga doktrina.

b)Vietinės grupės negalėjo būti įkurtos, kol nebuvo galutinai pripažinta centrinės valdžios Miunchene viršenybė.

c) Apygardų, regionų ir provincijų grupės galėjo būti steigiamos tik tada, kai jų poreikis tapo akivaizdus, ir tik tada, kai buvo patenkinamai užtikrinta centrinės valdžios viršenybė.

Be to, pavaldžių organizacinių formų kūrimas turi priklausyti nuo to, ar yra kvalifikuotų vyrų ir ar jiems vadovaujama. Tai gali įvykti dviem būdais:

Judėjimas įgyja lėšų, reikalingų pritraukti ir apmokyti protingus žmones, galinčius tapti lyderiais. Tokiu būdu gautą personalą galima sistemingai paskirstyti pagal taktinius ir veiksmingumo poreikius.

Šis sprendimas yra greitesnis ir paprastesnis. Tačiau jis reikalauja didelių finansinių išteklių; lyderiai dirbs judėjime tik tada, jei jiems bus mokamas atlyginimas.

Jei judėjimas negali samdyti apmokamų vadovų, jis turi pradėti nuo savanoriškų pagalbininkų.

Šis kelias yra lėtesnis ir sunkesnis.

Judėjimo vadovai turi leisti, kad didžiulės teritorijos gulėtų nuošalyje, nebent atsirastų kas nors, kas pasišauktų tarnauti centrinei valdžiai, kad organizuotų ir vadovautų judėjimui atitinkamame regione.

Gali atsitikti taip, kad dideliuose regionuose nebus galima rasti nė vieno. Tačiau tuo pat metu kituose regionuose gali atsirasti du ar trys, kurių galimybės beveik lygios.

Čia susiduriama su labai dideliais sunkumais, kuriuos galima įveikti tik bėgant metams.

Norint įsteigti bet kurį organizacijos padalinį, visada būtina sąlyga yra ta, kad būtų galima rasti žmogų, kuris galėtų vadovauti.

Kaip kariuomenė ir visi jos organizaciniai padaliniai yra beverčiai, jei nėra karininkų, taip ir bet kuri politinė organizacija yra bevertė, jei neturi tinkamo lyderio.

Jei neįmanoma rasti įkvepiančio lyderio, kuris organizuotų ir vadovautų vietinei grupei, geriau jos nesteigti, negu rizikuoti žlugti jau susikūrus grupei.

Lyderystei reikia ne tik valios, bet ir gebėjimų. Ir didesnę reikšmę reikia teikti valios jėgai ir energijai nei protui. Vertingiausias yra gebėjimų, ryžto ir atkaklumo derinys.

12.8 JUDĖJIMO VIDINĖ STRUKTŪRA

(12) Judėjimo ateitį lemia atsidavimas ir net nepakantumas, su kuriuo kovoja jo nariai. Įsitikinę savo teisumu, jie turi jį sėkmingai įgyvendinti prieš kitas panašias organizacijas.

Didelė klaida manyti, kad judėjimo jėga padidėja, jei jis sujungiamas su kitais panašiais judėjimais. Bet koks toks plėtimasis, žinoma, reiškia išorinio dydžio padidėjimą, kuris paviršutiniškai atrodo kaip galios padidėjimas. Tačiau iš tikrųjų tokiu būdu judėjimas įsileidžia išorinius elementus, kurie vėliau lemia vidinį susilpnėjimą.

Nors galima sakyti, kad vienas judėjimas panašus į kitą, iš tikrųjų tokio tapatumo nėra. Kitaip būtų ne du, o tik vienas judėjimas. Ir kad ir koks būtų skirtumas – net jei tai būtų tik lyderių gebėjimai – jis yra. Viso vystymosi natūraliam dėsniui prieštarauja nepanašių organizmų sujungimas į porą; priešingai, stipresnis turi įveikti silpnesnį ir per šią kovą padidinti nugalėtojo konstitucinę jėgą ir veiksmingą galią.

Sujungus politines organizacijas, kurios yra maždaug panašios, galima įgyti tam tikrų tiesioginių pranašumų. Tačiau ilgainiui jie neabejotinai taps vėliau atsirandančių vidinių silpnybių priežastimi.

Judėjimas gali tapti didis tik nevaržomai plėtodamas savo vidinę jėgą ir nuolat augdamas, vedantis į galutinę pergalę prieš konkurentus.

Galima drąsiai teigti, kad judėjimo stiprybė ir jo teisė į egzistavimą gali būti plėtojama tik tol, kol jis lieka ištikimas principui, kad kova yra būtina jo pažangos sąlyga. Didžiausią jėgą jis pasieks tik tada, kai bus pasiekta visiška pergalė.

Todėl judėjimas neturi siekti vien tik greitų ir laikinų laimėjimų, bet turi parodyti bekompromisio atkaklumo dvasią ir vesti ilgą kovą, kuri užtikrintų jam ilgą augimo laikotarpį.

Judėjimai, kurie už savo plėtrą dėkingi tik vadinamajam panašių struktūrų deriniui – o tai reiškia, kad jų išorinę jėgą lemia kompromisų politika – yra tarsi

šiltnamio augalai. Jie greitai išauga, bet jiems trūksta vidinės stiprybės atlaikyti šimtmečių audras.

Kiekvienos galingos organizacijos, įkūnijančios kūrybinę idėją, didybė slypi religinio atsidavimo ir nepakantumo dvasioje, kuria ji išsiskiria iš visų kitų. Jei idėja yra teisinga pati savaime ir, taip apsiginklavusi, kariauja šioje žemėje, ji yra nenugalima. Kiekvienas persekiojimas tik padidins jos vidinę jėgą.

Krikščionybės didybė kilo ne iš bandymų eiti į kompromisus su panašiomis filosofinėmis senovės pasaulio nuomonėmis, bet iš nesiliaujančio fanatizmo ginant savo mokymą.

Akivaizdžią naudą, kurią judėjimas pasiekia jungdamasis su kitais, lengvai pranoksta nuolat didėjanti jėga, kurią įgyja mokymas ir jo organizacija, jei išlieka nepriklausoma ir kovoja tik už savo reikalą.

12.9 ŠVIETIMAS KOVAI

(13) Judėjimas turi šviesti savo šalininkus apie principą, kad kova nelaikytina būtinu blogiu, o veikiau savaime trokštamu dalyku. Todėl jie turi ne bijoti priešininkų priešiškumo, bet laikyti jį būtina visos savo teisės į egzistenciją sąlyga. Jie turi ne stengtis išvengti mūsų tautos ir mūsų pasaulėžiūros priešų neapykantos, bet privalo ją priimti. Melas ir šmeižtas yra viena iš šios neapykantos apraiškų.

Žmogus, kuriam žydų spauda nepriešstarauja, kurio nešmeižia ir nešmeižia, nėra ištikimas vokietis ir tikras nacionalsocialistas. Geriausia taisyklė jo įsitikinimų nuoširdumui, charakteriui ir valios tvirtumui įvertinti yra priešiškumas, kurį jo vardas sukelia tarp mirtinų mūsų tautos priešų.

Judėjimo pasekėjams, o iš tikrųjų visai tautai, reikia nuolat priminti, kad žydas ir jo laikraščiai visada skleidžia melą. Jei kai kuriais atvejais jis sako tiesą, tai tik tam, kad užmaskuotų kokią nors didesnę apgaulę, kuri tariamą tiesą paverčia sąmoningu melu. Žydas yra didysis melo meistras. Melas ir apgaulė yra jo kovos ginklai.

Kiekvienas žydų šmeižtas ir kiekvienas žydų melas yra garbės randas ant mūsų karių kūnų.

Tas, kurį jie labiausiai šmeižia, yra arčiausiai mūsų, o tas, kurio jie mirtinai nekenčia, yra geriausias mūsų draugas.

Kas ryte atsiverčia žydų laikraštį ir neranda jame savęs apšmeižto, tas vakarykštę dieną praleido veltui. Jei jis būtų ką nors pasiekęs, būtų persekiojamas, šmeižiamas, išjuokiamas, įžeidinėjamas ir juodinamas. Tie, kurie veiksmingai kovoja su šiuo mirtinu mūsų tautos priešu, kuris kartu yra ir visų arijų tautų bei kultūros priešas, gali tikėtis tik sukelti šios rasės pasipriešinimą ir tapti jos šmeižikiškų išpuolių objektu.

Kai šios tiesos taps mūsų narių kūno ir kraujo dalimi, tada judėjimas bus neįveikiamas ir nenugalimas.

(13) Judėjimas turi šviesti savo šalininkus apie principą, kad kova nelaikytina būtinu blogiu, o veikiau savaime trokštamu dalyku. Todėl jie turi ne bijoti priešininkų priešiškumo, bet laikyti jį būtina visos savo teisės į egzistenciją sąlyga. Jie turi ne stengtis išvengti mūsų tautos ir mūsų pasaulėžiūros priešų neapykantos, bet privalo ją priimti. Melas ir šmeižtas yra viena iš šios neapykantos apraiškų.

Žmogus, kuriam žydų spauda neprieštarauja, kurio nešmeižia ir nešmeižia, nėra ištikimas vokietis ir tikras nacionalsocialistas. Geriausia taisyklė jo įsitikinimų nuoširdumui, charakteriui ir valios tvirtumui įvertinti yra priešiškumas, kurį jo vardas sukelia tarp mirtinų mūsų tautos priešų.

Judėjimo pasekėjams, o iš tikrųjų visai tautai, reikia nuolat priminti, kad žydas ir jo laikraščiai visada skleidžia melą. Jei kai kuriais atvejais jis sako tiesą, tai tik tam, kad užmaskuotų kokią nors didesnę apgaulę, kuri tariamą tiesą paverčia sąmoningu melu. Žydas yra didysis melo meistras. Melas ir apgaulė yra jo kovos ginklai.

Kiekvienas žydų šmeižtas ir kiekvienas žydų melas yra garbės randas ant mūsų karių kūnų.

Tas, kurį jie labiausiai šmeižia, yra arčiausiai mūsų, o tas, kurio jie mirtinai nekenčia, yra geriausias mūsų draugas.

Kas ryte atsiverčia žydų laikraštį ir neranda jame savęs apšmeižto, tas vakarykštę dieną praleido veltui. Jei jis būtų ką nors pasiekęs, būtų persekiojamas, šmeižiamas, išjuokiamas, įžeidinėjamas ir juodinamas. Tie, kurie veiksmingai kovoja su šiuo mirtinu mūsų tautos priešu, kuris kartu yra ir visų arijų tautų bei kultūros priešas, gali tikėtis tik sukelti šios rasės pasipriešinimą ir tapti jos šmeižikiškų išpuolių objektu.

Kai šios tiesos taps mūsų narių kūno ir kraujo dalimi, tada judėjimas bus neįveikiamas ir nenugalimas.

12.10 ASMENS PAGARBOS UGDYMAS

(14) Judėjimas turi naudoti visas įmanomas priemones, kad ugdytų pagarbą asmenybei. Jis niekada neturi pamiršti, kad visos žmogiškosios vertybės remiasi asmeninėmis vertybėmis ir kad kiekviena idėja ir pasiekimas yra vieno žmogaus kūrybinės galios vaisius. Žavėjimasis viskuo, kas didinga, yra duoklė vienai kūrybingai asmenybei, ir visi, kurie jaučia tokį susižavėjimą, dėl to tampa vieningi.

Niekas negali užimti asmenybės vietos. Tai ypač pasakytina, kai individas savyje įkūnija ne mechaninį, o kūrybinį ir kultūrinį elementą. Joks mokinys negali pakeisti meistro, užbaigusio nebaigtą didįjį paveikslą; lygiai taip pat joks pakaitalas negali pakeisti didžiojo poeto ar mąstytojo, didžiojo valstybės veikėjo ar karo generolo. Jų veikla priklauso meno sričiai. Jos niekada negalima mechaniškai įgyti, nes ji yra įgimtas dieviškosios malonės produktas.

Didžiausios šio pasaulio revoliucijos ir didžiausi pasiekimai, didžiausi jo kultūros kūriniai ir nemirtingi didžiųjų valstybininkų kūriniai yra neatsiejamai susiję su vienu vardu ir jam atstovauja. Nesugebėjimas atiduoti duoklę vienam iš tų didžiųjų

dvasininkų reiškia, kad nepaisoma to didžiulio galios šaltinio, kuris slypi visų didžiųjų vyrų ir moterų varduose.

Žydas tai žino geriausiai iš visų. Jis, kurio didieji vyrai visada buvo didingi tik savo pastangomis sunaikinti žmoniją ir jos kultūrą, garbina juos kaip stabus. Tačiau pagarbą pačios tautos didiesiems dvasininkams jis bando stigmatizuoti kaip nevertingą; tai jis vadina „asmenybės kultu".

Kai tik tauta taip praranda drąsą, kad pasiduoda šiai žydų arogancijai ir šmeižtui, ji atsisako svarbiausio savo vidinės stiprybės šaltinio. Tai ne pataikavimas masėms, o genijaus, išaukštinimo ir apšvietos garbinimas.

Kai žmonių širdys plyšta ir jų sielos neviltyje, jų didieji protėviai atmerkia į juos akis iš miglotų praeities šešėlių – tie, kurie žinojo, kaip nugalėti nerimą ir vargą, neviltį ir kančią, protinę vergiją ir fizinę nelaisvę, - ir ištiesia savo amžinąsias rankas nevilties apimtoms sieloms!

Vargas tautai, kuri gėdijasi jas sugriebti!

12.11 NEAIŠKUMO PAVOJUS

Pradiniame mūsų judėjimo etape didžiausia kliūtis buvo ta, kad nė vienas iš mūsų nebuvo žinomas ir mūsų vardai nieko nereiškė – tai, kaip atrodė, mažino mūsų sėkmės galimybes. Sunkiausia mūsų užduotis tada – kai mūsų dažnai būdavo tik šeši, septyni ar aštuoni – buvo įtikinti visus šio mažo rato žmones, kad judėjimo laukia didžiulė ateitis.

Pagalvokite, kad tik šeši ar septyni vargšai velniukai, kurie buvo visiškai nežinomi, susibūrė tam, kad įkurtų judėjimą, kuriam pavyks padaryti tai, ko nepavyko didžiosioms masinėms partijoms, t. y. atkurti didesnės galios ir šlovės Vokietijos reichą. Mes būtume labai apsidžiaugę, jei būtume buvę puolami ar net išjuokti. Tačiau labiausiai liūdino tai, kad į mus apskritai niekas nekreipė dėmesio. Šis visiškas nesidomėjimas mumis tuo metu man kėlė didžiausią kančią.

Kai įžengiau į tų kelių vyrų ratą, nebuvo nė kalbos apie partiją ar judėjimą. Jau aprašiau savo pirmuosius įspūdžius apie tą nedidelę organizaciją. Vėliau turėjau laiko ir progų išstudijuoti šios vadinamosios partijos, kuri iš pradžių atrodė tokia neįmanoma, formą. Dievaži, vaizdas buvo gana slegiantis ir atgrasus. Nebuvo nieko; visiškai nieko. Buvo tik partijos pavadinimas. O komitetą sudarė visi partijos nariai. Šiaip ar taip, tai atrodė kaip tik toks dalykas, prieš kurį mes kovojome – miniatiūrinis parlamentas. Valdė balsavimo sistema. Kai didysis parlamentas rėkdavo iki užkimimo, jie bent jau rėkdavo apie svarbias problemas. O čia šis nedidelis ratelis įsitraukė į nesibaigiančias diskusijas, kaip galėtų atsakyti į laiškus, kuriuos džiaugėsi gavę!

Nereikia nė sakyti, kad visuomenė apie visa tai nieko nežinojo. Miunchene apie mūsų partiją niekas nežinojo net vardo, išskyrus kelis mūsų narius ir kelis jų draugus.

Kiekvieną trečiadienį vienoje iš Miuncheno kavinių vykdavo vadinamieji komiteto posėdžiai, o vieną vakarą per savaitę buvo rengiamos paskaitos. Iš pradžių visi judėjimo nariai buvo ir komiteto nariai, todėl visų veidai buvo tie patys. Dabar reikėjo išplėsti siauras šio nedidelio rato ribas ir pritraukti naujų narių, bet svarbiausia – bet kokia kaina padaryti judėjimą žinomą.

Pasirinkome tokį metodą:

Nusprendėme kas mėnesį – vėliau kas dvi savaites – rengti „susirinkimus“. Kai kurie kvietimai buvo rašomi mašinėle, kiti – ranka. Per pirmuosius kelis susitikimus juos platinome gatvėse ir įteikėme asmeniškai. Kiekvienas ragino savo pažįstamus ir stengėsi įtikinti kai kuriuos iš jų dalyvauti mūsų susitikimuose.

Rezultatas buvo apgailėtinas.

Vis dar prisimenu, kaip kartą asmeniškai išdalinau 80 tokių kvietimų ir kaip vakare laukėme minios žmonių.

Po valandos „pirmininkas“ pagaliau turėjo atidaryti „susirinkimą“. Vėl buvo tik septyni vyrai: tie patys seni septyni.

12.12 PIRMASIS SUSITIKIMAS

Tada pakeitėme savo metodus. Kvietimus atspausdinome Miuncheno kanceliarinių prekių parduotuvėje, paskui juos atspausdinome mimeografu. Rezultatas buvo tas, kad kitame mūsų susitikime dalyvavo šiek tiek daugiau žmonių. Jų skaičius palaipsniui didėjo: nuo 11 iki 13, paskui iki 17, 23 ir galiausiai iki 34.

Surinkome šiek tiek pinigų savo rate, kiekvienas vargšas velnias davė nedidelį įnašą. Taip surinkome pakankamai lėšų, kad galėtume paskelbti apie vieną iš savo susitikimų laikraštyje „Miuncheno stebėtojas“, kuris vis dar buvo nepriklausomas laikraštis. Šį kartą mus lydėjo stulbinanti sėkmė. Susitikimų vieta pasirinkome Miuncheno Hofbräuhaus Keller (nepainioti su Miuncheno Hofbräuhaus Festsaal). Tai buvo nedidelė salė, kurioje vos tilpo daugiau nei 130 žmonių. Tačiau man ši salė atrodė milžiniška, ir visi nerimavome, kad šis „galingas“ pastatas susitikimo naktį gali likti iš dalies tuščias.

19.00 val. susirinko 111 žmonių, ir susirinkimas buvo atidarytas.

Pagrindinę kalbą pasakė Miuncheno profesorius, o po jo kalbėjau aš. Tai buvo mano pirmasis viešas kalbėjimas.

Ponui Harreriui, kuris buvo pirmasis partijos pirmininkas, visa tai atrodė labai drąsu. Jis buvo labai padorus žmogus, tačiau manė, kad, nepaisant daugelio gerų savybių, neturiu talento viešai kalbėti. Net ir vėliau jo nepavyko įtikinti pakeisti savo nuomonės.

Viskas pasisuko kitaip. Šia proga, kurią galima laikyti pirmuoju mūsų viešu susirinkimu, mano kalbai buvo skirta 20 minučių.

Kalbėjau 30 minučių. Ir tai, ką visada jaučiau giliai širdyje, pats to nežinodamas, čia pasitvirtino: aš galiu kalbėti! Po mano 30 minučių žmonės mažojoje salėje buvo įsielektrinę. Jų entuziazmas pirmą kartą pasireiškė tuo, kad mano kreipimasis į susirinkusiuosius atnešė mums 300 markių aukų. Tai mums buvo didelis palengvėjimas. Tuo metu mūsų finansai buvo tokie menki, kad negalėjome sau leisti nei spausdinti partijos šūkių, nei net platinti lankstinukų. Dabar mes bent jau turėjome fondo, iš kurio galėjome apmokėti būtiniausias ir reikalingiausias išlaidas, branduolį.

12.13 KARIAI – JUDĖJIMO PAGRINDAS

Tačiau šio pirmojo didesnio susitikimo sėkmė buvo svarbi ir kitu požiūriu.

Jau buvau pradėjęs į komitetą įvesti keletą jaunų ir šviežių narių. Per ilgą karinės tarnybos laikotarpį buvau pažinęs daug gerų bendražygių, kuriuos dabar galėjau įtikinti prisijungti prie mūsų partijos. Visi jie buvo energingi ir drausmingi jauni vyrai, kuriems karinės tarnybos metai įskiepijo principą: nėra nieko neįmanomo, ir kur yra noras, ten yra ir kelias.

Šio šviežio kraujo atsargų poreikis man tapo akivaizdus jau po kelių bendradarbiavimo savaičių.

Ponas Harrer, kuris buvo pirmasis partijos pirmininkas, pagal profesiją buvo žurnalistas, todėl turėjo platų išsilavinimą. Tačiau kaip partijos lyderis jis turėjo vieną labai rimtą kliūtį: negalėjo kalbėti miniai. Nors savo darbą atliko sąžiningai, jam trūko reikiamos varomosios jėgos – tikriausiai dėl to, kad neturėjo jokių oratoriaus gabumų. Ponas Drexler, tuo metu Miuncheno vietos grupės pirmininkas, buvo paprastas darbo žmogus. Jis irgi nebuvo labai reikšmingas kaip kalbėtojas, be to, net karo metais nebuvo karys. Šis iš prigimties silpnas ir neužtikrintas vyras buvo praleidęs vienintelę mokyklą, mokančią tokius tipus paversti tikrais vyrais.

Todėl nė vienas iš šių dviejų vyrų nebuvo iš tos medžiagos, kuri būtų įgalinusi juos sužadinti karštą ir nenugalimą tikėjimą galutiniu judėjimo triumfu. Nė vienas iš jų nesugebėjo atkakliai, o prireikus – brutaliai negailestingai, pašalinti visų kliūčių, stovinčių naujos idėjos kelyje. Tokią užduotį galėjo atlikti tik vyrai, kurių kūnai ir sielos buvo išmokyti karinių dorybių, kurias galbūt galima apibūdinti taip: greiti kaip kurtai, tvirti kaip oda ir kieti kaip Kruppo plienas.

Tuo metu dar buvau kareivis. Išorėje ir viduje turėjau šešerių metų tarnybos blizgesį, todėl šiame rate turėjau atrodyti gana keistai. Buvau pamiršęs tokias frazes kaip: „Tai nepavyks“, „Tai neįmanoma“, „Tai per daug rizikinga“, „Tai per daug pavojinga“ ir pan.

Visa tai buvo pavojinga. 1920 m. buvo daug Vokietijos vietovių, kur būtų buvę visiškai neįmanoma atvirai pakviesti žmones į nacionalinį susirinkimą, išdrįsusį tiesiogiai kreiptis į mases. Dalyvavusieji tokiuose mitinguose paprastai būdavo išsklaidomi ir išvijami su kraujuojančiomis galvomis. Taip elgtis tikrai nereikėjo didelio sumanumo. Didžiausi vadinamieji buržuaziniai masiniai susirinkimai buvo

įpratę ištirpti ir išsiskirstyti kaip šuns išgąsdinti triušiai, vos pamatę keliolika komunistų.

Raudonieji nekreipdavo dėmesio į tas buržuazines organizacijas, kuriose kalbėdavo tik šnekėtojai. Jie geriau už pačius narius atpažindavo jų vidinį banalumą ir nekenksmingumą. Jie buvo pasiryžę panaudoti visas priemones, kad atsikratytų pavojingo judėjimo. Veiksmingiausios jų priemonės tokiais atvejais visada buvo teroras ir brutali jėga.

Marksistiniai visuomenės apgavikai, savaime suprantama, labiausiai nekentė judėjimo, kurio deklaruojamas tikslas buvo laimėti tas mases, kurios anksčiau tarnavo tik tarptautinėms marksistinėms ir žydų biržos partijoms. Juos erzino pats pavadinimas „Vokietijos darbininkų partija“. Buvo galima nesunkiai numatyti, kad pirmuoju tinkamu momentu teks susidurti su marksistiniais despotais, kurie vis dar buvo apsvaigę nuo savo pergalės.

Nedideliuose mūsų pačių judėjimo sluoksniuose žmonės rodė tam tikrą nerimą, galvodami apie tokį konfliktą.

Jie vengė išeiti į viešumą, nes bijojo būti sumušti. Mintyse jie matė, kaip buvo sužlugdyti mūsų pirmieji vieši susirinkimai, ir baiminosi, kad judėjimas sugriautas visiems laikams. Man buvo sunku apginti savo poziciją: kad konflikto reikia ne vengti, o atvirai su juo susidurti, ir kad turėtume įsigyti ginklų, reikalingų apsisaugoti nuo smurto. Teroro negalima įveikti protu, o tik kovojant su juo. Mūsų pirmojo viešo susitikimo sėkmė sustiprino mano paties poziciją. Nariai jautėsi paskatinti surengti antrąjį susitikimą, dar didesnio masto.

12.14 ANTRASIS POSĖDIS

Apie 1919 m. spalio mėn. įvyko antrasis didesnis susitikimas Eberlbräu Keller. Tema: „Brest-Litovskas ir Versalis“. Pranešimus skaitė keturi pranešėjai. Kalbėjau beveik valandą, o sėkmė buvo dar ryškesnė nei per pirmąjį susitikimą. Dalyvavusių žmonių skaičius išaugo iki daugiau nei 130. Mėginimą sukelti neramumus tuoj pat sustabdė mano bendražygiai. Būsimieji trikdytojai buvo numesti nuo laiptų, o jų galvos buvo sudaužytos.

Po dviejų savaičių toje pačioje salėje įvyko dar vienas susirinkimas. Dalyvių skaičius išaugo iki daugiau nei 170, o salė buvo gana gerai užpildyta. Vėl kalbėjau, ir vėl viskas pavyko sėkmingiau nei ankstesniame susirinkime.

Tada pasiūliau didesnę salę. Pasižvalgę po apylinkes, radome vieną kitame miesto gale, Dachauer Strasse esančioje „Deutschen Reich“ salėje. Pirmajame susitikime ten dalyvavo mažiau žmonių nei ankstesniame: vos 1 40 žmonių. Komiteto nariai nusivylė; tie, kurie visada buvo nusiteikę skeptiškai, dabar buvo įsitikinę, kad šis sumažėjimas įvyko dėl to, kad mūsų renginiai vyksta per dažnai. Vyko audringos diskusijos, kuriose aš gyniau savo nuomonę, kad 700 000 gyventojų turintis miestas turėtų atlaikyti ne po vieną susitikimą kas porą savaičių, o dešimt kas savaitę. Laikiausi nuomonės, kad mūsų neturėtų nuvilti nesėkmės, kad mūsų pasirinkta taktika buvo

teisinga ir kad anksčiau ar vėliau sėkmė mus lydės – jei tik ir toliau ryžtingai ir atkakliai žengsime pirmyn savo keliu. Visa ši 1919-1920 m. žiema buvo viena nuolatinė kova, kurios tikslas – sustiprinti pasitikėjimą savo gebėjimais įgyvendinti judėjimą iki sėkmės ir įskiepyti degantį tikėjimą, galintį pajudinti kalnus.

Kitas susirinkimas mažojoje salėje įrodė, kad buvau teisus. Mūsų auditorija išaugo iki daugiau nei 200 klausytojų. Reklamos poveikis ir finansinė sėkmė buvo įspūdingi.

Nedelsdamas paraginau surengti dar vieną susitikimą. Jis įvyko mažiau nei po dviejų savaičių, o jame dalyvavo daugiau nei 270 žmonių.

Po dviejų savaičių septintą kartą pakvietėme savo sekėjus ir jų draugus į susitikimą. Ta pati salė vos tilpo į ją susirinkusiųjų skaičiui. Jų buvo daugiau nei 400.

12.15 VIDINĖ JUDĖJIMO FORMACIJA

Būtent šiuo metu jaunasis judėjimas įgijo vidinę formą. Kartais mūsų mažame rate vykdavo daugiau ar mažiau audringos diskusijos. Įvairios pusės – tiek tada, tiek dabar – prieštaravo idėjai vadinti jaunųjų judėjimą partija. Tokią kritiką visada laikiau kritiko praktinio nesugebėjimo ir siauro mąstymo demonstravimu. Tuos prieštaravimus visada kėlė žmonės, kurie nesugebėjo atskirti išorinės išvaizdos ir vidinės stiprybės, o bandė spręsti apie judėjimą pagal aukštai skambantį jo pavadinimą. Tuo tikslu jie išnarstė mūsų protėvių žodyną ir pasiekė liūdnų rezultatų.

Tuo metu buvo labai sunku įtikinti žmones, kad kiekvienas sąjūdis yra partija tol, kol jis neatvedė savo idealų iki galutinės pergalės ir taip nepasiekė savo tikslo. Tai partija, net jei ji turi tūkstantį skirtingų pavadinimų.

Jei kas nors bando įgyvendinti originalią idėją, kurios įgyvendinimas būtų naudingas jo bendražygiams, jam pirmiausia teks ieškoti mokinių, pasirengusių kovoti už jo tikslus. Ir jei šie tikslai neapsiriboja partinės sistemos sunaikinimu ir taip sustabdo dezintegracijos procesą, tuomet visi tie, kurie iškyla kaip tokio idealo skleidėjai, patys savaime yra partija – tol, kol nepasiektas jų galutinis tikslas. Tai tik plaukų tampymas už plaukų ir žaidimas žodžiais, kai šie pasenę teoretikai, kurių praktinė sėkmė atvirkščiai proporcinga jų išminčiai, drįsta manyti, kad gali pakeisti judėjimo – kuris kartu yra ir partija – pobūdį vien pakeitę jo pavadinimą.

Priešingai.

Labai nemalonu svaidytis senais vokiškais posakiais, kurie nei tinka mūsų dienoms, nei reiškia ką nors konkretaus. Taip žmonės apgaudinėjami, kad judėjimo svarba slypi jo išoriniame žodyne. Tai tikra grėsmė, deja, šiandien gana paplitusi.

Tuo metu ir vėliau turėjau ne kartą perspėti pasekėjus dėl šių vokiečių folkloristais tapusių klajojančių mokslininkų, kurie niekada nieko pozityvaus ir praktiško nenuveikė, tik puoselėjo savo perteklinę savimeilę. Naujas judėjimas turi apsisaugoti nuo antplūdžio žmonių, kurių vienintelė rekomendacija yra jų pačių deklaracija – ta pati, dėl kurios jie kovojo pastaruosius 30 ar 40 metų. Kiekvienas, kuris

40 metų kovojo už kokią nors idėją, bet neturi jokių teigiamų rezultatų – net nesutrukdė savo oponentams, - tada tų 40 metų bevaisių pastangų istorija yra pakankamas jų nekompetencijos įrodymas. Pagrindinis pavojus yra tas, kad jie nenori dalyvauti judėjime kaip eiliniai nariai, bet mieliau diskutuoja apie vadovavimą rateliams, kuriuose tik jie yra kompetentingi tęsti savo darbą.

Vargas jaunam judėjimui, jei jo vadovavimas patenka į tokias rankas! Verslininkas, 40 metų vadovavęs didelei įmonei ir visiškai ją sugriovęs, nėra kvalifikuotas vadovauti naujai įmonei. Lygiai taip pat bet koks liaudiškas Metuzaliejus, 40 metų neefektyviai skelbęs idėją, yra visiškai netinkamas vadovauti naujam judėjimui!

12.16 ALAVINIAI KARDAI IR RAUGINTI MEŠKŲ KAILIAI

Be to, tik nedidelė dalis tokių žmonių prisijungia prie naujo judėjimo, kad jam tarnautų. Dažniausiai jie ateina, nes mano, kad naujajame judėjime galės skleisti savo senąsias idėjas – kitų nelaimei. Šiaip ar taip, atrodo, niekas niekada nesugeba apibūdinti, kokios konkrečiai yra tos idėjos.

Tokiems žmonėms būdinga tai, kad jie šneka apie senovės teutonų didvyrius iš niūrių ir tolimų amžių, akmeninius kirvius, kovos ietis ir skydus; nors iš tikrųjų jie patys yra didžiausi bailiai, kokius tik galima įsivaizduoti. Tie patys žmonės, kurie mosuoja teutoniškais alaviniais kalavijais ir dėvi raugintus lokių kailius, o ant barzdotų veidų užsidėję jaučio ragus, skelbia, kad visi šiuolaikiniai konfliktai turi būti sprendžiami tik intelektualiniais ginklais. O paskui išsisklaido, kai pasirodo pirmasis komunistų kalavijas. Palikuonys turės mažai progų rašyti naują epą apie jų didvyrišką egzistenciją.

Per daug mačiau tokių žmonių, kad nejausčiau gilios paniekos jų apgailėtinam vaidinimui. Plačiosioms masėms jie tėra pajuokos objektas, o žydas mano, kad jam pačiam naudinga pagarbiai elgtis su šiais liaudies komediantais, ir teikia jiems pirmenybę prieš tikrus kovotojus už Vokietijos valstybę. Ir vis dėlto šie komikai nepaprastai didžiuojasi savimi. Nepaisydami savo įrodytos nekompetencijos, jie apsimeta viską žinantys geriau už kitus žmones – tiek, kad tampa tikru maru visiems nuoširdiems ir sąžiningiems patriotams, kuriems ne tik praeities didvyriškumas yra vertas pagarbos, bet ir kurie jaučia pareigą palikti savo pačių darbų pavyzdžių palikuonims įkvėpti.

Tarp tokių žmonių dažnai sunku atskirti tuos, kurie yra tiesiog kvaili ir nekompetentingi, nuo tų, kurie turi konkretų pagrindą. Man susidarė įspūdis, ypač kalbant apie vadinamuosius religinius reformatorius, besiremiančius senaisiais germaniškais papročiais, kad juos siunčia tie, kurie nenori matyti mūsų tautos tautinio atgimimo. Visa jų veikla atitolina žmones nuo bendros kovos su bendru priešu – žydu.

Dėl to žmonės eikvoja savo jėgas beprasmiškiems ir pražūtingiems religiniams ginčams. Tai yra pagrindas autoritetingai ir dominuojančiai centralizuojančiai judėjimo jėgai. Tik tokiu būdu galima pasipriešinti tokių pražūtingų elementų veiklai.

Štai kodėl šie folkloru klajojantys žydai tokie priešiški bet kokiam judėjimui, kurio nariai yra tvirtai suvienyti vieno vadovo ir vienos disciplinos. Jie nekenčia tokio judėjimo, nes jis gali sustabdyti jų piktadarystes.

12.17 ŽODŽIO „LIAUDIŠKAS“ ATMETIMAS

Ne veltui nustatėme aiškiai apibrėžtą naujojo judėjimo programą, kurioje buvo atmestas žodis „liaudiškas“. Sąvoka, kuria grindžiamas šis terminas, negali būti judėjimo pagrindas, nes jos taikymas yra pernelyg miglotas ir bendras. Kadangi ši sąvoka praktiniu požiūriu yra tokia neapibrėžta, ji duoda pagrindą įvairioms interpretacijoms, todėl žmonės gali lengviau remtis jos autoritetu. Tokios neaiškios ir neapibrėžtos sąvokos įtraukimas į politinį sąjūdį paprastai suardo drausmingą kovojančiųjų jėgų solidarumą, nes leidžia kiekvienam individui apibrėžti savo tikėjimo ir valios sampratą.

Gėdinga matyti, kokie žmonės šiais laikais bėgioja su žodžiu „liaudis“ ant kepurės ir kaip savaip interpretuoja šią sąvoką. Vienas žinomas Bavarijos profesorius – garsus kovotojas, kovojantis tik intelektualiniais ginklais ir besididžiuojantis, kad žygiavo prieš Berlyną, - mano, kad liaudiškumo sąvoka yra tas pats, kas monarchiškumo. Tačiau šis mokytas autoritetas nesugebėjo paaiškinti mūsų Vokietijos monarchų ir dabartinės liaudiškos sąvokos tapatumo. Manau, kad jam būtų labai sunku. Iš tiesų būtų labai sunku įsivaizduoti ką nors mažiau liaudiško už daugumą tų Vokietijos monarchinių valstybių. Jei jos būtų buvusios kitokios, jos nebūtų išnykusios. Arba jei jos būtų buvusios liaudiškos, tai jų žlugimas įrodytų liaudiškos pasaulėžiūros nesėkmę.

Šią sąvoką kiekvienas interpretuoja savaip. Tačiau apie tai, kad tokios skirtingos nuomonės taptų politinės kovos pagrindu, negali būti nė kalbos.

Net nekalbėsiu apie nesvietiškumą, o ypač liaudies sielos nesupratimą, kurį demonstruoja šie XX a. liaudiški Šventieji Jonai. Užteks nurodyti, kokią pašaipą iš jų susilaukė kairieji. Jie leidžia jiems bambėti, o paskui juokiasi.

12.18 „INTELEKTINIAI GINKLAI“, „TYLIEJI DARBUOTOJAI

Nelabai vertinu draugystės žmonių, kuriems nepavyksta užsitraukti priešų neapykantos. Todėl tokių žmonių draugystę laikėme ne tik beverte, bet netgi pavojinga mūsų jaunam judėjimui. Tai buvo pagrindinė priežastis, kodėl pirmą kartą pasivadinome „partija“. Tikėjomės, kad, pasivadinę tokiu vardu, galbūt atbaidysime visą būrį liaudies svajotojų. O antra, būtent todėl pasivadinome Nacionalsocialistine vokiečių darbininkų partija.

Pirmasis terminas – „partija“ – atbaidė visus tuos svajotojus, kurie gyvena praeitimi, ir visus bombastiškos nomenklatūros mėgėjus, vadinamosios „liaudiškos idėjos“ šalininkus. Antra, pilnas partijos pavadinimas sulaikė visus tuos „intelektualinio kardo riterius“ – visus tuos nevykėlius, kurių „intelektualiniai ginklai“ slėpė jų bailumą.

Buvo galima tikėtis, kad pastaroji klasė mus puolė aršiausiai – žinoma, ne aktyviai, o tik savo plunksnomis. Tai vienintelis liaudininkų žąsų plunksnų ginklas. Jiems mūsų principas „Į smurtą atsakysime smurtu gindamiesi“ buvo bauginantis. Jie karštai priekaištavo mums ne tik dėl to, ką vadino grubiu lazdos garbinimu, bet ir dėl, anot jų, dvasios stokos kaip tokios. Jie nė akimirkai nesuvokė, kad net Demosteną masiniame susirinkime galėjo nutildyti 50 idiotų, atėjusių ten jo šaukti ir panaudoti kumščius prieš jo šalininkus. Jų įgimtas bailumas neleido jiems atsidurti tokiame pavojuje; jie visada dirba „tyliai“ ir niekada neišdrįsta kelti „triukšmo“ ar viešai pasirodyti.

Jau šiandien turiu kuo griežčiausiai įspėti mūsų jaunąjį judėjimą saugotis, kad nepakliūtų į tų vadinamųjų „tyliųjų darbininkų“ pinkles. Jie ne tik bailiai, bet ir nekompetentingi bei nieko neveikiantys. Žmogus, kuris suvokia tam tikrus dalykus ir žino, kad gresia pavojus, ir kartu mato tam tikros išeities galimybę, privalo dirbti ne „tyliai“, o atvirai ir viešai. Jis privalo kovoti prieš blogį ir už jo išgydymą. Jei jis to nedaro, vadinasi, yra nedrąsus silpnavalis, kuris žlunga iš bailumo, tingumo ar nekompetencijos.

Dauguma šių „tyliųjų darbininkų“ paprastai apsimeta, kad žino Dievas žino ką. Jie nieko neveikia, tik bando apgauti pasaulį savo triukais. Nors jie gana tingūs, stengiasi sudaryti įspūdį, kad jų „tylusis“ darbas juos labai užima. Trumpai tariant, jie yra paprasčiausi aferistai – politiniai sukčiai, nekenčiantys sąžiningo kitų darbo. Kai pamatysite, kad vienas iš šių liaudies motušių burba apie savo „tylos“ vertę, galite lažintis tūkstantis prie vieno, kad turite reikalą su žmogumi, kuris apskritai nieko produktyvaus neveikia, tik vagia – vagia kitų darbo vaisius.

Be to, reikėtų atkreipti dėmesį į aroganciją ir pasipūtėlišką įžūlumą, su kuriuo šie obskurantiški veltėdžiai bando sudraskyti į gabalus kitų žmonių darbą – kritikuoja jį su viršenybės dvelksmu ir taip padeda mirtinam mūsų tautos priešui.

Kiekvienas paskutinis agitatorius, išdrįsęs atsistoti ant alaus baro stalo tarp savo priešų ir vyriškai bei atvirai ginti savo poziciją, pasiekia tūkstantį kartų daugiau už šiuos melagingus, klastingus šykštuolius. Jis bent jau vieną ar kitą atvers į judėjimą. Jo darbą galima išnagrinėti ir patikrinti jo veiksmingumą pagal realius rezultatus. Tik tie bailūs sukčiai – kurie giria savo „tylų“ darbą ir slepiasi po niekingu anonimiškumo skraiste – yra tiesiog beverčiai ir tikrąja to žodžio prasme nenaudingi tranai mūsų tautos atkūrimo tikslui.

12.19 PIRMASIS DIDYSIS MASINIS SUSITIKIMAS

1920 m. pradžioje iškėliau idėją surengti pirmąjį masinį susirinkimą. Mūsų nuomonės išsiskyrė. Kai kurie vadovaujantys mūsų partijos nariai manė, kad tokiam susirinkimui dar neatėjo laikas ir kad jo rezultatai gali būti žalingi. Raudonoji spauda pradėjo į mus kreipti dėmesį, ir mums pasisekė sukelti jų neapykantą. Pradėjome rodytis kituose susirinkimuose ir užduoti klausimus arba prieštarauti kalbėtojams, ir, savaime suprantama, buvome nušvilpti. Bet vis dėlto tokiu būdu pasiekėme tam tikros

sėkmės. Žmonės mus pažino; ir kuo geriau mus suprato, tuo stipresnis buvo jų priešiškumas ir priešiškumas. Todėl tikėjomės, kad mūsų pirmajame masiniame susirinkime dalyvaus didelis mūsų draugų iš raudonųjų stovyklos kontingentas.

Puikiai supratau, kad mūsų susirinkimas tikriausiai bus išardytas. Tačiau mums reikėjo stoti į kovą; jei ne dabar, tai po kelių mėnesių. Nuo pat pirmos mūsų įkūrimo dienos buvome pasiryžę užsitikrinti judėjimo ateitį kovodami aklo tikėjimo ir negailestingo ryžto dvasia. Buvau gerai susipažinęs su visų raudonųjų pusėje esančiųjų mentalitetu ir puikiai žinojau, kad jei jiems pasipriešinsime, ne tik padarysime įspūdį, bet galbūt net įgysime naujų pasekėjų. Taigi turėjome ryžtis pasipriešinti.

Ponas Harrer tuo metu buvo mūsų partijos pirmininkas. Jis nepalaikė mano nuomonės dėl tinkamo laiko mūsų pirmajam masiniam susirinkimui. Todėl, kaip sąžiningas ir doras žmogus, jis atsistatydino iš vadovavimo judėjimui. Jo vietą užėmė ponas Antonas Dreksleris (Herr Anton Drexler). Propagandos organizavimo darbą pasilikau savo rankose ir bekompromisiškai jį vykdžiau.

1920 m. vasario 24 d. nutarėme paskirti pirmojo didelio masinio dar nežinomo judėjimo susirinkimo data.

Visus parengiamuosius veiksmus atlikau asmeniškai. Jie buvo labai trumpi. Visas mūsų organizacijos aparatas buvo skirtas greitiems sprendimams priimti. Per 24 valandas turėjome apsispręsti, kokios pozicijos laikysimės masiniame susirinkime keliamais klausimais. Jie būtų skelbiami plakatuose ir lankstinukuose, kurių turinys atitiko gaires, kurias jau išdėstiau kalbėdamas apie propagandą apskritai: kreipimasis į plačias mases; susitelkimas ties keliais punktais; nuolatinis kartojimas; glausta ir dogmatiška idėjų išraiška; atkaklumas platinant; kantrybė laukiant poveikio.

Pagrindine spalva pasirinkome raudoną; ji jaudinančiai veikia akį, todėl buvo apskaičiuota taip, kad sužadintų ir išprovokuotų mūsų priešininkus. Taip jie turės mus įsiminti – nesvarbu, ar jiems tai patiktų, ar ne.

Vėliau Bavarijoje išryškėjo vidinis marksistų ir Centro partijos broliavimasis. Valdančioji Bavarijos liaudies partija darė viską, kad neutralizuotų mūsų plakatų poveikį raudonosioms darbo masėms. Vėliau jie ėmėsi juos uždrausti. Jei policija nerasdavo kito pagrindo, ji galėdavo pareikšti, kad mes „trukdome eismui“ gatvėse. Ir taip vadinamoji Vokietijos nacionalinė liaudies partija patenkino savo vidinį tylųjį raudonąjį sąjungininką, visiškai uždrausdama tuos plakatus – plakatus, kurie sugrąžino šimtus tūkstančių internacionalizmo kurstomų ir viliojamų darbininkų į savo tautą. Šie plakatai – pridėti prie pirmojo ir antrojo šios knygos leidimų – liudija apie kovos, į kurią tuo metu buvo įsitraukęs jaunas judėjimas, aštrumą. Ateities kartos juose ras dokumentinį mūsų ryžto ir teisingumo įrodymą. Jie taip pat parodo mūsų vadinamųjų nacionalinių pareigūnų despotiškumą, kurie veikė prieš mus, nes mes nacionalizavome plačias žmonių mases.

12.20 POHNERIS IR FRICKAS

Šie plakatai taip pat padės sugriauti mintį, kad Bavarijoje tuomet buvo nacionalinė vyriausybė. Jie taip pat parodo, kad jei Bavarija 1919, 1920, 1921, 1921, 1922 ir 1923 m. išliko nacionaliai nusiteikusi, tai ne dėl nacionalinės vyriausybės, o dėl to, kad ji buvo priversta pripažinti stiprėjančias tautines žmonių nuotaikas.

Patys valdžios organai darė viską, kad šį atsigavimo procesą apribotų ir padarytų jį neįmanomą.

Vis dėlto du vyrai turi būti paminėti kaip išimtis.

Ernstas Pohneris, tuometinis policijos viršininkas, ir jo ištikimas patarėjas bei vyriausiasis pavaduotojas Frickas buvo vieninteliai vyrai, išdrįsę šalies interesus iškelti aukščiau savo darbo vietų. Iš atsakingų pareigūnų Ernstas Pohneris buvo vienintelis, kuris nesiekė masių palankumo, bet manė, kad jo pareiga – prieš pačią tautą. Jis buvo pasirengęs rizikuoti ir paaukoti viską, net savo asmeninį pragyvenimo šaltinį, kad padėtų atkurti vokiečių tautą, kurią labai mylėjo. Dėl šios priežasties jis buvo skaudus dyglys pardavikiškai valdžios pareigūnų grupei, kuri tiesiog vykdė įsakymus, neatsižvelgdama į žmonių interesus ir poreikius. Jie visiškai negalvojo apie jiems patikėtą tautos gerovę.

Svarbiausia, Pöhneris buvo vienas iš tų žmonių, kurie, priešingai nei dauguma mūsų vadinamųjų valstybės gynėjų, nebijojo užsitraukti šalies ir tautos išdavikų priešiškumo, o atvirkščiai, užsitraukė jį kaip garbės ir sąžiningumo ženklą. Žydų ir marksistų neapykanta, jų skleidžiamas melas ir šmeižtas jam buvo vienintelis laimės šaltinis tautinės kančios apsuptyje.

Granito ištikimybės žmogus, jis buvo asketiškas klasikinės epochos personažas, tiesmukas vokietis, kuriam posakis „Geriau mirti negu būti vergu“ yra ne tuščia frazė, o jo būties esmė.

Mano akimis, jis ir jo bendradarbis daktaras Frickas yra vieninteliai valstybinius postus užimantys vyrai, kurie turi teisę būti laikomi nacionalinės Bavarijos bendraautoriais.

12.21 PROGRAMOS RENGIMAS

Prieš surengiant pirmąjį didelį masinį susirinkimą reikėjo ne tik paruošti propagandinę medžiagą, bet ir atspausdinti pagrindinius programos punktus.

Antrajame šios knygos tome išdėstysiu pagrindinius principus, kuriais vėliau vadovavomės rengdami savo programą. Čia pasakysiu tik tiek, kad programa buvo sudaryta ne tik siekiant išdėstyti jaunojo judėjimo formą ir turinį, bet ir siekiant, kad ji būtų suprantama plačiosioms masėms.

Vadinamieji intelektualų sluoksniai iš jos juokavo ir šaipėsi, o paskui bandė ją kritikuoti. Tačiau mūsų programos veiksmingumas įrodė, kad tuometinės idėjos buvo teisingos.

Per tuos metus mačiau, kaip dešimtys naujų judėjimų atsirado ir išnyko nepalikdami pėdsakų. Išliko vienas vienintelis: Nacionalsocialistinė vokiečių darbininkų partija. Šiandien kaip niekada anksčiau esu įsitikinęs, kad nors jie gali su mumis kovoti ir bandyti paralyžiuoti mūsų judėjimą, nors smulkūs partijos ministrai gali uždrausti mums kalbėti, jie negali užkirsti kelio mūsų idėjų triumfui.

Kai bus pamiršta ir dabartinė valstybės valdymo sistema, ir jos šalininkų vardai, nacionalsocialistų programos pagrindai taps būsimos valstybės pagrindu.

Mūsų keturių mėnesių susirinkimai, vykę iki 1920 m. sausio mėnesio, pamažu leido mums surinkti finansinių lėšų, reikalingų pirmiesiems lankstinukams, plakatams ir programoms išspausdinti.

12.22 ŽYGIUOJANTIS JUDĖJIMAS

Pirmąją šios knygos dalį užbaigsiu užsimindamas apie mūsų pirmąjį didįjį masinį susirinkimą, nes jis buvo ta proga, kai judėjimas peržengė mažo klubo ribas ir pradėjo daryti įtaką galingiausiam mūsų laikų veiksniui – viešajai nuomonei.

Aš pats tuo metu turėjau tik vieną rūpestį: Ar salė bus užpildyta, ar kalbėsime į tuštumą? Buvau tvirtai įsitikinęs, kad jei tik žmonės ateis, ši diena jaunam judėjimui bus labai sėkminga. Taigi nekantriai laukiau vakaro.

Susirinkimas turėjo prasidėti 19.30 val. 19.15 val. įžengiau į Miuncheno aikštėje esančio Hofbräuhauso vyriausiąją salę, ir mano širdis vos nesprogo iš džiaugsmo. Didžioji salė – tuo metu ji man atrodė labai didelė – buvo užpildyta iki kraštų, petys į petį. Joje buvo beveik 2 000 žmonių. O svarbiausia, atėjo tie žmonės, kuriuos visada norėjome pasiekti. Atrodė, kad daugiau nei pusė klausytojų buvo komunistai arba nepriklausomybininkai. Jų nuomone, mūsų pirmajai didžiajai demonstracijai buvo lemta staiga baigtis.

Tačiau viskas įvyko kitaip. Kai pirmasis kalbėtojas baigė, aš atsistojau kalbėti. Po kelių minučių sulaukiau pertraukinėjimų krušos, salėje prasidėjo smurtiniai susirėmimai. Saujelė mano ištikimų kovos draugų ir keletas kitų pasekėjų grūmėsi su trukdytojais ir pamažu atkūrė tvarką. Aš tęsiau savo kalbą. Po pusvalandžio trukdžius ir šūksnius ėmė slopinti plojimai.

Dabar ėmiausi programos ir pradėjau pirmą kartą ją aiškinti.

Minutė po minutės pertraukas vis dažniau užgoždavo plojimai. Galiausiai priėjau prie 25 punktų paaiškinimo ir išdėstiau juos, punktą po punkto, masėms. Kai paprašiau, kad jie patys priimtų sprendimą dėl kiekvieno punkto, vienas po kito buvo priimami su vis didesniu entuziazmu – vienbalsiai ir vėl vienbalsiai. Kai buvo pasiektas paskutinis punktas ir rado kelią į masių širdis, priešais save turėjau pilną salę žmonių, kuriuos vienijo naujas įsitikinimas, naujas tikėjimas ir nauja valia.

Po beveik keturių valandų salė ėmė tuštėti. Kai masės, susigrūdusios petys į petį, stumdėsi ir stumdėsi, veržėsi išėjimo link, žinojau, kad dabar tarp vokiečių tautos prasidėjo judėjimas, kuris niekada nebus pamirštas.

Buvo įžiebta ugnis, iš kurios liepsnos bus suformuotas kalavijas, sugrąžinsiantis laisvę vokiečių Zygfrydui ir sugrąžinsiantis gyvybę vokiečių tautai.

Ir kartu su artėjančiu atgimimu pajutau, kad Nepakeliamo keršto deivė dabar ruošiasi atitaisyti 1918 m. lapkričio 9 d. išdavystę.

Salė pamažu ištuštėjo.

Judėjimas žygiavo.

MEIN KAMPF

NACIONALSOCIALISTINIS JUDĖJIMAS

1 SKYRIUS – PASAULĖŽIŪRA IR PARTIJA

1920 m. vasario 24 d. įvyko pirmasis didelis masinis mūsų jaunojo judėjimo susirinkimas. Miuncheno Hofbruhauzo banketų salėje beveik 2 000 žmonių auditorijai buvo išaiškintos 25 mūsų naujosios partijos programos tezės; kiekviena tezė buvo entuziastingai sutikta.

Taip mes supažindinome visuomenę su tais pirmaisiais principais ir veiklos kryptimis, kuriomis naujoji kova panaikins daugybę painių ir pasenusių idėjų bei nuomonių – dalykų, kurie vedė prie neaiškių ir pražūtingų tikslų. Tarp nedrąsių ir bejėgių buržuazijos atstovų atsirado nauja jėga. Šiai jėgai buvo lemta pasipriešinti triumfuojančiai marksistų pažangai ir paskutinę minutę sustabdyti likimo ratą.

Buvo savaime suprantama, kad šis naujas judėjimas gali įgyti reikšmę ir palaikymą, kurie yra būtina tokios milžiniškos kovos sąlyga, tik tuo atveju, jei jam nuo pat pradžių pavyks pažadinti šventą įsitikinimą savo pasekėjų širdyse. Tai buvo ne naujo rinkiminio šūkio įvedimas į politinį lauką, bet veikiau visiškai naujos pasaulėžiūros, turinčios esminę reikšmę, propagavimas.

1.1 BURŽUAZINIAI „PROGRAMŲ KOMITETAI

Reikia prisiminti, kokie apgailėtini požiūriai paprastai buvo dėliojami į įprastą vadinamąją partijos programą ir kaip jie kartkartėmis būdavo nušluojami ar perdaromi. Jei norime tinkamai įvertinti šiuos programinius monstrus, turime atidžiai ištirti motyvus, kurie įkvėpė vidutinį buržuazinį „programos komitetą“.

Tuos žmones, kai jie į programą įtraukia ką nors naujo arba keičia ką nors jau esančio joje, visada veikia vienas ir tas pats rūpestis: kitų rinkimų rezultatai. Vos tik šiems parlamento menininkams kyla pirmas įtarimas, kad jų mylima visuomenė gali būti pasirengusi pakelti kulnus ir ištrūkti iš senojo partinio vežimo pakinktų, jie ima dažyti šakes naujomis spalvomis. Tokiais atvejais į priekį išeina partijos astrologai ir horoskopų skaitytojai – vadinamieji „patyrę vyrai“ ir „ekspertai“. Dauguma jų yra seni parlamentarai, kuriems „turtinga politinė mokykla“ suteikė daug patirties. Jie prisimena ankstesnius atvejus, kai masės rodė kantrybės praradimo požymius, ir dabar jie numato, kad vėl kils panaši grėsmė. Pasitelkę seną receptą, jie sudaro „komitetą“. Jie eina tarp mylimos visuomenės ir klausosi, kas sakoma. Jie įkiša nosis į laikraščius ir pamažu pradeda nujausti, ko jų numylėtiniai, plačiosios masės, pageidauja – ir ką jie atmeta, ir ko tikisi. Kiekviena prekybos ar verslo grupė ir kiekviena darbuotojų klasė yra atidžiai išstudijuojama, tiriami jų slapčiausi troškimai. Net pavojingos opozicijos „blogi šūkiai“ dabar staiga pradedami vertinti kaip verti persvarstymo, ir dažnai nutinka taip, kad tie šūkiai, didžiai tų, kurie iš pradžių juos sugalvojo ir platino, nuostabai, dabar atrodo visai nepavojingi ir iš tiesų atsiranda tarp senųjų partijų dogmų.

Taigi komitetai renkasi „peržiūrėti“ senąją programą ir parengti naują (šie ponai keičia savo įsitikinimus taip, kaip kareivis keičia marškinius kare – kai senieji

marškiniai būna apiplyšę!). Naujojoje programoje kiekvienas gauna savo dalį. Ūkininkas gauna apsaugą savo žemės ūkiui. Pramonininkams užtikrinama jų produktų apsauga. Vartotojas yra apsaugotas už savo pirkinius. Mokytojams mokami didesni atlyginimai, o valstybės tarnautojai gaus didesnes pensijas. Našlės ir našlaičiai gaus dosnią valstybės paramą. Bus skatinama prekyba. Bus sumažinti muitai ir net mokesčiai, nors jų negalima visiškai panaikinti, tačiau jie bus beveik panaikinti. Kartais pasitaiko, kad kuri nors visuomenės dalis pamirštama arba vienas iš visuomenės reikalavimų nepasiekia partijos ausų; tai taip pat skubama užtaisyti ant visumos, jei tik tam lieka vietos. Galiausiai manoma, kad visos smulkiosios buržuazijos ir jų žmonų nerimas nurimsta, ir jie vėl spinduliuoja pasitenkinimu. Ir taip, viduje apsiginklavę tikėjimu Dievo gerumu ir nepermaldaujamu rinkėjų kvailumu, dabar prasideda kova dėl to, kas vadinama Reicho „atstatymu“.

Kai baigiasi rinkimų diena ir parlamentarai surengia paskutinį per penkerius metus viešą susirinkimą, kai jie gali palikti darbą mokyti mases ir atsidėti aukštesniems ir malonesniems darbams, tada programos komitetas išformuojamas, o kova už pažangią viešųjų reikalų pertvarką vėl tampa tik kasdienės duonos užsidirbimo reikalu, kuris vadinamas parlamentaro dalyvio mokesčiu.

Kiekvieną rytą gerbiamas deputatas keliauja į rūmus. Nors jis negali įeiti į pačius rūmus, tačiau jis nueina bent jau iki priekinės salės, kur sudaromi posėdžių lankomumo sąrašai. Už savo sunkią tarnybą žmonėms jis pasirašo savo pavardę, o už tai gauna nedidelį atlygį kaip pelnytą atlygį už nepaliaujamą ir varginantį darbą.

Po ketverių metų – arba anksčiau, jei atsiranda koks nors kritinis laikotarpis, per kurį parlamentinei institucijai gresia išformavimas, - šiuos ponus staiga užvaldo nenugalimas noras veikti. Lygiai taip pat, kaip kirminas negali nevirsti drugeliu, šie parlamentarų vikšrai palieka didžiuosius Pupų namus ir išskrenda naujais sparnais tarp mylimos visuomenės. Jie dar kartą kreipiasi į rinkėjus, atsiskaito už nuveiktus didžiulius darbus ir pabrėžia piktybišką savo oponentų užsispyrimą. Tačiau ne visada jie sulaukia dėkingų aplodismentų; kartais kvailos masės svaido jiems į veidą grubius ir karštus įžeidimus. Kai šis visuomenės nedėkingumas pasiekia tam tikrą laipsnį, lieka tik viena išeitis: Partijos prestižas turi būti vėl nušlifuotas. Programa turi būti peržiūrėta. Vėl šaukiamas komitetas. Ir apgaulė prasideda iš naujo. Supratę granitinį mūsų visuomenės kvailumą, neturėtume stebėtis rezultatu. Spaudos vedami ir vėl apakinti viliojančios naujos programos, tiek „buržuaziniai“, tiek „proletariniai“ rinkėjų būriai ištikimai grįžta į bendrą tvartą ir vėl renka savo senuosius apgavikus.

Liaudies žmogus ir darbo kandidatas dabar vėl virsta parlamentiniu vikšru ir maitinasi valstybės lapais, kad dar po ketverių metų vėl virstų blizgančiu drugeliu.

Vargu ar galima rasti ką nors labiau slegiančio, nei blaiviai stebėti šį procesą ir būti šios nuolat pasikartojančios išdavystės liudininku.

1.2 MARKSIZMAS IR DEMOKRATIJOS PRINCIPAI

Ant tokio dvasinio pagrindo buržuazinei stovyklai neįmanoma sukaupti reikiamų jėgų tęsti kovą su organizuota marksizmo jėga.

Iš tiesų jie niekada rimtai apie tai negalvojo. Nors šie parlamentiniai baltosios rasės šarlatanai visuotinai pripažįstami psichiškai prastesniais žmonėmis, jie pakankamai įžvalgūs, kad žinotų, jog negalėjo rimtai puoselėti vilties, kad galės panaudoti Vakarų demokratijos ginklą kovai su doktrina – būtent marksizmu, - kuri savo tikslams pasitelkia būtent šią demokratiją. Demokratiją marksistai išnaudoja tam, kad paralyžiuotų savo priešininkus ir įgytų laisvą ranką, kad galėtų įgyvendinti savo metodus. Kai tam tikros marksistų grupės šiuo metu pasitelkia visą savo išradingumą, kad sudarytų įspūdį, jog yra neatsiejamai susijusios su demokratijos principais, pravartu prisiminti faktą, kad kritiškais atvejais tie patys ponai nerodė jokios pagarbos demokratiniam daugumos valdymo principui! Taip buvo tomis dienomis, kai buržuaziniai parlamentarai dėl savo monumentalaus mažmožio manė, kad Reicho saugumas yra garantuotas, nes jo naudai yra didžioji skaitinė dauguma; tuo tarpu marksistai nedvejodami staiga griebėsi valdžios, remiami luošių, dezertyrų, partijos bosų ir žydų žurnalistų minios. Tai buvo spjūvis į veidą demokratijai, kuria tikėjo tiek daug parlamentarų. Tik tie patiklūs buržuazinės demokratijos parlamentiniai burtininkai galėjo patikėti, kad marksistinį pasaulinį marą ir brutalų jo nešėjų ryžtą nors akimirkai – dabar ar ateityje – gali išguiti stebuklingos Vakarų parlamentarizmo formulės.

Marksizmas žygiuos petys į petį su demokratija tol, kol jam pavyks netiesiogiai užsitikrinti net nacionalistinio pasaulio, kurį jis siekia išrauti su šaknimis, paramą. Tačiau jei marksistai kada nors patikėtų, kad yra pavojus, jog iš šio mūsų parlamentinės demokratijos raganų katilo gali būti sugalvota balsų dauguma, kuri galėtų rimtai užsipulti marksizmą – net jei tai būtų tik jo valdančiosios daugumos pagrindu, - tuomet visas parlamentarizmo gudravimas baigtųsi. Užuot apeliavę į demokratinę sąžinę, Raudonojo internacionalo vėliavnešiai tuoj pat pradėtų įnirtingai šaukti proletarų mases, o kova vyktų ne ramioje parlamento atmosferoje, bet gamyklose ir gatvėse. Tuomet demokratijai būtų padarytas galas; tai, ko nepavyko pasiekti parlamento apaštalų intelektualiniu miklumu, dabar būtų sėkmingai įgyvendinta susierzinusių proletarų masių laužtuvu ir plaktuku, kaip ir 1918 m. rudenį. Vienu smūgiu jos pažadintų buržuazinį pasaulį, kad beprotybė manyti, jog žydų pasauliniam viešpatavimui galima pasipriešinti pasitelkus Vakarų demokratiją, yra beprotybė.

1.3 PASAULĖŽIŪRA PRIEŠ PASAULĖŽIŪRĄ

Kaip jau minėjau, tik labai patiklus protas gali galvoti apie žaidimo taisyklių laikymąsi, kai tenka susidurti su žaidėju, kuriam tos taisyklės tėra tik blefas arba priemonė savo interesams tenkinti – kurių jis greitai atsisakys, kai jos jam nebebus naudingos.

Visos partijos, išpažįstančios vadinamuosius buržuazinius principus, į politinį gyvenimą iš tikrųjų žiūri kaip į kovą dėl vietų Parlamente. Tą akimirką, kai jų principai ir įsitikinimai tampa nebereikalingi šioje kovoje, jie išmetami už borto kaip smėlio balastas. Ir programos sudarytos taip, kad su jomis būtų galima panašiai elgtis. Tačiau tokia praktika turi atitinkamai silpninantį poveikį. Partijoms trūksta didžiulės magnetinės traukos, kuri vienintelė pritraukia plačias mases; šios masės visada reaguoja į įtikinamą jėgą, kylančią iš absoliutaus tikėjimo iškeltomis idėjomis ir fanatiškos kovinės drąsos jas ginti.

Tuo metu, kai viena pusė, apsiginklavusi visais tūkstančius kartų nusikalstamos pasaulėžiūros ginklais, rengia puolimą prieš nusistovėjusią tvarką, kita pusė sugebės pasipriešinti tik tada, kai semsis jėgų iš naujo tikėjimo, kuris mūsų atveju yra politinis tikėjimas. Šis tikėjimas silpną ir bailų įsakymą gintis turi pakeisti drąsaus ir negailestingo puolimo kovos šūkiu. Jei mūsų dabartinį judėjimą kaltina, ypač vadinamieji nacionaliniai buržuaziniai ministrų kabinetai – pavyzdžiui, Bavarijos centras – kad jis eina link „revoliucijos“, mes turime tik vieną atsakymą šiems politiniams nykštukams: Mes stengiamės kompensuoti tai, ko jūs savo nusikalstamu kvailumu nesugebėjote padaryti. Jūs savo parlamentaristine prekyba gyvuliais padėjote įstumti tautą į bedugnę, o mes savo agresyvia politika kuriame naują pasaulėžiūrą, kurią ginsime su nepalaužiamu atsidavimu. Taip mes statome laiptelius, kuriais mūsų tauta vėl galės pakilti į laisvės šventyklą.

Taigi mūsų judėjimo įkūrimo laikotarpiu turėjome ypač rūpintis, kad mūsų kovotojų grupė, kovojanti už naują ir iškilią politinę tikybą, neišvirstų į paprastą parlamentinių interesų propagavimo draugiją.

Pirmoji prevencinė priemonė buvo sukurti programą, kuri pati savaime būtų linkusi išugdyti tam tikrą vidinę didybę, kuri atbaidytų visus mažus ir silpnus mūsų dabartinių partijų politikų protus.

Fatališkos ydos, galiausiai lėmusios Vokietijos žlugimą [1918 m.], yra aiškiausias įrodymas, kaip teisingai manėme, kad būtina nustatyti aštriai ir aiškiai apibrėžtus programinius tikslus.

Kadangi suvokėme šias ydas, supratome, kad reikia formuoti naują valstybės sampratą. Tai savaime tapo mūsų naujosios pasaulio sampratos dalimi.

1.4 „LIAUDIES“ SĄVOKA

Pirmajame šios knygos tome jau aptariau sąvoką „liaudiškas“.

Tuomet sakiau, kad ši sąvoka nepakankamai tiksli, kad būtų galima suformuoti tvirtą kovos bendruomenę. Po „liaudininkų“ vėliava parsidavinėja įvairiausi žmonės, turintys įvairiausių skirtingų nuomonių. Todėl prieš pradėdamas kalbėti apie Nacionalsocialistinės vokiečių darbininkų partijos tikslus ir uždavinius, noriu aiškiai suvokti, ką reiškia sąvoka „liaudininkas“, ir paaiškinti jos santykį su mūsų partiniu judėjimu.

Žodis „liaudiškas“ neišreiškia jokios aiškiai apibrėžtos idėjos. Jį galima aiškinti įvairiai, ir praktiškai jis toks pat miglotas kaip, pavyzdžiui, žodis „religinis“. Pastarajam žodžiui sunku priskirti kokią nors tikslią reikšmę nei kaip teorinei sąvokai, nei praktiniame gyvenime. Žodis „religinis“ įgyja tikslią reikšmę tik tada, kai jis siejamas su aiškia ir konkrečia forma, per kurią ši sąvoka įgyvendinama praktiškai. Vadinti žmogų „giliai religingu“ yra gražus frazeologizmas, tačiau apskritai jis mums mažai ką sako arba nieko nesako. Gali būti keletas žmonių, kuriuos tenkina toks neapibrėžtas apibūdinimas, ir gali būti net tokių, kuriems šis žodis perteikia daugiau ar mažiau konkretų žmogaus sielos paveikslą.

Tačiau kadangi žmonių masės nėra nei filosofai, nei šventieji, tokia miglota religinė idėja jiems nieko nereiškia, išskyrus tai, kad pateisina kiekvieno žmogaus mąstymą ir veikimą pagal savo polinkius. Ji nepadės pasiekti to veiksmingumo, dėl kurio vidinis religinis troškimas transformuojasi, kai palieka grynai metafizinių idėjų sritį ir atitinka aiškiai apsibrėžtą tikėjimą. Toks tikėjimas, be abejo, yra ne tikslas savaime, bet priemonė tikslui pasiekti; tačiau tai būtina priemonė tikslui pasiekti. Tačiau šis tikslas nėra tik kažkas idealaus, bet veikiau yra pabrėžtinai praktiškas. Visada turime turėti omenyje tai, kad, apskritai kalbant, aukščiausi idealai visada atitinka giliausius gyvenimo poreikius, kaip ir didingiausio grožio kilnumą galiausiai pateisina tai, kas geriausiai atitinka jo paskirtį.

1.5 NUO RELIGINIŲ JAUSMŲ IKI DOGMATINIŲ ĮSITIKINIMŲ

Padėdamas pakelti žmogų virš paprasto gyvūno egzistencijos lygio, tikėjimas neabejotinai prisideda prie jo egzistencijos pagrindimo ir užtikrinimo. Vertinant žmoniją tokią, kokia ji yra šiandien, ir atsižvelgiant į tai, kad dabartiniai religiniai įsitikinimai buvo įtvirtinti ugdant praktines moralės normas skatinančiu būdu, jei dabar panaikintume religinį mokymą ir jo nepakeistume lygiaverčiu, rezultatas būtų žmogaus egzistencijos pagrindų pakirtimas. Todėl galime drąsiai teigti, kad žmogus gyvena ne vien tam, kad tarnautų aukštesniems idealams, bet kad šie idealai savo ruožtu teikia būtinas žmogaus egzistencijos sąlygas. Ir šitaip ratas užsidaro.

Žinoma, žodis „religinis“ reiškia įvairias idėjas ir įsitikinimus, pavyzdžiui, nemirtingą sielą, jos būsimą egzistavimą amžinybėje, tikėjimą aukštesnės būtybės egzistavimu ir pan. Tačiau visas šias idėjas, kad ir kaip tvirtai žmogus jomis tikėtų, bet kas gali kritiškai išanalizuoti ir atitinkamai priimti arba atmesti; tuo metu emocinė sąvoka ar troškimas virsta aktyvia jėga, kurią valdo aiškiai apibrėžtas doktrininis tikėjimas. Toks tikėjimas visų pirma teikia kovos veiksnį, atveriantį kelią pagrindinių religinių pažiūrų pripažinimui.

Be aiškiai apibrėžto tikėjimo religinis jausmas su savo miglotomis ir įvairialypėmis formomis ne tik būtų bevertis žmogiškosios egzistencijos tikslams, bet netgi galėtų prisidėti prie bendro susiskaldymo.

Situacija, susijusi su žodžiu „religinis“, tinka ir terminui „liaudiškas“. Šis žodis taip pat implikuoja tam tikras pamatines idėjas. Nors šios idėjos iš tiesų yra labai

svarbios, jos įgauna tokias miglotas ir neapibrėžtas formas, kad negali turėti didesnės vertės nei paprastos nuomonės, kol nėra integruotos į politinės partijos struktūrą. Norint iš pasaulėžiūros kylantiems idealams suteikti praktinę galią ir reaguoti į logines tokių idealų pasekmes, vien jausmai ir vidinė valia nepadeda; lygiai taip pat ir laisvės negalima iškovoti visuotiniu jos troškimu. Ne, tik tada, kai idealistinis nepriklausomybės troškimas organizuojamas taip, kad už savo idealus galėtų kovoti karine jėga, tik tada neatidėliotinas tautos troškimas gali virsti galinga tikrove.

Bet kokia pasaulėžiūra, nors ir tūkstantį kartų teisinga ir labai naudinga žmonijai, bus nenaudinga tautai išlaikyti, kol jos principai netaps karinio judėjimo telkiniu. O šis judėjimas liks tik partija, kol savo idealų neišves į pergalę ir savo partinių doktrinų nepavers naujais valstybės pagrindais, suteikiančiais tautinei bendruomenei pavidalą.

Jei bendro pobūdžio dvasinė samprata turi tapti būsimos raidos pagrindu, tai pirmoji būtina sąlyga – suformuoti aiškų supratimą apie jos prigimtį, pobūdį ir apimtį. Tik tokiu pagrindu gali būti įkurtas judėjimas, galintis pasisemti reikiamos kovinės jėgos. Iš bendrų idėjų turi būti sudaryta politinė programa, o bendroji pasaulėžiūra turi būti įspausta į tam tikrą politinį tikėjimą. Kadangi šis tikėjimas turi būti nukreiptas į praktinius tikslus, jis turi tarnauti ne tik pačiam bendrajam idealui, bet ir atsižvelgti į priemones, kurios turi būti naudojamos idealui triumfuoti. Čia abstrakčiai idėjai, kuri pati savaime yra teisinga, į pagalbą turi ateiti praktinė valstybininko išmintis. Taigi amžinasis idealas, kaip žmonijos kelrodė žvaigždė, turi būti pritaikytas prie žmonijos silpnybių, kad jo praktinis poveikis nebūtų sužlugdytas pačioje pradžioje dėl bendro žmogiškojo neadekvatumo. Tiesos ieškotojas šiuo atveju turi žengti koja kojon su tuo, kuris praktiškai pažįsta žmogaus sielą, kad iš amžinųjų tiesų ir idealų srities galėtume atrinkti tuos, kurie geriausiai atitinka žmogaus prigimties gebėjimus, ir suteikti jiems praktinę formą.

Svarbiausias uždavinys – perimti abstrakčius ir bendrus principus, išplaukiančius iš pasaulėžiūros, pagrįstos tvirtu tiesos pagrindu, ir paversti juos kovinga bendruomenės narių, turinčių tą patį politinį tikėjimą, bendruomene. Ši bendruomenė turi būti tiksliai apibrėžta, griežtai organizuota, vieno proto ir vienos valios; tik tada turime galimybę sėkmingai įgyvendinti idėją. Todėl iš milijoninės masės, kuri jaučia šių idėjų tiesą ir netgi gali jas iš dalies suprasti, turi iškilti vienas žmogus. Šis žmogus turi sugebėti aiškiai ir konkrečiai išdėstyti bendrąsias idėjas ir iš miglotų idėjų pasaulio, mirguliuojančio prieš masių protus, suformuluoti granitinius principus. Jis turi kovoti už šiuos principus, kaip už vienintelius teisingus, kol virš drumzlinų įvairių idėjų bangų iškils tvirta bendro tikėjimo ir bendros valios uola.

Tokius veiksmus pateisina jų būtinybė, o individą pateisins jų sėkmė.

1.6 MARKSIZMAS PRIEŠ RASĘ IR ASMENYBĘ

Jei pabandytume įsigilinti į vidinę žodžio „liaudis“ prasmę, prieitume prie tokių išvadų: Dabartinė pasaulio politinė samprata teigia, kad valstybė, nors ir turi kūrybinę, kultūrą kuriančią jėgą, neturi nieko bendra su rasiniais sumetimais. Valstybė veikiau

laikoma kažkuo, kylančiu iš ekonominės būtinybės, arba geriausiu atveju – natūralia politinių jėgų išdava. Tokia samprata kartu su visomis loginėmis jos pasekmėmis yra klaidinga ne tik kalbant apie pagrindines rasines jėgas, bet ir nuvertinant individą. Rasinių skirtumų neigimas jų kultūrą kuriančių galių atžvilgiu tą pačią klaidą turi taikyti ir individo vertinimui. Rasinės lygybės prielaida tampa panašaus požiūrio į tautas ir individus pagrindu. O tarptautinis marksizmas yra ne kas kita, kaip žydo Karlo Markso anksčiau egzistavusios pasaulėžiūros pritaikymas konkrečiam politinio tikėjimo išpažinimui. Be šio plačiai paplitusio užkrato pagrindo būtų neįmanoma nuostabi šios doktrinos sėkmė. Iš tikrųjų Karlas Marksas buvo tas vienintelis iš milijonų, kuris lėtai besiformuojančiame pasaulyje, pasitelkęs savo aštrią įžvalgą, aptiko esminius nuodus; paskui jis, pasitelkęs burtininko meistriškumą, juos ištraukė ir sukoncentravo į tirpalą, kuris greitai sunaikins nepriklausomas šios Žemės tautas. Visa tai jis darė tarnaudamas savo rasei.

Marksistinė doktrina – tai koncentruotas mentaliteto, kuriuo grindžiama dabartinė visuotinai pripažinta pasaulėžiūra, ekstraktas. Jau vien dėl šios priežasties yra visiškai nesvarstytina ir net juokinga manyti, kad mūsų vadinamasis buržuazinis pasaulis gali pasiūlyti kokį nors veiksmingą pasipriešinimą. Šis buržuazinis pasaulis užkrėstas visais tais pačiais nuodais, o jo bendroji pasaulėžiūra nuo marksizmo skiriasi tik laipsniu ir žmogumi, kuris ją palaiko. Buržuazinis pasaulis yra marksistinis, bet tiki tam tikros žmonių grupės (buržuazijos) valdymo galimybe, o pats marksizmas sistemingai siekia atiduoti pasaulį į žydų rankas.

Priešingai tam, liaudiškoji pasaulėžiūra pripažįsta, kad žmonijai didžiausią reikšmę turi pagrindiniai rasiniai elementai.

Iš esmės valstybė laikoma priemone tikslui pasiekti, o šis tikslas yra žmonijos rasinių savybių išsaugojimas. Todėl liaudiškuoju principu negalime pripažinti rasių lygybės, bet pripažįstame jų skirtumus. Taip elgdamasis jis skirsto rases į aukštesnės ir žemesnės vertės. Remdamasis šiuo pripažinimu, jis jaučiasi įpareigotas laikytis visatoje viešpataujančios amžinosios valios, skatinančios geresniųjų ir stipresniųjų pergalę ir žemesniųjų bei silpnesniųjų pavaldumą. Ji tarnauja tiesai apie aristokratinį principą, kuriuo grindžiamos visos gamtos operacijos, ir tiki, kad šis dėsnis galioja iki paskutinio individo. Ji įžvelgia vertybinius skirtumus ne tik tarp rasių, bet ir tarp atskirų žmonių. Iš žmonių masės jis atrenka individo svarbą ir taip veikia kaip organizuojantis principas, o marksizmas veikia dezorganizuojančiai. Jis teigia, kad žmonija turi turėti savo idealus, nes idealai yra būtina žmogaus egzistencijos sąlyga. Tačiau jis neigia, kad etinis idealas turi teisę viešpatauti, jei jis kelia pavojų rasės, kuri yra aukštesnio etinio idealo etalonas, egzistavimui; bastardizuotame ir susiaurintame pasaulyje visi žmogaus grožio ir kilnumo idealai ir visos idealizuotos žmonijos ateities viltys būtų prarastos visiems laikams.

Šiame pasaulyje žmonijos kultūra ir civilizacija neatsiejamai susijusi su arijų buvimu. Jei jis išnyks arba sumažės, Žemę vėl apgaubs tamsus barbarų epochos šydas.

Liaudiškos pasaulėžiūros akimis, pakenkti žmonijos kultūros egzistavimui, sunaikinant jos nešėjus, būtų apgailėtinas nusikaltimas. Kiekvienas, išdrįsęs pakelti ranką prieš šį aukščiausią Dievo atvaizdą, nusideda prieš dosnųjį šio stebuklo kūrėją ir prisideda prie išvarymo iš rojaus.

Vadinasi, liaudiškoji pasaulėžiūra atitinka slapčiausią gamtos valią. Ji atkuria laisvą jėgų žaismą, vedantį į nuolatinį aukštesnį veisimąsi, kol galiausiai geriausi žmonijos nariai, užvaldę Žemę, galės laisvai veikti visose srityse joje ir virš jos.

Visi jaučiame, kad tolimoje ateityje susidursime su problemomis, kurias galės išspręsti tik aukščiausia žmonijos šeimininkų rasė – tie, kurie disponuoja viso pasaulio priemonėmis ir ištekliais.

1.7 PARTIJOS ORGANIZAVIMAS

Akivaizdu, kad tokį bendrą idėjų, implikuojamų liaudiškoje pasaulėžiūroje, eskizą galima interpretuoti tūkstančiais skirtingų būdų. Tiesą sakant, vargu ar yra bent vienas iš mūsų naujausių politinių judėjimų, kuris tam tikru momentu nesiremtų šia pasaulio samprata. Tačiau tai, kad jis vis dar išlaiko savarankišką egzistavimą tarp visų kitų, įrodo sampratų skirtingumą. Taigi marksistinei pasaulėžiūrai, kuriai vadovauja vieninga centrinė organizacija, priešinasi nuomonių kratinys, kuris nėra labai įspūdingas tvirto priešo fronto akivaizdoje. Su tokiais silpnais ginklais pergalės pasiekti neįmanoma! Tik tada, kai tarptautinei pasaulėžiūrai – politiškai organizuotam marksizmui – pasipriešins liaudies idėja, organizuota taip pat sistemiškai, kovos energija abiejose pusėse bus vienoda, o pergalė atiteks amžinosios tiesos pusei.

Tačiau pasaulėžiūrą galima suvokti tik tada, kai ji tiksliai ir neabejotinai suformuluota. Funkcija, kurią dogmos atlieka religinėje tikyboje, yra analogiška tai, kurią partijos principai atlieka besikuriančiai politinei partijai.

Todėl būtina sukurti instrumentą, kuriuo liaudiškoji pasaulėžiūra galėtų kovoti, panašiai kaip marksistinė partinė organizacija atveria kelią internacionalizmui.

Tokio tikslo siekia Nacionalsocialistinė Vokietijos darbininkų partija.

Tokia partinė formuluotė yra būtina liaudiškosios pasaulėžiūros pergalės sąlyga. Tai aiškiai įrodo faktas, kurį netiesiogiai pripažįsta tie, kurie priešinasi partijos ir pasaulėžiūros ryšiui.

Todėl liaudiškoji samprata turi būti galutinai suformuluota, kad ji organiškai įsilietų į partiją. Tai būtina šios idėjos sėkmės prielaida. O kad taip yra, labai aiškiai įrodo net netiesioginis pripažinimas tų, kurie priešinasi tokiam liaudiškosios idėjos susiliejimui su partijos principais. Tie patys žmonės, kurie nesiliauja nuolat tvirtinę, kad liaudiškoji pasaulėžiūra niekada negali būti išskirtinė vienos grupės nuosavybė, nes ji glūdi arba „gyvena“ milijonuose širdžių, tik patvirtina paprastą faktą, kad bendras tokių idėjų buvimas pasirodė esąs nepajėgus užkirsti kelio priešiškos pasaulėžiūros – kuriai atstovauja politinė partija – pergalei. Jei taip nebūtų, vokiečių tauta jau būtų iškovojusi milžinišką pergalę, o ne atsidūrusi ant bedugnės krašto.

Internacionalistinei ideologijai pavyko, nes ji buvo organizuota kaip politinė partija šturmo būrių pavyzdžiu; priešiška pasaulėžiūra patyrė nesėkmę, nes neturėjo vieningo ją ginančio organo. Pasaulėžiūra negali kovoti ir laimėti suteikdama neribotą interpretacijos laisvę, o tik ribotą ir integruojančią politinės organizacijos formą.

Todėl laikiau savo ypatinga pareiga iš plataus, bet migloto bendrosios pasaulėžiūros turinio išskirti esmines idėjas ir suteikti joms daugiau ar mažiau dogmatišką formą. Taip šios idėjos tinka tikslui suvienyti visus tuos, kurie pasirengę jas priimti kaip principus. Kitaip tariant: Nacionalsocialistinė vokiečių darbininkų partija esminius principus ištraukia iš visuotinai liaudiškos pasaulio sampratos. Remdamasi šiais principais, ji kuria politinę doktriną, kuri atsižvelgia į praktines šių dienų, laikmečio realijas, turimą žmogiškąją medžiagą ir visus jos trūkumus. Ši doktrina leidžia organizuoti dideles žmonių mases griežtai integruota prasme. O ši organizacija yra pagrindinė šios pasaulėžiūros pergalės prielaida.

2 SKYRIUS – VALSTYBĖ

Jau 1920-1921 m. tam tikri pasenusios buržuazijos klasės sluoksniai vis iš naujo kaltino mūsų jauną judėjimą neigiamu požiūriu į moderniąją valstybę. Dėl šios priežasties įvairaus plauko politiniai nusikaltėliai prisiėmė teisę naudoti visas įmanomas priemones, kad užgniaužtų jaunuosius naujosios pasaulėžiūros veikėjus. Jie sąmoningai pamiršo, kad buržuazinis pasaulis neturi vieningo požiūrio į valstybės sąvoką ir negali pateikti jokio nuoseklaus jos apibrėžimo. Tie, kurių pareiga ją paaiškinti, paprastai yra mūsų valstybinių universitetų teisės profesoriai; jų aukščiausias uždavinys – rasti paaiškinimus ir pateisinimus daugiau ar mažiau laimingam tos konkrečios sistemos, teikiančios jiems kasdienę duoną, egzistavimui. Kuo valstybė neįmanomesnė, tuo neaiškesni, dirbtinesni ir nesuprantamesni yra jų pateikiami jos egzistavimo tikslo apibrėžimai. Ką, pavyzdžiui, galėtų parašyti karališkojo ir imperinio universiteto profesorius apie valstybės prasmę ir tikslą šalyje, kurios politinė forma atstovavo didžiausiam visų laikų monstrui?

Tai būtų išties sunkus poelgis, turint omenyje, kad šiuolaikinis politinės teisės profesorius yra įsipareigojęs ne tiek tiesai, kiek tam tikram apibrėžtam tikslui. O šis tikslas yra toks: bet kokia kaina apginti to monstriško žmogiškojo mechanizmo, vadinamo valstybe, egzistavimą. Niekas neturėtų stebėtis, jei aptariant valstybės problemą kiek įmanoma vengiama konkrečių faktų arba jei profesoriai slepiasi „etinių“ ir „moralinių“ abstrakčių vertybių, pareigų ir tikslų liūne.

2.1 TRYS PAGRINDINĖS VALSTYBĖS SAMPRATOS

Apskritai galima išskirti tris skirtingas sampratas:

Tie, kurie mano, kad valstybė yra daugiau ar mažiau savanoriška žmonių grupė, vadovaujama valdančiosios valdžios.

Tai didžiausia grupė. Jos gretose randame tuos, kurie garbina mūsų dabartinį įteisintos valdžios principą; jų akyse žmonių valia neturi jokio vaidmens. Jiems pats valstybės egzistavimas daro ją šventą ir neliečiamą. Norint pritarti šiai žmogaus proto beprotybei, reikėtų savotiškai šuniškai garbinti vadinamąją valstybės valdžią. Tokių žmonių sąmonėje priemonė akimirksniu tampa tikslu. Valstybė egzistuoja nebe tam, kad tarnautų žmonėms, o tam, kad garbintų valstybės autoritetą, kuris priklauso jos biurokratams iki pat žemiausio pareigūno. Kad šis ramus, ekstazės kupinas garbinimas netaptų destruktyvus, valstybės valdžia apsiriboja tik užduotimi išsaugoti taiką ir tvarką. Dabar ji taip pat yra nebe priemonė, o tikslas. Valstybės valdžia turi išsaugoti taiką ir tvarką, o taika ir tvarka turi sudaryti sąlygas valstybei egzistuoti. Visas gyvenimas turi suktis tarp šių dviejų polių.

Bavarijoje šį požiūrį palaiko gudrūs Bavarijos centro politikai, vadinami „Bavarijos liaudies partija“; Austrijoje – Juodai geltonieji legitimuotojai. Reiche, deja, vadinamieji konservatyvūs elementai laikosi tos pačios minties.

Antroji grupė yra kiek mažesnė. Jai priklauso tie, kurie valstybės egzistavimą daro priklausomą bent nuo kelių sąlygų. Jie nori ne tik vienodos valdymo sistemos, bet ir, jei įmanoma, vienodos kalbos – nors ir tik dėl techninių administravimo priežasčių. Valstybės valdžia nebėra vienintelis ir išskirtinis valstybės tikslas, ji taip pat turi skatinti savo subjektų gerovę. Į šių sluoksnių valstybės sampratą įeina „laisvės“ idėjos, dažniausiai grindžiamos klaidingu šio žodžio supratimu. Valdymo forma nebelaikoma neliečiama vien dėl to, kad ji egzistuoja; veikiau ji turi įrodyti savo veiksmingumą. Jos garbingas amžius nebeapsaugo jos nuo šiuolaikinės kritikos. Be to, jos pagrindinė pareiga – užtikrinti atskirų piliečių ekonominę gerovę, todėl ji priima sprendimus pirmiausia vadovaudamasi bendrojo ekonominio pelningumo principais. Pagrindiniai šio požiūrio atstovai yra tarp vidutinės Vokietijos buržuazijos, ypač tarp mūsų liberalių demokratų.

(c) Trečioji grupė yra mažiausia.

Ji mato valstybę kaip priemonę tam tikroms politinės galios tendencijoms įgyvendinti, kurią vykdo etniškai homogeniški ir ta pačia kalba kalbantys žmonės. Noras turėti bendrą valstybinę kalbą reiškiamas ne tik todėl, kad tikimasi, jog tai suteiks tvirtą pagrindą išorinei valdžios išraiškai, bet ir todėl, kad manoma – iš esmės klaidingai – jog tai leistų vykdyti nacionalizacijos procesą tam tikra kryptimi.

2.2 KLAIDINGA „GERMANIZACIJOS“ SAMPRATA

Praėjusiame šimtmetyje buvo gaila stebėti, kaip šie sluoksniai žaidė su žodžiu „germanizacija“, nors ir turėdami geriausių ketinimų. Prisimenu, kaip mano jaunystės laikais būtent šis terminas sukeldavo neįtikėtinai klaidingas sąvokas. Net pangermaniškuose sluoksniuose buvo reiškiama nuomonė, kad Austrijos vokiečiams gali labai gerai pavykti germanizuoti Austrijos slavus, jei tik vyriausybė bus pasirengusi bendradarbiauti. Jie nesuprato, kad germanizacija gali būti grindžiama tik žeme, o ne paprastais žmonėmis. Šiuo žodžiu jie dažniausiai turėjo omenyje tiesiog priverstinį vokiečių kalbos priėmimą.

Tačiau beveik nesuvokiama proto klaida manyti, kad negras ar kinas taps vokiečiu, nes išmoko vokiečių kalbą ir ateityje norės ja kalbėti, ar net kad jis balsuos už vokišką politinę partiją. Mūsų buržuaziniai nacionalistai taip ir nesugebėjo aiškiai suvokti, kad bet kokia tokia germanizacija iš tikrųjų yra de-germanizacija. Net jei šiandien visus akivaizdžius skirtumus tarp įvairių tautų būtų galima įveikti ir galiausiai ištrinti vartojant bendrą kalbą, prasidėtų bastardizacijos procesas, kuris mūsų atveju reikštų ne germanizaciją, o veikiau vokiškojo elemento sunaikinimą. Istorijos eigoje pernelyg dažnai pasitaiko, kad užkariautojams pavyksta primesti savo kalbą savo pavaldiniams, tačiau po tūkstančio metų jie kalba kitos tautos kalba; taip užkariautojai iš tikrųjų tampa užkariautaisiais.

Tautą, o dar geriau – rasę, daro ne kalba, o kraujas. Todėl kalbėti apie germanizaciją būtų pateisinama tik tuo atveju, jei šis procesas galėtų pakeisti pavergtųjų žmonių kraują. Tačiau tai neįmanoma. Pasikeitimas būtų įmanomas tik

sumaišius kraują, bet tokiu atveju aukštesnės rasės kokybė būtų sumenkinta. Galutinis tokio mišinio rezultatas būtų būtent tų savybių, kurios leido užkariautojų rasei pasiekti pergalę, sunaikinimas. Tai ypač kultūrinė jėga, kuri išnyksta, kai aukštesnioji rasė susimaišo su žemesniąja, net jei atsiradę mišrūnai tūkstančius kartų geriau mokėtų kalbėti anksčiau aukštesnės rasės kalba. Kurį laiką tarp skirtingų mentalitetų vyks konfliktas, ir gali būti, kad progresuojančio nuosmukio būsenos tauta paskutinę akimirką sukurs stulbinančių kultūrinės vertės pavyzdžių. Tačiau tokius rezultatus lemia tik atskiri aukštesnės rasės elementai arba galbūt bastardai, kuriuose po pirmojo susimaišymo vis dar vyrauja ir bando įsitvirtinti geresnis kraujas; bet niekada su galutiniais tokio susimaišymo produktais. Jie visada yra kultūrinio nuosmukio būklės.

Šiandien turime laikyti laime, kad Austrijos germanizacija pagal Juozapo II planą nepavyko. Rezultatas greičiausiai būtų buvęs Austrijos valstybės išlikimas, bet kartu ir vokiečių tautos rasinės kokybės smukimas dėl kalbinės sąjungos. Per šimtmečius galėjo išsikristalizuoti tam tikras bandos instinktas, tačiau pati banda būtų tapusi prastesnė. Galbūt būtų gimusi tautinė tauta, bet būtų prarasta kultūrinė tauta.

Vokiečių tautai buvo geriau, kad šis maišymosi procesas neįvyktų – net jei ne dėl kokių nors aukštų tikslų, o tiesiog dėl trumparegiško Habsburgų smulkmeniškumo. Jei viskas būtų susiklostę kitaip, vokiečių tautos šiandien negalėtume laikyti kultūriniu veiksniu.

Tačiau ne tik Austrijoje, bet ir Vokietijoje šie vadinamieji nacionaliniai sluoksniai buvo ir tebėra veikiami panašių klaidingų idėjų. Daugelis reikalavo lenkų politikos, apimančios Rytų germanizaciją, ir, deja, rėmėsi tais pačiais klaidingais samprotavimais. Čia vėlgi manyta, kad lenkiškojo elemento germanizacija gali įvykti grynai kalbinės sąjungos būdu. Rezultatas būtų buvęs katastrofiškas: svetimos tautos, savo svetimas mintis reiškiančios vokiečių kalba, taip savo menkavertiškumu kompromituotų mūsų tautos orumą ir kilnumą.

Baisi žala šiandien netiesiogiai daroma germanizmui, kai dėl daugelio amerikiečių neišprusimo vokiečių kalba kalbantys žydai, įžengę į Amerikos žemę, priskiriami prie vokiečių! Be abejo, niekas nelaikys fakto, kad šie utėlėti Rytų imigrantai kalba vokiškai, jų vokiškos kilmės ir tautybės įrodymu.

Tai, kas istorijos eigoje buvo naudingai germanizuota, yra žemė, kurią mūsų protėviai užkariavo kardu ir apgyvendino vokiečių ūkininkais. Tiek, kiek šiame procese jie į mūsų nacionalinį kūną įleido svetimo kraujo, jie padėjo tam katastrofiškam mūsų vidinės būties susiskaldymui, dėl kurio atsirado mūsų vokiškas hiperindividualizmas – tai, kas, deja, dažnai giriama.

Be to, šioje trečiojoje grupėje yra žmonių, kurie tam tikru mastu valstybę laiko tikslu savaime. Vadinasi, jos išsaugojimą jie laiko vienu aukščiausių žmogaus egzistencijos tikslų.

Viską galime apibendrinti taip: Visiems šiems požiūriams bendra tai, kad jie iš esmės nepripažįsta, jog gebėjimas kurti kultūrines vertybes iš esmės remiasi rasiniu

elementu. Todėl jos nepripažįsta, kad aukščiausias valstybės tikslas yra išsaugoti ir tobulinti rasę; tai yra būtina visos žmogaus kultūrinės raidos sąlyga.

2.3 VALSTYBĖ NĖRA TIKSLAS SAVAIME

Žydas Marksas iš šių klaidingų sąvokų ir idėjų galėjo padaryti galutines išvadas apie valstybės prigimtį ir paskirtį: Buržuazinis pasaulis, išbraukdamas iš valstybės sampratos bet kokią mintį apie rasinę prievolę ir nerasdamas jokios kitos formulės, kuri būtų vienodai priimtina, paruošė dirvą doktrinai, kuri atmeta valstybę kaip tokią.

Todėl net ir šioje srityje buržuazinio pasaulio kova su marksistiniu internacionalizmu yra visiškai pasmerkta nesėkmei. Buržuazija jau paaukojo pagrindinius principus, kurie vieninteliai galėjo suteikti tvirtą pagrindą jos ideologijai. Jų gudrus priešininkas įžvelgė jų struktūros trūkumus ir dabar puola ją tais ginklais, kuriuos jie patys suteikė – nors ir nenorėdami to daryti.

Todėl pirmoji bet kurio naujo judėjimo, besiremiančio liaudiškąja pasaulėžiūra, pareiga – pateikti aiškią ir logišką doktriną apie valstybės prigimtį ir paskirtį.

Pagrindinis principas yra tas, kad valstybė yra ne tikslas savaime, o priemonė tikslui pasiekti. Ji yra aukštesnės žmogiškosios civilizacijos formos prielaida, bet ne priežastis. Ši priežastis glūdi tik kultūrą kuriančios rasės egzistavime. Šioje žemėje gali būti šimtai puikių valstybių, ir vis dėlto, jei išnyktų arijų kultūros nešėja, neegzistuotų jokia kultūra, atitinkanti šiandieninį aukščiausių tautų dvasinį lygį. Galime žengti dar toliau ir pasakyti, kad tai, jog valstybes sukūrė žmonės, nė kiek neatmeta žmonių rasės išnykimo galimybės, nes būtų prarasti rasės nešėjų aukštesni intelektiniai gebėjimai ir lankstumas.

Jei, pavyzdžiui, žemės rutulio paviršių šiandien sudrebintų koks nors seisminis sukrėtimas ir iš vandenyno bangų iškiltų nauji Himalajai, vien ši viena katastrofa galėtų sunaikinti žmonijos civilizaciją. Jokia valstybė nebegalėtų egzistuoti. Visa tvarka būtų sugriauta. Išnyktų ir visi tūkstančius metų kurtų kultūros produktų pėdsakai – neliktų nieko, išskyrus vieną didžiulį mirties lauką, panardintą į vandenį ir purvą. Tačiau jei šį siaubingą chaosą išgyventų vos keli žmonės ir jei jie priklausytų kultūrą kuriančiai rasei, tuomet, kai sumaištis praeitų, nors ir po tūkstančių metų, žemė vėl liudytų kūrybinę žmogaus dvasios galią. Tik sunaikinus paskutinę kultūrą kuriančią rasę ir atskirus jos narius, žemė neabejotinai virstų dykuma.

Kita vertus, šiuolaikinėje istorijoje yra pavyzdžių, rodančių, kad valstybinės institucijos, kurių ištakos priklauso nuo kūrybinio genijaus stokojančios rasės, neišsilaikys. Kaip daugelis priešistorinių gyvūnų atmainų užleido vietą kitoms ir nepaliko po savęs jokių pėdsakų, taip ir žmogus turės užleisti vietą, jei praras tą apibrėžtą dvasinę jėgą, leidžiančią jam rasti savigynai reikalingų ginklų.

Ne valstybė pati savaime lemia tam tikrą apibrėžtą kultūrinės pažangos pažangą; ji gali apsaugoti tik rasę, kuri yra tokios pažangos priežastis. Valstybė per šimtus metų gali egzistuoti nepakitusi, nors kultūriniai gebėjimai ir bendras žmonių gyvenimas – kurį formuoja šie gebėjimai – gali patirti gilių pokyčių dėl to, kad valstybė neužkirto

kelio rasių maišymuisi. Pavyzdžiui, dabartinė valstybė gali ir toliau egzistuoti tik mechaniniu pavidalu, tačiau rasinis mūsų tautos kūno užnuodijimas sukelia kultūrinį nuosmukį, kuris net ir dabar pasireiškia bauginančiais būdais.

Taigi būtina sąlyga aukštesnei žmonijai egzistuoti yra ne valstybė, o tauta, kuri vienintelė turi esminį gebėjimą.

Šis gebėjimas visada yra, nors ir miega, kol išorinės aplinkybės jo nepabudina veikti. Tautos, tiksliau, rasės, apdovanotos kultūrinės kūrybos gebėjimu, turi šį gebėjimą latentiniu pavidalu, net jei sąlygos laikinai nepalankios jam realizuoti. Todėl skandalingai neteisinga kalbėti apie ikikrikščioniškuosius vokiečius kaip apie „nekultūringus“, kaip apie barbarus. Jie niekada tokie nebuvo. Tačiau jų šiaurinėje tėvynėje vyravęs atšiaurus klimatas trukdė vystytis jų kūrybiniams gebėjimams. Jei jie būtų atvykę į švelnesnį pietų klimatą be jokios kultūros ir jei būtų įgiję reikiamų priemonių iš žemesnių tautų, miegantys kultūriniai gebėjimai būtų skaisčiai suklestėję – kaip, pavyzdžiui, atsitiko graikams. Tačiau šią pirmapradę kultūrą kuriančią jėgą lėmė ne vien jų šiaurinis klimatas. Laplandijos gyventojai nebūtų tapę kultūros kūrėjais, jei būtų persodinti į pietus, kaip ir eskimai. Ne, šis šlovingas kūrybinis gebėjimas buvo suteiktas tik arijams; jis suaktyvėja arba užmiega priklausomai nuo to, ar susiklosto palankios aplinkybės, ar nepalanki gamta tam trukdo.

Iš šių faktų galima daryti tokias išvadas: Valstybė yra priemonė tikslui pasiekti. Jos tikslas – išsaugoti ir skatinti fiziškai ir psichiškai gimininingų žmonių bendruomenę. Pirmiausia ji turi išsaugoti rasės egzistavimą, o tai leidžia laisvai vystytis visoms šioje rasėje glūdinčioms jėgoms. Dalis šių jėgų visada turės tarnauti pirmiausia fiziniam rasės egzistavimui palaikyti, ir tik likusi dalis galės laisvai skatinti intelektinę pažangą. Tačiau iš tikrųjų viena iš jų visada yra būtina kitos sąlyga.

Valstybės, kurios netarnauja šiam tikslui, neturi jokio savo egzistavimo pateisinimo; jos yra monstrai. Tai, kad jos egzistuoja, yra ne didesnis pateisinimas nei piratų gaujos sėkmė gali būti laikoma piratavimo pateisinimu.

2.4 NACIONALSOCIALISTINĖ VALSTYBĖS SAMPRATA

Mes, Nacionalsocialistai, kovojantys už naują pasaulėžiūrą, niekada neturime grįsti savo pozicijos garsiaisiais „pripažintais faktais“ – ir dar klaidingais. Jei taip darytume, niekada netaptume naujos ir didžios idėjos protagonistais, o greičiau taptume dabartinio melo vergais. Turime aiškiai atskirti valstybę kaip indą ir rasę kaip jo turinį. Indas turi prasmę tik tuo atveju, jei saugo ir gina turinį; priešingu atveju jis yra bevertis.

Vadinasi, aukščiausia liaudiškos valstybės paskirtis – saugoti ir išlaikyti tuos rasės elementus, kurie, dovanodami kultūrą, kuria aukštesnės žmonijos grožį ir orumą. Mes, arijai, valstybę laikome tik gyvuoju tautos organizmu – organizmu, kuris ne tik palaiko tautos egzistenciją, bet ir veda ją į aukščiausią laisvę, palaipsniui ugdydamas dvasinius ir intelektinius gebėjimus.

Tai, ką šiandien norima mums primesti kaip valstybę, dažniausiai yra ne kas kita, kaip monstras – gilios žmogiškosios klaidos, atnešančios neapsakomas kančias, vaisius.

Mes, Nacionalsocialistai, žinome, kad, laikydamiesi šių pažiūrų, užimame revoliucinę poziciją dabartiniame pasaulyje ir kad taip pat esame paženklinti. Tačiau mūsų mintis ir veiksmus lems ne amžininkų pritarimas ar nepritarimas, o tik mūsų įsipareigojimas tiesai, kurią patys pripažįstame. Tai darydami turime pagrindo tikėti, kad aukštesnė palikuonių įžvalga ne tik supras mūsų šiandienos veiksmus, bet ir juos patvirtins bei pagirs.

2.5 VALSTYBĖS VERTINIMO KRITERIJAI

Šiais principais mes, nacionalsocialistai, grindžiame savo valstybės vertinimo kriterijus. Šis vertinimas bus santykinis, kai į jį žvelgsime iš konkrečios atskiros tautos pozicijų, bet absoliutus, kai jį vertinsime visos žmonijos požiūriu. Kitaip tariant, tai reiškia: Valstybės tobulumas niekada negali būti vertinamas pagal jos kultūros lygį arba pagal tai, kokią reikšmę išorinis pasaulis teikia jos galiai, bet tik pagal tai, kiek jos institucijos tarnauja jos tautai.

Valstybė gali būti laikoma pavyzdine, jeigu ji tinkamai tenkina ne tik gyvybiškai svarbius tautybės, kuriai ji atstovauja, poreikius, bet ir iš tikrųjų užtikrina tos pačios tautybės išsaugojimą pačiu savo egzistavimu – nesvarbu, kokia bendra kultūrinė šio valstybinio darinio reikšmė likusio pasaulio akyse. Valstybės užduotis – ne kurti žmogaus gebėjimus, o tik užtikrinti jau esamų gebėjimų laisvą realizavimą. Kita vertus, valstybę galima vadinti bloga, jei, nepaisant aukšto kultūrinio lygio, ji kenkia tos kultūros nešėjų rasinei sudėčiai. Praktinis tokios politikos poveikis būtų sunaikinti tos kultūros išlikimo sąlygas – tai, ko valstybė nesukūrė, bet kas yra kultūrą kuriančio tautiškumo vaisius, kuris užtikrinamas dėl to, kad yra sujungtas į gyvą valstybės organizmą.

Pati valstybė yra ne turinys, o forma. Todėl kultūrinis lygis nėra standartas, pagal kurį galime spręsti apie valstybės, kurioje tie žmonės gyvena, vertę. Akivaizdu, kad didelėmis kūrybinėmis galiomis kultūros srityje apdovanota tauta yra vertingesnė už negrų gentį; ir vis dėlto pirmosios valstybės sandara, vertinant efektyvumo požiūriu, gali būti blogesnė už negrų. Net geriausios valstybės ir valstybinės struktūros negali išgauti gebėjimų iš tautos, kuri jų neturi ir niekada neturėjo, tačiau bloga valstybė gali palaipsniui sunaikinti kadaise buvusius gebėjimus, leisdama ar net skatindama naikinti rasinės kultūros nešėjus.

Todėl santykinę valstybės vertę galima nustatyti tik pagal tai, kiek jai pavyksta skatinti tam tikros tautybės žmonių gerovę, o ne pagal tai, kokį vaidmenį ji atlieka pasaulyje apskritai.

Jos santykinę vertę galima lengvai ir tiksliai įvertinti, tačiau sunku spręsti apie jos absoliučią vertę, nes ją lemia ne tik valstybė, bet ir atitinkamos tautybės kokybė bei kultūros lygis.

Todėl, kalbėdami apie aukštesnę valstybės misiją, neturime pamiršti, kad ji priklauso tautybei; valstybė turi panaudoti savo organizacines galias laisvam tautos vystymuisi.

2.6 MŪSŲ RASINIO SUSISKALDYMO PASEKMĖS

Ir jei klausiame, kokios valstybinės struktūros reikia mums, vokiečiams, pirmiausia turime aiškiai suvokti, kokie žmonės joje turėtų būti ir kokiam tikslui ji turėtų tarnauti.

Deja, vokiečių tautybė nebesiremia vieningu rasiniu branduoliu. Tačiau pirminių elementų maišymosi procesas dar nėra nuėjęs taip toli, kad būtų galima pagrįstai kalbėti apie naują rasę. Priešingai: Mūsų nacionalinio kūno užnuodijimas, ypač po Trisdešimties metų karo, pažemino ne tik mūsų kraują, bet ir sielą. Atviros mūsų tėvynės sienos, ryšiai su ne vokiškais svetimos kilmės elementais šiuose pasienio rajonuose ir ypač stiprus svetimo kraujo antplūdis į paties Reicho vidų dėl nuolatinio antplūdžio neleido visiškai asimiliuoti tų įvairių elementų. Iš šio lydymosi katilo nesusikūrė jokia nauja rasė. Atvirkščiai, įvairūs rasiniai elementai ir toliau egzistuoja vienas šalia kito, todėl – ypač krizės metu, kai banda paprastai laikosi kartu – vokiečiai išsisklaido į visas puses. Pagrindiniai rasiniai elementai išsibarstę ne tik po rajonus, bet ir atskiruose rajonuose. Šalia šiaurietiškojo tipo rasime rytų europiečius, šalia rytiečių yra dinarų, vakariečiai maišosi su abiem – tarp jų visų yra kryžmintojų.

Tai, viena vertus, yra didelis trūkumas: Vokiečiams trūksta stipraus bandos instinkto, kylančio iš kraujo vienybės ir gelbstinčio tautas nuo pražūties pavojingais ir kritiškais laikais; tokiais atvejais visi smulkūs skirtumai išnyksta, ir vieninga banda susiduria su priešu. Žodis „hiperindividualizmas“ kyla iš to, kad mūsų pirmykščiai rasiniai elementai egzistuoja vienas šalia kito, bet niekada iš tikrųjų nesusijungia. Taikos metu tokia situacija gali teikti tam tikrų privalumų, tačiau, atsižvelgiant į viską, ji neleido mums įgyti pasaulinio viešpatavimo. Jei vokiečių tauta istoriškai būtų turėjusi tokią bandos vienovę, kokia džiaugėsi kitos tautos, tai Vokietijos reichas šiandien greičiausiai būtų pasaulio šeimininkas. Pasaulio istorija būtų pasukusi kita linkme, ir šiuo atveju niekas negali pasakyti, ar tokiu būdu nebūtume pasiekę to, ką daugelis aklų pacifistų tikisi iškovoti maldaudami, verkšlendami ir verkdami: būtent taikos, pagrįstos ne ašarų, gedulo ir pacifistinių moterų mojavimu alyvų šakelėmis, bet taikos, kurią garantuotų triumfuojantis viešpataujančios tautos kardas, valdantis pasaulį aukštesnės kultūros labui.

Tai, kad mūsų tauta neturi vieningo kraujo tautybės, atnešė mums neišpasakytų kančių. Jis suteikė sostines daugeliui smulkių vokiečių galvažudžių, bet atėmė iš vokiečių tautos jos viešpaties teisę.

Net ir šiandien mūsų tauta tebekenčia dėl šio vidinės vienybės trūkumo, tačiau mūsų praeities ir dabartinių nelaimių priežastis gali tapti mums būsima palaima. Nors, viena vertus, trūkumas buvo tai, kad mūsų rasiniai elementai nebuvo sumaišyti,

todėl negalėjo susiformuoti vientisas tautinis kūnas, kita vertus, laimė, kad bent dalis mūsų geriausio kraujo tokiu būdu buvo išsaugota gryna ir išvengė rasinio išsigimimo.

Visiškai asimiliavus visus mūsų rasinius elementus, neabejotinai būtų sukurtas vienalytis nacionalinis organizmas, tačiau, kaip įrodyta visais rasių maišymosi atvejais, jis būtų buvęs mažiau pajėgus sukurti civilizaciją nei aukščiausias iš pirminių elementų. Tokia yra nepilno maišymosi nauda: net ir dabar savo nacionaliniame kūne turime dideles nesumaišytų vokiečių šiauriečių grupes, kurios yra brangiausias mūsų ateities turtas.

Tuo tamsiu absoliutaus neišmanymo dėl visų rasinių dėsnių laikotarpiu, kai kiekvienas individas buvo laikomas lygiaverčiu kiekvienam kitam, nebuvo galima aiškiai suvokti skirtumo tarp įvairių pagrindinių rasinių savybių. Šiandien žinome, kad visiškai asimiliavus visus skirtingus tautinius elementus, galbūt būtume įgiję didesnę išorinės galios dalį, tačiau aukščiausi žmogiškieji tikslai nebūtų buvę pasiekti, nes vienintelė žmonių rūšis, kurią likimas aiškiai parinko šiai tobulybei pasiekti, būtų žuvusi tokioje rasinėje mišrainėje.

2.7 VALSTYBĖ – GINKLAS KOVOJE UŽ GYVENIMĄ

Tačiau tai, kam geranoriškas likimas užkirto kelią be jokios mūsų pagalbos, dabar turi būti persvarstyta ir panaudota atsižvelgiant į mūsų naujas žinias.

Kas kalba apie žemiškąją vokiečių tautos misiją, turi žinoti, kad jos neįmanoma įvykdyti kitaip, kaip tik sukuriant valstybę, kurios aukščiausias tikslas – išsaugoti ir skatinti tuos kilniausius mūsų tautos – ir iš tikrųjų visos žmonijos – elementus, kurie liko nepaliesti.

Taigi pirmą kartą valstybė turi aukštesnį vidinį tikslą. Priešingai tai juokingai frazei apie įstatymų ir tvarkos išsaugojimą, kad visi galėtų ramiai dulkinti visus kitus, valstybei suteikiama labai aukšta misija: išsaugoti ir skatinti aukščiausią žmogiškumo tipą, kurį geradarys Visagalis dovanojo šiai žemei.

Iš negyvo mechanizmo, pretenduojančio būti tikslu savaime, turi atsirasti gyvas organizmas, turintis vienintelį tikslą – tarnauti aukštesniam idealui.

Vokietijos reichas, kaip valstybė, turi apimti visus vokiečius. Jo užduotis – ne tik surinkti ir išsaugoti vertingiausius mūsų rasinius elementus, bet ir lėtai bei užtikrintai vesti juos į dominuojančią padėtį.

2.8 PASAULIO ISTORIJĄ KURIA NEDAUGELIS

Taigi sąstingio būklę keičia kovos laikotarpis. Ir čia, kaip ir kiekvienoje kitoje srityje, galioja patarlė, kad „kas pasitiki, tas pasitiki“. Be to, pergalė visada priklauso tam, kuris puola. Kuo didesnis bus tikslas, dėl kurio kovojame, ir kuo mažiau jį tuo metu supras plačiosios masės, tuo didingesnė bus jo sėkmė – kaip rodo pasaulio istorijos patirtis. O sėkmė bus dar didingesnė, jei tikslas bus tinkamai suprastas, o kova vykdoma su nepalaužiamu atkaklumu.

Daugeliui šiuo metu valstybės reikalams vadovaujančių pareigūnų gali būti lengviau dirbti, kad būtų išsaugota dabartinė tvarka, nei kovoti už naują. Jiems bus patogiau žiūrėti į valstybę kaip į mechanizmą, kurio tikslas yra jos pačios išsaugojimas, ir sakyti, kad jų gyvenimas „priklauso valstybei“, kaip jie mėgsta sakyti: tarsi viskas, kas išaugo iš tautiškumo, galėtų logiškai tarnauti kam nors kitam, išskyrus tautiškumą, arba tarsi žmogus galėtų tarnauti kam nors kitam, išskyrus žmogų. Natūralu, kad lengviau, kaip jau sakiau, valstybės valdžią laikyti ne kuo kitu, o tik formaliu organizacijos mechanizmu, o ne suvereniu žmonių savisaugos instinkto įsikūnijimu šioje žemėje. Silpnapročiams valstybė ir jos valdžia yra ne kas kita, kaip tikslas savaime, o mums – tik veiksmingas ginklas, tarnaujantis didžiajai ir amžinajai kovai už būvį. Tai ginklas, kurį kiekvienas privalo priimti ne todėl, kad jis yra tik formalus mechanizmas, bet veikiau pagrindinė mūsų bendros valios išsaugoti gyvybę išraiška.

Todėl kovoje už mūsų naująją idėją – visiškai atitinkančią pirminę daiktų prasmę – rasime tik keletą bendražygių fiziškai ir protiškai išsigimusioje visuomeninėje santvarkoje. Iš šių klasių į mūsų gretas įsilies tik keli išskirtiniai žmonės: tik tie keli brandūs žmonės, turintys jaunas širdis ir energingus protus – bet ne tie, kurie laiko savo pareiga išlaikyti dabartinę padėtį.

Prieš mus – nesibaigianti armija tų, kurie yra tingūs ir abejingi, o ne blogi, taip pat tų, kurių savanaudiški interesai verčia juos palaikyti dabartinę padėtį. Tačiau, priešingai nei akivaizdus mūsų didžiosios kovos beviltiškumas, slypi mūsų užduoties mastas ir sėkmės galimybė. Kovos šūkis, kuris iš pat pradžių atbaidys visus mažaraščius arba bent jau atgrasys juos, taps visų tikros kovotojų prigimties žmonių susitelkimo signalu. Ir tai turi būti aiškiai pripažinta: Jei iš tautos atsiras labai energingų ir aktyvių žmonių, kurie susivienys kovai dėl vieno tikslo ir galiausiai pakils virš inertiškų masių, šis nedidelis procentas taps visos tautos šeimininkais. Pasaulio istoriją kuria nedaugelis – jei šios skaitlingos mažumos atstovauja daugumos valiai ir ryžtui.

Tai, kas daugeliui atrodo kliūtis, iš tikrųjų yra išankstinė mūsų pergalės sąlyga. Būtent dėl to, kad mūsų užduotis tokia didelė ir kad reikia įveikti tiek daug sunkumų, tikėtina, kad į mūsų gretas įsilies tik patys geriausi kovotojai. Ši atranka yra mūsų sėkmės garantas.

2.9 RASIŲ MAIŠYMOSI PAVOJAI

Gamta paprastai imasi tam tikrų korekcinių priemonių, susijusių su rasiniu grynumu. Ji mažai myli bastūnus. Kryžminimo produktai skaudžiai nukenčia, ypač trečioji, ketvirtoji ir penktoji kartos. Jie ne tik netenka aukštesniųjų tėvystės savybių dėl kryžminimo, bet kraujo vieningumo stoka reiškia ir vieningos valios bei energingų gyvybinių jėgų trūkumą. Visais kritiniais momentais, kai rasiškai vieningas asmuo priima teisingus, t. y. nuoseklius sprendimus, rasiškai mišrus asmuo sutrinka ir priima pusinius sprendimus. Kartu tai reiškia ne tik santykinį rasiškai mišraus asmens menkumą, bet ir praktiškai greitesnio nuosmukio galimybę. Nesuskaičiuojamais

atvejais, kai rasė laikosi, mišrūnas palūžta. Tame matome korekcinį gamtos veikimą. Tačiau dažnai ji žengia toliau. Ji apriboja prokreacijos galimybes – taip trukdo mišrūnų vaisingumui ir stumia juos į išnykimą.

Pavyzdžiui, jei atskiras rasės atstovas susimaišytų su žemesnės rasės atstovu, pirmiausia sumažėtų rasės lygis, be to, šio kryžminimo palikuonys būtų silpnesni už tuos, kurie liko nesusimaišę. Jei bus užblokuotas naujas aukštesnės rasės kraujas, o bastūnai ir toliau kryžminsis tarpusavyje, jie arba išnyks, nes neturės pakankamai atsparumo galių, o tokia yra išmintinga Gamtos nuostata, arba per daugelį tūkstančių metų sudarys naują mišinį, kuriame dėl šio tūkstantinio kryžminimosi pradiniai elementai taip visiškai susimaišys, kad jų nebebus galima atpažinti. Taip susiformuos nauja tauta, pasižyminti tam tikru bandos atsparumu, tačiau jos intelektinė ir kultūrinė reikšmė bus gerokai menkesnė nei pirmųjų mišrūnų. Tačiau net ir pastaruoju atveju mišrūnų produktas pasiduotų abipusėje kovoje už būvį, kol aukštesnė rasinė grupė liktų nesumaišyta. Šio naujo tautinio organizmo bandos solidarumas, net jei jis būtų susiformavęs per tūkstančius metų, vis tiek nebūtų lygiavertis kovoje su tokia pat vieninga, bet dvasiškai ir kultūriškai aukštesne rase; jam trūktų lankstumo ir kūrybinių gebėjimų nugalėti.

Taigi galime nustatyti tokį galiojantį principą: kiekvienas rasių mišinys anksčiau ar vėliau būtinai veda prie mišrūnų produkto žlugimo, kol aukštesnioji mišrūnų dalis vis dar išlieka bent kiek rasiškai vieninga. Pavojus mišrūnams išnyksta tik tada, kai bastardizuojami paskutiniai išlikę aukštesnės rasės elementai.

Šis principas yra lėto, bet pastovaus atsinaujinimo proceso šaltinis, kurio metu pamažu pašalinami visi rasiniai apsinuodijimai, kol išlieka pagrindinės grynųjų rasinių elementų atsargos, kurios priešinasi tolesnei bastardizacijai.

Toks procesas gali prasidėti savaime tarp žmonių, turinčių stiprų rasinį instinktą, ypač tarp tų, kurie dėl kokių nors ypatingų sąlygų ar ypatingos prievartos buvo išmušti iš normalaus, rasiškai gryno dauginimosi kelio. Kai tik ši prievarta nustos veikti, ta rasės dalis, kuri liko nepažeista, bus linkusi poruotis su savo rūšies atstovais, taip sustabdydama tolesnį maišymąsi. Tada mišrūnai visiškai natūraliai pasitrauks į antrą planą, nebent jų skaičius padidėtų tiek, kad jie galėtų atlaikyti bet kokį rimtą pasipriešinimą iš tų, kurie išliko rasiškai švarūs.

Kai žmonės praranda savo prigimtinius instinktus ir nepaiso gamtos jiems nustatytų pareigų, nėra jokios vilties, kad gamta ištaisys padarytą nuostolį, kol nebus atkurtas prarastų instinktų pripažinimas; tada reikia atlikti užduotį atkurti tai, kas prarasta.

Tačiau yra rimtas pavojus, kad tie, kurie kartą šiuo atžvilgiu užsimerkė, pakartotinai toliau griaus rasinius barjerus ir galiausiai praras paskutinius to, kas juose geriausia, likučius. Tuomet liks tik vienoda mišrainė, apie kurią, regis, svajoja garsieji šiandienos pasaulio reformatoriai; tačiau ši mišrainė netrukus iš pasaulio išstums visus idealus. Iš tiesų: taip galėtų susiformuoti didžiulė banda, banda gyvulių, pagamintų iš įvairiausių ingredientų. Tačiau iš tokio mišinio niekada negalėtų atsirasti

žmonių, kurie būtų kultūros puoselėtojai, arba, geriau sakant, kultūros kūrėjai ir kūrėjai. Tokiu atveju žmonijos misija galėtų būti laikoma baigta.

Kiekvienas, kuris nenori, kad Žemė patektų į tokią būklę, turi suvokti, kad sustabdyti šią bastardizaciją yra visų pirma germanų valstybių užduotis.

Mūsų šiuolaikinė silpnapročių karta, savaime suprantama, smerks tokią politiką, verkšlens ir skųsis dėl jos kaip pasikėsinimo į švenčiausias žmogaus teises. Ne, šventa yra tik viena teisė, ir ši teisė kartu yra ir švenčiausia pareiga, būtent: kad būtų išsaugotas kraujo grynumas, taip išsaugant geriausius žmonių tipus ir padarant įmanomą kilnesnę pačios žmonijos raidą.

2.10 LIAUDIES VALSTYBĖ IR RASINĖ HIGIENA

Liaudies valstybė turėtų pradėti nuo santuokos pakylėjimo aukščiau lygio, kad ji būtų nuolatinis skandalas rasei. Valstybė turėtų pašventinti ją kaip instituciją, kad būtų kuriamos būtybės, sukurtos pagal Viešpaties panašumą, o ne kuriami monstrai, kurie yra žmogaus ir beždžionės mišinys.

Protestas prieš tai vadinamaisiais humaniškais pagrindais yra netinkamas kartai, kuri sudaro sąlygas labiausiai ištvirkusiems degeneratams daugintis, taip primesdama neapsakomas kančias savo pačių palikuonims ir jų amžininkams – nors, kita vertus, kontraceptikai leidžiami ir parduodami kiekvienoje vaistinėje ir net gatvės prekeivių, kad kūdikiai negimtų net tarp sveikiausių tėvų. Dabartinėje mūsų teisinėje valstybėje šis drąsus buržuazinis-nacionalinis pasaulis žiūri kaip į nusikaltimą, jei dėl to neįmanoma susilaukti vaikų tiems, kurie serga sifiliu, tuberkulioze, paveldimomis ligomis, taip pat invalidams ir kretinams. Tačiau faktinis prokreacijos užkirtimas milijonams pačių geriausių mūsų žmonių nelaikomas blogiu ir neįžeidžia kilnios šios socialinės klasės moralės, o veikiau skatina jų trumparegišką protinį tingumą. Juk priešingu atveju jie bent jau laužytų galvą, kaip sudaryti sąlygas maitinti ir išlaikyti tas būsimas būtybes, kurios, būdamos sveiki mūsų tautos atstovai, kada nors atliks tą pačią funkciją būsimų kartų atžvilgiu.

Kokia be galo neideali ir niekinga yra visa ši sistema! Žmonės nebesistengia išugdyti geriausius palikuonis, bet leidžia, kad viskas klostytųsi kaip įmanoma geriau. Tai, kad bažnyčios prisideda prie šios nuodėmės prieš Dievo atvaizdą, nors ir toliau pabrėžia to atvaizdo orumą, visiškai atitinka jų dabartinę veiklą. Jos kalba apie Dvasią, bet leidžia žmogui, kaip Dvasios įsikūnijimui, tapti išsigimusiu proletaru. Paskui jie stebisi, kokią menką įtaką krikščioniškasis tikėjimas turi jų šalyje, ir stebisi šios fiziškai, taigi ir morališkai išsigimusios chuliganų chuliganijos ištvirkusiu „bedieviškumu“. Tuomet jie bando tai kompensuoti atverčiant hotentotus ir zulusų kafirus ir suteikiant jiems Bažnyčios palaiminimus. Kol mūsų europiečiai – tebūnie pagirtas Dievas – paliekami tapti fizinio ir moralinio išsigimimo aukomis, pamaldus misionierius vyksta į Centrinę Afriką ir steigia negrams skirtas misijas. Galiausiai net ir ten sveiki, nors ir primityvūs bei atsilikę žmonės, vardan „aukštesnės kultūros“, bus paversti bjauria bastūnų veisle.

Būtų geriau suderinama su kilniais žmogiškaisiais siekiais, jei abi mūsų krikščionių bažnyčios nustotų varginti negrus misijomis, kurių jie nenori ir nesupranta. Vietoj to jos turėtų maloniai, bet rimtai mokyti Europos žmones, kad Dievui daug mieliau, kai nesveika pora parodo meilę kokiam nors vargšui našlaičiui ir tampa jam tėvu ir motina, negu pagimdo ligotą vaiką, kuris bus visų kančių ir nelaimių priežastis.

Liaudies valstybė turės kompensuoti visų kitų aplaidumą šioje srityje. Ji turi iškelti rasę į viso gyvenimo centrą. Ji turi užtikrinti jos grynumą. Ji turi paskelbti, kad vaikai yra vertingiausias tautos turtas. Ji turi pasirūpinti, kad vaikus gimdytų tik sveiki žmonės. Yra tik viena negarbė: sergantiems ar sugedusiems tėvams gimdyti vaikus; ir viena didžiausia garbė: to nedaryti. Ir atvirkščiai, susilaikyti nuo sveikų vaikų davimo tautai turi būti laikoma smerktina. Čia valstybė turi įsitvirtinti kaip tūkstantmetės ateities patikėtinė, pagal kurią egoistiniai individo troškimai nieko nereiškia ir turi pasiduoti. Šiuo tikslu valstybė turi pasitelkti moderniausias medicinos technologijas. Ji turi paskelbti netinkamais prokreacijai visus, kurie serga kokia nors matoma paveldima liga arba yra jos nešiotojai, o paskui šią politiką įgyvendinti praktiškai. Ir atvirkščiai, ji turi užtikrinti, kad normaliai vaisingos moterys nebūtų ribojamos dėl politinio režimo, kuris vaikų palaiminimą laiko prakeiksmu tėvams, finansinio neatsakingumo. Valstybė turės panaikinti bailų ir net nusikalstamą abejingumą, su kuriuo ji sprendžia daugiavaikių šeimų socialinių patogumų problemą, ir ji turės būti aukščiausia šios didžiausios tautos palaimos gynėja.

Tie, kurie yra fiziškai ir psichiškai nesveiki ir netinkami, neturi savo kančių įamžinti savo vaikų kūnuose. Švietimo požiūriu tai yra didžiausia užduotis, kurią turi atlikti liaudies valstybė. Kada nors šis darbas pasirodys didesnis ir reikšmingesnis už pačius pergalingiausius mūsų dabartinės buržuazinės epochos karus. Valstybė, pasitelkdama švietimą, turi išmokyti individus, kad būti ligotam ir sergančiam nėra gėda, o greičiau nelaimingas atsitikimas, kurio reikia gailėtis. Tačiau nusikaltimas ir gėda šią nelaimę dar labiau pabloginti, perkeliant ją ant nekaltų būtybių vien iš egoizmo. Ir, palyginti, tai tikrai kilnios prigimties išraiška ir žavus humanitarinis poelgis, jei nekaltai sergantis žmogus susilaiko nuo savo vaiko, bet savo meilę ir prieraišumą dovanoja kokiam nors nežinomam vaikui, kuris dėl savo sveikatos žada tapti tvirtu sveikos bendruomenės nariu. Vykdydama tokią auklėjamąją užduotį, valstybė šia veikla integruoja savo funkciją į moralės sritį. Ji turi veikti neatsižvelgdama į tai, ar jos elgesys bus suprastas ar neteisingai suprastas, kaltinamas ar giriamas.

Jei tik 600 metų laikotarpiu fiziškai išsigimusiems ar psichiškai nesveikiems asmenims būtų užkirstas kelias daugintis, žmonija ne tik išsivaduotų nuo didžiulės nelaimės, bet ir atgautų tokią būklę, kokią šiuo metu sunkiai įsivaizduojame.

Jei būtų sąžiningai ir metodiškai skatinamas sveikiausios tautos dalies gimstamumas, būtų sukurta rasė, kuri bent jau būtų pašalinusi dabartinio moralinio ir fizinio nuosmukio užuomazgas.

Kai tauta ir valstybė pradės eiti šiuo keliu, ugdydamos vertingiausią tautos rasinį branduolį ir didindamos jo gimstamumą, visa tauta vėliau galės džiaugtis aukštos rasės žmonių palaima.

Kad tai pasiektų, valstybė pirmiausia turėtų ne palikti atsitiktinumui naujai įgytos teritorijos kolonizavimą, bet daryti tai pagal specialias normas. Specialiai sudarytos rasinės komisijos turėtų išduoti asmenims kolonizavimo pažymėjimus; šie pažymėjimai turėtų garantuoti jų rasinį grynumą. Tokiu būdu palaipsniui galėtų būti steigiamos pasienio kolonijos, kurių gyventojai būtų gryniausios rasės, taigi ir aukščiausios rasinės kokybės. Dėl to jos taptų vertingu visos tautos turtu; jų plėtra būtų kiekvieno piliečio pasididžiavimo ir pasitikėjimo savimi šaltinis, nes jose slypėtų didžiosios mūsų tautos – taip, ir net pačios žmonijos – raidos branduolys.

Tautinei pasaulėžiūrai pagaliau turi pavykti atnešti kilnesnę epochą, kurioje žmonės nebeskirs išskirtinio dėmesio šunų, arklių ir kačių veisimui, bet tobulins pačios žmonijos veislę. Tai bus epocha, kurioje viena klasė sąmoningai ir tyliai atsisako, o kita džiaugsmingai aukojasi ir duoda.

Kad toks dalykas įmanomas, negalima paneigti pasaulyje, kuriame šimtai ir tūkstančiai žmonių savanoriškai priima celibato principą, niekieno neverčiami ir neįpareigojami tai daryti, išskyrus religinius įsakymus.

Kodėl gi nebūtų įmanoma paskatinti žmonių taip aukotis, jei vietoj tokio įsakymo jiems tiesiog būtų pasakyta, kad jie turėtų padaryti galą šiai pirmapradei rasės nuodėmei – apsinuoginimui? Ir dar, jei jie suvoktų savo pareigą atiduoti Visagaliui Kūrėjui tokias būtybes, kokias jis pats sukūrė?

Suprantama, mūsų apgailėtina šiuolaikinių buržua armija to nesupras. Jie išjuoks šią idėją arba gūžtelės pečiais ir dejuos savo amžinus pasiteisinimus: „Žinoma, tai gražus dalykas, bet to neįmanoma padaryti!“ O mes atsakysime: tiesa, jūs to negalite padaryti – jūsų pasaulis tam nepritaikytas! Jūs turite tik vieną rūpestį – savo gyvenimą; ir tik vieną Dievą – savo pinigus! Taigi pagalbos kreipiamės ne į jus, o į didžiulę armiją tų, kurie yra per daug neturtingi, kad savo asmeninį gyvenimą laikytų aukščiausiu gėriu žemėje. Jie pasitiki ne auksu, o kitais dievais. Visų pirma kreipiamės į didžiulę mūsų Vokietijos jaunimo armiją. Jie auga didingoje epochoje ir kovos su blogybėmis, kurias lėmė jų tėvų tingumas ir abejingumas. Arba vokiečių jaunimas vieną dieną sukurs naują liaudies valstybę, arba jis bus paskutinis visiško buržuazinio pasaulio žlugimo ir pabaigos liudininkas.

Nes jei karta kenčia nuo ydų, kurias pripažįsta ir pripažįsta, ir vis dėlto yra gana patenkinta savimi – kaip šiandien buržuazinis pasaulis – ir pasitenkina pigiu pasiteisinimu, kad nieko negalima padaryti, tai tokia visuomenė yra pasmerkta. Ryškus mūsų buržuazijos bruožas yra tas, kad jie nebegali paneigti esamų trūkumų. Jie turi pripažinti, kad daug kas yra nešvaru ir neteisinga, tačiau jie nebesugeba kovoti su blogiu, o tai reikštų sutelkti 60 ar 70 milijonų žmonių jėgas pasipriešinti šiam pavojui. Priešingai: Kai tokios pastangos dedamos kitur, jie tik pasiduoda kvailiems komentarams ir iš saugaus atstumo bando parodyti, kad toks požiūris teoriškai

neįmanomas ir pasmerktas žlugti. Joks argumentas nėra per daug absurdiškas, kad jį panaudotų savo menkavertiškumui ir moralinei nuostatai ginti. Jei, pavyzdžiui, visas žemynas kariauja su alkoholizmu, kad išlaisvintų tautą nuo šios pražūtingos ydos, mūsų buržuazinis europietis nepasiūlo nieko geresnio, kaip tik nepatiklų žvilgsnį ir galvos linktelėjimą, aukštesnį pasityčiojimą – kažką, kas tinka šiai juokingai visuomenei. Bet kai visa ši pašaipa nueina perniek, o toje pasaulio dalyje šis didingas ir neapčiuopiamas požiūris yra veiksmingas ir sėkmingas, tada tokia sėkme abejojama arba ji smerkiama. Šioje šmeižikiškoje kampanijoje prieš kovą, kuria siekiama pažaboti didžiausią amoralumą, pasitelkiami net moraliniai principai.

Ne, mes neturime klysti: Mūsų šiuolaikinė buržuazija tapo bevertė tokiam kilniam žmogiškam uždaviniui, nes ji prarado bet kokį kokybės jausmą ir yra bloga. Bloga ne tiek – sakyčiau, - dėl to, kad blogio trokštama, kiek dėl neįtikėtino tingumo ir viso to, kas su juo susiję. Štai kodėl tos politinės draugijos, vadinančios save „buržuazinėmis partijomis“, yra ne kas kita, kaip tam tikrų profesinių grupių ir klasių interesus propaguojančios asociacijos. Jų aukščiausias tikslas – kuo geriau ginti savo pačių egoistinius interesus. Akivaizdu, kad toks politizuotas „buržuazinis“ cechas tinka ne kam kitam, o kovai; ypač kai priešininkai yra ne smulkieji verslininkai, o proletarų masės, kurstomos iki kraštutinumų ir pasiryžusios padaryti viską, kas blogiausia.

2.11 LIAUDIES VALSTYBĖS ŠVIETIMO PRINCIPAI

Jei manome, kad pirmoji valstybės pareiga yra tarnauti ir skatinti bendrąją tautos gerovę, išsaugant ir skatinant geriausių rasės elementų vystymąsi, natūralu, kad ši užduotis negali apsiriboti priemonėmis, susijusiomis su kiekvieno mažojo rasės ir tautos nario gimimu. Valstybė taip pat turi ugdyti kiekvieną pilietį, kad jis taptų vertingu veiksniu ateities dauginimosi grandinėje.

Kaip apskritai rasinė kokybė yra išankstinė bet kurios žmogiškosios medžiagos intelektinių pasiekimų sąlyga, taip ir ugdymas iš pradžių turi būti nukreiptas į tvirtos fizinės sveikatos ugdymą; paprastai stiprus ir sveikas protas būna tik stipriame ir sveikame kūne. Tai, kad genijai kartais būna silpnos sveikatos ar net ligoti, nėra to įrodymas. Šie atvejai yra tik išimtys, kurios, kaip ir visur kitur, patvirtina taisyklę. Tačiau jei žmonių masė yra fiziškai išsigimusi, retai kada iš tokios pelkės gali iškilti didi dvasia. Ir bet kuriuo atveju jo veikla niekada nesulauktų didelės sėkmės. Degeneravusi minia arba apskritai nesugebės jo suprasti, arba jos valios jėga bus tokia silpna, kad ji negalės sekti tokio erelio pakilimo.

Liaudies valstybė, suprasdama šią tiesą, pirmiausia savo auklėjamąjį darbą turi grįsti ne vien žinių perteikimu, bet veikiau absoliučiai sveikais kūnais. Intelektinių gebėjimų ugdymas yra tik antrinis dalykas. Ir čia vėlgi pirmiausia reikia ugdyti charakterį, ypač valią ir ryžtingumą, taip pat skatinti pasirengimą prisiimti atsakomybę; techninis mokymas yra paskutinis.

Todėl liaudiška valstybė turi pradėti nuo principo, kad menko formalaus išsilavinimo, bet fiziškai tvirtas, tvirto charakterio, ryžtingas ir stiprios valios žmogus yra vertingesnis tautinės bendruomenės narys nei protingas silpnavalis. Tauta, sudaryta iš fiziškai išsigimusių, silpnos valios ir bailių pacifistų, negali pasiekti dangaus ir, tiesą sakant, net negali užtikrinti savo žemiškojo egzistavimo. Atšiaurioje likimo kovoje pasiduoda ne tas, kuris mažiausiai žino, o tas, kuris ignoruoja savo žinių pasekmes ir yra silpniausias jas įgyvendindamas. Čia turi būti tam tikra harmonija. Degraduojančio kūno nepadaro gražesnio spindintis protas. Nebūtų pateisinama suteikti aukščiausią intelektinį išsilavinimą tiems, kurie yra fiziškai išsigimę ir suluošinti arba kurie savo charakteriu yra silpnavaliai, svyruojantys ir bailūs. Tai, kas graikų grožio idealą paverčia kažkuo nemirtingu, yra nuostabi nuostabaus fizinio grožio sąjunga su puikiu protu ir kilniausia dvasia.

Moltkės posakis: „Ilgainiui fortūna palanki tik patiems gabiausiems“ neabejotinai tinka proto ir kūno santykiui: sveikas protas paprastai – ir ilgainiui – gyvena tik sveikame kūne.

Todėl fizinis lavinimas liaudies valstybėje nėra vien tik individo reikalas ar pareiga, kuri pirmiausia tenka tėvams ir tik antroje ar trečioje vietoje – bendruomenei, bet jis būtinas siekiant išsaugoti žmones, kuriems atstovauja ir kuriuos gina valstybė.

Kalbant apie grynai formalųjį ugdymą, valstybė ir dabar kišasi į individo apsisprendimo teisę ir primygtinai reikalauja bendruomenės teisės, atiduodama vaiką į privalomąjį ugdymą, neprašydama tėvų pritarimo ar nepritarimo. Panašiai ir dar didesniu mastu liaudiška valstybė vieną dieną savo valdžią primes individų neišmanymui ir nesupratimui tautos išsaugojimo atžvilgiu. Ji turi taip organizuoti savo auklėjamąjį darbą, kad jauni kūnai nuo vaikystės būtų sistemingai ugdomi, kad būtų užgrūdinti vėlesniems poreikiams. Visų pirma valstybė turi pasirūpinti, kad ji neaugintų tinginių kartos.

Švietimo ir higienos darbą reikia pradėti nuo jaunos motinos. Keletą dešimtmečių dedamos kruopščios pastangos leido pasiekti, kad gimdymo metu būtų laikomasi antiseptinės švaros, o pogimdyminių infekcijų atvejų būtų palyginti nedaug. Taigi, mokant slaugytojus ir motinas, turėtų būti įmanoma nuo ankstyvosios kūdikystės įdiegti vaikų mokymo sistemą, kuri taptų puikiu pagrindu tolesniam vystymuisi.

Liaudies valstybė turi skirti daug daugiau laiko fiziniam lavinimui mokykloje. Beprasmiška apkrauti jaunas smegenis daugybe medžiagos, iš kurios, kaip rodo patirtis, jos išsaugo tik tai, kas nėra svarbiausia, nes jaunas protas nesugeba persijoti viso to, kas į jį suplakta.

Šiandien net vidurinių mokyklų mokymo programose gimnastikai skiriamos tik dvi trumpos valandos per savaitę, ir tai net nėra privaloma, o paliekama asmeniškai. Tai didelė disproporcija, palyginti su grynai intelektiniu mokymu. Neturėtų praeiti nė vienos dienos, per kurią jaunasis mokinys neturėtų vienos valandos fizinio lavinimo ryte ir vienos valandos po pietų, taip pat visų sporto ir gimnastikos rūšių.

Viena sporto šaka turėtų būti ypač skatinama, nors daugelis save vadinančių „liaudininkais“ mano, kad ji brutali ir vulgari: boksas. Neįtikėtina, kiek daug klaidingų įsivaizdavimų vyrauja tarp „išsilavinusių“ klasių atstovų. Tai, kad jaunuolis išmoksta fechtuotis, o paskui dvikovos, laikoma visiškai natūralu ir garbinga, bet boksas – tai brutalu! Kodėl? Jokia kita sporto šaka neprilygsta šiai, nes ugdo kovotojo dvasią, jokia kita sporto šaka nereikalauja tokių žaibiškų sprendimų ir nesuteikia kūnui plieninio lankstumo. Ne ką vulgariau, kai du jauni vyrai nesutarimus sprendžia kumščiais, o ne aštriais plieno gabalais. Taip pat ne vulgariau, kai užpultas žmogus ginasi kumščiais, nei tas, kuris bėga ir šaukia policininką. Tačiau svarbiausia, kad sveikas jaunuolis turi išmokti atlaikyti stiprius smūgius. Mūsų šiuolaikiniams intelekto kariams tai gali atrodyti laukiniška. Tačiau ne liaudies valstybės tikslas – užauginti estetinių pacifistų ir fizinių degeneratų koloniją. Ši Valstybė mano, kad žmogaus idealas slypi ne garbingame parduotuvės savininke ar mergaitiškoje senmergėje, bet iššaukiančiame vyriškos jėgos įsikūnijime ir moteryse, gebančiose atvesti vyrus į pasaulį.

Apskritai sporto paskirtis yra ne tik padaryti žmogų stiprų, judrų ir drąsų, bet ir jį užgrūdinti bei išmokyti ištverti sunkumus.

Jei visa mūsų intelektualioji aukštuomenė būtų gavusi ne tik puikų išsilavinimą, bet ir išmokusi boksuotis, žemaūgiams, dezertyrams ir kitai panašiai chuliganijai niekada nebūtų pavykę įvykdyti Vokietijos revoliucijos. Šios revoliucijos sėkmę lėmė ne įžūli, drąsi revoliucionierių energija, o apgailėtinas bailumas ir neryžtingumas tų, kurie tuo metu valdė valstybę ir buvo už ją atsakingi. Tačiau mūsų išsilavinę lyderiai buvo įgiję tik „intelektualinį“ išsilavinimą, todėl buvo bejėgiai, kai jų priešininkai vietoj intelektualinių ginklų naudojo laužtuvus. Visa tai buvo įmanoma tik todėl, kad mūsų aukštojo mokslo sistema rengė ne tikrus vyrus, o valstybės tarnautojus, inžinierius, technikus, chemikus, teisininkus, žurnalistus ir ypač – kad palaikytų inteligentiją – profesorius.

Mūsų intelektualiniai lyderiai visada buvo puikūs, tačiau praktinės valios galios požiūriu jie buvo niekinami.

Žinoma, išsilavinimas negali temperamentingo bailiaus paversti drąsiu žmogumi; tačiau iš prigimties drąsus žmogus nesugebės išsiugdyti šios savybės, jei dėl netinkamo išsilavinimo jis pradės nuo žemesnio fizinės jėgos ir vikrumo lygio. Kariuomenė yra geriausias pavyzdys to, kad savo fizinių gebėjimų pažinimas ugdo žmogaus drąsą ir kovingumą. Čia turime reikalą ne su didvyriais, o su plačiu vidurkiu. Puikus apmokymas, kurį vokiečių kariai gavo prieš karą, įskiepijo viso milžiniško organizmo nariams tokį pasitikėjimą savo pranašumu, kokio net mūsų priešai nemanė esant įmanoma. Visi nemirtingi narsos ir drąsos pavyzdžiai, kuriuos 1914 m. vasaros pabaigoje ir rudenį pateikė vokiečių kariuomenės, buvo to sistemingo mokymo rezultatas. Per ilgus prieškarinės taikos metus trapūs kūnai buvo padaryti pajėgūs neįtikėtiniems žygdarbiams ir taip išsiugdė pasitikėjimą savimi, kuris jų neapleido net baisiausiuose mūšiuose.

Mūsų vokiečių tautai, kuri šiandien guli palaužta ir vaikomasi likusio pasaulio, reikia galios, kurią suteikia pasitikėjimas savimi. Tačiau šis pasitikėjimas savimi turi būti skiepijamas mūsų vaikams nuo pat mažų dienų. Visa švietimo ir ugdymo sistema turi būti nukreipta į tai, kad vaikui būtų įskiepytas įsitikinimas, jog jis neabejotinai yra geriausias. Jis turi susigrąžinti savo fizinę jėgą ir vikrumą, kad tikėtų savo tautos nenugalimumu. Tai, kas anksčiau vedė vokiečių armijas į pergalę, buvo visuma pasitikėjimo, kurį kiekvienas individas turėjo savimi ir kurį visi kartu turėjo savo vadovybei. Tai, kas atgaivins vokiečių tautą, yra pasitikėjimas galimybe atgauti laisvę. Tačiau šis pasitikėjimas gali būti tik galutinis to paties milijonų individų jausmo rezultatas.

Ir čia vėlgi neturime turėti iliuzijų: Mūsų tautos žlugimas buvo pribloškiantis, todėl pastangos nutraukti šią kančią taip pat turi būti pribloškiančios. Būtų skaudi klaida manyti, kad mūsų tautą vėl galima padaryti stiprią vien pasitelkus dabartinį buržuazinį taikos ir tvarkos mokymą. To nepakaks, jei tikimės sugriauti dabartinę pasaulio tvarką – kuri pranašauja mūsų pražūtį – ir mesti nutrauktas vergijos grandines savo priešininkams į veidą. Tik perteklinė nacionalinė valia, laisvės troškimas ir didžiausia aistra gali mums padėti susigrąžinti tai, kas prarasta.

2.12 MOKYKLINIO IR KARINIO AMŽIAUS ASMENŲ PRIEŽIŪRA

Jaunimo apranga taip pat turėtų atitikti šį tikslą. Tikrai apgailėtina matyti, kaip mūsų jaunimas tapo mados manijos auka, kuri iškreipia seno posakio „Drabužiai daro žmogų“ prasmę.

Ypač jaunimui drabužiai turėtų tarnauti ugdymui. Vaikinui, kuris vasarą vaikšto apsivilkęs ilgas maišo formos kelnes ir užsidengęs iki kaklo, drabužiai trukdo net ir fiziškai sportuoti. Turime apeliuoti į ambicijas ir, atvirai kalbant, net į tuštybę. Ne tokią tuštybę, dėl kurios žmonės trokšta gražių drabužių, kuriuos gali sau leisti tik nedaugelis, bet tokią, kuri ugdo gražų, gerai suformuotą kūną – tai, ką gali pasiekti kiekvienas.

Tai naudinga ir vėlesniais metais. Jauna mergina turi pažinti savo mylimąjį. Jei fizinis grožis šiandien nebūtų visiškai nustumtas į antrą planą dėl mūsų juokingų madų, nebūtų įmanoma, kad tūkstančiai mūsų merginų būtų suviliotos lenktakojų, atstumiančių žydų mišrūnų. Be to, tautos interesas, kad tie, kurie turi gražų kūną, susirastų vienas kitą ir taip suteiktų tautai naujo grožio.

Šiandien neturime karinio rengimo, ir tai juo labiau būtina, nes tai buvo vienintelė institucija, kuri taikos metu bent iš dalies kompensuodavo tai, ko trūko mūsų švietimo sistemai. Mūsų senojo mokymo sėkmė pasireiškė ne tik asmens ugdymu, bet ir įtaka, kurią jis darė lyčių santykiams. Jaunos merginos pirmenybę teikė kareiviui, o ne nekariui.

Liaudies valstybė turi ne tik kontroliuoti fizinį lavinimą oficialiu mokykliniu laikotarpiu, bet ir tęsti šį lavinimą berniukui baigus mokyklą, kol jo kūnas dar vystosi; tai jam bus naudinga ilgalaikėje perspektyvoje. Kvaila manyti, kad valstybės teisė

prižiūrėti savo jaunuosius piliečius staiga baigiasi tą pačią akimirką, kai jie baigia mokyklą, ir grįžta tik su karine tarnyba. Ši teisė yra pareiga, ir kaip tokia ji turi išlikti visą laiką. Dabartinė valstybė, nesuinteresuota ugdyti sveikus žmones, nusikalstamai apleido šią pareigą. Ji palieka mūsų šiuolaikinį jaunimą gadinti gatvėse ir viešnamiuose, užuot paėmusi jį į rankas ir tęsusi jo fizinį lavinimą iki tos dienos, kai jis taps sveiku vyru ir moterimi.

Šiandien nesvarbu, kokią formą valstybė pasirinks šiam švietimui vykdyti. Svarbiausia, kad jis būtų plėtojamas ir kad ji ieškotų tinkamiausių būdų, kaip tai padaryti. Tautinė valstybė turės fizinį lavinimą po mokyklos baigimo laikyti visuomenine pareiga, lygiaverte intelektiniam lavinimui; jį turėtų vykdyti valstybinės institucijos. Bendrais bruožais jis gali būti pasirengimas vėlesnei karinei tarnybai. Tuomet kariuomenei nebereikės mokyti jaunuolių elementariausios pratybų rutinos ir, tiesą sakant, iš viso nebereikės turėti reikalų su rekrūtais dabartine prasme; veikiau ji tiesiog turės nepriekaištingą fizinį pasirengimą turinčius jaunuolius paversti kareiviais.

Todėl liaudies valstybėje kariuomenė nebeprivalės mokyti individų vaikščioti ir stovėti tiesiai, bet bus paskutinė ir aukščiausia patriotinio auklėjimo mokykla. Kariuomenėje jaunasis naujokas išmoks ginklo nešiojimo meno, bet kartu jis bus parengtas kitoms pareigoms vėlesniame gyvenime. O aukščiausias karinio auklėjimo tikslas visada turi būti pasiekti tai, ką senoji kariuomenė laikė didžiausiu savo nuopelnu: šioje mokykloje berniukas turi virsti vyru; šioje mokykloje jis turi išmokti ne tik paklusti, bet ir įsakinėti. Jis turi išmokti tylėti ne tik tada, kai jam teisingai priekaištaujama, bet ir, jei reikia, kai priekaištaujama neteisingai.

Be to, pasitikėdamas savo jėgomis ir remdamasis tuo bendrai patiriamu esprit de corps, jis turi įsitikinti, kad priklauso nenugalimai tautai.

Baigęs karinius mokymus, jis gaus du pažymėjimus: piliečio diplomą, kuris yra teisinis dokumentas, leidžiantis jam užsiimti viešaisiais reikalais, ir, antra, sveikatos pažymėjimą, garantuojantį jo tinkamumą santuokai.

Liaudies valstybė taip pat turės vadovauti mergaičių švietimui, analogiškai kaip ir berniukų. Ir šiuo atveju ypatinga reikšmė turi būti teikiama fiziniam lavinimui, o tik vėliau – dvasinėms ir intelektinėms vertybėms. Galutinis moters ugdymo tikslas visada turi būti tas, kad vieną dieną ji taptų motina.

2.13 SLAPTAS MOKYMAS

Tik antroje vietoje liaudies valstybė turėtų visokeriopai skatinti charakterio ugdymą.

Žinoma, esminiai individualaus charakterio bruožai jau yra įgimti: Žmogus, kuris iš esmės yra egoistas, visada toks ir liks, o idealistas visada iš esmės liks idealistas. Tačiau, be tų, kurių charakteriai aiškiai išreikšti, yra milijonai neapibrėžtų ir miglotų. Gimęs nusikaltėlis visada liks nusikaltėliu; tačiau daugybė žmonių, kurie rodo tik tam tikrą polinkį į nusikalstamus veiksmus, gali tapti naudingais

bendruomenės nariais, jei bus tinkamai išauklėti; kita vertus, nestabilaus charakterio žmonės gali lengvai tapti blogais elementais, jei jų auklėjimas yra blogas.

Kaip dažnai per karą girdėjome, kad mūsų žmonės nesugeba tylėti! Kaip sunku dėl to buvo išsaugoti labai svarbias paslaptis nuo priešo! Tačiau užduokime šį klausimą: Ką darė Vokietijos švietimo sistema prieškario laikais, kad išmokytų žmones slaptumo? Argi ne tiesa, kad mokykloje mažasis pašnekovas buvo labiau mėgstamas nei jo tylūs bendražygiai? Ar tiesa, kad tada, kaip ir dabar, skundimasis kitais buvo laikomas pagirtinu „atvirumu“, o slaptumas – užsispyrimu? Ar kada nors buvo bandyta mokyti, kad slaptumas yra brangi ir vyriška dorybė? Ne, nes tokie dalykai mūsų auklėtojų akyse yra smulkmenos. Tačiau šios smulkmenos mūsų valstybei kainuoja nesuskaičiuojamus milijonus teisinių išlaidų, nes 90 proc. visų ieškinių dėl šmeižto kyla tik dėl diskretiškumo stokos. Neatsakingos pastabos kartojamos neapgalvotai, o mūsų ekonominei gerovei nuolat daroma žala, nes taip atskleidžiami svarbūs gamybos metodai. Slaptas pasirengimas mūsų nacionalinei gynybai tampa iliuzinis, nes mūsų žmonės taip ir neišmoko tylėti, o kartoja viską, ką išgirsta. Karo metu dėl tokio kalbėjimo gali net pralaimėti mūšiai, taigi jis gali tiesiogiai prisidėti prie nesėkmingo karinio rezultato.

Čia vėlgi galime būti ramūs, kad suaugusieji negali daryti to, ko nepraktikavo jaunystėje. Mokytojas neturėtų bandyti atrasti berniukų kvailų gudrybių skatindamas bjaurius plepalus. Jaunimas turi savo valstybę ir su suaugusiaisiais susiduria su tam tikru solidarumu – tai visiškai natūralu. Ryšiai, siejantys dešimtmečius berniukus, yra stipresni ir natūralesni nei jų santykiai su suaugusiaisiais. Berniukas, kuris įskundžia savo draugą, įvykdo išdavystės aktą ir parodo charakterį, kuris, tiesmukai tariant, prilygsta išdavystei savo šaliai. Tokio berniuko niekuomet negalima vadinti „geru“ ar „dorybingu“, bet veikiau nepageidaujamo charakterio. Mokytojui gali būti patogu pasinaudoti tokiomis ydomis, kad sustiprintų savo autoritetą, tačiau taip jaunose širdyse pasėjama moralinio įpročio sėkla, kuri vieną dieną gali pasirodyti pražūtinga. Ne kartą jaunasis informatorius išaugo į didelį niekšą!

Tai tik vienas iš daugelio pavyzdžių. Šiandien mūsų mokyklose beveik nėra sąmoningo gražių ir kilnių charakterio bruožų ugdymo. Ateityje tam reikės skirti daug daugiau dėmesio. Ištikimybė, pasiaukojimas ir diskretiškumas yra dorybės, kurias turi turėti didi tauta, ir jų mokymas yra svarbesnis dalykas už daugelį kitų dalykų, dabar įtrauktų į mokymo programą. Šiam dalykui taip pat priklauso įpročių atsisakymas skųstis, verkšlenti, verkti, kai juos skaudina, ir pan. Jei švietimo sistema ankstyvoje vaikystėje neišmokys vaiko iškęsti skausmą ir sužeidimus nesiskundžiant, negalime stebėtis, jei vėliau, kai žmogus, pavyzdžiui, kaunasi fronte, pašto paslaugomis naudojasi tik verkšlenantiems laiškams ir skundams siųsti. Jei pradinėse klasėse mūsų jaunuoliams į protą būtų įkalta šiek tiek mažiau žinių ir šiek tiek daugiau savikontrolės, 1915-1918 m. tai būtų mums labai pasitarnavę.

Taigi liaudies valstybė savo švietimo sistemoje didžiausią reikšmę turi teikti charakterio ugdymui, kuris turi eiti koja kojon su fiziniu lavinimu. Daugelį mūsų

tautos moralinių silpnybių toks auklėjimas galėtų pašalinti arba bent jau gerokai sumažinti.

2.14 DŽIAUGSMAS DĖL ATSAKOMYBĖS

Didžiausią reikšmę reikėtų skirti valios ir ryžtingumo ugdymui, taip pat džiaugsmingam atsakomybės prisiėmimui.

Kariuomenėje galiojo standartinis principas, kad bet koks įsakymas visada geriau nei jokio. Taikant jį mūsų jaunimui, jis tampa: bet koks atsakymas yra geriau nei jokio. Baimė atsakyti, nes bijoma suklysti, turėtų būti laikoma labiau žeminančia nei neteisingas atsakymas. Šiuo primityviu pagrindu mūsų jaunimas turėtų būti mokomas drąsos veikti.

Dažnai apgailestaujama, kad 1918 m. lapkritį ir gruodį žlugo visos valdžios institucijos ir kad nuo monarcho iki paskutinio divizijos vado niekas neturėjo jėgų priimti atsakingo sprendimo. Tas baisus faktas yra rimtas priekaištas mūsų švietimo sistemai, nes tai, kas tada, tą katastrofos akimirką, atsiskleidė milžinišku mastu, pasikartoja mažesniu mastu. Būtent valios, o ne ginklų trūkumas daro mus šiandien nepajėgius pasipriešinti. Ši yda aptinkama visur tarp mūsų žmonių ir neleidžia imtis ryžtingų veiksmų visur, kur tik pasitaiko rizikos – tarsi bet koks didelis poelgis nebūtų susijęs su rizika. Visai netikėtai vienas vokiečių generolas rado šio apgailėtino stuburo nebuvimo formulę, kai pasakė: „Aš veikiu tik tada, kai galiu tikėtis 51 proc. sėkmės“. Tame „51 proc.“ slypi pati Vokietijos žlugimo priežastis: Žmogus, reikalaujantis iš Likimo sėkmės garantijos, sąmoningai neigia didvyriško poelgio reikšmę. Juk tame slypi pats faktas, kad imamasi veiksmo, galinčio lemti sėkmę, nors ir žinant, kad situacija kupina mirtino pavojaus. Vėžiu sergančiam žmogui, kuriam gresia neabejotina mirtis, jei jam nebus atlikta operacija, nereikia 51 proc. sėkmės tikimybės. O jei operacija žada tik pusės procento sėkmės tikimybę, drąsus žmogus rizikuos ir kitaip nesiskųs savo gyvenimu.

Apskritai bailus valios trūkumas ir neryžtingumas yra daugiausia mūsų jaunimo ydingo auklėjimo padariniai – su pražūtingomis pasekmėmis vėlesniame gyvenime. Karūnavimo pavyzdys – mūsų vadovaujančių valstybės veikėjų pilietinės drąsos stoka.

Tą patį galima pasakyti ir apie dabartinį bailumą atsakomybės atžvilgiu. Čia taip pat kaltas mūsų jaunimo auklėjimas, kuris persmelkia visas visuomeninio gyvenimo sritis ir randa savo nemirtingą išsipildymą parlamentinės valdžios institucijoje.

Net mokykloje, deja, labiau vertinamas mūsų mažųjų nusidėjėlių „atgailaujantis“ prisipažinimas ir „atgailaujantis išsižadėjimas“ nei atviras prisipažinimas. Tačiau pastarasis, daugelio pedagogų akimis, šiandien atrodo pats tikriausias visiško neteisingumo ir sugedimo požymis. Kad ir kaip neįtikėtina, daugeliui berniukų sakoma, kad jo laukia šermenys, nes jis parodė tam tikrų bruožų, kurie visai tautai būtų neįkainojama vertybė.

Lygiai taip pat, kaip liaudies valstybė vieną dieną turi skirti dėmesio jaunimo valios ir ryžtingumo ugdymui, taip pat ji turi nuo ankstyvos vaikystės įskiepyti jų širdyse džiaugsmą atsakomybe ir drąsą pasisakyti. Tik jei ji pripažins visą šios būtinybės svarbą, jai – po šimtmečių švietimo darbo – pavyks sukurti tautą, kuri nebebus priklausoma nuo tų silpnybių, kurios taip pražūtingai prisidėjo prie dabartinio mūsų nuosmukio.

2.15 NEPERKRAUTI SMEGENŲ

Techninį mokymą, kuris šiandien sudaro pagrindinį mūsų švietimo sistemos darbą, liaudies valstybė gali aplenkti tik su keliais pakeitimais. Šie pokyčiai slypi trijose srityse.

Pirmiausia jaunatviškų smegenų apskritai negalima apkrauti dalykais, kurie yra 95 proc. nenaudingi ir todėl pamirštami. Visų pirma pradinių ir vidurinių mokyklų mokymo programos šiandien yra keistas mišinys; daugeliu atvejų mokomųjų dalykų apimtis tapo tokia milžiniška, kad galima prisiminti tik nedidelę dalį ir panaudoti tik nedidelę dalį visos šios masės. Kita vertus, jos nepakanka žmogui, dirbančiam ir užsidirbančiam kasdienę duoną tam tikroje srityje. Paimkite, pavyzdžiui, vidutinį valstybės tarnautoją, baigusį gimnaziją ar vidurinę mokyklą, ir paklauskite jo, sulaukusio 35 ar 40 metų, kiek iš tų skausmingai įgytų žinių jis yra išsaugojęs. Kiek nedaug iš viso to, kas jam buvo įkalta, jis išlaiko!

Jis tikrai atsakys: „Na, ta masė dalykų, kurių buvo mokoma, nebuvo skirta vien tam, kad ateityje sukauptų žinių atsargas, bet ji padėjo ugdyti intelektinius įgūdžius, mąstymo galias ir ypač atmintį.“ Iš dalies tai tiesa. Ir vis dėlto yra pavojus užtvindyti jaunas smegenis įspūdžiais, kuriuos jos sunkiai įsisavina ir kurių įvairių elementų negali įžvelgti ar įvertinti pagal jų vertę. Be to, paprastai pamirštamos ir aukojamos svarbiausios žinios, o ne atsitiktinės. Taip prarandamas pagrindinis tokio gausaus mokymosi tikslas; taigi negali būti, kad tikslas vis dėlto buvo ne ugdyti intelektinius gebėjimus, o veikiau sukaupti žinių atsargas, kurių prireiks vėliau gyvenime ir kurios bus naudingos bendruomenei. Ir net šis tikslas tampa iliuzinis, jei dėl jaunystėje primestos medžiagos pertekliaus žmogus nieko neprisimena arba yra praradęs esminius dalykus.

Pavyzdžiui, nėra jokios priežasties, kodėl milijonai žmonių turėtų mokytis dviejų ar trijų kalbų, jei tik nedidelė jų dalis vėliau gyvenime jomis naudosis, vadinasi, dauguma visiškai pamirš. Pavyzdžiui, iš 100 000 studentų, kurie mokosi prancūzų kalbos, vos 2 000 vėliau gyvenime galės tuo pasinaudoti, o 98 000 niekada neturės galimybės praktiškai pritaikyti to, ko išmoko jaunystėje. Todėl jie praleido tūkstančius valandų mokydamiesi dalyko, kuris vėliau jiems neturės jokios vertės ar reikšmės. Prieštaravimas, kad tai yra bendrojo išsilavinimo dalis, yra niekinis, nes jis būtų teisingas tik tuo atveju, jei žmonės galėtų visą gyvenimą išsaugoti viską, ko išmoko. Taigi iš tikrųjų 98 000 žmonių kankinasi veltui ir eikvoja savo brangų laiką tik dėl tų 2 000, kuriems šios kalbos žinios bus naudingos.

Prancūzų kalbos atveju net negalima sakyti, kad jos mokymasis ugdo aštrų, loginį mąstymą, kaip, pavyzdžiui, lotynų kalbos atveju. Todėl daug geriau būtų jaunuosius studentus mokyti tik bendrųjų bruožų, o dar geriau – vidinės tokios kalbos struktūros, taip leidžiant jiems įžvelgti būdingus kalbos bruožus, arba galbūt, pasitelkus pavyzdžius, supažindinti su jos gramatikos, tarimo, sintaksės ir kt. pradmenimis. To užtektų bendram naudojimui, nes būtų lengviau įsivaizduoti ir įsiminti, be to, tai būtų praktiškiau nei dabartinis visos kalbos kišimas į galvą, kurios jie niekada neįsisavins ir vėliau pamirš. Taip išvengtume pavojaus, kad iš perteklinės medžiagos gausos atmintyje liks tik keli trupiniai. Tada jaunuoliai turėtų išmokti tai, kas vertinga, ir tokiu būdu iš anksto būtų atlikta atranka tarp to, kas naudinga, ir to, kas nenaudinga.

Daugeliui žmonių kalbos pagrindų žinių ir supratimo užtektų visam likusiam gyvenimui. O tie, kuriems šios kalbos tikrai reikia, turėtų pagrindą, nuo kurio galėtų pradėti, jei nuspręstų ją mokytis nuodugniau.

Taip gautume laiko, reikalingo fiziniam lavinimuisi, taip pat padidėjusiems reikalavimams įvairiose jau minėtose srityse.

Ypač svarbūs pokyčiai turėtų įvykti dabartiniuose istorijos mokymo metoduose. Vargu ar kuri nors kita tauta mokosi tiek daug istorijos, kiek vokiečiai, ir vargu ar kuri nors kita tauta ją taip blogai panaudoja. Jei politika yra kuriama istorija, tai mūsų istorinis išsilavinimas yra pasmerktas dėl to, kaip mes vykdome savo politiką. Ir šiuo atveju nebūtų prasmės apgailestauti dėl apgailėtinų mūsų politinio elgesio rezultatų, jei nebūtume pasiryžę suteikti geresnį politinį išsilavinimą. 99 iš 100 atvejų mūsų dabartinio istorijos mokymo rezultatai yra apgailėtini. Išlaikomos kelios datos, gimimo datos ir vardai, o pirminių tendencijų visiškai nėra. Neišmokstama esminių dalykų, kurie iš tikrųjų yra svarbūs, ir daugiau ar mažiau gabaus žmogaus protui paliekama galimybė atrasti vidinius motyvus tarp daugybės datų ir įvykių sekos.

Galima kiek nori griežtai prieštarauti šiam nemaloniam teiginiui; tačiau įdėmiai perskaitykite kalbas, kurias vien per vieną sesiją politinėmis problemomis ir ypač užsienio politikos klausimais sako mūsų parlamentarai; prisiminkite, kad šie vyrai yra – arba pretenduoja būti – vokiečių tautos elitas ir kad daugelis jų bent jau yra baigę vidurines mokyklas ir net universitetus. Tada suprasite, koks ydingas buvo šių žmonių istorinis išsilavinimas. Jei jie apskritai nebūtų studijavę istorijos, o būtų turėję sveiką nuojautą, reikalai būtų buvę geresni ir naudingesni tautai.

2.16 BENDRASIS UGDYMAS-SPECIALUSIS UGDYMAS

Mūsų istorijos mokymo dalykas turi būti sutrumpintas. Pagrindinė to mokymo vertė – suprasti pagrindines raidos kryptis. Kuo labiau mūsų istorijos mokymas apsiribos šia užduotimi, tuo labiau galime tikėtis, kad jis bus naudingas asmeniui, o vėliau ir bendruomenei. Istorija turi būti studijuojama ne tik siekiant pažinti praeitį, bet ir kaip vadovas ateičiai ir mūsų pačių tautos išsaugojimui. Toks yra tikslas, o istorijos mokymas – tik priemonė jam pasiekti. Tačiau šiandien priemonė tapo tikslu,

o tikrasis tikslas visiškai prarastas. Neatsakykite, kad tinkamas istorijos mokymas reikalauja išsamiai žinoti visas šias datas, nes kitaip negalėtume nustatyti didžiųjų raidos linijų. Ši užduotis priklauso specialistui. Tačiau vidutinis žmogus nėra istorijos profesorius. Jam istorija egzistuoja tik tam, kad suteiktų istorinių žinių, reikalingų savarankiškai nuomonei apie savo tautos politinius reikalus susidaryti. Žmogus, norintis tapti istorijos profesoriumi, detalėms gali atsidėti vėliau. Natūralu, kad jam teks užsiimti net smulkiausiomis detalėmis. Tačiau tam dabartinio mūsų istorijos mokymo nepakanka; jo apimtis per plati vidutiniam studentui ir per siaura specializuotam specialistui.

Pagaliau liaudies valstybės užduotis – pasirūpinti, kad būtų parašyta pasaulio istorija, kurioje rasės klausimas užimtų dominuojančią vietą.

Apibendrinant: Tautinė valstybė turi apriboti mūsų bendrojo lavinimo sistemą, kad ji apimtų tik esminius dalykus. Be to, ji turi sudaryti sąlygas pažangesniam, specializuotam mokymui. Vidutiniam žmogui pakanka susipažinti su įvairių dalykų pagrindais kaip su pamatu, o išsamių ir detalių studijų jis turėtų imtis tik toje srityje, kurioje ketina dirbti visą likusį gyvenimą. Bendrasis visų dalykų mokymas turėtų būti privalomas, o specializacija turėtų būti palikta asmeniniam pasirinkimui.

Toks mokymo programos sutrumpinimas atlaisvintų daugybę valandų kūno, charakterio, valios ir ryžto ugdymui.

Tai, kad vyrai, kuriems gyvenime skirtas tas pats pašaukimas, mokosi trijose skirtingų tipų mokyklose, rodo, koks nereikšmingas šiandien yra mūsų mokyklinis ugdymas, ypač vidurinėse mokyklose.

Iš tikrųjų lemiamą reikšmę turi tik bendrasis išsilavinimas, o ne specializuotos žinios. O kai reikalingos specialios žinios, jų, kaip jau minėta, neįmanoma pasiekti pagal dabartinių vidurinių mokyklų mokymo programą.

Todėl liaudies valstybė turi kada nors panaikinti tokias pusiau priemones.

2.17 HUMANISTINIO UGDYMO VERTĖ

Antrasis mokymo programos pokytis, kurį turi atlikti liaudies valstybė, yra šis: Mūsų materialistiniam amžiui būdinga tai, kad mokslinis švietimas vis labiau krypsta į praktinius dalykus, tokius kaip matematika, fizika, chemija ir pan. Jie būtini amžiuje, kuriame dominuoja technika ir chemija ir kuriame kasdienis gyvenimas rodo bent išorines šių sričių apraiškas. Tačiau pavojinga šiais dalykais grįsti bendrąjį tautos išsilavinimą. Priešingai, jis visada turėtų būti nukreiptas į idealus. Jis turėtų būti grindžiamas humanistiniais dalykais ir suteikti tik pagrindą tolesniam specializuoto išsilavinimo įgijimui. Priešingu atveju paaukotume tas jėgas, kurios tautos išsaugojimui yra svarbesnės už bet kokias technines žinias.

Istorinio ugdymo srityje neturime praleisti senovės istorijos studijų. Romėnų istorija bendrais bruožais yra ir liks geriausia mokytoja ne tik šiandien, bet ir visais laikais. O helenistinės kultūros idealas mums turėtų būti išsaugotas visu savo

nuostabiu grožiu. Neturime leisti, kad didesnę rasinę visuomenę draskytų įvairių tautų skirtumai. Mūsų laikų kova vyksta dėl didžių tikslų: Dėl savo egzistencijos kovoja civilizacija – civilizacija, jungianti graikiškus ir vokiškus elementus, kuri kuriama tūkstantmečius.

Reikia griežtai atskirti bendrąjį išsilavinimą nuo specializuotų žinių. Šiandien pastarasis vis dažniau grasina atsiduoti tik Mamonos tarnystei. Norint atsverti šią tendenciją, reikėtų išsaugoti bendrąjį ugdymą, bent jau jo idealias formas. Reikia nuolat pabrėžti, kad pramonė ir technologijos, prekyba ir komercija gali klestėti tik tol, kol idealistinė liaudies visuomenė sudaro tam būtinas prielaidas. Jos glūdi ne materialistiniame egoizme, bet pasiaukojimo ir džiaugsmingo atsižadėjimo dvasioje.

2.18 VYRAUJANTIS „PATRIOTINIS“ UGDYMAS

Dabartinis švietimas dažniausiai savo pagrindiniu tikslu laiko žinių, kurios bus naudingos vėlesniame gyvenime, diegimą į jaunus žmones. Tai išreiškiama taip: „Jaunuolis vieną dieną turi tapti naudingu visuomenės nariu“. Tai reiškia gebėjimą oriai užsidirbti kasdienę duoną. Paviršutiniškas pilietinis ugdymas, kurį žmogus įgyja tik atsitiktinai, turi labai silpnus pagrindus. Pati savaime valstybė tėra tik forma, ir labai sunku apie ją šviesti žmones, jau nekalbant apie atsakomybės jausmo ugdymą. Formą galima pernelyg lengvai sulaužyti. Tačiau, kaip matėme, „valstybės“ idėja šiandien neturi aiškios prasmės. Todėl neturime nieko kito, kaip tik dabartinį „patriotinį“ ugdymą.

Senojoje Vokietijoje buvo labai pabrėžiama dieviškoji mažų ir net pačių mažiausių galvažudžių teisė – ir tai buvo daroma tokiais būdais, kurie niekada nebuvo labai protingi, o dažnai ir labai kvaili. Dėl jų gausos buvo neįmanoma deramai įvertinti tikrai didžiųjų mūsų tautos vyrų. Dėl to plačiosios masės gavo labai nepakankamai žinių apie Vokietijos istoriją. Čia taip pat trūko didžiųjų raidos linijų.

Akivaizdu, kad tokiu būdu nebūtų galima sužadinti tikro nacionalinio entuziazmo. Mūsų švietimo sistemai trūko meno iš bendros istorijos masės atrinkti keletą vardų, į kuriuos mūsų žmonės galėtų su pasididžiavimu žvelgti kaip į bendrą paveldą ir taip suvienyti visą tautą bendrais ryšiais. Jie nesuprato, kaip tikrai svarbias asmenybes parodyti kaip iškilius didvyrius, sutelkti į juos dėmesį ir taip sukurti vieningą nuotaiką. Jie nesugebėjo iš įvairių dėstomų dalykų atsirinkti, pakelti juos aukščiau bendro objektyvaus lygio, kad tokiais šviesiais pavyzdžiais uždegtų mūsų nacionalinį pasididžiavimą. Tuo metu į tai būtų buvę žiūrima kaip į eilinį šovinizmą, kuris tada nesulaukė didelio pritarimo. Patogus dinastinis patriotizmas buvo priimtinesnis ir lengviau toleruojamas nei žėrinti aukščiausio nacionalinio pasididžiavimo aistra. Pirmasis visada buvo pasirengęs tarnauti, o antrasis vieną dieną galėjo tapti šeimininku. Monarchistinio patriotizmo kulminaciją pasiekdavo veteranų draugijos, o aistringą nacionalinį patriotizmą galėjo būti sunku suvaldyti. Tai tarsi grynakraujis žirgas, kuris yra išrankus dėl to, ką toleruos balne. Nenuostabu, kad dauguma žmonių mieliau vengdavo tokio pavojaus!

Atrodė, kad niekam neatrodė įmanoma, jog vieną dieną gali kilti karas, kuris tokį patriotizmą išbandys artilerijos ugnimi ir dujų debesimis. Bet kai jis atėjo, mūsų patriotinės aistros stoka buvo atkeršyta siaubingu būdu. Žmonės neturėjo entuziazmo mirti už savo imperatoriškuosius ir karališkuosius valdovus, o „tauta“ daugumai jų buvo nepažįstama.

Po Vokietijos revoliucijos ir monarchijos žūties istorijos mokymo tikslas buvo ne kas kita, kaip tik žinių įgijimas. Valstybei nenaudingas patriotinis entuziazmas, tačiau ji niekada negaus to, ko iš tikrųjų nori. Jei dinastinis patriotizmas nesugebėjo sukurti aukščiausios pasipriešinimo jėgos sustiprėjusio nacionalizmo laikais, juo labiau jis nesukels respublikinio entuziazmo. Neabejotina, kad vokiečių tauta nebūtų stovėjusi mūšio lauke ketverius su puse metų kovoti su šūkiu „Už Respubliką“; ir mažiausiai tie, kurie sukūrė šią didingą instituciją.

Iš tikrųjų šiai Respublikai egzistuoti leido tik jos noras ir pažadas visiems, mokėti reparacijas ir pasirašyti visus teritorinius atsisakymus. Likusiam pasauliui ji yra simpatiška; taip, kaip silpnavalis visada labiau patinka tiems, kuriems jo reikia, nei kietas vyras. Tačiau tai, kad tokia valdymo forma patinka priešui, yra pati destruktyviausia kritika. Jie myli Vokietijos Respubliką ir toleruoja jos egzistavimą, nes nerado geresnės priemonės mūsų žmonėms pavergti. Vien dėl to ši didinga institucija yra skolinga už savo egzistavimą. Štai kodėl ji gali atsisakyti bet kokios tikros tautinio švietimo sistemos ir pasitenkinti savo Reicho vėliavos didvyrių šūksniais „ura“, nors iš tikrųjų jie išsilakstytų kaip zuikiai, jei būtų paraginti ginti tą vėliavą savo krauju.

Tautinė valstybė turės kovoti už savo egzistavimą. Ji neįgys ir neužsitikrins šios egzistencijos pasirašydama tokius dokumentus kaip Daweso planas. Jos egzistavimui ir gynybai reikės būtent tų dalykų, be kurių, mūsų dabartinės sistemos nuomone, ji gali apsieiti. Kuo vertingesnė bus jos forma ir turinys, tuo didesnis bus jos priešininkų pavydas ir pasipriešinimas. Geriausia jos gynyba – ne ginklai, o piliečiai; jos neišgelbės tvirtovės sienos, o tik gyvosios sienos, kurias sudaro jos vyrai ir moterys, kupini didžiausios meilės savo šaliai ir aistringo tautinio patriotizmo.

2.19 NACIONALINIO PASIDIDŽIAVIMO PAŽADINIMAS

Todėl trečiasis dalykas, į kurį reikia atsižvelgti mūsų švietimo sistemoje, yra šis:

Tautinė valstybė turi suvokti, kad mokslas taip pat gali būti nacionalinio pasididžiavimo skatinimo priemonė. Ne tik pasaulio istorija, bet ir visa civilizacijos istorija turi būti dėstoma šiuo požiūriu. Išradėjas turi pasirodyti didis ne tik kaip išradėjas, bet ir, dar labiau, kaip tautos narys. Žavėjimasis kiekvienu didžiu pasiekimu turi virsti pasididžiavimo savo tautos nariu jausmu. Iš gausybės didžiųjų Vokietijos istorijos vardų turi būti atrinkti ir jaunimui pristatyti didžiausi, kad jie taptų nepajudinamos tautinės dvasios ramsčiais.

Dalykas turi būti sistemingai organizuojamas pagal šiuos principus, kad, baigęs mokyklą, jaunuolis taptų ne pusiau pacifistu, demokratu ar dar kažkuo panašiu, bet visa širdimi vokiečiu.

Kad šis tautinis jausmas nuo pat pradžių būtų nuoširdus, o ne tik apsimestinis, į galinčių mokytis galvas reikėtų įkalti vieną geležinį principą: Žmogus, kuris myli savo tautą, gali tai įrodyti tik pasirengimu dėl jos aukotis. Nėra tokio dalyko kaip nacionalinis jausmas, nukreiptas į asmeninę naudą. Ir nėra tokio nacionalizmo, kuris apimtų tik tam tikras klases. Šūksniai „ura“ nieko neįrodo ir nesuteikia teisės vadintis tautiniu, jei už jų nėra didelio, meilės kupino rūpesčio dėl tautos gerovės išsaugojimo. Didžiuotis savo tauta galima tik tada, kai nesigėdijame kiekvienos klasės. Kai pusė tautos paskendusi varge ir nelaimėje ar net ištvirkusi, ji sudaro tokį apgailėtiną vaizdą, kad niekas negali ja didžiuotis. Tik tada, kai tauta yra sveika visais savo nariais, kūnu ir siela, priklausymo jai džiaugsmas gali būti tinkamai pakeltas iki tautinio pasididžiavimo lygio. O šį aukščiausią pasididžiavimą gali jausti tik tie, kurie pažįsta savo tautos didybę.

Tautiškumo dvasia ir socialinio teisingumo jausmas turi susilieti ir įsitvirtinti jaunų žmonių širdyse. Tuomet vieną dieną iškils piliečių tauta, surišta ir sukergta bendros meilės ir bendro pasididžiavimo, nenugalima ir nesunaikinama visiems laikams.

Dabartinė mūsų šovinizmo baimė yra bejėgiškumo ženklas. Stokojant trykštančios energijos ir net laikant tokį dalyką atgrasiu, likimas niekada nepasirinks mūsų tautos jokiam dideliam žygdarbiui. Didžiausios revoliucijos šioje žemėje būtų buvusios neįsivaizduojamos, jei jas būtų įkvėpusios ne karštos ir net isteriškos aistros, o tik buržuazinės teisės ir tvarkos dorybės.

Šis pasaulis neabejotinai susiduria su didžiąja revoliucija. Vienintelis klausimas – ar ji bus naudinga arijų žmonijai, ar amžinojo žydo naudai.

Liaudies valstybė turi užtikrinti, kad, tinkamai auklėdama jaunimą, kada nors sukurs žmones, tinkamus galutiniams ir didžiausiems sprendimams šioje Žemėje priimti.

Tauta, kuri pirmoji žengs šiuo keliu, nugalės.

2.20 RASĖS JAUSMO UGDYMAS

Viso liaudies valstybės švietimo ir mokymo organizavimo vainikuojantis uždavinys – įskiepyti rasinį instinktą ir rasinį jausmą jai patikėto jaunimo širdyse ir smegenyse. Nė vienas berniukas ar mergaitė neturi išeiti iš mokyklos neįgiję aiškaus supratimo apie kraujo grynumo būtinybę ir esmę. Taip sukuriami pagrindai mūsų tautos rasiniam pagrindui išsaugoti ir taip užtikrinamas būsimos kultūrinės raidos pagrindas.

Galiausiai visas fizinis ir intelektinis lavinimas būtų veltui, jei jis neduotų naudos tam, kas pasirengęs ir pasiryžęs išsaugoti savo egzistenciją ir ypatingas savybes.

Priešingu atveju įvyktų tai, dėl ko mes, vokiečiai, jau dabar turime pagrindo apgailestauti, galbūt net nesuvokdami viso tragiškos nelaimės masto: Ateityje būtume pasmerkti likti tik kultūriniu mėšlu. Ir ne banalia šiuolaikinio buržuazinio požiūrio prasme – kuris į savo tautos bičiulio netektį žiūri tik kaip į prarastą pilietį – bet skaudžiai suvokdami, kad, nepaisant mūsų žinių ir gebėjimų, mūsų kraujas mažės. Nuolat maišydamiesi su kitomis rasėmis, gal ir pakelsime jas iš žemesnio kultūrinio lygio į aukštesnį, bet patys visiems laikams nusileisime nuo savo pasiektų aukštumų.

Galiausiai, rasiniu požiūriu, šis mokymas taip pat turi rasti savo kulminaciją karinėje tarnyboje. Karinė tarnyba turi būti baigiamasis vidutinių vokiečių įprastinio mokymo etapas.

2.21 BŪSENOS PARINKIMAS

Nors liaudies valstybė teikia didžiausią reikšmę fiziniam ir protiniam pasirengimui, ji taip pat turi atsižvelgti į ne mažiau svarbią žmonių atrankos užduotį. Šiuo metu į šį klausimą žiūrima lengvabūdiškai. Paprastai tik gerai aprūpintų tėvų vaikai laikomi vertais aukštojo mokslo. Talento klausimai yra antraeiliai. Tačiau talentą galima įvertinti tik santykinai. Nors bendrųjų žinių požiūriu jis gali būti prastesnis už buržuazijos vaiką, valstiečių berniukas gali būti talentingesnis už daugelį kartų aukštesnės klasės statusą turinčios šeimos sūnų. Tačiau šios didesnės žinios savaime neturi nieko bendra su didesniu ar mažesniu talento laipsniu, o veikiau yra susijusios su didesne stimuliacija, atsirandančia dėl įvairesnio išsilavinimo ir turtingesnių gyvenimo sąlygų. Jei talentingas valstiečių berniukas būtų ugdomas panašiomis sąlygomis, jo intelektiniai pasiekimai būtų visai kitokie.

Šiandien yra tik viena sritis, kurioje žmogaus gimimo šeima reiškia mažiau nei jo įgimti gabumai : meno sritis. Čia, kur žmogus negali tiesiog „išmokti“, bet turi turėti įgūdžių, kurie vėliau gali būti daugiau ar mažiau sėkmingai plėtojami – išmintingai plėtojant tai, kas jau yra, - pinigai ir tėvų padėtis beveik neturi reikšmės. Tai geras įrodymas, kad genialumas nebūtinai susijęs su aukštesne socialine padėtimi ar turtais. Neretai didžiausi menininkai būna kilę iš skurdžiausių šeimų. Ir ne vienas mažo miestelio berniukas ilgainiui tapo garsiu meistru.

Apie mūsų laikų protinį išprusimą nedaug ką pasako tai, kad šios tiesos niekas nenaudoja visam mūsų intelektualiniam gyvenimui. Kai kas mano, kad šis principas, nors ir neabejotinai galiojantis meno srityje, netaikytinas vadinamiesiems taikomiesiems mokslams. Tiesa, kad žmogų galima išmokyti tam tikro mechaninio miklumo, lygiai kaip pudelį galima išmokyti neįtikėtinų triukų. Tačiau toks mokymas nepriverčia gyvūno naudotis savo protu, kad galėtų veikti, tas pats pasakytina ir apie žmogų. Galima išmokyti žmones, nepriklausomai nuo jų talento, atlikti tam tikrus techninius pratimus, tačiau tokiais atvejais rezultatai būna tokie pat nemąstantys kaip ir gyvūno. Iš principo galima net priversti vidutinį žmogų, taikant intelektualinį gręžimą, įgyti daugiau nei vidutiniškai žinių; tačiau tos žinios, galiausiai, būtų nevaisingos. Rezultatas būtų žmogus, kuris galėtų būti vaikščiojantis žodynas, bet būtų apgailėtinai nesėkmingas kiekvienu kritiniu gyvenimo atveju ir kiekvienu

lemiamu momentu; tokie žmonės turi būti specialiai rengiami kiekvienai naujai ir nereikšmingai užduočiai atlikti, ir jie visiškai negali prisidėti prie bendros žmonijos pažangos. Turintieji tokių mechaninių žinių geriausiu atveju gali pretenduoti į valstybinį darbą dabartinėje mūsų santvarkoje.

Savaime suprantama, kad tarp visų tautą sudarančių asmenų visada galima rasti talentingų žmonių visose gyvenimo srityse. Taip pat akivaizdu, kad žinių vertė bus tuo didesnė, kuo labiau negyvas žinias pagyvins įgimtas individo talentas. Kūrybinį darbą galima atlikti tik sujungus žinias ir gebėjimus.

Užteks vieno pavyzdžio, kad parodytume beribę dabartinės žmonijos nuodėmę. Kartkartėmis mūsų iliustruoti laikraščiai, norėdami pamokyti vokiškus veltėdžius, skelbia žinią, kad kažkur pirmą kartą negras tapo teisininku, mokytoju, pastoriumi, net didžiuoju operos tenoru ar panašiai. Kol apgailėtinas buržua su nuostaba žvelgia į nuostabius mūsų moderniosios švietimo technikos pasiekimus, gudrus žydas šiame fakte įžvelgia naują įrodymą teorijai, kuria jis nori užkrėsti visuomenę, t. y. kad visi žmonės yra lygūs.

Murzinam buržuaziniam pasauliui neateina į galvą, kad šis paskelbtas faktas yra nuodėmė pačiam protui; kad tai nusikalstama beprotybė – mokyti žmogų, gimusį pusiau žvėrimi, tapti teisininku, kai, kita vertus, milijonai civilizuočiausių rasių atstovų turi likti savo kultūrinės padėties nevertuose postuose; kad tai nuodėmė prieš amžinojo Kūrėjo valią – leisti šimtams tūkstančių gabiausių žmonių likti murkdytis proletarinėje pelkėje, kai tuo tarpu karštakošiai ir zulusai rengiami intelektualinėms profesijoms. Čia turime tik mokslinio „mokymo“ produktą, visai kaip pudelis. Jei tokios pat pastangos ir rūpestis būtų taikomi protingoms rasėms, kiekvienas individas taptų tūkstantį kartų gabesnis.

Tokia padėtis taptų nepakenčiama, jei ateitų diena, kai tokie atvejai nebebūtų išskirtiniai, tačiau ji jau dabar nepakenčiama ten, kur talentas ir prigimtiniai gabumai nėra lemiami veiksniai, suteikiantys teisę į aukštąjį išsilavinimą. Iš tiesų netoleruotina galvoti, kad metai iš metų šimtai tūkstančių netalentingų

Žmonių laikomi vertais aukštojo mokslo, o kiti šimtai tūkstančių talentingesnių iš viso negauna jokio aukštojo išsilavinimo. Praktiniai nuostoliai tautai yra nesuskaičiuojami. Jei pastaraisiais dešimtmečiais padaugėjo svarbių atradimų, ypač Šiaurės Amerikoje, tai viena iš priežasčių yra ta, kad ten daugiau gabių žmonių iš žemiausių klasių turi galimybę įgyti aukštąjį išsilavinimą nei Europoje.

Atradimams padaryti neužtenka įgudusių žinių, bet tik tų žinių, kurias pagyvina talentas. Tačiau šiuo metu pas mus tokie gabumai nevertinami; svarbūs tik geri pažymiai.

Štai ir dar viena švietimo užduotis, laukianti liaudies valstybės. Jos uždavinys bus ne užtikrinti dominuojančią įtaką esamai socialinei klasei, bet iš tautos masės atrinkti kompetentingiausius vadovus ir iškelti juos į aukštesnę vietą ir garbę. Valstybės pareiga – ne tik suteikti vidutiniam vaikui tam tikrą apibrėžtą išsilavinimą

valstybinėje mokykloje, bet ir nukreipti talentus tinkamu keliu. Visų pirma ji turi atverti aukštojo valstybinio mokslo duris bet kokio pobūdžio talentams, nesvarbu, iš kokios socialinės klasės jie kilę. Ji turi įvykdyti šią užduotį, nes tik taip mirusių žinių atstovai gali tapti puikiais šalies lyderiais.

Yra dar viena priežastis, dėl kurios valstybė turėtų pasirūpinti tokia padėtimi: Mūsų intelektualinės klasės, ypač Vokietijoje, yra taip atskirtos ir suakmenėjusios, kad joms trūksta gyvo ryšio su žemiau esančiais. Dėl to patiriame dvi pasekmes: Pirma, intelektualų klasės nei supranta, nei simpatizuoja plačiosioms masėms. Jos taip ilgai buvo atsiskyrusios, kad nebeturi būtino psichologinio liaudies supratimo. Jie atsiribojo nuo žmonių. Antra, intelektualų klasės neturi reikiamos valios. Ji visada silpnesnė nuošaliuose intelektualų sluoksniuose nei paprastų žmonių masėse. Dievas žino, kad mums, vokiečiams, niekada netrūko mokslinio išsilavinimo, tačiau mums visada trūko valios ir ryžtingumo. Pavyzdžiui, kuo „intelektualesni“ buvo mūsų valstybininkai, tuo apskritai silpnesni buvo jų praktiniai pasiekimai. Mūsų politinis pasirengimas ir techninė ginkluotė pasauliniam karui buvo ydinga tikrai ne todėl, kad tautą valdantys protai buvo nepakankamai išsilavinę, bet veikiau todėl, kad jie buvo per daug išsilavinę – kupini žinių ir intelekto, tačiau be sveiko instinkto, be energijos ir drąsos.

Tragiškas likimas, kad mūsų tautai teko kovoti už savo egzistenciją vadovaujant kancleriui, kuris buvo filosofinis silpnavalis. Jei vietoj BetmanoHolvego savo vadovu būtume turėję tvirtą liaudies žmogų, didvyriškas paprasto kareivio kraujas nebūtų buvęs pralietas veltui. Taip pat ir mūsų lyderių perdėta intelektualinė medžiaga pasirodė esanti geriausia lapkričio revoliucijos niekšų sąjungininkė. Šie intelektualai kaupė nacionalinį turtą, užuot visiškai juo rizikavę, ir taip sudarė sąlygas kitų sėkmei.

Čia pamokantis pavyzdys yra Katalikų bažnyčia. Dvasininkų celibatas verčia Bažnyčią verbuoti kunigus ne iš savo tarpo, bet vis dažniau iš liaudies masių. Vis dėlto nedaug kas suvokia šio celibato reikšmę. Tai neišsenkančios stiprybės, būdingos šiai senovinei institucijai, priežastis. Šitaip nepaliaujamai samdydama savo dvasinius dignitorius iš žemesniųjų žmonių sluoksnių, Bažnyčia ne tik palaiko instinktyvų ryšį su jais, bet ir užsitikrina sau energijos ir veikliųjų jėgų sumą, kuri egzistuoja tik plačiosiose masėse. Iš čia ir stebėtinas šio milžiniško organizmo jaunatviškumas, jo dvasinis lankstumas ir geležinė valia.

2.22 DARBO VERTINIMAS

Liaudies valstybės uždavinys – organizuoti ir administruoti savo švietimo sistemą taip, kad esama intelektualų klasė nuolat pasipildytų šviežiu krauju iš apačios. Iš didžiosios tautos dalies valstybė turi atsijoti ir kruopščiai įvertinti tuos asmenis, kurie yra apdovanoti prigimtiniais gabumais, ir įdarbinti juos visuomeninėje veikloje. Valstybė ir valstybininkai egzistuoja ne tam, kad užtikrintų pragyvenimą ypatingos klasės nariams, bet tam, kad atliktų jiems paskirtas užduotis. Tai bus įmanoma tik tuo atveju, jei valstybė šioms pareigoms rengs gabius ir stiprios valios asmenis. Tai taikytina ne tik oficialioms pareigoms, bet ir intelektualiniam tautos vadovavimui visose srityse. Tautos didybė iš dalies priklauso ir nuo to, ar išugdysime geriausias

galvas toms sritims, kurios joms tinka, o paskui paskirsime jas į nacionalinę valstybės tarnybą. Jei varžysis dvi vienodai stiprios tautos, laimės ta ta tauta, kuri visą intelektualinį vadovavimą patikėjo savo geriausiems talentams; ir pralaimės ta ta tauta, kurios valdžia yra tik bendras privilegijuotų grupių ar klasių maitinimo lovys, neatsižvelgiant į atskirų jos narių įgimtus talentus.

Žinoma, dabartiniame pasaulyje tai atrodo neįmanoma. Tuoj pat bus pareikštas prieštaravimas, kad per daug tikėtis, jog, pavyzdžiui, aukštesnio rango valstybės tarnautojo sūnus dirbs rankomis vien todėl, kad koks nors darbininkų klasės tėvų vaikas atrodo gabesnis valstybės tarnautojo darbui. Šis argumentas gali būti pagrįstas dabartiniu rankų darbo vertinimu. Todėl liaudies valstybė turės iš esmės kitaip vertinti rankų darbo sampratą. Ji turės panaikinti tokį požiūrį į fizinį darbą, net jei tam prireiktų ilgalaikio ugdymo sistemos. Individas turi būti vertinamas ne pagal jo atliekamo darbo klasę, bet pagal jo pasiekimų formą ir kokybę. Šis teiginys gali skambėti monstriškai amžiuje, kai pats beprasmiškiausias publicistas yra labiau vertinamas už patį meistriškiausią mechaniką vien todėl, kad jis spaudo rašiklį. Tačiau, kaip minėta, šis klaidingas vertinimas neatitinka dalykų prigimties, o veikiau buvo dirbtinai įvestas ir kažkada apskritai neegzistavo. Dabartinė nenatūrali būklė grindžiama apskritai liguistais mūsų materialistinio amžiaus reiškiniais.

Iš esmės kiekviena darbo rūšis turi dvejopą vertę: grynai materialią ir idealią. Materialinė vertė priklauso nuo praktinės darbo reikšmės bendruomenės gyvenimui. Kuo daugiau žmonių tiesiogiai ar netiesiogiai gauna naudos iš darbo, tuo didesnė bus jo materialinė vertė. Šis įvertinimas išreiškiamas materialiniu atlygiu, kurį individas gauna už savo darbą. Materialinei vertei priešpriešinama idealioji vertė. Čia darbas vertinamas ne pagal jo materialinę svarbą, bet pagal jo reikalingumą. Žinoma, materialinis išradimo naudingumas gali būti didesnis už kasdienio darbininko paslaugą, tačiau taip pat neabejotina, kad kiekviena iš tų mažų paslaugų bendruomenei reikalinga lygiai taip pat, kaip ir didžioji. Materialiuoju požiūriu, vertinant įvairias darbo rūšis pagal jų naudingumą bendruomenei, galima daryti skirtumą, kuris išreiškiamas atitinkamu atlygiu; tačiau idealiąja prasme visi darbininkai tampa lygūs nuo tos akimirkos, kai kiekvienas stengiasi kuo geriau – kad ir kas tai būtų – dirbti savo srityje. Žmogaus vertė turi būti grindžiama tuo, o ne jo atlygiu.

Racionalioje valstybėje reikia pasirūpinti, kad kiekvienas žmogus gautų jo gebėjimus atitinkantį darbą. Kitaip tariant, žmonės bus rengiami tokiam darbui, kuris geriausiai atitinka jų prigimtinius gebėjimus. Tačiau šie gebėjimai ar gabumai yra įgimti ir jų negalima išmokti, nes jie yra gamtos dovana, o ne žmonių uždirbti. Todėl bendroji žmonių pilietinė vertė neturi būti suteikiama pagal tai, kokį darbą jie dirba, nes tai daugiau ar mažiau nulemta atskiro žmogaus likimo.

Kadangi individo darbas grindžiamas jo įgimtais gabumais ir iš to kylančiu visuomeniniu mokymu, jis turės būti vertinamas pagal tai, kaip atlieka šį bendruomenės jam patikėtą darbą. Darbas, kurį individas atlieka, nėra jo egzistencijos

tikslas, o tik priemonė. Kur kas svarbiau, kad jis pats save ugdytų ir taurintų, tačiau tai jis gali daryti tik savo kultūrinėje bendruomenėje, kuri savo ruožtu remiasi valstybės pagrindu. Jis turi prisidėti prie šio pamato išsaugojimo. Gamta lemia šio indėlio formą; individo pareiga – uoliai ir sąžiningai grąžinti bendruomenei tai, ką ši jam davė. Tas, kuris tai daro, nusipelno didžiausios pagarbos ir įvertinimo. Materialinis atlygis gali būti skiriamas tam, kurio darbas teikia atitinkamą naudą bendruomenei; tačiau idealus atlygis turi slypėti visuomenės pagarboje, skiriamoje visiems tiems, kurie tarnauja žmonėms, naudodamiesi gamtos jiems suteiktomis ir tautinės bendruomenės išugdytomis galiomis. Tada nebebus gėda būti sąžiningu amatininku, bet bus gėda būti nekompetentingu biurokratu, vagiančiu Dievo dienos šviesą ir kasdienę duoną iš sąžiningos visuomenės. Tuomet bus akivaizdu, kad vyrams nereikėtų duoti užduočių, kurių jie nesugeba atlikti.

Be to, ši veikla bus vienintelis teisės lygiomis teisėmis dalyvauti bendruose pilietiniuose reikaluose kriterijus.

Dabartinis amžius naikina pats save; jis įveda visuotinę rinkimų teisę ir šneka apie lygias teises, bet neranda tam jokio pagrindo. Materialinį atlygį jis laiko žmogaus vertės išraiška ir taip sugriauna kilniausios įmanomos lygybės pagrindą. Lygybė negali priklausyti ir nepriklauso nuo žmogaus atliekamo darbo, o tik nuo to, kaip kiekvienas vykdo savo ypatingas pareigas. Taigi vien tik gamtos atsitiktinumas nustumiamas į šalį kaip lemiantis žmogaus vertę, ir tik pats individas tampa savo svarbos kūrėju.

Dabartiniame amžiuje, kai ištisos žmonių grupės vertina vieni kitų vertę tik pagal jų atlyginimus, viso to, kaip jau minėta, niekas nesupranta. Tačiau tai ne priežastis, dėl kurios turėtume nustoti kovoti už savo idėjas. Priešingai: Bet kas, kas nori išgydyti šį amžių, turi turėti drąsos atskleisti pagrindines ligos priežastis. Ir tai turėtų būti nacionalsocialistų judėjimo rūpestis: atidėti į šalį smulkiaburžuazinį mąstymą, sujungti ir koordinuoti visas tas liaudies jėgas, kurios pasirengusios tapti naujos pasaulėžiūros avangardu.

2.23 IDEALAS IR TIKROVĖ

Žinoma, bus prieštaraujama, kad apskritai sunku atskirti materialiąją ir idealiąją darbo vertę ir kad fiziniam darbui priskiriamą mažesnį prestižą rodo mažesnis darbo užmokestis. Ir kad šie mažesni atlyginimai yra priežastis, dėl kurios fizinį darbą dirbantis žmogus turi mažiau galimybių dalyvauti nacionalinėje kultūroje. Ir kad idealioji žmogiškosios kultūros pusė jam mažiau atvira, nes ji neturi nieko bendra su jo kasdiene veikla. Ir kad pasibjaurėjimas fiziniu darbu pateisinamas tuo, kad dėl mažų pajamų fizinio darbo darbuotojų kultūrinis lygis neišvengiamai turi būti žemas, ir kad tai pateisina žemesnį vertinimą.

Visame tame yra daug tiesos. Tačiau būtent dėl šios priežasties turime pasirūpinti, kad ateityje nebūtų tokių didelių darbo užmokesčio skirtumų. Nesakykite, kad dėl to bus prastesni pasiekimai. Tai būtų liūdniausias dekadanso

požymis, jei aukštesnį intelektinį darbą būtų galima gauti tik už didesnį atlyginimą. Jei iki šiol pasaulyje būtų vyravęs toks požiūris, žmonija niekada nebūtų įgijusi didžiausių mokslo ir kultūros turtų. Visi didžiausi išradimai, didžiausi atradimai, revoliucingiausi mokslo darbai ir didingiausi žmonijos kultūros paminklai niekada nebuvo padovanoti pasauliui skatinant pinigams. Priešingai, neretai jų gimimas buvo susijęs su žemiškų malonumų atsisakymu.

Gali būti, kad šiandien auksas tapo vienišu gyvenimo valdovu, tačiau ateis laikas, kai žmonės vėl nusilenks aukštesniems dievams. Už daug ką, ką šiandien turime, esame dėkingi pinigų ir turtų troškimui, tačiau tarp viso to yra labai nedaug dalykų, dėl kurių nebuvimo žmonija liktų skurdesnė.

Vienas iš mūsų judėjimo uždavinių taip pat yra atnešti dieną, kai žmogus gaus tai, ko jam reikia gyvenimui, kartu laikantis principo, kad žmogus gyvena ne vien dėl materialaus malonumo. Šis principas ras išraišką išmintingesnėje darbo užmokesčio skalėje, kuri kiekvienam, iki pat kukliausio darbininko, suteiks galimybę sąžiningai ir oriai gyventi ir kaip piliečiui, ir kaip asmenybei.

Tegul niekas nesako, kad tai tėra ideali vizija, kurios pasaulis niekada netoleruotų praktiškai ir kuri savaime yra nepasiekiama.

Nesame tokie paprasti, kad tikėtume, jog kada nors bus tobulas amžius. Tačiau tai neatleidžia mūsų nuo pareigos kovoti su pripažintais trūkumais, įveikti silpnybes ir siekti idealo. Griežta tikrovė visada nustatys pernelyg daug apribojimų. Bet kaip tik todėl žmogus turi stengtis tarnauti galutiniam tikslui ir nesėkmės neturi jo atbaidyti – lygiai taip pat, kaip negalime atsisakyti teisingumo, nes į jį pakliūva klaidų, ir lygiai taip pat, kaip negalime atmesti medicinos meno, nes, nepaisant jo, visada bus ligų.

Reikia stengtis nenuvertinti idėjos galios. Šiandien šiuo požiūriu silpnapročiams, jei jie kada nors buvo kareiviai, priminčiau laikus, kai didvyriškumas buvo įtikinamiausias idealistiniams motyvams būdingos galios įrodymas. Ne rūpestis dėl kasdienės duonos skatino vyrus žūti, o meilė Tėvynei, tikėjimas jos didybe ir visapusiškas tautinės garbės jausmas. Tik po to, kai vokiečių tauta atsiribojo

Nuo šių idealų ir sekė materialiniais revoliucijos pažadais, tik tada, kai ginklus iškeitė į kuprines, tik tada – užuot patekę į žemiškąjį rojų – jie nugrimzdo į visuotinės paniekos ir visuotinio nepritekliaus skaistyklą.

Štai kodėl dabartinės materialistinės respublikos skaičiuotojams turime priešpastatyti tikėjimą idealiuoju Reichu.

3 SKYRIUS – SUBJEKTAI IR PILIEČIAI

Institucija, kuri šiandien klaidingai vadinama valstybe, paprastai skirsto žmones tik į dvi grupes: piliečius ir užsieniečius. Piliečiai yra visi tie, kurie turi visas pilietines teises dėl gimimo ar vėlesnės natūralizacijos; užsieniečiai yra tie, kurie turi tas pačias teises kitoje valstybėje. Tarp šių dviejų kategorijų yra kometos pavidalo reiškiniai – vadinamieji asmenys be pilietybės. Tai žmonės, kurie neturi jokios dabartinės valstybės pilietybės ir todėl niekur neturi jokių pilietinių teisių.

Šiandien pilietybės teisė, kaip minėta, pirmiausia įgyjama gimus valstybės teritorijoje. Rasė ar tautybė neturi jokios reikšmės. Negras, kadaise gyvenęs viename iš Vokietijos protektoratų, o dabar apsigyvenęs Vokietijoje, susilaukia vaiko, kuris pasaulio akyse automatiškai tampa „Vokietijos piliečiu“. Taip pat ir bet kurio žydo, lenko, afrikiečio ar azijiečio vaikas gali automatiškai tapti Vokietijos piliečiu.

Be gimimu įgytos pilietybės, yra galimybė vėliau ją natūralizuoti. Tam keliami įvairūs reikalavimai, pavyzdžiui, kad prašytojas nebūtų plėšikas ar suteneris; kad jo politinės pažiūros būtų neprieštaringos, kitaip tariant, jis turi būti nekenksmingas paprastas žmogus; ir kad jis nebūtų našta pilietybę suteikusiai valstybei. Mūsų realistiniame amžiuje tai, žinoma, reiškia finansinę naštą. Taip – tai netgi gera rekomendacija, jei jis ateityje gali būti geras mokesčių mokėtojas, ir tai paspartins jo prašymą suteikti pilietybę.

Rasiniai dalykai visiškai nevaidina jokio vaidmens.

3.1 PILIEČIAI-SUBJEKTAI-UŽSIENIEČIAI

Visas pilietybės įgijimo procesas nelabai skiriasi nuo priėmimo, pavyzdžiui, į automobilių klubą. Asmuo pateikia prašymą, jis išnagrinėjamas ir sankcionuojamas, ir vieną dieną jis gauna kortelę, informuojančią, kad tapo piliečiu. Visas šis procesas yra juokingas. Pasakojama apie buvusį zulusų kafirą: „Jūs tapote Vokietijos piliečiu!“

Šį magišką triuką atlieka prezidentas. Tai, ko nesugebėjo padaryti dangus, pasiekia koks nors valstybės tarnautojas Teofrastas Paracelsas, mostelėjęs ranka. Vienu plunksnos brūkštelėjimu mongolų vergas staiga virsta tikru „vokiečiu“.

Nesirūpinama ne tik naujojo piliečio rase, bet net ir jo fizine sveikata. Jo kūnas gali būti pažeistas sifilio, bet jis vis tiek laukiamas dabartinėje valstybėje, jei tik netampa finansine našta ar politiniu pavojumi.

Taip kasmet tos organizacijos, kurias vadiname valstybėmis, priima nuodingą medžiagą, kurią vargu ar kada nors galės įveikti.

Pilietis nuo užsieniečio skiriasi tik tuo, kad jam atviros visos valstybinės pareigos, kad galiausiai jam gali tekti atlikti karinę tarnybą ir kad už tai jam leidžiama pasyviai ar aktyviai dalyvauti rinkimuose. Iš esmės tai ir viskas. Kalbant apie asmens teises ir asmeninę laisvę, užsienietis naudojasi tokia pačia apsauga kaip ir pilietis, o dažnai net ir didesne; šiaip ar taip, taip yra mūsų dabartinėje Vokietijos Respublikoje.

Žinau, kad niekas nemėgsta girdėti tokių dalykų, tačiau sunku būtų rasti ką nors neapgalvotesnio ar beprotiškesnio už mūsų dabartinius pilietybės įstatymus. Šiuo metu yra viena valstybė, kuri daro bent kuklius bandymus dėl geresnės koncepcijos. Žinoma, tai ne mūsų pavyzdinė Vokietijos Respublika, bet Amerikos sąjunga, kuri bando bent iš dalies vadovautis protu. Atsisakydama blogos sveikatos asmenų imigracijos ir neleisdama natūralizuotis tam tikroms rasėms, Amerikos sąjunga pradėjo diegti liaudies valstybei būdingus principus.

Liaudies valstybė savo gyventojus skirsto į tris klases: piliečius, pavaldinius ir užsieniečius.

Pagrindinis principas – gimimas valstybėje suteikia tik subjekto statusą. Jis nesuteikia teisės užimti jokių pareigų valstybėje ar vykdyti politinę veiklą, pavyzdžiui, aktyviai ar pasyviai dalyvauti rinkimuose. Kitas pagrindinis principas – kiekvieno subjekto rasė ir tautybė turi būti įrodyta. Subjektas visada gali laisvai nustoti būti subjektu ir tapti savo tautybės šalies piliečiu. Vienintelis skirtumas tarp užsieniečio ir subjekto yra tas, kad pirmasis yra kitos šalies pilietis.

Vokietijos pilietybę turintis jaunuolis privalo baigti kiekvienam vokiečiui privalomą mokyklą. Taip jis paklūsta mokymo sistemai, kuri jį padarys sąmoningu savo rasės atstovu ir tautinės bendruomenės nariu. Tada jis turi įvykdyti visus tuos fizinio pasirengimo reikalavimus, kuriuos nustato valstybė, ir galiausiai jis patenka į kariuomenę. Mokymas kariuomenėje yra bendro pobūdžio; jis turi būti skiriamas kiekvienam atskiram vokiečiui ir leis jam įvykdyti fizinius ir psichinius karinės tarnybos reikalavimus.

Tada, baigus karinę tarnybą, kiekvienam sveikam jaunuoliui iškilmingai suteikiamos pilietybės teisės. Tai brangiausias viso jo žemiškojo gyvenimo liudijimas. Jis suteikia jam visas piliečio teises ir teisę naudotis visomis privilegijomis. Valstybė turi griežtai atskirti tuos, kurie kaip tautos nariai yra jos egzistavimo ir didybės pagrindas ir atrama, nuo tų, kurie valstybėje gyvena tik kaip „užsidirbantys“ pragyvenimui.

3.2 PILIETIS KAIP REICHO ŠEIMININKAS

Pilietybės diplomo įteikimas turi sutapti su iškilminga ištikimybės tautinei bendruomenei ir valstybei priesaika. Šis diplomas turi būti visus vienijantis bendras ryšys. Būti šio Reicho piliečiu turi būti didesnė garbė, net ir gatvių šlavėju, negu būti svetimos valstybės karaliumi.

Pilietis turi privilegijų, kurios nesuteikiamos užsieniečiui. Jis yra Reicho šeimininkas. Tačiau ši didelė garbė turi ir pareigų. Neturintiems asmeninės garbės ar charakterio, paprastiems nusikaltėliams ar Tėvynės išdavikams ši teisė gali būti bet kada atimta. Jis vėl tampa tik pavaldiniu.

Vokietė mergina yra pavaldinė, o piliete ji tampa tik ištekėjusi. Tačiau tos Vokietijos subjektės, kurios užsidirba savarankišką pragyvenimo šaltinį, taip pat gali tapti pilietėmis.

4 SKYRIUS – ASMENYBĖ IR LIAUDIŠKA VALSTYBĖS SAMPRATA

Jei pagrindinis nacionalsocialistinės liaudies valstybės uždavinys yra išugdyti ir išsaugoti valstybės nešėjus, neužteks tuos rasinius elementus peršviesti, išauklėti ir pagaliau išmokyti praktiniam gyvenimui. Atvirkščiai, valstybė taip pat turi pritaikyti savo organizaciją šiai užduočiai įvykdyti.

Būtų absurdiška vertinti žmogaus vertę pagal jo rasę ir kartu kariauti prieš marksistinį principą, kad visi žmonės yra lygūs, nenorint iš to išvesti galutinių pasekmių. Galutinė kraujo reikšmės, t. y. rasinio pagrindo apskritai, pasekmė yra ta, kad šį principą turime taikyti individui. Apskritai turiu skirtingai vertinti tautų vertingumą pagal jų rasę, ir tas pats galioja atskiriems vyrams jų tautinėje bendruomenėje. Suvokimas, kad žmonės nėra lygūs, perkeliamas į atskirą žmogų ta prasme, kad viena galva nėra lygi kitai, nes ir čia to paties kraujo sudedamosios dalys skiriasi tūkstančiais subtilių detalių, nors bendrais bruožais yra vienodos.

Pirmoji šio fakto pasekmė, sakyčiau, taip pat yra grubesnė – tai bandymas skatinti geriausius rasinius elementus nacionalinėje bendruomenėje, ir – ypač tai, kad jie būtų skatinami didėti.

Šis uždavinys grubesnis, nes jį galima atpažinti ir vykdyti beveik mechaniškai. Daug sunkiau iš visos daugybės žmonių atrinkti tuos, kurie intelektualiniu ir dvasiniu požiūriu yra vertingiausi, ir paskirti jiems įtaką, kuri ne tik atitiktų jų aukštesnį protą, bet visų pirma būtų naudinga tautai. Tokio sijojimo pagal gebėjimus ir gabumus negalima atlikti mechaniškai, tai užduotis, kurią galima atlikti tik per nuolatinę kasdienę kovą.

4.1 ARISTOKRATIŠKUMO PRINCIPO KŪRIMAS

Pasaulėžiūra, atmetanti demokratinį masinį idealą ir siekianti atiduoti šį pasaulį geriausiems žmonėms, t. y. aukščiausiam žmogiškumui, tą patį aristokratijos principą turi taikyti ir tautos individams. Ji turi užtikrinti, kad vadovaujantys postai ir aukščiausia įtaka būtų suteikiami geriausiems protams. Taigi ji grindžiama ne daugumos, o asmenybės idėja.

Kas šiandien mano, kad liaudiška nacionalsocialistinė valstybė turėtų išsiskirti iš kitų valstybių tik mechaniškai, geresniu ekonominio gyvenimo konstravimu – dėl geresnės turtingųjų ir vargšų pusiausvyros, dėl ekonominės galios išplėtimo platesnėms masėms arba dėl teisingesnio darbo užmokesčio, panaikinus didelius atlyginimų skirtumus, - tas supranta tik pačius paviršutiniškiausius dalyko bruožus ir neturi nė menkiausio supratimo, ką mes turime galvoje, kalbėdami apie savo pasaulėžiūrą. Visi šie ką tik paminėti bruožai nė iš tolo negalėtų užtikrinti mums ilgalaikio egzistavimo ir tikrai nebūtų pretenzija į didybę. Tauta, kuri galėtų

pasitenkinti paviršutiniškomis reformomis, neturėtų nė menkiausios galimybės sėkmingai dalyvauti bendroje tautų kovoje.

Judėjimas, kuris apsiribotų tik tokiomis pataisomis, kurios neabejotinai yra teisingos, neatliktų jokių toli siekiančių ar gilių esamos santvarkos reformų. Tokia veikla apsiribotų išoriniais dalykais. Jie nesuteiktų tautai vidinių ginklų, kurie vieninteliai įgalintų ją veiksmingai įveikti, galima sakyti, silpnybes, nuo kurių šiandien kenčiame.

4.2 ASMENYBĖS IR KULTŪROS PAŽANGA

Kad tai lengviau suprastume, vertėtų dar kartą pažvelgti į tikrąsias žmogaus kultūrinės evoliucijos ištakas ir priežastis.

Pirmasis žingsnis, akivaizdžiai atitolinęs žmoniją nuo gyvūnų pasaulio, buvo išradimas. Pats išradimas už savo kilmę dėkingas gudrybėms ir klastoms, kurios padėjo žmogui gyvenimo kovoje su kitais gyvūnais ir kurios neretai suteikdavo jam vienintelę sėkmės priemonę. Tų pirmųjų grubių išradimų negalima priskirti žmogui, nes vėlesnis – arba geriau, dabartinis – stebėtojas juos atpažįsta tik kaip masinius reiškinius. Tam tikros gudrybės ir sumanios taktikos, kurias galima pastebėti pas gyvūnus, krinta į akis kaip nusistovėję faktai, ir žmogus nebegali atrasti ar paaiškinti jų kilmės; jis pasitenkina vadindamas tokius reiškinius „instinktais“.

Mūsų atveju pastarasis terminas neturi jokios reikšmės. Kiekvienas, kuris tiki aukštesniu gyvų organizmų vystymusi, turi pripažinti, kad kiekviena gyvybės impulso ir gyvybės kovos apraiška turėjo turėti konkrečią pradžią; ir kad ją turėjo pradėti tik vienas subjektas. Vėliau jis buvo kartojamas vėl ir vėl, plito vis didesniame plote, kol galiausiai perėjo į kiekvieno rūšies nario pasąmonę, kur pasireiškė kaip instinktas.

Žmogaus atveju tai lengviau suprasti ir tuo patikėti. Jo pirmoji sumani taktika kovoje su kitais gyvūnais neabejotinai kilo iš atskirų ir specialiai tam pritaikytų subjektų. Neabejotinai asmenybė tada buvo vienintelis veiksnys, lėmęs visus sprendimus ir pasiekimus, kuriuos vėliau kaip savaime suprantamą dalyką perėmė visa žmonija. To pavyzdį galima rasti tuose pagrindiniuose kariniuose principuose, kurie dabar tapo visos strategijos pagrindu. Iš pradžių jie atsirado atskiro individo smegenyse, o per daugelį metų – gal net tūkstančius – buvo priimti kaip savaime suprantamas dalykas ir taip įgijo visuotinį galiojimą.

Pirmąjį atradimą žmogus papildė antruoju: jis išmoko valdyti kitus daiktus ir kitas gyvas būtybes ir priversti jas tarnauti jam kovoje už būvį; taip prasidėjo tikroji išradingoji žmonijos veikla, kaip dabar akivaizdu. Tie materialūs išradimai – pradedant akmenų naudojimu kaip ginklų, gyvūnų prijaukinimu, ugnies kūrimu dirbtinėmis priemonėmis ir baigiant nuostabiais mūsų dienų išradimais – aiškiai rodo, kad kūrėjas buvo žmogus. Kuo labiau artėjame prie mūsų laikų ir kuo svarbesni bei revoliucingesni išradimai, tuo aiškiau tai matome. Bet kuriuo atveju žinome: Visi materialūs išradimai, kuriuos matome aplink save, buvo sukurti kūrybinių galių ir

gebėjimų dėka. Ir visi šie išradimai padeda žmogui vis aukščiau pakilti virš gyvūnų pasaulio ir galutinai nuo jo atsiskirti. Vadinasi, jie tarnauja žmonių rūšiai išaukštinti ir nuolat skatina jos pažangą.

Tačiau tai, ką kažkada žmogui kovoje už būvį, kai jis medžiojo pirmykščiame miške, padėjo patys primityviausi išradimai, šiandien jam padeda nuostabūs moksliniai išradimai, padedantys kovoti su dabartiniu gyvenimu ir kaldinantys ginklus ateities kovoms. Galiausiai visos žmogaus mintys ir išradimai padeda žmogui jo gyvenimo kovoje šioje planetoje, nors iš pirmo žvilgsnio gali būti neakivaizdus vadinamasis praktinis išradimo, atradimo ar gilios mokslinės teorijos panaudojimas. Viskas prisideda prie to, kad žmogus vis aukščiau pakiltų virš visų aplinkinių būtybių lygio, taip stiprindamas ir įtvirtindamas savo pozicijas, kad visais atžvilgiais taptų dominuojančia būtybe šioje Žemėje.

Taigi visi išradimai yra individo pastangų rezultatas. Ir visi tokie individai, sąmoningai ar nesąmoningai, yra žmonijos, tiek didelės, tiek mažos, geradariai. Jų dėka milijonai ir net milijardai žmonių gavo priemonių ir išteklių, palengvinančių jų gyvenimo kovą.

Jei šiandieninės materialinės kultūros ištakose visada randame pavienius asmenis, kurių darbai papildo ir grindžia vienas kitą, tai tą patį pastebime ir praktinio tų išradimų bei atradimų pritaikymo atžvilgiu. Visi įvairūs gamybos būdai savo ruožtu taip pat yra išradimai ir todėl priklauso nuo individo. Net grynai teorinis darbas, kurio negalima išmatuoti konkrečia taisykle ir kuris yra ankstesnis už visus vėlesnius techninius išradimus, yra išimtinai individo produktas. Ne masės išradinėja, ne dauguma organizuoja ar mąsto – bet visada ir visais atvejais atskiras žmogus, asmuo.

Žmonių bendruomenė yra gerai organizuota tik tada, kai ji sudaro palankias sąlygas individualioms kūrybinėms jėgoms ir panaudoja jas bendruomenės labui. Vertingiausias išradimo veiksnys tiek materialinėje srityje, tiek idėjų pasaulyje yra paties išradėjo asmenybė. Pirmoji ir svarbiausia organizuotos liaudies bendruomenės pareiga – padaryti išradėją naudingą visiems. Iš tiesų pats organizacijos tikslas yra įgyvendinti šį principą. Tik taip ji gali atsikratyti mechanizacijos prakeiksmo ir išlikti gyva. Pati savaime ji turi įkūnyti pastangas iškelti mąstančius individus aukščiau už mases ir priversti pastarąsias paklusti pirmosioms.

Todėl organizacija ne tik neturi teisės neleisti mąstantiems individams iškilti aukščiau masių, bet, priešingai, ji turi tuo pasinaudoti, sudaryti sąlygas ir kiek įmanoma skatinti šį kilimą.

Ji turi pradėti nuo principo, kad žmonijos palaima niekada nekilo iš masių, bet iš kūrybingų protų, kurie todėl yra tikrieji žmonijos geradariai. Visi suinteresuoti užtikrinti, kad tokie žmonės darytų lemiamą įtaką, ir palengvinti jų darbą. Šiam bendram interesui tikrai netarnausime, jei leisime valdyti neprotingoms ir nekompetentingoms masėms, kurios bet kuriuo atveju yra neįkvėptos. Valdyti turėtų tik tie, kurie turi prigimtinių vadovavimo dovanų.

Tokie protai atrenkami daugiausia, kaip jau minėta, per atšiaurią gyvenimo kovą. Daugelis jų palūžta ir žlunga, taip parodydami, kad jiems nelemta užimti aukščiausių postų; galiausiai pasirodo tik keletas išrinktųjų. Mąstymo, meninės kūrybos ir net ekonomikos srityse vyksta tas pats atrankos procesas, nors – ypač ekonomikoje – jis susiduria su rimtomis kliūtimis. Tos pačios idėjos vyrauja valstybės valdyme ir organizuotoje šalies kariuomenės valdžioje. Visur viešpatauja asmenybės idėja – valdžia pavaldiniams ir aukštesnių asmenybių atžvilgiu.

Tik politiniame gyvenime šis labai natūralus principas visiškai išstumtas. Nors visa žmonijos kultūra atsirado išimtinai dėl individo kūrybinės veiklos, tik nacionalinės bendruomenės administravime daugumos vertės principas tampa lemiamas ir iš tos aukštos vietos jis leidžia pamažu užnuodyti visą gyvenimą, tai yra iš tikrųjų: ištirpdyti. Destruktyvų žydo veiklos kitose tautinėse institucijose poveikį iš esmės galima priskirti jo atkaklioms pastangoms sumenkinti asmenybės svarbą priimančiose tautose ir pakeisti ją mase. Tokiu būdu konstruktyvųjį arijų žmonijos principą išstumia destruktyvusis žydų principas. Jie tampa tautų ir rasių „irimo fermentu“ ir plačiąja prasme – žmonijos kultūros griovėjais.

4.3 MARKSIZMAS NEIGIA ASMENYBĖS VERTĘ

Marksizmas yra ryškiausias žydų bandymo panaikinti dominuojančią asmenybės reikšmę visose žmogaus gyvenimo srityse ir pakeisti ją masės skaičiumi etapas. Politikoje tai atitinka parlamentinę valdymo formą. Jos pražūtingus padarinius galime stebėti visur, pradedant mažiausiomis savivaldybėmis ir baigiant aukščiausiais Reicho vadovais. O ekonomikoje matome profsąjungų judėjimą, kuris tarnauja ne tikriesiems darbuotojų interesams, o destruktyviems tarptautinės pasaulinės žydijos tikslams.

Tiek, kiek iš ekonomikos pašalinamas asmenybės principas ir pakeičiamas masių įtaka bei veikla, tiek pamažu sunyksta ir tai, kas turėtų tarnauti ir būti naudinga visai bendruomenei. Visi cechų komitetai – kurie, užuot rūpinęsi darbuotojų interesais, siekia daryti įtaką gamybai – tarnauja tam pačiam destruktyviam tikslui. Jie kenkia bendrai gamybos sistemai ir todėl iš tikrųjų žaloja individą. Ilgainiui neįmanoma patenkinti poreikių vien teorinėmis frazėmis; tai įvyksta tik per kasdienio gyvenimo gėrybes. Galiausiai sistema turi sukurti įsitikinimą, kad nacionalinė bendruomenė tarnauja individo interesams.

Nesvarbu, ar marksizmas, remdamasis savo masių teorija, gali įrodyti, kad yra pajėgus perimti ir plėtoti dabartinę ekonominę sistemą, ar ne. Kritika dėl šio principo teisingumo ar neteisingumo gali būti tikrinama ne klausiant, ar jis gali administruoti esamą santvarką, o tik įrodant, kad jis gali sukurti aukštesnę kultūrą. Net jei marksizmas tūkstantį kartų sugebėtų perimti dabartinę ekonomiką ir vadovauti jos veikimui, ši veikla nieko neįrodytų. Taip yra todėl, kad, remdamasis savo principais, jis niekada negalėtų sukurti kažko panašaus į tai, ką jis aplenkia šiandien.

Ir pats marksizmas pateikė praktinių to įrodymų. Jis ne tik niekur nesugebėjo sukurti savos kultūros, bet pagal savo principus net nesugebėjo palaikyti esamos. Atvirkščiai, po trumpo laiko jam teko daryti kompromisus ir grįžti prie asmenybės principo; net savo paties organizacijoje jis negali be jo apsieiti.

Liaudiškoji pasaulėžiūra iš esmės skiriasi nuo marksistinės tuo, kad pirmoji pripažįsta rasės, taigi ir asmenybės, vertę, todėl individą padarė savo struktūros ramsčiu. Būtent šie veiksniai palaiko jos pasaulėvoką.

Jei nacionalsocialistinis judėjimas nesuprastų esminės šio esminio principo svarbos, o vietoj to tik pakoreguotų dabartinės valstybės išorinę išvaizdą ir perimtų masinį principą, jis iš tiesų nieko daugiau nedarytų, tik konkuruotų su marksizmu; dėl šios priežasties jis neturėtų teisės vadintis pasaulėžiūra. Jei judėjimo socialinę programą sudarytų tik asmenybės pašalinimas ir masių pastatymas į jos vietą, tuomet nacionalsocializmas būtų sugadintas marksizmo nuodais, kaip ir mūsų buržuazinės partijos.

Tautinė valstybė turi užtikrinti savo piliečių gerovę pripažindama asmenybės vertės svarbą bet kokiomis aplinkybėmis ir taip užtikrinti kuo didesnį asmenybės dalyvavimą, maksimaliai padidindama gamybos efektyvumą visose srityse.

Taigi liaudies valstybė turi negailestingai iš visų vadovaujančių politinių sluoksnių išgyvendinti parlamentinį daugumos, t. y. masių valdymo, principą ir vietoj jo garantuoti asmenybės teisę.

4.4 GERIAUSIA VALSTYBĖS FORMA

Iš to išplaukia tokia išvada: Geriausia valstybės konstitucija ir forma yra ta, kuri natūraliai leidžia geriausiems protams užimti svarbiausius postus ir daryti įtaką bendruomenei.

Kaip ekonominiame gyvenime, kur gabūs žmonės negali būti paskirti iš viršaus, bet turi patys kovoti į priekį; ir kaip pats gyvenimas yra mokykla, kurioje išmokstamos tikrosios pamokos – nuo mažiausio verslo iki didžiausios korporacijos, taip ir politinio talento neįmanoma staiga „atrasti“. Nepaprastų genijų negalima vertinti pagal normalių žmonių standartus.

Valstybė savo organizacijoje turi būti kuriama asmenybės principu, pradedant mažiausiu kaimu ir baigiant aukščiausia Reicho vadovybe.

Sprendimus turi priimti ne dauguma, o tik atsakingi asmenys. Ir žodžiui „taryba“ turi būti vėl sugrąžinta jo pirminė reikšmė. Kiekvienas atsakingas žmogus šalia savęs turės patarėjų, bet sprendimą priims vienas žmogus.

Principas, dėl kurio buvusi Prūsijos kariuomenė tapo žaviu vokiečių tautos instrumentu, turi tapti mūsų valstybės koncepcijos pagrindu: kiekvieno vadovo valdžia nukreipta žemyn, o atsakomybė – aukštyn.

Net ir tada negalėsime apsieiti be tų korporacinių organų, kuriuos šiandien vadiname parlamentais. Tačiau tada jie iš tiesų turės patarti; atsakomybę vis dėlto gali

ir turi nešti vienas žmogus, todėl tik jam vienam bus suteiktas autoritetas ir teisė vadovauti.

Parlamentai peršasi būtini, nes tik jie suteikia galimybę pamažu iškilti lyderiams, kuriems vėliau bus patikėtos ypatingos atsakomybės pareigos.

Taip susidaro toks vaizdas: Nuo miestelio iki Reicho vadovybės liaudies valstybė neturės jokio atstovaujamojo organo, kuris sprendimus priimtų daugumos sprendimu, o tik patariamuosius organus, padedančius išrinktam vadovui; jis paskirstys jiems įvairias pareigas. Tam tikrose srityse, prireikus, jie gali prisiimti visą atsakomybę, panašiai kaip kiekvienas įmonės vadovas ar prezidentas turi didesniu mastu.

Iš principo liaudies valstybė turi uždrausti praktiką tam tikromis politinėmis problemomis – pavyzdžiui, ekonomikos – priimti patarimus iš asmenų, kurie yra visiškai nekompetentingi, nes neturi specialaus išsilavinimo ir praktinės patirties. Vadinasi, valstybė turi suskirstyti savo atstovaujamuosius organus į politinius ir profesinius rūmus.

Siekiant užtikrinti veiksmingą šių dviejų organų bendradarbiavimą, jiems bus pavesta vadovauti specialiam Senatui.

Rūmuose ir Senate niekada nebus balsuojama. Jie turi būti darbo organizacijos, o ne balsavimo mašinos. Atskiri nariai atliks patariamąjį vaidmenį, bet neturės sprendimo teisės. Ši teisė yra išimtinė atsakingo pirmininko privilegija.

Šis absoliučios valdžios ir absoliučios atsakomybės derinimo principas palaipsniui lems, kad susiformuos rinktinė lyderių grupė, kokia neįsivaizduojama mūsų dabartinėje neatsakingo parlamentarizmo epochoje.

Tokiu būdu politinė tautos samprata bus suderinta su ta teise, kuriai ji skolinga už savo didybę kultūros ir ekonomikos srityse.

4.5 NACIONALSOCIALIZMAS IR BŪSIMOJI VALSTYBĖ

Kalbėdamas apie galimybę įgyvendinti šias idėjas, norėčiau priminti, kad parlamentinis demokratinės daugumos valdymo principas ne visada dominavo. Priešingai, jis aptinkamas tik trumpais istorijos laikotarpiais ir visada tautų ir valstybių nuosmukio metu.

Tačiau nereikia manyti, kad tokią pertvarką būtų galima įgyvendinti vien teorinėmis priemonėmis, veikiant iš viršaus; ji negalėtų apsiriboti vien valstybės konstitucija, bet turėtų apimti įvairias teisėkūros sritis ir net visą pilietinį gyvenimą. Tokia revoliucija gali įvykti tik pasitelkus judėjimą, kuris pats būtų organizuotas šių principų dvasia ir taip nešiotų savyje būsimą valstybę

Taigi nacionalsocialistinis judėjimas šiandien turėtų visiškai susipažinti su šiais principais ir iš tikrųjų juos įgyvendinti savo organizacijoje, kad ne tik galėtų būti būsimos valstybės vadovas, bet ir turėtų savo organizaciją, kuri galėtų būti perduota pačios valstybės dispozicijon.

5 SKYRIUS – PASAULĖŽIŪRA IR ORGANIZACIJA

Liaudies valstybė, kurią bandžiau bendrais bruožais nubrėžti, netaps realybe vien dėl to, kad žinome, ko jai reikia. Nepakanka žinoti, kaip tokia valstybė turėtų atrodyti. Kur kas svarbesnė yra jos įkūrimo problema. Dabartinės partijos gauna naudos iš valstybės, todėl negalima tikėtis, kad jos prisidės prie režimo pakeitimo ar savo noru pakeis savo požiūrį. Tai tampa dar labiau neįmanoma, nes vadovaujantys elementai visada yra žydai ir dar daugiau žydų. Dabartinė raidos tendencija, jei jai būtų leista netrukdomai tęstis, vestų prie panžydiškos pranašystės išsipildymo – kad žydai vieną dieną praris kitas žemės tautas ir taps jų šeimininkais.

Priešingai nei milijonai „buržuazinių“ ir „proletarinių“ vokiečių – kurie dažniausiai dėl drovumo ir kvailumo klumpa į pražūtį – žydas atkakliai eina savo keliu ir mintimis siekia būsimo tikslo. Bet kuri jo vadovaujama partija negali kovoti už jokius kitus interesus, o jo interesai tikrai neturi nieko bendra su arijų tautų interesais.

Jei norime savo idealųjį liaudies valstybės paveikslą paversti tikrove, turime išlikti nepriklausomi nuo jėgų, kurios dabar valdo viešąjį gyvenimą, ir ieškoti naujų jėgų, kurios būtų pasirengusios ir pajėgios stoti į kovą už tokį idealą. Tai bus kova tiek, kiek pirmasis tikslas yra ne liaudiškos valstybės koncepcijos sukūrimas, o visų pirma – žydiškos valstybės panaikinimas. Kaip dažnai nutinka istorijoje, pagrindinis sunkumas yra ne sukurti naują tvarką, o paruošti jai dirvą. Prietarai ir ypatingi interesai susivienija į bendrą frontą ir visomis priemonėmis stengiasi užkirsti kelią bet kokios naujos idėjos, kuri jiems nepatinka ar kelia grėsmę, pergalei.

Štai kodėl kovotojas už naują idėją, deja, nepaisant jo pozityvaus darbo troškimo, pirmiausia priverstas stoti į negatyvią kovą – kad būtų panaikinta esama padėtis.

5.1 KOVA IR KRITIKA

Kad ir kaip tai būtų nemalonu asmeniui, jauna, didelės ir esminės svarbos doktrina turi priimti aštrų kritikos zondą kaip savo ginklą.

Tai rodo labai paviršutinišką istorinės raidos išmanymą, kai vadinamieji liaudininkai vėl ir vėl pabrėžia, kad jie nesiims naudoti negatyvios kritikos, o užsiims tik konstruktyviu darbu; šis absurdiškas, vaikiškas užsispyrimas yra „liaudiškas“ blogiausia šio žodžio prasme. Tai dar vienas įrodymas, kad mūsų laikų istorija šiems protams nepadarė jokio įspūdžio.

Marksizmas irgi turėjo tikslų siekti konstruktyvaus darbo (jei tik ne tarptautinio žydų pasaulinio finansavimo despotiško valdymo įtvirtinimas!); vis dėlto per ankstesnius 70 metų pagrindinis jo darbas buvo kritika – destruktyvi, griaunanti kritika, vėl ir vėl, kol ši ardanti rūgštis taip smarkiai suėdė senąją valstybę, kad ji galiausiai žlugo. Tik tada prasidėjo vadinamoji „statyba“. Ir tai buvo natūralu, teisinga ir logiška.

Egzistuojanti tvarka nepanaikinama vien skelbiant ir reikalaujant naujos tvarkos. Negalima manyti, kad esamos santvarkos šalininkai ar naudos gavėjai atsivers ir bus palenkti naujam judėjimui vien įrodžius jo būtinumą. Priešingai, gali lengvai atsitikti taip, kad greta egzistuos dvi skirtingos situacijos ir vadinamoji pasaulėžiūra pavirs partija, nepajėgiančia pakilti virš savo ribotumo. Pasaulėžiūra yra netolerantiška ir negali egzistuoti kaip „viena partija iš daugelio". Ji įsakmiai reikalauja pripažinti ją unikalia ir išskirtine, taip pat visiškai pertvarkyti visą viešąjį gyvenimą pagal jos pažiūras. Ji niekada negali leisti, kad toliau egzistuotų ankstesnė būklė. Tas pats pasakytina ir apie religijas.

Krikščionybė nesitenkino savo altoriaus pastatymu, bet pirmiausia turėjo sunaikinti pagonių altorius. Tik iš šio aistringo nepakantumo galėjo susiformuoti apodiktinis tikėjimas; nepakantumas yra būtina išankstinė sąlyga.

Čia galima paprieštarauti, kad tokie pasaulio istorijos reiškiniai dažniausiai kyla dėl specifiškai žydiško mąstymo būdo; iš tiesų, kad toks fanatizmas ir netolerancija įkūnija specifiškai žydišką mentalitetą. Tai gali būti tūkstančius kartų tiesa, ir tai labai apgailėtinas faktas. Fanatiško nepakantumo atsiradimas žmonijos istorijoje gali būti ir labai apgailėtinas, ir svetimas žmogaus prigimčiai – bet tai nekeičia fakto, kad jis egzistuoja šiandien. Vyrai, norintys išlaisvinti mūsų vokiečių tautą iš dabartinės būklės, neturėtų kvaršinti sau galvos mintimis apie tai, kaip būtų nuostabu, jei to ar ano niekada nebūtų atsiradę; veikiau jie turi rasti būdų, kaip tai pašalinti. Pasaulėžiūrą, kurią įkvepiavidinė netolerancija, gali palaužti tik ta pati dvasia, tos pačios ryžtingos valios skatinama doktrina, kuri pati yra gryna ir absoliučiai teisinga nauja idėja.

Šiandien galima apgailestauti, kad krikščionybės atsiradimas reiškė pirmojo dvasinio teroro atsiradimą daug laisvesniame antikiniame pasaulyje. Tačiau negalima paneigti fakto, kad nuo to laiko pasaulį persmelkė ir užvaldė ši prievartos rūšis, kad prievarta buvo palaužiama tik prievarta, o teroras – tik teroru. Tik tada galima konstruktyviai sukurti naujas sąlygas.

Politinės partijos yra linkusios į kompromisus, bet pasaulėžiūros – niekada. Politinės partijos linkusios skaitytis su savo oponentais, bet pasaulėžiūros skelbia savo neklystamumą.

5.2 BENDRUOMENĖ - NAUJOS PASAULĖŽIŪROS PAGRINDAS

Pradžioje politinės partijos taip pat beveik visada siekia užsitikrinti išskirtinį ir despotišką viešpatavimą; beveik visada joms būdingas nedidelis polinkis tapti pasaulėžiūromis. Tačiau ribotas jų programos pobūdis atima iš jų didvyriškumą, kurio reikalauja pasaulėžiūra. Taikdariškas jų valios pobūdis traukia tuos smulkius ir silpnadvasius žmones, kurie netinka jokiam kryžiaus žygiui. Ir taip jie netrukus užstringa savo apgailėtiname smulkmeniškume. Jie liaujasi kovoję už savo pasaulėžiūrą ir vadinamuoju „pozityviu bendradarbiavimu" stengiasi kuo greičiau įsitvirtinti kokioje nors mažytėje vietoje prie maitinimo lovio ir kuo ilgiau ten išsilaikyti. Tokios yra visos jų pastangos.

O jei nuo bendro maitinimo lovio juos išstumia žiauresnių manierų konkurentas, tuomet vienintelė jų mintis – jėga ar apgaule vėl įsmukti tarp alkanos bandos, kad vėl atsidurtų pirmoje eilėje. Ir galiausiai – net ir švenčiausių įsitikinimų kaina – jie atsigaivina prie mėgstamo srutų kibiro. Tai politikos šakalai!

Bet pasaulėžiūra niekada nepasidalys su kitu. Ji niekada negali sutikti bendradarbiauti su jokia sistema, kurią smerkia, bet jaučiasi privalanti panaudoti visas priemones kovai su senąja tvarka ir visu idėjų pasauliu, t. y. ruoštis jo žlugimui.

Ši grynai griaunamoji kova – kurios pavojų priešas taip lengvai suvokia, kad sudaro vieningą frontą bendrai gynybai, - taip pat konstruktyvioji kova – kuri turi būti agresyvi, kad būtų skatinamas naujasis idėjų pasaulis... Abiem atvejais reikia ryžtingų kovotojų korpuso. Bet kuri nauja pasaulėžiūra atneš savo idėjoms pergalę tik tuo atveju, jei drąsiausi ir aktyviausi savo laikmečio ir tautos elementai susiburs į galingą kovojančią organizaciją. Tam absoliučiai būtina iš bendros pasaulėžiūros atrinkti tam tikras idėjas, kurios, išreiškiamos tikslia ir aiškia forma, pasitarnaus kaip naujos žmonių bendruomenės tikėjimo straipsniai. Jei išimtinai politinės partijos programa yra ne kas kita, kaip receptas, kaip pasiekti palankių rezultatų kituose visuotiniuose rinkimuose, tai pasaulėžiūros programa yra karo paskelbimas esamai daiktų tvarkai, dabartinėms sąlygoms – trumpai tariant, nusistovėjusiai pasaulio sampratai.

Tačiau nebūtina, kad kiekvienas atskiras kovotojas už šią pasaulėžiūrą visiškai suprastų galutines judėjimo lyderių idėjas ir planus. Reikia tik, kad kiekvienas turėtų aiškią pagrindinių idėjų sampratą ir kad svarbiausi principai jam būtų įskiepyti, kad jis būtų įsitikinęs judėjimo ir jo doktrinos pergalės būtinybe.

Be to, pavienis karys nėra įšventinamas į aukštesnių strateginių planų žinojimą. Tačiau jis mokomas paklusti griežtai disciplinai ir fanatiškai tikėti savo reikalo teisingumu bei galia ir atsiduoti jam be išlygų. Lygiai taip pat ir pavienis sekėjas turi būti prisirišęs prie didelio masto, didelės ateities ir didžiausios valios judėjimo.

Jei kiekvienas kariuomenės kareivis būtų generolas ir turėtų tokio vadovavimo išsilavinimą bei gebėjimus, ta kariuomenė būtų nenaudinga. Panašiai ir politinis judėjimas būtų nenaudingas kovoje už pasaulėžiūrą, jei jį sudarytų vien „intelektualūs“ žmonės. Ne, mums reikia ir paprasto kareivio, nes be jo vidinė disciplina nepasiekiama.

5.3 VADOVAVIMAS IR SEKIMAS

Pagal savo prigimtį organizacija gali egzistuoti tik tada, kai aukštų intelektinių gebėjimų lyderiams tarnauja didelė ir emociškai atsidavusi masė. Kompaniją, kurią sudaro 200 vienodų gebėjimų vyrų, ilgainiui būtų sunkiau sudrausminti negu kompaniją, kurią sudaro 1 90 mažiau gabių vyrų ir 10 aukštąjį išsilavinimą turinčių vyrų.

Socialdemokratai iš šio fakto labai pasipelnė. Jie paėmė plačias mūsų žmonių mases, kurios ką tik baigė karinę tarnybą ir taip buvo išmokytos drausmės, ir įtraukė jas į savo vienodai griežtą partinę drausmę. Jos organizaciją taip pat sudarė karininkų

ir kareivių armija. Vokiečių darbininkas tapo kareiviu, o žydų intelektualas – karininku; vokiečių profsąjungų pareigūnus galima palyginti su seržantais.

Tai, kad prie marksizmo prisijungė tik vadinamieji neišsilavinę sluoksniai, buvo pats pagrindas, kuriuo ši partija pasiekė savo sėkmę – tai, ką mūsų buržuazija visada sutikdavo kraipydama galvą. Kadangi buržuazines partijas daugiausia sudarė intelektualai, jos buvo tik nedrausmingų individų būrys; tuo tarpu marksistai iš neintelektualios žmogiškosios medžiagos suformavo partinių kareivių armiją, kuri pakluso savo žydų šeimininkams lygiai taip pat aklai, kaip anksčiau pakluso savo vokiečių karininkams. Vokiečių buržuazija niekada nesirūpino psichologinėmis problemomis, nes jautėsi esanti viršesnė už tokius dalykus ir manė, kad nereikia apmąstyti gilios šio fakto reikšmės ir su juo susijusio slapto pavojaus. Priešingai, jie manė, kad politinis judėjimas, kuris pritraukia savo šalininkus tik iš „intelektualų“ sluoksnių, kaip tik dėl šios priežasties turi būti svarbesnis ir turėti daugiau galimybių pasisekimo ir net didesnę tikimybę perimti valdžią nei neišsilavinusios masės. Jie taip ir nesuprato, kad politinės partijos stiprybė niekada nėra jos narių intelektas ir nepriklausomybė, o veikiau drausmingas paklusnumas, su kuriuo jie seka savo intelektualiais lyderiais.

Lemiamas veiksnys yra pati lyderystė. Kai du kariuomenės korpusai stoja į kovą, pergalė atiteks ne tai pusei, kurioje kiekvienas kareivis turi ekspertinį strateginį pasirengimą, o tai, kuri turi geriausius vadus ir kartu geriausiai disciplinuotus, aklai paklūstančius ir geriausiai išmokytus karius.

Tai yra pagrindinės žinios, kurias visada turime turėti omenyje, kai nagrinėjame galimybę pasaulėžiūrą paversti veiksmais.

Jei sutinkame, kad norint pasaulėžiūrą nuvesti į pergalę, ją reikia paversti kovojančiu judėjimu, logiškai mąstant, judėjimo programoje reikia atsižvelgti į turimą žmogiškąją medžiagą. Kaip galutiniai tikslai ir vadovaujančios idėjos turi būti absoliučiai apibrėžti ir neabejotini, taip ir verbavimo programa turi būti pritaikyta tiems protams, be kurių gražiausios idėjos amžinai liktų tik idėjomis.

5.4 PAGRINDINIAI JUDĖJIMO PRINCIPAI

Jei liaudies idėja, kuri šiuo metu yra tik neaiškus noras, vieną dieną nori sulaukti aiškios sėkmės, ji turi iš savo plataus idėjų pasaulio ištraukti tam tikrus konkrečius principus – principus, kurie savo esme ir turiniu pritrauktų plačias žmonių mases. Tik ši masė gali garantuoti, kad už pasaulėžiūrą bus kovojama. Tokia yra Vokietijos darbininkų grupė.

Todėl naujojo judėjimo programa buvo sutraukta į keletą pagrindinių principų, iš viso 25. Jais pirmiausia siekiama paprastam žmogui pateikti apytikrį judėjimo tikslų eskizą. Tai, galima sakyti, politinis tikėjimas, kuriuo, viena vertus, siekiama įgyti sąjūdžiui naujokų, kita vertus, tokius naujokus suvienyti į bendrai pripažįstamą paktą.

Todėl niekada neturime išleisti iš akių toliau nurodytų dalykų: Tai, ką vadiname judėjimo programa, yra visiškai teisinga savo galutiniais tikslais, tačiau kalbant apie

tai, kaip ta programa formuluojama, reikėjo atsižvelgti į tam tikrus psichologinius aspektus. Laikui bėgant gali kilti nuomonė, kad tam tikri principai turėtų būti išreikšti kitaip ir galėtų būti suformuluoti geriau. Tačiau bet koks mėginimas kitaip suformuluoti paprastai turi pražūtingą poveikį. Tai, kas turėtų būti pastovu ir nepajudinama, tokiu būdu tampa diskusijų objektu. Vos tik koks nors vienas punktas išbraukiamas iš dogmatinio tikrumo sferos, diskusija ne tik nepadės rasti naujos, geresnės ir nuoseklesnės formuluotės, bet gali lengvai sukelti nesibaigiančias diskusijas ir visuotinę sumaištį. Tokiais atvejais belieka apsvarstyti, kas geriau: nauja ir tinkamesnė formuluotė, nors ji gali sukelti ginčų judėjimo viduje, ar išlaikyti senąją formuluotę, kuri, nors tikriausiai ir ne pati geriausia, yra tvirtas, nepajudinamas, viduje vieningas organizmas.

Visa patirtis rodo, kad antroji alternatyva yra priimtinesnė. Kadangi susiduriama tik su išoriniais formos pokyčiais, tokios pataisos visada atrodys pageidautinos ir įmanomos. Galiausiai, atsižvelgiant į tai, kad dauguma žmonių mąsto paviršutiniškai, kyla didelis pavojus, kad vien išorinė programos formuluotė bus laikoma esmine judėjimui. Tuomet susilpnėja valia ir galia kovoti už šias idėjas, o veikla, kuri turėtų būti nukreipta į išorę, ištirpsta vidiniuose programiniuose kivirčuose.

Doktrinai, kurios pagrindiniai bruožai iš esmės teisingi, mažiau pavojinga išlaikyti formuluotę, kuri gali būti nebe visai tinkama, negu bandyti ją tobulinti – taip leidžiama, kad tai, kas iki šiol buvo laikoma granitiniu judėjimo principu, taptų visuotinių diskusijų objektu su visomis blogomis pasekmėmis. Tai ypač neįmanoma, kol judėjimas vis dar kovoja dėl pergalės. Kaip galėtume įkvėpti žmonėms aklą tikėjimą doktrinos tikrumu, jei abejones ir netikrumą skleidžia nuolatiniai jos išorinės formos pokyčiai?

Mokymo esmės niekada nevalia ieškoti išorinėse formulėse, bet visada vidinėje prasmėje. O ši yra nekintama, ir jos labui galima tik norėti, kad judėjimas pašalintų viską, kas linksta į susiskaldymą ir netikrumą, kad išsaugotų reikiamą jėgą.

Čia vėl galime pasimokyti iš Katalikų Bažnyčios. Nors kartais, ir dažnai visai be reikalo, jos dogmatinė sistema prieštarauja tiksliųjų mokslų pasiekimams ir tyrimams, ji nenori paaukoti nė vieno savo mokymo skiemens. Ji teisingai suvokė, kad jos atsparumo galios susilpnėtų įvedus didesnes ar mažesnes adaptacijas, kad atitiktų laikinas mokslo išvadas, kurios iš tikrųjų visada svyruoja.

Todėl ji laikosi savo nekintamų dogmų, kurios vienintelės gali suteikti visai sistemai tikėjimo pobūdį. Štai kodėl šiandien ji yra tvirtesnė nei bet kada anksčiau. Galime pranašauti, kad kaip nejudantis stulpas tarp nepastovių reiškinių ji pritrauks vis daugiau aklo palaikymo, nes reiškiniai sparčiai keičiasi.

Todėl kiekvienas, kuris tikrai ir rimtai trokšta liaudiškos pasaulėžiūros pergalės, turi suvokti, kad, pirma, tai gali užtikrinti tik kovingas judėjimas, ir, antra, kad šis judėjimas savo jėgą turi pagrįsti tik tvirtos ir nuoseklios programos tvirtumu. Jis niekada neturi daryti

Formos nuolaidų laiko dvasiai, bet turi visam laikui išlaikyti savo formą, kai tik ji bus pripažinta palankia – arba bet kuriuo atveju tol, kol ją vainikuos pergalė. Prieš tai bet koks mėginimas pradėti diskusiją dėl vieno ar kito programos punkto tikslingumo gali būti linkęs išardyti judėjimo tvirtumą ir kovinę jėgą, priklausomai nuo to, kiek jo sekėjai dalyvauja tokiame vidiniame ginče. Nesakykite, kad šiandien padarytas „patobulinimas“ bus kritiškai išnagrinėtas rytoj, kad kitą dieną jį pakeistumėte kuo nors geresniu. Nugriovus užtvarą, atsiveria kelias – jo pradžia žinoma, bet pabaiga pasimetusi begalybėje.

Šį svarbų supratimą teko pritaikyti jaunam nacionalsocialistiniam judėjimui. Savo 25 punktų programoje nacionalsocialistinė Vokietijos darbininkų partija pasiekė pagrindą, kuris turi išlikti nepajudinamas. Dabartinių ir būsimų judėjimo narių užduotis niekada neturi būti imtis kritiškai peržiūrėti šiuos principus, bet veikiau būti jų saistomi. Priešingu atveju kita karta savo tumulą ir lygiai taip pat teisėtai eikvotų savo energiją tokiam grynai formaliam darbui partijoje, užuot laimėjusi naujų naujokų, o kartu ir naujų jėgų judėjimui. Daugumai mūsų pasekėjų judėjimo esmę sudarys ne tiek mūsų principų raidė, kiek prasmė, kurią jiems suteikiame.

5.5 NACIONALSOCIALIZMAS IR LIAUDIES IDĖJA

Naujasis judėjimas dėl savo pavadinimo yra skolingas šiems samprotavimams, vėliau pagal juos buvo sudaryta jo programa, o juose glūdi ir jo sklaidos būdas. Kad liaudies idealas pasiektų pergalę, reikėjo įkurti liaudies partiją – partiją, kurią sudarytų ne tik intelektualūs lyderiai, bet ir fizinio darbo darbininkai!

Bet koks bandymas įgyvendinti šias teorijas be kovinės organizacijos šiandien, kaip ir praeityje, būtų pasmerktas žlugti, o ateityje – vėl žlugtų. Štai kodėl judėjimas turi ne tik teisę, bet ir pareigą laikyti save šių idėjų gynėju ir atstovu. Kaip pagrindiniai nacionalsocialistinio judėjimo principai yra liaudiški, taip liaudiškos idėjos yra nacionalsocialistinės. Jei nacionalsocializmas nori triumfuoti, jis turės tvirtai ir be išlygų laikytis šio fakto. Ir čia jis turi ne tik teisę, bet ir pareigą aštriai pabrėžti, kad bet koks bandymas atstovauti liaudiškoms idėjoms už Nacionalsocialistinės vokiečių darbininkų partijos ribų yra neįmanomas, o daugeliu atvejų – apgaulingas.

Jei šiandien kas nors priekaištauja mūsų judėjimui dėl to, kad jis „monopolizavo“ liaudiškąją idėją, galima atsakyti tik viena: Mes ją ne tik monopolizavome, bet ir praktiškai sukūrėme.

Nes tai, kas anksčiau egzistavo šiuo pavadinimu, buvo visiškai nepajėgios paveikti mūsų tautos likimo, nes visoms toms idėjoms trūko aiškios ir nuoseklios formuluotės. Daugeliu atvejų jos buvo ne kas kita, kaip pavienės ir tarpusavyje nesusijusios, daugiau ar mažiau pagrįstos, neretai viena kitai prieštaraujančios sąvokos, ir jokiu būdu tarp jų nebuvo jokios vidinės darnos. O jei tokia sanglauda ir būtų buvusi, ji būtų buvusi gerokai per silpna, kad galėtų orientuoti ir sukurti kokį nors judėjimą.

Tai pavyko tik nacionalsocialistiniam judėjimui. Įvairios asociacijos ir grupės, didelės ir mažos, ir net „didžiosios partijos“ dabar pretenduoja į „liaudininkų“ vardą, ir tai yra vienas iš nacionalsocialistinio judėjimo įtakos rezultatų. Be šio darbo nė viena iš šių partijų nebūtų net pagalvojusi paminėti žodžio „liaudininkas“; šis žodis joms nieko nereiškė, o ypač jų lyderiai nebūtų turėję su juo nieko bendra. Tik NSDAP darbas suteikė šiai idėjai prasmę, ir tik tada ją priėmė įvairūs žmonės. Visų pirma mūsų partija savo sėkminga veikla parodė liaudies idėjos jėgą, todėl kiti, norėdami neatsilikti, turi siekti panašių tikslų.

Kaip ir anksčiau, kai jie viską išnaudojo savo menkiems rinkimų tikslams, taip ir šiandien jie naudoja liaudies sąvoką tik kaip išorinę ir tuščią frazę, siekdami pasipriešinti patraukliai nacionalsocialistinio judėjimo jėgai. Tik dėl noro išsaugoti savo egzistenciją ir dėl baimės, kad mūsų naujasis pasaulėžiūrinis judėjimas gali nugalėti, ir dėl to, kad jie jaučia, jog jo visuotinis ir išskirtinis pobūdis jiems kelia pavojų – tik dėl šių priežasčių jie vartoja žodžius, kuriuos prieš aštuonerius metus atmetė, prieš septynerius metus išjuokė, prieš šešerius metus pavadino absurdiškais, prieš penkerius metus kovojo, prieš ketverius metus nekentė, prieš trejus metus persekiojo ir galiausiai prieš dvejus metus aneksavo ir įtraukė į savo dabartinį politinį žodyną, kaip kovos šūkius savo kovoje.

Ir todėl jau dabar būtina atkreipti dėmesį į tai, kad nė viena iš šių partijų neturi nė menkiausio supratimo, ko reikia vokiečių tautai. Ryškiausias to įrodymas – tai, kaip paviršutiniškai jos vartoja žodį „liaudis“!

Ne mažiau pavojingi tie, kurie veikia kaip pusiau liaudininkai, formuluodami fantastiškus sumanymus, daugiausia pagrįstus tik fiksuota idėja, kuri pati savaime gal ir teisinga, bet kuri dėl to, kad yra izoliuota sąvoka, nenaudinga kuriant didelę vieningą kovojančią bendruomenę. Ir bet kuriuo atveju ji netinkama tokiai kurti. Tokie žmonės, kurie susikuria programą iš dalies iš savo idėjų, o iš dalies iš to, ką perskaitė, dažnai yra pavojingesni už atvirus liaudiškos idėjos priešus. Geriausiu atveju jie yra sterilūs teoretikai, bet dažniausiai – piktavaliai pagyrūnai. Jie mano, kad savo intelektinę ir protinę tuštumą gali užmaskuoti plazdančiomis barzdomis ir senoviškais vokiškais gestais.

Todėl visų tų bergždžių bandymų akivaizdoje verta prisiminti laikus, kai jaunas nacionalsocialistinis judėjimas pradėjo savo kovą.

6 SKYRIUS – KOVA ANKSTYVAISIAIS LAIKAIS: ŽODŽIO REIKŠMĖ

Prisiminimai apie pirmąjį didįjį susitikimą, vykusį 1920 m. vasario 24 d. Hofbräuhauso pokylių salėje, dar nebuvo išblėsę, kai pradėjome ruoštis kitam susitikimui. Iki tol kruopščiai svarstėme, kad tokiame mieste kaip Miunchenas nedidelį susirinkimą galėtume rengti kas mėnesį ar daugiausia kas dvi savaites, tačiau dabar buvo nuspręsta, kad masinį susirinkimą turėtume rengti kiekvieną savaitę. Nereikia sakyti, kad, be abejo, vis susidurdavome su viena baime: Nors aš asmeniškai buvau įsitikinęs, kad atėję žmonės pasiliks ir klausysis.

6.1 KOVA SU NUODINGA PROPAGANDA

Tuo metu Miuncheno Hofbräuhauso salė mums, nacionalsocialistams, įgijo beveik šventą reikšmę. Kiekvieną savaitę beveik visada toje salėje vykdavo susirinkimas, ir kiekvieną kartą ji būdavo pilnesnė nei anksčiau, o žmonės – dėmesingesni!

Pradėję nuo „Karo kaltės“, kuri tuo metu niekam nerūpėjo, ir taikos sutarčių, mes kalbėjome beveik apie viską, kas arba jaudino auditoriją, arba atrodė ideologiškai būtina. Didžiausią dėmesį skyrėme taikos sutartims. Jaunasis judėjimas vėl ir vėl skelbė pranašystes toms didžiosioms masėms, ir dabar beveik visos jos išsipildė! Šiandien apie šiuos dalykus lengva kalbėti ir rašyti. Tačiau tais laikais viešas masinis susirinkimas – ne smulkiųjų buržua, o susijaudinusių proletarų – su tema „Versalio taikos sutartis“ reiškė išpuolį prieš Respubliką ir reakcinių ar monarchistinių tendencijų įrodymą. Vos tik kas nors išsakydavo pirmąją kritiką Versalio sutarties atžvilgiu, buvo galima tikėtis tiesioginio ir beveik stereotipinio atsakymo: „O Brestas-Litovskas?“ „Brestas-Litovskas?

Vėl ir vėl minia tai murmėdavo, pamažu peraugdama į riksmą, kol kalbėtojui tekdavo atsisakyti bandymo juos įtikinti. Iš nevilties dėl šių žmonių norėjosi daužyti galvą į sieną! Jie nenorėjo nei klausytis, nei suprasti, kad Versalis yra skandalas ir gėda, diktatas.

Kuris reiškė neregėtą mūsų tautos vagystę. Destruktyvus marksistų darbas ir nuodinga priešo propaganda atėmė iš šių žmonių protą.

Ir mes neturėjome teisės skųstis. Kitos pusės kaltė buvo milžiniška! Bet ką padarė mūsų buržuazija, kad sustabdytų šį siaubingą susiskaldymą, kad jam pasipriešintų ir atvertų kelią į tiesą, pateikdama geresnį ir išsamesnį paaiškinimą? Nieko, ir vėl nieko! Tuo metu didžiųjų liaudies apaštalų, kaip šiandien, nebuvo matyti. Galbūt jie kalbėdavo išrinktoms grupelėms arbatėlių vakarėliuose ar savo mažuose rateliuose, bet niekada nepasirodydavo ten, kur turėjo būti, t. y. tarp vilkų, t. y. nebent pasitaikydavo proga vytis bandą.

Aš pats tada aiškiai supratau, kad karo kaltės klausimas turi būti išaiškintas mažam mūsų judėjimo branduoliui – ir išaiškintas atsižvelgiant į istorinę tiesą. Mūsų judėjimo sėkmės ateityje sąlyga buvo ta, kad jis turėjo suteikti žinių apie taikos sutartį plačiausioms masėms. Tuo metu masės šią taiką laikė demokratijos sėkme. Todėl turėjome sudaryti vieningą frontą prieš ją ir įsirėžti į žmonių sąmonę kaip šios sutarties priešai. Vėliau, kai šiurpi šios niekingos apgavystės tikrovė atsiskleis visa savo nuoga neapykanta, mūsų ankstesnės pozicijos prisiminimas pelnys jų pasitikėjimą.

6.2 PRIEŠ SROVĘ

Jau tada laikiausi savo pozicijos tais svarbiais esminiais klausimais, kur viešoji nuomonė buvo visiškai klaidinga, ir priešinausi šioms klaidingoms nuostatoms nepaisydamas populiarumo, neapykantos ar kovos. NSDAP turi ne tarnauti viešajai nuomonei, o turi ją užvaldyti. Ji turi tapti ne masių verge, o šeimininke!

Ypač silpnam judėjimui kyla natūrali pagunda prisitaikyti prie galingesnio priešo taktikos, ypač kai jo taktika pavyksta privesti žmones prie beprotiškų išvadų ar klaidingų nuostatų. Tai ypač stipru, kai galima rasti priežasčių – nors jos gali būti visiškai iliuzinės, - kurios jaunam judėjimui atrodo nukreiptos į tuos pačius tikslus. Tuomet žmogiškasis bailumas dar lengviau priims tuos argumentus, kurie suteikia jam „jo paties požiūriu“ panašų pateisinimą dalyvauti tokiame nusikaltime.

Keletą kartų esu susidūręs su tokiais atvejais, kai reikėjo didžiausios energijos, kad mūsų judėjimo laivas nebūtų nublokštas į dirbtinę visuomenės bangą, o iš tikrųjų – kad jo nesuvaldytų. Paskutinį kartą tai buvo, kai mūsų pragaro spauda – vokiečių tautos egzistencijos Hekuba – sugebėjo Pietų Tirolio klausimą iškelti į svarbią padėtį, kuri buvo katastrofiška vokiečių tautai. Nesusimąstydami, kokiems interesams tarnauja, keli vadinamieji „nacionaliniai“ vyrai, partijos ir organizacijos prisidėjo prie visuotinio pasipiktinimo vien iš žydų kurstomos viešosios nuomonės baimės ir kvailai padėjo remti kovą prieš santvarką, kurią mes, vokiečiai, ypač šiomis dienomis, turėtume laikyti vieninteliu šviesos spinduliu šiame degraduojančiame pasaulyje.

Kol tarptautinis pasaulinis žydas mus lėtai, bet užtikrintai dusina, mūsų vadinamieji patriotai šaukia prieš žmogų ir jo sistemą, išdrįsusius bent viename Žemės kampelyje išsilaisvinti iš žydų masonerijos pančių ir pasipriešinti nacionalistiniam pasipriešinimui šiam tarptautiniam pasauliniam nuodui. Tačiau silpni charakteriai buvo pernelyg linkę plaukti su vėju ir kapituliuoti prieš viešosios nuomonės šauksmą. Ir tai buvo kapituliacija! Šie vyrai yra tokie žemi melagiai, kad to nepripažįsta net patys sau, tačiau lieka tiesa, kad tik bailumas ir žydų sukeltų visuomenės nuotaikų baimė paskatino juos prisijungti. Visos kitos priežastys tėra apgailėtini mažų nusidėjėlių, suvokiančių savo kaltę, pasiteisinimai.

Taigi, norint išgelbėti judėjimą nuo pražūties kelio, reikėjo jį suimti geležine ranka. Be abejo, bandymas imtis tokių permainų tuo metu nebuvo populiarus, nes didžioji viešosios nuomonės liepsna degė tik viena kryptimi; o toks sprendimas kartais

galėjo būti pražūtingas. Istorijos bėgyje ne vienas vyras buvo užmėtytas akmenimis už poelgį, už kurį vėliau palikuonys atsiklaupdavo ir dėkodavo jiems.

Būtent nuo šios palikuonys turi priklausyti judėjimas, o ne nuo akimirkos pagyrų. Gali būti, kad tokiomis valandomis pavieniams žmonėms teks kęsti kančią; tačiau jie neturėtų pamiršti, kad po tokių valandų ateis išgelbėjimas ir kad judėjimas, norintis atnaujinti pasaulį, turi tarnauti ateičiai, o ne dabarčiai.

6.3 PLATAUS POŽIŪRIO POLITIKA

Šiuo klausimu galima teigti, kad didžiausi ir patvariausi laimėjimai istorijoje dažniausiai būna tie, kurie iš pradžių buvo mažiausiai suprantami, nes labiausiai prieštaravo visuomenės nuomonei, jos pažiūroms ir valiai.

Tai patyrėme, kai patys pirmą kartą pasirodėme viešumoje. Tiesą sakant, galima sakyti, kad mes ne „siekėme masių palankumo“, o visada priešinomės šių žmonių nesąmonėms. Tais metais beveik visada atsitikdavo taip, kad susidurdavau su susirinkusiais žmonėmis, kurie tikėjo priešingybe tam, ką norėjau pasakyti, ir kurie norėjo priešingai tam, kuo tikėjau aš. Tuomet prireikdavo poros valandų, kad įtikinčiau du ar tris tūkstančius žmonių atsisakyti savo ankstesnių pažiūrų – smūgis po smūgio sugriauti jų pažiūrų pamatus ir galiausiai pervesti juos prie mūsų įsitikinimų ir mūsų pasaulėžiūros.

Greitai išmokau kai ko svarbaus, būtent – išplėšti priešo atsako ginklus iš jo paties rankų. Netrukus buvo galima pastebėti, kad mūsų priešininkai, ypač diskusijų vadovai, buvo aprūpinti tam tikru „repertuaru“ argumentų, kurie buvo nuolat kartojami. Vienodas šios procedūros pobūdis rodė, kad tai buvo sąmoningas ir vieningas mokymas. Taip ir buvo. Taip galėjome atpažinti neįtikėtiną priešo propagandos discipliną, ir aš iki šiol didžiuojuosi, kad atradau būdą ne tik padaryti šią propagandą neveiksmingą, bet ir įveikti ja jos kūrėjus. Po dvejų metų buvau šio meno meistras.

Kiekvienoje kalboje, kurią sakiau, buvo svarbu aiškiai numatyti tikėtiną kontrargumentų, kurių galima tikėtis diskusijoje, formą ir esmę ir juos išardyti kalboje. Todėl reikėjo paminėti visus galimus prieštaravimus ir parodyti jų nenuoseklumą; taip buvo lengviau įtikinti sąžiningą klausytoją, pašalinant visas jo atmintyje įsirėžusias abejones. Tai, ką jis buvo išmokęs, buvo automatiškai paneigiama, ir dėl to jis dar atidžiau klausėsi kalbos.

6.4 APŠVIETIMAS APIE TAIKOS SUTARTIS

Tai buvo priežastis, kodėl po pirmosios paskaitos apie „Versalio taikos sutartį“, kurią skaičiau kariams dar būdamas vadinamuoju instruktoriumi, pakeičiau paskaitą ir nuo šiol kalbėjau apie „Brest-Litovsko ir Versalio sutartis“. Po pirmosios paskaitos vykusioje diskusijoje greitai supratau, kad žmonės iš tikrųjų nieko nežino apie Brest-Litovsko sutartį ir kad gudriai partijos propagandai pavyko ją pateikti kaip vieną skandalingiausių smurto aktų pasaulyje. Nuolatinis šio melo kartojimas plačiosioms

masėms privertė milijonus vokiečių Versalio sutartį laikyti teisingu atpildu už Breste-Litovske įvykdytą nusikaltimą. Visą pasipriešinimą Versalio sutarčiai jie laikė neteisingu, o daugeliu atvejų kilo nuoširdus moralinis pasipiktinimas. Dėl šios priežasties Vokietijoje paplito begėdiškas ir monstriškas žodis „reparacijos“. Šis veidmainiškas melas milijonams susierzinusių tautiečių atrodė kaip aukštesnio teisingumo vykdymas. Baisu, bet tiesa.

Geriausias to įrodymas buvo propaganda, kurią inicijavau prieš Versalį, nušviesdamas Bresto-Litovsko sutartį. Palyginau šias dvi sutartis vieną su kita, taškas po taško parodydamas didžiulį vienos sutarties humaniškumą ir nežmonišką kitos sutarties barbariškumą – ir rezultatas buvo stulbinantis. Kai kalbėjau šia tema 2 000 žmonių susirinkimuose, dažnai matydavau 3 600 priešiškai nusiteikusių akių. Ir vis dėlto po trijų valandų priešais save turėjau kybančią teisingo pasipiktinimo ir įniršio masę. Iš tūkstantinės minios širdžių ir protų dar kartą buvo išplėštas didysis melas, o į jo vietą įskiepyta tiesa.

Dvi paskaitas – „Tikrosios pasaulinio karo priežastys“ ir „Brest-Litovsko ir Versalio taikos sutartys“ – laikiau svarbiausiomis iš visų. Todėl kartojau jas dešimtis kartų, vis suteikdamas joms naują formą, kol bent jau šiais klausimais tarp tų, iš kurių mūsų judėjimas rinko pirmuosius narius, susiformavo neabejotinai aiški ir vieninga nuomonė.

Be to, šie susirinkimai man davė naudos, kad pamažu tapau masinių susirinkimų kalbėtoju, įgijau patoso ir gestų, kurių reikalauja didelės salės su tūkstančiais žmonių, įgūdžių.

Išskyrus mano minėtus nedidelius ratelius, tuo metu neradau nė vienos partijos, kuri būtų užsiėmusi tokiu būdu aiškinti žmonėms dalykus. Ir vis dėlto šiandien jie kalba taip, tarsi būtent jie būtų lėmę visuomenės nuomonės pokyčius. Jei vadinamųjų nacionalistų politikas ir kalbėdavo šia tema, tai tik tiems, kurie jau buvo tų pačių įsitikinimų ir kuriems jo žodžiai geriausiu atveju buvo tik jų nuomonės patvirtinimas. Iš tikrųjų reikėjo ne šito, o veikiau švietimu ir propaganda įtikinti tuos, kurie pagal išsilavinimą ir nuomonę tvirtai priklausė priešo stovyklai.

Šiam švietimui taip pat buvo panaudota skrajutė. Dar būdamas kareivis parašiau lapelį, kuriame priešpriešinau Bresto-Litovsko sutartį Versalio sutarčiai, ir jis buvo gausiai išplatintas. Vėliau jį panaudojau partijos reikmėms, ir vėl su dideliu pasisekimu. Pirmieji susirinkimai išsiskyrė tuo, kad stalai buvo nukrauti įvairiausiais lankstinukais, laikraščiais ir brošiūromis. Tačiau daugiausia rėmėmės sakytiniu žodžiu. Ir iš tikrųjų tai vienintelė priemonė, galinti sukelti tikrai didelius pokyčius dėl esminių psichologinių priežasčių.

6.5 KALBA VEIKSMINGESNĖ UŽ RAŠYMĄ

Pirmajame tome jau teigiau, kad visi pasaulį keičiantys įvykiai vyko ne rašytiniu tekstu, o žodžiu. Tai sukėlė ilgas diskusijas tam tikruose spaudos skyriuose, kuriose tai buvo aštriai užsipulta, ypač mūsų gudriosios buržuazijos. Tačiau skeptikus

suglumino priežastis. Buržuaziniai intelektualai protestavo prieš mano požiūrį tik todėl, kad jie patys neturėjo galios ir gebėjimų paveikti mases žodžiu; jie visada rėmėsi tik literatūrine veikla ir išsižadėjo tikrojo agitacijos per kalbą darbo. Ilgainiui tokie įpročiai lėmė tai, kuo šiandien išsiskiria buržuazija, t. y. psichologinio masinio poveikio ir įtakos masėms instinkto praradimą.

Kalbėtojas nuolat gauna grįžtamąjį ryšį iš žmonių, kuriems jis kalba. Pagal klausytojų veidus jis visada gali įvertinti, kiek jie jį seka ir supranta ir ar jo žodžiai daro norimą poveikį. Tačiau rašytojas visiškai nepažįsta savo skaitytojo. Todėl nuo pat pradžių jis turi rašyti bendrais bruožais ir negali kreiptis į konkrečią prieš akis esančią grupę. Vadinasi, jis turi tam tikru mastu nepasiekti psichologinio subtilumo ir lankstumo. Todėl apskritai genialus kalbėtojas rašo geriau, nei genialus rašytojas gali kalbėti, nebent jis nuolat praktikuoja savo meną.

Taip pat reikia suprasti, kad masė pati savaime yra protiškai inertiška, kad ji lieka prisirišusi prie savo senų įpročių ir nėra linkusi skaityti to, kas neatitinka jos įsitikinimų, ypač jei tai nėra tai, ko ji tikėjosi. Todėl tam tikros tendencijos esė dažniausiai skaito tik tie, kuriems ji simpatizuoja. Tik lankstinukas ar plakatas dėl savo trumpumo gali tikėtis sukelti trumpalaikį susidomėjimą kitaip manantiems. Geresnių perspektyvų turi visų formų vizualinis vaizdas, įskaitant filmus. Čia dar mažiau reikia intelekto; užtenka tiesiog pažiūrėti arba daugiausia perskaityti trumpą tekstą, todėl daugelis greičiau priima vaizdinę prezentaciją nei ilgą esė. Per daug trumpesnį laiką – netgi, sakyčiau, vienu brūkštelėjimu – žmonės supranta vaizdinį, palyginti su varginančiomis pastangomis, kurių reikia norint ką nors perskaityti.

Tačiau svarbiausia, kad niekada nežinai, į kieno rankas pateks literatūros kūrinys, tačiau jis turi išlaikyti tą pačią formą. Apskritai poveikis būna didesnis, kai forma atitinka skaitytojo psichikos lygį ir prigimtį. Knyga, skirta plačiosioms masėms, nuo pat pradžių turi stengtis, kad jos poveikis tiek stiliumi, tiek lygiu visiškai skirtųsi nuo kūrinio, skirto aukštesniems intelekto sluoksniams.

Tik gebėjimu prisitaikyti rašymas priartėja prie kalbos. Kalbėtojas gali nagrinėti tą pačią temą kaip ir knyga, bet jei jis yra puikus populiarusis oratorius, retai kada pakartos tą patį argumentą ar tą pačią medžiagą du kartus ta pačia forma. Jis visada seks plačiųjų masių pavyzdžiu taip, kad instinktyviai ištars žodžius, reikalingus auditorijos širdžiai pasiekti. Jei jis nors truputį suklystų, prieš akis turės gyvą pataisymą. Kaip jau minėta, jis gali skaityti klausytojų veido išraišką, kad pamatytų, pirma, ar jie supranta, ką jis sako, antra, ar jie suvokia visą jo kalbą, ir trečia, kiek jie įsitikinę pasakytų žodžių teisingumu.

Jei jis mato, kad jie jo nesupranta, jis paaiškins taip paprastai ir aiškiai, kad supras net paskutinis žmogus; jei, antra, jis mano, kad jie negali jo suprasti, jis išdėstys savo mintis taip atsargiai ir lėtai, kad net silpniausias neliktų nuošalyje. Ir-trečia-jei jis pajus, kad jų neįtikino jo argumentų pagrįstumas, jis juos pakartos dar ir dar kartą, vis pasitelkdamas naujus pavyzdžius. Jis pats išdėstys jų neišsakytą prieštaravimą. Jis kartos šiuos prieštaravimus, juos išskaidydamas ir paneigdamas, kol paskutinė

opozicinė grupė savo elgesiu ir išraiška parodys jam, kad kapituliavo prieš jo argumentus.

Neretai tenka įveikti įsišaknijusius prietarus, kurie dažniausiai yra nesąmoningi ir paremti emocijomis, o ne protu. Įveikti šį instinktyvaus priešiškumo, emocinės neapykantos ir išankstinės nuomonės nesutikimo barjerą tūkstantį kartų sunkiau nei ištaisyti klaidingą ar klaidingą mokslinę nuomonę. Klaidingas idėjas ir neišmanymą galima pašalinti pamokymais. Emocinį pasipriešinimą – niekada. Veiksmingas bus tik kreipimasis į pačias šias paslėptas jėgas, o tai vargu ar kada nors gali pasiekti rašytojas, veikiau beveik išimtinai kalbėtojas.

Labai ryškus to įrodymas yra tai, kad nors turėjome buržuazinę spaudą, kuri daugeliu atvejų buvo gerai išleista ir turėjo milijoninius tiražus, ji negalėjo sutrukdyti plačiosioms masėms tapti aštriausiu buržuazinio pasaulio priešu. Kasmet intelektualų leidžiamų laikraščių ir knygų srautas slydo per žemesnės klasės milijonus kaip vanduo per alyvuotą odą. Tai įrodo vieną iš dviejų dalykų: arba kad buržuazinės spaudos siūlomas turinys buvo bevertis, arba kad plačiųjų masių širdies neįmanoma pasiekti vien rašytiniu žodžiu. Ypač ten, kur rašytinis žodis rodo tokį menką psichologinį įžvalgumą, kaip šiuo atveju.

6.6 MARKSIZMO SĖKMĖ PER KALBĄ

Beprasmiška čia prieštarauti (kaip bandė daryti vienas didelis vokiečių nacionalinis Berlyno laikraštis), kad šį teiginį paneigia faktas, jog didžiausią įtaką marksizmas padarė per savo raštus, ypač per fundamentalius Karlo Markso darbus. Retai kada paviršutiniškiau mėginama pagrįsti klaidingą nuomonę. Nuostabią įtaką plačiosioms masėms marksizmui padarė ne oficialūs žydų idėjų sistemos raštai, bet didžiulė žodinė propaganda, daugelį metų vykdyta tarp plačiųjų masių. Iš 100 000 vokiečių darbininkų vos 100 žino apie šį darbą. Jį tūkstantį kartų daugiau studijavo intelektualai, ypač žydai, nei tikrieji judėjimo pasekėjai iš žemesniųjų klasių. Tas veikalas buvo parašytas ne plačiosioms masėms, o išimtinai intelektualinei žydų pasaulio užkariavimo mašinos vadovybei; ir jį maitino visai kita medžiaga – spauda.

Tuo marksistinė spauda ir skiriasi nuo buržuazinės. Marksistinę spaudą rašo agitatoriai, o buržuazinė spauda norėtų agitaciją vykdyti rašytojų pagalba. Socialdemokratų žurnalistas, kuris beveik visada iš susirinkimų salės eidavo tiesiai į laikraščio redakciją, kaip niekas kitas pažįsta savo visuomenę. Tačiau buržuazinis rašytojas, palikęs savo rašomąjį stalą, kad pasirodytų prieš plačias mases, suserga pačiu minios kvapu ir bejėgiškai susiduria su rašytiniu žodžiu.

Milijonus darbininkų marksizmui laimėjo ne marksizmo bažnyčios tėvų literatūrinis stilius, o didžiulis ir tikrai galingas dešimčių tūkstančių nenuilstančių agitatorių propagandinis darbas, pradedant didžiuoju agitatoriumi ir baigiant mažiausiu profsąjungos pareigūnu, parduotuvių valdytoju ir kalbėtoju iš tribūnos. Šimtai tūkstančių susirinkimų, kuriuose šie kalbėtojai, stovėdami ant stalų dūminėse užeigose, kalė savo idėjas į masių galvas, leido puikiai pažinti žmonių, kuriuos reikėjo

įtikinti, medžiagą. Tokiu būdu jie galėjo pasirinkti geriausius ginklus, kuriais galėtų pulti viešosios nuomonės citadelę. Be to, milžiniškos masinės demonstracijos su šimtatūkstantinėmis eitynėmis mažam žmogui įteigdavo išdidų įsitikinimą, kad jis, nors ir mažas kirminėlis, kartu yra ir didžiojo drakono ląstelė, prieš kurio niokojantį kvėpavimą nekenčiamas buržuazinis pasaulis vieną dieną sudegs ugnyje ir liepsnose, o proletariato diktatūra švęs galutinę pergalę.

Tokia propaganda paveikė žmones taip, kad jie buvo pasirengę ir pasiruošę skaityti socialdemokratų spaudą – tačiau spaudą, kuri yra sakytinio, o ne rašytinio žodžio priemonė. Jei buržuazinėje stovykloje profesoriai ir mokslininkai, teoretikai ir įvairaus plauko autoriai bando kalbėti, tai marksistiniame judėjime kalbėtojai kartais bando rašyti. Ir būtent žydas dėl savo melagingų dialektinių įgūdžių ir apskritai subtilumo yra veiksmingas rašytojas, tačiau iš tikrųjų jam tenka agitacinio kalbėtojo, o ne kūrybinio rašytojo vaidmuo.

Štai kodėl žurnalistinis buržuazinis pasaulis (neskaitant to, kad jis taip pat didžiąja dalimi yra žydiškas ir todėl nesuinteresuotas pamokyti plačiųjų masių) nesugeba daryti net menkiausios įtakos plačiausių mūsų tautos sluoksnių nuomonei.

6.7 PSICHOLOGINĖS VEIKSMINGO KALBĖJIMO SĄLYGOS

Sunku pašalinti emocinius prietarus, psichologines išankstines nuostatas, jausmus ir pan. Sėkmė priklauso nuo neįtikėtinų sąlygų ir įtakų. Jautrus kalbėtojas pripažįsta, kad net dienos metas, kuriuo sakoma kalba, turi lemiamos įtakos jos rezultatams. Ta pati kalba, pasakyta to paties kalbėtojo ir ta pačia tema, turės visiškai kitokį poveikį 10 val. ryto, 15 val. popiet ar vakare.

Aš pats, būdamas pradedantis, pirmiausia rengiau mitingus ryte, ir ypač gerai prisimenu mitingą, kurį surengėme Miuncheno „Kindl-Keller“, protestuodami „prieš Vokietijos teritorijų engimą“. Tuo metu tai buvo didžiausia Miuncheno salė, ir mūsų įžūlumas buvo didelis. Kad mūsų judėjimo nariams ir kitiems žmonėms būtų lengviau dalyvauti, nustačiau 10 val. sekmadienio rytą. Rezultatas buvo slegiantis, bet labai pamokantis: Salė buvo pilna, ir įspūdis buvo gilus, tačiau bendras jausmas buvo ledinis; niekas nesušilo, o aš pats, kaip pranešėjas, jaučiausi labai nelaimingas, nes negalėjau užmegzti nė menkiausio kontakto su klausytojais. Nemanau, kad kalbėjau blogiau nei prieš tai, bet poveikis buvo praktiškai nulinis. Išėjau iš salės visiškai nepatenkintas, bet ir turtingesnis patirtimi. Vėliau pabandžiau atlikti tokį pat eksperimentą, bet rezultatas buvo toks pat.

Tai nenustebino. Jei žmogus nueina į teatrą pažiūrėti spektaklio trečią valandą po pietų, o paskui apsilanko vakariniame to paties spektaklio vaidinime, jis nustemba, kad įspūdžiai ir poveikis skiriasi. Jautrių jausmų ir gebėjimo aiškiai matyti dalykus turintis žmogus iškart atpažins, kad spektaklio įspūdis po pietų nėra toks didelis kaip vakare. Tas pats pasakytina ir apie kino filmus. Tai svarbu, nes apie teatrą galima pasakyti, kad galbūt aktorius popietę deda mažiau pastangų nei vakare. Tačiau filmas po pietų niekuo nesiskiria nuo filmo devintą valandą vakaro. Ne, pats laikas daro

aiškią įtaką, kaip ir salė man. Yra salių, kurios dėl sunkiai paaiškinamų priežasčių palieka žmogų šaltą ir kažkodėl atsisako sudaryti palankią atmosferą. Be to, lemiamą įtaką įspūdžiui gali turėti ir tradiciniai prisiminimai bei žmoguje egzistuojantys vaizdiniai. Taigi „Parsifalio“ pristatymas Bairoite turės visai kitokį poveikį nei bet kur kitur pasaulyje. Paslaptingo žavesio, kuris tvyro tuose rūmuose ant Festspielhügel senojo margaspalvio miesto, niekur kitur neįmanoma prilyginti ar pakeisti.

Visais šiais atvejais susiduriame su poveikio žmogaus valios laisvei problema. Ir tai dažniausiai taikoma susirinkimams, kuriuose dalyvauja tie, kurių valia prieštarauja kalbėtojo valiai ir kuriuos reikia palenkti naujai valiai. Atrodo, kad ryte ir dieną žmogaus valia energingiausiai maištauja prieš bet kokį bandymą primesti jai kito žmogaus valią ar nuomonę. Kita vertus, vakare ji lengviau pasiduoda stipresnės valios dominavimui. Iš tiesų tokie susirinkimai – tai dviejų priešingų jėgų imtynės. Aukštesniam meistriško pamokslininko retoriniam menui pavyks geriau laimėti naujai valiai tuos, kurių pasipriešinimo jėgos natūraliai susilpnėjo, negu tuos, kurie visiškai valdo savo intelektines ir valios jėgas.

Tam pačiam tikslui tarnauja paslaptinga dirbtinė katalikų bažnyčių prieblanda, degančios žvakės, smilkalai, smilkytuvai ir t. t.

Šiose imtynėse tarp kalbėtojo ir priešininko, kurį jis nori atversti, jis pasiekia šį nuostabų jautrumą psichologiniam propagandos poveikiui, kurio rašytojas beveik visada stokoja. Apskritai rašymo poveikis labiau padeda išsaugoti, sustiprinti ir pagilinti jau egzistuojančio požiūrio pamatus. Visi tikrai dideli istoriniai pokyčiai nebuvo nulemti rašytinio žodžio, o veikiau, geriausiu atveju, buvo jo lydimi.

Tegul niekas netiki, kad Prancūzijos revoliuciją galėjo įvykdyti filosofuojančios teorijos, jei jos nebūtų suradusios didžiojo stiliaus demagogų vadovaujamos agitatorių armijos, kuri kurstė jau įsiplieskusias liaudies aistras, kol galiausiai tas baisus ugnikalnio išsiveržimas išsiveržė ir sukrėtė visą Europą. Panašiai atsitiko ir per didžiausią pastarojo meto revoliucinį sukrėtimą – bolševikų revoliuciją Rusijoje, kuri įvyko ne dėl Lenino raštų, o dėl nesuskaičiuojamos daugybės mažesnių ir didesnių agitacijos apaštalų neapykantos kupinų kalbų.

Neraštingas mases komunistiniam revoliuciniam entuziazmui sužadino ne teoriniai Karlo Markso raštai, o tūkstančiai agitatorių, tarnaujančių idėjai, žmonėms dalijami rojaus pažadai.

Taip visada buvo ir taip bus.

6.8 BETMANAS IR LOYDAS DŽORDŽAS KAIP PRANEŠĖJAI

Mūsų užsispyrusiems vokiečių intelektualams, gyvenantiems kitame pasaulyje, būdinga manyti, kad rašytojas būtinai turi būti protingesnis už kalbėtoją. Šį požiūrį kadaise puikiai iliustravo minėtame nacionaliniame laikraštyje paskelbta kritika, kurioje buvo teigiama, kad žmogus neretai nusivilia perskaitęs spausdinamą pripažinto didžio kalbėtojo kalbą. Tai man priminė kitą straipsnį, kuris man į rankas pateko karo metais; jame buvo nagrinėjamos Loydo Džordžo, kuris tuo metu buvo

amunicijos ministras, kalbos ir kruopščiai nagrinėjamos per mikroskopą. Jame buvo pateiktas puikus teiginys, kad šios kalbos rodo menką intelektą ir išsilavinimą, kad tai banalūs ir banalūs kūriniai. Pats įsigijau nedidelę šių kalbų knygelę ir turėjau pasijuokti iš to, kad eilinis vokiečių pieštukininkas nė kiek nesuprato šių psichologinių poveikio masėms meno šedevrų. Šis žmogus šias kalbas kritikavo išimtinai pagal tai, kokį įspūdį jos padarė jo paties blaiviam protui, tuo tarpu didysis anglų demagogas jomis padarė didžiulį poveikį savo auditorijai ir plačiąja prasme visiems paprastiems anglams. Žvelgiant iš šio taško, šio anglo kalbos buvo nuostabiausias pasiekimas būtent todėl, kad jose buvo parodytas stulbinantis plačiųjų žmonių masių sielos pažinimas. Jų poveikis buvo išties stulbinantis.

Palyginkime jas su Betmano-Holvego tuščiais plepalais. Iš pažiūros jo kalbos buvo lyg ir šmaikštesnės, tačiau jos tik įrodė šio žmogaus nesugebėjimą kalbėti žmonėms, kurių jis iš tiesų nepažino. Nepaisant to, vidutinis paukštvanagis vokietis rašytojas – kuris, žinoma, turi daug formalaus išsilavinimo – apie Anglijos ministro kalbų protingumą siekiant paveikti mases sprendžia pagal tai, kokį įspūdį jos padarė jo paties kalkėtam protui. Ir jis lygina jas su genialiomis vokiečių valstybės veikėjo šnekomis, kurios, savaime suprantama, randa imlesnę dirvą. Kad Loydo Džordžo genialumas ne tik prilygo, bet ir tūkstančius kartų pranoko Betmano-Holvego genialumą, įrodo tai, kad jis rado tokią savo kalbų formą ir išraišką, kuri atvėrė jam tautų širdis ir privertė jas absoliučiai vykdyti jo valią. Būtent šių kalbų primityvumas, išraiškos originalumas, aiškių ir paprastų pavyzdžių pasirinkimas įrodė, kad šis anglas turi geresnių politinių gebėjimų. Niekada negalima vertinti valstybės veikėjo kalbos tautai pagal tai, kokį įspūdį ji palieka kokiam nors universiteto profesoriui, bet pagal tai, kokį poveikį ji daro žmonėms. Ir tai yra vienintelis kalbėtojo genialumo kriterijus.

6.9 MASINIŲ SUSIRINKIMŲ BŪTINYBĖ

Stulbinamą mūsų judėjimo, kuris prieš kelerius metus buvo sukurtas iš nieko, o šiandien yra visų mūsų tautos vidaus ir išorės priešų persekiojamas, raidą reikia aiškinti nuolatiniu šių principų pripažinimu ir taikymu.

Judėjimo literatūra taip pat svarbi, tačiau dar svarbesnis yra vienodas ir vienodas aukštesniųjų ir žemesniųjų vadovų mokymas, o ne priešiškai nusiteikusių masių perauklėjimas. Tik retais atvejais įsitikinusį socialdemokratą ar fanatišką komunistą pavyks paskatinti įgyti supratimą apie mūsų pasaulėvoką arba savarankiškai kritiškai ją studijuoti, įsigijus ir perskaičius vieną iš mūsų brošiūrų ar net vieną iš mūsų knygų. Net laikraštį retai kas skaito, jei ant jo nėra partijos antspaudo. Be to, laikraščių skaitymas mažai naudingas, nes bendras vaizdas, kurį pateikia vienas laikraštis, yra toks painus ir fragmentiškas, kad iš tikrųjų nedaro skaitytojui jokios įtakos. O kai žmogui tenka skaičiuoti centus, negalima manyti, kad jis taps nuolatiniu oponuojančio laikraščio prenumeratoriumi vien tam, kad būtų objektyviai informuotas. Vargu ar tai padarys vienas iš dešimties tūkstančių. Tik tas, kuris jau įstojo į judėjimą, reguliariai skaitys partinį organą, ir tai tik tam, kad sektų judėjimo naujienas.

Visai kitaip yra su „kalbamuoju“ lapeliu! Ypač jei jis dalijamas nemokamai, jį paims vienas ar kitas žmogus, juo labiau jei antraštė yra visiems aktuali tema. Galbūt skaitytojas, daugiau ar mažiau įdėmiai perskaitęs tokį lankstinuką, susidarys naujas pažiūras ir požiūrį, netgi į naują judėjimą. Tačiau šie, net ir geriausiu atveju, suteiks tik menkiausią impulsą, bet nieko galutinio. Lankstinukas gali tik atkreipti į ką nors dėmesį ir gali tapti veiksmingas tik tada, kai vėliau paskatins skaitytoją tapti iš esmės informuotesniu ir labiau išsilavinusiu. Toks yra ir visada bus masinis mitingas.

Masiniai susirinkimai reikalingi dar ir dėl to, kad juose dalyvaudamas žmogus, kuris anksčiau jautėsi dviprasmiškai dėl prisijungimo prie naujojo judėjimo ir ėmė jaustis izoliuotas ir vienišas, dabar pirmą kartą susidarė didžiulės bendruomenės vaizdą; tai daugumą žmonių sustiprina ir padrąsina. Tas pats žmogus kuopoje ar batalione, apsuptas bendražygių, į mūšį žygiuos lengvesne širdimi, negu jei jam tektų žygiuoti vienam. Būdamas minioje jis jaučiasi esąs tam tikru būdu apsaugotas, nors iš tikrųjų tam prieštarauja tūkstančiai argumentų.

Masinių demonstracijų bendruomenės ne tik sustiprina individą, bet ir suriša jį, padeda sukurti esprit de corps. Žmogui, kuris savo darbovietėje ar gamykloje pasirodo kaip pirmasis naujos doktrinos šalininkas, reikia to pastiprinimo, kurį suteikia įsitikinimas, kad jis yra didelės bendruomenės narys. Ir tik masinė demonstracija gali jam tai įteigti. Jei išėjęs iš mažos dirbtuvės ar didelio fabriko, kuriame jis jaučiasi labai menkas, jis pirmą kartą įžengia į didžiulį susirinkimą ir mato aplink save tūkstančius ir tūkstančius vyrų, kurie laikosi tų pačių pažiūrų; jei, dar būdamas ieškotojas, jį užvaldo įtaigaus apsvaigimo jėga, kurią sukelia trijų ar keturių tūkstančių kitų vyrų susijaudinimas ir entuziazmas; jei regima tūkstančių sėkmė ir sutarimas patvirtina naujojo mokymo teisingumą ir pirmą kartą sukelia abejonių dėl jo ankstesnių nuomonių teisingumo, - tada jis pasiduoda stebuklingam poveikiui to, ką vadiname masine sugestija. Tūkstančių žmonių valia, troškimas ir iš tiesų tūkstančių galia yra sukaupta kiekviename žmoguje. Žmogus, kuris į tokį susirinkimą ateina abejodamas ir dvejodamas, išeina iš jo vidumi sustiprėjęs: jis tapo bendruomenės nariu.

Nacionalsocialistinis judėjimas niekada neturėtų to pamiršti ir niekada neturėtų leisti, kad jam darytų įtaką šie buržuaziniai kvailiai, manantys, kad viską žino, bet kvailai žaidžiantys su didžia valstybe – kartu su savo pačių egzistencija ir savo klasės valdymu. Taip, jie nepaprastai įgudę, jie viską žino, viską supranta, išskyrus tai, kaip neleisti vokiečių tautai patekti į marksizmo glėbį. Tai jiems nepasisekė labiausiai apgailėtinai ir apgailėtinai, todėl dabartinis jų pasipūtimas yra paprasčiausia arogancija; išdidumas ir kvailumas yra to paties medžio vaisiai.

Jei šiandien šie žmonės bando sumenkinti žodžio svarbą, jie tai daro tik todėl, kad dabar supranta – ačiū Dievui – viso savo kalbėjimo beprasmiškumą.

7 SKYRIUS – KONFLIKTAS SU RAUDONUOJU FRONTU

1919-1920 m., taip pat 1921 m. dalyvavau kai kuriuose vadinamuosiuose buržuaziniuose susirinkimuose. Tai mane visuomet veikė taip pat, kaip jaunystėje privaloma ricinos aliejaus dozė. Jį reikia gerti, nes jis neva naudingas, bet jo skonis baisus! Jei būtų įmanoma surišti vokiečių tautą virvėmis ir prievarta nuvilkti ją į šias buržuazines „demonstracijas“, laikant ją ten už užrakintų durų ir neleidžiant niekam išeiti, po kelių šimtų metų tai galbūt pasiteisintų. Žinoma, turiu atvirai prisipažinti, kad tokiu atveju gyvenimas nebūtų vertas gyventi, ir aš verčiau apskritai nebūčiau vokietis. Bet kadangi – ačiū Dievui – visa tai neįmanoma, nenuostabu, kad sveiki, nesugadinti žmonės vengia šių „buržuazinių masinių susirinkimų“ kaip velnias švęsto vandens.

7.1 BURŽUAZINIAI „MASINIAI SUSIRINKIMAI

Susipažinau su šiais buržuazinės pasaulėžiūros pranašais ir nesistebėjau, nes žinojau, kodėl jie teikia tokią mažą reikšmę žodžiui. Tuo metu lankiausi demokratų, vokiečių nacionalistų, Vokietijos liaudies partijos ir Bavarijos liaudies partijos (Bavarijos centro) susirinkimuose. Stebino vienalytis auditorijos vienodumas. Beveik visada juos sudarydavo tik partijos nariai. Visa tai labiau priminė žiovulį keliantį kortų žaidimą, o ne žmonių, ką tik išgyvenusių didžiąją revoliuciją, susirinkimą.

Kalbėtojai dėjo visas pastangas, kad išlaikytų taikią nuotaiką. Jie kalbėjo, tiksliau, skaitė savo kalbas intelektualaus laikraščio straipsnio ar mokslinio traktato stiliumi, vengdami bet kokių stiprių išsireiškimų. Šen bei ten jie įterpdavo silpną profesorišką juokelį, po kurio garbingieji jautė pareigą nusijuokti; ne garsiai ar provokuojančiai, bet padrąsinančiai ir santūriai.

Koks komitetas!

Kartą mačiau mitingą Miuncheno Vagnerio salėje; tai buvo demonstracija, skirta Tautų mūšio prie Leipcigo metinėms paminėti. Kalbą pasakė ar perskaitė garbingo amžiaus vieno iš universitetų profesorius. Komitetas sėdėjo ant pakylos. Vienas vienakojis iš kairės, kitas vienakojis iš dešinės, o centre – vienas be vienakojo. Visi trys buvo skrupulingai apsirengę, ir susidarė įspūdis, kad dalyvauji teisėjų kolegijos posėdyje, svarstančioje mirties bausmės klausimą, ar kokiame nors krikštykloje; bet kuriuo atveju tai labiau priminė religinę ceremoniją.

Vadinamoji kalba, kuri galėjo būti gerai perskaityta išspausdinta, turėjo pražūtingą poveikį. Po 45 minučių auditorija pateko į savotišką hipnotizuojantį transą, kurį nutraukdavo tik kai kuris nors vyras ar moteris išeidavo iš salės, kai pasigirsdavo padavėjų šūkavimai ar vis dažniau pasigirsdavo zyzimas. Aš atsistojau už trijų darbininkų, kurie čia buvo arba iš smalsumo, arba dėl to, kad dirbo. Kartkartėmis jie žvilgtelėdavo vienas į kitą su neslepiama šypsena, stumtelėdavo vienas kitą alkūne, o paskui tyliai išeidavo iš salės. Buvo matyti, kad jie nė neketina nutraukti renginio. Ir šioje kompanijoje to tikrai nereikėjo.

Pagaliau atrodė, kad susitikimas artėja prie pabaigos. Profesoriui, kurio balsas tuo tarpu darėsi vis labiau negirdimas, pagaliau baigus kalbą, pirmininkas – tas, kuris buvo tarp dviejų monoklių nešiotojų, - pasakė jaudinančią kalbą susirinkusiems „vokiečių seserims“ ir „broliams“. Jis padėkojo už nuostabią paskaitą, kurią ką tik išklausė profesorius X, ir pabrėžė, kad ji tikrąja to žodžio prasme buvo „vidinė patirtis“ ir net „pasiekimas“. Bet kokia tolesnė paskaitos aptarimo diskusija prilygtų profanacijai, todėl, kalbėdamas visų susirinkusiųjų vardu, jis jos atsisakė. Vietoj to jis paprašydavo susirinkusiųjų pakilti iš savo vietų ir sušukti: „Mes visi esame vieningi savo brolybėje“ ir t. t. Galiausiai jis užbaigdavo susirinkimą paprašydamas visų sugiedoti „Deutschland“ dainą.

Tada jie dainavo, ir man atrodė, kad, atėjus antrajam posmui, balsų sumažėjo, ir tik skambant priedainiui jie garsiai suskambo. Prie trečiojo posmo sustiprėjo mano įsitikinimas, kad dauguma susirinkusiųjų nelabai gerai žinojo tekstą.

Bet kas iš to, jei tokią giesmę iš visos širdies ir karštai dainuoja vokiečių tautybės žmonių susirinkimas!

Po to susirinkimas nutrūko, ir visi nuskubėjo į lauką – vieni prie alaus, kiti į kavinę, o treti tiesiog į gryną orą.

Taip, tikrai, į gryną orą! Toks buvo ir mano jausmas. Ar taip galima pagerbti didvyrišką kovą, kurioje kovėsi šimtai tūkstančių prūsų ir vokiečių? Po velnių su visu tuo!

Toks dalykas gali sulaukti valdžios palankumo. Tai buvo tik „taikus“ susitikimas. Teisėtvarkos ministrui nereikėjo baimintis, kad entuziazmas staiga gali pranokti viešąją rimtį; kad staiga, apimti siautėjimo, šie žmonės gali pasipilti iš salės ir, užuot ėję į alaus barus ir kavines, žygiuoti keturiomis eilėmis gatvėmis, dainuodami Deutschland hoch in Ehren ir sukeldami nemalonumų policijos pajėgoms, kurioms reikia poilsio.

Ne, juos visiškai tenkina toks pilietis.

7.2 APGAILĖTINI RAUDONIEJI PLAKATAI

Kita vertus, nacionalsocialistų susirinkimai anaiptol nebuvo „taikūs“. Dvi skirtingos pasaulėžiūros siautėjo aršiai priešindamosi viena kitai, ir šie susirinkimai baigdavosi ne bergždžiu patriotinės dainos atlikimu, o aistringu liaudiškų tautinių jausmų protrūkiu.

Nuo pat pradžių mūsų susirinkimuose buvo būtina įvesti griežtą drausmę ir įtvirtinti absoliutų komiteto autoritetą. Mūsų kalbos buvo ne silpnas kokio nors buržuazinio „kalbėtojo“ lėkštas indas, o savo turiniu ir forma skirtos mūsų oponentams sužadinti! O mūsų susirinkimuose oponentų buvo! Kaip dažnai jie ateidavo masėmis, su keliais pavieniais agitatoriais tarp jų ir, sprendžiant iš jų išraiškos, su įsitikinimu: Šiandien mes jus pribaigsime!

Taip, kaip dažnai jie pasirodydavo, tiesiog kolonomis, mūsų raudonieji draugai, su nurodymu viską vieną kartą ir visiems laikams sudaužyti ir padaryti galą šiems susirinkimams! Ir kaip dažnai viskas pakibdavo ant plauko, ir tik negailestingas komiteto ryžtas ir šiurkštus mūsų sargybinių elgesys sužlugdydavo mūsų priešininkų ketinimus.

O jie turėjo rimtą pagrindą pykti.

Vien raudona mūsų plakatų spalva juos traukė į mūsų susirinkimų sales. Paprasti buržua buvo šokiruoti pamatę, kad mes taip pat pasirinkome raudoną bolševizmo spalvą, ir tai laikė kažkuo abejotinai dviprasmišku. Vokiečių nacionalistų sielose šmėkščiojo įtarimas, kad mes taip pat esame tik dar viena marksizmo atmaina, gal net marksistai, o dar geriau – persirengę socialistai. Tikrasis skirtumas tarp socializmo ir marksizmo šiems žmonėms iki šiol tebėra paslaptis. Marksizmo šmėkla buvo galutinai „įrodyta“, kai paaiškėjo, kad savo susirinkimuose sąmoningai vietoj žodžių „ponios ir ponai“ vartojome žodžius „tautiniai kaimo vyrai ir moterys“, o vieni į kitus kreipėmės „partijos bičiuliai“. Kaip dažnai rėkdavome iš juoko iš tų kvailų silpnapročių buržua ir jų pastangų išsiaiškinti mūsų kilmę, ketinimus ir tikslus.

Raudoną spalvą savo plakatams pasirinkome po kruopštaus ir atidaus apsvarstymo, norėdami suerzinti kairiuosius, kad sužadintume jų dėmesį ir atviliotume juos į mūsų susirinkimus – kad tik jie nutrūktų, kad turėtume progą pasikalbėti su žmonėmis.

7.3 SVYRUOJANTI MARKSISTŲ TAKTIKA

Tais metais iš tiesų buvo malonu stebėti mūsų suglumusių ir bejėgių priešininkų svyruojančią taktiką. Pirmiausia jie ragino savo pasekėjus nekreipti į mus dėmesio ir nesilankyti mūsų susirinkimuose.

Apskritai jie atsižvelgė į šį raginimą.

Tačiau laikui bėgant vis daugiau jų pasekėjų pamažu rado kelią pas mus ir priėmė mūsų doktriną. Tada vadovai ėmė nervintis ir nerimauti; jie laikėsi savo įsitikinimo, kad tokios raidos negalima ignoruoti amžinai ir kad ją reikia nutraukti teroru.

Tuomet buvo kreiptasi į „klasiškai sąmoningą proletariatą“, kad šis masiškai lankytųsi mūsų susirinkimuose ir suspaustu proletariato kumščiu smogtų „monarchistinės ir reakcinės agitacijos“ atstovams.

Mūsų susirinkimai staiga tapo pilni darbininkų, prieš tris ketvirtadalius valandos. Jie priminė bet kurią akimirką sprogti pasiruošusią miltelių statinę su degančiu sprogdikliu po ranka. Tačiau viskas visada baigdavosi kitaip. Žmonės ateidavo kaip priešai, o išeidami, jei ir nebūdavo pasirengę prisijungti prie mūsų, tai bent jau būdavo susimąstę ir kritiškai mąstydavo apie savo doktrinos teisingumą. Pamažu laikui bėgant mano trijų valandų trukmės paskaitos baigdavosi tuo, kad šalininkai ir priešininkai susivienydavo į vieną masę. Bet koks signalas nutraukti

susirinkimą nepavyko. Rezultatas buvo tas, kad opozicijos lyderiai išsigando ir vėl ieškojo pagalbos pas tuos, kurie anksčiau neleido tokios taktikos ir, turėdami tam tikrą pagrindą, laikėsi nuomonės, kad darbininkams iš principo reikia uždrausti dalyvauti mūsų susirinkimuose.

Tada jie nustojo lankytis arba ateidavo tik nedideliais būriais. Tačiau po kurio laiko visas žaidimas prasidėjo iš naujo.

Draudimo buvo nepaisoma, o draugų ateidavo vis daugiau, kol galiausiai laimėjo radikalios taktikos šalininkai. Mus teko išskirti.

Tada, po dviejų, trijų, o dažnai ir aštuonių ar dešimties susirinkimų, buvo suvokta, kad juos išardyti lengviau pasakyti, nei padaryti. Kiekvienas mitingas lemdavo ryžtingą raudonųjų kovotojų pajėgų susilpnėjimą, ir tada staiga vėl pasigirsdavo kitas šūkis: „Proletarai, draugai! Venkite nacionalsocialistų agitatorių susirinkimų!

Tokia pati amžinai besikeičianti taktika buvo ir raudonojoje spaudoje. Netrukus jie pabandė mus nutildyti, bet suprato, kad tai nenaudinga, o paskui pabandė priešingai. Kasdien mus „minėdavo“ vien tam, kad visiškai išjuoktų mus darbininkų akyse. Po kurio laiko šie ponai turėjo suprasti, kad mums nedaroma jokia žala, o priešingai – mes gauname naudos, nes žmonės klausia savęs, kodėl tiek daug vietos skiriama šiam neva absurdiškam reiškiniui. Žmonėms pasidarė smalsu. Staiga pasikeitė taktika ir kurį laiką buvome laikomi tikrais nusikaltėliais prieš žmoniją. Straipsnis po straipsnio mūsų nusikalstami ketinimai buvo nuolat aiškinami ir įrodinėjami, o skandalingi pasakojimai – visi jie buvo išgalvoti nuo A iki Z – turėjo padaryti visa kita. Tačiau po kurio laiko net ir šie išpuoliai pasirodė neveiksmingi, o iš tikrųjų jie mums padėjo, nes sutelkė visuomenės dėmesį į mus.

Tuo metu aš laikiausi pozicijos: nesvarbu, ar iš mūsų juokiasi, ar mus niekina, ar vaizduoja kvailius, ar nusikaltėlius; svarbiausia, kad į mus atkreiptų dėmesį. Vadinasi, kad jie vėl ir vėl mumis susirūpintų ir kad darbininkai mus imtų laikyti vienintele jėga, su kuria reikia skaitytis. Kas mes iš tikrųjų esame ir ko iš tikrųjų norime, parodysime žydų spaudos šunyčiams, kai ateis tinkamas laikas.

Viena iš priežasčių, kodėl jiems niekada nepavyko nueiti taip toli, kad nutrauktų mūsų susirinkimus, neabejotinai buvo neįtikėtinas opozicijos lyderių parodytas bailumas. Kiekvienu kritiniu atveju jie palikdavo nešvarų darbą mažaraščiams, o patys laukdavo lauke, kol bus sulaukta išvaikymo rezultatų.

Buvome itin gerai informuoti apie šių ponų ketinimus. Ne tik todėl, kad dėl tikslingumo leidome keliems savo partijos kolegoms likti raudonųjų organizacijų nariais, bet ir todėl, kad raudonieji laidų traukikai, mūsų laimei, sirgo tam tikru sukalbamumu, kuris, deja, vis dar labai paplitęs tarp vokiečių. Jie negalėjo laikyti burnos užčiauptos ir dažniausiai pradėdavo kudakuoti dar prieš padedant kiaušinį. Taigi kartas nuo karto mūsų atsargumo priemonės būdavo tokios, kad raudonieji agitatoriai nė nenutuokdavo, kaip nedaug trūko, kad būtų išmesti lauk.

7.4 NETEISĖTA POLICIJOS VEIKLA

Laikas privertė mus paimti savo susirinkimų gynybą į savo rankas; niekada negalima pasikliauti valdžios institucijų apsauga; priešingai, patirtis rodo, kad ji visada palanki tik trukdytojams. Vienintelis realus policijos įsikišimo rezultatas buvo tas, kad susirinkimas bus išsklaidytas, t. y. uždarytas. Ir tai buvo vienintelis priešiškai nusiteikusių agitatorių tikslas ir siekis.

Apskritai dėl to policija ėmėsi procedūros, kuri buvo pati monstriškiausia įmanomo oficialaus neteisingumo forma. Vos tik jiems buvo pranešta apie grėsmę, kad susirinkimas bus nutrauktas, jie, užuot suėmę būsimus trukdytojus, nedelsdami pranešė nekaltoms šalims, kad susirinkimas uždraustas. Maža to, vidutiniškas policijos protas didžiavosi tokia išmintimi. Šį žingsnį jie vadino „prevencine priemone, skirta užkirsti kelią neteisėtumui“.

Taigi politiniam darbui ir padorių žmonių veiklai visada galėjo trukdyti desperatiški gangsteriai. Vardan teisėtvarkos valstybės valdžia nusilenkia šiems gangsteriams ir reikalauja, kad kiti jų neprovokuotų. Kai nacionalsocialistai norėjo tam tikrose vietose rengti mitingus, o profesinės sąjungos pareiškė, kad jų nariai priešinsis, policija šių šantažuotojų nesodino į kalėjimą, o uždraudė mūsų susirinkimą. Taip, ši teisėsaugos institucija turėjo neįtikėtino įžūlumo nesuskaičiuojamą daugybę kartų mus apie tai informuoti raštu.

Todėl, siekiant išvengti tokių atsitikimų, reikėjo pasirūpinti, kad kiekvienas bandymas sukelti neramumus būtų užgniaužtas pačiame užuomazgoje.

Reikėjo atsižvelgti ir į kitą ypatybę: Visi susirinkimai, kurie remiasi policijos apsauga, būtinai turi diskredituoti jų rengėjus plačiųjų masių akyse. Susirinkimai, kurie įmanomi tik su stiprių policijos pajėgų apsaugine pagalba, nieko nepakeičia, nes norint įtikinti žemesniuosius žmonių sluoksnius, reikia akivaizdžiai parodyti savo jėgą.

Lygiai taip pat, kaip drąsus vyras lengviau užkariauja moters širdį nei bailys, taip ir didvyriškas judėjimas sėkmingiau užkariauja žmonių širdis nei silpnas judėjimas, kurio gyvybę palaiko tik policijos apsauga.

7.5 PSICHOLOGIŠKAI TEISINGAS SUSITIKIMŲ VALDYMAS

Būtent dėl pastarosios priežasties mūsų jaunajai partijai buvo patikėta atsakomybė užtikrinti savo egzistavimą, apsiginti ir sutriuškinti priešo terorą.

Susirinkimo apsauga buvo grindžiama šiais principais: (1) energingu ir psichologiškai pagrįstu susirinkimo vedimo būdu; (2) organizuotais būriais tvarkai palaikyti.

Jei mes, nacionalsocialistai, tomis dienomis surengdavome mitingą, mes buvome jo šeimininkai ir niekas kitas. Ir šią šeimininko teisę pabrėždavome kiekvieną minutę. Mūsų oponentai puikiai suprato, kad kiekvienas, sukuriantis provokaciją, bus negailestingai išmestas lauk, net jei mūsų būtų tik keliolika prieš pusę tūkstančio.

Susirinkimuose, ypač už Miuncheno ribų, tomis dienomis turėjome 15 ar 16 nacionalsocialistų prieš penkis, šešis, septynis ar aštuonis šimtus oponentų. Tačiau mes netoleravome jokio kišimosi, o susirinkusieji žinojo, kad verčiau būsime sumušti iki mirties, nei kapituliuosime. Ne kartą saujelė partijos kolegų didvyriškai pasipriešino siautėjančiai ir žiauriai raudonajai miniai.

Tie 15 ar 20 vyrų galiausiai tikrai būtų buvę sutriuškinti. Tačiau kiti žinojo, kad trims ar keturiems iš jų būtų sudaužytos galvos, ir jie nenorėjo rizikuoti.

Mes padarėme viską, ką galėjome, kad pasimokytume iš marksistinių ir buržuazinių mitingo metodų, ir išmokome.

7.6 MARKSISTINIAI IR BURŽUAZINIAI SUSITIKIMŲ METODAI

Marksistai visada laikėsi griežčiausios drausmės, todėl klausimas dėl marksistų susirinkimo nutraukimo niekada negalėjo kilti buržuazijoje. Tai suteikė raudoniesiems dar daugiau priežasčių veikti pagal šį planą. Ilgainiui jie ne tik tapo šio meno virtuozais, bet kai kuriuose dideliuose Reicho rajonuose nuėjo taip toli, kad paskelbė, jog nemarksistų susirinkimai yra ne kas kita, kaip proletarinė provokacija; ypač tada, kai laidų traukėjai įtarė, kad susirinkimas gali atkreipti dėmesį į jų pačių nuodėmes ir taip atskleisti jų pačių išdavystę ir melą.

Todėl vos tik buvo paskelbta apie buržuazinį mitingą, iš raudonosios spaudos pasigirsdavo įniršio šūksniai. Šie įstatymo niekintojai beveik visada pirmiausia kreipdavosi į valdžios institucijas ir skubiai bei grasinamai prašydavo, kad ši „proletariato provokacija“ būtų nedelsiant nutraukta „įstatymų ir tvarkos labui“. Jų kalba buvo parinkta taip, kad tiktų oficialiam blokuotam žmogui, su kuriuo jie turėjo reikalų, ir taip buvo užtikrinta sėkmė. Jei atsitiktinai pareigūnas būdavo tikras vokietis, o ne paprasčiausia lėlė, ir jis atsisakydavo vykdyti įžūlų reikalavimą, tuomet būdavo išplatinamas plačiai išplatintas raginimas nutraukti „proletariato provokaciją“ ir nurodymas tam tikrą dieną dalyvauti tokiame ir tokiame susirinkime, kad būtų „proletariato kumščiu sustabdyta gėdinga buržuazinė veikla“.

Tiesiog reikėjo tapti tokio buržuazinio susirinkimo liudininku ir pamatyti jo lyderius su visa jų apgailėtina baime! Labai dažnai tokių grasinimų pakakdavo, kad susirinkimas būtų iš karto atšauktas. Baimė visada būdavo tokia didelė, kad susirinkimas, užuot prasidėjęs 20.00 val., labai retai prasidėdavo anksčiau nei 20.45 ar 21.00 val. Po to pirmininkas, apipildamas „opozicijos poną“ 29 komplimentais, stengėsi įrodyti, kad jam ir visiems kitiems susirinkusiems malonu (plikas melas!) priimti vizitą iš žmonių, kurie iki šiol su jais nesimpatizavo, dėl to, kad tik abipusė diskusija (dėl kurios iš karto buvo susitarta) gali juos suartinti ir suartinti tarpusavio supratimui. Beje, jis taip pat patikino, kad susirinkimas nė neketina kištis į kieno nors išpažįstamus įsitikinimus. Ne, iš tiesų, kiekvienas turi teisę formuoti savo politines pažiūras ir jų laikytis, jei tik kitiems bus leista daryti tą patį. Todėl jis paprašė, kad kalbėtojui būtų leista sakyti kalbą be pertraukų – kalba bet kuriuo atveju nebus ilga.

Taip pasaulis nelaikytų šio susitikimo dar vienu gėdingu pavyzdžiu viduje siaučiančios neapykantos tarp brolių vokiečių...

Kairieji broliai tai menkai vertino; kalbėtojui dar net nepradėjus kalbėti, jis buvo nušvilptas, ir neretai susidarydavo įspūdis, kad tokie kalbėtojai būdavo dėkingi likimui už tai, kad šis greitai nutraukė skausmingą procedūrą. Tokie buržuaziniai toreadorai palikdavo areną kilus monstriškam šurmuliui arba būdavo numetami nuo laiptų praskeltomis galvomis, o taip būdavo labai dažnai.

Todėl marksistams buvo kažkas visiškai naujo, kai mes, nacionalsocialistai, organizavome savo pirmuosius mitingus – ir ypač tai, kaip juos organizavome. Jie ateidavo į mūsų susirinkimus tikėdami, kad nedidelis žaidimas, kurį jie taip dažnai žaisdavo, gali būti pakartotas ir su mumis. „Šiandien mes jus pribaigsime!“ Kaip dažnai jie tai gyrėsi vienas kitam įžengę į mūsų susirinkimą, tik tam, kad būtų žaibiškai išmesti lauk, nespėję to pakartoti.

Pirmiausia mūsų susirinkimo komitetas buvo visiškai kitoks. Niekas mandagiai neprašydavo susirinkusiųjų teisės pasisakyti, o mes niekam nesuteikdavome teisės rengti nesibaigiančių diskusijų. Tiesiog pareiškėme, kad esame susirinkimo šeimininkai, kad darysime, ką norime, ir kad kiekvienas, išdrįsęs trukdyti, bus be ceremonijų išmestas lauk. Be to, pareiškėme, kad atsisakome prisiimti atsakomybę už bet kurį tokį asmenį; ir jei leis laikas ir jei mums tai bus priimtina, leisime diskutuoti; jei ne, tai neleisime diskutuoti, ir dabar savo kalbą sakys ponas pirmininkas Taip ir taip.

Tai savaime juos pribloškė.

7.7 NACIONALSOCIALISTINIO SAUGUMO BŪRYS

Antra, mūsų žinioje buvo gerai organizuota salės apsauga. Buržuazinėse partijose salės sargybiniai – arba, geriau sakant, saugumo tarnyba – dažniausiai buvo ponai, kurie dėl savo amžiaus manė turintys teisę į autoritetą ir pagarbą. Bet kadangi marksizmo paskatintos masės negerbia nei amžiaus, nei autoriteto, tokių buržuazinių salės sargybinių beveik nebuvo.

Kai tik prasidėjo mūsų dideli susirinkimai, ypač stengiausi suorganizuoti tinkamą salės apsaugą, kurią sudarytų daugiausia jauni vyrai. Kai kurie iš jų buvo bendražygiai, kuriuos pažinojau iš karinės tarnybos, o kiti – nauji partijos nariai, kurie nuo pat pradžių buvo mokomi ir instruktuojami, kad suprastų, jog tik teroras gali sutriuškinti siaubą – kad tik drąsiems ir ryžtingiems žmonėms pavyko šiame pasaulyje, ir kad mes kovojame už idėją, tokią didelę ir kilnią, kad ji verta paskutinio mūsų kraujo lašo. Jie buvo mokomi suvokti, kad kai jėga pakeičia sveiką protą, geriausia gynybos priemonė yra puolimas, ir kad mūsų saugumo būrių reputacija ženklino mus kaip kovinę grupę, o ne diskusijų klubą.

Ir kaip nekantriai šis jaunimas troško tokio įsakymo!

Kokia nusivylusi ir pasipiktinusi buvo ši karo karta, kokia kupina pasibjaurėjimo ir pasibjaurėjimo buržuaziniu bailumu!

Taip visiems tapo aišku, kad revoliucija buvo įmanoma tik dėl pražūtingo buržuazinio vadovavimo mūsų tautai. Tuo metu tikrai netrūko kumščių revoliucijai nuslopinti, bet, deja, visiškai trūko veiksmingų smegenų. Kaip dažnai mano jaunuolių akys nušvisdavo entuziazmu, kai aiškindavau jiems gyvybiškai svarbų jų misijos pobūdį ir kartas nuo karto patikindavau, kad visa žemiškoji išmintis nenaudinga, jei jos nepalaiko jėgos matas, kad švelnioji Taikos deivė gali vaikščioti tik drauge su Karo dievu ir kad kiekvieną didelį taikos aktą turi saugoti ir jam padėti jėga! Kokia gyvybiškai svarbi dabar tapo karinės tarnybos idėja! Ne ta kalkine prasme, kad išmirę pareigūnai tarnauja mirusios valstybės valdžiai, bet gyvai suvokdama kiekvieno žmogaus pareigą aukoti savo gyvybę, kovoti už savo tautos egzistenciją amžinai ir visada, visais laikais ir visose vietose.

Kaip tie jauni vyrai atliko savo darbą!

Kaip širšių būrys jie susidorojo su mūsų susirinkimų trukdytojais, nepaisydami skaičiaus persvaros, kad ir kokia didelė ji būtų, abejingi žaizdoms ir kraujo praliejimui, įkvėpti didžios idėjos sukurti laisvą kelią šventai mūsų judėjimo misijai.

Jau 1920 m. vasaros viduryje saugumo būrių organizacija pamažu įgavo konkretų pavidalą, o 1921 m. pavasarį jie buvo suskirstyti į šimtasiūles, kurios savo ruožtu buvo suskirstytos į mažesnes grupes.

Tai buvo skubiai būtina, nes mūsų mitingo aktyvumas nuolat didėjo. Mes vis dar dažnai susitikdavome Miuncheno Hofbruhauzo šventės salėje, bet vis dažniau rinkdavomės didesnėse miesto salėse. 1920- 21 m. rudenį ir žiemą mūsų susirinkimai Bürgerbräu ir Miuncheno Kindl-Keller salėse tapo masiškesni, o vaizdas visada buvo toks pat: NSDAP demonstracijos visada būdavo perpildytos, todėl policijai tekdavo uždaryti duris joms dar neprasidėjus.

7.8 SENA IR NAUJA JUODA-RAUDONA-AUKSINĖ

Mūsų apsaugos būrio organizavimas išaiškino labai sudėtingą klausimą. Iki tol sąjūdis neturėjo jokio partijos simbolio, taip pat ir partijos vėliavos. Šių simbolių neturėjimas buvo ne tik tuometinis trūkumas, bet ir netoleruotinas ateityje. Nepatogumai pirmiausia pasireiškė tuo, kad partijos nariai neturėjo jokio išorinio bendro ryšio ženklo, o ateityje buvo visiškai neįsivaizduojama, kad jie turėtų likti be judėjimo simbolio, kuris galėtų būti priešpriešinamas Internacionalui.

Jaunystėje ne kartą suvokiau psichologinę tokio simbolio svarbą, be to, jis buvo tikslingas ir emociškai. Po karo dalyvavau marksistų masinėje demonstracijoje Berlyne, priešais Karališkuosius rūmus ir Lustgarteną. Raudonų vėliavų, raudonų šalikų ir raudonų gėlių jūros savaime pakako tam didžiuliam maždaug 120 000 žmonių susirinkimui suteikti išorinę stiprybės regimybę. Galėjau pajusti ir suprasti, kaip lengvai žmogus gatvėje pasiduoda hipnotizuojančiai tokio grandiozinio spektaklio magijai.

Todėl buržuazija – kuri kaip partija nei atstovauja, nei propaguoja kokią nors pasaulėžiūrą – neturėjo savo vėliavos. Jų partiją sudarė „patriotai“, kurie vaikščiojo pasipuošę Reicho spalvomis. Jei šios spalvos simbolizavo tam tikrą pasaulėžiūrą, tuomet būtų galima suprasti, kad valstybės valdovai šią vėliavą laikė ją išreiškiančia, mat jų pastangomis oficialioji Reicho vėliava ėmė simbolizuoti jų pačių pasaulėžiūrą.

Tačiau taip nebuvo.

Reichas susikūrė be vokiečių buržuazijos pagalbos, o pati vėliava gimė per karą. Vadinasi, tai buvo tik valstybinė vėliava, neturinti jokios reikšmės kokios nors ypatingos filosofinės misijos prasme.

Tik vienoje vokiškai kalbančios teritorijos dalyje – vokiškoje Austrijoje – buvo kažkas panašaus į buržuazinės partijos vėliavą. Čia dalis nacionalinės buržuazijos partijos vėliavai pasirinko 1848 m. spalvas – juodą, raudoną ir auksinę – ir taip sukūrė simbolį, kuris, nors ir neturėjo jokios reikšmės filosofiniu požiūriu, vis dėlto turėjo revoliucinį politinį pobūdį. Aštriausi šios juodai-raudonai-auksinės vėliavos priešininkai tuo metu – ir to nereikėtų pamiršti šiandien – buvo socialdemokratai ir krikščionys socialistai arba klerikalai. Būtent jie šias spalvas pažemino ir apjuodino, lygiai taip pat, kaip 1918 m. į griovį nuvilko juodai-baltai-raudoną spalvą.

Šiaip ar taip, juodai-raudonai-auksinės vokiečių partijos senojoje Austrijoje buvo 1848 m. spalvos, t. y. laikotarpio, kuris gali būti laikomas šiek tiek idealistiniu, tačiau jam atstovavo sąžiningos vokiečių sielos. Nors ir tada žydas slapstėsi antrame plane kaip nematomas vielų traukėjas. Taigi būtent dėl didžiulės išdavystės ir gėdingo vokiečių tautos bei vokiečių turto išpardavimo šios spalvos iš pradžių buvo tokios patrauklios marksistams ir centristams; tokios patrauklios, kad šiandien jie jas gerbia kaip brangiausią savo turtą ir naudoja kaip apsaugą vėliavai, ant kurios kadaise spjaudė.

Taigi iki 1920 m. nebuvo jokios vėliavos, kuri būtų konfrontavusi su marksizmu ir būtų buvusi jo filosofinė priešingybė. Po 1918 m. net geriausios vokiečių buržuazijos partijos nenorėjo priimti staiga atrastų juodos, raudonos ir auksinės spalvų kaip savo simbolio. Jos pačios nesugebėjo tam pasipriešinti būsima savo programa, kuri pasipriešintų šiai naujovei. Geriausiu atveju jie galvojo apie senojo Reicho atkūrimą.

Šiai idėjai skolinga senojo Reicho juodai-baltai-raudona vėliava, kaip mūsų vadinamųjų nacionalinių buržuazinių partijų vėliava, už savo prisikėlimą.

Akivaizdu, kad valstybės, kurią negarbingomis aplinkybėmis nuvertė marksistai, simbolis dabar nevertas tarnauti kaip vėliava, po kuria tas pats marksizmas turi būti sunaikintas tum. Kad ir kokios šventos ir mylimos šios senosios vėliavos savo jaunatvišku gaivumu turėtų būti kiekvienam doram vokiečiui, kuris po jomis kovojo ir matė, kaip buvo paaukota tiek daug gyvybių, ta vėliava yra bevertė kaip kovos už ateitį simbolis.

Skirtingai nei mūsų buržuaziniai politikai, aš mūsų judėjime visada laikiausi pozicijos, kad vokiečių tautai buvo tikra laimė netekti savo senosios vėliavos. Mums

nesvarbu, ką Respublika daro po savo vėliava. Tačiau būkime giliai dėkingi Likimui už tai, kad jis taip maloningai apsaugojo šlovingiausią visų laikų karo vėliavą nuo tapimo prostitucijos paklode. Šiandieniniam [Veimaro] Reichui, kuris parduoda save ir savo tautą, niekada neturi būti leista perimti garbingų ir didvyriškų juodai-baltai-raudonų spalvų.

Kol gyvuos lapkričio pasipiktinimas, tegul jis ir toliau nešiojasi savo išorinį ženklą, o ne vagia garbingos praeities ženklą. Mūsų buržuaziniai politikai turėtų pažadinti savo sąžinę ir suvokti, kad tas, kas trokšta šios juodai-baltai-raudonos valstybės vėliavos, grobia praeitį. Senoji vėliava tiko tik senajam Reichui, kaip, ačiū Dievui, Respublika pasirinko sau tinkamiausias spalvas.

7.9 NACIONALSOCIALISTŲ VĖLIAVA

Dėl šios priežasties mes, nacionalsocialistai, supratome, kad senosios vėliavos iškėlimas nesimbolizuoja mūsų veiklos. Mes nenorėjome prikelti iš numirusiųjų senojo Reicho, kuris buvo sugriautas dėl jo paties klaidų, o norėjome sukurti naują valstybę.

Judėjimas, kuris šiandien kovoja su marksizmu pagal šias nuostatas, savo vėliavoje turi iškelti naujosios valstybės simbolį.

Naujosios vėliavos – tai yra jos išvaizdos – klausimas tomis dienomis mus labai užėmė. Iš visų pusių pasipylė pasiūlymai, kurie, nors ir buvo geranoriški, buvo daugiau ar mažiau nepraktiški. Naujoji vėliava turėjo ne tik simbolizuoti mūsų pačių kovą, bet, kita vertus, ji turėjo pasirodyti veiksminga kaip plakatas. Kiekvienas, kuris rūpinasi masėmis, supras didelę šių, atrodytų, smulkių dalykų svarbą. Tūkstančiais atvejų ryški emblema gali būti pirmoji priežastis, pažadinanti susidomėjimą judėjimu.

Dėl šios priežasties atmetėme visus pasiūlymus baltąja vėliava tapatinti mūsų judėjimą su senąja valstybe, tiksliau, su tomis išsigimusiomis partijomis, kurių vienintelis politinis tikslas – atkurti buvusias sąlygas. Be to, balta spalva nėra jaudinanti. Ji tinka tik jaunų moterų asociacijoms, o ne revoliucinio laikotarpio novatoriškiems judėjimams.

Buvo siūloma ir juoda spalva: be abejo, gerai tinkanti laikmečiui, bet niekaip neįkūnijanti mūsų judėjimo valios. Galiausiai ši spalva taip pat nėra pakankamai jaudinanti.

Baltos ir mėlynos spalvos buvo atsisakyta, nepaisant to, kad jos, kaip atskiros Vokietijos valstybės spalvos, kelia susižavėjimą estetiniu patrauklumu, nes jos orientuotos į partikuliaristinį siauraprotiškumą, turėjusį blogą reputaciją. Ir čia taip pat būtų buvę sunku atkreipti dėmesį į mūsų judėjimą. Tas pats pasakytina ir apie juodą bei baltą spalvas.

Apie juodą-raudoną-auksinę visiškai negalėjo būti nė kalbos.

Kaip ir juoda-balta-raudona, dėl jau minėtų priežasčių – bent jau anksčiau naudota forma. Tačiau šių spalvų veiksmingumas gerokai pranašesnis už visų kitų. Jos yra ryškiausiai harmoningas derinys, kokį tik galima rasti.

Aš pats visada buvau už senųjų spalvų išsaugojimą ne tik todėl, kad kaip karys laikiau jas švenčiausiu turtu, bet ir todėl, kad jų estetinis poveikis labiausiai atitinka mano jausmus. Todėl turėjau atmesti visus nesuskaičiuojamus dizainus, kurie buvo siūlomi naujam judėjimui, įskaitant daugelį, kuriuose į senąją vėliavą buvo įkomponuota svastika. Aš, kaip lyderis, nenorėjau viešai skelbti savo paties projekto, nes buvo įmanoma, kad kas nors kitas pasiūlys tokį pat gerą, jei ne geresnį už mano. Tiesą sakant, stomatologas iš Štarnbergo pateikė gerą projektą, labai panašų į mano, tik su viena klaida – jo svastika su lenktomis rankomis buvo išdėstyta baltame fone.

Po nesuskaičiuojamų bandymų aš pats nusprendžiau dėl galutinės formos: raudonos medžiagos vėliavos su baltu disku ir juoda svastika viduryje. Po daugybės bandymų radau tinkamas proporcijas tarp vėliavos ir balto disko matmenų, taip pat svastikos formą ir storį.

Taip ir liko.

Pagal tą patį principą iš karto užsakėme ir mūsų apsaugos būrio antrankius: iš panašios raudonos medžiagos su baltu disku ir juoda svastika.

Partijos emblema taip pat buvo sukurta pagal tą pačią schemą: baltas diskas raudoname lauke, o viduryje – svastika. Miuncheno auksakalys Ponas Füss pateikė pirmąjį praktišką ir nuolatinį dizainą.

Naujoji vėliava pirmą kartą viešai pasirodė 1920 m. vasaros viduryje. Ji puikiai tiko mūsų jaunam judėjimui. Ji buvo jauna ir nauja, kaip ir pats judėjimas. Jos niekas anksčiau nebuvo matęs; ji buvo tarsi degantis fakelas. Mes patys patyrėme beveik vaikišką džiaugsmą, kai viena iš partijos moterų pagamino vėliavą ir perdavė ją mums. Vos po kelių mėnesių Miunchene turėjome pusę tuzino tokių vėliavų, o naująjį judėjimo simbolį skleidė vis stiprėjantys saugumo daliniai.

Ir koks tai iš tiesų simbolis! Ne tik dėl tų garbingų spalvų, kurios išreiškia mūsų šlovingą praeitį ir kurios kadaise atnešė tiek daug garbės vokiečių tautai, bet šis simbolis įkūnijo ir judėjimo valią. Būdami nacionalsocialistai, savo vėliavoje matome savo programą. Raudonoje spalvoje matome socialinį judėjimo idealą, baltoje – nacionalizmą, svastikoje – arijų žmonijos misiją kovoti už pergalę, o kartu ir už pergalę kūrybinio darbo idėjos, kuri visada buvo ir bus antisemitinė.

Po dvejų metų, kai mūsų saugumo daliniai jau seniai buvo išaugę į šturmo būrius, apimančius daugybę tūkstančių vyrų, atrodė, kad būtina šiai gynybinei organizacijai suteikti jauną

Pasaulėžiūrą ypatingą pergalės simbolį – vėliavą. Jį taip pat sukūriau ir patikėjau senam partijos bendražygiui, auksakalystės meistrui Ponas Gahr. Nuo to laiko šis Standartas tapo skiriamuoju nacionalsocialistų kovos simboliu ir kovos ženklu.

7.10 PIRMASIS SUSITIKIMAS CIRKE

Susirinkimų aktyvumas išaugo, ypač 1920 m., todėl kartais tekdavo rengti po du susirinkimus per savaitę. Prie mūsų plakatų būriavosi minios, didžiausios miesto

susirinkimų salės visada būdavo pilnos, o dešimtys tūkstančių suklaidintų marksistų rado kelią pas mus ir tapo Vokietijos reicho išlaisvinimo kovotojais. Miuncheno visuomenė mus pažino. Apie mus buvo kalbama, ir žodžiai „nacionalsocialistas“ daugeliui tapo pažįstami, o tai jau reiškė programą. Mūsų šalininkų ir narių būrys nuolat augo, todėl 1920-1921 m. žiemą mus jau buvo galima laikyti stipria Miuncheno partija.

Be marksistinių partijų, tuo metu Miunchene nebuvo nė vienos partijos – juolab nacionalsocialistų partijos – kuri būtų galėjusi surengti tokias masines demonstracijas kaip mūsų. Miuncheno „Kindl Keller“ salė, talpinanti 5 000 žmonių, ne kartą buvo perpildyta, ir buvo tik viena kita salė, kuria dar nebuvome pasinaudoję; tai buvo „Circus Krone“.

1921 m. sausio pabaigoje Vokietijoje vėl kilo didelis nerimas. Paryžiaus susitarimas, kuriuo Vokietija įsipareigojo sumokėti beprotišką šimto milijardų aukso markių sumą, turėjo būti patvirtintas Londono diktatu.

Tuomet seniai įsteigtas Miuncheno darbo komitetas, atstovaujantis vadinamosioms liaudies grupėms, norėjo sušaukti viešą protesto mitingą. Ėmiau nervintis matydamas, kad gaištamas laikas ir nieko nesiimama. Iš pradžių buvo pasiūlyta surengti demonstraciją Karaliaučiaus aikštėje (Königsplatz), bet to atsisakyta, nes bijota, kad raudonieji ją išvaikys. Kitą demonstraciją buvo pasiūlyta surengti priešais Feldherrno salę, bet ir iš to nieko neišėjo. Galiausiai buvo pasiūlyta surengti jungtinę demonstraciją Miuncheno Kindl Keller. Tuo tarpu diena po dienos slinko, didžiosios partijos visiškai ignoravo siaubingą įvykį, o darbo komitetas negalėjo apsispręsti dėl konkrečios numatomos demonstracijos surengimo datos.

Antradienį, 1921 m. vasario 1 d., skubiai pareikalavau galutinio sprendimo. Buvau atidėtas iki trečiadienio. Trečiadienį pareikalavau aiškiai apsispręsti, ar mitingas įvyks ir kada. Atsakymas vėl buvo neaiškus ir išsisukinėjantis; jie pasakė, kad „ketina“ surengti demonstraciją kitą trečiadienį.

Dėl to praradau kantrybę ir nusprendžiau pats surengti protesto demonstraciją. Trečiadienio vidurdienį per dešimt minučių rašomąja mašinėle padiktavau plakato tekstą ir tuo pačiu metu išsinuomojau Circus Krone kitai dienai, vasario 3 d., ketvirtadieniui.

Tomis dienomis tai buvo milžiniškas sumanymas. Ne tik dėl netikrumo, ar pavyks užpildyti tą didžiulę salę, bet ir dėl pavojaus, kad susirinkimas bus sužlugdytas.

Mūsų apsaugos pajėgos nepakako šiai didžiulei salei. Taip pat nežinojau, ką daryti, jei susitikimas būtų nutrauktas. Tuo metu jaučiau, kad Cirko pastate mums bus daug sunkiau nei įprastoje salėje. Tačiau, kaip paaiškėjo, buvo priešingai. Toje didžiulėje erdvėje buvo daug lengviau suvaldyti grupę trukdytojų nei ankštoje salėje.

Viena buvo aišku: Nesėkmė mus ilgam grąžintų atgal. Sugriovus vieną susitikimą, mūsų prestižas būtų smarkiai nukentėjęs, o priešininkai būtų paskatinti

pakartoti savo sėkmę. Tai lemtų mūsų būsimo susirinkimų darbo sabotažą, o tam įveikti būtų prireikę kelių mėnesių sunkios kovos.

Turėjome tik vieną dieną, ketvirtadienį, per kurią galėjome iškabinti savo plakatus. Deja, ryte lijo, ir buvo pagrindo baimintis, kad daugelis žmonių mieliau liks namuose, nei skubės į mitingą per lietų ir sniegą, ypač kai tikėtinas smurtas ir kraujo praliejimas.

Ir iš tiesų tą ketvirtadienio rytą mane staiga apėmė baimė, kad salė gali būti neužpildyta (dėl to darbo komiteto akyse būčiau atrodęs juokingai). Todėl nedelsdamas padiktavau keletą lapelių, juos atspausdinau ir po pietų išplatinau. Natūralu, kad juose buvo raginimas dalyvauti susirinkime.

Pasamdžiau du sunkvežimius, kurie buvo papuošti kiek įmanoma raudonai, ant kiekvieno iš jų buvo iškelta mūsų naujoji vėliava ir į juos buvo įdėta 15 ar 20 partijos narių; buvo duotas įsakymas kruopščiai apvažiuoti gatves – trumpai tariant, vykdyti propagandą, skirtą tą vakarą vyksiančiam masiniam mitingui. Tai buvo pirmas kartas, kai gatvėmis važiavo sunkvežimiai su vėliavomis, bet be marksistų. Buržuazija atviromis akimis žiūrėjo į šiuos raudonai apsirengusius automobilius su plevėsuojančiomis svastikos vėliavomis, o atokesniuose rajonuose dėl šio naujo „proletariato provokacijos“ įrodymo buvo piktai pakelti sugniaužti kumščiai. Tik marksistai turėjo teisę rengti mitingus ir važinėti sunkvežimiais.

19.00 val. vakaro cirkas dar nebuvo pilnas. Kas dešimt minučių mane informuodavo telefonu ir man darėsi neramu; paprastai 19:00 ar 19:15 mūsų susirinkimų salės jau būdavo pusiau pilnos, kartais net beveik pilnos. Tačiau netrukus sužinojau, kodėl. Visiškai buvau pamiršęs atsižvelgti į didžiulius naujosios salės matmenis: tūkstantis žmonių Hofbriuhauze ją įspūdingai užpildė, bet tiek pat žmonių Circus Krone buvo tiesiog praryta. Jų beveik nesimatė. Tačiau netrukus gavau daugiau viltingų pranešimų, o 7.45 val. man buvo pranešta, kad salė užpildyta iš trijų ketvirtadalių, o prie kasų vis dar rikiavosi didžiulės minios. Tada išvykau į susitikimą.

Į cirką atvykau 8:02 val. Lauke tebebuvo minia žmonių, kai kurie buvo tiesiog smalsūs, o daugybė oponentų norėjo laukti įvykių lauke.

Įžengęs į didžiąją salę pajutau tą patį džiaugsmą, kurį jaučiau prieš metus per pirmąjį susitikimą Miuncheno Hofbruhauzo salėje. Tačiau tik tada, kai prasiskyniau kelią pro tvirtą žmonių sieną ir pasiekiau tribūną, pamačiau visą mūsų sėkmės mastą. Salė buvo priešais mane, tarsi didžiulis kiautas, prigrūstas tūkstančių ir tūkstančių žmonių. Net arena buvo sausakimša. Buvo parduota daugiau kaip 5 600 bilietų, o be bedarbių, neturtingų studentų ir mūsų pačių apsauginingkų, salėje turėjo būti 6 500 žiūrovų.

Mano tema buvo „Ateitis arba žlugimas“, ir mane užplūdo džiaugsmas pagalvojus, kad ateitis yra priešais mane.

Pradėjau ir kalbėjau apie dvi su puse valandos. Po pirmojo pusvalandžio pajutau, kad susirinkimas bus labai sėkmingas. Buvo užmegztas ryšys su visais tais

tūkstančiais žmonių. Po pirmos valandos kalbą jau pertraukdavo spontaniški plojimai, tačiau po antros valandos jie nurimo iki iškilmingos tylos, kurią vėliau taip dažnai patyriau toje pačioje salėje ir kuri visiems susirinkusiems visiems laikams išliks atmintyje. Šios įspūdingos tylos niekas nepertraukė, ir tik pasakius paskutinį žodį pasigirdo plojimai, kurių kulminacija tapo su didžiausiu užsidegimu sugiedota daina „Deutschland".

Stebėjau šią sceną beveik 20 minučių, kai didžiulė salė pamažu ištuštėjo žmonių jūra. Tik tada džiaugsmingai palikęs peroną išėjau namo.

Šio pirmojo susitikimo Miuncheno cirke „Krone" buvo padarytos nuotraukos. Jos garsiau nei žodžiai byloja apie demonstracijos mastą. Buržuaziniai laikraščiai išspausdino nuotraukas, bet pranešė, kad tai buvo tik „nacionalistų" demonstracija, ir įprastai kukliai neminėjo jos organizatorių.

Taigi pirmą kartą išsivystėme toli už eilinės partijos ribų. Mūsų nebegalima buvo ignoruoti. Kad išsklaidyčiau visas abejones, jog šis mitingas buvo tik pavienė sėkmė, nedelsdamas suorganizavau kitą savaitę kitą mitingą Cirke, ir vėl sulaukėme tokios pat sėkmės. Didžiulė salė ir vėl buvo perpildyta masių žmonių, todėl nusprendžiau tokiu pat stiliumi surengti trečiąjį susitikimą. Ir trečią kartą milžiniškas Cirkas buvo pilnas žmonių nuo apačios iki viršaus.

Po šios įžangos į 1921 metus dar labiau padidinau mūsų veiklą Miunchene. Susirinkimus rengiau ne tik kartą per savaitę, bet kai kuriomis savaitėmis net po du masinius susirinkimus; taip, o vasaros viduryje ir rudenį kartais net po tris. Reguliariai rinkdavomės cirke, ir tai teikė didelį pasitenkinimą, nes kiekvienas susitikimas mums atnešdavo vienodą sėkmę.

Rezultatas – vis daugiau mūsų judėjimo rėmėjų ir narių.

7.11 BANDYMAS SUTRIKDYTI

Natūralu, kad tokia sėkmė nepaliko mūsų priešininkų abejingų. Iš pradžių jų taktika mūsų atžvilgiu svyravo tarp teroro ir tylos naudojimo, tačiau netrukus jie suprato, kad nei vienas, nei kitas negali sutrukdyti mūsų judėjimo pažangos. Taigi jie griebėsi paskutinio teroro akto, kuriuo buvo siekiama galutinai nutraukti mūsų susirinkimų veiklą.

Kaip pretekstą šiam veiksmui jie pasitelkė labai paslaptingą išpuolį prieš vieną iš vyriausybės deputatų, vardu Erhardas Aueris. Buvo paskelbta, kad kažkas vieną vakarą šovė į minėtąjį Erhardą Auerį. Tai reiškė, kad jis iš tikrųjų nebuvo nušautas, bet buvo bandyta jį nušauti. Pasakiškas socialdemokratų lyderių proto sutelktumas ir didvyriška drąsa ne tik užkirto kelią klastingam išpuoliui, bet ir išblaškė būsimus žudikus. Jie pabėgo taip greitai ir taip toli, kad vėliau policijai nepavyko rasti nė menkiausio jų pėdsako. Šį paslaptingą epizodą Miuncheno socialdemokratų partijos organas panaudojo agituodamas prieš mūsų judėjimą, o tai darydamas pateikė savo senas užuominas apie būsimą taktiką. Jų tikslas buvo pasirūpinti, kad mūsų judėjimas neiškristų iš rankų ir kad įsikiš proletarų kumščiai.

Po kelių dienų atėjo sutrikimo diena.

Galiausiai buvo nuspręsta nutraukti vieną iš mūsų susitikimų, numatytų Miuncheno Hofbräuhaus Festsaal, kuriame turėjau kalbėti aš pats.

1921 m. lapkričio 4 d. tarp 18.00 ir 19.00 val. gavau pirmą tikslią žinią, kad mitingas tikrai bus nutrauktas ir kad šiai akcijai įvykdyti nuspręsta atsiųsti dideles darbininkų mases iš tam tikrų raudonųjų gamyklų.

Dėl nelaimingo atsitiktinumo šios žinios negavome anksčiau. Tą dieną mes atsisakėme savo senojo verslo biuro Miuncheno Sternecker Gasse ir persikėlėme į kitas patalpas – tiksliau, atsisakėme senųjų biurų, o naujosios patalpos dar nebuvo įrengtos. Buvę nuomininkai buvo atjungę telefoną ir dar nebuvo jo atstatę, o keli bandymai tą dieną telefonu informuoti mus apie numatomą išsikraustymą mūsų nepasiekė.

Todėl mūsų saugumo pajėgos tame susitikime buvo labai silpnos. Dalyvavo tik vienas būrys, kurį sudarė tik apie 46 vyrai. O mūsų perspėjimo aparatas dar nebuvo pakankamai organizuotas, kad per maždaug valandą būtų galėjęs atsivežti pakankamai pastiprinimo. Taip pat reikia pridurti, kad keletą kartų anksčiau buvome įspėti, bet nieko ypatingo neįvyko.

Senas posakis, kad paskelbtos revoliucijos retai kada baigiasi, iki šiol buvo teisingas.

Galbūt ir dėl šios priežasties tą dieną nesiėmėme pakankamai griežtų atsargumo priemonių, kad pasipriešintume brutaliam priešininkų ryžtui sužlugdyti mūsų mitingą.

Galiausiai nemanėme, kad Miuncheno Hofbräuhaus Festsaal salė buvo tinkama bandymui nutraukti susirinkimą. Labiau baiminomės didesnių salių, ypač Cirko. Tačiau šiuo klausimu tą dieną gavome vertingą pamoką. Vėliau visą šį klausimą tyrinėjome pagal mokslinį metodą ir priėjome rezultatų – ir įdomių, ir neįtikėtinų – kurie vėliau buvo esminis mūsų organizacijos vadovybės ir šturmo būrių taktikos veiksnys.

Kai 19.45 val. atvykau į Hofbrihauso prieigas, nekilo jokių abejonių dėl ketinimų. Salė buvo pilna, todėl policija liepė ją uždaryti. Mūsų priešininkai, kurie atvyko labai anksti, buvo salėje, o mūsų šalininkai didžiąja dalimi buvo lauke. Prie įėjimo manęs laukė nedidelė SA sargyba. Aš liepiau uždaryti duris, vedančias į pagrindinę salę, ir tada paprašiau 45 ar 46 vyrų išeiti į priekį. Aiškinau vaikinams, kad galbūt tą vakarą pirmą kartą jiems teks parodyti savo nepalaužiamą ištikimybę judėjimui ir kad nė vienas iš mūsų neturėtų palikti salės, nebent būtų išneštas negyvas; aš pats pasiliksiu salėje ir netikėjau, kad kuris nors iš jų mane paliks; o jei pamatysiu, kad kuris nors iš jų elgiasi bailiai, pats asmeniškai nuplėšiu jam antpečius ir ženklelį. Tada pareikalavau, kad jie pasišalintų, jei bus bent menkiausias mėginimas sutrikdyti susirinkimą, ir kad prisimintų, jog geriausia gynyba visada yra puolimas.

Mane pasitiko trigubas Heil, kuris nuskambėjo solidžiau ir smarkiau nei įprastai.

Tuomet išėjau į salę ir savo akimis įvertinau padėtį. Mūsų priešininkai sėdėjo glaudžiai susiglaudę vienas prie kito ir badė mane akimis. Nesuskaičiuojama daugybė neapykanta švytinčių veidų buvo įsmeigę akis į mane, o kiti su pašaipiomis grimasomis nejučiomis šaukė ant manęs. Šiandien jie mus „pribaigs“, turime saugotis savo vidurių, jie sudaužys mums burnas.... ir kitos panašios graudžios frazės. Jie žinojo, kad yra pranašesni skaičiumi, ir atitinkamai elgėsi.

Vis dėlto mums pavyko pradėti susitikimą, ir aš pradėjau kalbėti. Hofbräuhaus Festsaal visada stovėdavau vienoje iš ilgųjų patalpos pusių, o mano tribūna buvo alaus stalas. Iš tikrųjų buvau pačiame žmonių viduryje. Galbūt ši aplinkybė lėmė tam tikrą nuotaiką, kurios niekur kitur nerasdavau.

Prieš mane, o ypač kairėje, sėdėjo arba stovėjo tik oponentai. Daugiausia tai buvo tvirti jaunuoliai ir vyrai iš Maffei fabriko, iš Kustermanno, iš Isarijos matuoklių gamyklos fabrikų ir kt. Palei kairiąją sieną jie tankiai masiškai būriavosi visai netoli mano stalo ir ėmė rinkti alaus bokalus, t. y. užsisakinėjo alaus ir kraudavo bokalus po stalu. Taip buvo surinktos ištisos baterijos, ir būtų buvęs stebuklas, jei susitikimas būtų pasibaigęs taikiai.

Maždaug po pusantros valandos – tiek laiko galėjau kalbėti be pertraukų – beveik atrodė, kad suvaldysiu situaciją. Atrodė, kad trukdytojų lyderiai patys tai pajuto; jie nuolat darėsi vis neramesni, dažnai išeidavo iš salės, grįždavo ir su akivaizdžiu nervingumu kalbėdavosi su savo vyrais.

Tada atsakydamas į pertraukėją padariau nedidelę psichologinę klaidą, kurią pats supratau tą pačią akimirką, kai žodžiai išėjo iš mano lūpų, ir tai davė ženklą protrūkiui.

Pasigirdo keli pikti šūksniai, staiga vienas vyras užšoko ant kėdės ir sušuko: „Laisvė!“ Po šio signalo kovotojai už laisvę pradėjo savo darbą.

Po kelių sekundžių visa salė prisipildė šaukiančios ir rėkiančios minios, virš kurios kaip haubicos skriejo nesuskaičiuojama daugybė alaus bokalų; per šį šurmulį girdėjosi kėdžių kojų daužymas, taurių daužymas, dejonės, riksmai ir šūksniai.

Tai buvo beprotiškas reginys.

Aš stovėjau savo vietoje ir stebėjau, kaip mano berniukai kruopščiai atlieka savo pareigą.

Norėčiau pamatyti tokį buržuazinį susirinkimą!

Šokis vos prasidėjo, kai mano šturmo būriai – taip jie nuo tos dienos buvo vadinami – puolė. Kaip vilkai jie vėl ir vėl aštuonių ar dešimties žmonių būriais metėsi ant priešų ir ėmė nuosekliai juos triuškinti iš salės. Net ir po penkių minučių beveik nemačiau nė vieno, iš kurio nebūtų tekėjęs kraujas. Tą dieną tikrai pažinau tuos vyrus; pirmiausia savo drąsųjį Morisą; savo dabartinį asmeninį sekretorių Hessą ir daugelį kitų, kurie, nors ir sunkiai sužeisti, puolė vėl ir vėl, kol kojos laikė. Šurmulys tęsėsi 20 minučių, bet paskui priešininkus, kurių buvo 700 ar 800, mano vyrai, kurių nebuvo nė

50, dažniausiai išstūmė iš salės arba išmetė laukan stačia galva. Tik kairiajame kampe didelė minia vis dar priešinosi mūsų vyrams ir stojo į aršią kovą. Tuomet staiga nuo įėjimo į salę link perono pasigirdo du pistoleto šūviai, ir dabar pasigirdo pašėlęs šaudymas. Širdis beveik apsidžiaugė dėl šio reginio, kuris priminė senus karo prisiminimus.

Tuo metu buvo neįmanoma nustatyti, kas šaudė, tačiau bet kuriuo atveju mačiau, kad mano berniukai vis aršiau tęsė puolimą, kol galiausiai paskutiniai trukdytojai buvo įveikti ir išvaryti iš salės.

Praėjo maždaug 25 minutės; salė atrodė taip, tarsi būtų sprogusi bomba. Daugelį mano bendražygių teko tvarstyti, kitus išnešti, bet mes išlikome padėties šeimininkai. Šį vakarą pirmininkavęs Hermanas Esenas pareiškė: „Susirinkimas tęsis. Žodis suteikiamas pranešėjui.“ Taigi aš tęsiau savo kalbą.

Kai mes patys baigėme susirinkimą, į salę įbėgo susijaudinęs policijos pareigūnas, mojavo rankomis ir pareiškė „Susirinkimas nutraukiamas“.

Netyčia turėjau pasijuokti iš šio pavėlavusio į renginį; tikra policijos arogancija. Kuo jie mažesni, tuo didesni visada turi atrodyti.

Tą vakarą daug ko išmokome, o mūsų oponentai niekada nepamiršo gautos pamokos.

Nuo 1923 m. rudens laikraštis „Münchener Post“ daugiau niekada nebeminėjo proletariato kumščių.

8 SKYRIUS – STIPRUS VYRAS YRA GALINGIAUSIAS VIENAS

Pirmiau minėjau, kad egzistuoja Vokietijos patriotinių asociacijų bendradarbiavimo sąjunga. Čia trumpai aptarsiu šių federacijų problemą. Kalbėdami apie kooperatinę sąjungą paprastai turime omenyje asociacijų grupę, kurios, siekdamos palengvinti savo darbą, užmezga tarpusavio santykius, paskiria bendrą vadovybę, turinčią skirtingus įgaliojimus, ir nuo šiol vykdo bendrus veiksmus. Jau vien tai rodo, kad turime reikalą su klubais, asociacijomis ar partijomis, kurių tikslai ir metodai nėra pernelyg nutolę vienas nuo kito. Teigiama, kad taip yra visada. Vidutinis pilietis džiaugiasi ir raminasi išgirdęs, kad šios asociacijos, tarpusavyje įsteigusios „kooperatinę sąjungą“, pagaliau atrado „bendrą ryšį“ ir „atidėjo į šalį visus skirtumus“. Čia atsiranda bendras įsitikinimas, kad tokia sąjunga yra didžiulis laimėjimas ir kad anksčiau buvusios silpnos, mažos grupės dabar staiga tapo stiprios.

Tačiau tai dažniausiai yra netiesa!

Įdomu ir, mano akimis, svarbu, kad geriau suprastume šį klausimą, susidaryti aiškų vaizdą, kaip steigiamos šios asociacijos, klubai ir panašiai, kai visi tvirtina turintys tą patį tikslą.

Savaime būtų logiška tikėtis, kad už vieną tikslą kovotų tik viena asociacija, ir būtų logiškiau, jei už tą patį tikslą nekovotų kelios asociacijos. Iš pradžių neabejotinai buvo tik viena asociacija, kuri siekė šio tikslo. Vienas žmogus kažkur paskelbė tiesą ir, ragindamas išspręsti konkrečią problemą, nustatė savo tikslą ir įkūrė judėjimą savo požiūriui įgyvendinti.

Taip įkuriama asociacija ar partija, kurios programos tikslas – arba panaikinti esamas blogybes, arba sukurti tam tikrą padėtį ateityje.

8.1 JUDĖJIMO PIRMUMO TEISĖ

Atsiradus tokiam judėjimui, jis turi tam tikrą praktinę pirmenybės teisę. Dabar būtų akivaizdu, kad visi, norintys kovoti dėl to paties tikslo, turėtų prisijungti prie tokio judėjimo ir taip padidinti jo jėgą, kad geriau tarnautų bendram tikslui. Ypač inteligentiškieji turi jausti, kad tokios sąlygos yra būtinos praktinei sėkmei bendroje kovoje. Atitinkamai protinga ir tam tikra prasme sąžininga (nuo to daug kas priklauso, kaip parodysiu), kad turėtų būti tik vienas judėjimas dėl vieno tikslo.

Tai, kad taip neatsitinka, galima paaiškinti dviem priežastimis. Pirmąją beveik galima pavadinti tragiška, o antroji yra apgailėtina ir glūdi žmogiškame silpnume. Iš esmės abiejose priežastyse įžvelgiu tik faktus, kurie suteikia dar daugiau pagrindo stiprinti mūsų valią, energiją ir intensyvumą. Galiausiai, aukščiau išvysčius žmogaus gebėjimus, tampa įmanomas aptariamos problemos sprendimas.

Tragiška priežastis, kodėl vienos konkrečios užduoties sprendimas paprastai nepaliekamas vienai asociacijai, yra tokia: Apskritai kiekvienas didžiuoju stiliumi šioje

Žemėje atliekamas veiksmas yra milijonų žmonių seniai puoselėjamo troškimo išraiška, daugelio tyliai puoselėjamo ilgesio išraiška. Taip, gali atsitikti, kad šimtmečiais žmonės gali ilgėtis tam tikros problemos sprendimo, nes jie kentė nepakeliamą naštą, nematydami artėjančio šio visuotinio troškimo pagerėjimo. Tautos, nesugebančios rasti herojiško išsivadavimo iš tokios kančios, gali būti laikomos bejėgėmis. Tačiau, kita vertus, niekas geriau neįrodo tautos gyvybingumo ir dėl to garantuoja jos teisę egzistuoti, kaip tai, kad vieną dieną likimas jai padovanoja žmogų, gebantį išvaduoti savo tautą iš kokios nors didelės priespaudos, panaikinti karčią kančią arba nuraminti nesaugumo kankinamą tautos sielą ir taip atnešti ilgai lauktą išsipildymą.

8.2 KOVA DĖL LYDERYSTĖS

Esminis vadinamųjų didžiųjų mūsų laikų klausimų bruožas yra tas, kad tūkstančiai žmonių imasi juos spręsti ir daugelis jaučiasi esą pašaukti šiai užduočiai – taip, netgi pats Likimas pasiūlo daugelį pasirinkti, kad, laisvai žaidžiant jėgoms, galiausiai nugalėtų stipresnis ir drąsesnis, ir jam būtų patikėta spręsti problemą.

Taip gali atsitikti, kad šimtmečiais daugelis yra nepatenkinti savo religinio gyvenimo forma ir trokšta ją atnaujinti. Ir taip gali atsitikti, kad dėl šio psichinio impulso atsiras kelios dešimtys žmonių, kurie tikėsis, jog dėl savo supratimo ir žinių yra pašaukti išspręsti religinę bėdą. Atitinkamai jie prisistato kaip naujo mokymo pranašai arba bent jau kaip kovotojai prieš nusistovėjusius įsitikinimus.

Čia taip pat neabejotina, kad prigimtinis dėsnis pasisuks sava vaga, nes stipriausiam žmogui lemta atlikti savo didžiąją misiją; tačiau paprastai kiti neskuba pripažinti, kad tik vienas yra pašauktas. Priešingai, jie visi tiki, kad yra išrinkti ir turi vienodą teisę į iškilusios užduoties sprendimą. Tokie amžininkai paprastai negali nuspręsti, kuris iš jų – vienas apdovanotas didžiausiais gebėjimais – nusipelno besąlygiško palaikymo.

Todėl amžių bėgyje, o dažnai ir toje pačioje epochoje, skirtingi žmonės sukuria skirtingus judėjimus, kurie kovoja dėl to paties tikslo – ar bent jau dėl to, kuris didžiosioms masėms atrodo toks pat. Žmonės puoselėja miglotus troškimus ir turi tik bendrą nuomonę, neturėdami tikslaus supratimo apie savo idealus ir troškimus ir apie tai, kaip jie bus įgyvendinti. Tragedija slypi tame, kad daugybė žmonių stengiasi pasiekti tą patį tikslą skirtingais keliais, nepažindami vieni kitų; kiekvienas privalo eiti savo keliu, nepaisydamas kitų.

Šie judėjimai, partijos ir religinės grupės atsiranda visiškai nepriklausomai viena nuo kitos, iš bendros to meto valios, ir visi jie eina ta pačia kryptimi. Bent jau iš pirmo žvilgsnio gali atrodyti tragiška, kad taip yra, nes žmonės pernelyg dažnai linkę manyti, kad skirtingomis kryptimis išsibarsčiusios jėgos kur kas greičiau ir patikimiau pasiektų sėkmę, jei būtų suvienytos. Tačiau taip nėra. Pati gamta sprendžia pagal savo nenumaldomos logikos taisykles. Ji palieka šias skirtingas grupes varžytis tarpusavyje

ir ginčytis dėl pergalės palmės, taip parinkdama aiškiausią, trumpiausią ir patikimiausią kelią, kuriuo judėjimas pasiekia savo tikslą.

Kaip būtų galima iš šalies nustatyti kelio teisingumą ar neteisingumą, jei jėgoms, esančioms šalia, nebūtų suteikta laisvė veikti? Nebent galutinį sprendimą priimtų ne doktrininiai žmonių žinovų sprendimai, o neginčijama matomos sėkmės logika, kuri galiausiai visada patvirtina galutinį veiklos krypties teisingumą!

Taigi, nors įvairios grupės žygiuoja skirtingais keliais to paties tikslo link, vos tik sužinojusios apie panašias pastangas, jos atidžiau ištirs savo kelią. Jei įmanoma, jos jį sutrumpins ir, atiduodamos visas jėgas, stengsis greičiau pasiekti tikslą.

Ši konkurencija padeda kiekvienam kovotojui lavinti savo gebėjimus, o žmonija dažnai už savo pažangą yra dėkinga pamokoms, išmoktoms iš ankstesnių bandymų nesėkmių.

Todėl geriausius būdus pasiekti tikslą pažįstame per būseną, kuri iš pirmo žvilgsnio atrodo tragiška, - būtent per pradinį, nesąmoningą individualių pastangų susiskaldymą.

8.3 AUSTRIJA IR PRŪSIJA

Tiriant istoriją, siekiant rasti Vokietijos klausimo sprendimą, vyrauja nuomonė, kad buvo du galimi keliai ir kad šie du keliai nuo pat pradžių turėjo susijungti.

Pagrindiniai šių dviejų kelių atstovai ir gynėjai buvo Austrija ir Prūsija, Habsburgai ir Hohencolernai; pagal bendrą nuomonę, žmonės turėjo suvieniję jėgas patikėti save vienam ar kitam keliui. Tačiau tada būtų pasirinktas ryškiausio atstovo – Habsburgų – kelias, nors Austrijos politika niekada nebūtų atvedusi į Vokietijos reichą.

Galiausiai stiprus ir vieningas Vokietijos reichas atsirado iš to, ką daugelis milijonų vokiečių širdyje smerkė kaip paskutinį ir baisiausią mūsų brolžudiškos kovos ženklą: iš tiesų Vokietijos imperijos karūna buvo iškovota Karaliaučiaus mūšio lauke, o ne mūšiuose dėl Paryžiaus, kaip vėliau žmonės ėmė manyti.

Taigi Vokietijos reicho įkūrimas buvo ne kokios nors bendros valios, veikiančios pagal bendrą liniją, pasekmė, o kur kas daugiau sąmoningos – o kartais ir nesąmoningos – kovos dėl hegemonijos, iš kurios Prūsija išėjo nugalėtoja. Kiekvienas, kuris nėra taip apakintas partinės politikos, kad neigtų šią tiesą, turi sutikti, jog vadinamoji žmonių išmintis niekada nebūtų priėmusi tokio pat išmintingo sprendimo kaip paties gyvenimo išmintis, t. y. laisvas jėgų žaismas, galiausiai įgyvendintas. Juk kas prieš 200 metų vokiečių žemėse būtų rimtai patikėjęs, kad Hohencolernų Prūsija, o ne Habsburgai, taps naujojo Reicho gemalu, įkūrėju ir globėju! Ir, kita vertus, kas šiandien galėtų paneigti, kad Likimas pasielgė išmintingiau; tiesą sakant, kas dabar galėtų įsivaizduoti Vokietijos Reichą, paremtą supuvusios ir išsigimusios dinastijos pamatais?

Ne – natūrali raida, nors ir užtrukusi šimtmečius trukusią kovą, geriausius dalykus pastatė ten, kur jiems ir priklauso.

Taip bus ir taip liks, kaip visada buvo.

Todėl nereikia apgailestauti, jei skirtingi žmonės užsibrėžia siekti to paties tikslo: tokiu būdu stipriausieji ir greičiausieji tampa pripažinti ir tampa nugalėtojais.

8.4 LIAUDIŠKO SUSISKALDYMO PRIEŽASTYS

Dabar yra antroji priežastis, dėl kurios dažnai tautų gyvenime tų pačių bruožų judėjimai siekia to paties tikslo skirtingais keliais. Ši priežastis ne tik tragiška, bet ir teigiamai apgailėtina. Ji kyla iš liūdno pavydo, pavydo, ambicijų ir vagių mentaliteto mišinio, kurie dažnai būna susivieniję pavieniuose žmonijos egzemplioriuose.

Kai atsiranda žmogus, kuris giliai supranta savo tautos bėdą ir, puikiai diagnozavęs ligą, imasi priemonių jai gydyti; kai jis nustato savo tikslą ir pasirenka priemones jam pasiekti – tada maži ir smulkūs protai atkreipia dėmesį ir noriai seka šio visuomenės dėmesį patraukusio žmogaus veiklą. Kaip su žvirbliais, kurie iš pažiūros yra abejingi, bet iš tikrųjų tvirtai stebi laimingąjį draugą, suradusį duonos gabalėlį, tikėdamiesi nesaugią akimirką jį iš jo atimti, taip ir su žmonija. Užtenka, kad vienas žmogus iškeliautų nauju keliu, ir tada minia tingių bevaikštinėjančių žmonių ištemps ausis ir pradės šniukštinėti aplink, ieškodami bet kokio mažo kąsnelio, kuris gali slypėti to kelio gale. Vos tik pamanę, kad rado, jie skuba ieškoti kito, greitesnio būdo tam tikslui pasiekti.

Kai įkuriamas naujas judėjimas, suformulavęs konkrečią programą, tokie žmonės ateina ir skelbia, kad kovoja dėl to paties tikslo; ne sąžiningai įsijungdami į tokio judėjimo gretas ir taip pripažindami jo prioritetą, o pavogdami programą ir pagal ją įkurdami naują partiją. Taip elgdamiesi jie pakankamai begėdiškai tikina nemąstančią visuomenę, kad jau seniai ketino laikytis tos pačios veiklos krypties, kurios dabar laikosi kiti, ir dažnai jiems pavyksta parodyti save palankioje šviesoje, užuot sukėlę visuotinę panieką, kurios jie nusipelno. Argi tai ne įžūlumas – paimti tai, kas jau buvo užrašyta ant kito vėliavos, ir iškelti tai ant savo vėliavos, pavogti kito programą, o paskui sukurti atskirą grupę, tarsi naujai sukurtą? Šis įžūlumas ypač pasireiškia tada, kai tie, kurie pirmieji sukėlė skilimą savo naujuoju įkūrimu, yra tie, kurie, kaip rodo patirtis, atkakliausiai skelbia vienybės būtinybę, kai tik supranta, kad negali pasivyti savo oponento.

Vadinamasis „liaudiškas susiskaldymas“ yra būtent tokio proceso pasekmė.

Be abejo, daugybės naujų grupių, partijų ir t. t. steigimasis 1918-19 m., vadinantis liaudininkais, buvo natūrali įvykių raida, dėl kurios steigėjai nėra kalti. Iki 1920 m. iš visų šių partijų pamažu išsikristalizavo NSDAP ir tapo pergalinga. Negali būti geresnio tam tikrų atskirų steigėjų nepriekaištingo sąžiningumo įrodymo už tai, kad daugelis iš jų žaviu būdu nusprendė paaukoti savo akivaizdžiai mažiau sėkmingus judėjimus stipresniajam, t. y. besąlygiškai prie jo prisijungdami arba likviduodami savuosius.

Tai ypač pasakytina apie Julijų Štreicherį, kuris tuo metu buvo pagrindinis Vokietijos socialistų partijos (DSP) kovotojas Niurnberge. NSDAP ir DSP buvo įkurtos

siekiant panašių tikslų, tačiau visiškai nepriklausomai viena nuo kitos. Kaip minėta, Štreicheris, tuo metu dirbęs mokytoju Niurnberge, buvo pagrindinis DSP kovotojas. Iš pradžių jis buvo šventai įsitikinęs savo judėjimo misija ir ateitimi. Tačiau vos tik jam tapo aiški ir akivaizdi NSDAP pranašesnė jėga ir stipresnis augimas, jis atsisakė darbo DSP ir darbininkų federacijoje ir paragino savo pasekėjus stoti į vieną gretą su NSDAP – kuri iš tarpusavio varžybų išėjo nugalėtoja – ir tęsti kovą jos gretose už bendrą reikalą. Šis sprendimas buvo tiek pat sunkus asmeniškai, kiek ir labai padorus.

Iš to pirmojo judėjimo laikotarpio neliko jokių tolesnių skilimų, o tik beveik visiškai garbinga, tiesi ir teisinga išvada, nulemta sąžiningų tų žmonių ketinimų. Tai, ką dabar vadiname „liaudiškuoju skilimu“, už savo egzistavimą skolinga tik antrajai iš dviejų mano minėtų priežasčių: Tai yra viena iš dviejų priežasčių: ambicingi vyrai, kurie iš pradžių neturėjo jokių idėjų, o juo labiau tikslų, ir pasijuto esą „pašaukti“ būtent tą akimirką, kai pamatė neabejotiną NSDAP sėkmę.

Staiga pasirodė programos, kurios buvo tik mūsų kopijos, buvo skelbiamos idėjos, kurios iš mūsų buvo atimtos, buvo nustatyti tikslai, kuriuos mes gynėme daugelį metų, ir buvo pasirinkti keliai, kuriais NSDAP jau seniai keliavo. Visais būdais buvo bandoma paaiškinti, kodėl, nors NSDAP jau seniai egzistavo, reikėjo steigti šias naujas partijas; tačiau kuo kilnesni motyvai, tuo melagingesnės frazės.

Iš tikrųjų lemiamą reikšmę turėjo vienintelis pagrindas : asmeninės steigėjų ambicijos, kurie norėjo vaidinti partiją, kurioje jų pačių nykštukiniai talentai prisidėjo tik įžūliai pasisavinant kitų idėjas – įžūlumu, kuris įprastame gyvenime įvardijamas kaip vagystė.

Tuo metu nebuvo nė vienos kitų koncepcijos ar idėjos, kurios šie politiniai kleptomanai nebūtų greitai pasisavinę savo naujam verslui. Tai darė tie patys žmonės, kurie vėliau su ašaromis akyse giliai apgailestavo dėl „liaudies susiskaldymo“ ir nepaliaujamai kalbėjo apie „vienybės būtinybę“ – tyliai tikėdamiesi, kad taip suklaidins kitus, jog dėl amžino triukšmo jie pavogtas idėjas ir judėjimus numes vagims.

8.5 „VEIKIANČIOS FEDERACIJOS

Kai tai nepasiteisino, o naujos įmonės dėl menko savininkų mentaliteto nebuvo tokios pelningos, kaip buvo žadėta, jie ėmė kukliau reikšti pretenzijas ir džiaugėsi, jei pavykdavo patekti į vieną iš vadinamųjų darbo federacijų.

Tuo metu visi, kurie negalėjo atsistoti ant kojų, stodavo į vieną tokią darbo federaciją; manydami, kad aštuoni vienas ant kito kabantys invalidai tikrai gali sudaryti vieną gladiatorių.

O jei tarp visų tų invalidų atsirasdavo vienas sveikas žmogus, jis panaudodavo visas savo jėgas kitiems palaikyti ir taip pats tapdavo invalidu.

Į šių vadinamųjų darbo federacijų jungimąsi turėtume žvelgti kaip į taktikos klausimą; tačiau tai darydami niekada neturėtume pamiršti šio esminio supratimo:

Susikūrus darbo federacijai, silpnos organizacijos niekada netampa stiprios, o stipri organizacija gali tapti ir dažnai tampa silpna. Klaidinga manyti, kad iš silpnų grupių koalicijos atsiranda jėgos veiksnys, nes patirtis rodo, kad bet kokiomis formomis ir sąlygomis dauguma reiškia kvailumą ir bailumą. Vadinasi, daugybė organizacijų, vadovaujamų daugybės vadovų savarankiškai pasirinkto direktorato, yra palikta bailumui ir silpnumui. Be to, dėl tokios koalicijos paralyžiuojamas laisvas jėgų žaismas, panaikinama kova dėl geriausiųjų atrankos, todėl visada trukdoma būtinai ir galutinei sveikesnių ir stipresnių pergalei. Tokios koalicijos kenkia natūraliam vystymuisi, nes dažniausiai trukdo, o ne padeda išspręsti problemą, dėl kurios kovojama.

Gali atsitikti taip, kad grynai taktiniais sumetimais judėjimo vyriausieji vadovai, jei jie yra orientuoti į ateitį, trumpam sudarys koaliciją su tokiomis asociacijomis dėl specialių klausimų sprendimo ir galbūt dėl bendros platformos. Tačiau tokia koalicija nebus nuolatinė, nebent judėjimas norėtų atsisakyti savo išlaisvinamosios misijos. Jei jis neribotam laikui susisaistys tokioje sąjungoje, jis praras gebėjimą ir teisę leisti natūraliai vystytis ir išsiskleisti savo jėgoms, kad įveiktų varžovus ir kaip nugalėtojas pasiektų savo tikslą.

Niekada negalima pamiršti, kad nieko iš tiesų didingo pasaulyje niekada nebuvo pasiekta koalicijų dėka, o tai visada buvo vieno nugalėtojo sėkmė. Koalicijos sėkmė dėl pačios savo prigimties neša būsimo susiskaldymo – taip, net to, kas pasiekta, praradimo – daigus. Didelės, tikrai pasaulį keičiančios dvasinės revoliucijos neįsivaizduojamos ir neįmanomos be titaniškų individualių prigimčių kovų, bet niekada ne kaip koaliciniai sumanymai.

Ir svarbiausia, liaudies valstybė niekada nebus sukurta liaudies darbo federacijų kompromituojančia valia, o tik vieno judėjimo, sėkmingai kovojančio su visais kitais, plienine valia.

9 SKYRIUS – PAGRINDINĖS IDĖJOS APIE S.A. REIKŠMĘ IR ORGANIZACIJĄ

Senosios valstybės stiprybė rėmėsi trimis ramsčiais: monarchine valstybės forma, valstybės tarnyba ir kariuomene. 1918 m. revoliucija panaikino valstybės formą, išformavo kariuomenę, o valstybės tarnybą paliko partijų korupcijai. Taip buvo sugriautos esminės vadinamosios valstybinės valdžios atramos. Ši valdžia beveik visada priklauso nuo trijų elementų, kurie sudaro visos valdžios pagrindą.

9.1 TRYS ĮGALIOJIMŲ PAGRINDAI

Populiarumas visada yra pirmasis autoriteto kūrimo pagrindas. Tačiau vien šiuo pagrindu besiremiantis autoritetas yra gana trapus, neaiškus ir netvirtas. Todėl kiekvienas, kuriam suteikiamas tik populiarumu grindžiamas autoritetas, privalo tobulinti ir stiprinti to autoriteto pagrindą kurdamas valdžią. Todėl į galią, t. y. jėgą, turime žvelgti kaip į antrąjį bet kokios valdžios pagrindą. Šis pagrindas yra stabilesnis ir saugesnis, bet ne visada stipresnis už pirmąjį. Jei populiarumas ir jėga susijungia ir gali išsilaikyti tam tikrą laiką, gali atsirasti autoritetas, kuris remiasi dar tvirtesniu pagrindu, būtent tradicijos autoritetu. Ir galiausiai, jei populiarumas, jėga ir tradicija susijungia kartu, tuomet autoritetas gali būti laikomas nenugalimu.

Revoliucija visiškai panaikino pastarąjį atvejį. Nebeliko net tradicijos autoriteto. Žlugus senajam Reichui, panaikinus senąją valstybės formą, sunaikinus senąsias suvereno emblemas ir Reicho simbolius, tradicija buvo sugriauta. Rezultatas buvo griežčiausias valstybės autoriteto sukrėtimas.

Antroji valstybės valdžios atrama – jėga – taip pat nustojo egzistuoti. Norint įvykdyti revoliuciją, reikėjo išformuoti tai, kas įkūnijo valstybės organizuotą jėgą ir galią, t. y. kariuomenę; iš tiesų kai kuriuos pačios kariuomenės fragmentus teko panaudoti kaip revoliucinės kovos elementus. Fronto kariuomenės nebuvo tokiu pat mastu veikiamos šio skilimo, tačiau pamažu atsitraukdamos nuo šlovės laukų, kuriuose

Didvyriškai kovojo ketverius su puse metų, jas užpuolė tėvynės dezintegracijos rūgštis. O atvykę į demobilizacijos centrus, jie pateko į tą vadinamojo savanoriško paklusnumo sumaištį, vyravusią kareivių tarybų laikais.

Žinoma, jokia valdžia negalėjo remtis ši maištaujančių kareivių minia, kuri į karinę tarnybą žiūrėjo kaip į aštuonių valandų darbo dieną. Todėl antrasis elementas – tas, kuris garantuoja valdžios stabilumą, - taip pat buvo panaikintas, ir revoliucijai liko tik pirminis elementas – populiarumas, kuriuo ji galėjo grįsti savo valdžią. Tačiau šis pagrindas buvo nepaprastai nesaugus. Revoliucija vienu smūgiu sugriovė senąją valstybės struktūrą, bet tik todėl, kad normali pusiausvyra socialinėje struktūroje

Tautos socialinę sistemą jau buvo sunaikinęs karas.

9.2 TRYS NACIONALINIŲ ĮSTAIGŲ KLASĖS

Kiekvieną nacionalinę įstaigą sudaro trys pagrindinės klasės: Vieną kraštutinę grupę sudaro geriausi žmonės, t. y. tie, kurie pasižymi visomis dorybėmis, ypač drąsa ir pasiaukojimu. Kitame kraštutinume yra blogiausios žmonijos padugnės, kuriose vyrauja ydos ir savanaudiškumas. Tarp šių dviejų kraštutinumų yra trečioji klasė, kurią sudaro platus vidurinysis sluoksnis, neslepiantis nei spinduliuojančio didvyriškumo, nei vulgaraus nusikalstamumo.

Tautos pakilimo laikus ženklina ir tik juose egzistuoja absoliutus kraštutinių geriausiųjų vadovavimas.

Normalios ir subalansuotos raidos arba stabilių sąlygų laikai priklauso nuo dominuojančios viduriniojo elemento įtakos. Čia dvi kraštutinės klasės yra subalansuotos viena kitos atžvilgiu, viena kitą panaikindamos.

Valstybių žlugimo laikus lemia dominuojanti blogiausių elementų įtaka.

Tačiau čia reikia pažymėti, kad plačiosios masės – tai, ką pavadinau viduriniąja klase, - iškyla į priekį ir daro savo įtaką tik tada, kai dvi kraštutinės dalys įsitraukia į tarpusavio kovą.

Vieno iš kraštutinumų pergalės atveju jos lengvai paklūsta nugalėtojui. Jei dominuoja geriausieji, plačiosios masės seka paskui juos, o jei triumfuoja blogiausieji, jos bent jau nesipriešina; viduriniosios masės niekada nekovoja savo pačių mūšiuose.

9.3 GERIAUSIŲJŲ AUKOJIMAS

Per ketverius su puse metų trukusį karą pralietas kraujas sugriovė vidinę pusiausvyrą tarp šių trijų klasių, nes galima sakyti, kad, atmetus viduriniosios klasės aukas, beveik visiškai nukraujavo pati geriausia žmonijos klasė. Per tuos ketverius su puse metų pralietas išties milžiniškas didvyriškas vokiečių kraujas buvo nepakeičiamas. Šimtais tūkstančių atvejų visada, vėl ir vėl, buvo šaukiamasi: „savanoriai į frontą“, „savanoriai į patruliavimą“, „savanoriai dispečeriai“, „savanoriai į telefonų būrius“, „savanoriai į tiltų statybą“, „savanoriai į povandeninius laivus“, „savanoriai į lėktuvus“, „savanoriai į šturmo batalionus“ ir pan. Per ketverius su puse metų, tūkstančius kartų, vėl ir vėl buvo kviečiami savanoriai, ir vėl savanoriai, ir visada tas pats rezultatas: Visi jie buvo bebaimiai jaunuoliai arba brandaus amžiaus vyrai, kupini karštos meilės Tėvynei, didelės asmeninės drąsos arba aukščiausio pareigos jausmo. Tokių atvejų pasitaikydavo dešimtys tūkstančių, o gal net šimtai tūkstančių, ir palaipsniui tokio žmogiškumo vis mažėjo. Tie, kurie iš tikrųjų nežuvo, buvo arba suluošinti kovoje, arba suluošinti, todėl dėl mažėjančio jų skaičiaus jie žlugo.

1914 m. ištisas armijas sudarė vadinamieji savanoriai, kurie dėl nusikalstamo mūsų bebaimių parlamentarų sąžinės trūkumo taikos metu nebuvo tinkamai apmokyti, todėl buvo metami priešui kaip beginklė patrankų mėsa. Šitaip Flandrijos mūšio laukuose kritusių ar suluošintų 400 000 karių nebuvo galima pakeisti. Jų

nuostoliai buvo kur kas didesni nei vien tik skaičiai. Su jų mirtimi svarstyklės, kurios ir taip jau buvo per lengvos gerosios pusės atžvilgiu, dabar pakrypo aukštyn, link niekšiškumo, išdavystės ir bailumo, trumpai tariant, link itin blogų žmonių masės.

Ir dar kai kas:

Kol ketverius su puse metų mūšio laukuose siaubingai mažėjo mūsų geriausiųjų, mūsų blogiausieji sugebėjo puikiai išsigelbėti. Kiekvienam didvyriui, kuris pasiaukojo ir įžengė į Valhalą, teko po atsilikėlį, kuris gudriai išvengė mirties, kad galėtų užsiimti daugiau ar mažiau naudingu verslu namuose.

Taigi karo pabaiga mums pateikė tokį vaizdą: platus vidurinysis tautos sluoksnis atidavė savo kraujo aukos dalį. Kraštutiniai geriausieji, pasižymėję nepaprastu didvyriškumu, pasiaukojo beveik visiškai. Kraštutiniai blogiausieji beveik visiškai išsaugojo save, pasinaudoję absurdiškais įstatymais ir dėl karo straipsnių netaikymo.

Šis gerai išsilaikęs mūsų tautos luomas tada įvykdė revoliuciją ir galėjo tai padaryti tik todėl, kad kraštutinių geriausių elementų nebebuvo, kurie galėtų jai pasipriešinti: - jų nebebuvo gyvų.

9.4 ATSIRADUSI DEZORGANIZACIJA

Taigi Vokietijos revoliucija nuo pat pradžių buvo tik sąlygiškai populiari. Šį Kaino aktą įvykdė ne pati vokiečių tauta, o neaiški dezertyrų, chuliganų ir pan. gauja.

Fronto žmogus džiaugėsi kruvinos kovos pabaiga, džiaugėsi galėdamas grįžti namo ir vėl pamatyti savo žmoną ir vaikus. Tačiau jis neturėjo jokio vidinio ryšio su revoliucija, ji jam nepatiko, kaip ir jos kurstytojai bei organizatoriai. Per ketverius su puse tos įnirtingos kovos metų jis pamiršo partines hienas, ir visi jų kivirčai jam tapo svetimi.

Revoliucija iš tikrųjų buvo populiari tik nedidelei vokiečių tautos daliai: būtent tai bendrininkų klasei, kuri buvo pasirinkusi kuprinę kaip visų garbingų šios naujos valstybės piliečių skiriamąjį ženklą. Jiems patiko revoliucija ne dėl jos pačios – kaip daugelis dar ir šiandien klaidingai mano – o dėl jos padarinių.

Tačiau buvo labai sunku nustatyti kokį nors autoritetą dėl šių marksistinių gangsterių populiarumo. Ir vis dėlto jaunai Respublikai bet kokia kaina reikėjo valdžios, nebent ji būtų pasirengusi po trumpo chaoso būti nuversta iš paskutiniųjų elementų tarp geriausių mūsų žmonių surinktų keršto pajėgų.

Tie, kurie buvo atsakingi už revoliuciją, bijojo ne ko kito, kaip tik prarasti atramos tašką tarp jų sukeltos sumaišties ir staiga būti sučiupti geležiniu kumščiu – kaip ne kartą yra nutikę tokiais tautų gyvenimo momentais. Respubliką reikėjo įtvirtinti bet kokia kaina.

Todėl ji beveik iš karto buvo priversta šalia svyruojančio populiarumo stulpo pastatyti jėgos organizaciją, kad užsitikrintų tvirtesnę valdžią.

Tomis 1918-1919 m. gruodžio, sausio ir vasario dienomis revoliucijos matadorai jautė, kad žemė po jų kojomis dreba, ir ieškojo aplink save žmonių, kurie, mylėdami savo tautą, galėtų ją sustiprinti ginklu. Antimilitaristinei Respublikai reikėjo kareivių. Tačiau pirmasis ir vienintelis jų valstybinės valdžios ramstis – populiarumas – buvo

Grindžiamas tik chuliganų, vagių, plėšikų, dezertyrų, veltėdžių ir t. t. visuomenės. Todėl buvo beprasmiška toje kraštutinėje blogiausioje tautos dalyje ieškoti vyrų, pasiryžusių paaukoti gyvybę tarnaudami naujam idealui. Klasė, palaikanti revoliucinę idėją ir vykdanti revoliuciją, negalėjo ir nenorėjo kviestis kareivių, kad šie ją gintų. Ši klasė visai nenorėjo kurti respublikoniškos valstybės, o tik dezorganizuoti tai, kas jau egzistavo, kad geriau patenkintų savo instinktus. Jų šūkis buvo ne: organizuoti ir kurti Vokietijos Respubliką, o ją apiplėšti.

Todėl agonijoje kenčiančių visuomenės atstovų pagalbos šauksmas liko neišgirstas – priešingai, jis sukėlė kartėlį ir pasipriešinimą. Revoliucionieriai į tai žiūrėjo kaip į tikėjimo ir pasitikėjimo pažeidimą. Kuriant valdžią, grindžiamą nebe populiarumu, o jėga, jie įžvelgė priešiškų veiksmų pradžią prieš tai, ką revoliucija iš esmės reiškė šiems elementams: prieš teisę plėšikauti ir prieš besąlygišką vagių ir plėšikų – trumpai tariant, blogiausios chuliganų gaujos, ištrūkusios iš kalėjimo ir palikusios grandines, - valdymą.

Visuomenės atstovai galėjo šaukti kiek tik norėjo, bet niekas nesiėmė žingsnių į priekį. Iš tų liaudies šalininkų pasigirdo tik kontršuokimas „išdavikas“.

Tada pirmą kartą pasirodė daug jaunų vokiečių, pasirengusių vėl užsisegti karinę uniformą ir tarnauti „taikai ir tvarkai“, užsivilkti karabiną ir šautuvą, užsidėti plieninį šalmą ir pasipriešinti tėvynės naikintojams. Kaip kariai savanoriai jie susibūrė į laisvuosius korpusus ir, nors nekentė revoliucijos, ėmė ją ginti ir taip praktiškai užtikrinti.

Jie veikė geriausiu tikėjimu.

Tikrasis revoliucijos organizatorius ir tikrasis jos laidų traukėjas, tarptautinis žydas, teisingai įvertino padėtį. Vokiečių tauta dar nebuvo subrendusi būti įtraukta į kruviną bolševizmo pelkę, kaip atsitiko Rusijoje. Taip atsitiko todėl, kad tarp vokiečių intelektualų ir fizinių darbininkų buvo glaudesnė rasinė sąjunga. Be to, platūs socialiniai sluoksniai buvo persmelkti kultūringų žmonių, kokių buvo ir kitose Vakarų Europos šalyse, bet visiškai trūko Rusijoje. Ten inteligentija daugiausia buvo ne rusų tautybės arba bent jau neturėjo slaviškų rasinių bruožų. Tuomet Rusijoje egzistavęs plonas aukštesnysis inteligentijos sluoksnis bet kada galėjo būti panaikintas, nes nebuvo jokio tarpinio sluoksnio, jungiančio jį su didžiąja žmonių mase. Ten protinis ir moralinis lygis buvo siaubingai žemas.

Rusijoje tą akimirką, kai agitatoriams pavyko kurstyti neišsilavinusias plačiųjų masių – kurios nemokėjo nei skaityti, nei rašyti – ordas prieš plonąjį viršutinį intelektualų sluoksnį, kuris neturėjo jokio ryšio su masėmis ir nebuvo su jomis niekaip nuolat susijęs, tą akimirką šalies likimas buvo nuspręstas, ir revoliucija pavyko. Tada

neraštingas rusas tapo bejėgiu vergu savo žydų diktatorių, kurie savo ruožtu buvo pakankamai įžvalgūs, kad pavadintų savo diktatūrą „liaudies diktatūra“.

9.5 DEZERTYRAI IR REVOLIUCIJA

Vokietijoje buvo papildomas veiksnys: Kaip revoliucija galėjo būti įvykdyta tik palaipsniui išardžius kariuomenę, taip ir tikrasis revoliucijos dirigentas buvo ne kareivis fronte, o lengvabūdis šauktinis, kuris buvo apgyvendintas namų garnizonuose arba dirbo kaip „nepakeičiamasis“ kur nors verslo pasaulyje. Kariuomenę sustiprino 10 000 dezertyrų, kurie, nerizikuodami, galėjo nusigręžti nuo fronto. Visais laikais tikras bailys bijo tik mirties. Tačiau fronte jis kasdien susidurdavo su mirtimi tūkstančiais skirtingų būdų. Visada buvo tik vienas galimas būdas priversti silpnus ar svyruojančius vyrus, ar net visiškus bailius, pasitikti savo pareigą: Dezertyras turi suprasti, kad jo dezertyravimas sukels jam tai, nuo ko jis bėga. Fronte žmogus gali mirti, bet dezertyras privalo mirti. Tik šis drakoniškas grasinimas bet kokiam mėginimui dezertyruoti gali turėti siaubingą poveikį ne tik atskiram žmogui, bet ir visumai.

Čia slypi karo statutų prasmė ir tikslas.

Buvo gražus įsitikinimas manyti, kad didžioji kova už tautos egzistenciją gali būti vedama tik dėl savanoriškos ištikimybės, kylančios iš būtinybės suvokimo ir jo palaikomos. Savanoriškas pareigos vykdymas visada lėmė geriausius žmones, bet ne vidutiniokus. Todėl būtini specialūs įstatymai, kaip, pavyzdžiui, prieš vagystę, kurie buvo sukurti ne iš esmės sąžiningiems žmonėms, o silpniems ir nepastoviems elementams. Tokie įstatymai skirti tam, kad savo atgrasomuoju poveikiu trukdytų nusikaltėliui ir taip neleistų susidaryti tokiai būklei, kai sąžiningas žmogus būtų laikomas kvailesniu ir kuri baigtųsi įsitikinimu, kad geriau dalyvauti vagystėje, negu stovėti tuščiomis rankomis ar leisti save apvogti.

Klaidinga buvo manyti, kad kovoje, kuri, remiantis visomis žmogiškomis prognozėmis, gali trukti daugelį metų, bus galima atsisakyti tų priemonių, kurios, kaip rodo šimtmečių ir net tūkstantmečių patirtis, veiksmingai padeda silpniems ir nestabiliems žmonėms atlikti savo pareigą sunkiais laikais ir didelės nervinės įtampos akimirkomis.

Akivaizdu, kad savanoriškam karo didvyriui karo reikmenys nereikalingi, tačiau bailiems egoistams, kurie nacionalinio poreikio valandą savo gyvybę vertina labiau už visumą, jie nereikalingi. Tokius beginklius silpnapročius nuo pasidavimo savo bailumui gali sulaikyti tik griežčiausios bausmės taikymas. Kai vyrams kasdien tenka kovoti su mirtimi ir ištisas savaites išbūti purvo pilnose tranšėjose, dažnai su blogiausiu maistu, svyruojančio kareivio negalima sulaikyti grasinimais įkalinimu ar net katorga, o tik negailestingai taikant mirties bausmę. Patirtis rodo, kad tokiu metu kalėjimas jam tūkstantį kartų priimtinesnis nei mūšio laukas. Kalėjime jo brangiai gyvybei bent jau negresia pavojus. Praktinis mirties bausmės panaikinimas karo metu, taigi ir karo veiksmų straipsnių sustabdymas, buvo baisi klaida. Dezertyrų armija

plūstelėjo į atsargos punktus arba grįžo namo, ypač 1918 m., ir padėjo suformuoti tą didžiulę nusikalstamą organizaciją, su kuria staiga susidūrėme po 1918 m. lapkričio 7 d. ir kuri sukėlė revoliuciją.

Frontas su visu tuo neturėjo nieko bendra. Natūralu, kad ten buvusieji troško taikos. Tačiau būtent šis faktas kėlė išskirtinį pavojų revoliucijai. Kai po paliaubų vokiečių kariuomenė priartėjo prie namų, nerimaujantys revoliucionieriai ir vėl ir vėl kėlė tą patį klausimą: Ką darys fronto kariai? Ar atsilaikys lauko gvardiečiai?

Tomis savaitėmis Vokietijos revoliucija buvo priversta atrodyti nuosaiki, bent jau išoriškai, jei nenorėjo rizikuoti, kad ją akimirksniu sužlugdys kelios vokiečių divizijos. Tuo metu, jei bent vienos divizijos vadas, padedamas savo ištikimos divizijos, būtų nusprendęs nuplėšti raudonus skudurus, priremti „tarybas“ prie sienos ir bet kokį pasipriešinimą palaužti tranšėjų mortyromis ir rankinėmis granatomis, ta divizija per mažiau nei keturias savaites būtų išaugusi į 60 divizijų armiją. Žydų vielų traukėjai to bijojo labiau nei ko nors kito. Būtent tam, kad to išvengtų, jie turėjo suteikti revoliucijai tam tikrą nuosaikumo aspektą. Jie negalėjo jos vadinti bolševizmu, todėl turėjo prisidengti „taikos ir tvarkos“ pretenzija. Iš čia daug svarbių nuolaidų, kreipimasis į senąją valstybės tarnybą ir senosios kariuomenės vadovus. Jų reikėjo bent kuriam laikui, ir tik tada, kai maurai atliko savo pareigą, jie [žydai] galėjo duoti jiems pelnytą smūgį, išplėšti Respubliką iš senųjų valstybės tarnautojų rankų ir atiduoti ją į revoliucinių grifų nagus.

Jie manė, kad tai vienintelis planas, kuriuo pavyks apgauti senuosius generolus ir valstybės tarnautojus ir iš anksto nuginkluoti bet kokią galimą opoziciją dėl tariamo naujojo režimo nekaltumo ir švelnumo. Praktinė patirtis parodė, kiek tai pavyko.

Tačiau revoliuciją padarė ne taikos ir tvarkos, o riaušių, vagysčių ir plėšikavimo elementai. Ir Revoliucijos raida neatitiko jų ketinimų; dėl taktinių priežasčių įvykių eigos jiems nebuvo įmanoma paaiškinti, o ir ji negalėjo tapti priimtina.

9.6 KAIRIŲJŲ PARTIJŲ BENDRADARBIAVIMAS

Socialdemokratijai pamažu augant, ji palaipsniui prarado brutalios revoliucinės partijos pobūdį. Ne todėl, kad ji siekė kokio nors kito tikslo nei revoliucija ar kad jos lyderiai turėjo kitokių ketinimų; jokiu būdu ne.

Tačiau galiausiai liko tik ketinimas – ir organas, nebetinkamas jam įgyvendinti. Dešimties milijonų partija negali įvykdyti revoliucijos. Tokiame judėjime nebėra kraštutinio aktyvumo, o tik plačios viduriniosios masės – taigi ir inercija.

Visa tai suvokdami dar karo metais, žydai sukėlė garsųjį socialdemokratijos skilimą. Tai yra: Socialdemokratų partija, prisitaikiusi prie savo masės inercijos, kaip švininis svoris kabojo ant krašto gynybos, tuo tarpu radikalūs aktyvistiniai elementai buvo iš jos ištraukti ir suformuoti į naujas agresyvias puolamąsias kolonas. Nepriklausoma partija ir Spartako lyga buvo revoliucinio marksizmo šturmo batalionai. Jų tikslas buvo sukurti fait accompli, kuriuo remdamosi socialdemokratų partijos masės, dešimtmečius tam ruošdamosi, galėtų užimti savo poziciją. Bailūs

buržua atmetė marksistus ir su jais elgėsi „en canaille“. Niekas į juos nekreipė dėmesio, puikiai žinodamas, kad savo šunišku nuolankumu senos ir nusidėvėjusios kartos atstovai nesugebės rimčiau pasipriešinti.

Kai revoliucija pavyko ir buvo sugriauti pagrindiniai senosios valstybės ramsčiai, fronto kariuomenė ėmė atrodyti kaip siaubą keliantis sfinksas, todėl teko pristabdyti natūralią revoliucijos raidą; didžioji socialdemokratų kariuomenės dalis užėmė užkariautas pozicijas, o nepriklausomų socialistų ir spartakininkų šturmo batalionai buvo nustumti į šalį.

Tačiau tai neįvyko be kovos.

Revoliuciją pradėjusios aktyvistų šturmo formuotės buvo nepatenkintos ir jautėsi išduotos. Dabar jos norėjo tęsti kovą savo sąskaita, tačiau jų nevaldomas chuliganizmas tapo odiozinis net revoliucijos laidų traukėjams. Vos viskas baigėsi, kai atsirado dvi stovyklos: taikos ir tvarkos partija ir kruvino teroro grupė. Argi ne natūralu, kad mūsų buržuazija su trenksmu perėjo į taikos ir tvarkos stovyklą? Dabar jų apgailėtinos politinės organizacijos bent kartą rado galimybę veikti, nes joms buvo paruošta dirva įgyti naują pagrindą ir taip tam tikru mastu prisijungti prie valdžios koalicijos, kurios jos nekentė, bet dar labiau bijojo. Vokietijos politinė buržuazija pasiekė didelę garbę – galėjo sėsti prie vieno stalo su prakeiktais marksizmo lyderiais ir kovoti su bolševizmu.

9.7 BURŽUAZIJOS KAPITULIACIJA

Taigi jau 1918 m. gruodžio mėn. ir 1919 m. sausio mėn. susiklostė tokia padėtis:

Revoliuciją įvykdė blogiausių elementų mažuma, kurią iš karto parėmė visos marksistinės partijos. Pati revoliucija išoriškai atrodė nuosaiki, o tai kėlė fanatiškų ekstremistų pyktį. Jie ėmė mėtyti rankines granatas ir šaudyti iš kulkosvaidžių, užimdami viešuosius pastatus ir taip keldami grėsmę nuosaikiajai revoliucijai. Siekiant užkirsti kelią tolesniam šio teroro vystymuisi, tarp naujojo režimo atstovų ir senosios tvarkos šalininkų buvo sudarytos paliaubos, kad būtų vedama bendra kova su ekstremistais. Rezultatas buvo tas, kad Respublikos priešai nustojo priešintis Respublikai kaip tokiai ir padėjo sutramdyti tuos, kurie taip pat buvo Respublikos priešai, nors ir dėl visai kitų priežasčių. Tačiau dar vienas rezultatas buvo tas, kad dabar buvo galutinai išvengta bet kokio pavojaus, kad senosios valstybės šalininkai pradės kovą prieš naująją.

Šį faktą reikia visada aiškiai įsidėmėti. Tik jį prisiminę galime suprasti, kaip buvo įmanoma, kad tauta, kurioje devyni dešimtadaliai žmonių neprisijungė prie revoliucijos, kurioje septyni dešimtadaliai ją atstūmė, o šeši dešimtadaliai jos nekentė – kaip šią revoliuciją jiems galėjo primesti likęs vienas dešimtadalis.

Pamažu spartakiadų barikadų kovotojai išsilakstė, kaip ir nacionalistai patriotai bei idealistai kitoje pusėje. Šioms dviem grupėms nuolat mažėjant, kaip visada, triumfavo viduriniosios masės. Buržuazija ir marksistai pripažino realią padėtį, ir Respublika pradėjo „konsoliduotis“. Tačiau iš pradžių tai netrukdė buržuazinėms

partijoms kurį laiką skelbti savo monarchistines idėjas, ypač per rinkimus, kuriais jos iššaukdavo praeities dvasias, kad padrąsintų ir suviliotų savo silpnapročių pasekėjus.

Sąžiningumo tai nebuvo. Savo širdyse jie jau seniai buvo nutraukę santykius su monarchija, o naujojo režimo purvas ėmė plėsti savo korupcinę įtaką buržuazinėms partijoms. Dažnas buržuazinis politikas dabar geriau jaučiasi respublikonų korupcijos purve nei griežtame užmirštos valstybės padorume.

9.8 KODĖL REVOLIUCIJA PAVYKO?

Kaip jau minėta, sunaikinus senąją kariuomenę, revoliucija privertė priverstinai sukurti naują jėgos veiksnį, kuris užtikrintų valstybės valdžią. Kaip ten bebūtų, tai ji galėjo padaryti tik laimėdama pasaulėžiūros, kuriai tiesiogiai prieštaravo, šalininkus. Tik iš šių elementų buvo galima pamažu sukurti naują kariuomenę, kuri, išoriškai apribota taikos sutartimis, vėliau dvasiškai virto naujos valstybės koncepcijos įrankiu.

Atmetus klausimą, kaip, atmetus senosios valstybės trūkumus, kurie buvo tikrosios revoliucijos priežastys, revoliucija, kaip politinis aktas, galėjo būti sėkminga, galima daryti tokias išvadas:

Ją lėmė mūsų pareigos ir paklusnumo sampratos paralyžius, ir

Ją lėmė mūsų vadinamųjų valstybę saugančių partijų bailus pasyvumas.

Prie to reikia pridurti: mūsų pareigos ir paklusnumo sampratas iš esmės paralyžiavo mūsų visiškai nenacionalinis ir grynai valstybinis auklėjimas. Iš to kyla priemonių ir tikslų supainiojimas. Pareigos sąmoningumas, pareigos vykdymas ir paklusnumas nėra savitiksliai tikslai, kaip ir valstybė nėra savitikslis. Visi jie turėtų būti naudojami kaip priemonės, palengvinančios ir užtikrinančios dvasiškai ir fiziškai vienalytės žmonių bendruomenės egzistavimą šioje žemėje. Tą valandą, kai tauta akivaizdžiai žlunga ir kai ji atrodo kaip negailestingos priespaudos auka dėl kelių niekšų elgesio, paklusti šiems žmonėms ir vykdyti savo pareigą jų atžvilgiu yra tik doktrininis formalizmas, o iš tikrųjų – gryna kvailystė. Kita vertus, paklusnumo atsisakymas ir „pareigos vykdymas“ tokiu atveju gali išgelbėti tautą nuo žlugimo. Pagal dabartinę mūsų buržuazinės valstybės sampratą, jei divizijos generolas gavo įsakymą nešaudyti, jis pasielgė klusniai, taigi teisingai nešaudydamas, nes buržuaziniame pasaulyje aklas formalus paklusnumas yra vertingesnis už tautos gyvybę. Tačiau pagal nacionalsocialistinę sampratą tokiais momentais turėtų vyrauti ne paklusnumas silpniems viršininkams, o paklusnumas nacionalinei bendruomenei. Tokią valandą į pirmą vietą iškyla asmeninės atsakomybės pareiga prieš visą tautą.

Revoliucija pavyko todėl, kad ši sąvoka mūsų tautoje – tiksliau, mūsų vyriausybėje – nustojo būti gyva ir užleido vietą kažkam, kas buvo tik formalu ir doktriniška.

Antruoju klausimu reikia pasakyti štai ką: Valstybės išsaugojimo“ partijų bailumo giluminė priežastis yra ta, kad aktyviausia ir geranoriškiausia mūsų tautos dalis žuvo kare. Be to, buržuazinės partijos, kurias galima laikyti vieninteliais

politiniais dariniais, palaikiusiais senąją valstybę, buvo įsitikinusios, kad savo principus turėtų ginti tik intelektualiniais būdais ir priemonėmis, nes fizinę jėgą naudoti leido tik valstybė. Tokia pažiūra buvo pamažu besivystančio silpnumo ir dekadanso požymis. Tačiau ji taip pat buvo beprasmiška tuo metu, kai buvo politinis priešininkas, kuris jau seniai atsisakė šios nuostatos ir, užuot tai daręs, atvirai skelbė, kad savo politinių tikslų, kai tik įmanoma, ketina siekti jėga. Kai marksizmas atsirado buržuazinės demokratijos pasaulyje kaip vienas iš jos rezultatų, buržuazinės demokratijos raginimas kovoti su marksizmu „intelektualiniais ginklais“ buvo absurdas, netrukus atnešęs skaudžių pasekmių. Marksizmas visada išpažino doktriną, kad ginklų naudojimas yra tik tikslingumo reikalas ir kad sėkmė pateisina jų naudojimą.

Ši mintis pasitvirtino 1918 m. lapkričio 7-11 d. dienomis. Marksistai tada nė kiek nesirūpino nei parlamentu, nei demokratija, tačiau savo šaukiančia ir šaudančia nusikaltėlių minia sudavė mirtiną smūgį abiem. Savaime suprantama, kad tuo pat metu buržuaziniai kalbantys klubai buvo bejėgiai.

9.9 KAPITULIACIJA PRIEŠ MARKSIZMĄ

Po revoliucijos buržuazinės partijos pakeitė savo firmos pavadinimą ir staiga vėl pasirodė, o iš tamsių rūsių ir erdvių sandėlių, kuriuose ieškojo prieglobsčio, išniro didvyriški lyderiai. Tačiau, kaip ir visi tokių institucijų atstovai, jie nepamiršo savo klaidų ir neišmoko nieko naujo. Jų politinė programa liko praeityje, nors jie ir susitaikė su naujuoju režimu. Jų tikslas buvo dalyvauti naujoje santvarkoje, o vienintelis jų ginklas kaip visada tebebuvo žodžiai.

Po revoliucijos buržuazinės partijos taip pat apgailėtinai kapituliavo prieš gatvę.

Kai buvo įvestas Respublikos apsaugos įstatymas, dauguma iš pradžių jam nepritarė. Tačiau susidūrę su 200 000 demonstruojančių marksistų, buržuaziniai „valstybininkai“ taip išsigando, kad prieš savo valią balsavo už įstatymą, nes bijojo, kad išeidami iš Reichstago įsiutusios masės gali sudaužyti jiems galvas. Deja, tai niekada neįvyko.

Ir taip naujoji valstybė vystėsi sava linkme, tarsi jokios nacionalinės opozicijos iš viso nebūtų buvę.

Vienintelės organizacijos, kurioms tuo metu užteko jėgų ir drąsos pasipriešinti marksizmui ir jo įsiutintoms masėms, pirmiausia buvo savanorių korpusai, vėliau – savigynos organizacijos, pilietinės gvardijos ir galiausiai – tradicijų lygos.

Tačiau jų egzistavimas reikšmingai nepakeitė Vokietijos istorijos eigos dėl šių priežasčių:

Kaip vadinamosios tautinės partijos neturėjo įtakos, nes neturėjo jėgos, kuri galėtų veiksmingai demonstruoti gatvėje, taip ir gynybos lygos negalėjo daryti jokios įtakos, nes neturėjo politinio idealo ir ypač dėl to, kad neturėjo realaus politinio tikslo.

Marksizmo sėkmę lėmė tobulas politinės valios ir negailestingo brutalumo derinys. Tai, kas neleido nacionalistinei Vokietijai formuoti Vokietijos raidos, buvo ryžtingo brutalios jėgos ir išmintingos politinės valios bendradarbiavimo stoka.

Kad ir kokia būtų buvusi „nacionalinių“ partijų valia, jos neturėjo jokių galių kovoti už šią valią, ypač gatvėse.

Gynybos lygos turėjo galios, jos buvo gatvės ir valstybės šeimininkės, tačiau joms trūko politinių idealų ir tikslų, dėl kurių jų pajėgos būtų galėjusios – arba galėjo – būti panaudotos vokiečių tautos labui. Abiem atvejais gudrusis žydas sugebėjo savo gudriu įtikinėjimu ir atkaklumu sustiprinti jau egzistavusią tendenciją, kad ši nelaiminga padėtis taptų nuolatinė.

Žydui pavyko pasinaudoti savo spauda, kad propaguotų mintį, jog gynybos lygos yra „nepolitinio pobūdžio“, lygiai taip pat kaip politikoje jis visada buvo pakankamai įžvalgus, kad girtų ir skatintų „grynai intelektualinį“ kovos pobūdį. Milijonai vokiečių idiotų kartojo šią nesąmonę, nė nenutuokdami, kad taip elgdamiesi jie praktiškai nusiginkluoja ir atiduoda save be jokios gynybos žydui.

9.10 BE IDĖJOS NĖRA KOVINĖS GALIOS

Tačiau tam yra ir natūralus paaiškinimas. Didžiulės, kūrybingos, atsinaujinančios idėjos trūkumas visada reiškė kovinės galios ribotumą. Įsitikinimas teise panaudoti net pačius žiauriausius ginklus visada susijęs su karštu tikėjimu pergalės būtinybe siekiant revoliucinės naujos tvarkos Žemėje.

Judėjimas, kuris nekovoja dėl tokių aukščiausių tikslų ir idealų, niekada neturės galimybės griebtis aukščiausio ginklo.

Prancūzijos revoliucijos sėkmės paslaptis buvo naujos ir didžios idėjos atsiradimas; Rusijos revoliucija už savo triumfą dėkinga idėjai. Tik idėja leido fašizmui pergalingai pajungti visą tautą visiškam atsinaujinimo procesui.

Buržuazinės partijos to nesugeba.

Ne tik buržuazinės partijos, kurios savo tikslą siejo su praeities atkūrimu, bet ir gynybinės lygos, jeigu joms apskritai rūpėjo politiniai tikslai. Jose gyvavo senieji veteranų klubai ir Kyffhaüserio tendencijos, kurios tokiu būdu padėjo politiškai apnuoginti aštriausius ginklus, kuriuos tuo metu turėjo vokiečių tauta, ir leido jiems nuskęsti respublikonų vergvaldžių rankose. Tai, kad taip elgdamiesi jie turėjo geriausių ketinimų ir, be abejo, veikė sąžiningai, nė kiek nekeičia jų veiksmų kvailumo.

Marksizmas palaipsniui įgijo įgaliojimus įgyvendinti savo valdžią reichsverui, o tada nuosekliai ir logiškai ėmėsi naikinti tas gynybines lygas, kurios atrodė tokios pavojingos. Kai kurie neapgalvoti lyderiai, nepaklusę įsakymams, buvo šaukiami į teismą ir siunčiami į kalėjimą. Tačiau visi jie gavo tai, ko nusipelnė.

9.11 LIAUDIES IDĖJOS PROPAGAVIMAS

NSDAP įkūrimas pirmą kartą inicijavo judėjimą, kuris siekė ne mechaniškai atkurti praeitį – kaip tai darė buržuazinės partijos – bet pakeisti dabartinį absurdišką valstybės mechanizmą organiška liaudies valstybe.

Nuo pat pirmos dienos jaunas judėjimas laikėsi principo, kad jo idėjos turi būti skleidžiamos intelektualiai, tačiau prireikus joms apginti bus pasitelkta raumenų jėga. Būdamas ištikimas didžiulei naujosios doktrinos svarbai, jis, savaime suprantama, tikėjo, kad jokia auka nėra per didelė, kai reikia pasiekti užsibrėžtus tikslus.

Jau pabrėžiau, kad judėjimas, skirtas žmonių širdims užkariauti, turi būti pasirengęs savo jėgomis gintis nuo priešininkų teroristinių bandymų. Kaip visada rodo pasaulio istorija, formali valstybės valdžia niekada negali palaužti pasaulėžiūros įkvėpto teroro viešpatavimo; jį gali nugalėti tik nauja ir kitokia pasaulėžiūra, kurios atstovai kaip tik yra tokie pat drąsūs ir ryžtingi. Pripažinti šį faktą biurokratiniams valstybės gynėjams visada buvo labai nemalonu, bet faktas vis dėlto lieka faktu. Valstybės valdžia gali užtikrinti taiką ir tvarką tik tada, kai valstybė įkūnija tuo metu dominuojančią pasaulėžiūrą, todėl trikdančius elementus galima traktuoti kaip pavienius nusikaltėlius, užuot laikius juos idėjos, diametraliai priešingos oficialioms pažiūroms, šalininkais. Tokiu atveju valstybė gali šimtmečius taikyti pačias žiauriausias priemones prieš ją slegiantį terorą, tačiau galiausiai visos šios priemonės žlugs, ir valstybė pasiduos.

Vokietijos valstybę stipriai užvaldė marksizmas. Per 70 kovos metų valstybė nesugebėjo užkirsti kelio šios pasaulėžiūros triumfui – net jei bausmės katorgos ir įkalinimo bausmėmis siekė tūkstančius metų ir nors prieš marksistinės pasaulėžiūros šalininkus nesuskaičiuojamais atvejais buvo taikomi kruviniausi represijų metodai. Galiausiai valstybė buvo priversta beveik visiškai kapituliuoti. (Paprasti buržuaziniai politiniai lyderiai visa tai neigia, tačiau jie neįtikinami).

Matydami, kad 1918 m. lapkričio 9 d. valstybė besąlygiškai kapituliavo prieš marksizmą, rytoj ji staiga neatsikels kaip jo nugalėtoja. Priešingai: Buržuaziniai paprasčiausieji, sėdintys ant ministrų kėdžių, šneka apie būtinybę nevaldyti prieš darbininkų valią, o sakydami „darbininkai“, jie turi omenyje marksizmą. Sutapatindami vokiečių darbininką su marksizmu, jie ne tik kalti dėl bailaus tiesos falsifikavimo, bet ir tokiu būdu bando nuslėpti savo pačių žlugimą prieš marksistinę idėją ir organizaciją.

Atsižvelgdamas į visišką dabartinės valstybės pavaldumą marksizmui, nacionalsocialistinis judėjimas jaučiasi dar labiau įpareigotas ne tik paruošti dirvą savo idėjos triumfui, bet ir prisiimti gynybą nuo internacionalo, apsvaigusio nuo savo pergalės, teroro.

9.12 GYNYBOS PAJĖGŲ POREIKIS

Jau aprašiau, kaip praktinė mūsų jauno judėjimo patirtis paskatino mus pamažu organizuoti mūsų susirinkimų gynybos sistemą. Ši pamažu įgavo apsaugos būrio, specialiai parengto tvarkai palaikyti, pobūdį ir siekė organizacinės formos.

Šis naujas darinys išoriškai gali būti panašus į vadinamąsias gynybos lygas, tačiau iš tikrųjų nėra jokio pagrindo jį lyginti.

Kaip jau buvo parodyta, Vokietijos gynybinės organizacijos neturėjo konkrečių savo politinių idėjų. Iš tikrųjų jos buvo tik savigynos lygos, daugiau ar mažiau gerai apmokytos ir organizuotos, taigi jos buvo nelegalus valstybės teisinės galios papildymas. Jų laisvųjų korpusų pobūdis kilo tik iš to, kaip jos buvo sukonstruotos, ir iš tuometinės valstybės padėties, tačiau jos tikrai negalėjo pretenduoti į šį titulą remdamosi tuo, kad buvo laisvosios formacijos kovoje už savo laisvą įsitikinimą. Ir tai nepaisant to, kad kai kurie jų lyderiai ir visi susivienijimai neabejotinai priešinosi Respublikai. Prieš kalbėdami apie politinius įsitikinimus aukštesniąja prasme, turime būti ne tik įsitikinę esamos būklės menkumu. Aukštesnieji įsitikinimai reiškia, kad žmogus turi žinių apie naują būklę, jaučia būtinybę ją įtvirtinti ir pasiryžta ją įgyvendinti kaip aukščiausią gyvenimo užduotį.

Nacionalsocialistinio judėjimo saugumo dalinius nuo visų kitų gynybos lygų skiria tai, kad mūsų formuotės jokiu būdu neturėjo ginti revoliucijos sukurtų sąlygų, o kovojo išimtinai už naująją Vokietiją.

Iš pradžių šis apsaugos būrys turėjo tik susirinkimų salės sargybos pobūdį. Pirmoji jo užduotis buvo ribota: sudaryti sąlygas mums rengti susirinkimus, kuriems priešingu atveju mūsų priešininkai būtų visiškai sutrukdę. Tuo metu šie vyrai buvo rengiami vien tik puolimui, tačiau jie nebuvo mokomi išimtinai garbinti lazdą, kaip tuomet buvo apsimetinėjama kvailuose vokiškai liaudiškuose sluoksniuose. Jie jį naudojo, nes žinojo, kad net ir didžiausią dvasią gali pakirsti lazda. Tiesą sakant, istorijoje neretai pasitaikydavo, kad kai kurie didingiausi protai žūdavo nuo smulkiausių helotų smūgių. Mūsų vyrai nežiūrėjo į smurtą kaip į savaiminį tikslą, tačiau jie gynė dvasinių tikslų pranašus nuo smurtinės prievartos. Jie taip pat suprato, kad nereikia imtis ginti valstybės, kuri negarantuoja tautos gynybos, bet, priešingai, reikia ginti tautą nuo tų, kurie grasina sunaikinti žmones ir valstybę.

Po susirinkimų salės kovų Miuncheno Hofbriuhauze, kur nedidelis skaičius mūsų saugumo karių pelnė amžiną šlovę savo didvyriškais šturmais, buvo pavadinti Sturmabteilung (SA). Kaip rodo pavadinimas, jie atstovavo tik daliai judėjimo. Jie yra viena grandis, kaip ir propaganda, spauda, švietimo institutai ir kiti partijos skyriai.

Apie tai, kaip būtina įsteigti tokią organizaciją, sužinojome ne tik iš to įsimintino susitikimo, bet ir tada, kai siekėme palaipsniui išplėsti judėjimą už Miuncheno ribų ir kitose Vokietijos dalyse. Kai tik pradėjome atrodyti pavojingi marksizmui, jie nepraleido progos bandyti užkirsti kelią bet kokiam nacionalsocialistų susirinkimui ar jį nutraukti. Savaime suprantama, kad visos marksistinės organizacijos, nesvarbu,

kokios orientacijos, visada aklai palaikė savo atstovų politiką ir veiklą. Tačiau ką galima pasakyti apie buržuazines partijas, kurios, tiems patiems marksistams privedus jas prie tylos ir daug kur nedrįsus siųsti savo kalbėtojų viešai pasirodyti, vis dėlto kvailai ir nesuprantamai džiaugėsi kiekviena mūsų nesėkme kovoje su marksizmu! Jie džiaugėsi, kad tų, kurių jie patys negalėjo nugalėti, bet buvo įveikti, negalėjome palaužti ir mes. Ką jau kalbėti apie tuos valstybės pareigūnus, policijos vadus ir net ministrus, kurie rodė skandalingą principingumo stoką, viešai prisistatydami kaip „nacionaliniai“ vyrai, tačiau ginčuose, kuriuos mes, nacionalsocialistai, turėjome su marksistais, elgėsi kaip jų pakalikai! Ką galima pasakyti apie asmenis, kurie dėl apgailėtino pagyrimo žodžio žydų laikraščiuose taip nusižemino, kad persekiojo tuos vyrus, kurių didvyriškumui vos prieš kelerius metus buvo iš dalies dėkingi už tai, kad raudonoji minia jų sudraskytų lavonų nepakabino ant stulpų!

Šie apgailėtini skaičiai kadaise privertė nepamirštamą prezidentą Pohnerį – žmogų, kurio nepalaužiamas tiesumas vertė jį nekęsti visų padugnių taip, kaip gali nekęsti tik sąžiningos širdies žmogus – pasakyti: „Aš visą gyvenimą norėjau būti pirmiausia vokietis, o tik paskui pareigūnas, ir niekada nenorėjau būti supainiotas su tomis būtybėmis, kurios tarsi oficialios prostitutės prostitucionizavosi prieš kiekvieną, kuris galėjo suvaidinti akimirkos lyderį“.

Ypač liūdna, kad dešimtys tūkstančių sąžiningų ir lojalių vokiečių valstybės tarnautojų pamažu pateko į [buržuazinių] žmonių valdžią ir pamažu užsikrėtė jų nelojalumu. Tokie žmonės su niūria neapykanta persekiojo sąžiningus valdininkus, išstumdami juos iš užimamų pareigų, tačiau savo melaginga veidmainyste prisistatydavo kaip „nacionaliniai“.

Iš tokių žmonių negalėjome tikėtis jokios paramos, ir tik labai retai ji būdavo suteikiama. Mūsų judėjimas tapo saugus ir sulaukė visuomenės dėmesio bei visuotinės pagarbos, teikiamos tiems, kurie gali apsiginti, kai yra užpuolami, tik tada, kai sukūrė savo gynybą.

9.13 KODĖL NĖRA GYNYBOS LYGŲ?

Kaip pagrindinį SA vidinės raidos principą nusprendėme, kad SA turi būti ne tik puikiai lavinama fizinio lavinimo srityje, bet ir mokoma taip, kad taptų nepalaužiamai įsitikinusi nacionalsocializmo idėjos gynėjais, ir galiausiai, kad ji turi būti auklėjama griežčiausios drausmės linkme. Ji neturėtų nieko bendra su buržuazinio tipo gynybinėmis organizacijomis ir ypač su jokiomis slaptomis organizacijomis.

Tuo metu aš griežtai pasisakiau prieš tai, kad NSDAP SA atsirastų kaip vadinamoji gynybos lyga, dėl šios priežasties:

Grynai praktiniais sumetimais neįmanoma vykdyti nacionalinio karinio rengimo pasitelkiant privačias asociacijas, nebent valstybė prie to labai prisidėtų. Kas mano kitaip, tas pervertina savo galimybes. Dabar jau visiškai neįmanoma kurti kokios nors karinės vertės organizacijų vadinamosios „savanoriškos drausmės“ principu. Čia

trūksta pagrindinės įsakymų vykdymo užtikrinimo priemonės, t. y. galios bausti. 1919 m. rudenį, o tiksliau – pavasarį, dar buvo galima burti vadinamuosius „laisvuosius korpusus“ ne tik dėl to, kad dauguma tuo metu stojančiųjų buvo išmokyti senojoje kariuomenėje, bet ir dėl to, kad tokia prievolės rūšis bent kuriam laikui suvaržydavo individą absoliučiu kariniu paklusnumu.

To visiškai trūksta dabartinėse savanoriškose „gynybos organizacijose“. Kuo didesnė lyga, tuo silpnesnė jos drausmė ir tuo mažiau galima reikalauti iš atskirų asmenų. Taigi visuma dar labiau įgaus senųjų nepolitinių kareivių ir veteranų klubų pobūdį.

Neįmanoma vykdyti savanoriško didžiųjų masių karinio rengimo, jei neužtikrinama absoliuti vadovavimo galia. Niekada neatsiras daugiau nei keli vyrai, kurie savanoriškai ir spontaniškai paklustų tokiam paklusnumui, kuris kariuomenėje laikomas savaime suprantamu ir natūraliu.

Be to, tikro mokymo neįmanoma išvystyti ten, kur yra tokios juokingai menkos priemonės, kokiomis disponuoja vadinamosios gynybos lygos. Tokios institucijos pagrindinis uždavinys turėtų būti geriausias ir patikimiausias mokymas. Po karo praėjo aštuoneri metai, ir per tą laiką nė vienas mūsų Vokietijos jaunuolis negavo jokio sistemingo mokymo. Gynybos lygos tikslas negali būti įtraukti visus tuos, kurie jau buvo apmokyti, nes tokiu atveju būtų galima matematiškai apskaičiuoti, kada paskutinis narys paliks šį susivienijimą. Net ir jauniausias 1918 m. kareivis po 20 metų nebegalės kariauti, o mes prie to momento artėjame nerimą keliančiu greičiu. Taigi kiekviena vadinamoji gynybinė lyga turi vis labiau įgauti seno kareivio klubo pobūdį. Tačiau tai negali būti prasmė ir tikslas organizacijos, kuri save vadina ne senųjų karių lyga, o gynybine asociacija – šiuo pavadinimu ji nurodo, kad savo uždaviniu laiko ne tik išsaugoti senųjų karių tradicijas ir bendrus ryšius, bet ir propaguoti karinį idealą bei įgyvendinti jį praktiškai, o tai reiškia sukurti karinį organą.

Tačiau tai reiškia, kad karinį parengimą gaus tie elementai, kurie anksčiau jo negavo, o tai praktiškai neįmanoma. Tikrų karių negalima padaryti iš vienos ar dviejų valandų mokymų per savaitę. Atsižvelgiant į nepaprastai didėjančius reikalavimus, kuriuos šiandien kiekvienam individui kelia šiuolaikinis karas, dvejų metų tarnybos laikotarpio vargu ar pakanka, kad žalias naujokas taptų apmokytu kareiviu. Visi mes, tarnaujantys lauke, matėme baisias pasekmes, kai mūsų jauniems naujokams trūko kruopštaus karinio parengimo. Savanorių būriai, kurie 15 ar 20 savaičių mokėsi pagal geležinę discipliną ir demonstravo begalinį atsidavimą, fronte pasirodė esą ne ką geresni už patrankų mėsą. Tik paskirstyti į senų ir patyrusių karių gretas, keturis ar šešis mėnesius treniruoti jaunuoliai galėjo tapti naudingais pulko nariais; vadovaujami „senių“, jie pamažu prisitaikė prie savo užduoties.

Priešingai, kaip beviltiška būtų bandyti sukurti kariuomenę vadinamuoju vienos ar dviejų valandų per savaitę mokymu, neturint jokių konkrečių vadovavimo galių ir didelių lėšų! Galbūt taip būtų galima atgaivinti senus kareivius, bet niekuomet negalima iš jaunų vyrų padaryti kareivių.

Kad tokia tvarka duoda visiškai beverčių rezultatų, rodo ir tai, jog tuo pat metu, kai šios vadinamosios savanorių gynybos lygos didelėmis pastangomis ir šauksmais, sunkumais ir sielvartu bando išauklėti ir apmokyti kelis tūkstančius geranoriškų vyrų (kiti visiškai ignoruojami) krašto gynybos tikslams, valstybė mūsų jaunuolius moko demokratinių ir pacifistinių idėjų. Taip ji atima iš milijonų ir milijonų jų prigimtinius instinktus, užnuodija jų loginį patriotizmo jausmą ir pamažu paverčia juos avių banda, kuri kantriai vykdys bet kokį savavališką įsakymą.

Taip jie paverčia juokingais visus gynybos lygų bandymus perduoti savo idėjas Vokietijos jaunimui!

Beveik dar svarbesnė yra ši aplinkybė, dėl kurios visada buvau nusistatęs prieš visus bandymus savanorių asociacijų pagrindu rengti vadinamuosius karinius mokymus:

Jei, nepaisant ką tik minėtų sunkumų, lygai kasmet pavyktų išmokyti tam tikrą skaičių vokiečių būti efektyviais kariais ne tik dėl įsitikinimų, bet ir dėl fizinio pasirengimo bei įgūdžių naudotis ginklu, rezultatas vis tiek būtų praktiškai nulinis. Tokioje valstybėje dėl visų jos tendencijų į tokį karinį ugdymą ne tik žiūrima kaip į nepageidaujamą, bet netgi teigiamai jo nekenčiama, nes jis visiškai prieštarauja jos vadovų – šios valstybės korupcionierių – vidiniams tikslams.

Bet kuriuo atveju toks rezultatas būtų bevertis valdant vyriausybėms, kurios savo veiksmais parodė, kad joms nerūpi tautos karinė galia ir jos nenori leisti apeliuoti į šią galią, išskyrus geriausiu atveju tik savo piktavališkos egzistencijos apsaugai.

Taip yra ir šiandien. Argi ne juokinga galvoti apie tai, kad Vyriausybė slapta apmokys keliasdešimt tūkstančių vyrų, kai vos prieš kelerius metus valstybė gėdingai paaukojo 8 500 000 puikiai parengtų karių! Ji ne tik nebereikalavo jų paslaugų, bet kaip padėką už jų aukas laikė juos viešai apšmeižtus! O dabar jie nori rengti karius valstybės režimui, kuris sutepė ir išplūdo mūsų šlovingiausius karius, nuplėšė medalius nuo jų krūtinių, trypė jų vėliavas ir tyčiojosi iš jų pasiekimų? O gal dabartinis režimas kada nors žengė bent vieną žingsnį, kad atkurtų senosios kariuomenės garbę ir apšauktų tuos, kurie ją naikino ir niekino? Nei kiek. Priešingai: Mes matome juos įsitaisiusius aukščiausiuose valstybės postuose. Kaip buvo pasakyta Leipcige: „Galia daro teisę“. Tačiau kadangi šiandien mūsų Respublikoje valdžia yra tų pačių žmonių, kurie įvykdė revoliuciją, rankose ir kadangi ta revoliucija yra niekingiausias išdavystės aktas visoje Vokietijos istorijoje, tikrai negali būti jokio pagrindo didinti šių veikėjų galią formuojant jauną, naują kariuomenę. Tai prieštarauja bet kokiam sveikam protui.

Kokią svarbą ši valstybė po 1918 m. revoliucijos teikė kariniam savo pozicijų sustiprinimui, aiškiai ir nedviprasmiškai rodo jos požiūris į tuo metu egzistavusias dideles savigynos organizacijas. Jos nebuvo nepageidaujamos tol, kol buvo naudingos bailiems revoliucijos padarams asmeniškai ginti. Tačiau atrodė, kad pavojus šioms būtybėms išnyksta, kai pamažu didėjo mūsų žmonių ištvirkimas. Stiprėjant tautinėms-politinėms jėgoms, gynybinės draugijos tapo nereikalingos. Todėl buvo dedamos visos pastangos jas nuginkluoti ir išardyti, kur tik įmanoma.

9.14 JOKIŲ SLAPTŲ ORGANIZACIJŲ

Istorijoje užfiksuoti tik keli kunigaikščių dėkingumo pavyzdžiai. Tačiau nėra nė vieno naujojo buržuazijos patrioto, kuris galėtų tikėtis revoliucijos žudikų, tautos grobikų ir tautos išdavikų dėkingumo. Bet kuriuo atveju, nagrinėdamas gynybos lygų kūrimo klausimą, nenustojau klausinėti: Kam aš rengiu šiuos jaunuolius? Kokiam tikslui jie bus įdarbinti, kai bus pašaukti į kariuomenę? Atsakymai į šiuos klausimus pateikia geriausią taisyklę, kuria turėtume vadovautis.

Jei dabartinė valstybė kada nors rengtų tokias pajėgas, tai niekada nebūtų daroma siekiant ginti nacionalinius interesus nuo svetimšalių, o veikiau siekiant apsaugoti vidinius tautos engėjus nuo pavojaus, kad kils visuotinis apgautos, išduotos ir parduotos tautos pykčio protrūkis.

Dėl šios priežasties NSDAP SA neturėtų būti panaši į karinę organizaciją. Ji buvo nacionalsocialistinio judėjimo gynybos ir švietimo priemonė, o jos pareigos glūdi visai kitoje sferoje nei vadinamosios gynybos lygos.

Ji taip pat neturėtų būti slapta organizacija. Slaptosios organizacijos turi tik neteisėtus tikslus. Taigi tokios organizacijos veiklos sritis neišvengiamai yra ribota. Atsižvelgiant į vokiečių tautos sukalbamumą, neįmanoma sukurti jokios didelės organizacijos, laikant ją slapta ir slepiant jos tikslus. Kiekvienas toks bandymas žlugtų tūkstantį kartų. Ne tik dėl to, kad mūsų policijos pareigūnai šiandien turi štabą pasiklausytojų ir kitokios panašios šutvės, pasirengusios už 30 sidabrinių, kaip Judas, suvaidinti išdavikus ar net sugalvoti, ką išduoti, bet ir dėl to, kad neįmanoma įpareigoti net savo pačių pasekėjų laikytis būtinos tylos. Tik labai mažos grupės gali tapti tikromis slaptosiomis draugijomis, ir tai tik po daugelio metų atsijojimo. Tačiau pats tokių grupių mažumas atima iš jų vertę nacionalsocialistiniam judėjimui. Mums tada ir dabar reikia ne 100 ar 200 neatsargių sąmokslininkų, o 1 00 000 fanatiškų kovotojų už mūsų pasaulėžiūrą. Darbas turi būti atliekamas ne per slaptas grupes, bet per grėsmingas masines demonstracijas viešumoje. Dūriais, nuodais ir pistoletais negalima nutiesti kelio judėjimo pažangai, tai galima padaryti tik užkariavus gatves. Turime parodyti marksizmui, kad nacionalsocializmas ateityje taps gatvės šeimininku, kaip vieną dieną taps ir valstybės šeimininku.

Dabartinis slaptųjų organizacijų pavojus slypi tame, kad jų nariai dažnai visiškai nesupranta savo užduoties didingumo ir yra linkę manyti, kad tautos likimą gali palankiai nulemti viena žmogžudystė. Toks įsitikinimas gali rasti istorinį pateisinimą apeliuojant į atvejus, kai tauta kentėjo nuo kokio nors engėjo, kuris tuo pat metu buvo genialus žmogus ir kurio nepaprasta asmenybė garantavo vidinį tvirtumą ir bauginančią jo padėties priespaudą, tironiją. Tokiais atvejais staiga gali atsirasti pasiaukojantis žmogus, pasiruošęs įsmeigti mirtinai pavojingą plieną į nekenčiamo asmens širdį. Ir tik smulkaus niekšo su bloga sąžine respublikoniški jausmai tokį poelgį vertintų kaip pasibjaurėtiną. Tačiau didžiausias mūsų tautos laisvės poetas išdrįso šlovinti tokį veiksmą, savo „Tell“.

1919-1920 m. buvo pavojus, kad slaptųjų organizacijų nariai, veikiami didžiųjų istorinių pavyzdžių ir prislėgti tautos nelaimių milžiniškumo, gali mėginti atkeršyti savo krašto griovėjams, manydami, kad taip baigsis tautų vargai. Visi tokie bandymai buvo visiška kvailystė, nes marksizmo triumfą lėmė ne vieno nepaprasto žmogaus išskirtinis genijus, o neišmatuojama buržuazinio pasaulio nekompetencija ir bailus pralaimėjimas. Griežčiausia kritika, kurią galima išsakyti mūsų buržuazijai, yra ta, kad ji pasidavė revoliucijai, nors ji nesukūrė nė vieno didžio lyderio. Suprantama kapituliuoti prieš Robespjerą, Dantoną ar Maratą, tačiau visiškai skandalinga buvo šliaužti prieš sudžiūvusį Šaidemaną, nutukusį poną Erzbergerį, Frydrichą Ebertą ir nesuskaičiuojamą daugybę kitų politinių nykštukų. Nebuvo nė vieno žmogaus, kurį būtų galima laikyti genialiu revoliucionieriumi, ir čia slypėjo šalies nelaimė. Tai buvo tik revoliuciniai kirminai, kupriniai spartakistai, dideli ir maži. Nuslopinti bet kurį iš jų būtų buvę nereikšminga; vienintelis rezultatas būtų buvęs tas, kad jų vietą būtų pasirengę užimti keli kiti kraujasiurbiai, tokie pat riebūs ir ištroškę.

Tais metais turėjome griežtai kovoti su idėja, kurios ištakos ir pagrindai priklauso nuo didžių istorinių asmenybių, bet kuri buvo netinkama mūsų niekingam laikmečiui.

Tą patį galima pasakyti ir apie vadinamųjų nacionalinių išdavikų šalinimą. Juokingai nelogiška šaudyti vargšą nelaimėlį, išdavusį priešui haubicos poziciją, kai tuo tarpu aukščiausius valdžios postus užima niekšai, pardavę visą Reichą, ant kurių sąžinės guli dviejų milijonų veltui paaukotų vyrų mirtis, kurie atsakingi už milijonus kare suluošintų žmonių ir kurie vis dėlto tęsia savo respublikoniškus verslo sandorius. Nesąmonė šalinti smulkiuosius išdavikus valstybėje, kurios valdžia atleido didžiuosius išdavikus nuo bet kokios bausmės. Tuomet gali lengvai atsitikti, kad vieną dieną sąžiningas idealistas – kuris iš patriotizmo pašalina kokį nors apgailėtiną ginklų informatorių – dabar gali būti pareikalautas atsakyti iš pagrindinių šalies išdavikų. Taigi kyla svarbus klausimas: Ar kokį nors mažą išdavikišką padarą turėtų pašalinti kitas toks pat padaras, ar idealistas? Pirmuoju atveju sėkmė abejotina, o poelgis vėliau beveik neabejotinai būtų atskleistas; antruoju atveju pašalinamas smulkus niekšelis, o nepakeičiamo idealisto gyvybei iškyla pavojus.

Mano nuomone, smulkių vagišių nereikėtų kabinti, o didelius paleisti į laisvę. Vieną dieną nacionalinis tribunolas turės teisti ir nuteisti apie dešimt tūkstančių organizatorių, atsakingų už nusikalstamą lapkričio išdavystę ir visas iš to kilusias pasekmes. Toks pavyzdys kartą ir visiems laikams duos reikiamą pamoką tiems menkiems ginklų išdavikams.

Remdamasis šiais sumetimais, griežtai uždraudžiau bet kokį dalyvavimą slaptose draugijose ir pasirūpinau, kad SA neįgytų tokio pobūdžio. Tais metais nacionalsocialistinį judėjimą laikiau atokiau nuo tų eksperimentų, kurių ėmėsi idealistiškai nusiteikę jauni vokiečiai, tapę savo pačių aukomis, nes nesugebėjo nė kiek padėti savo Tėvynės likimui.

9.15 SA MOKYMAS

Taigi, jei SA negali būti nei karinė gynybos organizacija, nei slapta draugija, darytinos tokios išvados:

Jos mokymas turi būti organizuojamas ne kariniu, o partinio tikslingumo požiūriu.

Matant, kad jos nariai turi praeiti gerą fizinį parengimą, pagrindinis dėmesys turi būti skiriamas ne kariniams mokymams, o lengvajai atletikai. Boksą ir džiudžitsu visada laikiau svarbesniais už prastesnį – ir vidutinišką – šaudymo iš šautuvo mokymą. Jei vokiečių tautai būtų duota 6 milijonai nepriekaištingai atletiškai parengtų jaunuolių, kuriems būtų įdiegta karšta meilė tėvynei ir pasirengimas imtis iniciatyvos kovoje, nacionalinė valstybė, esant reikalui ir tam tikroms išankstinėms sąlygoms, per dvejus metus iš jų galėtų sukurti kariuomenę. Šiandien tai galėtų padaryti tik reichsveras, o ne gynybos lyga, kuri visada viską daro pusiau. Fizinis parengimas turi ugdyti individo įsitikinimą savo pranašumu ir suteikti jam pasitikėjimo savimi, kuris visada grindžiamas tik savo galių suvokimu; jis taip pat turi ugdyti tą atletišką vikrumą, kuris gali pasitarnauti kaip gynybinis judėjimo ginklas.

Siekiant apsaugoti SA nuo bet kokio polinkio į slaptumą, ne tik jos uniforma turi būti visiems iš karto atpažįstama, bet ir gausi narystė turi demonstruoti judėjimo kryptį ir būti žinoma visai visuomenei.

Ji neturi rengti slaptų susirinkimų, bet turi žygiuoti atvirai ir taip savo veiksmais nutraukti visas legendas apie „slaptą organizaciją“. Kad išvengtume visų pagundų ieškoti išeities smulkiuose sąmoksluose, nuo pat pradžių turėjome skiepyti didžiąją judėjimo idėją ir taip kruopščiai ugdyti jo narius ginti šią idėją, kad jų akiratis išsiplėtė; individas jau nebelaikė savo misija pašalinti vieną ar kitą niekšą, bet kovoti už naujos nacionalsocialistinės liaudies valstybės sukūrimą. Taip kova prieš dabartinę valstybę tapo aukštesne už smulkų kerštą ir smulkius sąmokslus ir buvo pakylėta iki kovos už pasaulėžiūrą, karo už marksizmo ir jo organizacijos sunaikinimą.

SA organizacijos forma, taip pat jos uniforma ir ekipuotė turėjo atitikti kitokius nei senosios kariuomenės modelius; veikiau jie turėjo būti pritaikyti funkciniams poreikiams.

9.16 PIRMASIS ŽYGIS MIUNCHENE

Šių idėjų laikiausi 1920 ir 1921 m. Stengiausi jas palaipsniui įdiegti į jauną organizaciją, todėl 1922 m. vasaros viduryje turėjome įspūdingą būrių skaičių. Iki 1922 m. vėlyvo rudens šios formuotės gavo savo išskirtines uniformas. Vėliau SA formavimuisi itin svarbūs pasirodė trys įvykiai.

Didžioji masinė visų patriotinių grupių demonstracija prieš Respublikos apsaugos įstatymą, surengta 1922 m. vasaros pabaigoje Miuncheno Konigsplatz aikštėje.

Miuncheno patriotinės grupės ragino surengti didelę demonstraciją, protestuojant prieš įstatymo įvedimą. Joje dalyvavo ir nacionalsocialistų judėjimas. Partijos eisenai vadovavo šeši Miuncheno blokai, o paskui juos ėjo politiniai partijos skyriai. Kartu žygiavo du orkestrai, buvo nešama apie 15 vėliavų. Kai nacionalsocialistai atvyko į pusiau užpildytą aikštę, vėliavos neplevėsavo, tačiau mūsų įėjimas sukėlė begalinį entuziazmą. Man pačiam teko garbė būti vienu iš kalbėtojų, kurie kreipėsi į maždaug 60 000 žmonių minią.

Mitingas buvo nepaprastai sėkmingas, ypač dėl to, kad pirmą kartą įrodė, jog nacionalistai Miunchene gali žygiuoti gatvėmis, nepaisydami raudonųjų grasinimų. Raudonieji respublikonų gynybos būriai bandė terorizuoti žygiuojančias kolonas, tačiau SA būriai per kelias minutes juos išsklaidė ir išsiuntė su kraujuojančiomis kaukolėmis. Tada nacionalsocialistų judėjimas pirmą kartą parodė, kad ateityje yra pasiryžęs pasinaudoti teise į gatves ir taip atimti šią monopoliją iš tarptautinių išdavikų ir liaudies priešų.

Tos dienos rezultatas buvo neginčijamas įrodymas, kad mūsų idėjos dėl SA struktūros buvo teisingos tiek psichologiniu, tiek organizaciniu požiūriu.

Remiantis šia sėkme, verbavimas vyko taip sparčiai, kad per kelias savaites Miuncheno blokų skaičius padvigubėjo.

9.17 Žygis Koburge

1922 m. spalio mėn. žygis prie Koburgo.

Tautininkų draugijos nusprendė surengti vadinamąją „vokiečių dieną“ Koburge. Buvau pakviestas dalyvauti, pasiūlius atsivežti palydą. Šį prašymą, kurį gavau 11 val. Per valandą buvo pasirengta mūsų dalyvavimui šioje „Vokiečių dienoje“. Savo „palyda“ pasirinkau 800 SA vyrų, kurie buvo suskirstyti į maždaug 14 blokų ir turėjo būti atvežti specialiu traukiniu iš Miuncheno į tą mažą miestelį, tapusį Bavarija. Panašūs įsakymai buvo duoti ir kitoms nacionalsocialistų SA grupėms, kurios tuo tarpu buvo suformuotos kitose vietose.

Tai buvo pirmas kartas, kai toks specialus traukinys važiavo Vokietijoje. Visose vietose, kur prie mūsų traukinio prisijungė nauji SA nariai, buvo sukelta sensacija. Daugelis žmonių niekada nebuvo matę mūsų vėliavos; ji padarė labai didelį įspūdį.

Kai atvykome į Koburgo stotį, mus priėmė „Vokietijos dienos“ organizacinio komiteto atstovai. Jie pranešė, kad su vietinėmis profesinėmis sąjungomis, t. y. Nepriklausoma ir Komunistų partijomis, yra „susitarę“, jog į miestą neturėtume įžengti su išskleistomis vėliavomis ar grojant mūsų orkestrui (su mumis buvo 42 žmonių orkestras) ir kad neturėtume žygiuoti vientisa kolona.

Aš iš karto atmečiau šias gėdingas sąlygas ir netrukau pareikšti šiems renginį organizavusiems ponams, kaip mane nustebino, kad jie derėjosi su tokiais žmonėmis ir su jais susitarė. Tada paskelbiau, kad SA tuoj pat įžygiuos į miestą kuopos sąstatu, plevėsuojant mūsų vėliavoms ir grojant orkestrui.

Būtent taip ir įvyko.

Kai atvykome į stoties kiemą, mus pasitiko kelių tūkstančių vytis ir šaukti mėgstanti minia. ‚Žudikai', ‚banditai', ‚plėšikai', ‚nusikaltėliai' – tokiais vardais mus apipylė šie pavyzdingi Vokietijos Respublikos įkūrėjai. Jaunoji SA buvo sektinas tvarkos pavyzdys; blokai susirikiavo aikštėje priešais stotį ir iš pradžių nekreipė dėmesio į vulgarius įžeidinėjimus. Susirūpinusi policija nuvedė mus ne į paskirtas patalpas Koburgo – mums visai nepažįstamo miesto – pakraštyje, bet į miesto centre esantį „Hotbrauhaus Keller". Į dešinę ir į kairę nuo mūsų eisenos nuolat stiprėjo lydinčios minios keliamas triukšmas. Vos paskutinis blokas įžengė į Kellerio kiemą, kai didžiulė masė, beprotiškai šaukdama, puolė mus gaudyti. Kad to išvengtų, policija uždarė Kellerį. Matydamas, kad padėtis nepavydėtina, atkreipiau SA dėmesį ir tada paprašiau policijos nedelsiant atidaryti vartus. Po ilgų dvejonių jie sutiko.

Dabar žygiavome atgal tuo pačiu keliu, kuriuo atėjome, link savo kvartalo, o ten turėjome užimti poziciją. Kadangi jų šūksniai ir riksmai nesugebėjo sutrikdyti mūsų vyrų ramybės, tie tikrojo socializmo, lygybės ir brolybės čempionai dabar ėmėsi mėtyti akmenis. Tai išbaigė mūsų kantrybę, ir dešimt minučių į dešinę ir į kairę krito triuškinanti smūgių kruša. Po penkiolikos minučių gatvėje nebebuvo matyti raudonųjų.

Vakare įvyko rimtesnių susirėmimų. SA patruliai rado keletą nacionalsocialistų, kurie buvo užpulti vieni ir buvo baisios būklės. Po to mes greitai susidorojome su savo priešininkais. Iki kitos dienos ryto raudonasis teroras, jau kelerius metus kankinęs Koburgą, buvo galutinai sutriuškintas.

Su tipišku marksistiškai-žydišku melu gatvėse rankomis buvo platinami lapeliai, raginantys visus „tarptautinio proletariato bičiulius ir bendražygius" grįžti į gatvę. Visiškai iškreipdami faktus, jie skelbė, kad mūsų „žudikų būrys" pradėjo „naikinamąjį karą prieš taikius Koburgo darbininkus". Tą dieną 13.30 val.

Įvyks „didelė liaudies demonstracija", į kurią, kaip tikėtasi, susirinks dešimtys tūkstančių darbininkų iš viso rajono. Buvau pasiryžęs galutinai sutriuškinti šį raudonąjį terorą, todėl sukviečiau SA, kurių skaičius išaugo iki 1 500 vyrų, susitikti 12.00 val. Nusprendžiau su šiais vyrais žygiuoti į Koburgo tvirtovę, kirsdamas didžiąją aikštę, kurioje turėjo vykti raudonųjų demonstracija. Norėjau pažiūrėti, ar jie vėl bandys mus pulti.

Įžengę į aikštę pamatėme, kad vietoj skelbtų dešimties tūkstančių žmonių buvo tik keli šimtai. Mums artėjant jie dažniausiai tylėjo, o kai kurie pabėgo. Tik tam tikrose kelio vietose raudonieji kariai – atvykę iš išorės ir mūsų dar nepažįstantys – vėl bandė mus įkyrėti; bet keli kumščiai nutraukė jų entuziazmą. Ir dabar buvo galima matyti, kaip išsigandę ir įbauginti gyventojai pamažu atsibudo, atgavo drąsą ir šaukė mums linkėjimus. Vakare, mums grįžtant atgal, daugelyje vietų kilo spontaniškas džiūgavimas.

Stotyje geležinkelininkai staiga mums pranešė, kad mūsų traukinys nevažiuos. Po to kai kuriems žygeiviams pranešiau, kad tokiu atveju surinksiu visus raudonuosius bosus, kurie paklius į mūsų rankas, kad traukinį vairuosime patys, į lokomotyvą ir kiekvieno vagono bagažo skyrių pasiimdami po kelias dešimtis šios tarptautinio solidarumo brolijos narių. Nepamiršau šiems ponams paminėti, kad tokia kelionė neabejotinai bus labai rizikingas nuotykis ir kad mes visi galime susilaužyti kaklus. Tačiau paguoda būtų žinoti, kad į Užjūrį keliausime ne vieni, o lygiai ir broliškai su raudonaisiais ponais.

Po to traukinys išvyko punktualiai, ir kitą rytą sveiki ir gyvi atvykome į Miuncheną.

Taip pirmą kartą nuo 1914 m. buvo atkurta visų Koburgo piliečių lygybė prieš įstatymą. Net jei šiandien koks nors aukštesnio rango pareigūnas ir tvirtintų, kad valstybė gina savo piliečių gyvybes, anais laikais taip tikrai nebuvo; tuomet piliečiai turėjo gintis patys nuo dabartinės valstybės atstovų.

9.18 SA SĖKMINGAI VEIKIA KAIP KOVOS ORGANIZACIJA

Iš pradžių nebuvo galima iki galo įvertinti tos dienos pasekmių svarbos. Pergalę iškovojusios SA pasitikėjimas savimi gerokai sustiprėjo, kaip ir tikėjimas savo lyderiais. Mūsų amžininkai ėmė kreipti į mus ypatingą dėmesį, ir daugelis pirmą kartą pripažino nacionalsocialistų judėjimą kaip instituciją, kuri, tikėtina, turėjo padaryti tinkamą galą marksistinei beprotybei.

Tik demokratai apgailestavo, kad mes nedrįsome leisti, jog mums būtų praskeltos kaukolės, ir kad demokratinėje Respublikoje turėjome drąsos į brutalų išpuolį atsakyti kumščiais ir lazdomis, o ne pacifistinėmis skanduotėmis.

Apskritai, kaip visada, buržuazinė spauda buvo iš dalies prislėgta, iš dalies paniekinta. Tik keli padorūs laikraščiai išreiškė pasitenkinimą, kad bent kas nors išdrįso susidoroti su marksistinių banditų rankų darbu.

O pačiame Koburge bent dalis marksistų darbininkų – kuriuos galima laikyti suklaidintais – iš nacionalsocialistų kumščių smūgių sužinojo, kad šie darbininkai taip pat kovoja už idealus, nes patirtis rodo, kad žmonės kovoja tik už tai, kuo tiki ir ką myli.

Vis dėlto daugiausia naudos iš to turėjo pati SA. Ji taip sparčiai gausėjo, kad 1923 m. sausio 27 d. partijos dieną vėliavos įžiebimo ceremonijoje dalyvavo apie 6000 vyrų, o pirmieji blokai buvo visiškai apsirengę naujomis uniformomis.

Mūsų Koburgo patirtis parodė, kaip svarbu įvesti vieną išskirtinę SA uniformą ne tik siekiant sustiprinti esprit de corps, bet ir išvengti painiavos bei neatpažinimo pavojaus. Iki tol jie dėvėjo tik antpečius, o dabar prie jų buvo pridėta striukė ir gerai žinoma kepurė.

Be to, Koburgo patirtis lėmė mūsų pasiryžimą nutraukti raudonąjį terorą visose tose vietovėse, kur daugelį metų jis trukdė kitų pažiūrų žmonėms rengti susirinkimus,

ir mes pradėjome atkurti susirinkimų laisvę. Nuo to laiko tokiose vietose rinkdavosi nacionalsocialistų batalionai, ir pamažu Bavarijos raudonosios citadelės viena po kitos pasidavė nacionalsocialistų propagandai. SA vis geriau įvaldė savo užduotį ir taip vis labiau prarado betikslio ir negyvo gynybinio judėjimo požymius ir pakilo iki gyvos organizacijos, kovojančios už naujos Vokietijos valstybės sukūrimą, lygio.

Ši logiška raida tęsėsi iki 1923 m. kovo mėn. Tuomet įvyko įvykis, privertęs mane nukreipti judėjimą nuo ankstesnės krypties ir įvesti kai kuriuos pakeitimus.

9.19 1923 metų pabaiga

Pirmaisiais 1923 m. mėnesiais Prancūzijos įvykdyta Rūro srities okupacija turėjo didelę reikšmę SA plėtrai.

Dar negalima, o ir nebūtų naudinga tautai, atvirai rašyti ar kalbėti šia tema. Kalbėsiu apie tai tik tiek, kiek šis klausimas buvo nagrinėjamas viešose diskusijose ir taip tapo visuotinai žinomas.

Rūro okupacija, kuri mums nebuvo staigmena, suteikė pagrindo tikėtis, kad pagaliau atsisakysime savo bailumo ir paklusnumo politikos, taip duodami konkrečią užduotį gynybos lygoms.

SA, kurioje dabar buvo keli tūkstančiai stiprių jaunų vyrų, taip pat negalėjo būti neįtraukta į šią nacionalinę tarnybą. Per 1923 m. pavasarį ir vasarą ji buvo pertvarkyta į kovinę karinę organizaciją. Tai lėmė vėlesnę 1923 m. raidą, kiek ji paveikė mūsų judėjimą.

Plačiau apie 1923 m. įvykius kalbėsiu kitoje vietoje. Čia tik konstatuosiu, kad SA transformacija tuo metu būtų buvusi žalinga judėjimo interesams, jei nebūtų buvusios įgyvendintos sąlygos, paskatinusios šiuos pokyčius, - būtent aktyvaus pasipriešinimo Prancūzijai atnaujinimas.

1923 m. pabaiga, kad ir kokia baisi iš pirmo žvilgsnio atrodytų, aukštesniu požiūriu buvo beveik būtinybė, nes, atsižvelgiant į Vokietijos Reicho vyriausybės požiūrį, ji užbaigė judėjimui žalingą SA pertvarką. Kartu jis sukūrė galimybę, kad kada nors galėsime jį atkurti iš to taško, nuo kurio buvome nukrypę.

9.20 1925 M. NAUJOJI SA

1925 m. iš naujo įkurta NSDAP turėjo pertvarkyti ir perauklėti savo SA pagal pirmiau minėtus principus. Ji turi grįžti prie sveikų pirminių idėjų ir vėl laikyti savo svarbiausiu uždaviniu – sukurti SA instrumentą, kuris padėtų vykdyti ir stiprinti judėjimą pasaulėžiūrų kovoje.

Negalima leisti, kad SA nusmuktų iki tam tikros gynybos lygos ar slaptos organizacijos lygio; vietoj to ji turi tapti šimtų tūkstančių vyrų avangardu, pasisakančiu už nacionalsocialistinį – taigi liaudišką – idealą.

10 SKYRIUS – FEDERALIZMO KAUKĖ

1919 m. žiemą, o dar labiau 1920 m. pavasarį ir vasarą jaunoji partija jautėsi privalanti užimti tvirtą poziciją klausimu, kuris jau karo metu tapo gana rimtas. Pirmajame [šios knygos] tome trumpai aprašiau tam tikrus faktus, kurių buvau asmeninis liudininkas ir kurie grėsė Vokietijos žlugimu. Užsiminiau apie ypatingą propagandą, kurią nukreipė anglai ir prancūzai, siekdami vėl atverti tarp Šiaurės ir Pietų [Vokietijos] buvusią prarają. 1915 m. pavasarį pasirodė pirmoji sistemingai leidžiamų lapelių serija, kuria buvo siekiama sužadinti jausmus, nukreiptus prieš Prūsiją, kaip vienintelę karo kaltininkę. Iki 1916 m. ši sistema buvo ištobulinta, tokia pat gudri, kaip ir begėdiška. Apeliuodama į žemiausius žmogaus instinktus, ši pietų vokiečių agitacija prieš šiaurės vokiečius netrukus pradėjo duoti vaisių.

10.1 ANTI-PRŪSIŠKA NEAPYKANTA KAIP DIVERSINIS MANEVRAS

Vyriausybės ir kariuomenės pareigūnai – tiksliau, jų Bavarijos štabų biurai – nusipelnė priekaištų, kad aklai aplaidžiai nevykdė savo pareigų ir nesiėmė reikiamų priemonių šiai akcijai atremti. Nieko nebuvo padaryta! Atvirkščiai, kai kuriuose sluoksniuose tai net neatrodė nepageidautina, ir tikriausiai jie buvo pakankamai trumparegiški, kad manytų, jog tokia propaganda gali padėti Vokietijos suvienijimo raidai ir net automatiškai paskatinti federacinių jėgų stiprėjimą.

Vargu ar kada nors istorijoje toks piktybiškas neveiklumas sukėlė daugiau blogų padarinių. Mėginimas susilpninti Prūsiją paveikė visą Vokietiją. Jis paspartino ne tik Vokietijos, bet dar labiau atskirų valstybių žlugimą.

Revoliucija prieš karališkuosius rūmus pirmiausia įsiplieskė tame mieste, kuriame dirbtinai sukelta neapykanta Prūsijai siautėjo aršiausiai.

Būtų klaidinga manyti, kad antiprūsiškas nuotaikas sukėlė vien tik priešo propaganda ir kad nebuvo jokių tai pateisinančių priežasčių. Neįtikėtinas mūsų karo ekonomikos organizavimo būdas ir absoliučiai beprotiška centralizacijos sistema, varžanti ir išnaudojanti visą Reichą, sudarė pagrindinį pagrindą antiprūsiškoms nuotaikoms kilti. Vidutinis pilietis žiūrėjo į karo draugijas – visų jų būstinės buvo Berlyne – kaip į tapačias Berlynui, o pats Berlynas – kaip į tapatų Prūsijai. Žmogus nežinojo, kad šių plėšikiškų institucijų, vadinamų karo draugijomis, organizatoriai nebuvo nei berlyniečiai, nei prūsai, ir net visai ne vokiečiai. Žmonės matė tik didžiules tos nekenčiamos Reicho sostinės institucijos ydas ir nuolatinius kėsinimosi į ją atvejus, ir natūraliai nukreipė savo pyktį tiek į Berlyną, tiek į Prūsiją – juo labiau kad tam tikruose sluoksniuose dėl to nieko nebuvo daroma, o netgi slapta ir džiaugsmingai pritariama.

Žydas buvo pernelyg įžvalgus, kad nesuprastų, jog gėdinga kampanija, kurią jis, prisidengęs karo draugijų priedanga, surengė vokiečių tautai apiplėšti, sukels ir

galiausiai privalės sukelti pasipriešinimą. Bet kol ji nesiveržė tiesiai jam pačiam į gerklę, jis neturėjo pagrindo jos bijoti. Todėl jis nusprendė, kad geriausias būdas užkirsti kelią nevilties ir pasipiktinimo apimtų masių sprogimui – sukelti jų įniršį kitur ir taip jį nukreipti.

Tegul Bavarija kariauja kiek nori su Prūsija, o Prūsija su Bavarija; kuo daugiau, tuo geriau! Aršiausia kova tarp jų reiškė saugiausią taiką žydui. Taip visuomenės dėmesys buvo visiškai nukreiptas nuo šios tarptautinės tautų lervos; iš tiesų jis buvo beveik pamirštas. Jei iškildavo pavojus, kad blaiviai mąstantys žmonės, kurių Bavarijoje, kaip ir kitur, yra daug, gali pareikalauti supratimo, apmąstymų ir santūrumo, taip nuramindami pasipiktinimą, Berlyno žydui tereikėdavo surengti naują provokaciją ir laukti rezultatų. Akimirksniu visi tie, kurie pelnėsi iš Šiaurės ir Pietų konflikto, vėl pakurstė pasipiktinimo liepsnas, kol jos įsiplieskė.

Tai buvo įžvalgus ir meistriškas žydų žaidimas, kuriuo jie siekė užimti ir atitraukti įvairių vokiečių tautos sluoksnių dėmesį, kad galėtų juos dar labiau apiplėšti.

Tada prasidėjo revoliucija.

10.2 KURTAS EISNERIS, „BAVARŲ PARTIKULIARAS

Iki 1918 m. – tiksliau, iki tų metų lapkričio – vidutinis žmogus, ypač žemesnioji vidurinioji klasė ir darbininkai, nesuprato, kas vyksta, ir nesuvokė, kokių neišvengiamų pasekmių, ypač Bavarijai, turės šis vokiečių tarpusavio ginčas. Tačiau bent jau tie skyriai, kurie save vadino „nacionalistais“, turėjo suvokti dalykus tą dieną, kai prasidėjo revoliucija. Tą akimirką, kai akcija pavyko, revoliucijos Bavarijoje lyderis ir organizatorius tapo „bavarų“ interesų gynėju. Tarptautinis žydas Kurtas Eisneris (Kurt Eisner) ėmė nuteikinėti Bavariją prieš Prūsiją. Šis rytietis buvo kone paskutinis žmogus, tinkamas ginti Bavarijos interesus.

Dirbdamas bulvariniu žurnalistu, jis klajojo po visą Vokietiją, ir Bavarijos gerovė jam buvo visiškai abejinga.

Sąmoningai suteikdamas Bavarijos revoliuciniam sukilimui puolimo prieš Reichą pobūdį, Kurtas Eisneris veikė visai ne dėl Bavarijos interesų, o veikiau kaip žydijos atstovas.

Jis pasinaudojo Bavarijoje egzistuojančiais instinktais ir antipatijomis kaip priemone dar lengviau suskaldyti Vokietiją. Tada suskaldytas Reichas būtų lengvai tapęs bolševizmo auka.

Jo taktika buvo tęsiama kurį laiką po jo mirties. Marksistai, kurie visada tyčiojosi iš atskirų Vokietijos žemių ir jų kunigaikščių bei juos išnaudojo, dabar staiga pasirodė kaip „nepriklausoma partija“ ir kreipėsi į jausmus ir instinktus, kurių stipriausios šaknys glūdėjo karališkuosiuose rūmuose ir atskirose žemėse.

Bavarijos tarybų respublikos kova su kariniais kontingentais, pasiųstais išlaisvinti Bavarijos, propagandoje buvo pristatoma kaip „Bavarijos darbininkų kova“

su „prūsiškuoju militarizmu“. Tai paaiškina, kodėl Miunchene tarybų respublikos slopinimas neturėjo tokio pat poveikio kaip kituose Vokietijos rajonuose; užuot atvedęs mases į protą, jis sukėlė dar didesnį kartėlį ir pyktį Prūsijai.

Bolševikų agitatorių menas vaizduoti tarybų respublikos likvidavimą kaip prūsiškojo militarizmo pergalę prieš „antimilitaristinę“ ir „antiprūsišką“ Bavarijos liaudį davė gausių vaisių.

Jei Kurtas Eisneris po rinkimų į Bavarijos įstatymų leidžiamąjį seimą Miunchene neturėjo nė 10 000 šalininkų, o Komunistų partija – mažiau nei 3 000, tai po Respublikos žlugimo abi partijos kartu pelnė beveik 100 000 rinkėjų.

10.3 MANO KOVA SU ANTI-PRŪSIŠKA NEAPYKANTA

Būtent tada aš asmeniškai pradėjau kovoti su beprotišku vokiečių tautos kurstymu prieš ją pačią.

Manau, kad niekada gyvenime nesiėmiau nepopuliaresnės užduoties nei tada, kai ėmiausi kovoti su antiprūsišku kurstymu. Net sovietmečiu Miunchene buvo rengiami dideli vieši susirinkimai, kuriuose neapykanta likusiai Vokietijai, o ypač Prūsijai, buvo kurstoma taip, kad šiaurės vokietis, dalyvaudamas tokiame susirinkime, būtų rizikavęs gyvybe. Šie susirinkimai dažnai baigdavosi beprotiškais šūksniais: „Šalin Prūsiją!“ „Šalin Prūsiją!“ „Karas prieš Prūsiją!“ Šį jausmą Reichstage išreiškė vienas itin ryškus Bavarijos suverenių teisių gynėjas, sakydamas: „Verčiau mirti kaip bavarui, nei supūti kaip prūsui.“

Reikėtų išgyventi kai kuriuos to meto susirinkimus, kad suprastum, ką reiškė, kai pirmą kartą, apsuptas tik saujelės draugų, pakėliau balsą prieš šią beprotybę Miuncheno Löwenbräukellerio susirinkime. Šalia manęs stovėjo keli mano karo draugai, ir nesunku įsivaizduoti, kaip mes jautėmės, kai ta minia, praradusi bet kokį protą, rėkė ant mūsų ir grasino mus nužudyti. Ta pati minia didžiąja dalimi buvo saugiai įsitaisiusi atsargos postuose arba šlaistėsi namuose kaip dezertyrai ir veltėdžiai, net kai mes gynėme Tėvynę. Be abejo, tokios scenos man išėjo į naudą, nes mano nedidelis bendražygių būrys pirmą kartą pasijuto visiškai vieningas su manimi ir noriai prisiekė gyventi ar mirti šalia manęs.

Šios kovos, kurios nuolat kartojosi 1919 m., atrodė, kad netrukus, prasidėjus 1920 m., tapo aštresnės. Buvo susirinkimų! Ypač prisimenu vieną susirinkimą Vagnerio salėje Sonnenstrasse gatvėje Miunchene, per kurį mano grupei, dabar jau gerokai padidėjusiai, teko gintis nuo smurtinių išpuolių. Neretai dešimtys mano pasekėjų būdavo užgauliojami, mėtomi ant grindų ir trypiami kojomis, o galiausiai iš salės būdavo išmetami daugiau negyvi nei gyvi.

Kovą, kurios ėmiausi iš pradžių vienas, o vėliau remiamas savo karo draugų, dabar tęsė jaunasis judėjimas, kaip, galima sakyti, ir šventą misiją.

Didžiuojuosi, kad šiandien galiu pasakyti, jog mes – priklausomai beveik vien nuo mūsų bavarų pasekėjų – buvome atsakingi už tai, kad lėtai, bet užtikrintai baigėsi

ši kvailybės ir išdavystės koalicija. Sakau kvailystės ir išdavystės, nes, nors ir esu įsitikinęs, kad masė pasekėjų buvo tik geranoriški kvailiai, to paties negaliu pasakyti apie organizatorius ir kurstytojus. Tuomet ir šiandien į juos žiūrėjau kaip į išdavikus, kuriuos nupirko ir už kuriuos sumokėjo Prancūzija. Vienu atveju, Dorteno atveju, istorija jau paskelbė savo nuosprendį.

10.4 „FEDERACINĖ VEIKLA

Tuo metu situacija tapo ypač pavojinga dėl to, kad buvo slepiamos tikrosios tendencijos, kaip vienintelį agitacijos motyvą pirmiausia pabrėžiant federalistinius ketinimus. Tačiau visiškai akivaizdu, kad antiprūsiška neapykanta neturėjo nieko bendra su federalizmu. Be abejo, „federacinė veikla“ nėra būdas apibūdinti pastangas išardyti ir suskaldyti kitą federacinę valstybę. Sąžiningas federalistas, kuriam Bismarko Reicho koncepcija nėra suklastota frazė, negalėjo vienu balsu norėti nukirsti Prūsijos valstybės, kurią Bismarkas sukūrė ar bent jau užbaigė, dalis. Jis taip pat negalėjo viešai palaikyti tokio separatistinio bandymo. Koks pasipiktinimas būtų kilęs Miunchene, jei kuri nors Prūsijos konservatyvioji partija būtų pasiskelbusi už Frankonijos atplėšimą nuo Bavarijos arba ėmusis viešų veiksmų to reikalauti ir skatinti!

Vis dėlto galima tik užjausti visus tuos tikrus ir sąžiningus federalistus, kurie nesugebėjo įžvelgti šios nešvarios apgaulės; jie buvo pagrindinės jos aukos. Taip iškraipydami federalistinę idėją, jos gynėjai patys iškasė jai kapą. Negalima propaguoti federalistinės Reicho formos, žeminant, piktnaudžiaujant ir juodinant esminį tokios politinės struktūros elementą, būtent Prūsiją, ir taip paverčiant tokį dalyką neįmanomu, jei jis apskritai kada nors buvo įmanomas. Tai dar labiau neįtikėtina dėl to, kad tų vadinamųjų federalistų vykdoma kova buvo nukreipta prieš tą Prūsiją, kuri iš paskutiniųjų galėjo būti siejama su lapkričio „demokratija“. Mat šių vadinamųjų „federalistų“ įžeidinėjimai ir išpuoliai buvo nukreipti ne prieš Veimaro Konstitucijos tėvus – dauguma jų buvo pietų vokiečiai arba žydai – bet prieš tuos, kurie atstovavo senajai konservatyviai Prūsijai, kuri buvo Veimaro Konstitucijos antipodas. Nenuostabu, kad jie stengėsi nepulti žydų, ir tai galbūt duoda visos mįslės sprendimą.

10.5 ŽYDŲ KURSTYMO VEIKLA

Prieš revoliuciją žydams pavyko nukreipti dėmesį nuo savęs ir savo karo draugijų, kurstant mases, ypač bavarus, prieš Prūsiją. Po revoliucijos jam teko maskuoti savo naują ir dešimt kartų didesnę plėšikavimo kampaniją. Ir vėl jam pavyko, šiuo atveju išprovokuojant vadinamuosius „tautinius“ elementus vienas prieš kitą: konservatyvius bavarus prieš taip pat konservatyviai nusiteikusius prūsus. Ir vėl jis veikė itin gudriai, nes tas, kuris laikė Reicho likimo vadžias, išprovokavo tokias grubias ir netaktiškas agresijas, kad jos kaitino nukentėjusiųjų kraują. Niekada prieš žydą, bet visada prieš brolį vokietį. Bavaras nematė 4 000 000 darbščių ir našių darbininkų Berlyno, o tik supuvusį, dekadentišką bjauriausio Vakarų pusrutulio

Berlyną! Ir jo neapykanta buvo nukreipta ne prieš šį West Side, o prieš „prūsiškąjį“ miestą.

Tai iš tiesų varė į neviltį.

Žydo gebėjimą nukreipti visuomenės dėmesį nuo savęs kita linkme šiandien vėl galima tyrinėti.

1918 m. nebuvo nieko panašaus į organizuotą antisemitizmą. Vis dar prisimenu, su kokiais sunkumais susidurdavome vos paminėjus žodį „žydas“. Susidurdavome arba su nebyliais žvilgsniais, arba su gyvu pasipriešinimu. Pirmieji mūsų bandymai nurodyti visuomenei tikrąjį priešą atrodė beviltiški, bet paskui pamažu viskas ėmė keistis į gerąją pusę. Kad ir kokia bloga buvo „Stebėk ir priešinkis lyga“, ji bent jau turėjo didžiulį nuopelną, kad iš naujo atvėrė žydų klausimą. Šiaip ar taip, 1918-1919 m. žiemą pamažu ėmė įsigalėti savotiškas antisemitizmas. Vėliau nacionalsocialistinis judėjimas žydų klausimą pateikė naujoje šviesoje. Iškėlus šį klausimą už ribotų aukštesniosios ir žemesniosios buržuazijos sluoksnių ribų, pavyko paversti jį didžiulio liaudies judėjimo varomąja jėga.

Tačiau kai tik mums pavyko šią problemą pateikti vokiečių tautai didžiulės, vieningos kovos šviesoje, žydai sureagavo. Jis griebėsi savo senosios taktikos. Stulbinamai greitai jis metė nesantaikos deglą į liaudies judėjimą ir atvėrė plyšį. Iškelti ultramontanų klausimą ir dėl to kilusį katalikybės ir protestantizmo susidūrimą tuo metu buvo vienintelė galimybė nukreipti visuomenės dėmesį ir taip išvengti sutelkto puolimo prieš žydus. Tie, kurie įtraukė mūsų tautą į šį ginčą, niekada negalės išpirkti savo kaltės. Bet kuriuo atveju žydas pasiekė savo trokštamą tikslą: Katalikai ir protestantai kariauja linksmą karą vieni su kitais, o mirtinas arijų žmonijos ir visos krikščionybės priešas juokiasi iš rankovės.

10.6 DENOMINACIJŲ NESUTARIMAI

Kadaise visuomenės dėmesį buvo galima ilgus metus užimti kova tarp federalizmo ir centralizmo, išeikvojant jos energiją, kol žydas prekiavo tautos laisve ir pardavinėjo mūsų Tėvynę tarptautiniams didiesiems finansams. Dabar jam tai vėl pavyko, šį kartą keliant ginčus tarp dviejų Vokietijos religinių konfesijų, o jų abiejų pamatus ardo ir griauna tarptautinio pasaulinio žydo nuodai.

Pažvelkite į tai, kokius nuostolius mūsų tauta kasdien patiria dėl žydų bastardizacijos, ir pagalvokite, kad šį kraujo užnuodijimą iš nacionalinio organizmo galima pašalinti tik po šimtmečių, jei apskritai kada nors pavyks. Toliau pagalvokite, kaip rasinės dezintegracijos procesas menkina ir dažnai net sunaikina pagrindines ariškąsias mūsų vokiečių tautos vertybes, todėl mūsų nacionalinis kultūrinis kūrybiškumas regresuoja ir mes rizikuojame, bent jau didžiuosiuose miestuose, nusileisti iki dabartinio Pietų Italijos lygio. Šį kenkėjišką kraujo užkrėtimą, kurio aklai nepaisė šimtai tūkstančių mūsų žmonių, šiandien sistemingai vykdo žydas. Šie juodieji mūsų tautos parazitai sistemingai gadina mūsų nekaltas šviesiaplaukes mergaites ir taip naikina kažką nepakeičiamo šiame pasaulyje.

Abi, taip, abi krikščioniškosios konfesijos abejingai žiūri į kilnios ir unikalios būtybės, Dievo malonės dovanotos pasauliui, išniekinimą ir naikinimą. Tačiau pasaulio ateitis nepriklauso nuo to, ar protestantai nugalės katalikus, ar katalikai protestantus; svarbu, ar arijų žmonija išliks, ar pražus. Ir vis dėlto dvi krikščionių konfesijos ne kovoja prieš šios rūšies žmogaus naikintoją, bet stengiasi sunaikinti viena kitą. Liaudiškai orientuotam žmogui tenka šventa pareiga savo denominacijoje priversti žmones liautis kalbėti apie Dievo valią, o iš tikrųjų vykdyti Dievo valią ir neleisti, kad Dievo darbas būtų išniekintas.

Dievo valia suteikė žmonėms jų formą, esmę ir gebėjimus. Kas naikina Jo kūrinį, skelbia karą Dievo kūriniui, Dievo valiai. Todėl kiekvienas savo konfesijos viduje turėtų laikyti savo pirmąja ir iškilmingiausia pareiga pasipriešinti kiekvienam, kuris savo elgesiu, žodžiais ar veiksmais linkęs išeiti už savo religinės grupės ribų ir susipykti su kitu. Atsižvelgiant į Vokietijoje egzistuojantį religinį susiskaldymą, kėsinimasis į esminius vienos konfesijos bruožus neišvengiamai turi vesti prie dviejų konfesijų tarpusavio išnaikinimo karo. Mūsų padėties negalima lyginti su Prancūzijos, Ispanijos ar net Italijos padėtimi. Šiose trijose šalyse galima, pavyzdžiui, propaguoti prieš klerikalizmą ar ultramontanizmą, nesukeliant dėl to pavojaus, kad tarp prancūzų, ispanų ar italų žmonių kils nacionalinis susiskaldymas. Tačiau Vokietijoje taip nėra, nes čia tokioje propagandoje dalyvautų ir protestantai. Ir tokiu būdu pasipriešinimas, kurį kitur organizuotų tik katalikai prieš savo dvasininkų politinį kėsinimąsi, taptų protestantų puolimu prieš katalikybę. Tai, ką gali toleruoti vienos konfesijos tikintieji, net jei tai atrodo neteisinga, tuoj pat bus pasipiktinusiai atmesta, jei oponentas bus kitos konfesijos atstovas.

Taip yra iš tikrųjų, kad net žmonės, kurie būtų pasirengę ir norėtų ištaisyti piktnaudžiavimą savo religinėje konfesijoje, paliks savo kovą ir imsis veiklos prieš pašalinį asmenį, kai tik tokį ištaisymą patars ar pareikalaus kito tikėjimo žmogus. Jie mano, kad nepateisinama ir neleistina, ir net nepadoru, kai pašaliniai kišasi į reikalus, kurie jų neliečia. Tokie bandymai nepateisinami net tada, kai jie atitinka aukštesnę tautinės bendruomenės teisę, nes net ir mūsų dienomis religiniai jausmai yra gilesni už visus politinio ir tautinio tikslingumo jausmus. To negalima pakeisti, jei konfesijos priešinsis viena kitai aršiame konflikte, bet tik tada, jei abipusės tolerancijos dvasia tautai bus užtikrinta didinga ateitis, kuri pamažu veiks kaip sutaikomasis veiksnys.

Nedvejodamas sakau, kad šiuose žmonėse, kurie šiandien siekia įtraukti liaudininkų judėjimą į religinius ginčus, yra didesni mano tautos priešai už bet kurį tarptautinį komunistą. Tautinio socializmo judėjimo misija – atversti tuos komunistus. Bet kas, kas atitraukia judėjimą nuo jo misijos, yra smerktinas. Sąmoningai ar nesąmoningai – tai nesvarbu – toks žmogus kovoja už žydų interesus. Būtent žydų interesams šiandien atitinka tai, kad liaudininkų judėjimo energija išsilieja religiniame konflikte, nes jis pradeda kelti pavojų žydams. Sąmoningai pabrėžiu žodžių junginį „išsikvėpė“; tik visiškai neišmanantis istorijos žmogus gali įsivaizduoti, kad šis judėjimas gali išspręsti problemą, kuri nepakluso šimtmečiams ir didžiausiems valstybininkams.

Šiaip ar taip, faktai kalba patys už save. Vyrai, kurie 1924 m. staiga atrado, kad aukščiausia liaudininkų judėjimo misija yra kovoti su „ultramontanizmu“, jo nesutriuškino, tačiau jiems pavyko suskaldyti judėjimą. Turiu saugotis, kad liaudininkų judėjime neiškiltų koks nors nesubrendęs protas, manantis, kad gali padaryti tai, ko nepavyko padaryti net Bismarkui. Pirmoji nacionalsocialistinio judėjimo vadovų pareiga bus besąlygiškai pasipriešinti bet kokiam mėginimui įstumti jį į tokį konfliktą ir nedelsiant pašalinti bet kokius tokių ketinimų propagandistus.

Tiesą sakant, 1923 m. rudenį mums tai visiškai pavyko. Ištikimiausias protestantas galėjo stovėti greta ištikimiausio kataliko mūsų gretose be menkiausio konflikto su jo religiniais įsitikinimais. Priešingai, galinga bendra kova, kurią abu vedė prieš arijų žmonijos naikintoją, išmokė juos natūralios pagarbos ir pagarbos. Ir kaip tik tais metais mūsų judėjimui teko stoti į aštrią kovą su Centru ne dėl religinių, o dėl tautinių, rasinių ir ekonominių-politinių priežasčių. Rezultatai bylojo mūsų naudai, kaip ir šiandien jie liudija prieš žinovus.

Pastaraisiais metais reikalai nuėjo taip toli, kad liaudininkų sluoksniai, dievoieškos aklumo apimti savo konfesinės kovos, nesuvokė savo elgesio beprotybės. Taip buvo net atsižvelgiant į tai, kad ateistiniai marksistiniai laikraščiai, kai tai buvo patogu, pasisakydavo už vienos ar kitos religinės bendruomenės reikalus, kad šūkiais ir dažnai neišmatuojamai kvailomis pastabomis sukeltų sumaištį. Jie kurstė ugnį, kad ji toliau liepsnotų.

Tačiau tokiai tautai kaip vokiečiai, kurios istorija taip dažnai rodė, kad ji gali kovoti iki paskutinio kraujo lašo dėl paprasčiausių fantomų, kiekvienas karo šūkis yra mirtinas pavojus. Taip mūsų žmonės dažnai atitraukiami nuo tikrųjų savo egzistencijos problemų. Kol mes alinome save religiniuose karuose, kiti pjaustė pasaulį. Ir kol liaudininkų judėjimas diskutuoja, ar ultramontanų pavojus didesnis už žydų, ar atvirkščiai, žydai naikina rasinį mūsų egzistencijos pagrindą ir taip visiems laikams sunaikina mūsų tautą. Dėl tokio „liaudies“ kario, nacionalsocialistinio judėjimo, taigi ir vokiečių tautos, vardu meldžiuosi iš visos širdies: „Viešpatie, apsaugok mus nuo tokių draugų, tada galėsime lengvai susidoroti su savo priešais“.

10.7 FEDERALIZUOTA AR CENTRALIZUOTA VALSTYBĖ?

Kova tarp federalizmo ir centralizacijos, kurią 1919-1921 m. ir vėliau taip gudriai propagavo žydai, privertė nacionalsocialistinį judėjimą, kuris šį ginčą atmetė, užimti poziciją dėl esminių problemų. Ar Vokietija turėtų būti federalizuota, ar centralizuota valstybė? Ir kokia praktinė šių terminų reikšmė? Man atrodo, kad antrasis klausimas yra svarbesnis, nes jis yra esminis visos problemos supratimui, taip pat todėl, kad turi aiškinamąjį ir todėl sutaikomąjį poveikį.

Kas yra federacinė valstybė? Šia sąvoka turime omenyje suverenių valstybių sąjungą, kurios susivienija laisva valia ir remdamosi savo suverenitetu. Jos perleidžia kolektyvui tiek savo suverenių teisių, kiek tai leidžia ir garantuoja sąjungos egzistavimą.

Tačiau ši teorinė formulė ne visiškai tinka bet kuriai šiandien egzistuojančiai federacijai. O mažiausiai – Amerikos Sąjungai, kurioje neįmanoma kalbėti apie pirminį suverenitetą; daugelis jų į federacinę sistemą buvo įtrauktos tik gerokai vėliau. Atskiros Amerikos Sąjungos valstijos dažniausiai tėra teritorijos, daugiau ar mažiau suformuotos techniniais administraciniais tikslais, o jų ribos tiesiog nubrėžtos žemėlapyje. Šios valstijos neturėjo ir negalėjo turėti savarankiškų suverenių teisių. Šios valstijos nesukūrė Sąjungos, o veikiau būtent Sąjunga sukūrė daugumą vadinamųjų valstijų. Todėl išsamios suverenios teisės, kurios buvo paliktos, tiksliau, suteiktos įvairioms teritorijoms, atitinka ne tik visą federacijos pobūdį, bet ir jos didžiulę teritoriją, jos erdvinius matmenis, kurie yra kontinentiniai. Vadinasi, kalbant apie Jungtines Amerikos Valstijas, reikia kalbėti ne apie valstijų suverenitetą, o apie valstijų teises – ar geriau privilegijas – nustatytas ir garantuotas konstitucijos.

Pirmiau pateiktas apibrėžimas taip pat tinkamai neišreiškia Vokietijos padėties, nors tiesa, kad Vokietijoje pirmiausia egzistavo atskiros valstybės, o iš jų susiformavo Reichas. Tačiau Reichas susiformavo ne savanoriškai ir lygiateisiškai bendradarbiaujant atskiroms valstybėms, o dėl vienos valstybės – Prūsijos – hegemonijos. Jau vien dėl didelio teritorinio ploto skirtumo tarp Vokietijos valstybių negalima lyginti, pavyzdžiui, su Amerikos Sąjunga. Didelis teritorinio ploto skirtumas tarp tuo metu egzistavusių labai mažų Vokietijos valstybių ir didesnių ar net didžiausių rodo jų pasiekimų nelygybę ir steigiant bei formuojant Reichą. Negalima teigti, kad daugumoje šių valstybių jos kada nors turėjo tikrą suverenitetą; o „valstybės suverenitetas“ buvo tik administracinė frazė. Tikrovėje tiek praeityje, tiek dabartyje keletą šių vadinamųjų „suverenių valstybių“ panaikinome ir taip parodėme šių „suverenių“ darinių trapumą.

Čia negaliu aptarti šių valstybių istorinio formavimosi, tačiau pasakysiu, kad jos beveik niekuomet nesutampa su etninėmis ribomis. Tai buvo grynai politiniai reiškiniai, kurie dažniausiai atsirado niūriu laikotarpiu, kai Vokietijos Reichas buvo bejėgis ir suskaldytas. Jie buvo ir mūsų Vokietijos tėvynės susiskaldymo priežastis, ir pasekmė.

Senojo Reicho konstitucijoje į tai iš dalies buvo atsižvelgta, nes atskiroms žemėms buvo suteiktas ne vienodas atstovavimas Bundesrate, o atstovavimas buvo proporcingas jų dydžiui, svarbai ir pasiekimams formuojant Reichą.

Vargu ar suverenios teisės, kurių atskiros valstybės atsisakė siekdamos suformuoti Reichą, buvo savanoriškos; dažniausiai jų beveik nebuvo arba jos buvo tiesiog perimtos spaudžiant dominuojančiai Prūsijos galiai. Bismarko principas buvo ne duoti Reichui tai, ką jis galėjo paimti iš atskirų valstybių, bet reikalauti iš atskirų valstybių tik to, kas buvo absoliučiai būtina Reichui. Tai buvo nuosaiki ir išmintinga politika, kuri, viena vertus, rodė didžiausią pagarbą papročiams ir tradicijoms, kita vertus, užtikrino didelę meilę ir norą bendradarbiauti naujajam Reichui. Tačiau būtų esminė klaida Bismarko sprendimą sieti su kokiu nors įsitikinimu, kad tokiu būdu Reichas visiems laikams įgis suverenias teises. Tokio įsitikinimo Bismarkas neturėjo;

priešingai, jis tiesiog norėjo atidėti ateičiai tai, ką trumpuoju laikotarpiu būtų buvę sunku pasiekti ir įgyvendinti. Jis tikėjosi, kad lėtas kompromisų vystymasis bus stipresnis už bet kokį bandymą palaužti atskirų valstybių pasipriešinimą. Taip jis pademonstravo savo puikius valstybinio vadovavimo meno sugebėjimus. Ir iš tikrųjų Reicho suverenitetas nuolat didėjo atskirų valstybių suvereniteto sąskaita. Laikas pateisino „lūkesčius“.

Vokietijos žlugimas ir monarchinės valstybės formos sunaikinimas neišvengiamai paspartino šią raidą. Atskiros Vokietijos valstybės – kurios buvo pagrįstos ne etniniais pagrindais, bet atsirado dėl politinių priežasčių – privalėjo prarasti savo reikšmę, išstūmus monarchinę valdymo formą ir jos dinastijas. Daugelis šių „valstybinių darinių“ tapo nestabilūs, todėl buvo priversti savanoriškai susijungti su didesnėmis valstybėmis; menka pagarba, kurią jie pelnė iš savo piliečių, buvo ryškiausias šių mažų darinių išskirtinio silpnumo įrodymas.

10.8 IŠPIRKIMO POLITIKA

Nors monarchinės valstybės formos ir jos atstovų panaikinimas sudavė skaudų smūgį federaciniam Reicho pobūdžiui, dar skaudesnis buvo iš „taikos“ sutarties kylančių įsipareigojimų prisiėmimas.

Buvo visiškai natūralu ir logiška, kad federalinės žemės turėjo prarasti bet kokią suverenią finansų kontrolę, kai tik Reichui dėl pralaimėto karo teko prisiimti finansinius įsipareigojimus, kurių niekada nebuvo galima garantuoti atskiromis sutartimis su atskiromis valstybėmis. Vėlesni žingsniai, dėl kurių Reichas perėmė pašto tarnybą ir geležinkelius, buvo būtini mūsų tautos pavergimo padariniai, palaipsniui inicijuoti taikos sutartimis. Reichas buvo priverstas užsitikrinti nuolat didėjantį išteklių sandėlį, kad galėtų patenkinti tolesnio išprievartavimo keliamus reikalavimus.

Kad ir kokios beprotiškos buvo centralizacijos formos, pats procesas buvo logiškas ir natūralus. Kaltę reikia suversti tiems žmonėms ir partijoms, kurie nepadarė visko, kas įmanoma, kad laimėtų karą. Kaltė tenka toms partijoms, ypač Bavarijoje, kurios Karo metu tenkino savo egoistinius interesus ir nuslėpė nuo Reicho tai, ką reikėjo sumokėti dešimteriopai po to, kai jis buvo pralaimėtas. Kerštas istorijai! Retai kada Dangaus bausmė seka taip iškart po nusikaltimo, kaip šiuo atveju. Tos pačios partijos, kurios dar prieš kelerius metus savo žemių interesus – ypač Bavarijoje – iškėlė aukščiau už Reicho interesus, dabar turėjo pasyviai stebėti, kaip įvykių spaudimas privertė Reichą savo interesais panaikinti atskirų žemių egzistavimą. Ir visa tai vyko dėl jų pačių bendrininkavimo.

Buvo neprilygstamas veidmainystės pavyzdys kelti raudas dėl praradimų, kuriuos patyrė federalinės žemės, netekusios suverenių teisių. Šis šauksmas buvo keliamas rinkėjams, nes tik į rinkėjus kreipiasi mūsų šiuolaikinės partijos. Tačiau šios partijos be išimties pergudravo viena kitą, priimdamos įvykdymo politiką, kuri dėl pačios aplinkybių jėgos ir savo galutinių pasekmių negalėjo nesukelti esminių pokyčių

Reicho vidaus struktūroje. Bismarko Reichas buvo laisvas ir nevaržomas jokių įsipareigojimų išoriniam pasauliui.

Nepakartojama veidmainystė yra bėdavoti rinkėjų masei (ir tik į ją mūsų dabartinės partijos nukreipia savo agitaciją) dėl atskiros valstybės suvereniteto praradimo, nors visos šios partijos siekė pergudrauti viena kitą, vykdydamos išsipildymo politiką, kuri negalėjo nevesti prie giluminių pokyčių Vokietijoje. Bismarko Reichas buvo laisvas ir išoriškai nesuvaržytas. Jam niekada nereikėjo prisiimti tokių sunkių ir neproduktyvių finansinių įsipareigojimų kaip šiandieninei Daweso Vokietijai. Be to, viduje jis apsiribojo keliais klausimais, kurie buvo absoliučiai būtini jo egzistavimui. Todėl ji galėjo atsisakyti savo finansinės nepriklausomybės ir gyventi iš valstybių įnašų; savaime suprantama, kad, viena vertus, valstybių teisių išsaugojimas ir palyginti nedidelis finansinis įnašas į Reichą skatino jas remti jo egzistavimą. Tačiau neteisinga ir iš esmės nesąžininga teigti, kaip tai daro kai kurie propagandistai, kad dabartinis nepasitenkinimas gali būti siejamas tik su finansine priklausomybe Reichui. Ne, taip nėra.

Simpatijų Reicho politinei idėjai stoka kyla ne dėl to, kad valstybė prarado suverenias teises, o dėl to, kaip apgailėtinai valstybė atstovauja vokiečių tautai. Nepaisant visų Reicho vėliavų mitingų ir konstitucinių švenčių, kiekviena vokiečių tautos dalis jaučia, kad dabartinis Reichas atitolo nuo jų širdies troškimų. Respublikos apsaugos įstatymai gali užkirsti kelią respublikos institucijų piktnaudžiavimui, tačiau jie niekada neužsitarnaus nė vieno vokiečio meilės. Nuolatinis jos rūpestis įstatymais ir įkalinimu apsisaugoti nuo savų piliečių yra destruktyviausia visos institucijos kritika.

10.9 NACIONALINĖ VALSTYBĖ AR VERGŲ KOLONIJA?

Dėl kitos priežasties taip pat neteisinga teigti, kaip šiandien daro kai kurios partijos, kad dabartinis nepasitenkinimas Reichu kyla dėl jo kėsinimosi į valstybių suverenias teises. Net darant prielaidą, kad Reichas nebūtų išplėtęs savo valdžios valstijų atžvilgiu, nėra pagrindo manyti, kad jis būtų sulaukęs didesnio palankumo tarp tų valstijų, net jei įsipareigojimai būtų likę tokie patys. Priešingai: Jei atskiros valstybės turėtų mokėti vis didesnę dabartinio vergovinio diktato dalį, priešiškumas Reichui būtų be galo didelis. Tokiu atveju ne tik būtų sunku surinkti atitinkamas Reichui priklausančias įmokas, bet ir prireiktų atvirai prievartinių metodų.

Respublika remiasi taikos sutartimis, o kadangi ji neturi nei drąsos, nei ketinimų jų sulaužyti, ji turi prisiimti įsipareigojimus. Dėl tokios padėties kaltos tik tos partijos, kurios kantrioms rinkėjų masėms nepaliaujamai skelbia pamokslus apie valstybės autonomijos būtinybę ir kartu gina ir reikalauja Reicho politikos, kuri būtinai turi lemti paskutinių vadinamųjų „suverenių teisių“ panaikinimą.

Sakau „būtinai“, nes dabartinis Reichas neturi jokių kitų galimų priemonių pakelti beprotiškos vidaus ir užsienio politikos naštą. Čia vėlgi vienas pleištas kerta kitą. Kiekviena nauja skola, kurią Reichas prisiima nusikalstamai tvarkydamas

Vokietijos interesus užsienyje, reikalauja naujo ir stipresnio smūgio šalies viduje, o tai reikalauja dar vieno žingsnio laipsniškai naikinant suverenias valstybių teises, kad neleistų atsirasti ar net egzistuoti pasipriešinimo ląstelėms.

Pagrindinis dabartinės Reicho politikos ir ankstesnių laikų politikos skirtumas yra šis: Senasis Reichas suteikė vidinę laisvę ir rodė stiprybę išoriniam pasauliui, o Respublika rodo silpnumą išorėje ir engia savo piliečius namuose. Abiem atvejais vienas požiūris lemia kitą: Tačiau tarptautinė vergų valstybė gali gyventi tik verčiant savo piliečius dirbti.

O dabartinio režimo įžūlus melas kalbėti apie „laisvus piliečius". Taip kalbėti galėjo tik senoji Vokietija. Respublika yra svetimšalių vergų kolonija, turinti pavaldinių, bet ne piliečių. Todėl ji turi ne nacionalinę vėliavą, o tik prekės ženklą, įvestą ir saugomą oficialiu dekretu bei teisinėmis priemonėmis. Šis simbolis, kuris yra Vokietijos demokratijos Gesslerio kepurė, visada liks vidujai svetimas mūsų tautai. Respublika, neturėdama tradicijų jausmo ir pagarbos praeities didybei, velka tuos simbolius per purvą ir vieną dieną nustebs aptikusi paviršutinišką savo piliečių atsidavimą savo simboliams. Ji pati sau suteikė

Vokietijos istorijos tarpsnį.

Ir todėl šiandien ši valstybė yra priversta nuolat vis labiau riboti atskirų valstybių suverenias teises ne tik dėl bendrų materialinių priežasčių, bet ir iš principo. Vykdydama finansinio šantažo politiką, kad iš savo žmonių išspaustų paskutinį kraujo lašą, ji priversta atimti ir paskutines jų teises, kad visuotinis nepasitenkinimas vieną dieną neperaugtų į atvirą sukilimą.

Mes, nacionalsocialistai, pakeistume šią formulę ir priimtume tokią taisyklę: Stiprus nacionalinis Reichas, pripažįstantis ir maksimaliai ginantis savo piliečių interesus, gali leisti laisvę namuose, nedrebėdamas dėl valstybės saugumo. Kita vertus, stipri nacionalinė valdžia gali nemažu mastu kištis į asmens laisvę, taip pat į ją sudarančių valstybių laisves, taip nesusilpnindama Reicho idealo, jei individas tokiuose veiksmuose atpažįsta priemonę savo tautos didybei skatinti.

10.10 VIENIJANČIOS TENDENCIJOS

Be abejo, kiekviena pasaulio valstybė susiduria su vienijimosi tendencijomis. Ne išimtis ir Vokietija. Šiandien absurdiška kalbėti apie atskirų valstybių „valstybinį suverenitetą", nes tai jau tapo neįmanoma dėl juokingai mažo jų dydžio. Transporto ir administravimo technika nuolat mažina atskirų valstybių reikšmę. Šiuolaikinis transportas ir moderniosios technologijos toliau mažina atstumus ir erdvę. Tai, kas anksčiau buvo valstybė, šiandien tėra provincija, o šiuolaikinės valstybės teritorija anksčiau buvo laikoma žemynu. Grynai techninis sunkumas administruoti tokią valstybę kaip Vokietija yra ne ką didesnis nei prieš 120 metų valdyti tokią provinciją kaip Brandenburgas. Šiandien įveikti atstumą nuo Miuncheno iki Berlyno lengviau, nei prieš šimtą metų nuo Miuncheno iki Štarnbergo.178 O visa dabartinio Reicho teritorija, palyginti su transporto technologijomis, yra mažesnė nei Napoleono karų

laikais buvusios vidutinio dydžio Vokietijos valstybės. Kas ignoruoja šių faktų pasekmes, gyvena praeityje. Visada buvo ir bus žmonių, kurie taip elgiasi. Jie gali sulėtinti istorijos eigą, bet niekada jos nesustabdys.

Mes, nacionalsocialistai, neturime leisti, kad šios tiesos pasekmės liktų nepastebėtos. Ir šiuo atveju mes neturime leisti, kad mus suklaidintų mūsų vadinamųjų nacionalinių buržuazinių partijų frazės. Sakau „frazėmis“, nes tos pačios partijos pačios netiki, kad įmanoma įgyvendinti jų siūlymus, ir todėl, kad jos pačios yra pagrindinės kaltininkės, atsakingos už dabartinę raidą. Ypač Bavarijoje reikalavimas sustabdyti centralizaciją yra ne kas kita, kaip partinis manevras, kuriam trūksta rimtesnio įžvalgumo. Kiekvienas bandymas iš šių frazių padaryti ką nors rimto patyrė nesėkmę. Kiekvienas vadinamasis Reicho „suverenių teisių grobimas“ iš Bavarijos nesulaukė jokio praktinio pasipriešinimo, išskyrus bereikšmį rėkimą.

Iš tiesų kiekvienas, rimtai pasipriešinęs šios sistemos beprotybei, tų pačių partijų buvo uždraustas, pasmerktas ir persekiojamas už „nepagarbą esamai valstybei“. Galiausiai jis būdavo nutildomas arba įkalinimu, arba neteisėtai uždraudžiant kalbėti. Tai visų pirma turėtų įrodyti mūsų sekėjams gilų šių vadinamųjų federalistų sluoksnių veidmainiškumą. Jie federalistinę idėją naudoja taip pat, kaip ir religiją – tik kaip priemonę savo pačių pagrindiniams partiniams interesams įgyvendinti.

10.11 PIKTNAUDŽIAVIMAS CENTRALIZACIJA

Tam tikra unifikacija, ypač transporto srityje, atrodo natūrali. Tačiau mes, nacionalsocialistai, jaučiame pareigą energingai pasipriešinti tokiai modernios valstybės raidai, ypač kai siūlomos priemonės maskuoja ir leidžia vykdyti pražūtingą užsienio politiką. Ir vien dėl to, kad dabartinis Reichas grasina perimti geležinkelius, paštą, finansus ir t. t. – ne iš aukštų nacionalinės politikos pozicijų, o tik tam, kad į savo rankas paimtų priemones ir užstatus neribotai [taikos sutarčių] vykdymo politikai – dėl šios priežasties mes, nacionalsocialistai, privalome imtis visų žingsnių, kurie trukdytų ir, jei įmanoma, užkirstų kelią tokiai politikai. Iš čia ir kova prieš dabartinę gyvybiškai svarbių institucijų centralizaciją, kurios imamasi tik tam, kad būtų lengviau išmokėti milijardus markių ir kitus mūsų pokario užsienio politikos užstatus.

Todėl nacionalsocialistų judėjimas pasisako prieš tokius bandymus.

Antroji priežastis, dėl kurios mes prieštaraujame tokiai centralizacijai, yra ta, kad ji gali sustiprinti vidaus valdymo sistemą, kuri visomis savo apraiškomis atnešė didžiausią nelaimę vokiečių tautai. Dabartinis žydų-demokratų reichas, tapęs tikru vokiečių tautos prakeiksmu, siekia paneigti federalinių žemių – kurios dar nėra persmelktos laikmečio dvasia – teikiamą kritiką, sumažindamas jas iki visiškos nereikšmingumo. To akivaizdoje mes, nacionalsocialistai, turime stengtis pagrįsti atskirų žemių pasipriešinimą sėkmę žadančiu pagrindu, kovą prieš centralizaciją paversdami tuo, kas bus aukštesnių ir visuotinių vokiečių tautos interesų išraiška. Todėl, nors Bavarijos liaudies partija, veikdama iš savo siaurų ir partikuliaristinių motyvų, kovoja už Bavarijos valstybės „ypatingų teisių“ išsaugojimą, mes turėtume

šią ypatingą padėtį panaudoti aukštesniems nacionaliniams interesams, kurie yra opozicija lapkričio demokratijai.

Trečioji priežastis, dėl kurios priešinamasi centralizacijai, yra įsitikinimas, kad didelė dalis šios vadinamosios nacionalizacijos iš tikrųjų nėra joks suvienijimas, o juo labiau supaprastinimas. Daugeliu atvejų tai tėra priemonė iš atskirų valstybių suverenios kontrolės atimti tam tikras institucijas, siekiant atverti duris revoliucinių partijų interesams. Niekada Vokietijos istorijoje favoritizmas nebuvo toks begėdiškas kaip demokratinėje Respublikoje. Didelė dabartinės centralizacijos dalis yra partijų, kurios kadaise žadėjo atverti kelią meritokratijai, bet vietoj to užpildė įstaigas ir postus vien tik partijos nariais, darbas. Nuo pat Respublikos įkūrimo žydai ypač gaudavo postus ekonominėse institucijose ir administraciniuose aparatuose, kuriuos perėmė Reichas, todėl šiandien abu jie tapo žydų veiklos sritimis.

Taktiniais sumetimais ši paskutinė aplinkybė verčia mus aštriai tikrinti kiekvieną tolesnį bandymą centralizuoti ir kovoti su juo kiekviename žingsnyje. Tačiau tai darydami visada turime laikytis kilnios nacionalinės politikos, o ne smulkmeniško partikuliarizmo pozicijos.

Ši paskutinė pastaba būtina, kad tarp mūsų pačių pasekėjų neatsirastų nuomonė, jog mes, nacionalsocialistai, nepripažįstame Reichui teisės įkūnyti aukštesnį suverenitetą nei atskiros valstybės. Dėl šios teisės mes negalime ir neturime turėti nė menkiausios abejonės. Mums valstybė tėra tik forma; esminis dalykas yra jos turinys – tai yra tauta, liaudis. Todėl aišku, kad visi kiti interesai turi būti pavaldūs suvereniems valstybės interesams. Visų pirma negalime jokiai kitai valstybei suteikti suverenios valdžios ir suverenių teisių tautos ir jai atstovaujančios valstybės ribose. Turi liautis absurdas, kai atskiros valstybės išlaiko vadinamąsias misijas užsienyje ir tarpusavyje. Kol tai neįvyks, negalime stebėtis, kad užsienio valstybės abejoja Reicho stabilumu ir atitinkamai elgiasi.

Šių misijų absurdiškumas tuo didesnis, kad jos daro žalą ir neduoda nė menkiausios naudos. Jei Vokietijos interesų užsienyje negali apginti Reicho ambasadorius, juo labiau jų negali apginti kokios nors smulkios valstybės ministras, kuris dabartinės pasaulio tvarkos rėmuose atrodo juokingai. Tikroji tiesa yra ta, kad šios mažos federacinės valstybės yra numatytos kaip puolimo taškai bandymams atsiskirti tiek iš Vokietijos Reicho vidaus, tiek iš išorės. Mes, nacionalsocialistai, neturime leisti, kad kokia nors su amžiumi nusilpusi kilmingųjų kasta užimtų ambasadoriaus postą užsienyje ir taip suteiktų naują dirvą savo nudžiūvusioms šakoms. Mūsų užsienio diplomatinės misijos buvo tokios liūdnos būklės dar senojo Reicho laikais, kad bet kokia tolesnė tokia patirtis būtų visiškai nereikalinga.

10.12 VALSTYBIŲ KULTŪRINĖS UŽDUOTYS

Ateityje atskirų valstybių svarba bus perkelta į kultūros politikos sritį. Monarchas, daugiausiai nuveikęs, kad Bavarija taptų svarbiu centru, buvo ne užsispyręs antivokietiškas partikuliaras, o Liudvikas I, žmogus, turėjęs daugiau

vokiškų pažiūrų ir meninio jautrumo. Pirmiausia jis siekė panaudoti valstybės galias Bavarijos kultūrinei, o ne politinei galiai plėtoti, ir tai darydamas pasiekė geresnių ir patvaresnių rezultatų, nei būtų buvę įmanoma pasiekti kitais būdais. Anksčiau Miunchenas buvo nereikšminga provincijos sostinė, bet jis pavertė jį Vokietijos meno metropoliu ir taip jis tapo pakankamai stipriu intelektualiniu centru, kad net temperamentingai skirtingi frankai būtų susieti su valstybe. Jei Miunchenas būtų likęs toks, koks buvo, tai, kas nutiko Saksonijoje, būtų pasikartoję Bavarijoje, tik su tuo skirtumu, kad Niurnbergas – Bavarijos Leipcigas – būtų tapęs frankų, o ne bavarų. Miunchenas tapo didingas ne dėl šauksmo „Šalin Prūsiją", o dėl to, kad karalius norėjo jį padovanoti vokiečių tautai kaip meno vertybę, kurią reikia lankyti ir gerbti – ir taip buvo.

Čia slypi pamoka ateičiai. Ateityje atskirų valstybių svarba nebebus susijusi su jų politine ar valstybine galia; aš jas matau kaip etninius arba kultūrinius centrus. Tačiau net ir čia laikas turės išlyginamąjį poveikį. Šiuolaikinio transporto patogumas žmones perkelia taip, kad pamažu, bet užtikrintai išnyks etninės ribos ir net kultūrinis vaizdas pamažu taps vienodesnis.

10.13 VIENA TAUTA – VIENA VALSTYBĖ

Kariuomenė tikrai turi būti apsaugota nuo atskirų valstybių įtakos. Būsimoji nacionalsocialistinė valstybė neturi grįžti prie praeities klaidų, primesdama kariuomenei užduotį, kurios ji neturi ir neturėtų turėti. Vokietijos kariuomenė egzistuoja ne tam, kad būtų etninių ypatumų išsaugojimo mokykla, bet kaip visų vokiečių tarpusavio supratimo ir prisitaikymo mokykla. Visa, kas tautos gyvenime turi tendenciją daryti skiriamąją įtaką, kariuomenė turi paversti vienijančia įtaka.

Kariuomenė turi dar labiau pakelti atskirą jaunuolį virš siauro savo mažos provincijos horizonto ir įjungti jį į vokiečių tautą. Jaunuolis turi pažinti ne savo regiono, o Tėvynės ribas; būtent jas jam vieną dieną teks ginti. Todėl absurdiška, kad vokiečių jaunuolis karinį parengimą atliktų savo gimtajame regione; per karinę tarnybą jis turi pamatyti Vokietiją. Šiandien tai dar svarbiau, nes jaunieji vokiečiai nebeturi laiko keliauti ir taip plėsti savo akiratį. Argi ne absurdiška jaunąjį bavarą palikti Miunchene, franką – Niurnberge, badenerį – Karlsrūjėje, Viurtembergietį – Štutgarte ir t. t.? Ir ar ne protingiau būtų jaunam bavarui parodyti Reiną ir Šiaurės jūrą, Hamburgui

Alpes, Rytų Prūsijai – Vidurio Vokietijos kalnus ir t. t.? Regioninis charakteris turėtų būti išlaikytas kariuomenėje, bet ne garnizonuose.

Galime nepritarti bet kokiam bandymui unifikuoti, bet tik ne kariuomenę! Priešingai, net jei ir nepritariame jokiam kitam suvienijimui, šis turi būti sutiktas su džiaugsmu. Atsižvelgiant į dabartinį Reicho kariuomenės dydį, būtų absurdiška išlaikyti valstybinius padalinius tarp karių. Iki šiol vykusiame Vokietijos kariuomenės suvienijime matome tai, ko negalima atsisakyti būsimoje nacionalinėje kariuomenėje.

Pagaliau nauja ir triumfuojanti idėja turėtų nutraukti kiekvieną grandinę, kuri linkusi paralyžiuoti jos pastangas veržtis į priekį. Nacionalsocializmas turi reikalauti teisės primesti savo principus visai vokiečių tautai, nepaisydamas ankstesnių valstybės sienų, ir auklėti vokiečių tautą mūsų idėjomis bei principais. Kaip Bažnyčios nesijaučia ribojamos politinių sienų, taip ir nacionalsocializmo idėja negali jaustis apribota atskirų mūsų Tėvynės valstybių teritorijų.

Nacionalsocializmo doktrina nėra atskirų federalinių žemių politinių interesų tarnaitė, bet vieną dieną turi tapti visos vokiečių tautos šeimininke. Ji turi lemti visos tautos gyvenimą ir iš naujo formuoti šį gyvenimą, todėl ji būtinai turi reikalauti teisės peržengti ribas, nubrėžtas raidos, kurią mes atmetame.

Kuo labiau triumfuoja mūsų idėjos, tuo daugiau vidinės laisvės galime suteikti konkrečiose srityse.

11 SKYRIUS – PROPAGANDA IR ORGANIZACIJA

1921-ieji metai man ir judėjimui buvo ypač svarbūs. Kai įstojau į Vokietijos darbininkų partiją, iš karto ėmiausi vadovauti propagandai. Šią šaką laikiau bene svarbiausia. Kol kas reikėjo ne tiek sukti galvą dėl organizacinių problemų, kiek skleisti mūsų idėjas dideliam skaičiui žmonių. Propaganda turi eiti gerokai anksčiau nei organizacija ir surinkti žmogiškąją medžiagą, su kuria bus dirbama. Esu skuboto ir pedantiško organizavimo priešas. Jo rezultatas paprastai būna tik negyvas mechanizmas ir tik retai – gyva organizacija. Organizacija yra tai, kas už savo egzistavimą skolinga organiniam gyvenimui, organiniam vystymuisi. Idėjos, užvaldžiusios tam tikrą skaičių žmonių, paprastai suformuoja tam tikrą tvarką, ir iš šio vidinio susiformavimo atsiranda kažkas labai vertingo.

Čia taip pat reikia atsižvelgti į tas žmogiškąsias silpnybes, dėl kurių žmonės, ypač iš pradžių, nesiryžta paklusti aukštesniam protui. Jei organizacija mechaniškai organizuojama iš viršaus, visada kyla pavojus, kad koks nors neįvertintas žmogus veršis į priekį ir iš pavydo stengsis sutrukdyti judėjime iškilti gabesniems žmonėms. Dėl tokių dalykų atsirandanti žala gali turėti baisių padarinių, ypač jauname judėjime.

11.1 TEORETIKAS-ORGANIZATORIUS-AGITATORIUS

Dėl šios priežasties patartina iš pradžių iš centrinio taško skleisti idėjas, kuriomis grindžiamas judėjimas, o paskui persijoti besikaupiančią žmogiškąją medžiagą ir ieškoti vadovaujančių protų. Kartais atsitinka, kad iš pažiūros nereikšmingi žmonės vis dėlto pasirodo esą gimę lyderiai.

Tačiau būtų visiškai klaidinga manyti, kad tie, kurie parodo protingą teorijos supratimą, tokiu būdu turi lyderio savybių ir gebėjimų.

Dažnai būna priešingai.

Puikūs teoretikai tik labai retai būna puikūs organizatoriai. Teoretiko ir sistemos kūrėjo didybę sudaro abstrakčių ir teisingų dėsnių atpažinimas ir įtvirtinimas, o organizatorius pirmiausia turi būti psichologas. Jis turi priimti žmones tokius, kokie jie yra, todėl turi juos pažinti. Jis neturi nei per daug aukštai, nei per mažai vertinti žmogaus prigimties. Priešingai, jis turi atsižvelgti į jų silpnybes ir beatodairiškumą, kad suformuotų gyvą organizmą, turintį stiprių pasipriešinimo galių, tinkamą būti idėjos nešėju ir pakankamai stiprų, kad užtikrintų jos sėkmę.

Dar rečiau didis teoretikas būna ir didis lyderis. Pastarasis veikiau yra agitatorius – to nenorės girdėti tie, kurie klausimus sprendžia moksliškai; ir vis dėlto tai suprantama. Agitatorius, kuris pasirodo gebantis perteikti idėjas plačiosioms masėms, visada turi būti psichologas, net jei jis gali būti tik demagogas. Todėl jis visada bus daug pajėgesnis lyderis nei abstraktus ir nuo žmonių atitolęs teoretikas. Būti lyderiu reiškia: sugebėti išjudinti mases. Dovana formuluoti idėjas neturi nieko bendra su lyderio gebėjimais.

Būtų beprasmiška diskutuoti apie tai, kas svarbiau: kelti idealus ir žmogaus tikslus ar juos įgyvendinti. Čia, kaip ir dažnai gyvenime: vienas be kito būtų visiškai beprasmis. Kilniausios žmogiškojo supratimo idėjos lieka be tikslo ir vertės, jei vadovas nesugeba pastūmėti masių jų link. Ir atvirkščiai, kokia nauda iš viso vadovo genijaus ir energijos, jei intelektualas teoretikas nenustato tikslų, dėl kurių žmonija turi kovoti? Tačiau kai teoretikas, organizatorius ir lyderis susijungia viename asmenyje, tada turime rečiausią reiškinį šioje žemėje; šis derinys sukuria didį žmogų.

11.2 PROPAGANDA IR ORGANIZACIJA

Kaip jau minėjau, pirmuoju savo darbo partijoje laikotarpiu atsidaviau propagandai. Turėjau suburti nedidelį branduolį žmonių, kurie priimtų naująją doktriną, ir taip suteikti žmogiškosios medžiagos, kuri vėliau sudarytų organizacijos elementus. Taigi propagandos tikslas buvo kur kas platesnis nei organizacijos tikslas.

Jei judėjimas siūlo nuversti tam tikrą pasaulio tvarką ir vietoj jos sukurti naują, lyderis turi aiškiai suvokti šiuos principus: Kiekvienas judėjimas, įgijęs savo žmogiškąją medžiagą, pirmiausia turi suskirstyti ją į dvi grupes: šalininkus ir narius.

Propagandos funkcija – pritraukti šalininkus; organizacijos funkcija – laimėti narius.

Judėjimo šalininkas yra tas, kuris supranta ir priima jo tikslus; narys yra tas, kuris už juos kovoja.

Rėmėjas yra tas, kuris propagandos dėka buvo atverstas į judėjimą. Narys yra tas, kuriam organizacija paveda bendradarbiauti įgyjant naujų rėmėjų, iš kurių gali būti formuojami nauji nariai.

Rėmėjams reikia tik pasyvaus idėjos pripažinimo, o narystė reikalauja aktyvaus propagavimo ir gynimo. Dešimčiai šalininkų teks ne daugiau kaip vienas ar du nariai.

Rėmėjai įsišaknija tik supratime; narystė reiškia drąsą aktyviai dalyvauti skleidžiant tai, kas buvo suprasta.

Pasyviu pavidalu supratimo pakanka daugumai žmonijos, kuri paprastai yra tingi ir nedrąsi. Narystė reikalauja intelektinės veiklos, todėl taikoma tik mažumai žmonių.

Vadinasi, propaganda turi stengtis įgyti naujų idėjos šalininkų, o organizatorius turi uoliai ieškoti geriausių iš jų ir paversti juos nariais. Propagandai nereikia rūpintis kiekvieno individo svarba, susijusia su jo gebėjimais, galimybėmis, supratimu ar charakteriu; tuo tarpu organizacija turės kruopščiai atrinkti tuos elementus, kurie yra pajėgiausi aktyviai vesti judėjimą į pergalę.

Propaganda siekiama paskatinti visą tautą priimti mokymą; organizacija apima tik tuos, kurie dėl psichologinių priežasčių nebus kliūtis tolesnei idėjos sklaidai.

Propaganda veikia visumoje iš idėjos pozicijų, ruošdama dirvą jos pergalei; o organizacija pasiekia pergalę per atkaklų, organišką ir kovingą susivienijimą tų šalininkų, kurie pasirodė norintys ir galintys vesti kovą į pergalę.

Idėjos pergalė bus dar lengvesnė, jei propaganda veiksmingai pavergs visus žmones ir jei aktyviai kovai vadovaujanti organizacija bus sutelkta, energinga ir nepalaužiama.

Dėl to šalininkų skaičius neribojamas, tačiau narių skaičius gali būti lengviau per didelis nei per mažas.

Kai propaganda pavergia visą tautą kokiai nors idėjai, organizacija gali padaryti išvadas turėdama tik saujelę žmonių. Propaganda ir organizacija – taigi, šalininkas ir narys – tada yra tam tikrame tarpusavio santykyje. Kuo geriau veikia propaganda, tuo mažesnė gali būti organizacija. Kuo daugiau rėmėjų, tuo mažesnis gali būti narių skaičius. Ir atvirkščiai: Kuo prastesnė propaganda, tuo didesnė reikalinga organizacija. Ir kuo mažesnis judėjimo rėmėjų skaičius, tuo didesnė turi būti narystė, jei judėjimas tikrai tikisi sėkmės.

Pirmasis propagandos uždavinys – laimėti žmonių vėlesnei organizacijai; o pirmasis organizacijos uždavinys – laimėti žmonių, kurie galėtų tęsti propagandą. Antrasis propagandos uždavinys – suardyti esamą tvarką ir taip sudaryti sąlygas skverbtis naujai doktrinai, o antrasis organizacijos uždavinys turi būti kova dėl valdžios, kad doktrina galiausiai triumfuotų.

Filosofinė revoliucija visada pasieks lemiamą sėkmę, kai naujoji pasaulėžiūra bus išmokyta visų žmonių arba, jei reikia, vėliau jiems primesta. Tuo tarpu idėjos, t. y. judėjimo, organizacija turi apimti tik tuos kelis vyrus, kurie yra absoliučiai būtini būsimos valstybės nervų centrams užimti.

Kitaip tariant, tai reiškia, kad: Kiekvieno didžiulio pasaulį keičiančio judėjimo idėja visada pirmiausia turi būti skleidžiama propagandos būdu. Ji turi nepaliaujamai stengtis, kad naujosios idėjos būtų aiškiai suprantamos, patraukti kitus į savo dirvą arba bent jau priversti juos suabejoti savo ankstesniais įsitikinimais. Kadangi idėjos sklaidai, t. y. propagandai, reikalingas stuburas, ji turi remtis tvirta organizacija. Organizacija renkasi savo narius iš tų šalininkų, kuriuos įgyja propaganda. Ta organizacija augs greičiau, jei propagandos darbas bus intensyviai skatinamas, o propaganda veiks dar geriau, kai už jos stovinti organizacija bus galinga ir stipri.

Taigi svarbiausias organizacijos uždavinys – užtikrinti, kad bet kokie nesutarimai, galintys kilti tarp judėjimo narių, nesukeltų skilimo ir taip nesusilpnintų jo veiklos; be to, organizacijos pareiga – rūpintis, kad kovos dvasia neišblėstų, o nuolat atsinaujintų ir sustiprėtų. Narių skaičius neturi augti be galo. Priešingai: Kadangi tik nedidelė žmonijos dalis yra energinga ir drąsi, judėjimas, kuris be galo didina savo organizaciją, būtinai turi silpnėti.

Organizacijos, t. y. narių grupės, peraugančios tam tikrus dydžius, pamažu praranda savo kovinę galią ir nebegali agresyviai remti idėjos propagandos.

Kuo didesnė ir revoliucingesnė idėja, tuo aktyvesni bus jos nariai, nes doktrinos griaunamoji jėga tampa pavojinga mažaraščiams ir silpnapročiams. Kai kurie privačiai bus šalininkai, bet bijos viešai pripažinti savo įsitikinimus. Tačiau būtent dėl šios priežasties tikros revoliucinės idėjos įkvėpta organizacija į savo gretas pritrauks tik aktyviausius šalininkus, kuriuos įtikino propaganda. Būtent tokiame sąjūdininkų narystės aktyvume, kurį garantuoja natūralioji atranka, galime rasti prielaidas tęsti aktyvią propagandą, taip pat ir pergalingą kovą už idėjos įgyvendinimą.

11.3 NARYSTĖS APRIBOJIMAS

Didžiausias pavojus, galintis grėsti judėjimui, yra nenormalus jo narių skaičiaus didėjimas dėl pernelyg greitos sėkmės. Kol judėjimas ves aršią kovą, silpno ir egoistiško temperamento žmonės jo vengs. Tačiau tie patys skubės būti priimti į narius tą akimirką, kai tik partija savo raida pasieks akivaizdžios sėkmės.

Štai kodėl tiek daug judėjimų, kurie iš pradžių buvo sėkmingi, sulėtėjo, taip ir neįgyvendinę savo tikslo, ir dėl nepaaiškinamo vidinio silpnumo pasidavė kovai ir galiausiai išnyko. Dėl ankstyvosios sėkmės į organizaciją įstojo tiek daug nepageidaujamų, nevertų ir ypač nedrąsių asmenų, kad galiausiai jie užsitikrino kovotojų daugumą. Tada jie pavertė judėjimą savo asmeninių interesų tarnyste, pažemino jį iki savo apgailėtino didvyriškumo lygio ir daugiau nebekovojo už pirminės idėjos triumfą. Fanatiškas tikslas buvo prarastas, o kovinė jėga paralyžiuota, arba, kaip tokiais atvejais sako buržuazinis pasaulis: „Vynas buvo sumaišytas su vandeniu“. Kai taip atsitinka, medžiai nebeauga iki dangaus.

Todėl būtina, kad judėjimas iš gryno savisaugos instinkto užblokuotų savo stojamuosius, kai tik jam pasiseka. O bet koks tolesnis jo organizacijos gausėjimas turėtų būti leidžiamas tik kruopščiausiai numatant ir kruopščiai atsijojus besikreipiančiuosius dėl narystės. Tai vienintelis būdas išlaikyti judėjimo branduolį tikrai šviežią ir sveiką. Reikia pasirūpinti, kad judėjimui vadovautų tik šis branduolys, t. y. kad jis vadovautų propagandai, kuria siekiama visuotinio pripažinimo. O užsitikrinęs valdžią, jis turi imtis veiksmų, būtinų jo idėjoms praktiškai įgyvendinti.

Pirminis branduolys turėtų užimti visus svarbius postus užkariautoje teritorijoje ir sudaryti visos vadovybės pagrindą. Tai turėtų tęstis tol, kol partijos principai ir doktrinos taps naujosios valstybės pagrindu ir politika. Tik tada galima pamažu perduoti valdžią konstitucinei valstybei, kurią sukūrė judėjimas. Tačiau tai paprastai vyksta per tarpusavio varžybų procesą, nes tai ne tiek žmogaus intelekto, kiek jėgų, kurių vystymąsi galbūt galima nukreipti, bet niekada nevaldyti, žaismo ir poveikio klausimas.

Visi didieji judėjimai, nesvarbu, ar jie būtų politinio, ar religinio pobūdžio, už savo įspūdingą sėkmę yra dėkingi šių principų pripažinimui ir priėmimui. Ir visa ilgalaikė sėkmė neįsivaizduojama be šių dėsnių laikymosi.

11.4 GĄSDINTI SILPNŲ NERVŲ ŽMONES

Būdamas partijos propagandos direktoriumi, rūpinausi ne tik paruošti dirvą būsimai judėjimo didybei, bet ir ėmiausi pačių radikaliausių priemonių, kad organizacija įsigytų tik geriausią medžiagą. Kuo radikalesnė ir kurstytoji buvo mano propaganda, tuo labiau ji atbaidė visus silpnus ir neryžtingus veikėjus, taip neleisdama jiems įsilieti į mūsų organizacijos branduolį. Galbūt jie ir liko šalininkais, bet ne garsiai. Greičiau jie santūriai nutylėdavo šį faktą.

Daugelis tūkstančių tuo metu mane patikino, kad visiškai mums pritaria, bet jokiu būdu negali tapti nariais. Jie teigė, kad judėjimas toks radikalus, kad narystė jam sukeltų didžiausius sunkumus ir pavojus, todėl jie verčiau toliau liks sąžiningais ir taikiais piliečiais ir kol kas liks nuošalyje, nors širdyje bus atsidavę mūsų reikalui.

Ir tai buvo gerai.

Jei visi šie vyrai, kurie širdyje nepritarė revoliucijai, tuo metu būtų tapę partijos nariais, šiandien į mus būtų žiūrima kaip į pamaldžią broliją, o ne kaip į jauną karingą judėjimą.

Gyva ir kovinga forma, kurią suteikiau visai mūsų propagandai, sustiprino ir garantavo radikalią mūsų judėjimo tendenciją. Rezultatas buvo tas, kad – su keliomis išimtimis – tik radikalai buvo pasirengę tapti nariais.

Per trumpą laiką ši propaganda padarė tokį poveikį, kad šimtai tūkstančių žmonių savo širdyse įsitikino mūsų teisumu ir linkėjo mums pergalės – nors asmeniškai buvo pernelyg nedrąsūs, kad aukotųsi dėl mūsų reikalo ar net dalyvautų jame.

11.5 JUDĖJIMO REORGANIZAVIMAS

Iki 1921 m. vidurio judėjimui pakako šios paprastos veiklos. Tačiau tų metų vasarą įvyko tam tikrų įvykių, kurie rodė, kad organizaciją reikėtų suderinti su laipsniška propagandos sėkme.

Grupės liaudininkų svajotojų, remiamų tuometinio partijos pirmininko, bandymas perimti vadovavimą lėmė šios nedidelės intrigos žlugimą. Visuotiniame susirinkime vienbalsiai balsuodami nariai pavedė man vadovauti visam judėjimui. Tuoj pat buvo priimtas naujas statutas, pagal kurį išimtinė atsakomybė teko judėjimo pirmininkui. Jame taip pat buvo pakeistas komitetų sprendimų priėmimo procesas darbo pasidalijimo sistema, kuri nuo to laiko puikiai veikia.

Nuo 1921 m. rugpjūčio 1 d. ėmiausi šios vidinės partijos pertvarkos, o man padėjo daug puikių vyrų, kuriuos paminėsiu vėliau.

Siekdamas propagandos rezultatus paversti organizacine nauda ir taip juos stabilizuoti, turėjau panaikinti daugybę senų įpročių ir įvesti principus, kurių neturėjo ir net nebūtų pripažinusi nė viena kita partija.

1920-1921 m. judėjimą kontroliavo visuotiniame susirinkime narių išrinktas komitetas. Jam vadovavo pirmasis ir antrasis iždininkas, pirmasis ir antrasis sekretorius bei pirmasis ir antrasis pirmininkas. Be to, buvo narių sekretorius, propagandos vadovas ir įvairūs komitetų nariai.

Kaip bebūtų keista, komitetas iš tikrųjų įkūnijo tai, prieš ką judėjimas kovojo, t. y. parlamentarizmą. Buvo akivaizdu, kad šis principas įkūnijo būtent tą sistemą, dėl kurios visi kentėjome ir tebekenčiame – nuo mažiausių vietinių grupių, per apygardas, apskritis ir provincijas iki Reicho vadovybės.

Buvo būtina tai pakeisti, jei šis prastas vidinės organizacijos pamatas neturėjo visiems laikams sugriauti judėjimo ir taip padaryti neįmanomą jo aukštą misiją.

Komitetų posėdžiuose buvo vadovaujamasi protokolu, pagal kurį sprendimai buvo priimami balsų dauguma, taip iš tikrųjų sukuriant miniatiūrinį parlamentą. Čia taip pat nebuvo tokio dalyko kaip asmeninė atsakomybė. Čia taip pat viešpatavo tokie pat absurdai ir neprotingumas, kaip ir mūsų didžiosiose valstybinėse atstovaujamosiose institucijose. Buvo skiriami sekretoriai, iždininkai, narių sekretoriai, propagandos agentai ir dar Dievas žino kas. O paskui jie visi kartu svarstė kiekvieną klausimą ir sprendė jį balsuodami. Atitinkamai propagandistas balsuodavo dėl dalykų, kurie buvo susiję su finansininku, pastarasis savo ruožtu balsuodavo dėl dalykų, susijusių tik su organizacija, o organizatorius balsuodavo dėl dalykų, susijusių tik su sekretoriumi, ir taip toliau.

Kam skirti specialų žmogų propagandai, jei iždininkai, sekretoriai ir t. t. galėjo spręsti su ja susijusius klausimus? Sveiko proto žmogui toks dalykas atrodo toks pat nesuprantamas, kaip ir tuo atveju, jei didelėje pramonės įmonėje direktorių valdyba ar inžinieriai spręstų klausimus, su kuriais jie neturi nieko bendra.

Atsisakiau paklusti tokioms nesąmonėms ir po kurio laiko vengiau susirinkimų. Dirbau tik savo propagandinį darbą ir neleidau jokiam nekompetentingam žmogui kišti galvos į mano veiklą. Ir atvirkščiai, nesikišau į kitų reikalus.

11.6 VADOVO ATSAKOMYBĖ

Kai buvo patvirtinti nauji įstatai ir aš buvau paskirtas pirmuoju pirmininku, turėjau reikiamus įgaliojimus ir teisę nutraukti visas tas nesąmones. Vietoj komitetų sprendimų buvo įvestas absoliučios atsakomybės principas.

Pirmininkas yra atsakingas už bendrą judėjimo kontrolę. Jis paskirsto darbą jam pavaldiems komiteto nariams ir prireikus kitiems. Kiekvienas iš šių ponų atsako tik už jam pavestą užduotį. Jis pavaldus tik pirmininkui, kurio pareiga – prižiūrėti bendrą koordinavimą, parenkant personalą ir duodant bendrus nurodymus šiuo klausimu.

Šis pagrindinės atsakomybės dėsnis palaipsniui priimamas visame judėjime, bent jau partijos vadovybėje. Mažose vietinėse grupėse – o galbūt ir apskrityse bei rajonuose – prireiks metų, kol šis principas bus įvestas, nes bailiai ir nekompetentingieji iš prigimties tam priešinasi; jiems vien atsakomybė už veiksmą

visada nemaloni; po kiekvieno sunkaus sprendimo jie visada jaučiasi laisviau ir geriau, kai slepiasi už vadinamojo komiteto daugumos. Tačiau man atrodo, kad būtina ryžtingai pasisakyti prieš tokį požiūrį. Neturime nuolaidžiauti bailumui atsakomybės akivaizdoje, nors ir prireikia šiek tiek laiko, kad susiformuotų vadovo pareigos ir gebėjimų samprata. Galiausiai tai padės išugdyti lyderius, kurie iš tiesų yra pašaukti ir išrinkti šiam vaidmeniui.

Bet kokiu atveju judėjimas, kuris nori kovoti su šia parlamentine nesąmone, turi būti atsparus tokiems dalykams. Tik taip jis įgis jėgų savo kovai.

Tuo metu, kai daugumos valdžia dominuoja visur, judėjimas, kuris remiasi lyderio-idealo principu ir atitinkama atsakomybe, vieną dieną įveiks dabartinę situaciją ir taps nugalėtoju. Tai matematinis tikrumas.

11.7 JUDĖJIMO KŪRIMAS

Dėl šios idėjos prireikė iš vidaus pertvarkyti mūsų judėjimą. Logiška to raida lėmė ryškų judėjimo dalykinės veiklos ir bendro politinio vadovavimo atskyrimą. Asmeninės atsakomybės principas buvo išplėstas visai partijos veiklai, atnešdamas sveiką išsilaisvinimą nuo politinių įtakų ir leisdamas jai veikti tik ekonominiais principais.

Kai 1921 m. rudenį įstojau į šešių žmonių partiją, neturėjome nei būstinės, nei tarnautojų, nei blankų ar net antspaudo, nei jokios spausdintos medžiagos. Komitetas iš pradžių posėdžiavo Herrengasės užeigoje, vėliau – Gasteigo kavinėje. Tai buvo neįmanomos sąlygos. Greitai ėmiausi darbo, apvažiavau kelis Miuncheno restoranus ir užeigas su mintimi išnuomoti kambarį, kuriuo galėtų naudotis partija. Buvusioje „Sterneckerbräu“, esančioje Tale, buvo nedidelis kambarėlis su arkiniu stogu, kuris anksčiau buvo naudojamas kaip savotiška šventinė užeiga bavarų patarėjams. Jis buvo niūrus ir tamsus, todėl tiek pat gerai tiko savo ankstesnei paskirčiai, kiek ir nepritaikytas naujai. Vienintelis jos langas žvelgė į alėją, kuri buvo tokia siaura, kad net ir šviesiausią vasaros dieną patalpa išlikdavo niūri ir niūri. Tai buvo mūsų pirmasis verslo biuras. Nuomos mokestis siekė 50 markių per mėnesį (mums tai buvo milžiniška suma!), tačiau daug reikalavimų kelti negalėjome. Nedrįsome skųstis net tada, kai prieš mums įsikraustant pašalino medines dailylentes, kurios buvo skirtos imperatoriškiesiems patarėjams. Vieta ėmė panašėti labiau į rūsio saugyklą nei į biurą.

Vis dėlto tai buvo didžiulis žingsnis į priekį. Pamažu gavome elektros šviesą, dar lėčiau – telefoną; buvo atvežtas stalas ir kelios pasiskolintos kėdės, galiausiai – atviras knygų stendas, vėliau – spinta; dviejose šeimininkui priklausančiose spintose buvo laikomi mūsų lankstinukai, plakatai ir kt.

Ankstesnė judėjimo valdymo sistema, kai kas savaitę vykdavo vadovybės susirinkimai, buvo netvari. Tik apmokamas judėjimo pareigūnas galėjo užtikrinti nuolatinę veiklą.

Tačiau tuo metu tai buvo sudėtinga. Judėjime tebuvo tiek nedaug narių, kad tarp jų buvo sunku rasti tinkamą žmogų, kuris sau keltų mažai reikalavimų, tačiau galėtų patenkinti nesuskaičiuojamus judėjimo reikalavimus.

Po ilgų paieškų radome kareivį ir seną mano kovos draugą Šiuslerį, kuris tapo pirmuoju mūsų veiklos vadovu. Iš pradžių jis ateidavo į mūsų naująjį biurą kasdien nuo 18 iki 20 valandos, vėliau nuo 17 iki 20 valandos, o galiausiai – kiekvieną popietę. Galiausiai tai tapo nuolatiniu darbu, ir jis dirbo nuo ryto iki vėlyvos nakties. Jis buvo darbštus, doras ir visiškai sąžiningas žmogus, ištikimas ir atsidavęs pačiam judėjimui. Šiusleris su savimi atsivežė nedidelę Adlerio rašomąją mašinėlę. Tai buvo pirmoji mašina, naudota judėjimo tarnyboje. Vėliau partija ją įsigijo išsimokėtinai. Mums reikėjo nedidelio seifo, kad apsaugotume savo dokumentus ir narių sąrašus nuo vagių. Jo tikrai nereikėjo jokiai didelei pinigų sumai, kurią galėjome turėti. Priešingai, visada buvome gana neturtingi, ir aš dažnai prisidėdavau iš savo nedidelių santaupų.

Po pusantrų metų mūsų verslo biuras tapo per mažas, todėl persikėlėme į naujas patalpas Kornelijaus gatvėje. Mūsų biuras ir vėl buvo smuklėje, tačiau vietoj vieno kambario dabar turėjome tris mažesnius ir vieną didelį kambarį su dideliais langais. Tuo metu tai buvo labai gražu. Ten gyvenome iki 1923 m. lapkričio mėn.

1920 m. gruodį įsigijome laikraštį „Völkischer Beobachter“.

Šis laikraštis, kuris, kaip rodo jo pavadinimas, gynė liaudies interesus, dabar turėjo tapti NSDAP organu. Iš pradžių jis ėjo du kartus per savaitę, bet 1923 m. pradžioje tapo dienraščiu, o 1923 m. rugpjūčio pabaigoje pasirodė gerai žinomu dideliu formatu.

Būdamas visiškas žurnalistikos naujokas, gavau ne vieną brangiai kainavusią pamoką.

Nerimą kėlė tai, kad, priešingai nei didžiulė žydų spauda, beveik nebuvo nė vieno reikšmingo liaudies laikraščio. Kaip vėliau sužinojau iš patirties, to priežastimi galima laikyti nekompetentingą vadinamųjų liaudies įmonių valdymą. Joms buvo vadovaujama pernelyg vadovaujantis nuostata, kad įsitikinimai turi būti svarbesni už pasiekimus. Visiškai klaidingas požiūris, nes įsitikinimas savaime yra kažkas vidinio ir geriausiai pasireiškia pasiekimais. Žmogus, kuris atlieka vertingus darbus savo žmonėms, išreiškia savo vertingus įsitikinimus, o kitas, kuris tik kalba apie įsitikinimus ir nieko iš tikrųjų naudingo savo žmonėms nedaro, prieštarauja tikriesiems įsitikinimams. O jo įsitikinimai yra našta bendruomenei.

Laikraštis Völkischer Beobachter, kaip rodo jo pavadinimas, buvo vadinamasis „liaudies“ organas. Jis turėjo visus privalumus, bet dar daugiau trūkumų ir silpnybių, būdingų visoms liaudies institucijoms. Nors jo turinys buvo nuoširdus, jo verslo valdymas buvo tiesiog neįmanomas. Ir šiuo atveju pagrindinė idėja buvo ta, kad liaudiškus laikraščius reikia subsidijuoti liaudiškais įnašais, nesuvokiant, kad jis turi konkuruoti su kitais ir kad nesąžininga tikėtis, jog gerų patriotų prenumerata kompensuos aplaidumą ar klaidas.

Kai tik atpažinau šias sąlygas, nedelsdamas pabandžiau jas pašalinti. Sėkmė buvo mano pusėje, nes ji man atvedė žmogų, kuris nuo to laiko teikia neįkainojamas paslaugas judėjimui – ne tik kaip laikraščio, bet ir kaip partijos verslo vadovas. 1914 m. mūšio lauke susipažinau su Maksu Amanu (tuometiniu savo viršininku), kuris šiandien yra partijos generalinis verslo vadovas. Per ketverius karo metus turėjau progos nuolat stebėti nepaprastus savo būsimo bendradarbio sugebėjimus, darbštumą ir griežtą sąžiningumą.

1921 m. vasaros viduryje, kai judėjimą ištiko rimta krizė, kreipiausi į savo seną pulko bendražygį, kurį vieną dieną atsitiktinai sutikau, ir paprašiau jo tapti judėjimo verslo vadovu. Buvau gana nepatenkintas keliais mūsų darbuotojais, ypač vienu, su kuriuo turėjau labai karčios patirties. Po ilgų dvejonių – Amanas tuo metu užėmė geras pareigas – jis sutiko su mano prašymu, bet tik su sąlyga, kad nebus priklausomas nuo nekompetentingų komitetų malonės. Veikiau jis norėjo atsiskaityti tik vienam vieninteliam vadovui.

Neįkainojamas šio pirmojo judėjimo verslo vadovo – visapusiškų verslo žinių turinčio žmogaus – nuopelnas, kad jis įvedė tvarką ir sąžiningumą partijos verslo reikaluose. Nuo to laiko jie išliko pavyzdiniai ir neprilygsta jokiai kitai judėjimo šakai. Tačiau, kaip dažnai nutinka gyvenime, dideli gebėjimai sukelia pavydą ir nepalankumą. To reikėjo tikėtis ir šiuo atveju ir kantriai tai pakęsti.

Jau 1922 m. buvo nustatytos tvirtos tiek komercinės, tiek grynai organizacinės judėjimo plėtros taisyklės. Dabar egzistuoja centrinė visų užsiregistravusių narių dokumentacijos sistema. Judėjimo finansavimas dabar turi būti pagrįstas patikimu pagrindu. Einamosios išlaidos dengiamos einamosiomis įplaukomis, o specialiosios įplaukos gali būti naudojamos tik specialioms išlaidoms. Taigi, nepaisant sunkmečio sunkumų, judėjimas praktiškai liko be skolų, išskyrus nedideles einamąsias sąskaitas. Iš tiesų lėšos netgi nuolat didėjo. Viskas veikė kaip privačiame versle: Darbuotojai savo darbo vietas išlaiko dėl savo pasiekimų ir jokiu būdu negali prisidengti tuo garsiuoju „įsitikinimu“. Kiekvieno nacionalsocialisto įsitikinimas yra jo noras dirbti, jo darbštumas ir gebėjimas atlikti bendruomenės jam pavestas pareigas. Tas, kuris nevykdo savo pareigų užimamame darbe, negali girtis savo įsitikinimais – prieš kuriuos iš tikrųjų jis nusideda.

Priešindamasis visoms galimoms įtakoms ir su didžiausia energija naujasis verslo vadovas tvirtai palaikė nuomonę, kad partijos administracijoje nėra beprasmių pareigų rėmėjams ir nariams, kurie nenori dirbti. Judėjimas, kuris taip aštriai kovoja prieš partinę korupciją mūsų valstybės tarnyboje, privalo išlaikyti savo aparatą švarų nuo tokių ydų. Pasitaikė, kad į laikraščio štabą buvo priimti keli vyrai, anksčiau buvę Bavarijos liaudies partijos šalininkai, tačiau jų darbas parodė, kad jie puikiai tinka šiam darbui. Šio eksperimento rezultatai iš esmės buvo puikūs. Būtent dėl šio sąžiningo ir nuoširdaus asmeninio efektyvumo pripažinimo judėjimas greičiau ir giliau nei bet kada anksčiau užkariavo darbuotojų širdis. Vėliau jie tapo gerais nacionalsocialistais ir tokiais išliko – ne tik žodžiais, bet ir įrodė tai sąžiningu, pastoviu ir sąžiningu darbu,

kurį atliko tarnaudami naujajam judėjimui. Natūralu, kad gerai parengtam partijos nariui buvo teikiama pirmenybė, o ne kitam tokios pat kvalifikacijos, bet ne partijos nariui. Tačiau niekas negavo pareigų vien dėl narystės partijoje.

Tvirtybė, su kuria mūsų naujasis verslo vadovas taikė šiuos principus ir palaipsniui juos įtvirtino, nepaisant visų pasipriešinimą, vėliau tapo didžiausiu judėjimo privalumu. Tik dėl to – sunkiu infliacijos laikotarpiu, kai žlugo tūkstančiai įmonių ir užsidarė tūkstančiai laikraščių – judėjimo vadovybei pavyko ne tik išlaikyti verslą ir įvykdyti visus įsipareigojimus, bet ir nuolat plėsti „Völkischer Beobachter". Taip jis pateko tarp didžiųjų laikraščių.

1921 m. buvo dar svarbesni, nes man, kaip partijos pirmininkui, palaipsniui pavyko nutraukti daugelio komiteto narių kritiką ir kišimąsi į įvairią partijos veiklą. Tai buvo svarbu, nes mes negalėjome priversti gabaus žmogaus imtis darbo, jei nuolat kišosi nekompetentingi žmonės, apsimetę, kad žino geriau už kitus, ir kėlė beviltišką netvarką. Paskui šie žinovai kukliai pasitraukė, ieškodami kitos srities savo įkvepiančiai priežiūros veiklai. Atrodė, kad kai kurie vyrai turi patologiją už visko kažko ieškoti; jie, galima sakyti, visada buvo kupini puikių planų, idėjų, projektų ir metodų. Natūralu, kad jų kilnūs tikslai ir idealai visada buvo komiteto, kuris galėtų apsimesti kontroliuojančiu organu, kad galėtų kišti nosį į rimtą kitų darbą, sukūrimas. Tačiau įžeidžiama ir nenacionalsocialistiška, kai nekompetentingi žmonės nuolat kišasi į gabių asmenų darbą. Bet tai net neateina į jų sąmonę. Bet kokiu atveju tais metais jaučiau pareigą visus, kuriems buvo patikėtas nuolatinis ir atsakingas darbas, apsaugoti nuo tokių elementų, suteikti jiems užnugarį ir palikti juos laisvus dirbti savo darbą.

Tokie komitetai, kurie arba nieko nedarė, arba rengė nepraktiškus sprendimus, geriausiai buvo nekenksmingi, jei jiems buvo pavesta dirbti tikrą darbą. Tuomet juoką kėlė tai, kaip nariai tyliai išnykdavo ir staiga niekur nedingdavo. Tai privertė mane pagalvoti apie mūsų didžiąją tokio pat pobūdžio instituciją – Reichstagą. Kaip greitai jie išgaruotų, jei vietoj kalbų jiems būtų pavesta atlikti kokį nors realų darbą, ypač jei kiekvienas iš tų girtuoklių būtų asmeniškai atsakingas už jam pavestą darbą.

Visada reikalavau, kad – kaip ir privačiame gyvenime, taip ir judėjime – ieškotume tol, kol rasime gabų ir sąžiningą tarnautoją, administratorių ar vadovą įvairiems verslo padaliniams. Įkūrus jį į pareigas, jam buvo suteikta absoliuti valdžia ir visiška veiksmų laisvė pavaldinių atžvilgiu, bet visiška atsakomybė vadovų atžvilgiu. Niekam nebuvo suteikiama valdžia pavaldinių atžvilgiu, nebent jis pats išmanytų darbą geriau už juos. Per dvejus metus savo pažiūras vis labiau įgyvendinau praktiškai; šiandien, bent jau kalbant apie aukščiausią vadovybę, jos laikomos savaime suprantamu dalyku.

Akivaizdi šio požiūrio sėkmė pasireiškė 1923 m. lapkričio 9 d: Prieš ketverius metus, kai įstojau į judėjimą, jis neturėjo net guminio antspaudo. 1923 m. lapkričio 9 d. partija buvo paleista, o jos turtas konfiskuotas. Bendra visų vertingų daiktų ir laikraščio suma siekė daugiau kaip 170 000 aukso markių.

12 SKYRIUS – PROFESINIŲ SĄJUNGŲ KLAUSIMAS

Dėl spartaus judėjimo augimo 1922 m. jautėmės priversti užimti poziciją klausimu, kuris dar nebuvo iki galo išspręstas. Stengdamiesi atrasti geriausią būdą, kaip judėjimui pasiekti plačiųjų masių širdis, visada susidurdavome su prieštaravimu, kad darbininkas niekada negalės visiškai mums priklausyti, kol jo grynai profesiniais ir ekonominiais interesais rūpinsis mūsų oponentai ir jų politinė organizacija.

Tai buvo gana rimtas prieštaravimas. Vyravo bendras įsitikinimas, kad kokiu nors amatu užsiimantis darbininkas negali egzistuoti, jei nepriklauso profesinei sąjungai. Tokiu būdu ne tik buvo apsaugoti jo profesiniai interesai, bet ir nuolatinio darbo garantija buvo tiesiog neįsivaizduojama be narystės profesinėje sąjungoje. Dauguma darbininkų priklausė profesinėms sąjungoms. Apskritai profsąjungos sėkmingai vedė kovą dėl darbo užmokesčio ir sudarydavo sutartis, kurios garantuodavo darbuotojui pastovias pajamas. Be abejo, įvairių profesijų darbininkai turėjo naudos iš šios kovos rezultatų. O ypač sąžiningiems vyrams turėjo kilti sąžinės konfliktų, jei jie imdavo atlyginimus, kuriuos jiems iškovojo profsąjunga, bet patys pasitraukdavo iš kovos.

Šią problemą buvo sunku aptarti su vidutiniu buržuaziniu darbdaviu. Jis neturėjo (arba nenorėjo turėti) jokio supratimo nei apie materialinę, nei apie moralinę klausimo pusę. Galiausiai jis pareiškė, kad jo paties ekonominiai interesai iš principo prieštarauja bet kokiam organizaciniam darbininkų susigrupavimui jo vadovaujamoje įmonėje. Todėl jam buvo neįmanoma laikytis nešališko požiūrio. Čia, kaip ir dažnai, reikėjo kreiptis į nesuinteresuotus pašalinius asmenis, kurie nebūtų linkę dėl medžių nepastebėti miško. Turėdami šiek tiek geros valios, jie galėtų daug lengviau suprasti klausimą, kuris yra labai svarbus mūsų dabartiniam ir būsimam gyvenimui.

12.1 AR REIKALINGOS PROFESINĖS SĄJUNGOS?

Pirmajame šios knygos tome jau išsakiau savo požiūrį į profesinių sąjungų prigimtį, paskirtį ir būtinybę. Ten paaiškinau, kad jeigu nesiimama priemonių darbdavio požiūriui į darbuotoją pakeisti – nei valstybės (dažniausiai bevaisių), nei visapusiško naujo švietimo, - darbuotojas neturi kitos išeities, kaip tik apeliuoti į savo, kaip sutarties šalies, lygias teises ekonomikos srityje. Toliau teigiau, kad tai atitiktų nacionalinės bendruomenės interesus, jei dėl to būtų galima pašalinti socialinę neteisybę, kuri priešingu atveju padarytų didelę žalą visai socialinei struktūrai. Be to, teigiau, kad darbuotojui visada reikės imtis šių apsaugos veiksmų, kol tarp darbdavių bus tokių, kurie nesuvokia savo socialinių įsipareigojimų ar net elementariausių žmogaus teisių. Ir baigiau sakydamas, kad jei tokia savigyna būtų laikoma būtina, ji galėtų egzistuoti tik kaip darbuotojų asociacija profesinių sąjungų pagrindu.

1922 m. niekas nepakeitė šios mano bendros koncepcijos. Tačiau dabar reikėjo rasti aiškią ir tikslią formulę dėl šių problemų. Negalėjome pasitenkinti vien tik žiniomis, bet turėjome prieiti prie tam tikrų praktinių išvadų.

Reikėjo atsakyti į šiuos klausimus:

Ar reikalingos profesinės sąjungos?

Ar pati NSDAP turėtų veikti profsąjungų pagrindu arba nurodyti savo nariams dalyvauti kokia nors tokia forma?

Koks būtų nacionalsocialistinės sąjungos pobūdis? Kokie būtų mūsų uždaviniai ir tikslai?

Kaip galėtume steigti tokias sąjungas?

Manau, kad tinkamai atsakiau į pirmąjį klausimą. Esant dabartinei padėčiai, esu įsitikinęs, kad negalime apsieiti be sąjungų. Priešingai, jos yra viena svarbiausių tautos ekonominio gyvenimo institucijų. Jos svarbios ne tik socialinės politikos srityje, bet dar labiau – bendroje šalies politikoje. Kai plačiosios tautos masės mato, kad jų gyvybinius poreikius tenkina solidus profesinių sąjungų judėjimas, visa tauta nepaprastai sustiprėja savo kovoje už būvį.

Visų pirma profesinės sąjungos yra būtinos kaip būsimo ekonomikos parlamento arba rūmų, atstovaujančių įvairioms profesijoms, statybiniai akmenys.

Į antrąjį klausimą taip pat nesunku atsakyti. Jei profesinių sąjungų judėjimas yra svarbus, tada aišku, kad nacionalsocializmas turėtų užimti tam tikrą poziciją jo atžvilgiu – ne tik teoriškai, bet ir praktiškai. Tačiau klausimą „Kaip“ paaiškinti sunkiau.

Nacionalsocialistinis judėjimas, siekiantis sukurti nacionalsocialistinę liaudies valstybę, visada turi turėti omenyje, kad kiekviena būsima tos valstybės institucija turi išaugti iš paties judėjimo. Didelė klaida manyti, kad, gavę valdžią ir iš nieko, galime įvykdyti konkrečią reorganizaciją be tam tikro rezervinio rezervo žmonių, išugdytų pagal savo įsitikinimus, pagalbos. Ir čia mes laikomės principo, kad formą užpildanti dvasia yra svarbesnė už pačią formą, kurią galima sukurti mechaniškai ir greitai. Pavyzdžiui, vadovavimo principas valstybės organizmui gali būti primestas diktatorišku būdu. Tačiau jis atgyja tik pereidamas būtinus vystymosi etapus, pradedant nuo mažiausios ląstelės. Ji turi pereiti kelerius metus trunkantį atrankos procesą ir būti grūdinama sunkios gyvenimo tikrovės, taip gaunant reikiamą lyderystės medžiagą, kad principas būtų įgyvendintas praktiškai.

Taip pat negalima įsivaizduoti, kad valstybės konstituciją galima staiga ištraukti iš portfelio į dienos šviesą ir „įvesti“ ją dekretu. Galima bandyti taip daryti, bet rezultatas visada bus nepajėgus išgyventi, kažkas panašaus į negyvai gimusį kūdikį. Tai man primena Veimaro konstitucijos ištakas ir bandymą vokiečių tautai primesti naują konstituciją ir naują vėliavą, tačiau be jokio vidinio ryšio su mūsų tautos patirtimi per pastarąjį pusšimtį metų.

Nacionalsocialistinė valstybė turi saugotis visų tokių eksperimentų. Ji turi išaugti iš jau seniai egzistuojančios organizacijos. Ši organizacija turi turėti nacionalsocialistinį gyvenimą savyje, kad sukurtų gyvą nacionalsocialistinę valstybę.

12.2 NACIONALSOCIALISTINĖS SĄJUNGOS?

Kaip jau minėta, šios valstybės užuomazgos turi slypėti administraciniuose rūmuose, kurie atstovaus įvairioms profesijoms ir užsiėmimams, o svarbiausia – profesinėms sąjungoms. Jei ši vėlesnė atstovaujamoji institucija ir centrinis ekonomikos parlamentas turi būti nacionalsocialistinės institucijos, šios svarbios gemalinės ląstelės turi įkūnyti nacionalsocialistinius įsitikinimus ir koncepciją. Judėjimo institucijos turi būti perduotos valstybei, tačiau valstybė negali staiga iš nieko jų pašaukti į gyvenimą, nebent jos turi likti visiškai negyvos struktūros.

Žvelgdamas iš aukščiausių pozicijų, nacionalsocialistinis judėjimas turės pripažinti savo profsąjungų politikos būtinybę.

Be to, jis turės tai daryti, nes tikro nacionalsocialistinio ugdymo tiek darbdaviui, tiek darbuotojui – abipusio bendradarbiavimo dvasia bendroje nacionalinės bendruomenės struktūroje – neįmanoma užtikrinti teoriniais pamokymais, raginimais ir įtikinėjimais, o tik per kasdienę kovą. Šia dvasia ir per ją judėjimas turi šviesti kelias dideles ekonomines grupes ir suartinti jas pagrindiniais klausimais. Be šio parengiamojo darbo tikėtis, kad kada nors gali susikurti tikra nacionalinė bendruomenė, būtų gryna iliuzija. Tik didysis pasaulėžiūros idealas, už kurį kovoja judėjimas, gali nuolat formuoti tą bendrą stilių, kuris parodytų, kad naujasis amžius remiasi vidujai tvirtais pagrindais, o ne tik išoriniu fasadu.

Todėl judėjimas turi teigiamai vertinti pačią profesinių sąjungų idėją. Tačiau jis taip pat turi suteikti savo nariams ir rėmėjams praktinį išsilavinimą būsimai nacionalsocialistinei valstybei.

Atsakymas į trečiąjį klausimą išplaukia iš to, kas jau buvo pasakyta.

Nacionalsocialistinė profesinė sąjunga yra ne klasių kovos priemonė, o įvairių profesinių interesų atstovavimo organas. Nacionalsocialistinė valstybė nepripažįsta jokių „klasių“, o politiniu požiūriu pripažįsta tik piliečius, turinčius absoliučiai lygias teises ir atitinkamas lygias pareigas. Ir greta jų ji pripažįsta valstybės subjektus, kurie neturi jokių politinių teisių.

Nacionalsocialistinė profsąjungos samprata neatlieka tos funkcijos, kad nacionalinėje bendruomenėje susivienytų tam tikri vyrai ir taip palaipsniui virstų klase, kad galėtų kovoti su kitomis panašiai organizuotomis grupėmis. Žinoma, negalime šios užduoties priskirti sąjungai kaip tokiai, tačiau ji tokia tapo, kai buvo paversta marksistinės kovos priemone. Profsąjunga nėra „klasių kovos“ įrankis, tačiau marksistai ją pavertė priemone, kurią naudojo savo klasių kovoje. Jie sukūrė ekonominį ginklą, kurį tarptautinis pasaulinis žydas naudoja siekdamas sugriauti laisvų ir nepriklausomų nacionalinių valstybių ekonominius pagrindus, sunaikinti nacionalinę pramonę ir prekybą ir taip pavergti laisvas tautas, kad jos tarnautų viršvalstybiniam žydų pasauliniam finansavimui.

Nacionalsocialistinė profesinė sąjunga, priešingai, turi organizuoti apibrėžtas tautos ekonominio gyvenimo dalyvių grupes. Tokiu būdu ji padidins pačios

nacionalinės ekonominės sistemos saugumą, sustiprindama ją, pašalindama visas tas anomalijas, kurios galiausiai daro griaunamąjį poveikį nacionaliniam kūnui – kenkia gyvybinėms nacionalinės bendruomenės jėgoms, kenkia valstybės gerovei ir, galiausiai, atneša blogį ir pražūtį ekonomikai.

Todėl nacionalsocialistinei sąjungai streikas yra ne priemonė nacionalinei gamybai trikdyti ir išjudinti, bet jai didinti ir sklandžiai vykdyti kovojant su visais tais piktnaudžiavimais, kurie dėl savo antisocialinio pobūdžio trukdo ekonominiam efektyvumui, o kartu ir visos tautos egzistencijai. Individualus efektyvumas visada yra priežastiniame ryšyje su bendra socialine ir teisine individo padėtimi ekonominiame procese. Tai vienintelis pagrindas įsitikinimui, kad tautos ekonominė gerovė būtinai turi būti naudinga atskiram piliečiui.

Nacionalsocialistinis darbuotojas turi pripažinti, kad nacionalinė ekonominė gerovė atneša ir jo paties materialinę laimę.

Nacionalsocialistas darbdavys turi pripažinti, kad jo darbuotojų laimė ir pasitenkinimas yra būtinos jo paties ekonominės gerovės egzistavimo ir plėtros prielaidos.

Nacionalsocialistiniai darbuotojai ir darbdaviai yra visos nacionalinės bendruomenės tarnai ir globėjai. Jiems suteiktą didelę asmeninės laisvės dalį jų veiklai galima paaiškinti tuo, kad, kaip rodo patirtis, asmeninį veiksmingumą labiau didina dosni laisvė nei prievarta iš viršaus. Be to, tokia laisvė skatina natūralios atrankos procesą, kurio metu išugdomi gabiausi, gabiausi ir darbščiausi žmonės.

Todėl nacionalsocialistinei sąjungai streikas yra priemonė, kuri gali ir net turi būti įgyvendinama tik tol, kol dar nėra nacionalsocialistinės valstybės. Kai valstybė egzistuos, masinę dviejų didžiųjų grupių – darbdavių ir darbuotojų – kovą (kuri visada baigdavosi gamybos nuosmukiu ir žala nacionalinei bendruomenei!) pakeis rūpinimasis visų teisėmis ir jų gynimas. Ekonomikos rūmų pareiga bus palaikyti nacionalinio ūkio veikimą ir šalinti visus žalingus trūkumus ar klaidas. Tai, dėl ko dabar kovojama milijonų ginčais, vėliau bus sprendžiama Prekybos rūmuose ir Centriniame ekonomikos parlamente. Tokiu būdu vadovai ir darbuotojai nebebus įtraukiami į abipusį konfliktą dėl darbo užmokesčio ir darbo užmokesčio dydžių, kenkiantį abiejų ekonominiams interesams. Atvirkščiai, jie kartu spręs šias problemas aukštesnėje plotmėje, o jų spindintis idealas bus nacionalinės bendruomenės ir valstybės gerovė.

Ir čia, kaip ir visur, būtina laikytis geležinio principo, kad Tėvynės interesai yra aukščiau už partijos.

Nacionalsocialistų sąjungos uždavinys bus ugdyti ir rengti šiam tikslui pačią: Visi kartu turi dirbti mūsų tautos ir valstybės išlaikymui ir saugumui, kiekvienas pagal savo įgimtus sugebėjimus ir galias, kurias išugdė nacionalinė bendruomenė.

12.3 JOKIŲ DVIGUBŲ SĄJUNGŲ

Į ketvirtąjį klausimą: „Kaip galime įsteigti tokias sąjungas?“, atrodo, sunkiau atsakyti.

Apskritai, lengviau ką nors įkurti naujoje teritorijoje, nei senoje teritorijoje, kurioje jau kažkas yra. Toje vietoje, kur nėra veikiančios parduotuvės, ją lengva įsteigti. Tačiau sunkiau, jei panaši įmonė jau egzistuoja, o visų sunkiausia, kai sąlygos tokios, kad klestėti gali tik viena vienintelė. Čia steigėjai ne tik turi pristatyti savo verslą, bet ir sugriauti jau esantį, jei nori, kad jis egzistuotų.

Būtų beprasmiška šalia kitų sąjungų turėti nacionalsocialistų sąjungą. Ji turi nuodugniai jausti savo filosofinę užduotį ir iš to kylančią pareigą netoleruoti kitų panašių ar priešiškų organizacijų. Ji turi primygtinai reikalauti, kad būtų reikalinga tik ji pati. Ji negali prieiti prie jokio susitarimo ir jokio kompromiso su gimininingomis pastangomis, bet privalo įtvirtinti savo absoliučią ir išskirtinę teisę.

Yra du keliai, galintys nuvesti į tokią raidą:

Galime įkurti savo sąjungą ir tada palaipsniui imtis kovos su tarptautinėmis marksistinėmis sąjungomis. Arba galėtume

Įstoti į marksistines sąjungas ir įkvėpti joms naujos dvasios, su mintimi paversti jas naujo idealo įrankiais.

Pirmasis būdas nebuvo tikslingas dėl toliau išvardytų priežasčių: Tuo metu mūsų finansinė padėtis vis dar kėlė mums daug rūpesčių, o mūsų ištekliai buvo gana menki. Nuolat didėjančios infliacijos padariniai dar labiau apsunkino konkrečią mūsų padėtį, nes tais metais vargu ar buvo galima kalbėti apie kokią nors materialinę naudą profsąjungos nariui. Jo požiūriu, pavienis darbininkas neturėjo jokios priežasties mokėti profsąjungos nario mokestį. Netgi egzistavusios marksistinės profsąjungos buvo atsidūrusios ant žlugimo ribos, kol dėl švietėjiškos Pono Cuno Rūro politikos į jų glėbį staiga pasipylė milijonai. Šį vadinamąjį „nacionalinį“ Reicho kanclerį reikėtų įvardyti kaip marksistinių profsąjungų gelbėtoją.

Tuo metu mes negalėjome tikėtis panašių finansinių galimybių, be to, niekas negalėjo būti paskatintas stoti į naują sąjungą, kuri dėl savo finansinio silpnumo negalėjo suteikti nė menkiausios naudos. Kita vertus, jaučiausi įpareigotas pasipriešinti bet kokios tokios organizacijos, kuri būtų tik daugiau ar mažiau puikių protų prieglauda, kūrimui.

Apskritai personalo klausimas vaidino svarbiausią vaidmenį. Tuomet neturėjau nė vieno žmogaus, kurį galėčiau pasitelkti šiai svarbiai užduočiai atlikti. Kas tuo metu būtų sugebėjęs sutriuškinti marksistines profsąjungas, kad užleistų vietą nacionalsocialistinės profsąjungų idėjos triumfui, ir taip išstumti destruktyvią klasių kovą, būtų buvęs priskirtas prie didžiausių mūsų tautos vyrų, o jo biustas būtų nusipelnęs vietos Regensburgo Walhalloje, kad juo žavėtųsi palikuonys.

Tačiau aš nežinojau nė vieno, kuris būtų tinkamas tokiam pjedestalui.

Visiškai klaidinga manyti, kad tarptautinėms profesinėms sąjungoms vadovauja tik vidutinio proto žmonės. Iš tikrųjų tai visiškai nieko nereiškia; kai jos buvo įkurtos, nieko kito nebuvo. Šiandien nacionalsocialistinis judėjimas turi kovoti su ilgamete ir iki smulkmenų išplėtota monstriška organizacija. Užkariautojas visada turi būti protingesnis už gynėją, jei nori jį pavergti. Marksistinę profsąjungų tvirtovę šiandien gali valdyti vidutiniški lyderiai, bet šturmuoti ją gali tik kitoje pusėje esantis didis lyderis, pasižymintis nenugalima energija ir genialiais sugebėjimais. Jei tokio žmogaus nepavyks rasti, beprasmiška bylinėtis su Likimu, o dar kvailiau – forsuoti problemą be adekvataus pakaitalo.

Čia reikia taikyti maksimą, kad gyvenime dažnai geriau ką nors palikti, nei bandyti pusiau arba daryti tai prastai dėl tinkamų jėgų stygiaus.

12.4 PASAULĖŽIŪRŲ KOVA YRA SVARBIAUSIA

Prie to turime pridėti dar vieną aplinkybę, kuri anaiptol nėra demagogiška. Tuo metu buvau – ir šiandien tebesu – tvirtai įsitikinęs, kad pavojinga anksti sumaišyti didžiąją politinę pasaulėžiūrinę kovą su ekonominiais klausimais. Tai ypač pasakytina apie mūsų vokiečių tautą. Tokiu atveju ekonominė kova nukreiptų energiją nuo politinės kovos. Kai žmonės patikės, kad už savo santaupas gali nusipirkti nedidelį namą, jie atsidės tik šiai užduočiai; politinei kovai su tais, kurie vienaip ar kitaip kada nors atims jų santaupas, neliks laisvo laiko. Užuot kovoję politiniame konflikte dėl savo iškovotų pažiūrų ir įsitikinimų, jie pasiduos savo „įsikūrimo“ idėjai ir galiausiai pralaimės.

Šiandien nacionalsocialistų judėjimas yra savo kovos pradžioje. Didele dalimi jis pirmiausia turi suformuoti ir galutinai suformuoti savo pasaulėžiūrinį paveikslą. Kovoje už savo didžiųjų idealų pripažinimą jis turi panaudoti visas savo energijos skaidulas, ir sėkmė įsivaizduojama tik tada, jei visos jo jėgos bus atiduotos į šios kovos tarnybą.

Šiandien turime klasikinį pavyzdį, kaip aktyvios kovinės jėgos paralyžiuojamos užsiėmus grynai ekonominėmis problemomis:

1918 m. lapkričio revoliuciją padarė ne profesinės sąjungos, o ji buvo įvykdyta prieš jas. O vokiečių tauta nekovojo politinės kovos už Vokietijos ateitį, nes manė, kad ją pakankamai užsitikrins konstruktyviu ekonominiu darbu.

Iš šios patirties turėtume pasimokyti; mums būtų ne kitaip. Kuo daugiau bendrų mūsų judėjimo jėgų bus sutelkta į politinę kovą, tuo greičiau galėsime tikėtis sėkmės tolimesnėje perspektyvoje; tačiau kuo labiau per anksti užsiimsime profsąjungų, atsiskaitymų ir kitomis problemomis, tuo mažiau naudos turės visas mūsų reikalas. Tai svarbūs klausimai, tačiau jų negalima išspręsti, kol politinės galios nepanaudosime šių idėjų labui. Iki tol šios problemos gali tik paralyžiuoti judėjimą, o jei jis jų imsis per anksti, jos taps kliūtimi filosofinei valiai. Tuomet gali lengvai atsitikti taip, kad profsąjungos motyvai valdys politinį judėjimą, užuot pasaulėžiūra vadovavusi profsąjungai.

Judėjimas ir tauta iš nacionalsocialistinio profsąjungų judėjimo gali turėti naudos tik tuo atveju, jei pasaulėžiūros požiūriu jis bus taip giliai įkvėptas nacionalsocialistinių idėjų, kad nekils pavojaus pakliūti į marksizmo vėžes. Nacionalsocialistinis profsąjungų judėjimas, kuris save laikytų tik marksistinių profsąjungų konkurentu, būtų blogiau negu jokio. Jis turi paskelbti karą marksistinėms sąjungoms ne tik kaip organizacijai, bet visų pirma kaip idėjai. Ji turi nušluoti klasių idėjos ir klasių kovos skleidėją, o vietoj jo pasiskelbti Vokietijos žmonių profesinių interesų gynėja.

12.5 GERIAU JOKIO PAGRINDO NEI NESĖKMINGAS PAMATAS

Visi šie požiūriai tada pasisakė – ir tebesiginčija – prieš mūsų profesinės sąjungos steigimą. Nebent staiga atsirastų kas nors, kas būtų akivaizdžiai Likimo pašauktas išspręsti šią konkrečią problemą.

Taigi yra tik dvi kitos galimybės: Arba rekomenduojame savo partijos nariams palikti profesines sąjungas, arba jie kol kas jose lieka, dirbdami kuo destruktyviau.

Apskritai aš rekomenduočiau pastarąjį kelią.

Ypač 1922-23 m. mes tai galėjome lengvai padaryti; infliacijos laikotarpiu mūsų narių finansinė nauda sąjungai buvo beveik nulinė dėl nedaugelio asmenų mūsų jauname judėjime. Tačiau žala sąjungai buvo didelė, nes nacionalsocialistų šalininkai buvo aštriausi jos kritikai.

Tuo metu aš jau buvau atmetęs visus eksperimentus, kuriems buvo lemta žlugti. Būčiau laikęs nusikaltimu atimti iš darbininko jo menką uždarbį dėl institucijos, kuri, mano manymu, nesuteikė jokios realios naudos savo nariams.

Jei vieną dieną nauja politinė partija išnyktų, niekas nenukentėtų, o kai kas iš to tik pasipelnytų, bet niekas neturėtų teisės skųstis; tai, ką kiekvienas žmogus duoda politiniam judėjimui, jis duoda iš savo kišenės. Tačiau tas, kuris moka mokesčius profesinei sąjungai, turi teisę tikėtis tam tikrų garantijų mainais. Jei to nėra daroma, vadinasi, profsąjungų vadovai yra sukčiai arba bent jau neatsargūs žmonės, kurie turėtų būti patraukti atsakomybėn.

Remdamiesi šiomis nuostatomis mes veikėme 1922 m. Kiti manė kitaip ir steigė profesines sąjungas. Jie puolė mus už trumparegiškumą ir klaidingumą. Bet neilgai trukus šios organizacijos išnyko, ir mums būtų atsitikę tas pats. Tik su vienu skirtumu: nebūtume apgaudinėję nei savęs, nei kitų.

13 SKYRIUS – VOKIETIJOS POKARIO ALJANSO POLITIKA

Nevienareikšmišką Reicho užsienio reikalų tvarkymą lėmė tai, kad trūko patikimų principų, kuriais būtų galima vadovautis vykdant veiksmingą aljansų politiką. Po revoliucijos tai ne tik tęsėsi, bet dar labiau pablogėjo.

13.1 SUSKIRSTYMO PRIEŽASTYS

Pagrindine ydingo vadovavimo priežastimi galima laikyti sumišusią mūsų politinių idėjų būklę apskritai prieš karą, tačiau pokario laikotarpiu tai buvo sąžiningų ketinimų stoka. Buvo natūralu, kad tie sluoksniai, kurie visiškai pasiekė savo destruktyvų tikslą revoliucija, nebuvo suinteresuoti sąjungine politika, kuri galiausiai atneštų laisvos Vokietijos valstybės atkūrimą. Šios krypties raida ne tik prieštarautų vidinėms Lapkričio nusikaltimo nuotaikoms, ne tik nutrauktų ir iš tiesų užbaigtų Vokietijos ekonomikos ir darbo internacionalizaciją: bet svarbiausia, kad sėkmingos kovos už laisvę nuo užsienio valstybių vidaus politikos padariniai ateityje būtų pražūtingi tiems, kurie dabar turi valdžią Reiche.

Negalima įsivaizduoti tautos atgimimo, jei prieš tai neprasideda nacionalizacijos procesas, lygiai kaip, atvirkščiai, kiekviena svarbi sėkmė užsienio politikos srityje turi sukelti palankią reakciją šalies viduje. Patirtis liudija, kad kiekviena kova už laisvę stiprina tautinius jausmus ir savimonę, todėl gimdo jautresnį jautrumą antinacionaliniams elementams ir tendencijoms. Sąlygos ir asmenys, kurie taikos metu yra toleruojami ir net nepastebimi, sužadinus tautinį entuziazmą ne tik tampa pasipriešinimo objektu, bet netgi išprovokuoja pasipriešinimą, kuris neretai atneša jiems pražūtį. Pavyzdžiui, galima prisiminti šnipų baimę, kuri vyrauja prasidėjus karui, kai žmonių aistros staiga pasiekia tokias aukštumas, kad sukelia žiauriausius ir net neteisingiausius persekiojimus, nors visi žino, kad šnipų pavojus yra didesnis ilgais taikos laikotarpiais. Tačiau dėl akivaizdžių priežasčių tada jiems neskiriama tiek pat dėmesio.

Dėl šios priežasties per lapkričio įvykius į paviršių iškilusių valstybės parazitų subtilus instinktas verčia juos iš karto pajusti, kad protinga sąjunginė politika, kuri sugrąžintų mūsų žmonių laisvę ir pažadintų nacionalinius jausmus, galbūt gali sunaikinti jų pačių nusikalstamą egzistenciją.

Taip galime suprasti faktą, kad nuo 1918 m. valdžios institucijos mus nuvylė užsienio reikaluose, o valstybės vadovai beveik nuolat ir sistemingai veikė prieš vokiečių tautos interesus. Tai, kas iš pirmo žvilgsnio atrodo atsitiktinumas, atidžiau panagrinėjus pasirodė esanti logiška pažanga kelyje, kurį pirmą kartą atvėrė 1918 m. lapkričio revoliucija.

Neabejotinai reikėtų atskirti atsakingus – arba geriau, „turėtų būti atsakingi“ – mūsų valstybės reikalų tvarkytojus; vidutiniškai niekinamus parlamento politikus; ir didelę, kvailą mūsų kantrios, į avis panašios tautos bandą.

Pirmieji žino, ko nori. Antrieji žaidžia kartu, nes arba tai žino, arba yra pernelyg bailūs, kad pasipriešintų tam, ką žino ir jaučia esant žalinga. Kiti tiesiog paklūsta iš nesupratimo ir kvailumo.

13.2 UŽSIENIO POLITIKOS TIKSLAS: LAISVĖ RYTOJ

Nacionalsocialistinė vokiečių darbininkų partija buvo nedidelė ir praktiškai nežinoma grupė, todėl daugelio jos narių akyse užsienio politikos problemos buvo tik antraeilės svarbos. Taip buvo ypač todėl, kad mūsų judėjimas visada skelbė – ir privalo skelbti – principą, kad išorinė laisvė nėra dangaus ar kokių nors žemiškų jėgų dovana, o gali būti tik mūsų vidinių jėgų ugdymo vaisius. Tik pašalinę priežastis, lėmusias mūsų žlugimą, ir sunaikinę visus tuos, kurie iš to pelnosi, galime kovoti už savo išorinės laisvės atkūrimą.

Todėl nesunku suprasti, kodėl ankstyvuoju mūsų jaunojo judėjimo laikotarpiu neteikėme didelės reikšmės užsienio reikalams, o mieliau rengėme vidaus reformų planus.

Tačiau kai maža ir nereikšminga grupelė išsiplėtė ir galiausiai peržengė savo ribas, jaunoji organizacija įgijo didžiulės asociacijos reikšmę, ir iškilo būtinybė užimti poziciją klausimais, susijusiais su užsienio politikos pokyčiais. Reikėjo nustatyti pagrindines veiklos kryptis, kurios ne tik atitiktų pagrindines mūsų pasaulėvokos nuostatas, bet ir iš tikrųjų jas plėstų.

Būtent dėl to, kad mums trūksta visuomenės išsilavinimo užsienio reikalų srityje, reikėjo išmokyti mūsų jaunojo judėjimo lyderius, taip pat plačias mases pagrindinių principų, kuriais reikėtų vadovautis plėtojant mūsų užsienio santykius. Tai būtina sąlyga, kad būtų galima praktiškai įgyvendinti užsienio politiką, kuri padėtų atgauti nacionalinę nepriklausomybę ir taip atkurti tikrąjį Reicho suverenitetą.

Esminis ir pagrindinis principas, kurį visada turime turėti omenyje nagrinėdami šį klausimą, yra tas, kad užsienio politika yra tik priemonė tikslui pasiekti, o vienintelis tikslas yra mūsų pačių tautos skatinimas.

Visi užsienio politikos svarstymai turi remtis tik šiuo požiūriu: Ar ji naudinga mūsų žmonėms dabar ar ateityje, ar bus žalinga?

Tai vienintelis rūpestis, kuris turi mus užimti sprendžiant šį klausimą. Partijos politika, religija, humanizmas – visi kiti požiūriai yra visiškai nesvarbūs.

13.3 PRARASTŲ REGIONŲ IŠLAISVINIMO SĄLYGA

Prieš karą Vokietijos užsienio politikos tikslas turėjo būti užtikrinti mūsų žmonių ir jų vaikų pragyvenimą, parengiant kelią, kuris vestų į šį tikslą. Ir mes turėjome sudaryti būtinas sąjungas, kurios mums padėtų. Šiandien viskas taip pat, tik su vienu

skirtumu: Prieškario laikais reikėjo rūpintis vokiečių tautos išlaikymu, remtis stiprios ir nepriklausomos valstybės galia, o šiandien turime vėl padaryti savo tautą galingą, atkurdami stiprią ir nepriklausomą valstybę. Tai būtina sąlyga, kad būtų galima įgyvendinti praktišką užsienio politiką, kuri ateityje išsaugotų, skatintų ir palaikytų mūsų tautą.

Kitaip tariant: Šiandien Vokietijos užsienio politikos tikslas turi būti pasirengti rytoj atgauti savo laisvę.

Egzistuoja pamatinis principas, kurio visada turime nepamiršti: Galimybė atgauti nacionalinę nepriklausomybę nėra absoliučiai susijusi su teritorine reintegracija. Pakanka, kad egzistuotų šios tautos ir valstybės likučiai, kad ir kokie maži jie būtų – su sąlyga, kad jie turės reikiamą savarankiškumą ne tik įkūnyti bendrą visos tautos dvasią, bet ir pasirengti karinei kovai už laisvę.

Kai šimtamilijoninė tauta, siekdama išsaugoti teritorinį vientisumą, pakenčia bendros vergijos jungą, tai blogiau, negu jei tokia valstybė ir tokia tauta būtų suskaldyta, o visišką laisvę išsaugotų tik vienas fragmentas. Žinoma, sąlyga čia yra ta, kad šis fragmentas turi būti įkvėptas šventos misijos ne tik skelbti savo dvasinę ir kultūrinę vienybę, bet ir rengti kariuomenę galutiniam engiamų fragmentų išlaisvinimui ir susijungimui.

Reikia nepamiršti ir to, kad prarastų regionų, anksčiau buvusių tautos ir valstybės dalimi, atkūrimo klausimas visų pirma turi būti politinės valdžios ir nepriklausomybės atgavimo pačiai Tėvynei klausimas, o tokiais atvejais prarastų regionų interesai turi būti bekompromisiškai pajungti pagrindinės teritorijos laisvės atgavimui. Atskirtos ir prispaustos tautos ar imperinės provincijos dalys negali būti išlaisvintos per prispaustųjų ir apleistųjų troškimus ir protestus, o tik jėgos priemonėmis ir iš naujo užkariaujant daugiau ar mažiau suverenius bendros Tėvynės likučius.

Todėl norint vėl užkariauti prarastus regionus, būtina sąlyga – intensyviai skatinti ir stiprinti likusią valstybės dalį. Širdyje snaudžiantis nenumaldomas troškimas turi skirti naujai atsirandančias jėgas, atėjus valandai, visos tautos laisvei ir suvienijimui: Todėl atsiskyrusių regionų interesai turi būti pajungti vieninteliam tikslui – įgyti pakankamą politinę galią ir jėgą, kad likusi valstybė galėtų ištaisyti priešišką nugalėjusio priešo valią. Ne liepsnojantys protestai, o tik galingas kalavijas sugrąžins engiamas teritorijas į bendro Reicho glėbį.

Šio kalavijo nukaldinimas yra tautos vidaus politinės vadovybės užduotis; užtikrinti šią užduotį ir ieškoti ginklo bendražygių – užsienio politikos užduotis.

13.4 KLAIDINGA ŽEMYNO POLITIKA PRIEŠ KARĄ

Pirmajame šio darbo tome aptariau mūsų prieškarinės sąjungų politikos netinkamumą. Iš keturių galimų būdų užtikrinti mūsų tautos išsaugojimą ir išlaikymą ateityje buvo pasirinktas ketvirtas ir mažiausiai palankus. Vietoj sveikos europietiškos žemės politikos mes priėmėme kolonijinę ir prekybos politiką. Tai buvo dar labiau

klaidinga, nes buvo manoma, kad ginkluoto konflikto galima išvengti. Bandymo vienu metu sėdėti ant daugelio kėdžių rezultatas lėmė, kad tarp jų visų nukritome ant žemės, o Pasaulinis karas buvo tik galutinis atsiskaitymas, pateiktas Reichui už jo užsienio politikos nesėkmę.

Teisingas kelias būtų buvęs trečiasis: stiprinti savo žemyninę galią įsigyjant naujų teritorijų Europoje. Ir tuo pat metu vėlesnis kolonijinių teritorijų įsigijimas tokiu būdu galėtų tapti natūraliai įmanomas. Žinoma, tokią politiką būtų buvę galima vykdyti tik sudarius sąjungą su Anglija arba skyrus tokias nenormalias pastangas karinei galiai didinti, kad 40 ar 50 metų į antrą planą būtų tekę nustumti visus kultūrinius sumanymus. Tokią atsakomybę būtų buvę galima prisiimti. Tautos kultūrinė svarba beveik visada priklauso nuo jos politinės laisvės ir nepriklausomybės, o pirmoji yra būtina sąlyga antrajai egzistuoti (arba, geriau sakant, susikurti). Todėl jokia auka nėra per didelė, kad būtų užtikrinta politinė laisvė.

Tai, kas gali būti prarasta kultūriniams tikslams, siekiant patenkinti valstybės karinės galios didinimo poreikius, vėliau gali būti dosniai grąžinta. Iš tiesų galima pastebėti, kad po sutelktų pastangų politinei nepriklausomybei užsitikrinti dažnai ateina tam tikras lengvumo ir kompensacijos laikotarpis, kai anksčiau apleistos tautos kultūrinės jėgos staiga prasiveržia ir pražysta. Po Persų karų Graikijoje pražydo Periklio epocha, o po Pūnų karų liūdesio Romos valstybės sistema ėmė atsidavusiai tarnauti aukštesnei kultūrai.

Žinoma, nebuvo galima tikėtis, kad parlamentinė idiotų ar geraširdžių dauguma sugebės visus kitus nacionalinius interesus pajungti vienintelei užduočiai – pasirengti būsimam ginkluotam konfliktui, kuris įtvirtintų valstybės saugumą. Frydricho Didžiojo tėvas dėl to konflikto paaukojo viską, bet mūsų demokratinių parlamentinių nesąmonių žydų veislės tėvai to niekada nesugebėtų padaryti.

Štai kodėl prieškario laikais karinis pasirengimas Europos teritorijos įsigijimui buvo labai ribotas, todėl sąjungininkų parama buvo būtina.

Deja, mūsų vadovai net nenorėjo svarstyti idėjos sistemingai ruoštis karui. Jie atmetė Europos teritorijų įsigijimą ir, teikdami pirmenybę kolonijinei ir prekybos politikai, paaukojo sąjungą su Anglija, kuri tuomet būtų buvusi įmanoma. Jie taip pat nepaisė Rusijos paramos, kuri būtų buvusi logiška. Galiausiai jie pakliuvo į pasaulinį karą, kurį apleido visi, išskyrus nelemtus Habsburgus.

13.5 DABARTINIAI EUROPOS GALIOS SANTYKIAI: ANGLIJA IR VOKIETIJA

Dabartinei mūsų užsienio politikai būdinga tai, kad nėra aiškių ar net suprantamų elgesio linijų. Jei prieš karą buvo klaidingai einama ketvirtuoju keliu – ir tai tik pusėtinai, - tai po revoliucijos net akyliausia akis negali aptikti jokio kelio, kuriuo būtų einama. Dar labiau nei prieš karą nėra jokio sistemingo plano, išskyrus bandymus sutriuškinti paskutinę tautinio atgimimo galimybę.

Objektyviai įvertinus dabartinius Europos jėgų santykius, gaunami tokie rezultatai:

Pastaruosius 300 metų mūsų žemyno istoriją iš esmės lėmė Anglijos pastangos išlaikyti priešingų Europos valstybių jėgų pusiausvyrą ir taip užtikrinti būtiną savo užnugario apsaugą, kartu siekiant didžiųjų britų pasaulinės politikos tikslų.

Nuo pat karalienės Elžbietos valdymo laikų tradicinė britų diplomatijos tendencija buvo sistemingai naudoti visas įmanomas priemones, kad kuri nors viena Europos valstybė negalėtų dominuoti kitų atžvilgiu, o prireikus ją palaužti ginkluota intervencija. Vienintelė paralelė tam buvo Prūsijos kariuomenės tradicija. Anglija savo tikslui įgyvendinti naudojo įvairias karines priemones, pasirinkdama jas pagal faktinę situaciją arba užduotį, kurią reikėjo spręsti; tačiau ryžtas ir valia jas naudoti visada buvo ta pati. Iš tiesų, kuo sudėtingesnė istorijos eigoje darėsi Anglijos padėtis, tuo labiau Britų imperijos vadovybė manė, kad būtina palaikyti politinio paralyžiaus būklę tarp įvairių Europos valstybių dėl jų tarpusavio varžybų. Šiaurės Amerikos kolonijų politinė nepriklausomybė dar labiau vertė dėti visas pastangas, kad būtų išlaikytas Didžiosios Britanijos flangas Europoje. Ir taip – po Ispanijos ir Nyderlandų, kaip didžiųjų jūrų galybių, sunaikinimo – Anglija sutelkė visas jėgas prieš didėjančią Prancūzijos jėgą, kol, Napoleonui žlugus, šios pavojingos karinės galybės hegemonijos pavojus buvo galutinai palaužtas.

Didžiosios Britanijos politikos pokyčiai Vokietijos atžvilgiu vyko labai lėtai. Taip buvo ne tik todėl, kad vokiečių tauta Anglijai nekėlė akivaizdaus pavojaus, kol nebuvo nacionalinio susivienijimo, bet ir todėl, kad britų viešoji nuomonė, propagandos nukreipta į kitus tikslus, lėtai judėjo nauja kryptimi. Ramios valstybininko žinios virsta liaudies nuotaikomis, kurios yra ne tik veiksmingesnės, bet ir patvaresnės. Pasiekęs vieną iš savo tikslų, valstybininkas gali iš karto nukreipti mintis į naujus. Tačiau tik lėtu propagandos darbu masinės nuotaikos gali būti suformuotos kaip priemonė naujam vadovo požiūriui į gyvenimą įgyvendinti.

Jau 1870-71 m. Anglija apsisprendė dėl savo naujos pozicijos. Kartais nedidelius politikos svyravimus sukeldavo didėjanti Amerikos svarba pasaulio ekonomikoje, taip pat auganti Rusijos politinė galia. Deja, bet Vokietija šiais įvykiais nepasinaudojo, todėl pirminė britų diplomatijos tendencija tik sustiprėjo.

Anglija matė Vokietiją kaip komercinę ir pasaulinės politinės reikšmės galybę, iš dalies dėl to, kad jos milžiniška industrializacija augo iki tokio grėsmingo masto, kad abi šalys jau varžėsi kaip lygios su lygiais. „Taikus ekonominis“ pasaulio užkariavimas – kuris, mūsų vadovų akimis, reiškė aukščiausią išminties viršūnę – paskatino Anglijos valstybininkus imtis pasipriešinimo politikos. Tai, kad šis pasipriešinimas įgavo didžiulės organizuotos agresijos formą, visiškai atitiko valstybingumo tipą, kurio tikslas buvo ne palaikyti abejotiną taiką pasaulyje, o įtvirtinti britų pasaulinį viešpatavimą. Taigi Anglija susivienijo su tomis šalimis, kurios turėjo neabejotiną karinę reikšmę, ir tai atitiko jos tradicinį atsargumą vertinant priešininko galią ir pripažįstant savo laikiną silpnumą. To negalima vadinti „nesąžiningu“, nes tokią

visapusišką organizaciją karo tikslais reikia vertinti ne herojiškumo, o tikslingumo požiūriu. Diplomatija turi rūpintis ne tuo, kad tauta žūtų didvyriškai, bet veikiau tuo, kad ji praktiškai išliktų. Vadinasi, kiekvienas kelias, vedantis į šį tikslą, yra tikslingas, o jo nepasiekimas turi būti vertinamas kaip nusikalstamas pareigų nevykdymas.

Įvykus Vokietijos revoliucijai, Anglijos nuogąstavimai dėl Vokietijos pasaulinės hegemonijos patenkinamai baigėsi.

Nuo to laiko Anglija nebuvo suinteresuota, kad Vokietija būtų visiškai išbraukta iš Europos geografinio žemėlapio. Priešingai, 1918 m. lapkritį įvykęs stulbinantis žlugimas britų diplomatiją pastatė prieš situaciją, kuri iš pradžių atrodė neįmanoma.

Ketverius su puse metų Britų imperija kovojo, kad palaužtų numanomą žemyno galybės viešpatavimą. Dabar įvyko staigus žlugimas, dėl kurio ši galybė išnyko iš akiračio. Šis žlugimas atskleidė net elementaraus savisaugos instinkto stoką, todėl Europos pusiausvyra buvo sutrikdyta per 48 valandas: Vokietija buvo sunaikinta, o Prancūzija tapo pirmąja Europos žemynine galybe.

Didžiulė propaganda, kuri buvo vykdoma šio karo metu, siekiant paskatinti britų visuomenę išsilaikyti, sužadino visus primityvius gyventojų instinktus ir aistras, todėl ilgainiui turėjo pakibti ant britų valstybės veikėjų sprendimų kaip švininis svoris. Sunaikinus Vokietijos kolonijas, ekonomiką ir prekybą, Anglijos karo tikslai buvo pasiekti. Visa, kas buvo toliau, buvo kliūtis britų interesams. Vokietijos, kaip žemyninės Europos galybės, išnykimas galėjo būti naudingas tik Anglijos priešams. Nepaisant to, nuo 1918 m. lapkričio iki 1919 m. vasaros vidurio Anglija nebegalėjo pakeisti savo diplomatinės pozicijos, nes buvo išeikvojusi plačiųjų masių emocinę energiją. Tai nebuvo įmanoma ir egzistuojančių jos pačios žmonių nuostatų požiūriu, ir tai nebuvo įmanoma dėl karinių jėgų santykio. Prancūzija ėmėsi iniciatyvos ir galėjo primesti kitiems. Per tuos derybų ir derybų mėnesius vienintelę jėgą, galėjusią pakeisti įvykių eigą, - pačią Vokietiją – draskė pilietinis karas, o jos vadinamieji valstybininkai pareiškė esą pasirengę priimti bet kokį diktatą.

Dabar tautų gyvenime, jei viena tauta praranda savisaugos instinktą ir nustoja būti „aktyvia“ sąjungininke, ji nusileidžia iki pavergtos tautos lygio, o jos teritoriją ištinka kolonijos likimas.

13.6 ANGLIJOS KARO TIKSLAS NEPASIEKTAS

Norėdama neleisti Prancūzijai tapti pernelyg didele galybe, Anglija turėjo dalyvauti grobuoniškame geisme.

Iš tikrųjų Anglija nepasiekė savo karo tikslo. Ne tik nepavyko užkirsti kelio Europos galybės iškilimui virš žemyno valstybių sistemos, bet jai buvo suteikta didesnė parama.

1914 m. Vokietija, laikoma karine valstybe, buvo įsiterpusi tarp dviejų valstybių, kurių viena turėjo vienodą galią, o kita – didesnę. Be to, buvo didžiulė Anglijos jūrų galia. Tik Prancūzija ir Rusija trukdė ir priešinosi Vokietijos didybės plėtrai. Į

nepalankią Reicho karinę-geografinę padėtį buvo galima žvelgti kaip į dar vieną saugumo nuo perdėto galios didėjimo koeficientą. Karinio jūrų laivyno požiūriu pakrantė buvo nepalanki konfliktui su Anglija, nes buvo trumpa ir ankšta. Sausumos siena, priešingai, buvo plačiai išsiplėtusi ir atvira.

Šiandien Prancūzijos padėtis yra kitokia: Ji yra pirmoji karinė galia, neturinti rimto konkurento žemyne; ją beveik visiškai saugo pietinė siena su Ispanija ir Italija; prieš Vokietiją ją saugo mūsų Tėvynės būklė; o ilgas jos pakrantės ruožas išeina į gyvybiškai svarbią Britų imperijos nervų sistemą. Prancūzijos lėktuvai ir tolimojo nuotolio baterijos galėtų ne tik atakuoti gyvybiškai svarbius Anglijos centrus, bet ir povandeniniai laivai galėtų kelti grėsmę jos jūrų keliams. Povandeninių laivų kampanija, paremta ilga Atlanto vandenyno pakrante ir Europos bei Šiaurės Afrikos Viduržemio jūros pakrantėmis, turėtų katastrofiškų padarinių.

Taigi politinis karo, kuriuo siekta užkirsti kelią Vokietijos galios plėtrai, rezultatas buvo Prancūzijos hegemonija žemyne. Karinis rezultatas: Prancūzijos, kaip pirmosios žemyno galybės, įsitvirtinimas ir Sąjungos pripažinimas lygiaverte jūrų galybe. Ekonominis rezultatas: didžiųjų britų interesų sferų atidavimas buvusioms sąjungininkėms.

13.7 PRANCŪZIJOS IR ANGLIJOS POLITINIAI TIKSLAI

Tradiciniai Anglijos politiniai tikslai siekė ir reikalavo Balkanizuoti Europą, o Prancūzija siekė Balkanizuoti Vokietiją.

Anglijos noras buvo ir tebėra neleisti nė vienai žemyno galybei užimti pasaulinės reikšmės poziciją – tai yra išlaikyti tam tikrą jėgų pusiausvyrą tarp Europos valstybių; atrodo, kad tai yra būtina britų pasaulinės hegemonijos sąlyga.

Prancūzija norėjo ir tebenori neleisti Vokietijai tapti vieninga galybe. Ji nori išlaikyti mažų Vokietijos valstybių sistemą, kurioje galios santykiai būtų subalansuoti ir kurioje nebūtų centrinės vadovybės, ir nori turėti kairįjį Reino krantą kaip būtiną sąlygą hegemonijai Europoje įtvirtinti ir užtikrinti.

Galutiniai Prancūzijos diplomatijos tikslai nuolat priešinsis galutinėms Didžiosios Britanijos valstybingumo tendencijoms.

13.8 ALJANSO GALIMYBĖS VOKIETIJAI

Pradėdamas nuo to, kiekvienas, kuris nagrinėja Vokietijos sąjungos galimybes, turi padaryti išvadą, kad nelieka kitos išeities, kaip tik kreiptis į Angliją. Anglijos karo politikos padariniai Vokietijai buvo ir yra pražūtingi, tačiau negalime užmerkti akių prieš tai, kad šiandien Anglija nėra būtinai suinteresuota sunaikinti Vokietiją. Priešingai, Anglijos diplomatija metai iš metų turi būti labiau linkusi pažaboti nežabotą Prancūzijos hegemonijos troškimą. Aljanso politikos negalima vykdyti turint nuoskaudų, tačiau ji gali būti vaisinga atsižvelgiant į praeities patirtį. Patirtis turėtų mus išmokyti, kad neigiamiems tikslams sudaryti aljansai kenčia nuo vidinio

silpnumo. Tautų likimai gali būti suvienyti tik dėl bendros sėkmės, bendro pelno ir užkariavimo, trumpai tariant, dėl abipusio galios išplėtimo.

Mūsų žmonių užsienio politikos neišmanymą aiškiai rodo dabartiniai spaudos pranešimai apie vieno ar kito užsienio valstybės veikėjo „draugystę su Vokietija“, kai tai laikoma ypatinga mūsų tautai naudingos politikos garantija. Tai yra visiškai neįtikėtina nesąmonė – tik neregėto paprastumo spekuliacija, kurią vykdo vidutinis Vokietijos žmogus. Nė vienas britų, amerikiečių ar italų valstybės veikėjas niekada nebuvo „provokietiškas“. Kiekvienas Anglijos valstybininkas, savaime suprantama, pirmiausia bus anglas, kiekvienas amerikietis – amerikietis, o nė vienas Italijos valstybininkas nebūtų pasirengęs vykdyti politikos, kuri nebūtų provokiška. Todėl kiekvienas, kuris tikisi sudaryti sąjungas su užsienio valstybėmis, remdamasis jų valstybininkų provokiškais jausmais, yra arba asilas, arba apgavikas.

Tautų likimų susiejimo prielaida niekada nėra abipusė pagarba ar abipusė simpatija, o veikiau abiejų susitariančiųjų šalių naudos perspektyva. Tai yra: Tiesa, kad Anglijos valstybininkas visada laikysis proangliškos, o ne provokiškos politikos, tačiau taip pat tiesa, kad tam tikri konkretūs interesai, susiję su šia proangliška politika, įvairiais pagrindais gali sutapti su Vokietijos interesais. Žinoma, tai gali būti tiesa tik tam tikru mastu ir vieną dieną gali būti visiškai priešinga; tačiau valstybinio mąstymo menas pasireiškia tada, kai tam tikrais laikotarpiais randami sąjungininkai, kurie turi eiti tuo pačiu keliu, kad apgintų savo interesus.

Praktinis šių principų taikymas šiuo metu priklauso nuo to, kaip bus atsakyta į šiuos klausimus: Kurios valstybės šiuo metu nėra suinteresuotos leisti Prancūzijos karinei ir ekonominei galiai pasiekti hegemoniją, visiškai atmetant Vokietijos Vidurio Europą? Iš tiesų, kurios valstybės, remdamosi savo egzistavimo reikalavimais ir ankstesnėmis politinėmis tradicijomis, tai laiko grėsme savo pačių ateičiai?

Galiausiai šiuo klausimu turime labai aiškiai atsakyti: Prancūzija yra ir išliks nesutaikomas mirtinas Vokietijos priešas. Nesvarbu, kokios vyriausybės valdė ar valdys Prancūziją – Burbonų ar jakobinų, Napoleono ar buržuazinių demokratų, klerikalinių respublikonų ar raudonųjų bolševikų: Jų užsienio politika visada bus nukreipta į Reino sienos užėmimą ir Prancūzijos pozicijų prie šios upės įtvirtinimą, išardant ir suskaldytant Vokietiją.

Anglija nenori, kad Vokietija taptų pasauline galybe, o Prancūzija nenori, kad jokia galybė nebūtų vadinama „Vokietija“: tai gana esminis skirtumas! Šiandien mes kovojame ne dėl savo, kaip pasaulinės galybės, padėties, o tik dėl savo Tėvynės egzistavimo, dėl nacionalinės vienybės ir dėl kasdienės duonos savo vaikams. Šiuo požiūriu galimos sąjungininkės lieka tik dvi Europos valstybės: Anglija ir Italija

Anglija nenori matyti likusios Europos nekontroliuojamo Prancūzijos karinio kumščio, kuris vieną dieną gali imtis politikos, prieštaraujančios Anglijos interesams. Anglija niekada nenori, kad Prancūzija turėtų didžiulius Vakarų Europos geležies ir anglių telkinius, kurie leistų jai įgyti grėsmingą ekonominę padėtį pasaulyje. Be to, Anglija niekada nenori Prancūzijos, kurios žemyno politinė padėtis dėl likusios

Europos suskaldymo atrodo tokia užtikrinta, kad ji ne tik gali, bet ir yra priversta tęsti Prancūzijos pasaulinę politiką pagal didžiuosius principus. Zeppelinų bombų kasnakt gali padaugėti tūkstančiais; Prancūzijos karinė persvara slegia Didžiosios Britanijos pasaulinės imperijos širdį.

O Italija negali ir nenorės tolesnio Prancūzijos galios Europoje stiprinimo. Italijos ateitį visada lems įvykių Viduržemio jūros baseine raida. Italiją į karą pastūmėjo ne noras sustiprinti Prancūziją, o siekis suduoti mirtiną smūgį nekenčiamam Adrijos jūros regiono varžovui. Bet koks tolesnis Prancūzijos stiprėjimas žemyne trukdytų Italijos ateities raidai, todėl neturime savęs apgaudinėti manydami, kad nacionaliniai santykiai kaip nors pašalins varžybas.

Rimti ir šaltai mąstantys svarstymai rodo, kad šios dvi valstybės, Anglija ir Italija, turi natūralių savanaudiškų interesų, kurie ne tik neprieštarauja esminėms Vokietijos egzistavimo sąlygoms, bet iš tiesų tam tikru mastu su jomis sutampa.

13.9 AR ŠIANDIEN VOKIETIJA GALI SUDARYTI ALJANSĄ?

Tačiau svarstydami aljansų galimybes turime būti atsargūs ir nepamiršti trijų veiksnių. Pirmasis susijęs su mumis pačiais, o kiti du – su atitinkamomis valstybėmis.

Ar kas nors gali sudaryti sąjungą su dabartine Vokietija? Ar gali jėga, siekianti sąjungos, kad užsitikrintų pagalbą įgyvendinant puolamuosius tikslus, sudaryti sąjungą su valstybe, kurios valdovai jau daugelį metų demonstruoja apgailėtiną nekompetenciją ir pacifistinį bailumą, o didžioji dalis gyventojų demokratiniu-marksistiniu aklumu išduoda savo tautos ir šalies interesus taip, kad tai šaukte šaukia į dangų? Ar gali šiandien kokia nors valdžia tikėtis užmegzti naudingus santykius kovoje už bendrus interesus, kai ši valstybė akivaizdžiai neturi nei drąsos, nei noro pajudinti piršto net gindama savo nuogą egzistenciją? Ar gali tokia galybė, kuriai aljansas turi būti kur kas daugiau nei paktas, garantuojantis lėto irimo būklę, kaip pražūtinga senoji Trijų valstybių sąjunga, geriau ar blogiau bendradarbiauti su valstybe, kurios būdingiausi gyvybės požymiai yra besaikis servilizmas išorės santykiuose ir skandalingas nacionalinių dorybių slopinimas namuose? O gal ji gali būti siejama su valstybe, kuri neturi didybės, nes visas jos elgesys rodo, kad ji jos nenusipelno? Arba ar galima sudaryti sąjungas su vyriausybėmis, kurias niekina jų pačių piliečiai ir kurios neturi galimybės užsienyje užsitarnauti pagarbos?

Ne – jokia save gerbianti valstybė, kuri iš aljansų tikisi kažko daugiau nei komisinių godiems parlamentarams, nesudarys sąjungos su dabartine Vokietija; iš tiesų ji negali sudaryti sąjungos su ja. Dabartinis mūsų nesugebėjimas sudaryti sąjungas yra giliausias ir svarbiausias priešo vagių solidarumo principas. Kadangi Vokietija negina savęs jokiais kitais būdais, išskyrus mūsų išrinktųjų parlamentarų rėksmingus „protestus“, nėra jokios priežasties, kodėl likęs pasaulis turėtų kovoti mūsų gynyboje. Ir Dievas nesivadovauja principu suteikti laisvę bailių tautai – nepaisant visų mūsų patriotinių asociacijų verkšlenimų. Todėl net ir toms valstybėms, kurios nėra tiesiogiai suinteresuotos mūsų visišku sunaikinimu, nelieka kito kelio,

kaip tik dalyvauti Prancūzijos plėšikiškame žygyje arba bent jau užkirsti kelią išskirtiniam vien Prancūzijos stiprėjimui.

Antra, neturime pamiršti, kad sunku įveikti mūsų buvusių priešų masinę propagandą, nukreipusią visuomenės nuomonę nustatyta kryptimi. Kai tam tikra tautybė daugelį metų visuomenei buvo pristatoma kaip „hunų“, „plėšikų“, „vandalų“ ir t. t. ordos, ji negali būti staiga per vieną naktį pristatoma kaip kažkas kita, o buvęs priešas negali būti rekomenduojamas kaip rytojaus sąjungininkas.

13.10 BRITŲ IR ŽYDŲ INTERESŲ SKIRTUMAI

Tačiau trečiasis veiksnys nusipelno didesnio dėmesio, nes jis labai svarbus kuriant būsimus aljansus Europoje:

Britų valstybės požiūriu, nors ir nėra labai suinteresuota tolesniu Vokietijos sunaikinimu, tokia raida labai atitinka tarptautinės biržos žydų interesus. Skilimas tarp oficialiosios, tiksliau, tradicinės, britų valstybinės vadovybės ir kontroliuojančių žydų biržos jėgų niekur taip aiškiai nepasireiškia, kaip įvairiuose požiūriuose į britų užsienio politikos klausimus. Priešingai britų valstybės interesams ir gerovei, žydų finansininkai trokšta ne tik absoliutaus ekonominio Vokietijos sunaikinimo, bet ir visiško jos politinio pavergimo. Mūsų Vokietijos ekonomikos internacionalizavimas, t. y. mūsų gamybinių jėgų perdavimas žydų pasauliniams finansams, gali būti visiškai įvykdytas tik politiškai bolševikinėje valstybėje. Tačiau marksistinės tarptautinio žydų biržos kapitalo kovinės jėgos negali galutinai sutriuškinti Vokietijos nacionalinės valstybės be draugiškos pagalbos iš išorės. Todėl prancūzų kariuomenė pirmiausia turi apgulti Vokietijos valstybinę struktūrą, o tada išsekęs Reichas pasiduotų tarptautinių žydų pasaulinių finansų bolševikinėms kovinėms pajėgoms.

Todėl šiandien žydai yra didieji Vokietijos visiško sunaikinimo agitatoriai. Kai tik pasaulyje skaitome apie išpuolius prieš Vokietiją, žydai yra jų sumanytojai. Taikos metu ir per karą žydų biržos ir marksistinė spauda sistemingai kurstė neapykantą Vokietijai, kol viena valstybė po kitos atsisakė neutralumo ir atsidūrė pasaulinės karo koalicijos tarnyboje, išsižadėdama tikrųjų žmonių interesų.

13.11 ŽYDŲ PASAULIO KURSTYMAS PRIEŠ VOKIETIJĄ

Taigi žydų samprotavimo būdas tampa aiškus. Vokietijos bolševizavimas, t. y. nacionalinių liaudiškų vokiečių intelektualų išnaikinimas, kad vokiečių darbo jėga galėtų pakelti žydų pasaulio finansų jungą, yra tik preliudija į žydų pasaulio užkariavimo tendencijos plėtrą. Kaip dažnai istorijoje, Vokietija yra didžioji šios galingos kovos ašis. Jei mūsų žmonės ir mūsų valstybė taptų šių kraujo ištroškusių ir godžių žydų tautų tironų aukomis, visa Žemė taptų šio polipo auka; o jei Vokietijai pavyktų išsivaduoti iš jo gniaužtų, šis didžiausias pavojus tautoms būtų įveiktas visam pasauliui.

Neabejotina, kad žydija visas savo agitacines pastangas naudoja ne tik tam, kad palaikytų nacionalinį priešiškumą Vokietijai, bet, jei įmanoma, dar labiau jį padidintų;

ir taip pat neabejotina, kad tik nedidelė dalis šios veiklos atitinka tikruosius nuodijamų tautų interesus. Apskritai žydija savo kampaniją įvairiose šalyse vykdo naudodama ginklus, kurie apskaičiuoti taip, kad pataikautų atitinkamų tautų mentalitetui ir greičiausiai duotų didžiausią pasisekimą. Mūsų krauju praskiestame, išskirtinai išvargintame nacionaliniame kūne kyla daugiau ar mažiau „kosmopolitinės“, pacifistinės-ideologinės mintys, trumpai tariant, internacionalistinės tendencijos, kuriomis jie naudojasi kovodami dėl valdžios. Prancūzijoje jie išnaudoja gerai žinomą ir tiksliai įvertintą šovinizmą, o Anglijoje – komercinį ir pasaulėžiūrinį požiūrį; trumpai tariant, jie visada dirba su esminėmis savybėmis, priklausančiomis kiekvienam nacionaliniam mentalitetui. Taip pasiekę lemiamą įtaką ekonominėje ir politinėje srityse, jie atsisako savo pasiskolintų ginklų ribotumo ir lygiai taip pat atskleidžia tikruosius vidinius savo valios ir kovos tikslus. Tuomet jų naikinimas spartėja, vieną valstybę po kitos paversdamas griuvėsių mase, ant kurios jie pastatys suverenią ir amžiną žydų imperiją.

Anglijoje ir Italijoje kontrastas tarp geresnės rūšies valstybininkų požiūrio ir žydų pasaulinės biržos politikos yra aiškus – kartais net stulbinamai akivaizdus.

Tik Prancūzijoje šiandien labiau nei bet kada anksčiau egzistuoja gilus žydų kontroliuojamos biržos ir šovinistinės nacionalinės valstybinės politikos pažiūrų atitikimas. Šis tapatumas kelia didžiulį pavojų Vokietijai. Dėl šios priežasties Prancūzija yra ir liks baisiausias priešas. Ši tauta, kuri vis labiau nigerėja, kelia nuolatinį pavojų baltosios rasės egzistavimui Europoje, nes yra susieta su žydų tikslu viešpatauti pasaulyje. Užteršimas negrų krauju Reino upėje, pačioje Europos širdyje, atitinka šio paveldimo mūsų tautos priešo sadistišką ir iškrypėlišką keršto troškimą, lygiai taip pat kaip ir ledinis žydų apskaičiavimas, kuriuo jie naudojasi norėdami pradėti bastardizaciją Europos žemyno centre ir, užsikrėtę žemesne žmonija, atimti iš baltosios rasės suverenios egzistencijos pagrindą.

Šiandieninė Prancūzijos veikla Europoje, skatinama keršto troškimo ir sistemingai vadovaujama žydų, yra nuodėmė baltosios žmonijos egzistencijai. Šie veiksmai vieną dieną sukels jiems keršto dvasią rasės, pripažinusios rasinį užterštumą kaip pirmapradę žmonijos nuodėmę.

Tačiau Vokietijai Prancūzijos pavojus reiškia, kad reikia pajungti visus sentimentus ir ištiesti ranką tiems, kuriems gresia toks pat pavojus ir kurie nenori kentėti ar toleruoti Prancūzijos troškimo dominuoti.

Artimiausioje ateityje Vokietija turės tik du Europos sąjungininkus: Anglija ir Italija.

13.12 PATAIKAVIMAS PRANCŪZIJAI

Jei pasistengtume mesti atgalinį žvilgsnį į Vokietijos vadovavimą užsienio politikai nuo revoliucijos laikų, turėtume – atsižvelgdami į nuolatines ir nesuprantamas mūsų vyriausybių nesėkmes – arba nuleisti rankas, arba liepsnojant pykčiui stoti į kovą su tokiu režimu. Jų veiksmų negalima aiškinti nesupratimu: Tai,

kas kiekvienam mąstančiam žmogui atrodė nesuvokiama, šie intelektualūs mūsų lapkričio partijų kiklopai įvykdė: Jie siekė Prancūzijos palankumo. Taip, iš tiesų – per visus tuos metus su jaudinančiu nepataisomų svajotojų paprastumu jie vėl ir vėl pataikavo Prancūzijai, lenkėsi „didžiajai tautai“ ir tikino, kad kiekviename įmantriame prancūzų kaceto triuke įžvelgė akivaizdų jausmų pasikeitimą.

Suprantama, kad tikrieji politinių laidų traukėjai niekada nepritarė šiam absurdiškam įsitikinimui. Jiems pataikavimas Prancūzijai buvo tik akivaizdi priemonė sužlugdyti kiekvieną bandymą vykdyti praktinę sąjungos politiką. Jie neturėjo jokių iliuzijų dėl Prancūzijos ar užkulisiuose dirbančių žmonių tikslų. Elgtis taip, tarsi nuoširdžiai tikėtų, kad Vokietijos likimą galima pakeisti, juos skatino blaivus apskaičiavimas, kad priešingu atveju mūsų žmonės gali pasukti kita kryptimi.

Natūralu, kad mums, savo judėjimo viduje, sunku siūlyti Angliją kaip galimą būsimą sąjungininkę. Mūsų žydų spauda visada mokėjo sutelkti neapykantą būtent prieš Angliją, ir daugelis mūsų gerų vokiečių paprastų žmonių noriai pakliuvo į žydų spąstus. Jie šneka apie Vokietijos jūrų galios „stiprinimą“ ir protestuoja prieš mūsų kolonijų vagystę, taigi jie teikia medžiagą, kurią žydų niekšai perduoda savo anglų klanams praktinės propagandos tikslais. Mūsų paprastutė politinė buržuazija negali suvokti minties, kad šiandien mums nereikia kovoti dėl „jūrų galios“. Dar prieš karą buvo absurdiška nukreipti Vokietijos nacionalinę energiją šiam tikslui, prieš tai neužsitikrinus savo pozicijų Europoje. Tokia viltis šiandien pakyla iki kvailumo, kurį politinėje srityje galima pavadinti nusikalstamu.

Dažnai darosi beprotiška stebėti, kaip žydų laidų traukėjams pavyksta sutelkti žmonių dėmesį į dalykus, kurie šiandien yra tik antraeilės svarbos. Jie kurstė juos demonstracijoms ir protestams, kai tuo pat metu Prancūzija gabalas po gabalo plėšė mūsų nacionalinį kūną, sistemingai šalindama pačius mūsų nepriklausomybės pamatus.

13.13 PIETŲ TIROLIO KLAUSIMAS

Čia turiu priminti ypatingą hobio žirgą, kuriuo pastaraisiais metais žydas jodinėjo su nuostabiu meistriškumu: Pietų Tirolis.

Taip, iš tiesų, Pietų Tirolis. Šio klausimo imuosi todėl, kad noriu pareikalauti atsakomybės iš tos gėdingos šutvės, kuri pasikliovė didelės mūsų tautos dalies užmaršumu ir kvailumu ir sukėlė nacionalinį pasipiktinimą, kuris tikrajam mūsų parlamentinių sukčių charakteriui yra toks pat svetimas, kaip srokai privačios nuosavybės idėja.

Norėčiau pabrėžti, kad tuo metu, kai buvo sprendžiamas Pietų Tirolio likimas, t. y. nuo 1914 m. rugpjūčio iki 1918 m. lapkričio, buvau vienas iš tų, kurie išvyko ten, kur ta vieta buvo veiksmingai ginama, t. y. į kariuomenę. Per tuos metus aš atlikau savo kovų dalį ne tik tam, kad Pietų Tirolis nebūtų prarastas, bet ir tam, kad jis, kaip ir visos kitos Vokietijos provincijos, būtų išsaugotas Tėvynei.

Parlamentiniai drovuoliai toje kovoje nedalyvavo, o tik žaidė partinę politiką. Priešingai, mes tęsėme kovą tikėdami, kad pergalinga karo baigtis išsaugos Pietų Tirolio kraštą vokiečių tautai, o tie garsiai kalbantys efialtai agitavo ir rezgė sąmokslus prieš pergalę, kol kovingasis Zygfrydas pasidavė smūgiui į nugarą. Buvo natūralu, kad melagingos uždegančios parlamentarų kalbos Vienos Ballhausplatz ar priešais Miuncheno Feldherrnhalle negalėjo išgelbėti Pietų Tirolio Vokietijai. Tai galėjo padaryti tik kovojantys batalionai fronte. Tie, kurie tą Frontą sugriovė, išdavė Pietų Tirolio, kaip ir visus kitus Vokietijos rajonus.

Kas mano, kad Pietų Tirolio klausimą šiandien galima išspręsti protestais, deklaracijomis ir organizaciniais paradais, yra arba visiškai išskirtinis niekšas, arba paprasčiausias vokiečių filisteris.

Reikia aiškiai pasakyti, kad prarastų teritorijų negalime susigrąžinti pasikliaudami iškilmingais kreipimaisi į Visagalį Dievą ar dievobaimingomis viltimis į Tautų Lygą, o tik ginklu.

Taigi lieka vienintelis klausimas: kas pasirengęs imtis ginklo, kad atgautų šias prarastas teritorijas?

Dėl savęs asmeniškai galiu ramia sąžine pareikšti, kad man užtektų drąsos dalyvauti Pietų Tirolio pergalingo užkariavimo kampanijoje, vadovaujant parlamentarų šturmo batalionams, sudarytiems iš parlamentarų didžiavyrių ir kitų partijų vadovų, kartu su įvairių valstijų tarybų nariais. Velnias žino, kad man labai patiktų, jei virš šios „liepsnojančios“ protesto demonstracijos staiga prasiveržtų keli šrapnelio sviediniai. Manau, kad jei lapė įsibrautų į vištidę, skubėjimas į saugią vietą būtų ne ką greitesnis nei tokios nuostabios „protesto koalicijos“ šūkavimas.

Šlykščiausia, kad šie ponai patys netiki, jog tokiu būdu galima ko nors pasiekti. Kiekvienas iš jų puikiai žino savo veiksmų neįmanomumą ir neveiksmingumą. Jie tai daro tik todėl, kad dabar lengviau bambėti apie Pietų Tirolio atkūrimą nei kovoti už jo išsaugojimą. Kiekvienas atlieka savo vaidmenį; anomis dienomis mes aukojome savo kraują, o šiandien ši minia tik galanda snapus.

Ypač įdomu pastebėti, kaip šiandien Vienos legitimistų sluoksniuose kunkuliuoja darbas už Pietų Tirolio atkūrimą. Prieš septynerius metus jų kilni ir garsi monarchija padėjo melagingais ir išdavikiškais veiksmais sudaryti sąlygas pergalingai pasaulinei koalicijai atimti Pietų Tirolio žemę. Tuo metu šie sluoksniai palaikė klastingą dinastiją ir jiems nerūpėjo nei Pietų Tirolis, nei bet kuri kita provincija. Suprantama, šiandien lengviau imtis kovos dėl šios teritorijos, nes dabartinė kova vyksta tik „intelektualiniais“ ginklais. Ir paprasčiau kalbėti per „protesto mitingą“ – iš kilnaus, nuoširdaus pasipiktinimo – arba nusidėvėti pirštus rašant straipsnį laikraštyje, nei, tarkime, susprogdinti tiltą per Rūro okupaciją.

13.14 KAS IŠDAVĖ PIETŲ TIROLĮ?

Akivaizdu, kodėl tam tikri sluoksniai pastaraisiais metais „Pietų Tirolio“ klausimą pavertė Vokietijos ir Italijos santykių ašimi. Žydai ir Habsburgų legitimistai

yra labai suinteresuoti neleisti Vokietijai vykdyti sąjunginės politikos, kuri vieną dieną galėtų lemti laisvos Vokietijos tėvynės atgimimą. Šį triukšmą jie kelia ne iš meilės Pietų Tiroliui – kuris ne padeda, o kenkia – bet bijodami galimo Vokietijos ir Italijos susitarimo.

Apskritai veidmainiškos ir šmeižikiškos šių sluoksnių tendencijos paaiškina, kaip jie gali ramiai ir įžūliai bandyti įteigti, kad mes „išdavėme“ Pietų Tirolio žemę.

Šiems ponams reikia pasakyti: Pirmiausia Pietų Tirolis buvo „išduotas“ kiekvieno sveiko vokiečio, kuris 1914-1918 m. neatsidavė tarnybai tėvynei fronte;

Antra, kiekvienas žmogus, kuris tais metais nepadėjo sustiprinti nacionalinio kūno pasipriešinimo jėgos, kad šalis galėtų tęsti kovą iki galo;

Trečia, Pietų Tirolis buvo išduotas kiekvieno, kuris dalyvavo lapkričio revoliucijoje – tiesiogiai savo veiksmais arba netiesiogiai, bailiai ją toleruodamas – ir taip sudaužė vienintelį ginklą, galėjusį išgelbėti Pietų Tirolį.

Ketvirta, Pietų Tirolis buvo išduotas tų partijų ir jų pasekėjų, kurie pasirašė gėdingas Versalio ir Sen Žermeno sutartis.

Taip, iš tiesų, štai kaip viskas yra, mano drąsūs ponai iš lūpų į lūpas!

Šiandien vadovaujuosi tik blaiviu suvokimu, kad prarastų teritorijų neįmanoma atgauti aštriais parlamentinių didžiagalvių liežuviais, o tik aštriu kardu, kitaip tariant, per kruviną kovą.

Dabar neabejodamas sakau, kad šiandien, kai kauliukas jau mestas, Pietų Tirolio ne tik neįmanoma atgauti per karą, bet ir turėčiau jo tikrai atsisakyti, nes esu įsitikinęs, kad šiuo klausimu nebūtų įmanoma sužadinti vokiečių tautos nacionalinio entuziazmo tiek, kiek reikia sėkmei. Atvirkščiai, manau, kad jei mums vėl tektų pralieti kraują, būtų nusikalstama tai daryti dėl 200 000 vokiečių išlaisvinimo, kai greta daugiau kaip septyni milijonai kenčia nuo svetimšalių dominavimo, o gyvybiškai svarbi vokiečių tautos arterija tapo Afrikos negrų ordų žaidimų aikštele.

Jei vokiečių tauta nori nutraukti būklę, kuri grasina ją išrauti su šaknimis iš Europos, ji neturi pasiduoti prieškario klaidoms ir susikurti Dievo ir pasaulio priešų, bet turi nustatyti pavojingiausią priešą, o tada sutelkti visas jėgas, kad smogtų jam. Ir jei ši pergalė bus pasiekta aukomis kitur, ateities kartos mūsų nesmerks. Atsižvelgdamos į vargus ir nerimą, kurie paskatino mus priimti tokį rūstų sprendimą, jos aiškiau pripažins mūsų sėkmės spindesį.

Dar kartą pakartosiu, kad visada turime vadovautis pagrindiniu principu, jog pirmiausia reikia atkurti Tėvynės politinę nepriklausomybę ir galią, jei norime susigrąžinti prarastas Reicho provincijas.

Vadinasi, pirmoji galingos vadovybės užsienio reikaluose užduotis – padaryti tai įmanoma vykdant išmintingą sąjunginę politiką.

Mes, nacionalsocialistai, turime ypač saugotis, kad žydų vadovaujami buržuaziniai patriotai nevilkėtų mus tik žodžiais. Vargas mums, jei užuot ruošęsis būsimai kovai, mūsų judėjimas taip pat užsiimtų vien protestais!

Būtent fantastiškas sumanymas sudaryti Nibelungų sąjungą su Habsburgų valstybės lavonu atnešė Vokietijai pražūtį. Fantastiškas sentimentalumas sprendžiant šiandienos užsienio politikos galimybes būtų geriausia priemonė visiems laikams užkirsti kelią mūsų atgimimui.

13.15 TRYS KLAUSIMAI DĖL ALJANSO POLITIKOS

Čia man būtina trumpai atsakyti į prieštaravimus trims mano iškeltiems klausimams:

Pirma, ar apskritai įmanoma sudaryti aljansą su dabartine Vokietija, kurios silpnumas visiems toks akivaizdus;

Antra, ar priešiškos tautos gali pakeisti savo požiūrį į Vokietiją; ir trečia, ar žydų įtaka nėra stipresnė už bet kokį supratimą ar gerą valią, todėl sužlugdys ir sužlugdys visus planus.

Manau, kad pakankamai aptariau vieną pirmojo klausimo pusę. Žinoma, niekas nesudarys sąjungos su dabartine Vokietija. Jokia pasaulio galybė nesies savo likimo su valstybe, kurios valdžia sugriautų bet kokį pasitikėjimą. Kalbant apie daugelio mūsų tautiečių mėginimą paaiškinti vyriausybės elgesį nurodant į apgailėtiną mūsų tautų mentalitetą ir taip jį pateisinti, reikia griežtai paprieštarauti tokiam požiūriui.

Be abejo, pastarųjų šešerių metų mūsų tautos charakterio stoka kelia didžiulį sielvartą. Jų abejingumas neatidėliotiniems nacionaliniams poreikiams buvo gniuždantis, o jų bailumas kartais šaukė iki dangaus. Tačiau niekada negalima pamiršti, kad turime reikalą su tauta, kuri prieš kelerius metus pasauliui parodė nuostabų aukščiausių žmogiškųjų savybių pavyzdį. Nuo pirmųjų 1914 m. rugpjūčio dienų iki didžiulės kovos tarp tautų pabaigos jokia tauta žemėje nepateikė geresnių vyriškos drąsos, atkaklumo ir kantrios ištvermės įrodymų nei ši vokiečių tauta, kuri šiandien tapo tokia apgailėtina. Niekas nedrįs tvirtinti, kad dabartinis charakterio trūkumas būdingas mūsų tautai. Tai, ką šiandien tenka iškęsti tarp mūsų ir aplink mus, lemia tik siaubinga, beprotiška ir įsiutinanti to išdavikiško 1918 m. lapkričio 9 d. poelgio įtaka. Labiau nei bet kada anksčiau galioja poeto žodžiai: blogis gimdo blogį.

Tačiau net ir per šį laiką mūsų žmonės visiškai neprarado šių iš esmės sveikų savybių. Jos snaudžia gelmėse, ir kartais mes galime įžvelgti šias dorybes, tarsi spindinčius žiburius debesuotame dangaus skliaute, kuriuos ateities Vokietija kada nors prisimins kaip pirmuosius atgimimo ženklus. Ne kartą tūkstančiai ir tūkstančiai jaunų vokiečių išėjo ir pasiryžo paaukoti savo jaunas gyvybes ant Tėvynės aukuro, kaip tai padarė 1914 m. Milijonai vyrų iš visos širdies ir uoliai vėl ėmėsi darbo, tarsi griaunamosios revoliucijos niekada nebūtų buvę. Kalvis vėl stovi prie priekalo, ūkininkas varo plūgą, mokslininkas mokosi – visi taip pat atsidavę pareigai.

Mūsų priespaudą iš priešų rankų priimame nebe su pašaipa, kaip anksčiau, o su kartėliu ir pykčiu veiduose. Neabejotinai įvyko didelis požiūrio pasikeitimas.

Tačiau dar niekas iš to neįgavo mūsų nacionalinės politinės galios ir savigynos sampratos atgimimo pavidalo. Ir dėl to kalti tie, kurie nuo 1918 m. ne tiek dėl dangaus malonės, kiek dėl savanaudiškumo valdė mūsų tautą iki mirties.

Taip, iš tiesų, jei kas nors šiandien kaltina mūsų tautą, jo reikėtų paklausti: Kas daroma, kad jiems būtų padėta? Ką daryti su ta menka parama, kurią žmonės teikia bet kokiems valdžios sprendimams – sprendimams, kurių iš tikrųjų beveik nėra? Ar tai nėra mūsų gyvybingumo trūkumo požymis, ar tai nėra visiško šio vertingo pasitikėjimo fondo valdymo nesėkmės požymis? Ką padarė mūsų vyriausybės, kad vėl pažadintų žmonėse išdidžią savęs įtvirtinimo, vyriško pasipriešinimo ir teisingos neapykantos dvasią?

13.16 APLEISTAS VERSALIO SUTARTIES PANAUDOJIMAS

1919 m., kai vokiečių tautai buvo primesta taikos sutartis, buvo pagrindo tikėtis, kad ši neribotos priespaudos priemonė padės sustiprinti Vokietijos laisvės siekį. Taikos sutartys, kurių reikalavimai kaip šleikštulys užgriūva tautą, neretai pasirodo esančios būsimo sukilimo signalas.

Ką buvo galima padaryti su šia Versalio taikos sutartimi!

Norinčios vyriausybės rankose šis neriboto šantažo ir gėdingo pažeminimo instrumentas galėjo sužadinti nacionalistines aistras iki aukščiausio laipsnio! Gerai suplanuota propagandos sistema būtų galėjusi panaudoti šį sadistišką žiaurumą, kad žmonių abejingumas virstų pasipiktinimu, o pasipiktinimas – karščiausiu įniršiu!

Kiekvienas punktas galėjo būti įkaltas į šios tautos protus ir širdis, kol 60 milijonų galvų, vyrų ir moterų, sielos užsidegtų bendru neapykantos ir gėdos jausmu, išsiveržtų ugnies srautas ir iš jo kiltų viena bendra, tvirta kaip plienas valia. Tada žmonės šauktų: „Vėl į ginklus!“

Taip, iš tiesų, štai ką gali padaryti tokia taikos sutartis. Jos beribė priespauda ir įžūlūs reikalavimai yra didžiausi propagandiniai ginklai tautos gyvybinei dvasiai pažadinti.

Tada nuo vaikiškos pasakų knygelės iki paskutinio laikraščio, ir kiekvienas teatras ir kiekvienas kino teatras, kiekvienas stulpas ir kiekvienas atviras reklaminis stendas turi tarnauti šiai vienintelei didžiai misijai. Tuomet mūsų dabartinių socialinių patriotų silpnavališkas šauksmas: „Viešpatie, padaryk mus laisvus!“ virstų karšta malda: „Visagali Dieve, palaimink mūsų ginklus, kai ateis ta valanda; būk teisingas, kaip visuomet buvai; dabar nuspręsk, ar esame verti laisvės; Viešpatie, palaimink mūsų kovą!“

Visa tai buvo apleista ir nieko nepadaryta.

Kas dabar nustebs, jei mūsų žmonės nėra tokie, kokie turėtų ar galėtų būti? Jei likęs pasaulis į mus žvelgs tik kaip į paklusnų šunį, kuris laižo tą ranką, kuri jį ką tik sumušė?

Be abejo, mūsų gebėjimui sudaryti sąjungas su kitomis tautomis trukdo mūsų pačių žmonės, bet daug labiau – mūsų vyriausybės. Jos savo sugedimu kaltos dėl to, kad po aštuonerių metų neapsakomos priespaudos yra tiek mažai noro siekti laisvės.

Kad mūsų tauta galėtų imtis sąjunginės politikos, ji turi atkurti savo prestižą tarp kitų tautų ir turėti autoritetingą vyriausybę, kuri būtų ne svetimų valstybių pakalikė ir savų žmonių užduočių vykdytoja, o tautos sąžinės pranašautoja.

Jei mūsų tauta turėtų vyriausybę, kuri tai laikytų savo misija, nepraeitų nė šešeri metai, kai drąsi Reicho užsienio politika rastų tokį pat drąsų laisvės ištroškusios tautos norą.

13.17 ANTIVOKIETIŠKOS PSICHOZĖS INVERSIJA

Į antrąjį prieštaravimą – sunkumus keičiant priešiškas tautas draugiškomis sąjungininkėmis – galima atsakyti taip:

Bendroji antivokietiška psichozė, kurią kitose šalyse ugdė karo propaganda, neišvengiamai turės tęstis tol, kol atgims vokiečių savisaugos valia ir Vokietijos Reichas vėl taps valstybe, galinčia žaisti Europos šachmatų lentoje ir su kuria galima žaisti. Tik tada, kai vyriausybė ir tauta bus tinkama imtis sąjunginės politikos, viena ar kita jėga, kurios interesai sutampa su mūsų interesais, galės galvoti apie viešosios nuomonės keitimą pasitelkiant propagandą.

Suprantama, tam prireiks ne vienų metų sumanaus ir nuolatinio darbo. Kadangi viešajai nuomonei pakeisti reikia ilgo laikotarpio, prieš imantis tokio darbo reikia būti atsargiam, t. y. negalima pradėti šios užduoties, jei nesi visiškai įsitikinęs jos verte ir vaisiais, kuriuos ji duos ateityje. Negalima bandyti keisti tautos nuotaikų remiantis tuščiu daugiau ar mažiau genialaus užsienio reikalų ministro pasigyrimu, bet tik tada, jei yra apčiuopiamų naujos orientacijos vertės garantijų. Priešingu atveju gali būti visiškai sugriauta viešoji nuomonė.

Patikimiausia garantija, kurią galima pateikti dėl būsimo valstybinio susivienijimo galimybės, yra ne kokio nors atskiro vyriausybės nario bombastiškos frazės, bet akivaizdus konkrečios ir praktiškos vyriausybės tendencijos stabilumas ir ją palaikanti viešoji nuomonė. Tikėjimas tuo dar labiau sustiprės, jei vyriausybė, pasitelkdama propagandą, ruošiasi paaiškinti savo pastangas ir užsitikrinti visuomenės paramą joms, o viešoji nuomonė palankiai atspindės šią vyriausybės tendenciją.

Todėl tauta – mūsų situacijoje – bus laikoma galimu sąjungininku, jei ir vyriausybę, ir viešąją nuomonę vienys tas pats entuziastingas pasiryžimas kovoti už laisvę. Tai turi būti tvirtai nustatyta prieš bandant pakeisti kitų šalių viešąją nuomonę,

kuri, gindama savo interesus, yra linkusi keliauti kartu su partneriu, kuris jai atrodo tinkamas, t. y. sudaryti sąjungą.

Tačiau šiam tikslui reikia dar vieno dalyko: turint omenyje, kad užduotis radikaliai pakeisti žmonių dvasines nuostatas reikalauja sunkaus darbo ir kad daugelis iš pradžių jos nesupranta, būtų ir kvaila, ir nusikalstama daryti klaidas, kurias kaip ginklą galėtų panaudoti tie, kurie priešinasi tokiems pokyčiams.

13.18 SUSITELKIMAS Į VIENĄ PRIEŠĄ

Reikia pripažinti faktą, kad liaudžiai reikia daug laiko, kol ji visiškai supranta vidinius valdžios tikslus, nes negalima paaiškinti galutinių preliminaraus politinio darbo tikslų; tenka pasikliauti arba aklu masių tikėjimu, arba intelektualiai aukštesnės valdančiosios klasės intuityviu instinktu. Bet kadangi daugeliui žmonių trūksta šios politinės įžvalgos, o politiniai sumetimai draudžia viešai aiškinti, tam tikra dalis intelektualinių lyderių visada priešinsis naujoms tendencijoms, kurias galima laikyti tik eksperimentais, nes jos nėra lengvai suvokiamos. Taigi susirūpinę konservatyvūs valstybiniai elementai ėmė priešintis.

Dėl šios priežasties mūsų didžiausia pareiga – neleisti, kad bet kokie ginklai patektų į rankas tiems, kurie trukdytų tautų tarpusavio supratimui. Tai ypač aktualu mūsų atveju, kai tenka susidurti su nepraktiškomis ir fantastiškomis mūsų socialpatriotų ir smulkiaburžuazinių kavinių politikų kalbomis. Šauksmai apie naują kovinį laivyną, mūsų kolonijų atkūrimą ir t. t. yra tiesiog nesąmonė ir nepraktiški, kaip suprastų kiekvienas rimtai mąstantis žmogus. Šie nepavojingi ir kartais pusiau beprotiški protesto kovos šaukliai tarnauja mūsų mirtino priešo interesams; jų žodžiai Anglijoje išnaudojami taip, kad jų negalima laikyti naudingais Vokietijai. Jie eikvoja savo jėgas bergždžioms demonstracijoms prieš Dievą ir visą pasaulį ir pamiršta pagrindinį principą, kuris yra kiekvienos sėkmės prielaida, būtent Kad ir ką darytum, daryk tai kruopščiai! Vaitodami prieš penkias ar dešimt valstybių, mes nesugebame sutelkti visų savo valios ir fizinių jėgų smūgiui į karščiausio priešo širdį ir aukojame galimybę sustiprėti per sąjungą.

Čia taip pat yra nacionalsocialistų judėjimo misija. Jis turi išmokyti mūsų žmones nekreipti dėmesio į smulkmenas ir susitelkti į didžiuosius dalykus; nesiskaldyti dėl nereikšmingų klausimų; niekada nepamiršti, kad tikslas, dėl kurio šiandien kovojame, yra nuoga mūsų tautos egzistencija, ir kad vienintelis priešas, su kuriuo turime susikauti, yra ir lieka ta jėga, kuri atima iš mūsų šią egzistenciją.

Kai kurie dalykai gali tapti sunkiai pakeliami. Tačiau tai jokiu būdu nėra pasiteisinimas atsisakyti proto ir kelti beprasmiškus šūksnius prieš visą pasaulį, užuot sutelkus visas jėgas prieš patį mirtiniausią priešą.

13.19 ATSISKAITYMAS SU IŠDAVIKAIS

Be to, vokiečių tauta neturi moralinės teisės skųstis tuo, kaip su ja elgiasi likęs pasaulis, kol ji pati neatsiskaito su nusikaltėliais, kurie pardavė ir išdavė savo šalį.

Negalime tikėtis, kad į mus bus žiūrima labai rimtai, jei leisimės į tolimus įžeidinėjimus ir protestus prieš Angliją ir Italiją, o paskui leisime savo šalyje netrukdomai cirkuliuoti tiems niekšams, kurie mokėjo priešo karo propagandai, kurie atėmė iš mūsų ginklus, sulaužė mūsų moralinį stuburą ir iškeitė Reichą už 30 sidabrinių.

Priešas darė tik tai, ko buvo tikimasi. O mes turėtume pasimokyti iš jo elgesio ir veiksmų.

Kiekvienas, kuris negali pakilti iki tokio požiūrio lygio, turi tai suvokti, nes priešingu atveju neliks nieko kito, kaip tik atsisakyti bet kokios sąjunginės politikos idėjos ateityje. Jei negalime sudaryti aljanso su Anglija, nes ji pavogė mūsų kolonijas, arba su Italija, nes ji turi Pietų Tirolio sritį, arba su Lenkija ar Čekoslovakija, tuomet Europoje nelieka nieko kito, išskyrus Prancūziją – kuri, beje, atėmė iš mūsų Elzasą-Lotaringiją.

Vargu ar galima abejoti, ar tai naudinga vokiečių tautai. Bet jei kas ir kelia abejonių, tai tik tai, ar tokią nuomonę išsako paprastas paprastutis, ar įžvalgus priešininkas.

Kai kalbama apie lyderių veiklą, visada tikiu pastaraisiais.

Tų anksčiau priešiškų tautų, kurių tikrieji interesai ateityje gali sutapti su mūsų interesais, individualios psichikos permainos gali būti įmanomos, jei mūsų valstybės vidinė stiprybė ir noras išsaugoti save parodys, kad mes vėl galime būti vertas sąjungininkas. Be to, mūsų nekompetencija ir nusikalstamas elgesys neturėtų suteikti pagrindo pasinaudoti tiems, kurie priešintųsi mūsų sąjungai su buvusiais priešais.

13.20 FAŠISTINĖ ITALIJA IR ŽYDIJA

Sunkiausia atsakyti į trečiąjį prieštaravimą.

Ar galima įsivaizduoti, kad tie, kurie atstovauja tikriesiems tų galimų sąjunginių tautų interesams, galėtų palaikyti savo pažiūras prieš mirtino laisvų tautų ir nacionalinių valstybių priešo žydo valią?

Pavyzdžiui, ar tradicinės britų valstybingumo jėgos galėtų palaužti pražūtingą žydų įtaką, ar ne?

Į šį klausimą, kaip jau minėta, atsakyti labai sunku. Jis priklauso nuo pernelyg daug veiksnių, kad būtų galima priimti galutinį sprendimą. Bet kuriuo atveju aišku viena: vienoje valstybėje valdžios galia taip stabilizavosi ir taip absoliučiai tarnauja šalies interesams, kad negalima kalbėti apie realų ir veiksmingą tarptautinių žydų jėgų trukdymą politinėms reikmėms.

Kova, kurią fašistinė Italija kovoja su trimis pagrindiniais žydų ginklais – nors galbūt giliausia prasme nesąmoningai (bet aš pats tuo netikiu) – pateikia geriausią įrodymą, kad nuodingi šios viršvalstybinės jėgos kandžiai, nors ir netiesiogiai, yra išraunami. Masonų slaptųjų draugijų uždraudimas, viršvalstybinės spaudos slopinimas, nuolatinis tarptautinio marksizmo griovimas ir nuolatinis fašistinės

valstybės koncepcijos stiprinimas – visa tai ilgainiui leis Italijos vyriausybei vis labiau tarnauti Italijos žmonių interesams, nekreipiant dėmesio į žydų pasaulinės hidros šnypštimą.

13.21 ANGLIJA IR ŽYDIJA

Anglijoje viskas sunkiau. Šioje „laisviausios demokratijos“ šalyje žydas netiesiogiai, per viešąją nuomonę, vykdo beveik neribotą diktatūrą. Ir vis dėlto vyksta nuolatinė kova tarp britų valstybės interesų gynėjų ir žydų pasaulinės diktatūros šalininkų.

Po karo pirmą kartą paaiškėjo, koks ryškus šis kontrastas, kai britų valstybės vadovai Japonijos problemos atžvilgiu užėmė vieną poziciją, o spauda – kitą.

Vos pasibaigus karui, vėl ėmė reikštis sena abipusė Amerikos ir Japonijos antipatija. Natūralu, kad didžiosios Europos valstybės negalėjo likti abejingos šiam naujam karo pavojui. Nepaisant giminystės ryšių, Anglijoje kilo tam tikras pavydas dėl didėjančios Amerikos Sąjungos reikšmės visose tarptautinės ekonomikos ir politikos srityse. Atrodė, kad buvusi kolonijinė teritorija, didžiosios motinos vaikas, netrukus taps naująja pasaulio šeimininke. Visiškai suprantama, kad šiandien Anglija turėtų iš naujo peržiūrėti savo senąsias sąjungas ir kad britų valstybininkai nervingai žvelgtų į tą laiką, kai apie tai nebus kalbama: „Britanija valdo jūras!“, bet veikiau: „Jūros – Amerikos Sąjungai!“

Milžinišką Amerikos valstybę-kolosą, turintį milžiniškus neaprėpiamos žemės turtus, daug sunkiau užpulti nei apsuptą Vokietijos reichą. Jei tektų mesti kauliuką ir priimti galutinį sprendimą, Anglija būtų pasmerkta, jei liktų viena. Todėl jie noriai griebiasi geltonojo kumščio ir laikosi sąjungos, kuri rasiniu požiūriu galbūt yra neatleistina, tačiau politiniu požiūriu ji yra vienintelė galimybė sustiprinti Britanijos padėtį pasaulyje kylančio Amerikos žemyno akivaizdoje.

Nepaisant bendros kovos Europos mūšių laukuose, Anglijos vyriausybė nesudarė sąjungos su savo azijietišku partneriu, o visa žydų spauda šoko šiai idėjai iš paskos.

Kaip įmanoma, kad iki pat 1918 m. žydų organai gynė britų kovą prieš Vokietijos reichą, o paskui staiga tapo nelojalūs ir nuėjo savo keliu?

Vokietijos sunaikinimas buvo ne anglų, o pirmiausia žydų interesas – lygiai taip pat, kaip šiandien Japonijos sunaikinimas ne tiek atitinka britų interesus, kiek platesnius numatomos žydų pasaulinės imperijos vadovų norus. Kol Anglija stengiasi išlaikyti savo padėtį pasaulyje, žydas organizuoja puolimą, kad jį užkariautų.

Dabartines Europos valstybes jis jau dabar laiko savo rankose, netiesiogiai per vadinamąją Vakarų demokratiją arba tiesiogiai dominuojant Rusijos bolševizmui. Tačiau jis laiko savo spąstuose ne tik Senąjį pasaulį; veikiau toks pat likimas laukia ir Naujojo. Žydai kontroliuoja Amerikos Sąjungos biržos jėgas. Kasmet jie vis labiau

kontroliuoja darbo jėgą 120 milijonų žmonių turinčioje šalyje; tik labai nedaugelis, jų nusivylimui, vis dar išlieka visiškai nepriklausomi.

Jie demonstruoja nepriekaištingus sugebėjimus manipuliuoti viešąja nuomone ir naudoti ją kaip įrankį kovoje už savo ateitį.

Didžiausi žydų vadovai mato, kad netrukus išsipildys Senojo Testamento pranašystė apie didįjį tautų prarijimą.

Tarp šios didžiulės denacionalizuotų kolonijinių teritorijų bandos viena nepriklausoma valstybė paskutinę valandą gali lemti visos struktūros žlugimą. Bolševikinis pasaulis negali egzistuoti, jei jis neapims visko.

Jei tik viena valstybė išsaugos savo nacionalinę jėgą ir didybę, žydų satrapijos pasaulinė imperija, kaip ir kiekviena kita tironija pasaulyje, turės pasiduoti nacionalistinės idėjos jėgai.

13.22 JAPONIJA IR ŽYDIJA

Dabar dėl savo tūkstantmetės adaptacijos žydas puikiai žino, kad jis gali pakenkti Europos tautoms, vykdydamas rasinę bastardizaciją, bet negalėtų tokio pat likimo ištikti tokios Azijos nacionalinės valstybės kaip Japonija. Šiandien jis gali mėgdžioti vokiečio ir anglo, amerikiečio ir prancūzo būdus, bet neturi jokių priemonių priartėti prie geltonojo azijiečio. Todėl jis siekia palaužti Japonijos nacionalinę valstybę, pasitelkdamas kitus tokius darinius, kad galėtų atsikratyti pavojingo priešininko, kol dar nepavertė paskutinės valstybinės valdžios kumščiu į beginklių žmonių tironiją.

Savo tūkstantmetėje žydų imperijoje jis bijo nacionalinės Japonijos valstybės, todėl nori ją sunaikinti prieš įvesdamas savo diktatūrą.

Todėl šiandien jis kursto tautas prieš Japoniją, kaip kadaise kurstė prieš Vokietiją. Taigi, kol britų valstybininkai vis dar bando sudaryti sąjungą su Japonija, britų-žydų spauda vadovauja kovai prieš sąjungininkę ir, skelbdama demokratiją bei pasitelkdama karo šūkius, ruošiasi naikinamajam karui: „Šalin japonų militarizmą ir imperializmą!“

Štai koks nepaklusnus šiandien Anglijoje tapo žydas.

Ir dėl šios priežasties ten prasidės kova su žydų pasauliniu pavojumi.

13.23 MŪSŲ KOVA SU PASAULIO PRIEŠU

Ir čia nacionalsocialistiniam judėjimui vėl tenka įvykdyti didžiulę užduotį: Jis turi atverti mūsų žmonėms akis į svetimas tautas ir nuolat priminti jiems apie tikrąjį dabartinio pasaulio priešą. Vietoje neapykantos arijams, nuo kurių mus skiria beveik visi kiti dalykai, bet su kuriais mus sieja bendro kraujo ryšys ir gimininga civilizacija, mes privalome atsidėti visuotinio pykčio žadinimui prieš piktavalį žmonijos priešą, kaip tikrąjį visų mūsų kančių kaltininką.

Turime pasirūpinti, kad bent jau mūsų šalyje būtų pripažintas mirtinas priešas ir kad kova su juo taptų šviesos švyturiu į šviesesnes dienas, rodančiu kitoms tautoms kelią į išsigelbėjimą kovojančiai arijų žmonijai.

Galiausiai tegul protas būna mūsų vadovas, o valios jėga – mūsų stiprybė. Tegul šventa pareiga veikti suteikia mums ryžto, o mūsų tikėjimas tebūna mūsų aukščiausia apsauga.

14 SKYRIUS – VOKIETIJOS POLITIKA RYTŲ EUROPOJE

Dvi aplinkybės verčia mane atlikti specialią Vokietijos santykių su Rusija analizę:

(1) tai gali būti lemiamas Vokietijos užsienio politikos klausimas ir

(2) ši problema taip pat yra jaunų nacionalsocialistų judėjimo politinių gebėjimų, susijusių su aiškiu mąstymu ir teisingais veiksmais, kriterijus.

14.1 IŠANKSTINIS NUSISTATYMAS UŽSIENIO POLITIKOS KLAUSIMAIS

Turiu prisipažinti, kad antrasis punktas man kartais kelia didelį nerimą. Mūsų judėjimo nariai verbuojami ne iš abejingų, o daugiausia iš labai kraštutinių pasaulėžiūrų žmonių. Natūralu, kad jų supratimas apie užsienio politiką kenčia nuo išankstinio nusistatymo ir nepakankamų žinių dėl politinių ir filosofinių ryšių su tais sluoksniais, kuriems jie anksčiau priklausė. Ir tai pasakytina ne tik apie tuos, kurie ateina pas mus iš kairiųjų. Priešingai. Kad ir koks žalingas būtų buvęs jų ankstesnis mokymas apie tokias problemas, daugeliu atvejų tai bent iš dalies atsverdavo sveikų ir natūralių instinktų likučiai. Tuomet tereikėjo ankstesnę įtaką pakeisti geresniu mokymu, o savisaugos instinktą galima laikyti geriausiu sąjungininku.

Kita vertus, daug sunkiau įteigti aiškias politines idėjas žmonėms, kurių ankstesnis politinis išsilavinimas buvo ne mažiau beprasmis ir nelogiškas. Jie ant objektyvumo aukuro paaukojo paskutinius savo prigimtinių instinktų likučius. Ypač sunku priversti šiuos mūsų vadinamosios inteligentijos atstovus aiškiai ir logiškai pažvelgti į savo ir savo tautos interesus. Juos slegia negyvas prietarų ir beprasmiškų sampratų svoris, o blogiausia, kad jie yra praradę arba išsižadėję bet kokio savisaugos instinkto. Nacionalsocialistų judėjimui tenka sunkiai kovoti su šiais žmonėmis, nes, nepaisant visiškos nekompetencijos, jie yra tokie savanaudžiai, kad be menkiausio pagrindo su panieka žvelgia į paprastus ir sveikesnius žmones. Šie arogantiški žinovai visiškai nepajėgūs ramiai analizuoti ir svarstyti, o tai yra būtinos bet kokios valios ar veiksmų užsienio politikoje prielaidos.

Būtent šie sluoksniai šiandien pradeda kreipti mūsų užsienio politiką pražūtingiausiomis kryptimis ir atitraukia ją nuo bet kokio realaus mūsų liaudies interesų gynimo. Vietoj to jie tarnauja savo pačių fantastinėms ideologijoms, todėl jaučiu pareigą pasiūlyti savo kolegoms aiškiai išdėstyti svarbiausią užsienio politikos problemą, būtent mūsų santykį su Rusija. Ją nagrinėsiu taip išsamiai, kaip reikia, kad ji būtų visuotinai suprantama, kiek tai įmanoma tokiame darbe kaip šis.

Pradėsiu nuo šių pastabų: „Užsienio politiką“ suprantame kaip tautos reikalų tvarkymą santykiuose su likusiu pasauliu, grindžiamą tam tikrais konkrečiais faktais. Be to, kaip nacionalsocialistai, turime nustatyti tokį principą dėl liaudies valstybės užsienio politikos pobūdžio:

Tautinės valstybės užsienio politikoje pirmiausia turi būti atsižvelgiama į pareigą užtikrinti rasės, kurią įkūnija ši valstybė, egzistavimą šioje planetoje. O tai daroma nustatant sveiką ir natūralų santykį tarp gyventojų skaičiaus ir augimo, viena vertus, ir dirvožemio kiekio bei kokybės, kita vertus.

14.2 VALSTYBĖS TERITORIJOS REIKŠMĖ

Vienintelė sveika būklė yra ta, kuri užtikrina žmonių pragyvenimą jų pačių žemėje. Bet kokia kita padėtis yra nesveika, net jei ji gali tęstis šimtmečius ar net tūkstančius metų. Anksčiau ar vėliau tai priveda prie atitinkamos tautos nuosmukio ar net sunaikinimo.

Tik pakankamai didelė erdvė šioje Žemėje gali užtikrinti laisvą tautų egzistavimą.

Gyvenvietei apgyvendinti būtino teritorinio ploto negalima vertinti pagal dabartinius poreikius ir net ne pagal jos žemės ūkio našumo dydį, palyginti su gyventojų skaičiumi.

Pirmajame tome po antrašte „Vokietijos sąjunginė politika prieš karą“ jau aiškinau, kad valstybės žemės plotas svarbus ne tik kaip tautos maisto šaltinis, bet ir kariniu bei politiniu požiūriu. Kai tauta yra užtikrinta dėl savo pragyvenimo pagal žemės kiekį, ji turi galvoti, kaip jį apginti. Tai priklauso nuo valstybės galios-politinio pajėgumo, kuris savo ruožtu priklauso nuo karinių-geografinių galimybių.

Taigi vokiečių tauta savo ateitį gali užsitikrinti tik kaip pasaulinė galybė. Beveik 2000 metų mūsų nacionalinių interesų gynimas buvo pasaulinės istorijos reikalas, kaip matyti iš mūsų daugiau ar mažiau sėkmingos veiklos užsienio politikos srityje. Mes patys buvome to liudininkai: Milžiniška tautų kova 1914-1918 m. buvo tik vokiečių tautos kova už savo egzistenciją šiame Žemės rutulyje, tačiau tokio pobūdžio įvykius įvardijome kaip pasaulinį karą.

Vokietija į šią kovą įsitraukė kaip numanoma pasaulinė galybė. Sakau „tariama“, nes iš tikrųjų ji tokia nebuvo. Jei 1914 m. būtų buvęs kitoks mūsų teritorijos ir gyventojų skaičiaus santykis, Vokietija iš tiesų būtų buvusi pasaulinė galybė ir, neskaitant kitų veiksnių, karas būtų pasibaigęs mūsų naudai.

Nei mano užduotis, nei ketinimas čia aptarinėti, kas būtų nutikę, „jeigu“ tuo atveju, jei „bet“ nebūtų buvę. Tačiau manau, kad yra absoliučiai būtina parodyti dabartines sąlygas nuogoje ir nepagražintoje tikrovėje, nurodant joms būdingą silpnumą, kad bent jau nacionalsocialistinio judėjimo gretose jos sulauktų reikiamo įžvalgumo.

Šiandien Vokietija nėra pasaulio galybė. Net jei pavyktų įveikti dabartinį mūsų karinį silpnumą, vis tiek neturėtume teisės pretenduoti į šį titulą. Kokią reikšmę šioje planetoje turi valstybė, kurioje gyventojų skaičiaus ir ploto santykis yra toks apgailėtinas, kaip dabartiniame Vokietijos reiche? Epochoje, kai pasaulis palaipsniui dalijasi tarp valstybių, kurių daugelis apima beveik ištisus žemynus, negalima kalbėti

apie pasaulinę galybę, jei kalbama apie struktūrą, kurios politinė tėvynė užima vos 500 000 kvadratinių kilometrų juokingą plotą.

14.3 PRANCŪZIJOS IR VOKIETIJOS KOLONIJINĖ POLITIKA

Grynai teritoriniu požiūriu Vokietijos Reicho teritorija yra nykstamai maža, palyginti su kitomis vadinamosiomis pasaulio galybėmis. Negalima nurodyti Anglijos kaip priešingo įrodymo, nes Anglijos tėvynė iš tikrųjų yra didžioji britų pasaulinės imperijos, kuriai priklauso beveik ketvirtadalis Žemės paviršiaus, sostinė. Be to, Amerikos Sąjungą turime laikyti pirmaeile tarp kolosalių valstybių, taip pat Rusiją ir Kiniją. Kai kurios iš šių valstybių savo plotu daugiau nei dešimt kartų viršija dabartinį Vokietijos Reichą.

Ir pačią Prancūziją taip pat reikia priskirti prie šių valstybių. Ji ne tik nuolat didina savo kariuomenės pajėgas, samdydama spalvotuosius iš savo milžiniškos imperijos, bet ir rasiniu požiūriu progresuoja jos niggarizacija, todėl dabar iš tikrųjų galima kalbėti apie Afrikos valstybės sukūrimą Europos žemėje. Dabartinė Prancūzijos kolonijinė politika negali būti lyginama su Vokietijos politika praeityje. Jei Prancūzija ir toliau taip vystysis artimiausius 300 metų, visi prancūziško kraujo pėdsakai galutinai paskęs augančioje europietiškoje afrikietiškoje mulatų valstybėje. Tai būtų grėsminga, savarankiška gyvenvietė nuo Reino iki Kongo, užpildyta žemesne rase, kuri palaipsniui atsirastų per nuolatinį bastardizacijos procesą.

Tuo prancūzų kolonijinė politika skiriasi nuo senosios vokiečių.

Buvusi Vokietijos kolonijinė politika, kaip ir viskas, buvo vykdoma pusiau. Ji nei padidino vokiečių rasės gyvenamąjį plotą, nei bandė – kad ir kaip tai būtų nusikalstama – sustiprinti Reichą pasitelkiant juodaodžių kraują. Askarai Vokietijos Rytų Afrikoje buvo nedidelis ir neryžtingas žingsnis šiuo keliu. Tačiau iš tikrųjų jie tarnavo tik pačių kolonijų gynybai. Idėja importuoti juodaodžius karius į Europos mūšio lauką – jau vien dėl to, kad pasauliniame kare ji praktiškai neįmanoma – niekada nebuvo svarstoma kaip pasiūlymas, kurį būtų galima įgyvendinti susiklosčius geresnėms aplinkybėms, o prancūzai, priešingai, visada manė, kad tai yra esminis jų kolonijinės veiklos elementas.

Taigi šiandien pasaulyje yra ne tik daug valstybių, kurių gyventojų skaičius gerokai viršija mūsų vokiečių tautos gyventojų skaičių, bet ir žemės plotas, kuris visų pirma yra jų politinės galios pagrindas. Dar niekada Vokietijos Reicho ploto ir gyventojų skaičiaus santykis, palyginti su kitomis pasaulio valstybėmis, nebuvo toks nepalankus kaip mūsų istorijos pradžioje prieš 2000 metų ir šiandien. Anksčiau buvome jauna tauta, įsiveržusi į griūvančių didžiųjų valstybių pasaulį, kurio paskutinį milžiną – Romą – padėjome sugriauti. Šiandien atsidūrėme didžiųjų galingųjų valstybių pasaulyje, kuriame mūsų Reichas nuolat grimzta į menkumą.

14.4 ISTORINĖ NACIONALSOCIALIZMO MISIJA

Šią karčią tiesą turime visada aiškiai ir ramiai pažvelgti į akis. Turime ištirti Vokietijos Reicho gyventojų skaičių ir plotą, palyginti juos su kitomis valstybėmis, ir lyginti šimtmečių bėgyje. Žinau, kad tada visi prieis prie tos pačios liūdnos išvados, kaip ir aš pradžioje: Vokietija nebėra pasaulinė galybė, nesvarbu, ar jos karinė galia stipri, ar silpna.

Mūsų negalima lyginti su kitomis didžiosiomis Žemės valstybėmis dėl visiškai katastrofiško mūsų žmonių vadovavimo užsienio politikai, dėl to, kad neturime – beveik sakyčiau – testamentinio tikslo užsienio politikoje, ir dėl to, kad praradome visus sveikus impulsus ir savisaugos instinktus.

Jei Nacionalsocialistų judėjimas nori, kad istorija pripažintų, jog jis atliko didingą misiją mūsų tautai, jis turės skausmingai pripažinti tikrąją tiesą apie mūsų padėtį pasaulyje. Jis turi drąsiai kovoti su betikslišku mu ir nekompetencija, kuri iki šiol vadovavo mūsų vokiečių tautai užsienio politikoje. Tuomet, nepaisydama „tradicijų“ ar išankstinių nuostatų, ji turi rasti drąsos organizuoti mūsų nacionalines jėgas ir nukreipti jas keliu, kuris vestų jas iš dabartinės ribotos gyvenamosios erdvės į naują žemę ir dirvą. Taip šis judėjimas išgelbės mus nuo pavojaus išnykti iš šios žemės arba tarnauti kitiems kaip vergų tautai.

Nacionalsocialistinis judėjimas turi siekti panaikinti dabartinę disproporciją tarp mūsų gyventojų skaičiaus ir žemės ploto, pastarąjį laikydamas mūsų pragyvenimo šaltiniu ir politinės galios pagrindu. Ir šitaip jis turi panaikinti kontrastą tarp praeities istorijos ir mūsų dabartinio bejėgiškumo beviltiškumo. Tai darydama ji turi nepamiršti, kad esame aukščiausios žmonijos šioje žemėje nariai, kad mums tenka atitinkamai didelė pareiga ir kad šią pareigą įvykdysime tik tada, jei įkvėpsime vokiečių tautai rasinio jautrumo, kad ji ne tik veistų gerus šunis, arklius ir kates, bet ir rūpintųsi savo krauju.

14.5 ILGALAIKIAI TŪKSTANTMEČIO POLITIKOS VAISIAI

Kai sakau, kad Vokietijos užsienio politika iki šiol buvo betikslė ir neveiksminga, mano teiginio įrodymas yra faktinės šios politikos nesėkmės. Jei mūsų žmonės būtų buvę intelektualiai menkesni ar bailūs, galutiniai jų kovos šioje žemėje rezultatai negalėjo būti blogesni už tai, ką matome šiandien. Tai, kas vyko paskutiniais dešimtmečiais prieš karą, neturėtų mūsų klaidinti; Reicho jėgą turime vertinti ne atskirai paėmę, o tik lygindami su kitomis valstybėmis. Toks palyginimas rodo, kad kitos valstybės didino savo jėgą taip, kad jos ne tik buvo lygiavertės, bet galiausiai tapo didesnės; taigi, priešingai tariamam pakilimui, tikrasis Vokietijos kelias vis labiau skyrėsi nuo kitų valstybių ir atsiliko – trumpai tariant, buvo didelis skirtumas mūsų nenaudai. Iš tiesų net mūsų gyventojai liko gerokai atsilikę ir prarado pozicijas. Nors tiesa, kad mūsų tautos didvyriškumui neprilygsta jokia kita tauta Žemėje – taip, gindama savo egzistenciją ji praliejo daugiau kraujo nei bet kuri kita tauta Žemėje, - jos nesėkmę lėmė tik klaidingas jo taikymo būdas.

Šiuo atžvilgiu, jei panagrinėsime mūsų tautos politinę patirtį per daugiau nei tūkstantį metų, prisiminsime nesuskaičiuojamus karus ir kovas ir viską atidžiai išnagrinėsime dabartinių rezultatų šviesoje, turime pripažinti, kad ši kraujo jūra davė tik tris reiškinius, kuriuos galime laikyti ilgalaikiais konkrečių veiksmų užsienio politikoje ir bendroje politikoje vaisiais:

Ostmarko kolonizacija, daugiausia bavarų;

Teritorijos į rytus nuo Elbės užkariavimą ir apgyvendinimą; ir

Hohencolernų Brandenburgo-Prūsijos valstybės organizavimas, tapęs naujojo Reicho išsikristalizavimo modeliu.

Pamokantis įspėjimas ateičiai!

Pirmieji du iš šių didžiųjų užsienio politikos laimėjimų išliko patvariausi. Be jų mūsų tauta šiandien nevaidintų jokio vaidmens. Tai buvo pirmieji ir, deja, vieninteliai sėkmingi mėginimai sukurti darną tarp didėjančio mūsų gyventojų skaičiaus ir žemės bei dirvožemio kiekio. Ir mes turime žvelgti kaip į tikrą pražūtį, kad mūsų vokiečių istorikai niekada teisingai neįvertino šių dviejų pasiekimų, kurie buvo tokie svarbūs vėlesnėms kartoms. Priešingai, jie gyrė daugelį kitų dalykų – fantastišką didvyriškumą, nesuskaičiuojamus nuotykius ir karus, - tačiau nesuprasdami, kokie nereikšmingi jie buvo pagrindinei mūsų valstybės raidos linijai.

Trečioji didelė mūsų politinės veiklos sėkmė buvo Prūsijos valstybės sukūrimas ir tam tikros valstybinės koncepcijos plėtojimas. Tai lėmė ir Vokietijos kariuomenės savisaugos ir savigynos instinktą, pritaikytą moderniam pasauliui. Individualios savigynos idėjos transformacija į krašto gynybos pareigą kyla iš kiekvienos valstybinės santvarkos ir valstybinės koncepcijos. Šios raidos reikšmės neįmanoma pervertinti. Sutrikdyta pernelyg didelio individualizmo, vokiečių tauta tapo drausminga Prūsijos kariuomenės organizacijoje ir taip atgavo bent dalį savo seniai prarastų organizacinių gebėjimų. Tai, ką kitos tautos vis dar autentiškai turi kaip bandos visuomenė, mes bent iš dalies atgavome savo nacionalinei visuomenei per karinį mokymą. Todėl visuotinės privalomosios karinės tarnybos panaikinimas – kuris galbūt neturi jokios reikšmės dešimtims kitų tautų – mums turėjo lemtingų pasekmių. Dešimt vokiečių kartų be koreguojančio ir auklėjamojo karinio rengimo, palikdamos mus blogiems rasinio, taigi ir filosofinio susiskaldymo padariniams – ir mūsų tauta būtų praradusi paskutinį savarankiško egzistavimo šioje planetoje likutį. Tuomet vokiečių dvasia savo indėlį į civilizaciją galėtų įnešti tik per svetimų tautų valdžioje gyvenančius individus, o jų kilmė liktų nežinoma: tik kultūrinė trąša, kol paskutinis ariškojo-šiaurinio kraujo likutis būtų sugedęs arba išnykęs.

Stebėtina, kad tikruosius politinius laimėjimus, kurių mūsų žmonės pasiekė per tūkstantmetę kovą, geriau vertina ir supranta mūsų priešininkai nei mes patys. Dar ir šiandien mes vis dar puoselėjame entuziazmą dėl didvyriškumo, kuris atėmė iš mūsų žmonių milijonus geriausio kraujo, bet pasirodė esąs visiškai bevaisis.

Skirtumas tarp tikrųjų mūsų tautos politinių laimėjimų ir bergždžių tikslų, dėl kurių buvo pralietas mūsų tautos kraujas, yra itin svarbus mūsų dabartiniam ir būsimam elgesiui.

Mes, nacionalsocialistai, niekada neturime prisijungti prie šiuolaikinio buržuazinio pasaulio paplitusio urapatriotizmo. Mums būtų mirtinai pavojinga žiūrėti į tiesioginius prieškario įvykius kaip į menkiausią įsipareigojimą mūsų kelyje į priekį. Iš viso XIX a. istorinio laikotarpio mes nepripažįstame nė vieno įsipareigojimo, kuris būtų pagrįstas pačiu tuo laikotarpiu. Skirtingai nuo to laikotarpio atstovų politikos, mes turime laikytis aukščiausio požiūrio, susijusio su visa užsienio politika, t. y. siekti, kad kraštas būtų suderintas su mūsų gyventojais. Iš tiesų iš praeities galime tik pasimokyti, kad mūsų politinės elgsenos tikslas turi slypėti dviejose kryptyse: 1) žemė ir žemė – mūsų užsienio politikos tikslas, ir 2) naujas, filosofiškai įtvirtintas, vienodas pagrindas – vidaus politinės veiklos tikslas.

14.6 RAGINIMAS SAUGOTI SENĄSIAS SIENAS

Dar norėčiau trumpai pasisakyti klausimu, kiek mūsų teritoriniai tikslai yra etiškai ir morališkai pagrįsti. Tai būtina, nes, deja, mūsų vadinamuosiuose liaudininkų sluoksniuose yra visokių įtikinamų didžiagalvių, kurie bando įtikinti vokiečių tautą, kad jos užsienio politikos tikslas turėtų būti 1918 m. skriaudų atitaisymas, o kartu jie mano, kad reikia visam pasauliui užtikrinti liaudišką brolybę ir simpatijas.

Šiuo klausimu noriu pateikti tokį pareiškimą: Reikalavimas atkurti 1914 m. sienas yra politinis absurdas, kurio pasekmės yra tokios, kad atrodo nusikalstamos. 1914 m. Reicho sienos buvo bet kokios, tik ne logiškos. Jos iš tiesų nebuvo nei išbaigtos, t. y. neapėmė visų vokiečių tautos narių, nei pagrįstos, atsižvelgiant į karinį-geografinį veiksmingumą. Jos nebuvo gerai apgalvoto politinio plano rezultatas, o laikinos ribos, nustatytos dėl nebaigtos politinės kovos, ir iš tiesų jos iš dalies buvo atsitiktinumo rezultatas. Galima būtų lygiai taip pat (o daugeliu atvejų ir teisingiau) pasirinkti kokius nors kitus reprezentatyvius Vokietijos istorijos metus ir reikalauti, kad mūsų užsienio politikos tikslas būtų atkurti tas sąlygas. Tokie reikalavimai gana būdingi mūsų buržuaziniam pasauliui, kuris tokiais klausimais nesirūpina politine ateitimi, o gyvena tik praeitimi ir, tiesą sakant, tik artimiausia praeitimi; net jų retrospektyva nesiekia toliau nei jų pačių laikai. Inercijos dėsnis juos pririša prie dabartinės tvarkos, todėl jie priešinasi kiekvienam bandymui ją pakeisti, tačiau neperžengia jokios aktyvios gynybos ribos, išskyrus paprastą užsispyrimą. Akivaizdu, kad tokių žmonių politinis akiratis nesiekia toliau nei 1914 metai. Skelbdami savo politinės veiklos tikslą atkurti tas sienas, jie tik padeda taisyti plyšius mūsų priešų lygoje. Tik taip galima paaiškinti faktą, kad praėjus aštuoneriems metams po pasaulinės kovos tarp valstybių, turinčių labai skirtingų norų ir tikslų, nugalėtojų koalicija vis dar išlieka daugiau ar mažiau nepažeista.

Kiekvienai iš šių valstybių Vokietijos žlugimas vienu ar kitu metu buvo naudingas. Mūsų jėgos baimė privertė didžiąsias valstybes tylėti apie savo godumą ir pavydą viena kitai. Jos manė, kad geriausia garantija, apsauganti nuo atgimimo

ateityje, būtų kuo labiau išardyti Reichą. Bloga sąžinė ir mūsų tautos stiprybės baimė yra patvarus cementas, kuris tos lygos narius laikė kartu iki pat šių dienų.

Ir mes jų nenuviliame. Nustatydami 1914 m. sienų atkūrimą kaip Vokietijos politinės programos tikslą, kiekvienas priešiškos koalicijos narys, kuris kitu atveju būtų linkęs pasitraukti iš lygos, baiminasi, kad atsiskyręs gali būti mūsų užpultas ir taip prarasti savo sąjungininkų paramą. Kiekviena atskira valstybė jaučiasi šio šūkio taikiniu ir grėsme.

Tai absurdiška dėl šių dviejų priežasčių:

Trūksta jėgos priemonių, kad jis iš vakaro būtų perkeltas į tikrovę, ir

Net jei jį iš tikrųjų pavyktų įgyvendinti, rezultatas būtų toks apgailėtinas, kad, Dieve mano, neverta dėl jo rizikuoti mūsų žmonių krauju.

Vargu ar gali kilti kokių nors abejonių, kad tik per kraujo praliejimą galėtume atkurti 1914 m. sienas. Tik vaikiškas protas tiki, kad Versalio sutartį galima ištaisyti netiesioginėmis priemonėmis ar maldaujant. Nekalbant apie tai, kad bet kokiam tokiam bandymui reikėtų Talleyrand'o charakterio žmogaus, kurio mes neturime. Pusę mūsų politikų sudaro charakterio neturintys drovuoliai, gana priešiškai nusiteikę mūsų žmonių atžvilgiu, o kitą pusę – geraširdžiai, nekenksmingi ir lengvapėdžiai minkštakošiai.

Nuo Vienos kongreso laikų laikai pasikeitė: dėl valstybių sienų ginčijasi ir derasi nebe kunigaikščiai ar jų kurtizanės, o nenumaldomai dėl savo viešpatavimo tautoms kovoja pasaulinis žydas. Nė viena tauta negali ištraukti šio kumščio iš savo gerklės kitaip nei kardu. Tik organizuotas ir sutelktas nacionalinis jausmas, paverstas veiksminga jėga, gali pasipriešinti tarptautiniam tautų pavergimui. Šis kelias yra ir lieka kruvinas.

Jei esame įsitikinę, kad Vokietijos ateitis reikalauja vienokių ar kitokių aukščiausių aukų, turime atidėti politinio tikslingumo sumetimus, išsikelti vertingą tikslą ir už jį kovoti.

Vokietijos ateičiai 1914 m. sienos neturi jokios reikšmės. Jos nei pasitarnavo mūsų apsaugai praeityje, nei suteikia jėgų ateičiai. Turėdama šias sienas vokiečių tauta negali pasiekti vidinės vienybės, jos negali užtikrinti jos išlaikymo, kariniu požiūriu jos nėra naudingos ir negali pagerinti mūsų santykių su kitomis pasaulio galybėmis – arba, geriau sakant, su realiomis pasaulio galybėmis. Mes nesumažinsime atotrūkio nuo Anglijos ir nepasieksime Amerikos Sąjungos dydžio; iš tiesų pasaulinės politinės reikšmės požiūriu nesumažėtų net Prancūzijos.

Tik vienas dalykas yra tikras: Bandymas atkurti 1914 m. sienas, net jei ir pavyktų, pareikalautų tiek daug mūsų tautos kraujo, kad nebebūtų įmanomos jokios tolesnės aukos tokioms priemonėms, kurių reikia norint iš tikrųjų užtikrinti tautos gyvybę ir ateitį. Priešingai, apsvaigus nuo tokios paviršutiniškos sėkmės, būtų atsisakyta

tolesnių tikslų – juo labiau kad „tautinė garbė“ atrodytų sutvarkyta, o komercinei plėtrai bent jau šiuo metu būtų atvertos naujos durys.

14.7 UŽSIENIO POLITIKOJE NĖRA SENTIMENTALUMO

Prieš visa tai mes, nacionalsocialistai, privalome tvirtai laikytis savo užsienio politikos tikslo, t. y. kad vokiečių tautai turi būti užtikrinta jai priklausanti žemė ir žemė šioje žemėje. Ir tik šis veiksmas Dievo ir mūsų vokiečių palikuonių akivaizdoje pateisintų bet kokią kraujo auką: Prieš Dievą, nes mes esame pasiųsti į šį pasaulį su misija kovoti už kasdienę duoną kaip būtybės, kurioms niekas neduota ir kurios turi sugebėti išsikovoti ir apginti savo, kaip žemės šeimininkų, padėtį tik savo protu ir drąsa; ir prieš vokiečių palikuonis, nes už kiekvieną pralietą kraują palikuonims liks tūkstantis kitų. Žemė, kurioje mūsų vokiečių valstiečiai vieną dieną galės užauginti savo tvirtus sūnus, pateisina šiandienines mūsų sūnų investicijas. Ir net jei atsakingi valstybininkai gali būti persekiojami amžininkų, palikuonys atleis juos nuo bet kokios kraujo kaltės už šią savo tautos auką.

Čia turiu pareikšti aštriausią protestą prieš tuos liaudiškus pieštukininkus, kurie apsimeta, kad toks teritorijos išplėtimas būtų „šventų žmogaus teisių pažeidimas“, ir kaip tokį jį puola. Niekada negali žinoti, kas stovi už tokių asmenų. Tačiau neabejotina, kad jų keliama sumaištis yra pageidautina ir patogi mūsų tautos priešams. Laikydamiesi tokios pozicijos, jie padeda viduje susilpninti ir sunaikinti mūsų žmonių valią vieninteliu veiksmingu būdu skatinti savo gyvybinius interesus. Nė viena tauta Žemėje neturi net kvadratinio metro žemės aukštesnės Valios ar aukštesnės Teisės nutarimu. Kaip Vokietijos sienos yra atsitiktinumo padarinys ir tik laikinos, įvairiu metu politinių kovų nulemtos, taip ir kitų tautų gyvenamosios erdvės ribos. Ir kaip tik imbicilas galėtų žiūrėti į Žemės geografiją kaip į nekintamą kaip granitas – kuri iš tikrųjų yra tam tikras tam tikros raidos etapas, sukurtas galingų Gamtos jėgų, ir kurį rytoj gali pakeisti didesnės naikinančios ir keičiančios jėgos – taip ir tautų gyvenimo erdvės ribos.

Valstybių sienas sukūrė žmogus ir žmogus jas gali keisti.

Tai, kad tauta įgijo didžiulę teritoriją, nėra priežastis, dėl kurios ji turėtų ją išlaikyti amžinai. Tai daugiausia įrodo užkariautojo stiprybę ir nugalėtojo silpnumą. Ir tik šioje stiprybėje slypi teisė. Jei vokiečių tauta įkalinta neįmanomoje teritorijoje ir jos laukia apgailėtina ateitis, tai nėra likimo įsakymas, lygiai taip pat, kaip priešintis tokiems reikalams reiškia jam nepaklusti. Kaip jokia aukštesnė jėga kitoms tautoms nėra pažadėjusi daugiau teritorijos nei vokiečiams, taip ir ji negali būti kaltinama dėl neteisingo žemės paskirstymo. Kaip žemę, kurioje dabar gyvename, mūsų protėviams padovanojo ne Dangus – ją reikėjo užkariauti mirtinu pavojumi, taip ir ateityje mūsų tauta negaus teritorijos, taigi ir gyvenimo, kaip malonės iš aukščiau, bet turės ją išsikovoti triumfuojančio kardo galia.

Šiandien visi esame įsitikinę, kad reikia kovoti su Prancūzija, tačiau tai būtų labai neveiksminga, jei tai būtų vienintelis mūsų užsienio politikos tikslas. Jis gali būti ir bus

reikšmingas tik tuo atveju, jei tarnaus kaip užnugaris kovoje už mūsų tautų gyvenamosios erdvės Europoje išplėtimą. Kolonijiniai įsigijimai šios problemos neišspręs. Tai įvyks tik laimėjus mūsų tautoms gyvenamąją teritoriją, tokią, kuri praplėstų Tėvynės teritoriją ir taip ne tik išlaikytų naujuosius kolonistus glaudžiausioje bendrystėje su jų kilmės žeme, bet ir garantuotų šiam regionui privalumus, kylančius iš vieningos erdvės.

Tautinis judėjimas turi būti ne kitų tautų gynėjas, o veikiau savo pačių proteguotojas. Priešingu atveju jis būtų nereikalingas ir, svarbiausia, neturėtų teisės šūkauti apie praeitį. Juk tada jis elgtųsi taip pat, kaip ir anksčiau. Senąją Vokietijos politiką nepelnytai lėmė dinastiniai sumetimai, o būsimoji politika neturi vadovautis kosmopolitinio liaudiškumo sentimentais. Ypač turime būti ne saugumo policija gerai žinomoms „vargšėms, mažoms tautoms“, o veikiau savo pačių kareiviais.

Mes, nacionalsocialistai, turime žengti dar toliau: Teisė į žemę ir žemę tampa pareiga, kai atrodo, kad didžioji tauta pasmerkta žlugti, jei nebus išplėsta jos žemė. Ir tai ypač pasakytina, kai tauta, apie kurią kalbama, yra ne kokia nors maža negrų grupelė, o germaniškoji visos gyvybės motina, suteikusi kultūrinį pavidalą šiuolaikiniam pasauliui. Vokietija arba bus pasaulinė galybė, arba jos visai nebus. Tačiau tam, kad taptų pasauline galybe, jai reikia to dydžio, kuris suteikia jai šiandien būtiną svarbą ir suteikia gyvybę jos piliečiams.

14.8 RYTŲ POLITIKOS ATNAUJINIMAS

Todėl mes, nacionalsocialistai, sąmoningai nubrėžėme liniją per mūsų prieškarinį užsienio politikos vykdymą. Mes atnaujiname veiklą ten, kur ją nutraukėme prieš šešis šimtmečius. Nutraukėme amžiną germanų žygį į Europos pietus ir vakarus ir nukreipėme akis į Rytų žemę. Galiausiai nutraukiame prieškario laikų kolonijinę ir prekybos politiką ir pereiname prie ateities žemės politikos.

Tačiau kai šiandien kalbame apie naujas žemes ir dirvožemį Europoje, pirmiausia turime galvoti apie Rusiją ir jai pavaldžias pasienio valstybes.

Atrodo, kad pats likimas nori mums parodyti kelią. Perleisdama Rusiją bolševizmui, ji atėmė iš rusų tautos tą inteligentiją, kuri kadaise sukūrė ir užtikrino Rusijos valstybę. Rusijos valstybinės struktūros organizavimas nebuvo rusų slavų politinių gebėjimų rezultatas, o veikiau nuostabus germaniškojo elemento gebėjimo kurti valstybę žemesnės rasės tarpe pavyzdys.

Taip Žemėje buvo sukurta daug galingų imperijų. Ne kartą mažesnės tautos su germanų organizatoriais ir vadais tapo grėsmingomis valstybėmis ir išsilaikė tol, kol išliko valstybę kuriančios rasės rasinis branduolys. Šimtmečius Rusija už savo gyvavimą buvo dėkinga germaniškam valdančiosios aukštuomenės branduoliui.

Šiandien ši klasė beveik visiškai išrauta su šaknimis ir išnykusi. Jos vietą užėmė žydai. Kaip neįmanoma pačiam rusui nusikratyti žydų jungo, taip neįmanoma ir žydui amžinai išlaikyti šią galingą imperiją. Jis pats nėra joks organizuojantis elementas, o veikiau irimo fermentas. Ši milžiniška Rytų imperija yra pribrendusi ištirpti. O žydų

viešpatavimo Rusijoje pabaiga bus ir Rusijos kaip valstybės pabaiga. Likimas mus išrinko liudininkais katastrofos, kuri stipriausiai patvirtins liaudies rasės teoriją.

Mūsų uždavinys ir nacionalsocialistų judėjimo misija – ugdyti mūsų tautoje politinę įžvalgą, kuri leistų jai suvokti, kad jos būsimasis tikslas – ne kaip kokio nors naujo ir pašėlusiai drąsaus Aleksandro žygio įgyvendinimas, o kaip kruopštus vokiško plūgo darbas, kuriam dirvą parūpins kalavijas.

14.9 BISMARKO RUSIJOS POLITIKA

Savaime suprantama, kad žydai turėtų griežčiausiai priešintis tokiai politikai. Jie geriau nei bet kas kitas žino, kokią reikšmę šis veiksmas turi jų pačių ateičiai. Būtent šis faktas turėtų pamokyti visus nacionalistiškai nusiteikusius vyrus apie šios naujos orientacijos teisingumą. Deja, yra priešingai. Ne tik tarp vokiečių nacionalistų, bet ir „liaudininkų“ sluoksniuose kyla aršus pasipriešinimas šiai Rytų politikai. Ir kaip beveik visais tokiais atvejais, remiamasi aukštesniais autoritetais. Bismarko dvasia remiamasi ginant politiką, kuri yra tiek pat kvaila, kiek ir neįmanoma, ir labiausiai kenkia vokiečių tautai.

Sakoma, kad Bismarkui buvo labai svarbūs geri santykiai su Rusija. Tam tikra prasme tai tiesa. Tačiau jie pamiršta pridurti, kad ne mažiau svarbūs jam buvo ir geri santykiai, pavyzdžiui, su Italija; iš tiesų tas pats Herr von Bismarckas kartą sudarė Italijos sąjungą, kad galėtų lengviau atsiskaityti su Austrija. Kodėl ši politika nėra tęsiama? „Todėl, kad dabartinė Italija nėra to meto Italija“, - sakoma. Gerai. Bet tada, geri ponai, leiskite man atsakyti, kad dabartinė Rusija nebėra to meto Rusija. Bismarkas niekada nenustatė taktinio principo, kuris būtų privalomas visam laikui. Jis buvo pernelyg didelis akimirkos šeimininkas, kad galėtų save taip apriboti. Todėl klausimas nėra toks: Bismarckas tada pasielgė? Ką jis darytų šiandien? Ir į šį klausimą lengviau atsakyti. Jo politinis įžvalgumas niekada neleistų jam susivienyti su valstybe, kuri pasmerkta žlugti.

Be to, Bismarkas į to meto kolonijinę ir prekybos politiką žvelgė su dviprasmiškais jausmais, nes norėjo tik užsitikrinti geriausias galimybes konsoliduoti ir viduje sustiprinti savo sukurtą valstybės sistemą. Tik todėl jis palankiai vertino Rusijos užnugario gynybą, kad turėtų laisvas rankas Vakaruose. Tačiau tai, kas tada buvo naudinga Vokietijai, dabar būtų buvę žalinga.

14.10 „ENGIAMŲ TAUTŲ LYGA“

Jau 1920-1921 m., kai jaunas nacionalsocialistų judėjimas pamažu ėmė ryškėti politiniame horizonte ir vienur ar kitur buvo kalbama apie jį kaip apie vokiečių tautos laisvės judėjimą, į partiją buvo kreipiamasi iš įvairių pusių, bandant ją susieti su kitų šalių išsivaduojamaisiais judėjimais. Tai atitiko plačiai propaguojamą „engiamų tautų lygą“. Ją daugiausia sudarė įvairių Balkanų valstybių, taip pat Egipto ir Indijos atstovai, tačiau šie asmenys man visada darė įspūdį kaip arogantiški šarlatanai, neturintys jokio realaus pagrindo. Tačiau ne vienas vokiečių, ypač nacionalistų stovykloje, leidosi šių pasipūtusių rytiečių suvedžiojamas ir priimdavo bet kurį

klajojantį Indijos ar Egipto studentą kaip Indijos ar Egipto „atstovą“. Jie nesuvokė, kad daugeliu atvejų turėjo reikalų su asmenimis, kurie neturėjo jokio užnugario ir kurių niekas neįgaliojo sudaryti bet kokius susitarimus, todėl praktinis kiekvienos derybos su tokiais asmenimis baigdavosi niekuo, o sugaištas laikas buvo visiškas nuostolis. Visada priešinausi tokiems bandymams. Ne tik dėl to, kad turėjau geresnių reikalų, nei ištisas savaites gaišti tokiose nevaisingose „diskusijose“, bet ir dėl to, kad net jei turėtume reikalų su tikraisiais atstovais, visas šis reikalas būtų beprasmis – iš tiesų žalingas.

Taikos metu jau buvo pakankamai apgailėtina, kad Vokietijos aljanso politika, nes ji nesiekė jokių atkaklių tikslų, baigėsi gynybine pasenusių valstybių, kurias pasaulio istorija jau buvo nuvertinusi, asociacija. Aljansas su Austrija, kaip ir su Turkija, nebuvo labai naudingas. Kol didžiosios karinės ir pramoninės Žemės valstybės susivienijo į aktyvią, agresyvią sąjungą, mes surinkome kelias senas ir impotentiškas valstybes ir su šiomis griūvančiomis šiukšlėmis bandėme susidurti su aktyvia pasauline koalicija. Vokietija brangiai sumokėjo už šią klaidingą užsienio politiką. Tačiau tai nebuvo pakankamai skaudu, kad mūsų amžinieji vizionieriai vėl neįklimptų į tą pačią klaidą. Bandymas nuginkluoti visagalius nugalėtojus pasitelkiant „engiamų tautų lygą“ yra ne tik juokingas, bet ir pražūtingas. Pražūtingas, nes nuolat atitraukia vokiečių tautą nuo realių galimybių, kurių ji atsisako dėl nevaisingų vilčių ir iliuzijų. Iš tikrųjų šiandieninis vokietis yra panašus į skęstantįjį, kuris griebiasi bet kokio šiaudo. Ir tai pasakytina net apie tuos, kurie kitais atžvilgiais yra labai išsilavinę. Kai tik pasirodo kokia nors nereali viltis, šie žmonės tuoj pat leidžiasi persekioti fantomo. Ar tai būtų engiamų tautų lyga, ar Tautų sąjunga, ar koks nors kitas fantastinis naujas išradimas, visada atsiras tūkstančiai patiklių sielų.

14.11 AR ANGLIJOS VALDŽIA INDIJOJE SILPSTA?

Gerai prisimenu vaikiškas ir nesuprantamas viltis, kurios 1920-21 metais staiga kilo liaudies sluoksniuose, kad Anglijos valdžia Indijoje artėja prie žlugimo. Keletas azijiečių fakyrų pasivadino Indijos „kovotojais už laisvę“, o paskui ėmė klajoti po Europą ir įtikinėjo kitais atžvilgiais visai protingus žmones įsitvirtinusia nuostata, kad Britų imperija, kurios ašis buvo Indijoje, ten tuoj žlugs. Natūralu, kad jiems nė į galvą neatėjo, jog ir šiuo atveju jų pačių noras buvo visų idėjų tėvas. Jie taip pat nepagalvojo apie savo vilčių absurdiškumą. Nes, kadangi jie tikėjosi, kad Anglijos valdymo Indijoje žlugimas reiškia Britų imperijos ir Anglijos galybės pabaigą, jie patys pripažino, kad Indija Anglijai buvo svarbiausia.

Tikėtina, kad šis gyvybiškai svarbus klausimas nebuvo paslaptis tarp vokiečių liaudies pranašų, o veikiau buvo žinomas ir Anglijos istorijos režisieriams. Tikrai gana vaikiška manyti, kad Anglijos gyventojai negali deramai įvertinti Indijos karalystės svarbos britų pasaulinei sąjungai. O įsivaizduoti, kad Anglija gali prarasti Indiją nerizikuodama viskuo, yra blogas ženklas, kad ji nieko nepasimokė iš pasaulinio karo ir visiškai nesupranta arba nieko nežino apie anglosaksų ryžtą. Be to, tai rodo visišką Vokietijoje vyraujantį neišmanymą, kaip Anglija skverbiasi į šią imperiją ir kaip ją

administruoja. Anglija praras Indiją tik tuo atveju, jei leis savo administraciniam aparatui rasiškai išsigimti (apie tai šiuo metu Indijoje negali būti nė kalbos) arba jei ją įveiks kokio nors galingo priešo kalavijas. Tačiau Indijos agitatoriai to niekada nesukurs. Mes, vokiečiai, pakankamai gerai sužinojome, kaip sunku priversti Angliją. Ir be viso to, aš, kaip vokietis, kur kas mieliau matyčiau Indiją valdant Anglijai nei bet kuriai kitai.

Viltys dėl epinio sukilimo Egipte taip pat apgailėtinos. Šventasis karas" gali sukelti malonią iliuziją mūsų vokiečių galvelėms, kad kiti dabar yra pasirengę už mus pralieti savo kraują – iš tiesų, ši bailia spekuliacija visada buvo tylus tokių vilčių tėvas. Tačiau iš tikrųjų jis greitai baigsis po kelių anglų kulkosvaidžių batalionų ugnimi ir bombų kruša.

Neįmanoma, kad invalidų koalicija užpultų galingą valstybę, jei ji pasiryžusi už savo egzistenciją pralieti paskutinį kraujo lašą. Kaip liaudininkas, vertinantis žmones pagal jų rasę, privalau pripažinti vadinamųjų „engiamų tautų" rasinį nepilnavertiškumą, ir tai neleidžia man susieti savo tautų likimo su jų likimu.

14.12 VOKIETIJOS ALJANSAS SU RUSIJA?

Šiandien turime laikytis tokios pat pozicijos Rusijos atžvilgiu. Dabartinė Rusija, netekusi germanų valdančiosios klasės, nėra galimas sąjungininkas kovoje už Vokietijos laisvę, net ir atmetus vidinius jos naujųjų valdovų ketinimus. Grynai kariniu požiūriu Rusijos ir Vokietijos koalicija, kariaujanti prieš Vakarų Europą, o galbūt ir prieš visą pasaulį, būtų katastrofiška. Kova vyktų Vokietijos, o ne Rusijos teritorijoje ir be menkiausios Rusijos paramos. Dabartinio Vokietijos reicho jėgos priemonės yra tokios apgailėtinos ir tokios neadekvačios karui, kad būtų neįmanoma apginti savo sienų nuo Vakarų Europos, įskaitant Angliją. O Vokietijos pramoninis plotas gulėtų neapsaugotas nuo sutelkto mūsų priešininkų puolimo. Be to, tarp Vokietijos ir Rusijos guli Lenkijos valstybė, kuri yra visiškai prancūzų rankose. Vokietijos ir Rusijos karo prieš Vakarų Europą atveju Rusija turėtų nugalėti Lenkiją prieš tai, kai į Vokietijos frontą atvyktų pirmasis jos kareivis.

Tačiau tai ne tiek kareivių, kiek techninės įrangos klausimas. Šiuo požiūriu pasikartotų Pasaulinio karo situacija, tik dar baisiau. Tuomet Vokietijos pramonė buvo ištuštinta, kad padėtų mūsų šlovingiems sąjungininkams, o iš techninės pusės Vokietijai teko karą vesti beveik vienai. Taip pat ir čia Rusija, kaip techninis veiksnys, būtų nieko verta. Mes praktiškai neturėtume kuo pasipriešinti visuotinei pasaulio motorizacijai, kuri kitame kare pasireikš pribloškiančiu ir lemiamu pavidalu. Šioje svarbiausioje srityje Vokietija ne tik gėdingai atsiliko, bet ir su tuo mažu, ką turi, turėtų sustiprinti Rusiją, kuri šiuo metu neturi nė vienos gamyklos, galinčios pagaminti veikiančią motorinę transporto priemonę. Taigi bet koks toks karas įgautų paprasčiausių žudynių pobūdį. Vokiečių jaunimui tektų pralieti dar daugiau kraujo nei iki šiol, nes, kaip visada, garbė kovoti tektų mums vieniems, o rezultatas būtų neišvengiamas pralaimėjimas.

Tačiau net ir leidžiant, kad įvyktų stebuklas ir šis karas nesibaigtų visišku Vokietijos sunaikinimu, galutinis rezultatas būtų toks, kad vokiečių tauta būtų nukraujavusi iki baltumo, o jos tikroji padėtis, apsupta didžiųjų karinių valstybių, liktų nepakitusi.

Beprasmiška čia prieštarauti, kad Rusijos sąjungos atveju neturėtume iš karto galvoti apie karą, o jei ir galėtume, tai kruopščiai jam pasirengti. Ne. Aljansas, kurio tikslas nėra žvilgsnis į karą, yra beprasmis ir bevertis. Aljansai sudaromi tik kovai. Ir net jei šiuo metu karo perspektyva yra tolima, aljansas vis tiek turi orientuotis į požiūrį į karinį dalyvavimą. Ir nemanykite, kad kuri nors galia kada nors kitaip interpretuos aljansą. Vokietijos ir Rusijos koalicija arba liktų tik popieriuje, taigi neturėtų mums jokios reikšmės, arba sutarties raidė būtų akivaizdžiai įgyvendinta praktikoje – ir likęs pasaulis būtų įspėtas. Kaip naivu manyti, kad tokiu atveju Anglija ir Prancūzija dešimtmetį lauktų, kol Vokietijos ir Rusijos aljansas baigs savo techninį pasirengimą. Ne; audra virš Vokietijos prasiveržtų žaibo greičiu.

Todėl sąjungos su Rusija sudarymas būtų kito karo planas. Rezultatas būtų Vokietijos pabaiga.

Be to, apsvarstykite šiuos dalykus:

Šiandien Rusijoje valdantieji nė nemano sudaryti garbingą sąjungą, jau nekalbant apie jos laikymąsi.

Niekada negalima pamiršti, kad dabartiniai Rusijos valdovai yra krauju pasruvę nusikaltėliai, kad jie yra žmonijos atmatos, kurios, aplinkybių palenktos tragišką valandą, užvaldė didelę valstybę, iš gryno kraujo troškulio išnaikino ir su šaknimis išnaikino milijonus pirmaujančios inteligentijos atstovų ir kad dabar, jau beveik dešimt metų, jie valdo su žiauriausia visų laikų tironija. Taip pat niekada negalima pamiršti, kad šie valdovai priklauso tautai, kurioje beatodairiškas žiaurumas dera su neįsivaizduojamai gudriu melu ir kuri šiandien labiau nei bet kada anksčiau suvokia savo misiją primesti kruviną priespaudą likusiam pasauliui. Niekada negalima pamiršti, kad tarptautinis žydas, kuris šiandien yra absoliutus Rusijos šeimininkas, Vokietiją laiko ne sąjungininke, o valstybe, pasmerkta tokiam pačiam likimui. Negalima sudaryti sąjungų su žmogumi, kurio vienintelis tikslas – sunaikinti partnerį. O svarbiausia, nesudaromos sąjungos su subjektais, kuriems jokia sutartis nėra šventa, nes jie šiame pasaulyje gyvena ne kaip garbės ir nuoširdumo atstovai, o kaip melo, apgaulės, vagysčių, grobstymo ir plėšikavimo atstovai. Žmogus, manantis, kad gali susisaistyti sutartimis su parazitais, panašus į medį, kuris mano, kad gali sudaryti pelningą sutartį su amalu.

Pavojus, kuriam pasidavė Rusija, nuolat gresia Vokietijai.

Tik buržuazinis lengvabūdis gali įsivaizduoti, kad bolševizmas buvo išvaikytas. Savo paviršutinišku mąstymu jis neįtaria, kad čia turime reikalą su instinktyviu procesu – t. y. žydų tautos siekiu viešpatauti pasaulyje, procesu, kuris yra toks pat natūralus kaip anglosaksų impulsas dominuoti Žemėje. Ir kaip anglosaksas pasirenka

savo būdą tiems tikslams pasiekti ir kovoja už juos savais ginklais, taip ir žydas. Jis eina savo keliu – slapstydamasis tarp tautų ir gręždamasis iš vidaus; ir kovoja savo ginklais – melu ir šmeižtu, nuodais ir korupcija, suintensyvindamas kovą iki kruvino savo nekenčiamų priešininkų išnaikinimo. Rusijos bolševizme matome XX a. žydų bandymą užsitikrinti pasaulinį viešpatavimą – lygiai taip pat, kaip ir kitose epochose, kai jie siekė to paties tikslo, bet skirtingomis, nors ir susijusiomis priemonėmis.

Jų pastangos iš esmės pagrįstos jų būties prigimtimi. Kaip mažai kuri kita tauta savanoriškai atsisakytų savo pačios impulso plėsti savo prigimtį ir galią, o padarytų tai tik verčiama išorinių aplinkybių ar senatvinio bejėgiškumo, taip mažai ir žydai savanoriškai atsisakys savo kelio į pasaulinę diktatūrą, atsisakydami ar nuslopindami save. Jį irgi arba išorinės jėgos sugrąžins į savo kelią, arba jis baigs savo siekį dominuoti pasaulyje išnykdamas. Tačiau tautų bejėgiškumas, jų mirtis dėl senatvės ateina tik praradus kraujo tyrumą. O tai žydai išsaugojo geriau nei bet kas kitas Žemėje. Todėl jis žengia pirmyn jam skirtu keliu, kol jam pasipriešina aukštesnė jėga, kuri galingoje kovoje dangaus šmėklą išstumia atgal pas Liuciferį.

Vokietija šiandien yra kitas didysis karas – bolševizmo tikslas. Reikia visos šviežios misionieriškos idėjos jėgos, kad vėl prikeltume savo tautą, išgelbėtume ją iš šios tarptautinės gyvatės gniaužtų ir sustabdytume vidinį mūsų kraujo užterštumą. Taip išlaisvintos mūsų tautos jėgos gali būti panaudotos mūsų tautiškumui išsaugoti ir užkirsti kelią neseniai įvykusios katastrofos pasikartojimui net ir tolimiausioje ateityje. Jei tai būtų mūsų tikslas, būtų beprotybė jungtis į sąjungą su jėga, kurios šeimininkas yra mirtinas mūsų ateities priešas. Kaip išlaisvinsime savo tautą iš šios nuodingos valdžios gniaužtų, jei patys jai pasiduosime? Kaip galime išmokyti Vokietijos darbininkus, kad bolševizmas yra prakeiktas nusikaltimas žmonijai, jei susivienijame su šia pragaro pabaisa ir taip pripažįstame jos teisėtumą? Kokia teise galime smerkti plačiųjų masių narius, kurie simpatizuoja tam tikrai pasaulėžiūrai, jei mūsų valstybės vadovai savo sąjungininkais pasirenka tos pasaulėžiūros atstovus?

Kova su žydų pasaulėžiūra-bolševizavimu reikalauja aiškios pozicijos Sovietų Rusijos atžvilgiu. Negalima velnio išvaryti Belzebubu.

Jei liaudininkų sluoksniuose šiandien kyla entuziazmas dėl Rusijos sąjungos idėjos, tegul jie apsižvalgo po Vokietiją ir suvokia, kas juos remia. O gal šie liaudininkai tiki, kad tarptautinės marksistinės spaudos rekomenduojama ir liaupsinama politika gali būti naudinga vokiečių tautai? Nuo kada žydas veikia kaip kovojančio nacionalisto skydininkas?

14.13 VOKIETIJA IR RUSIJA PRIEŠ KARĄ

Senajam Vokietijos reichui dėl jo sąjungų politikos galima būtų išsakyti vieną pagrindinį priekaištą: kad jis gadino santykius su visais, tai vienaip, tai kitaip pakrypdamas, tai kitaip, ir dėl savo patologinio silpnumo bandydamas bet kokia kaina išsaugoti taiką pasaulyje. Tačiau negalima sakyti, kad ji nesugebėjo palaikyti gerų santykių su Rusija.

Atvirai prisipažįstu, kad prieškariu maniau, jog būtų buvę geriau, jei Vokietija būtų atsisakiusi savo beprasmiškos kolonijinės ir jūrų politikos ir susivienijusi su Anglija prieš Rusiją, taip pakeisdama savo silpną pasaulinę politiką ryžtinga europietiška teritorijų įsigijimo žemyne politika. Negaliu pamiršti nuolatinių įžūlių grasinimų, kuriuos panslavistinė Rusija reiškė Vokietijai.

Nepamiršau nuolatinių įžūlių grasinimų, kuriuos tuometinė panslavistinė Rusija skelbė Vokietijai. Nepamiršau nuolatinių praktinių karinių mobilizacijų, kurios tarnavo tik Vokietijai supriešinti. Negaliu pamiršti Rusijos viešosios nuomonės tono, kuris prieškario dienomis išsiskyrė neapykantos protrūkiais prieš mūsų tautą ir Reichą. Negaliu pamiršti ir didžiosios rusų spaudos, kuri visada buvo palankesnė Prancūzijai nei mums.

Tačiau, nepaisant visko, prieš karą dar buvo įmanomas antrasis kelias. Galėjome remtis Rusija ir atsisukti prieš Angliją.

Šiandien aplinkybės kitokios. Jei prieš karą galėjome mesti visus sentimentus vėjais ir žygiuoti Rusijos pusėn, tai šiandien tai nebeįmanoma. Nuo to laiko pasaulio laikrodžio rodyklė pasistūmėjo į priekį. Garsiai muša valanda, kai mūsų tautų likimas turi būti vienaip ar kitaip nuspręstas. Dabartinė didžiųjų pasaulio valstybių konsolidacija yra paskutinis įspėjamasis signalas mums atsigręžti į save ir sugrąžinti savo žmones iš svajonių pasaulio į kietą tikrovę bei nurodyti kelią į ateitį, kuri vienintelė atves senąjį Reichą į naują žydėjimą.

Jei, atsižvelgdamas į šią didžią ir svarbiausią užduotį, nacionalsocialistų judėjimas atmes visas iliuzijas ir vadovausis vieninteliu protu, 1918 m. katastrofa gali tapti begaline palaima mūsų tautos ateičiai. Iš tos katastrofos ji gali suformuluoti visiškai naują savo užsienio politikos elgesio kryptį. Be to, ir viduje sustiprinta savo naujos pasaulėžiūros, tauta gali pasiekti galutinį savo politikos stabilizavimą. Galiausiai ji įgis tai, ką turi Anglija, ką turėjo net Rusija ir kuo Prancūzija vėl ir vėl naudojosi, kad pagrįstų teisingus sprendimus dėl savo interesų, būtent: politinį testamentą.

Santykiuose su išoriniu pasauliu vokiečių tautos politinis testamentas turėtų ir visada turi būti toks:

Niekada neleiskite, kad Europoje atsirastų dvi žemyninės valstybės! Bet koks bandymas organizuoti antrą karinę jėgą Vokietijos pasienyje kuriant valstybę, galinčią karinę jėgą, bus vertinamas kaip išpuolis prieš Vokietiją. Tokia padėtis suteikia ne tik teisę, bet ir pareigą panaudoti visas priemones, įskaitant ginkluotą jėgą, kad ir sutriuškinti tokią valstybę, jei ji jau yra atsiradusi.

Pasirūpinkite, kad mūsų tautos stiprybė remtųsi ne kolonijiniais pamatais, bet mūsų Europos žemėje. Tėvynės žemėje! Niekada nelaikykite Reicho saugiu, jei šimtmečius jis gali suteikti kiekvienam mūsų palikuoniui tautos palikuoniui savo žemės ir žemės gabalėlį! Niekada nepamirškite, kad švenčiausia pasaulyje teisė yra

žmogaus teisė į žemę, kurią jis pats įdirba, ir kad švenčiausia iš visų auka yra kraujas, pralietas už Žemę!

14.14 VOKIEČIŲ-ANGLŲ-ITALŲ ALJANSAS

Nenoriu baigti šių minčių dar kartą nepaminėjęs vienintelės šiuo metu Europoje egzistuojančios sąjungų galimybės. Ankstesniame skyriuje nagrinėjau Vokietijos aljanso problemą ir nurodžiau Angliją ir Italiją kaip vienintelės dvi Europos valstybes, kurios būtų pageidautinos ir naudingos sąjungininkės. Čia noriu dar kartą pabrėžti tokios sąjungos karinę svarbą.

Šio aljanso sudarymo karinės pasekmės būtų visiškai priešingos Rusijos aljanso pasekmėms. Svarbiausia yra tai, kad priartėjimas prie Anglijos ir Italijos jokiu būdu nekeltų karo pavojaus. Vienintelė tokiam susitarimui galinti pasipriešinti galybė – Prancūzija – negalėtų to padaryti. Tačiau aljansas suteiktų Vokietijai galimybę taikiai ruoštis atsiskaitymui su Prancūzija, kuris būtų reikalingas tokios koalicijos rėmuose. Visa tokio aljanso reikšmė slypi tame, kad jį sudarius Vokietijai nebegrėstų staigus priešiškas įsiveržimas. Priešiška sąjunga savaime subyrėtų. Antantė, atnešusi mums tokią nelaimę, ištirptų, o Prancūzija – mirtinas mūsų tautos priešas – būtų izoliuota. Ir net jei iš pradžių ši sėkmė turėtų tik moralinį poveikį, jos pakaktų, kad Vokietijai būtų suteikta neįsivaizduojama veiksmų laisvė. Viršenybė priklausytų ne Prancūzijai, o naujam Europos anglo-vokiečių-italų aljansui.

Kitas rezultatas būtų tas, kad vienu smūgiu Vokietija išsilaisvintų iš nepalankios strateginės padėties. Šios naujos valstybinės organizacijos teigiamas poveikis būtų, viena vertus, tai, kad mūsų flangas būtų tvirtai apsaugotas, ir, kita vertus, visiškas maisto ir žaliavų užtikrinimas.

Tačiau beveik dar svarbiau būtų tai, kad į šią naująją lygą įeitų valstybės, kurių techninės savybės viena kitą papildytų. Pirmą kartą Vokietija turėtų sąjungininkių, kurios nebūtų tarsi pijokėliai mūsų ekonomikai, bet galėtų ir prisidėtų prie mūsų techninės ginkluotės papildymo.

Ir negalima nepastebėti paskutinio fakto, kad abiem atvejais dirbtume su sąjungininkais, kurių negalima lyginti su Turkija ar dabartine Rusija. Didžiausia pasaulio galybė šioje Žemėje ir jauna nacionalistinė valstybė sudarytų kitokias sąlygas Europos kovai nei pūvančių valstybių lavonai, su kuriais Vokietija susivienijo per paskutinį karą.

14.15 RYTŲ POLITIKOS SĄLYGOS

Žinoma, kaip pabrėžiau ankstesniame skyriuje, sunkumai, trukdantys tokiai sąjungai, yra dideli. Tačiau ar Ententės formavimas buvo ne mažiau sudėtingas? Tai, ką karalius Edvardas VII pasiekė, iš dalies prieštaraudamas prigimtiniams interesams, mes privalome pasiekti ir pasieksime, jei tokios raidos būtinybės pripažinimas mus taip įkvėps, kad veiksime sumaniai ir, įžvalgiai save kontroliuodami, atitinkamai

elgsimės. O tai bus įmanoma tą akimirką, kai, kančios paskatinti veikti, vietoj betikslės pastarųjų dešimtmečių užsienio politikos imsimės vieno sąmoningo tikslo.

Būsimasis mūsų užsienio politikos tikslas neturi būti orientuotas nei į Vakarus, nei į Rytus, bet turi būti Rytų politika ta prasme, kad užtikrintų mūsų vokiečių tautai būtiną dirvą. Tam mums reikia jėgos, tačiau mirtinas mūsų tautos priešas – Prancūzija – dabar mus dusina ir atima iš mūsų jėgas, todėl privalome nesustoti prieš bet kokias aukas, stengdamiesi sunaikinti prancūzų hegemonijos Europoje siekį. Mūsų natūralus sąjungininkas šiandien yra kiekviena galybė, mananti, kad Prancūzijos dominavimas žemyne yra nepriimtinas. Joks bandymas priartėti prie šių galybių mums neturėtų atrodyti per sunkus ir jokia auka per didelė, jei galutinis rezultatas leis mums nugalėti mūsų baisiausią priešą. Tuomet, jei sugebėsime užkasti ir užlopyti didžiausias žaizdas, nedideles žaizdas išgydys palankus laiko poveikis.

14.16 NACIONALSOCIALIZMO UŽSIENIO POLITIKOS ANTSPAUDAS

Šiandien, savaime suprantama, esame veikiami neapykantos kupinų mūsų tautos vidaus priešų paistalų. Tačiau mes, nacionalsocialistai, niekada neleisime, kad tai sutrukdytų mums skelbti absoliučiai būtinus savo vidinius įsitikinimus. Šiandien turime priešintis viešosios nuomonės srovei, sumišusiai su žydų gudrumu išnaudojant vokiečių nemąstymą. Kartais bangos prieš mus siaučia šiurkščiai ir piktai, bet tas, kuris plaukia su srove, sulaukia mažiau dėmesio nei tas, kuris ją skandina. Šiandien mes esame kliūtis, bet po kelerių metų likimas gali mus iškelti kaip užtvanką, kuri nutrauks bendrą srovę, kad ji tekėtų į naują vagą.

Todėl būtina, kad likusio pasaulio akyse mūsų nacionalsocialistinis judėjimas būtų pripažintas kaip įtvirtinantis konkrečius politinius ketinimus. Kad ir ką dangus mums būtų paruošęs, tegul visi mus atpažįsta pagal mūsų tikslą.

Kai mes patys pripažinsime didžiulę būtinybę, lemiančią mūsų užsienio politikos veiksmus, šis žinojimas pripildys mus ryžto atlaikyti priešiškos spaudos minios prieš mus paleistą bombardavimą. Mes taip pat privalome tvirtai laikytis, kai kas nors yra linkęs šen ar ten daryti nuolaidas ir vytis vilkus vien tam, kad visi nebūtų prieš mus.

15 SKYRIUS – TEISĖ Į BŪTINĄJĄ GINTĮ

1918 m. lapkritį sudėjus ginklus buvo priimta politika, kuri, tikėtina, turėjo palaipsniui vesti prie visiško mūsų pavergimo. Istoriniai pavyzdžiai rodo, kad tautos, savanoriškai sudėjusios ginklus, vėliau mieliau paklūsta didžiausiems pažeminimams ir išprievartavimams, nei bando pakeisti savo likimą vėl griebdamosi jėgos.

Tai žmogiškai paaiškinama. Įžvalgus nugalėtojas savo reikalavimus užkariautojams visada įgyvendins tik palaipsniui, kai tik tai bus įmanoma. Tada jis gali būti tikras, kad charakterį praradusi tauta – o taip visada būna su kiekviena savanoriškai pasidavusia tauta – nemanys, kad vienas ar keli iš šių prievartos veiksmų yra pakankamas pagrindas vėl griebtis ginklo. Kuo gausesni bus šitaip pasyviai priimami prievartavimai, tuo mažiau pasipriešinimas tautai atrodys pateisinamas – o ypač jei ji jau kantriai ir tyliai susitaikė su didesnėmis nelaimėmis.

Kartaginos žlugimas yra baisiausias lėtos, savaime užsitarnautos tautos egzekucijos pavyzdys.

15.1 BAILUS PASIDAVIMAS NEATNEŠA GAILESTINGUMO

Clausewitzas šią mintį puikiai išreiškė savo „Trijuose prisipažinimuose“ ir suteikė jai amžiną pavidalą sakydamas: „Taip į tautos kraują patekęs nuodų lašas bus perduotas palikuonims ir pakirs bei paralyžiuos vėlesnių kartų jėgas“. Tačiau, kita vertus, jis pridūrė: „Net ir laisvės praradimas po kruvinos ir garbingos kovos užtikrina tautos atgimimą ir yra gyvybės branduolys, iš kurio vieną dieną naujas medis galės įleisti tvirtas šaknis.“

Natūralu, kad tauta, praradusi bet kokią garbę ir charakterį, nepajus tokios doktrinos jėgos. Tačiau bet kuri tauta, kuri ją priima į širdį, niekada nenusileis labai žemai; ir žlugs tik ta, kuri ją pamiršta arba nenori jos žinoti. Todėl negalima tikėtis, kad tie, kurie įkūnija bevardį paklusnumą, staiga ims mąstyti, remdamiesi protu ir visa žmogiškąja patirtimi, ir elgsis kitaip nei anksčiau. Priešingai, jie atmes tokią doktriną, kol žmonės arba visam laikui pripras prie vergijos jungo, arba geresnės jėgos išsiverš į priekį ir jėga paims valdžią iš pagarsėjusių korupcionierių rankų. Pirmuoju atveju jie bus patenkinti, nes užkariautojai dažnai patiki jiems prižiūrėti vergus – o šios visiškai bevardės būtybės tada valdo savo tautą žiauriau nei bet koks svetimšalis žvėris, kurį įsitaiso pats priešas.

Pokyčiai Vokietijoje nuo 1918 m. įrodo, kad viltis laimėti nugalėtojo palankumą savanoriškai paklūstant daro pražūtingiausią įtaką plačiųjų masių politinėms pažiūroms ir elgesiui. Aiškiai sakau plačiųjų masių, nes negaliu savęs įtikinti, kad tai, ką padarė ar ko nepaisė mūsų tautų vadovai, galima priskirti panašiai pražūtingai beprotybei. Matant, kad mūsų pokarinio istorinio likimo kryptį dabar atvirai kontroliuoja žydai, neįmanoma pripažinti, kad ydingas žinojimas buvo vienintelė mūsų nelaimės priežastis. Veikiau turime daryti išvadą, kad mūsų tauta buvo

sąmoningai varoma į pražūtį. Šiuo požiūriu matome, kad akivaizdus mūsų tautos vadovų kvailumas užsienio politikoje iš tikrųjų buvo įžvalgi, ledinė logika, vykdyta tarnaujant žydų pasaulinio viešpatavimo idėjai ir kovai už ją.

15.2 SEPTYNERI METAI IKI 1813 M. – SEPTYNERI METAI IKI LOKARNO

1806-1813 m. Prūsija grįžo iš visiško žlugimo būsenos, kad įgytų naujos gyvybinės energijos ir ryžto kovoti. Tačiau toks pat laiko tarpas šiandien ne tik praėjo nepanaudotas, bet, priešingai, lėmė dar didesnį mūsų valstybės susilpnėjimą.

Praėjus septyneriems metams po 1918 m. lapkričio pasirašyta Lokarno sutartis!

Taigi raida buvo tokia, kaip nurodyta pirmiau: Pasirašius gėdingas paliaubas, mūsų žmonės nesugebėjo sukaupti pakankamai drąsos ir energijos, kad staiga sustabdytų mūsų priešininkų represines priemones, kurios dėl to nuolat atsinaujindavo. Priešas buvo per daug įžvalgus, kad visus savo reikalavimus pateiktų iš karto. Jis apsiribojo tik tais savo išmušinėjimais, kurie, jo – ir mūsų vokiečių vadovybės – nuomone, buvo akimirksniu pakenčiami, tokie, kad nerizikavo sukelti liaudies jausmų sprogimo. Tačiau kuo labiau tokie pavieniai reikalavimai buvo palaikomi ir toleruojami, tuo mažiau pagrįsti jie atrodė. Ypač dėl to, kad nebuvo nė vieno individualaus primetimo ar pažeminimo, kad būtų padaryta tai, kas anksčiau nebuvo padaryta: pasipriešinimas. Tai ir yra tas „nuodų lašas“, apie kurį kalba Clausewitzas: Kartą pasireiškus šiam charakterio trūkumui, būklė nuolat sunkėja ir kaip bloga našta slegia visus būsimus sprendimus. Tai tampa švininiu svoriu, kurio tauta negali nusikratyti ir kuris galiausiai ją priveda prie vergų rasės būklės.

Taip Vokietijoje vienas po kito sekė nusiginklavimo, pavergimo, politinio ir ekonominio plėšikavimo ediktai. Galiausiai jie sukūrė nuotaiką, dėl kurios daugelis į Daweso planą žiūrėjo kaip į palaiminimą, o į Lokarno sutartį – kaip į sėkmę. Žvelgdami iš aukštesnio taško, galime kalbėti apie vieną vienintelę palaimą tarp tiek daug nelaimių, būtent apie tai, kad nors žmones galima apgauti, Dangaus neįmanoma papirkti. Jis nesuteikė savo palaiminimo: Nuo to laiko vargas ir rūpesčiai buvo nuolatiniai mūsų žmonių palydovai, o vienintelis mūsų ištikimas sąjungininkas buvo nelaimė. Likimas šiuo atveju nepadarė jokių išimčių, o davė mums tai, ko nusipelnėme. Kadangi pamiršome, kaip vertinti garbę, ji bent jau išmokė mus vertinti laisvę kaip duoną. Dabar mūsų žmonės išmoko verkti dėl duonos, bet vieną dieną jie galbūt melsis dėl laisvės.

Kad ir koks rūstus ir akivaizdus buvo mūsų tautos žlugimas po 1918 m., kiekvienas, išdrįsęs pranašauti tai, kas vėliau įvyko, buvo žiauriai persekiojamas. Kokie nekompetentingi buvo mūsų tautos vadovai, tokie pat pasipūtę jie buvo ir dėl rūpinimosi nepageidaujamais – nes nemaloniais – pranašais. Tuomet (kaip ir šiandien!) matėme, kaip didžiausi mūsų parlamento kvailiai, iš tiesų paprasti balnininkai ir pirštinių meistrai – ne tik pagal profesiją, nes tai mažai ką reikštų – staiga

pakylėti iki valstybės veikėjų rango ir nuo šio pjedestalo pamokslavo paprastiems mirtingiesiems.

Nesvarbu ir nesvarbu, kad toks „valstybininkas“, maždaug pusmetį demonstravęs savo talentą, pasirodė esąs paprasčiausias vijurkas, tapęs visuomenės pajuokos ir paniekos objektu, nesvarbu ir tai, kad jis pateikė neabejotinų savo visiškos nekompetencijos įrodymų! Ne, tai visai nesvarbu, priešingai: Kuo mažiau realių paslaugų teikia šios Respublikos parlamentiniai valstybininkai, tuo žiauriau jie persekioja visus, kurie tikisi laimėjimų, drįsta nurodyti jų nesėkmes ir prognozuoti dar didesnes nesėkmes ateityje. Jei mums pagaliau pavyks prisijaukinti vieną iš šių parlamentarų, kad šis politikos menininkas nebegalėtų paneigti visos savo veiklos žlugimo, tada jis ras tūkstančius priežasčių pasiteisinti, bet niekada nepripažins, kad jis pats yra pagrindinė viso blogio priežastis.

15.3 NEIŠVENGIAMI PRANCŪZIJOS POLITINIAI TIKSLAI

Vėliausiai 1922-1923 m. žiemą turėjo būti visuotinai pripažinta, kad net ir po taikos sudarymo Prancūzija vis dar geležine nuoskauda siekė savo pirminių karo tikslų. Niekas negalėjo patikėti, kad Prancūzija ketverius su puse metų trukusioje lemtingiausioje jos istorijoje kovoje ir toliau liejo savo brangų nacionalinį kraują vien tam, kad gautų kompensaciją karo reparacijomis. Net Elzasas-Lotaringija savaime negalėjo paaiškinti energijos, su kuria prancūzai vedė karą, jei ji nebūtų buvusi tikrai didingos, į ateitį orientuotos Prancūzijos užsienio politikos dalis. Jos tikslas buvo: Vokietijos suskaidymas į mažų valstybių rinkinį. Štai dėl ko kovojo šovinistinė Prancūzija, nors iš tiesų ji pardavė savo žmones kaip vergus tarptautiniam pasauliniam žydui.

Prancūzijos karo tikslai būtų buvę pasiekti, jei, kaip iš pradžių tikėjosi Paryžius, kova būtų vykusi Vokietijos teritorijoje. Įsivaizduokite, kad kruvini pasaulinio karo mūšiai vyko ne Somoje, Flandrijoje, Artois, prie Varšuvos, Nižnij-Novgorodo, Kauno ir Rygos, o Vokietijoje, Rūro ir Maino žemėse, prie Elbės, už Hanoverio, Leipcigo, Niurnbergo ir kt. Ir tada galima įžvelgti Vokietijos subyrėjimo galimybę. Labai abejotina, ar mūsų jauna federacinė valstybė per ketverius su puse metų būtų galėjusi atlaikyti tokį pat išbandymą, kokį atlaikė šimtmečius centralizuota Prancūzija su neginčijamu centru Paryžiuje. Tai, kad šis titaniškas tautų konfliktas įvyko už mūsų tėvynės sienų, yra ne tik nemirtingas mūsų senosios kariuomenės nuopelnas, bet ir didžiausia sėkmė Vokietijos ateičiai. Esu visiškai įsitikinęs, kad jei viskas būtų klostęsi kitaip, šiandien nebebūtų Vokietijos reicho, o tik „vokiškos valstybės“. Ir tik todėl mūsų žuvusių draugų ir brolių kraujas bent jau nebuvo pralietas veltui.

Ir taip viskas pasisuko kitaip! 1918 m. lapkritį Vokietija iš tiesų žaibiškai žlugo. Tačiau kai katastrofa įvyko šalies viduje, lauko kariuomenės vis dar buvo giliai priešo teritorijoje. Tuo metu Prancūzijai pirmiausia rūpėjo ne Vokietijos suskaldymas, o kur kas daugiau: Kaip kuo greičiau išvesti vokiečių kariuomenę iš Prancūzijos ir Belgijos? Taigi pirmasis Paryžiaus valstybės vadovybės veiksmas pasibaigus Pasauliniam karui buvo nuginkluoti vokiečių kariuomenes ir, jei įmanoma, išstumti jas atgal į Vokietiją;

iki tol jie negalėjo skirti dėmesio savo konkretaus ir pirminio karo tikslo įgyvendinimui. Šia prasme Prancūzija jau buvo paralyžiuota. Anglijai karas iš tikrųjų buvo laimėtas, kai Vokietija buvo sunaikinta kaip kolonijinė ir prekybinė galybė, o jos statusas sumažėjo iki antrarūšės valstybės rango. Jos nebuvo suinteresuotos visiškai sunaikinti Vokietijos valstybę, bet turėjo visas priežastis norėti, kad ateityje Europoje atsirastų konkurentas Prancūzijai. Todėl Prancūzijos politika buvo priversta taikiomis priemonėmis tęsti karo pradėtą darbą, o Klemenso pareiškimas – kad taika tėra karo tęsinys – įgavo dar didesnę reikšmę.

Jie atkakliai ir kiekviena įmanoma proga stengėsi sugriauti Reicho struktūrą. Paryžius tikėjosi, kad, viena vertus, nuolat siųsdamas naujas nusiginklavimo notas, kita vertus, dėl ekonominio šantažo, kuris tapo įmanomas, Reicho sistema palaipsniui sugrius. Kuo labiau vokiečiai prarasdavo nacionalinės garbės jausmą, tuo labiau ekonominis spaudimas ir nelaimės galėjo tapti veiksmingais politinės destrukcijos veiksniais. Tokia politinės priespaudos ir ekonominio plėšikavimo politika, vykdoma 10 ar 20 metų, turi pamažu sugriauti net ir geriausią nacionalinį kūną, o tam tikromis aplinkybėmis jį išardyti. Tada Prancūzijos karo tikslai būtų galutinai pasiekti.

Iki 1922-23 m. žiemos Prancūzijos ketinimai turėjo būti seniai žinomi. Liko tik dvi galimybės: Arba galima tikėtis palaipsniui nuslopinti prancūzų valią, pasitelkus vokiečių tautos atkaklumą, arba kartą ir visiems laikams padaryti tai, kas vieną dieną turėjo įvykti, t. y. patraukti Reicho laivo vairą ir taranuoti priešą. Natūralu, kad tai reikštų kovą dėl gyvybės ir mirties. O išlikimo perspektyva priklausė nuo to, ar pavyks taip izoliuoti Prancūziją, kad šiame antrajame mūšyje Vokietijai tektų kovoti ne su visu pasauliu, o gintis nuo Prancūzijos, kuri atkakliai trikdė taiką pasaulyje.

Pabrėžiu ir esu tvirtai įsitikinęs, kad ši antroji alternatyva vieną dieną įvyks, kad ir kas nutiktų. Niekada nepatikėsiu, kad Prancūzija kada nors pakeis savo ketinimus mūsų atžvilgiu, nes jie iš esmės yra tik prancūzų tautos savisaugos išraiška. Jei būčiau prancūzas ir jei Prancūzijos didybė man būtų tokia brangi, kokia iš tikrųjų yra Vokietijos didybė, aš negalėčiau ir nenorėčiau elgtis kitaip nei Clemenceau. Prancūzų tauta pamažu nyksta ne tiek dėl gyventojų skaičiaus mažėjimo, kiek dėl to, kad praranda geriausius rasinius elementus, ir savo padėtį pasaulyje ji gali išlaikyti tik sutriuškindama Vokietiją. Prancūzijos politika gali daryti tūkstančius aplinkkelių, bet galiausiai tai bus jos galutinis tikslas – jos paskutinio noro ir giliausio troškimo išsipildymas.

Tačiau neteisinga manyti, kad grynai pasyvi valia, siekianti tik savisaugos, gali nuolat priešintis ne mažiau galingai, bet aktyviai valiai. Kol amžinas Prancūzijos ir Vokietijos konfliktas vyks tik Vokietijos gynybos nuo Prancūzijos agresijos forma, jis niekada negali būti išspręstas, ir amžiams bėgant Vokietija praras vieną poziciją po kitos. Jei tyrinėtume vokiečių kalbos ribų pokyčius, įvykusius nuo XII a. iki dabar, vargu ar galėtume tikėtis sėkmingo rezultato iš raidos, kuri anksčiau mums buvo tokia žalinga.

Tik tada, kai vokiečiai tai visiškai supras, jie nebeleis, kad nacionalinė valia gyventi išsektų vien pasyvia gynyba, bet susitelks galutinei aktyviai kovai su Prancūzija ; o iš vokiečių pusės tai atspindės mūsų didžiausius galutinius tikslus. Tik tada bus galima užbaigti amžiną kovą tarp Prancūzijos ir mūsų, kuri pasirodė esanti tokia nevaisinga – žinoma, su sąlyga, kad Vokietija į Prancūzijos sunaikinimą žvelgs kaip į priemonę, kuri leis mūsų tautai pagaliau plėstis kitur. Šiandien Europoje yra 80 milijonų vokiečių! Ir mūsų užsienio politika bus pripažinta teisinga tik tada, jei vos po šimto metų šiame žemyne gyvens 250 milijonų vokiečių – ne sulipdytų į krūvą kaip likusio pasaulio šaldytuvų fabrikai, o kaip ūkininkai ir darbininkai, kurių darbas garantuoja vieni kitų egzistenciją.

15.4 RŪRO OKUPACIJA

1922 m. gruodžio mėn. padėtis tarp Vokietijos ir Prancūzijos tapo ypač grėsminga. Prancūzija ketino vykdyti naujus ir didelius išmušinėjimus, ir jai reikėjo sankcijų už juos. Prieš ekonominį plėšikavimą turėjo būti daromas politinis spaudimas, ir prancūzai manė, kad tik smurtinis išpuolis prieš centrinę Vokietijos gyvenimo nervų sistemą privers mūsų „nepaklusnią“ tautą nusilenkti jų aštresniam jungui. Užėmusi Rūro sritį Prancūzija tikėjosi, kad ne tik bus galutinai palaužtas Vokietijos moralinis stuburas, bet ir mes būsime privesti prie tokios sunkios ekonominės būklės, kad, geriau ar blogiau, būsime priversti paklusti visiems, net ir blogiausiems, įsipareigojimams.

Tai buvo lenkimo ir laužymo klausimas. Iš pradžių Vokietija lenkėsi, o vėliau lūžo į gabalus.

Užėmus Rūro sritį, likimas dar kartą ištiesė ranką vokiečių tautai ir padėjo jai pakilti. Tai, kas iš pradžių atrodė kaip didžiulė nelaimė, atidžiau išnagrinėjus paaiškėjo, kad turi itin viltingų galimybių užbaigti Vokietijos kančias.

Kalbant apie užsienio politiką, Rūro okupacija pirmą kartą iš tikrųjų atitolino Angliją nuo Prancūzijos. Ir ne tik britų diplomatiniuose sluoksniuose, kurie inicijavo sąjungą su Prancūzija ir palaikė ją ramiai bei objektyviai apskaičiuodami, bet ir tarp didelių anglų tautos sluoksnių. Ypač Anglijos ekonomika sunkiai slėpė nepasitenkinimą dėl tokio neįtikėtino Prancūzijos žemyninės galios stiprinimo. Grynai kariniu ir politiniu požiūriu Prancūzija dabar užėmė tokią Europos poziciją, kokios anksčiau neturėjo pati Vokietija. Be to, taip Prancūzija įgijo ekonominį pagrindą, kuriame ekonominė monopolija derėjo su politinės konkurencijos galimybėmis. Didžiausios Europos geležies kasyklos ir anglių telkiniai dabar buvo sutelkti vienos tautos rankose, kuri, priešingai nei Vokietija, visada ryžtingai ir veikliai gynė savo gyvybinius interesus ir kurios karinis efektyvumas per Didįjį karą vis dar buvo šviežias viso pasaulio atmintyje. Prancūzijai užėmus Rūro anglies telkinius, Anglija neteko visų per karą pasiektų laimėjimų. Dabar nugalėtojais tapo maršalas Fochas ir jo atstovaujama Prancūzija, o ne rami ir darbšti britų diplomatija.

Ir Italijoje požiūris į Prancūziją, kuris nuo karo pabaigos nebuvo labai palankus, dabar tapo tikra neapykanta. Atėjo didinga istorinė akimirka, kai vakarykščiai sąjungininkai galėjo tapti rytojaus priešais. Kad viskas susiklostė kitaip ir sąjungininkai staiga nesusidūrė tarpusavyje – kaip per Antrąjį Balkanų karą – lėmė tai, kad Vokietija neturėjo Envero Pašos, o tik reichskanclerį Kuno.

15.5 KĄ REIKĖJO DARYTI PO RŪRO OKUPACIJOS?

Vis dėlto Prancūzijos įsiveržimas į Rūro sritį atvėrė dideles galimybes ateičiai – ne tik Vokietijos užsienio politikoje, bet ir šalies viduje. Nemaža dalis mūsų žmonių, kurie dėl nuolatinės melagingos spaudos įtakos Prancūziją laikė pažangos ir liberalizmo gynėja, staiga išsigydė šią iliuziją. 1914 m. svajonė apie tarptautinį solidarumą staiga išnyko iš mūsų Vokietijos darbininkų galvų, ir jie buvo sugrąžinti į amžinos kovos pasaulį, kur vienas padaras maitina kitą ir kur silpnesniojo mirtis reiškia stipresniojo gyvybę. Tas pats atsitiko ir 1923 m. pavasarį.

Kai prancūzai įgyvendino savo grasinimus ir iš pradžių neryžtingai ir atsargiai įsiskverbė į Vokietijos anglies rajoną, Vokietijai išmušė didžioji ir lemtingoji likimo valanda. Jei tą akimirką mūsų žmonės būtų pakeitę ne tik savo požiūrį, bet ir elgesį, Vokietijos Rūro rajonas būtų galėjęs tapti Napoleono Maskva Prancūzijai. Iš tiesų buvo tik dvi galimybės: arba leisti akcijai sustoti ir nieko nedaryti, arba nukreipti vokiečių tautos žvilgsnį į tą rūkstančių kalvių ir liepsnojančių krosnių regioną ir uždegti savo valią ryžtu nutraukti šią nuolatinę gėdą, pasipriešinti trumpalaikiam siaubui, o ne pasiduoti nesibaigiančiam.

Reicho kancleris Cuno gali pretenduoti į „nemirtingą nuopelną“, kad atrado trečiąjį kelią, o mūsų buržuazinės partijos nusipelno dar „šlovingesnės“ garbės, kad juo žavėjosi ir su juo bendradarbiavo.

Čia kuo trumpiausiai aptarsiu antrąjį kelią: Okupuodama Rūro sritį, Prancūzija šiurkščiai pažeidė Versalio sutartį. Dėl šio veiksmo ji įsivėlė į konfliktą su keliomis sutartį pasirašiusiomis galybėmis, ypač su Anglija ir Italija. Prancūzija nebegalėjo tikėtis, kad šios valstybės palaikys ją jos savanaudiškoje plėšikavimo kampanijoje. Jai teks pasikliauti savimi, kad ši avantiūra – o iš pradžių ji tokia ir buvo – būtų patenkinamai užbaigta. Vokietijos nacionalinei vyriausybei liko tik viena išeitis, būtent ta, kurią nurodė garbė. Žinoma, iš pradžių mes negalėjome priešintis Prancūzijai aktyvia ginkluota jėga; tačiau reikėjo aiškiai suvokti, kad bet kokios derybos, kurios nebūtų paremtos jėga, būtų juokingos ir bevaisės. Nesant aktyvaus pasipriešinimo galimybės, buvo absurdiška užimti poziciją „mes nesileisime į jokias derybas“. Tačiau dar absurdiškiau buvo galiausiai vis dėlto pradėti derybas, nesuorganizavus reikiamos jėgos.

Ne dėl to, kad mums buvo įmanoma karinėmis priemonėmis užkirsti kelią Rūro okupacijai. Tik beprotis galėjo rekomenduoti tokį sprendimą. Tačiau susidarius įspūdžiui, kurį sukėlė ši Prancūzijos akcija, ir kol ji buvo vykdoma, buvo galima ir reikėjo imtis priemonių, neatsižvelgiant į Versalio sutartį – kurią pati Prancūzija

sudrumstė – ir suteikti tuos karinius išteklius, kurie pasitarnautų vėlesnėms deryboms paremti. Nuo pat pradžių buvo visiškai aišku, kad šio prancūzų okupuoto rajono likimas vieną dieną bus sprendžiamas prie konferencijų stalo. Tačiau taip pat turėjo būti aišku, kad net ir geriausiems derybininkams nelabai pasiseks, kol žemė, ant kurios jie stovėjo, ir kėdė, ant kurios jie sėdėjo, nebus ginkluotai saugoma savų žmonių. Silpnavalis negali kovoti su sportininkais, o beginklis derybininkas visuomet turi pasiduoti, kai Brennus meta savo kardą ant priešo pusės svarstyklių – nebent jis turi savo, kurį galėtų mesti. O argi nebuvo išties neramu stebėti derybų komediją, kuri nuo 1918 m. reguliariai vykdavo prieš kiekvieną diktatą?

Visam pasauliui pateikėme apgailėtiną reginį, kai buvome pakviesti dalyvauti konferencijose, kad mums būtų pateikti seniai parengti sprendimai ir programos, kuriuos mums buvo leista aptarti, bet kurie nuo pat pradžių turėjo būti laikomi nekeičiamais. Tiesa, vos vienu atveju mūsų derybininkai pasirodė esą daugiau nei vidutiniškai gabūs. Ir didžiąja dalimi jie pernelyg gerai pateisino įžūlią Loydo Džordžo pastabą, kai jis buvusio Reicho ministro Simonso akivaizdoje sarkastiškai pastebėjo, „kad vokiečiai nesugeba išsirinkti protingų žmonių savo vadovais ir atstovais.“ Tačiau atsižvelgiant į ryžtingą priešo valią ir apgailėtiną mūsų pačių žmonių bejėgiškumą, net genijai nebūtų galėję daug pasiekti.

Tačiau 1923 m. pavasarį kiekvienas, kuris galbūt būtų norėjęs Prancūzijos įvykdytą Rūro okupaciją paversti proga atkurti mūsų karines galios priemones, pirmiausia būtų turėjęs atkurti tautos dvasinius ginklus, sustiprinti jos valios jėgą ir sunaikinti šios vertingiausios tautos stiprybės griovėjus.

15.6 NESISKAITYMAS SU MARKSIZMU

Kaip 1918 m., kai savo krauju turėjome sumokėti už tai, kad 1914 ir 1915 m. nepavyko galutinai sutriuškinti marksistinės gyvatės, taip ir dabar turime patirti atpildą už tai, kad 1923 m. pavasarį nepasinaudojome proga galutinai sustabdyti marksistinių išdavikų ir mūsų tautos žudikų rankų darbą.

Bet kokia mintis priešintis Prancūzijos agresijai buvo gryna nesąmonė, kol nebuvo imtasi kovoti su tomis jėgomis, kurios prieš penkerius metus mūšių laukuose iš vidaus palaužė vokiečių pasipriešinimą. Tik buržuaziniai protai galėjo susidaryti neįtikėtiną nuomonę, kad marksizmas galbūt pasikeitė ir kad 1918 m. nuolankūs vadovai-kreiviai, kurie beširdiškai trypė du milijonus žuvusiųjų, kaip pakopas, kuriomis jie kopė į įvairius valdžios postus, dabar, 1923 m., staiga taps pasirengę atiduoti duoklę tautos sąžinei. Tai buvo neįtikėtina ir tikrai beprotiška mintis – viltis, kad šie išdavikai staiga taps kovotojais už Vokietijos laisvę! Jie niekada neturėjo tokių ketinimų! Kaip hiena nepalieka savo skerdienos, taip marksistas neatsisakys išdavystės.

Nereikia vargintis tuo kvailiausiu argumentu: kad tiek daug darbininkų atidavė savo kraują už Vokietiją. Vokiečių darbininkai, taip, tikrai, bet jie jau nebebuvo tarptautiniai marksistai. Jei 1914 m. Vokietijos darbininkų klasę būtų sudarę tikri

marksistai, karas būtų pasibaigęs per tris savaites. Vokietija būtų žlugusi dar prieš tai, kai pirmasis kareivis būtų įkėlęs koją už sienos. Ne – tai, kad vokiečiai vis dar kariavo, įrodė, jog marksistinis paklydimas dar nespėjo giliai įsiskverbti. Tačiau karo eigoje vokiečių darbininkai ir kareiviai pamažu vėl pateko į marksistinių lyderių rankas ir tokia pat dalimi buvo prarasti Tėvynei. Jei karo pradžioje ar net karo metu 12-ka ar 15 000 šių hebrajiškų tautos sugadintojų būtų buvę sulaikyti po nuodingomis dujomis – kaip atsitiko šimtams tūkstančių geriausių mūsų vokiečių darbininkų lauke, - milijonų žmonių auka fronte nebūtų buvusi veltui. Priešingai: Jei 12 000 šių niekšų būtų buvę laiku sunaikinti, tai būtų išgelbėję galbūt milijono padorių vyrų gyvybes – vyrų, kurie būtų buvę labai vertingi ateičiai. Tačiau tai atitiko buržuazinį „valstybinį mąstymą“ – milijonus žmonių pasmerkti kruvinam galui mūšio lauke, ir visi nė nemirktelėję, o į 10 ar 12 000 išdavikų, spekuliantų, lupikautojų ir sukčių žiūrėti kaip į brangias nacionalines vertybes ir taip atvirai skelbti jų neliečiamybę. Niekada nežinai, kas šiame buržuaziniame pasaulyje yra daugiau: imbeciliškumas, silpnumas ir bailumas ar visiškai šlykštus požiūris. Tai klasė, kuri tikrai pasmerkta žlugti, bet, deja, ji tempia su savimi į bedugnę visą tautą.

1923 m. padėtis buvo tokia pati kaip ir 1918 m. Nesvarbu, kokia pasipriešinimo forma buvo nuspręsta pasipriešinti, pirmoji būtina sąlyga visada būdavo marksistinių nuodų pašalinimas iš mūsų nacionalinio organizmo. Ir, mano nuomone, tuomet pirmoji tikrai tautinės vyriausybės užduotis buvo ieškoti ir surasti tas jėgas, kurios buvo pasiryžusios kariauti naikinamąjį karą su marksizmu, ir suteikti šioms jėgoms laisvą ranką; jų pareiga buvo nenusilenkti prieš „taikos ir tvarkos“ idiotizmą tuo metu, kai priešas sudavė Tėvynei patį pražūtingiausią smūgį ir kai išdavystė slypėjo už kiekvieno gatvės atėjūno namuose. Tikrai nacionalinei vyriausybei nereikėjo pritarti netvarkai ir neramumams, jei ši sumaištis būtų leidusi principingai susidoroti su mirtinais mūsų tautos priešais marksistais. Jei tai nebūtų padaryta, tuomet būtų buvusi visiška beprotybė galvoti apie pasipriešinimą, nesvarbu, kokia forma.

Žinoma, tokio tikros pasaulinės istorinės reikšmės apskaičiavimo negalėtų atlikti kokia nors slapta taryba ar susiraukšlėjęs ministrų kabineto ministras; jis turėtų vykti pagal amžinuosius gyvenimo šioje Žemėje dėsnius, kurie yra ir liks kovos už gyvybę dėsniai. Visada reikia prisiminti, kad iš kruviniausio pilietinio karo dažnai išaugdavo tvirta ir sveika tauta, o dirbtinai sukurta taika ne kartą pagimdė iki dangaus smirdantį puvėsį. Tautos likimo negalima keisti su vaikiškomis pirštinėmis. Todėl 1923 m. prireikė žiaurių veiksmų, kad būtų sučiuptos vapsvos, pasisotinusios tautos kūnu. Jei taip būtų buvę, būtų buvusi įvykdyta aktyvaus pasipriešinimo prielaida.

Tuo metu dažnai kalbėdavau pats sau, bandydamas bent jau vadinamiesiems nacionaliniams sluoksniams paaiškinti, kas tuo metu buvo pastatyta ant kortos ir kad, kartodami 1914 ir vėlesnių metų klaidas, prieisime prie to paties galo kaip ir 1918 metais. Dažnai maldavau, kad jie leistų likimui veikti laisvai ir sudarytų sąlygas mūsų judėjimui susitarti su marksistais, tačiau mano pamokslai buvo kurtiems. Jie visi žinojo geriau, įskaitant kariuomenės vadą, kol galiausiai susidūrė su niekingiausia visų laikų kapituliacija.

Tuomet giliausioje sąmonėje supratau, kad vokiečių buržuazija baigė savo misiją ir nebeturi jokio pašaukimo. Tada taip pat pamačiau, kaip visos buržuazinės partijos kovojo su marksizmu tik iš konkurencijos dvasios, nuoširdžiai nenorėdamos jo sunaikinti; ilgą laiką jos buvo įpratusios padėti naikinti Tėvynę, o jų vienintelis didelis rūpestis buvo dalyvauti laidotuvių pokylyje. Tik dėl to jie „kovojo".

Tuo metu – atvirai prisipažįstu – jaučiau gilų susižavėjimą didžiuoju žmogumi į pietus nuo Alpių, kurio karšta meilė savo tautai įkvėpė jį ne derėtis su Italijos vidaus priešais, o panaudoti visus būdus ir priemones jiems sunaikinti. Musolinį į didžiųjų pasaulio žmonių gretas įrašo jo sprendimas nesidalyti Italijos su marksistais, bet sunaikinti internacionalizmą ir išgelbėti Tėvynę.

Kokie apgailėtini nykštukai, palyginti su jais, atrodo mūsų apsimetėliai vokiečių valstybininkai, ir kaip bjauru stebėti šių niekšų pasipūtimą kritikuojant žmogų, kuris už juos tūkstantį kartų didesnis; ir kaip skaudu pagalvoti, kad tai vyksta šalyje, kuri vos prieš pusę amžiaus savo vadovu galėjo nurodyti Bismarką!

1923 m. buržuazijos požiūris ir marksizmo ignoravimas iš pat pradžių nulėmė bet kokio aktyvaus pasipriešinimo Rūre likimą. Turint tą mirtiną priešą savo gretose, kovoti su Prancūzija būtų buvusi visiška beprotybė. Daugiausia, ką tada būtų buvę galima padaryti, tai inscenizuoti fiktyvią kovą, kad iš dalies būtų patenkintas vokiečių nacionalistinis elementas, arba iš tikrųjų apgauti „kunkuliuojančią tautos sielą". Jei jie iš tikrųjų būtų tikėję tuo, ką darė, būtų pripažinę, kad nacionalinė jėga pirmiausia slypi ne ginkluose, o valioje, ir kad prieš nugalint išorinį priešą reikia sunaikinti vidinį priešą; priešingu atveju pergalę tektų pasiekti pačią pirmą dieną! Vienintelio pralaimėjimo šešėlio pakanka palaužti tautos, neišsivadavusios iš vidinių priešų, pasipriešinimą, todėl priešininkas tampa galutiniu nugalėtoju.

Visa tai buvo galima numatyti 1923 m. pradžioje. Tegul niekas neklausia apie karinės sėkmės prieš Prancūziją abejotinumą! Jei Vokietijos veiksmų dėl Prancūzijos įsiveržimo į Rūro sritį rezultatas būtų buvęs tik marksizmo sunaikinimas šalies viduje, sėkmė būtų buvusi mūsų pusėje. Vokietija, išlaisvinta iš mirtinų jos egzistencijos priešų, būtų turėjusi jėgų, kurių visas pasaulis nebūtų galėjęs sustabdyti. Tą dieną, kai marksizmas Vokietijoje bus palaužtas, jo grandinės bus sutraiškytos visiems laikams. Niekada mūsų istorijoje mūsų nenugalėjo priešų jėga, o visada – mūsų pačių klaidos ir priešai mūsų pačių stovykloje.

Kadangi Vokietijos vyriausybė tuo metu negalėjo imtis tokių didvyriškų veiksmų, ji galėjo pasirinkti tik pirmąjį būdą, t. y. apskritai nieko nedaryti ir leisti, kad viskas vyktų sava vaga.

15.7 „CUNO KELIAS

Tačiau tą didžiąją valandą dangus Vokietijai padovanojo „didį" žmogų – Poną Cuno. Jis nebuvo nei valstybininkas, nei politikas pagal profesiją, nei juo labiau pagal kilmę. Veikiau jis priklausė tam politinių hakerių tipui, kurie tinka tik tam tikroms specifinėms užduotims atlikti; kitaip jis labiau tiko verslui. Todėl jis buvo prakeiksmas

Vokietijai, nes šis politizuotas verslininkas politiką suvokė kaip ekonominę įmonę ir atitinkamai elgėsi.

„Prancūzija užėmė Rūro rajoną; kas yra Rūro rajone? Akmens anglis. Vadinasi, Prancūzija užėmė Rūro rajoną dėl jo anglies?“ Ponui Cuno nieko nebuvo natūraliau už idėją apie streiką, kuris neleistų prancūzams gauti jokių anglių. Ir todėl, Pono Cuno nuomone, vieną dieną jiems teks palikti Rūro sritį, kai paaiškės, kad ši įmonė yra nuostolinga. Taip mąstė šis „žymusis“ „nacionalinis“ „valstybininkas,“ kuriam buvo leista kalbėti „savo žmonėms“ Štutgarte ir kitose vietose ir į kurį tie žmonės žvelgė su susižavėjimu.

Žinoma, marksistų jiems reikėjo streikui, nes darbininkai būtų pirmieji pradėję streikuoti. Todėl reikėjo darbininką (kuris buržuazinio valstybininko smegenyse yra tas pats, kas marksistas) įtraukti į vieningą frontą su visais kitais vokiečiais. Reikėjo matyti, kaip švytėjo šie supeliję buržuazinių politinių partijų šulai, vos paminėjus šį genialų šūkį! „Nacionalinis“ ir „genialus“ vienu metu – pagaliau jie atrado tai, ko taip ilgai ieškojo! Tiltas į marksizmą buvo rastas, o nacionalinis sukčius galėjo dėvėti „teutonišką“ veidą ir vartoti nacionalistines frazes, tuo pat metu tiesdamas draugišką ranką tarptautiniams išdavikams. Ir jie lengvai ją sugriebė. Kaip Kuno reikėjo marksistų lyderių savo „jungtiniam frontui“, taip marksistų lyderiams reikėjo Kuno pinigų. Taigi tai buvo naudinga abiem pusėms. Cuno gavo savo „vieningą frontą“, kurį sudarė nacionalistiniai šarlatanai ir antinacionaliniai sukčiai, o tarptautiniai sukčiai gavo valstybės lėšų, kad galėtų vykdyti aukščiausią savo kovos misiją, t. y. sunaikinti nacionalinę ekonomiką tiesiogine prasme valstybės sąskaita. Nemirtinga idėja: pirkti visuotinį streiką tautai išgelbėti. Bet kuriuo atveju tai buvo šūkis, kurį entuziastingai galėjo palaikyti net pats apatiškiausias luošys.

15.8 PASYVIOJI VARŽA

Visi žino, kad maldos tautos neišlaisvins. Tačiau galbūt žmogų galima išlaisvinti nieko nedarant, o tai istoriškai niekada nebuvo išbandyta. Jei Ponas Cuno, užuot tuo metu skatinęs apmokamą visuotinį streiką ir padaręs jį savo „vieningo fronto“ pagrindu, būtų pareikalavęs iš kiekvieno vokiečio dar dviejų darbo valandų, „vieningo fronto“ apgaulė būtų išaiškėjusi jau trečią dieną. Tautos išsilaisvina ne nieko nedarydamos, o aukodamosi.

Šiaip ar taip, vadinamasis pasyvus pasipriešinimas nebūtų galėjęs ilgai tęstis. Tik visiškai karo neišmanantis žmogus galėjo įsivaizduoti, kad okupacinę kariuomenę galima išgąsdinti tokiomis absurdiškomis priemonėmis. Ir vis dėlto tai galėjo būti vienintelis milijardus kainavusios akcijos, padėjusios sugriauti nacionalinės valiutos pagrindą, tikslas.

Žinoma, prancūzai galėjo beveik kaip namuose įsitvirtinti Rūro srityje, kai tik pamatė, kad pasipriešinimas prieš juos naudoja tokias priemones. Jie iš mūsų sužinojo, kaip geriausiai atvesti į protą nepaklusnius civilius gyventojus, kai šie kelia rimtą pavojų okupacinei valdžiai. Prieš devynerius metus žaibišku greičiu sunaikinome

belgų frankų-tiurų gaujas ir privertėme civilinius gyventojus aiškiai suvokti padėties rimtumą, kai jie kėlė pavojų vokiečių kariuomenei. Panašiai, jei pasyvus pasipriešinimas Rūre būtų tapęs iš tikrųjų pavojingas prancūzams, okupacinei kariuomenei būtų prireikę ne daugiau kaip aštuonių dienų, kad ši vaikiška nesąmonė baigtųsi siaubingai. Galutinis klausimas visada yra šis: Ką darytume, jei pasyvus pasipriešinimas pasiektų tokį lygį, kad iš tiesų imtų nervinti mūsų priešininkus, ir jie kruvina jėga jį numalšintų? Ar vis tiek toliau priešintumėmės? Jei taip, tuomet, geriau ar blogiau, turėtume pasiduoti griežtam ir kruvinam persekiojimui. O tokiu atveju atsidurtume tokioje pačioje padėtyje kaip ir aktyvaus pasipriešinimo atveju – t. y. tiesiogiai kovotume. Taigi bet koks vadinamasis pasyvusis pasipriešinimas turėtų vidinę prasmę tik tuo atveju, jei jį palaikytų ryžtas prireikus stoti į atvirą kovą arba vesti partizaninį karą. Apskritai tokios kovos imamasi tada, kai yra tikimybė, kad ji gali būti sėkminga. Tą akimirką, kai apgulta tvirtovė užimama puolimu, gynėjams nelieka kitos praktinės alternatyvos, kaip tik pasiduoti – ypač jei jie yra užtikrinti savo gyvybe, o ne tikėtina mirtimi. Atimkite iš apsuptos tvirtovės įgulos viltį dėl galimos laisvės, ir gynybos pajėgos staiga žlugs.

Todėl pasyvus pasipriešinimas Rūre – turint omenyje galutines pasekmes, kurias jis galėjo ir būtinai turėjo sukelti, jei būtų buvęs tikrai sėkmingas, - neturėtų jokios praktinės reikšmės, jei už jo nebūtų buvęs sukurtas aktyvus frontas. Tuomet iš mūsų žmonių būtų buvę galima reikalauti milžiniškų pastangų. Jei kiekvienas iš šių vestfaliečių žinotų, kad tėvynė jiems paremti sutelkė 80 ar 100 divizijų kariuomenę, prancūzams reikalai taptų keblūs. Visada atsiranda daugiau drąsuolių, pasiryžusių aukotis dėl sėkmės nei dėl ko nors akivaizdžiai beprasmiško.

Tai buvo klasikinis atvejis, paskatinęs mus, nacionalsocialistus, užimti aštriausią poziciją prieš vadinamąjį nacionalinį šūkį. Taip ir padarėme. Per tuos mėnesius mane užsipuolė žmonės, kurių patriotizmas buvo kvailumo ir išorinio melo mišinys ir kurie dalyvavo šurmulyje dėl azarto, kad be jokio pavojaus gali pasirodyti kaip nacionalistai. Šį niekingiausią iš visų suvienytų frontų laikiau vienu absurdiškiausių dalykų, ir istorija įrodė, kad buvau teisus.

Vos tik profsąjungos papildė savo banko sąskaitas Cuno lėšomis, o pasyvusis pasipriešinimas susidūrė su sprendimu iš inertiškos gynybos pereiti į aktyvią agresiją, raudonosios hienos staiga išsilakstė iš nacionalinės avių bandos ir grįžo prie to, kuo visada buvo . Ramiai ir tyliai ponas Cuno grįžo į savo laivus, o Vokietija praturtėjo viena patirtimi ir nuskurdo viena didele viltimi.

15.9 1923 M. LAPKRITIS

Iki vasaros vidurio keli karininkai – kurie tikrai nebuvo patys blogiausi – tikrai netikėjo tokiu gėdingu įvykiu. Visi jie tikėjosi, kad jei ne atvirai, tai bent jau slapta bus imtasi atsargumo priemonių, kad ši įžūli prancūzų invazija taptų lūžio tašku Vokietijos istorijoje. Net mūsų gretose daugelis bent jau tikėjo Reichsveru. Šis įsitikinimas buvo toks karštas, kad darė lemiamą įtaką daugybės jaunuolių elgesiui ir ypač jų mokymui.

Tačiau kai prasidėjo gėdinga griūtis ir po jos sekė žeminanti kapituliacija, pasipiktinimas tokia mūsų nelaimingos tautos išdavyste įsiplieskė dėl milijardų markių ir tūkstančių jaunų vokiečių – kurie buvo pakankamai kvaili, kad patikėtų Reicho vadovų pažadais – aukos. Milijardų galvose staiga kilo šviesus ir aiškus įsitikinimas, kad Vokietiją gali išgelbėti tik radikalus visos valdančiosios sistemos pašalinimas.

Niekada nebuvo geresnio laiko tokiam sprendimui. Viena vertus, begėdiškai atsiskleidė nuoga Tėvynės išdavystė, kita vertus, tauta buvo ekonomiškai varoma į lėtą badą. Kadangi pati valstybė pamynė visas tikėjimo ir ištikimybės sąvokas, pasityčiojo iš piliečių teisių, milijonų tikrų tikriausių sūnų auką pavertė beverte, o iš kitų milijonų atėmė paskutinius centus, ji nebegalėjo tikėtis nieko kito, kaip tik savo pavaldinių neapykantos. Ir ši neapykanta tiems, kurie sužlugdė žmones ir Tėvynę, būtinai turėjo rasti išeitį. Šioje vietoje galiu nurodyti tik paskutinio sakinio, pasakyto mano paskutinėje kalboje per didįjį 1924 m. pavasario teismą, baigiamąjį sakinį:

„Šios valstybės teisėjai gali mus ramiai pasmerkti už mūsų elgesį tuo metu, bet Istorija – aukštesnės tiesos ir geresnio teisingumo deivė – nusišypsos, nes ji suplėšys šį nuosprendį, išteisindama mus visus nuo kaltės ir kaltės“.

Tačiau tada Istorija taip pat iškvies į savo teismą tuos, kurie, šiandien gavę valdžią, pamynė įstatymą ir teisingumą, pasmerkdami mūsų tautą kančioms ir pražūčiai, ir kurie Tėvynės nelaimės akivaizdoje savo ego vertino labiau nei visos gyvybę.

Čia nekalbėsiu apie įvykius, kurie atvedė prie 1923 m. lapkričio 8 d., ir apie tai, kaip jie susiklostė. To nedarysiu, nes nematau jokios naudos ateityje, taip pat dėl to, kad nieko gero iš senų, vos užgijusių žaizdų atvėrimo. Be to, būtų beprasmiška kalbėti apie kaltę vyrų, kurie galbūt širdies gilumoje vienodai mylėjo savo tautą, bet tiesiog nesilaikė bendro kelio arba jo nesuprato.

Atsižvelgdamas į didelę bendrą mūsų Tėvynės nelaimę, turiu susilaikyti nuo įžeidinėjimo ir galbūt atstūmimo tų, kurie kada nors ateityje turi sudaryti vieną didelį bendrą tikrai ištikimų vokiečių frontą prieš bendrą mūsų tautos priešų frontą. Žinau, kad ateis laikas, kai net tie, kurie mus laikė priešais, garbins vyrus, kurie dėl vokiečių tautos nukeliavo karčiu mirties keliu.

Čia, šio antrojo tomo pabaigoje, leiskite man dar kartą prisiminti tuos 16 žuvusių didvyrių, kuriems skyriau pirmąjį tomą, kad priminčiau mūsų rėmėjams ir gynėjams tuos, kurie aiškiausia sąmone paaukojo savo gyvybes už mus visus. Tai darome tam, kad padrąsintume silpnuosius ir svyruojančius tarp mūsų atlikti savo pareigą – pareigą, kurią tie didvyriai vykdė su visišku tikėjimu, net iki galutinių pasekmių. Ir tarp jų, kaip vieną geriausių iš visų, norėčiau paminėti žmogų, kuris savo raštais, idėjomis ir galiausiai darbais paskyrė savo gyvenimą savo – mūsų – tautos pažadinimui: Dietrichas Eckartas.

IŠVADA

1923 m. lapkričio 9 d., praėjus ketveriems su puse metų nuo įkūrimo, Nacionalsocialistinė vokiečių darbininkų partija buvo paleista ir uždrausta visame Reiche. Šiandien, 1926 m. lapkritį, ji vėl stovi prieš mus laisva, stipresnė ir viduje tvirtesnė nei bet kada anksčiau.

Visi judėjimo ir atskirų jo lyderių persekiojimai, visi šmeižtai ir apkalbos nepajėgė jam pakenkti. Dėl savo idėjų teisingumo, valios grynumo ir narius gaivinančios pasiaukojimo dvasios judėjimas iš visų priespaudų išsivadavo stipresnis nei anksčiau.

Jei dabartiniame parlamentinės korupcijos pasaulyje mūsų judėjimas visada suvoks giliausią savo kovos esmę, jausis įkūnijantis rasės ir asmenybės vertybę ir atitinkamai elgsis – tada jis, beveik su matematiniu tikrumu, kada nors išeis iš savo kovos nugalėtoju. Lygiai taip pat ir Vokietija būtinai turi iškovoti savo teisėtą vietą šioje žemėje, jei vadovausis tais pačiais principais ir bus organizuota.

Valstybė, kuri rasinio nuodijimo amžiuje atsideda savo geriausių rasinių elementų išsaugojimui, vieną dieną turi tapti Žemės valdove.

Mūsų judėjimo šalininkai niekada neturi to pamiršti, kad ir kada jiems kiltų nuogąstavimų, kad aukų dydis neatrodytų nepateisinamas galimos sėkmės.

A PRIEDĖLIS: NSDAP 25 PUNKTŲ PROGRAMA

1. Reikalaujame visų vokiečių susivienijimo Didžiojoje Vokietijoje remiantis visų tautų apsisprendimo principu.
2. Reikalaujame, kad vokiečių tauta turėtų tokias pat teises kaip ir kitos tautos, o Versalio ir Sen Žermeno taikos sutartys būtų panaikintos.
3. Reikalaujame žemės ir teritorijos (kolonijų) mūsų tautai išlaikyti ir gyventojų pertekliui apgyvendinti.
4. Piliečiais gali tapti tik tie, kurie yra mūsų tautiečiai. Mūsų tautiečiais gali būti tik tie, kurie turi vokiško kraujo, nepriklausomai nuo tikėjimo. Todėl joks žydas negali būti tautietis.
5. Tie, kurie nėra piliečiai, turi gyventi Vokietijoje kaip užsieniečiai ir jiems turi būti taikoma užsieniečių teisė.
6. Teisė rinkti valdžią ir nustatyti valstybės įstatymus priklauso tik piliečiams. Todėl reikalaujame, kad jokių valstybinių pareigų, nesvarbu, kokio pobūdžio, nei centrinėje vyriausybėje, nei žemėje, nei savivaldybėje, negalėtų užimti niekas, kas nėra pilietis. Mes kariaujame su korumpuotu parlamentiniu administravimu, kai žmonės į postus skiriami partijos naudai, neatsižvelgiant į jų charakterį ir gebėjimus.
7. Reikalaujame, kad valstybė visų pirma imtųsi užtikrinti, kad kiekvienas pilietis turėtų galimybę oriai gyventi ir užsidirbti pragyvenimui. Jei neįmanoma išmaitinti visų gyventojų, tuomet užsieniečiai (ne piliečiai) turi būti išvaryti iš Reicho.
8. Reikia užkirsti kelią bet kokiai tolesnei ne vokiečių imigracijai. Reikalaujame, kad visi nuo 1914 m. rugpjūčio 2 d. į Vokietiją atvykę ne vokiečiai būtų priversti nedelsiant palikti Reichą.
9. Visi piliečiai turi turėti lygias teises ir pareigas.
10. Kiekvieno piliečio pirmoji pareiga turi būti dirbti – protinį ar fizinį darbą. Nė vienas asmuo negali dirbti jokio darbo, kuris nusižengia bendruomenės interesams, naudingiems visiems. Todėl mes reikalaujame:
11. Kad būtų panaikintos visos neuždirbtos pajamos ir visa palūkanų vergovė!
12. Kadangi kiekvienas karas iš žmonių pareikalauja baisių kraujo ir turto aukų, bet kokia asmeninė nauda, gaunama iš karo, turi būti laikoma žmonių išdavyste. Todėl reikalaujame visiškai konfiskuoti visą karo pelną.
13. Reikalaujame nacionalizuoti visus trestus.
14. Reikalaujame pelno pasidalijimo stambiose pramonės šakose.
15. Reikalaujame dosniai padidinti senatvės pensijas.
16. Reikalaujame sukurti ir išlaikyti solidžią viduriniąją klasę, nedelsiant komunalizuoti dideles parduotuves, kurios bus pigiai išnuomotos smulkiesiems verslininkams, ir kuo griežčiau užtikrinti, kad smulkieji verslininkai tiektų valstybei, provincijoms ir savivaldybėms reikalingas atsargas.
17. Reikalaujame agrarinės reformos, atitinkančios mūsų nacionalinius reikalavimus, ir priimti įstatymą, pagal kurį būtų galima be kompensacijos nusavinti bet kokios

žemės, reikalingos bendram labui, savininkus. Reikalaujame panaikinti bazinę rentą ir uždrausti bet kokią spekuliaciją žeme.

18. Reikalaujame negailestingai kariauti su tais, kurie kenkia bendrai gerovei. Išdavikai, lupikautojai, spekuliantai ir t. t. turi būti baudžiami mirtimi, nepaisant jų tikėjimo ar rasės.
19. Reikalaujame, kad romėnų teisė, tarnaujanti materialistinei pasaulio tvarkai, būtų pakeista vokiečių bendrąja teise.
20. Kad kiekvienas gabus ir darbštus vokietis galėtų įgyti aukštąjį išsilavinimą, o kartu ir galimybę siekti vadovaujančių postų, valstybė turi prisiimti atsakomybę kruopščiai organizuoti visą valstybinę kultūros sistemą. Visų švietimo įstaigų mokymo programos turi būti pritaikytos praktiniam gyvenimui. Mokyklose nuo pat pradžių turi būti dėstoma valstybės idėjos (pilietiškumo) samprata. Reikalaujame, kad itin gabūs neturtingų tėvų vaikai, kad ir kokia būtų jų padėtis ar profesija, būtų ugdomi valstybės lėšomis.
21. Valstybė privalo padėti kelti tautos sveikatos lygį, steigdama motinystės gerovės centrus, drausdama nepilnamečių darbą, didindama fizinį pasirengimą, įvesdama privalomus žaidimus ir gimnastiką bei kuo labiau skatindama draugijas, besirūpinančias jaunimo fiziniu auklėjimu.
22. Reikalaujame panaikinti reguliariąją kariuomenę ir sukurti nacionalinę liaudies kariuomenę.
23. Reikalaujame, kad būtų teisiškai kovojama su tais, kurie propaguoja sąmoningą politinį melą ir skleidžia jį per spaudą. Kad būtų galima sukurti vokišką spaudą, reikalaujame:
    i. Visi vokiečių kalba leidžiamų laikraščių redaktoriai ir jų padėjėjai turi būti Vokietijos piliečiai.
    ii. Ne vokiečių kalba leidžiami laikraščiai leidžiami tik gavus aiškų valstybės leidimą. Jie neturi būti leidžiami vokiečių kalba.
    iii. Visi finansiniai interesai, kurie kokiu nors būdu daro įtaką vokiškiems laikraščiams, ne vokiečiams turi būti uždrausti įstatymu, o mes reikalaujame, kad bausmė už šio įstatymo pažeidimą būtų laikraščio nedelsiamas panaikinimas ir ne vokiečių išsiuntimas iš Reicho.
    iv. Laikraščiai, nusižengiantys prieš bendrąją gerovę, turi būti naikinami. Reikalaujame teisinės kovos su tomis meno ir literatūros tendencijomis, kurios daro žlugdančią įtaką mūsų tautos gyvenimui; visos organizacijos, kurios nusižengia aukščiau išdėstytiems reikalavimams, turi būti likviduojamos.
24. Reikalaujame laisvės visoms religinėms konfesijoms valstybėje, jei jos nekelia pavojaus jos egzistavimui ir nepažeidžia germanų rasės moralinio ir etinio jausmo. Pati partija atstovauja pozityviosios krikščionybės požiūriui, neprisirišdama prie kurios nors vienos konkrečios konfesijos. Ji kovoja prieš žydų materialistinę dvasią viduje ir išorėje ir yra įsitikinusi, kad ilgalaikis mūsų tautos atsigavimas gali įvykti tik iš principo: Bendrasis gėris yra svarbesnis už asmeninį gėrį.

25. Šiai programai įgyvendinti reikalaujame sukurti stiprią centrinę valdžią valstybėje ir besąlygiškai pavesti politiniam centriniam parlamentui valdyti visą valstybę ir visas jos organizacijas. Taip pat: Įsteigti profesinius komitetus ir komitetus, atstovaujančius kelioms Reicho valdoms, kurie užtikrintų, kad centrinės valdžios paskelbtus įstatymus vykdytų visos federalinės žemės.